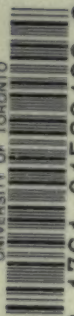

UNIVERSITY OF TORONTO

3 1761 01589198 9

8965M

98 699

T

ZOSIMI

COMITIS ET EXADVOCATI FISCI

HISTORIA NOVA

EDIDIT

LUDOVICUS MENDELSSOHN

264805
19. 2. 32

LIPSIAE

IN AEDIBUS B. G. TEUBNERI

MDCCCLXXXVII

EMISON

COMPTON'S PATENT TYPE SETTING MACHINE

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY
ASTOR LENOX TILDEN FOUNDATION
500 N. 5TH ST. N. Y. C.

PA
4500
Z6
1887

LUDOVICUS DE WITTE

LIPSIÆ

LIPSIÆ TYPIS B. G. TEUBNERI

Printed in Germany

RUDOLFO SCHOELL

SACRUM

Praefatio.

Zosimi, labentis imperii rerum scriptoris, memoria iam antiquis temporibus ita exoleverat ut hodie ne aetas quidem certo aliquo definiri possit testimonio. cum enim Suidiana s. v. *Ζώσιμος Γαζαῖος ἢ Ἀσκαλωνίτης* nimis incerta sint quam ut adscisci possint (v. infra p. XI), unus restat Euagrius h. e. III, 41 de Zosimo haec referens: *σὺ γὰρ οὐδὲ ἀκοήν γράφεις, μήτι γε δὴ ἀλήθειαν, πολλοῖς ὕστερον χρόνοις ἐπὶ Ἀρκαδίου καὶ Ὀνωρίου, μέχρις οὗ* (ἔν coni. Arn. Schaefer, fort. recte, cf. Niceph. Call. h. e. XVI, 42: *οἷς καὶ τὴν συγγραφὴν ἔστησας*) *γέγραφας, ἢ καὶ μετ' αὐτοῦς γεγονώς* (ἴσως δὲ καὶ πολλῶ γενόμενος ὕστερον Niceph.). quae verba cum aperte docerent ne ad Euagrium quidem, exeuntis saeculi sexti hominem, certam de Zosimi vitae temporibus notitiam pervenisse, magna de ea re inter recentioris aetatis homines doctos orta est controversia summaque opinionum varietas prolata. nos eam varietatem non persequemur, sed quid nobis statuendum videatur breviter exponemus.

habemus igitur ad aetatem Zosimi paulo accuratius circumscribendam triplex quaerendi adiumentum: scriptorum quos ipse secutus est memoriam, scriptorum qui ipsum legerunt aetatem, denique rerum aliquot quas ipse memorat nota aliunde tempora. quibus ex subsidiis perexigui fructus est primum. quod enim Reitemeier (praef. p. XXIII sq. ed. Bekk.) ex Syriani philosophi mentione (IV, 18, 4) conclusit post a. 431 vixisse Zosimum — circa illum enim annum Syrianum floruisse —, temerarie omnino conclusit. nam cum omnino Syriani tempora obscura sint (v. Zeller hist. phil. Gr. t. III², 2 p. 759, 4), tum plane latere quo anno hymnum in Achillem, a Zosimo l. d. memoratum, composuerit recte

dixit L. Ieep mus. Rhen. t. XXXVII (a. 1882) p. 433. Syrianus igitur cum ab hac quaestione prorsus segregandus sit, ex scriptoribus ad quos provocari possit unus relinquitur Olympiodorus Thebanus, ab ipso Zosimo V, 27, 1 tamquam testis excitatus. qua ex Olympiodori mentione id quidem intellegimus post a. 425 Zosimum opus suum composuisse — ad hunc enim annum Olympiodorus descenderat —, at accuratiorem terminum non lucramur, quando quidem plane ignoramus quo tempore Olympiodorus historias suas ediderit. ac ne si sciremus quidem multum proficeremus, cum plane obscurum foret quantum intervallum inter illarum editionem ac Zosimi expilationem fuerit interpositum.¹⁾

1) aliter de Olympiodoro visum est Ieepio l. d. qui postquam recte dixit morte impeditum videri Zosimum ne opus absolveret nec quicquam in fine intercidisse — idem ex Photii testimonio iam effecerant Sylburg (ad Zos. VI, 13) et Tillemont t. VI p. 594 sq., dubitanter ille confidenter hic, et certissime potest effici ex ipsa sexti libri condicione, cf. ad VI, 7, 6 —, ita pergit: 'dieser (Zosimi mors) ist wahrscheinlicher Weise bald nach dem Jahre 425 eingetreten oder genauer gleich nach dem Erscheinen des Olympiodorischen Werkes. Dies fand nicht viel später statt, da Olympiodor bereits 412 als Gesandter verwandt wurde, also sicherlich schon ein Mann in gesetzten Jahren war, ausserdem aber sein Werk dem Kaiser Theodosius gewidmet war, und es würde doch im höchsten Grade unwahrscheinlich sein, wenn er, da er einmal die Regierung dieses Kaisers angefangen hatte, sie nicht auch bis zu der damaligen Gegenwart fortgeführt haben sollte' . . . . . 'damit ist auch diese kleine Schwierigkeit (in Syriano posita, v. supra) beseitigt und wir können den Zosimos mit Sicherheit dem Anfange des 5. Jahrhundert zuthellen.' haec ille. iam si prius argumentum ex Olympiodori a. 412 ad Hunnos legatione (Olymp. fr. 18) petatum perpendimus, nihil magnopere eo probari elucet. fac Olympiodorum tricenarium ad barbaros missum esse — etiam minor erat Stilicho, cum ei Persica legatio committeretur —: potuit viginti vel triginta annis post historiae condendae operam dare; ut cur illum circa a. 425 historiam scripsisse putemus causae nihil sit. alterum autem Ieepii argumentum non fallax modo est sed aperte falsum. ni mirum Olympiodorus omnino non Theodosii, i. e. imperii orientalis, sed Honorii successorumque, i. e. imperii occidentalis, historiam scripsit. hanc autem cur ad a. 425 nec ultra deduxerit facile intellegitur: nolebat ille vivi Valentiniani tertii res perscribere, ideoque substitit in eo tempore quo Valentinianus a Theodosio occidentis Augustus nominatus erat (Olympiod. fr. 46). cur autem Theodosio Olympiodorus

quodsi illa via nihil efficitur nisi ut post Olympiodorum vixerit Zosimus, iam temptandi sunt ei scriptores qui huius ipsius opus cognitum habebant. inter hos aetate primus est Eustathius Epiphaniensis, qui in breviario a. 502 edito (Mueller F. H. G. t. IV p. 138) praeter alios scriptores etiam Zosimo usus est, ut testatur Euagrius h. e. V, 24. quo ex Euagrii loco, noto eo quidem sed huic quaestioni antea non adhibito, Ieep l. d. p. 426 verissime conclusit Zosimi historiam ante a. 502 fuisse editam. quod autem idem Ieep Euagrii de aetate Zosimi dubitationem (v. supra) ipsam quoque ad Eustathium revocavit, nequaquam id posse fieri mox adparebit.

coartatus igitur iam Zosimus est intra annos 425 et 502. magis etiam ut coartetur, iam ipsa adeunda est historia. quae quidem historia ita comparata est ut non paulatim edita videatur sed uno tenore: nimis enim exiguum erat volumen quam ut discerpendo auctor operae pretium faceret. porro tam negligenter opus consarcinatum est ut non multorum annorum sed brevis temporis videatur labor. denique accuratius rem inspicienti facile patet sextum librum nec ad umbilicum perductum esse et multa habere imperfectae conditionis vestigia (cf. supra p. VI, adn. 1). unde certa coniectura efficitur ab ipso Zosimo opus vulgatum non esse — quod vel propter Constantini Theodosiique insectationem ce-

---

occidentalis imperii historiam inscripserit scire iam non possumus, cum omnino de Olympiodori rebus perpauca cognita habeamus (v. Tillemont t. V p. 656 sq.). quodsi de Olympiodoro manet id quod tribus verbis complexus est Tillemont: 'il écrivoit entre 425 et 450', corrumpit tota Ieepii argumentatio ex Olympiodori rebus ducta. ac per se parum foret credibile eodem fere tempore et scripsisse Olympiodorum historiam et transcripsisse Zosimum. (ceterum si quis forte putet Olympiodori tempora aliquatenus posse astringi eo quod Ieep ('Quellenuntersuchungen zu den griechischen Kirchenhistorikern' ann. phil. suppl. t. XIV. 1884. p. 73 sq.) demonstraverit Olympiodori opere iam usum esse Philostorgium — qui quidem ante Socratem et Sozomenum historiam ecclesiasticam scripsit (Ieep l. d. p. 57) —, mihi quidem ne illa quidem Ieepii argumentatio probatur, non solum de ea Olympiodori parte quae a Zosimo excerpta est (v. ad V, 26, 1), sed etiam de ea quae res inter annos 410 et 425 gestas complectitur).

teraque indignationis, qua homo ethnicus Christianorum res prosequitur, indicia periculosum tum fuisset viro praesertim dignitatibus magnis perfuncto —, sed ab aliis ex mortui scriniis productum.¹⁾ ipsam igitur scriptionem si ultimis Zosimi annis tribuemus vix errabimus.

haec praefati iam circumspiciamus num forte in ipsa historia insint quae ad certum aliquod tempus tuto referri possint. quam quaestionis partem prorsus praetermisit Ieep, non praetermiserunt qui olim de Zosimo disputaverunt Tillemont ac Reitemeier. ac Reitemeier quidem (praef. p. XXIV) recte dixit ex eis Zosimi locis ubi imperii prorsus collapsi condicionem deploret sequi ut longo satis intervallo ille vixerit post Honorium²⁾ — quippe sub hoc coeptum modo est imperium discerpi, sed plena ruina diu post consummata. quod argumentum quin eam vim habeat ut tempora medio saeculo quinto priora omnino excludantur rerum peritus nemo dubitabit: inde ab Attilae enim demum temporibus ἡ Ῥωμαίων ἀρχὴ κατὰ βραχὺν βαρβαρωθεῖσα εἰς ὀλίγον τι, καὶ αὐτὸ διαφθαρέν, περιέστη (I, 58, 4).

non tamen desunt certiora etiam aetatis indicia. quippe scriptor II, 38 enumerat tria collationum genera quae inde a Constantini M. temporibus invaluerint, chrysargyrum, prae-

1) quod cum ita sit, ad aetatem Zosimi definiendam uti nolo sanctione illa imperatoria anni 468 qua pagani ab advocacione exclusi sunt (cod. Iust. II, 6, 8). quippe fieri potest ut Zosimus multorum exemplum secutus palam novam secreto veterem persuasionem professus sit. quodsi forte post annum 468 vixerit, ne sanctio quidem illa obstabat ne advocati munere fungi pergeret indeque ad fisci advocacionem perveniret.

2) sufficit monstrasse locos quales sunt I, 58, 4; III, 32, 6; IV, 21, 3; IV, 59, 3. ceterum ex loco I, 57, 1: Πολυβίου γὰρ ὅπως ἐκτίσαντο Ῥωμαῖοι τὴν ἀρχὴν ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ διεξεληθόντος, ὅπως ἐν οὐ πολλῷ χρόνῳ σφῆσιν ἀτασθαλίῃσιν αὐτὴν διέφθειραν ἔρχομαι λέξων, certi quicquam effici vix possit, quamquam ita visum Reitemeiero. incertum enim est cum initium computi — quamquam videri potest inde ab a. 395 deductus, v. IV, 59, 3 — tum ipsum inclusi temporis spatium. quippe plane latet scriptorne significet incrementi χρόνῳ ὀλίγῳ (i. e. quinquaginta tribus annis, v. I, 1, 1) ruinae οὐ πολλὸν χρόνον examussum respondere, an generalis potius sit aequatio. ac mihi quidem hoc videtur.

turam, follem. pergit § 4: *ἐπιμεινάσης γὰρ καὶ μετὰ Κωνσταντῖνον τῆς ἀπαιτήσεως ἐπὶ χρόνον συγχρόν, ἔξαντλουμένου κατὰ βραχὺ τοῦ πλούτου κτέ.*; ut quin ipsius aetate collationes illae aut omnes aut ex parte cessaverint dubium esse non possit. iam autem constat chrysargyrum quidem anno demum 501 ab Anastasio abolitum esse; contra iam a. 450 imperatores Valentinianus et Marcianus sanxerant ne quis ex clarissimis et spectabilibus qui in provinciis degerent ad praeturam postea devocaretur (cod. Iust. XII, 2, 1), eodemque fere tempore eidem imperatores follem aboleverant (ib. I. 2). quam abolitionem cum Zosimi capite illo ita posse coniungi ut scriptoris aetas illinc eliceretur cum ipse mihi dudum persuasissem, tum postea vidi etiam Tillemontium (t. VI p. 595) eius memorem fuisse. qui tamen quod putat chrysargyri abolitionem a Zosimo respici indeque scriptorem in Anastasii temporibus collocandum — quo facto illum, similiter ac Valesius (ad Euagr. III, 41), eundem putat ac Zosimum sophistam, qui secundum Suidam *κατὰ τοὺς χρόνους Ἀναστασίου τοῦ βασιλέως* erat —, haud dubie errat. quippe iam recordandum est Eustathium Epiphaniensem in breviarium a. 502 vulgatum Zosimeae historiae particulas recepisse. unde cum pateat chrysargyri quidem uno anno ante sublati mentionem facere non potuisse Zosimum, praesertim cuius historia post mortem scriptoris sit edita, nihil relinquitur nisi ut abolitionis memoria illa referatur ad praeturam et follem, i. e. ad a. 450.¹⁾

1) iam reverti possumus ad locum illum Euagrii (III, 41) quo scriptor nescire se fassus est sub Arcadio Honorioque an postea Zosimus vixerit. quem locum non ex ipsius Euagrii lectione fluxisse sed ex Eustathio transcriptum esse Ieep mus. Rh. t. XXXVII p. 427 sq. inde conclusit quod certum esset Prisci historias ex Eustathii breviario innotuisse Euagrio. licere autem id quod de Prisco valeret ad Zosimum sine cunctatione transferre. iam quin Euagrius revera ex Eustathio desumpserit ut pleraque alia ad historiam profanam pertinentia ita etiam quae ex Prisco adfert numquam dubitavi, dixerantque id pridem C. Mueller F. H. G. t. IV p. 138 et A. Koecher 'de Ioannis Antiocheni aetate' (diss. Bonn. a. 1871) p. 37 sq. idem tamen cum Euagrii ex Zosimo eclogas considerabam easque et ex pluribus historiae partibus fluxisse et ipsa Zosimi verba accurate referre videbam,

certissimis igitur argumentis effectum iam est ut opus nec ante a. 450 nec post a. 501 poni possit. hoc autem ipsum semisaeculare intervallum denuo certioribus terminis artare vix poterimus: coniecturae saltem quaedam quae ex silentio scriptoris fieri possint prorsus sunt incertae.¹⁾ itaque

ambigere coepi an non Zosimum quidem etiam ab ipso Euagrio lectitatum esse concederemus, praesertim cum plane lateat compilationis Eustathianae et modus et ambitus. et recte me sensisse nunc patet. quippe postquam intelleximus historiam Zosimi post a. 450 esse compositam, manifestum est Eustathium, aequalem eum fere Zosimi vel paulo iuniorem, numquam potuisse isto modo de illius aetate dubitare. ni mirum is ex Zosimo eclogas quasdam fecerat aetatis notatione non addita, centum annis post Euagrius eclogis illis adductus est ut ipsum Zosimi opus adiret et inde quae ipse in suos usus convertere posset delibaret. cum autem de fontis aetate nusquam quicquam adnotatum inveniret, ne apud ipsum quidem Eustathium, ipse coniecturam fecit eamque sat indefinitam. — potest autem ex hoc exemplo disci post tot scriptorum veterum iacturam nostras de nexu eorum mutuo opinionationes tum demum a ruina esse tutas ubi muniri possint fide ex ipsis rebus petita, nec quicquam in his litteris esse fallacius quam argumenta ex analogia ducta. ('zwar vermag ich über Zosimos, den nach Euagrius Eustathios benutzt haben soll, einen derartigen Nachweis, wie oben über Priscus, nicht zu erbringen; jedoch erscheint dieser in der That nun auch vollständig überflüssig, nachdem wir die Zuverlässigkeit unserer Angaben in einem wesentlichen Punkte als befriedigend erkennen konnten. und so kann es nicht zweifelhaft sein, dasz auch die Erwähnung des Zosimos bei Euagrius III 40 und 41 allein auf Eustathios zurückzuführen ist, wie ähnliches schon C. Mueller vermuthet F. H. G. t. IV p. 138': leep p. 431).

1) veluti putabam aliquando ex eo quod Zosimus III, 11, 3 bibliothecae a Iuliano Cpli constitutae mentionem facit non memorato incendio quo illa postea absumpta est (Tillemont t. VI p. 485), effici posse ut historia ante a. 476 composita sit. sed talem conclusionem omni cogendi vi carere nunc intellego. aliquanto certius argumentum fortasse inde potuisset deduci quod ille IV, 18, 3 Minervae signi eburnei ita meminit ut ipsius aetate in Parthenone superfuisse videatur (*ὄπείθης* i. e. Nestorius a. 375 *τῷ ἐν Παρθενῶνι καθιδρυμένῳ τῆς Ἀθηνᾶς ἀγάλματι*, non addito *τότε*). at, quantum video, non constat quando *Παρθένος* ex sede sua fuerit depulsa, nisi quod id accidisse debet ante Procli mortem, i. e. ante a. 485 (v. Wachsmuth 'Stadt Athen' t. I p. 720, 4). itaque hoc quoque indicium diffluit prope totum restatque nihil nisi probabilitatis quaedam species qua verba illa ante a. 485 scripta esse videri possint. quamquam ipsa haec species quam sit incerta ac dubia non me fugit.

hic subsistendum censeo. ceterum si quis ex eo quod a. 502 Eustathius Zosimi mortui opus excerpserit concludat iam pridem opus fuisse notum, recte forsitan concluderit. quod utut est, quadraginta ad minimum annorum continua historia intempestiva Zosimi mors nos fraudavit: ad suam enim aetatem se pergere velle causasque ruinae omnes accurate explicare identidem scriptor profitetur. quod damnum, ut nunc res est, aliunde prorsus non sarciri posse sciunt qui quinti saeculi historiae operam dederunt.

de ipso autem homine perpauca dici possunt. ex operis inscriptione adparet fuisse eum comitem et exadvocatum fisci, i. e. hominem qui per officii dignitatem et satis alto honoris in gradu positus fuisset¹⁾ et res humanae qua ratione administrarentur usu cognitum habere posset. de patria certi nihil traditum. quod enim Suidas ex Hesychii onomatologo habet lemma: *Ζώσιμος Γαζαῖος ἢ Ἀσκαλωνίτης, σοφιστής, κατὰ τοὺς χρόνους Ἀναστασίου τοῦ βασιλέως. ἔγραψε λέξιν ῥητορικὴν κατὰ στοιχεῖον καὶ ὑπόμνημα εἰς τὸν Δημοσθένην καὶ εἰς Ἀυσίαν*, id quamquam saepe huc tractum est mihi tamen invocari posse non videtur. ac primum Clinton (f. R. t. II p. 323) recte dixit confundi illic Zosimos duos, sophistam Gaza oriundum atque Ascalonitam grammaticum. neutrum autem quicquam cum Zosimo rerum scriptore commune habere arbitror. atque Ascalonitam quidem aliunde novimus ex opera in Demosthene explicando collocata (cf. Dindorf praef. ad Dem. t. VIII p. XII sq.), videturque is sub Anastasio vixisse. quem qui eundem putant atque historicum eo possunt argumento uti quod hic in eclogis Constantinianis ipse quoque dicitur Ascalonita. quam tamen appellationem non testata aliqua memoria niti sed ex coniectura fluxisse persuasum habeo. ipsum enim rerum scriptoris opus patriam in titulo non praetulisse cum ex Vaticani codicis inscriptione adparet tum ex Photio. praeterea tam rara, ut vidimus, ac paene nulla de ipsis Zosimi rebus inter veteres erat memoria ut credibile non videatur eclogarum Constantinianarum com-

1) cf. S. Herrlich 'de aerario et fisco Romanorum' (diss. Berol. a. 1872) p. 36 sq.

positores quicquam de patria hominis invenire potuisse, si vel maxime indagare operae pretium duxerint. denique si vitam Demosthenis ab Ascalonita conscriptam (Dem. ed. Dind. l. d. p. 18 sq.) cum rerum scriptoris dicendi genere comparamus, diversitatem deprehendimus summam congruentiam nullam. atque omnino ab omni probabilitate abhorret obscuram hominis grammatici diligentiam potuisse cadere in viri nobilis ac negotiosi dignitatem. itaque dubium esse non potest quin in eclogis illis rerum scriptor Ascalonem patriam nactus sit ex coniectura, eaque ex duorum hominum confusione nata.

nec magis hic Zosimus idem ac Gazensis sophista fuisse potest quem a. 489 a Zenone interfectum esse refert Cedrenus (t. I p. 622, 2 Bk.: τὰ ὅμοια δὲ πέπονθε καὶ Ζώσιμος ὁ Γαζαῖος φήτωρ κτέ., cf. Tillemont t. VI p. 522). nam quamquam fuerunt qui in rerum scriptore sophisticum quiddam ac rhetoricum agnoscere sibi viderentur, vix tamen credo illos in eam opinionem fuisse venturos si non extarent illi Suidae ac Cedreni loci de Zosimo quodam sophista ac rhetore. atque cum ea opinio qua rerum scriptor non diversus fuisse putatur ab Ascalonita, i. e. a grammatico, ad eclogarum saltem Constantinianarum, qualecumque id est, provocare possit testimonium, altera qua Gazensis putatur idemque ac rhetor ille et sophista, nullum prorsus habet adiumentum nisi quod peti possit ex fallaci specie. ac falsam esse eam speciem ipse docere potest Zosimus, cuius oratio tam longe remota est a sophistarum splendore rhetorumque pompa ut humi potius repat ieiunaque sit atque exilis. itaque Gazensis quoque procul habendus est, sicuti etiam visum Iflandio ('der Kaiser Theodosius der Grosse', Hal. Sax. a. 1878 p. 9).¹⁾

quodsi ipsa patria in medio relinquenda est — fuit autem aetate imperatoria nil frequentius quam Zosimi nomen —, dubium tamen non est quin vitae partem Cpli egerit. id enim sequitur vel ex accurata urbis descriptione (II, 30 sq.),

1) Hesychius igitur, qui multorum scriptorum Zosimo iuniorum in Onomatologo meminerat (v. Flach Hesych. Mil. Onom. p. X sq.), Zosimi rerum scriptoris prorsus fuit incuriosus. (quae Suidas habet lemmata Zosimiana per lexicon sparsa ex eclogis Constantinianis fluxisse infra adparebit.)

quae proficisci non potuit nisi ab incola. animo paganum fuisse studiosissimumque sacrorum veterum ipsum opus docet; quod etiam hanc ob causam post scriptoris mortem editum videri supra diximus. quamquam utrum ille, dum in vivis est, veteris superstitionis cultum aperte profiteri poterit an secreto fovere necesse habuerit scire ideo non possumus quod certo aliquo in tempore illius vitam publicam collocare non possumus. quaecumque autem Zosimus in vita publica secutus est castra, mens eius veterum dedita erat et sacris et litteris. una enim ex parte Herodotea, Thucydidea, Polybiana, Iuliana studia ex ipso perlucere opere adparebit simul atque ad Zosimi dicendi genus perventum fuerit. altera ex parte Neoplatonicorum eum studuisse doctrinae cum Syriani mentio docet tum sequitur ex locis I, 1, 2; V, 35, 5; 41, 5, qui non possunt explicari nisi ex illius sectae praeceptis. atque omnino qui morientis Olympi partes sustinerent illi doctrinae prae ceteris favisse notum est.

veniendum iam ad ipsum opus. quod accuratius ab uno Photio describitur, bibl. cod. 98 p. 84 Bk., ubi leguntur haec: ἀνεγνώσθη ἱστορικὸν λόγους ἕξ Ζωσίμου κόμητος ἀποφισκοσυνηγόρου. ἔστι τὴν θρησκείαν ἀσεβῆς καὶ πολλάκις ἐν πολλοῖς ὑλακτῶν κατὰ τῶν εὐσεβῶν, σύντομος δὲ καὶ τὴν φράσιν εἰλικρινῆς τε καὶ καθαρὸς, οὐδὲ τοῦ ἡδέος ἀπωκισμένος. ἄρχεται μὲν τῆς ἱστορίας, ὡς ἂν τις εἴποι, ἀπὸ Αὐγούστου, ἐπιτρέχει δὲ πάντα τοὺς μέχρι Διοκλητιανοῦ, ψιλὴν ὥσπερ τὴν ἀνάρρησιν καὶ τὴν διαδοχὴν αὐτῶν ἀφηγούμενος. ἀπὸ δὲ Διοκλητιανοῦ πλατύτερον περὶ τῶν βασιλευκτότων διαλαμβάνει ἐν βιβλίοις πέντε· τὸ γὰρ πρῶτον τοὺς μέχρι Διοκλητιανοῦ ἀπὸ Αὐγούστου ἀριθμεῖται. καὶ πληροῖ τὴν ἔκτην βίβλον ἐν ἐκείνοις ἀπαρτιζομένην τοῖς χρόνοις, ἐν οἷς Ἀλαρίχος τὴν Ῥώμην τὸ δεύτερον πολιορκῶν, καὶ τῶν ἐνοικούντων ἀπορομένων, λύει τὴν πολιορκίαν, βασιλέα τούτοις Ἄτταλον ἀνειπών. εἶτα δὲ καὶ τῆς βασιλείας τοῦτον παραλύσας διὰ τὸ μὴ δοκεῖν εὖ διατίθεσθαι τὰ τῆς ἐγκεχειρισμένης αὐτῷ βασιλείας, πρὸς Ὀνώριον τὸν βασιλέα κατὰ τὴν Ῥάβενναν διατρίβοντα ἐφ' ᾧ σπείσασθαι ἴετο. ἀλλὰ Σάρος, Γότθος καὶ αὐτός, διάφορος ὢν Ἀλαρίχῳ, ἔχων τε ὑπ' αὐτὸν ἄχρι τριακοσίων καὶ προστεθεὶς Ὀνωρίῳ καὶ συμπολεμεῖν αὐτῷ

κατὰ Ἀλαρίχου διατεινόμενος, ἐμποδὼν ἔσται. καὶ ἡ μὲν ἔκτῃ αὐτῷ ἱστορία ὧδε τελευτᾷ.

εἶποι δ' ἂν τις οὐ γράφαι αὐτὸν ἱστορίαν, ἀλλὰ μεταγράψαι τὴν Εὐναπίου, τῷ συντόμῳ μόνον διαφέρουσαν, καὶ ὅτι οὐχ, ὥσπερ ἐκεῖνος, οὕτω καὶ οὗτος Στελίχωνα διασύρει· τὰ δ' ἄλλα κατὰ τὴν ἱστορίαν σχεδόν τι ὁ αὐτός, καὶ μάλιστα ἐν ταῖς τῶν εὐσεβῶν βασιλέων διαβολαῖς. δοκεῖ δέ μοι καὶ οὗτος δύο ἐκδόσεις, ὥσπερ καὶ ἐκεῖνος, πεποιημένα. ἀλλὰ τοῦτου μὲν τὴν προτέραν οὐκ εἶδον· ἐξ ἧν δέ, ἣν ἀνέγνωμεν, ἐπέγραφε „νέας ἐκδόσεως“ συμβαλεῖν ἦν καὶ ἑτέραν αὐτῷ, ὥσπερ καὶ τῷ Εὐναπίῳ, ἐκδεδοσθαι. σαφῆς δὲ μᾶλλον οὗτος καὶ συντομώτερος, ὥσπερ ἔφημεν, Εὐναπίου, καὶ ταῖς τροπαῖς, εἰ μὴ σπάνιον, οὐ κεχηρμένους.

hoc autem Photii in testimonio plura inesse quae rerum veritati repugnent perspicuum est. quod enim Zosimum nil egisse adfirmat nisi ut Eunapiani operis compendium conficeret, id quam leviter dictum sit uni cuique patet. ni mirum bonus vir vel Olympiodori, ex quo tamen proluxa lectionis adposuerat exempla (cod. 80), tam fuit obliviosus ut ne eum quidem saltum senserit quo Zosimus ab Eunapio Stilichonis obtrectatore ad Olympiodorum transiliens bene iam cum hoc de Stilichone existimare coepit. deinde nequaquam ab ipso Zosimo alteram operis editionem curari potuisse ex eis quae supra exposuimus sequitur: nempe ille nullam unam curare potuerat. primitiva autem editio quin *ἱστορίας νέας* inscriptionem, quae in Vaticano codice est, habuerit legitimam dubitandi causam habemus nullam. qui vero factum sit ut Photii exemplo fuerit inscriptum *ἑνέα ἐκδοσις* sciri iam nequit. potest fraus subesse redemptoris, potest revera opus postumum denuo editum esse. quod utcumque est, Photium saltem ipsi Zosimo alteram editionem tribuentem errasse nemo iam negabit.

contra nihil est quod Photio fidem denegemus de ipsa operis in sex libros distributione. quod enim in Vaticano Zosimi codice quinque non sex libri a rubricatore numerantur, rubricatoris illius non ipsius librarii ei sunt numeri, — positi quidem ei propter magnam illam lacunam quae primi libri finem secundique exordium hauserat (v. infra). sex

autem libri erant et in ipsius Vaticani archetypo et in eo Zosimi exemplo ex quo fluxerunt eclogae Constantinianae; ut quin ab ipso scriptore senaria illa partitio profecta sit in triplici rei confirmatione non possit dubium esse.

ipsam autem historiam ex eis scriptoribus quorum superest memoria excitant Euagrius, Ioannes Antiochenus, Photius, eclogarum Constantinianarum compositores, Suidas, Nicephorus Callistus. praeterea, ut supra expositum, Eustathius Epiphaniensis in breviarium suum aliquot Zosimi particulas receperat. ad reliquos quos attinet, Euagrius — quem ipsum, non intercedente Eustathio, Zosimi historiam adiisse contra Ieepium supra adnotavi — sat religiose in illius verbis reddendis versatus est. ceterum, quantum vidi, praeter ea capita ubi nominatim Zosimus ab Euagrío adfertur non extant loci in quibus ille celato nomine in usum ab hoc sit vocatus. ex Euagrío autem (III, 40) Zosimi notitiam hausit Nicephorus (h. e. XVI, 41). de Photio iam dictum, ad Ioannem Antiochenum, eclogas Constantinianas et qui hinc pendet Suidam infra recurrendum, ubi ad instrumentum criticum examinandum perventum erit.¹⁾

1) quod O. Holder-Egger ('neues Archiv der Gesellschaft für ältere deutsche Geschichtskunde' t. II. a. 1876. p. 102) coniecit Marcellinum comitem in Chronico Zosimi historia usum esse, equidem coniecturae fidem non habeo. sunt quidem certae inter Marcellinum et Zosimum similitudines, facile tamen eae ita explicari possunt ut eodem ex fonte illic Eunapius ac Marcellinus sua hauserint. (ceterum Holder-Egger adnotationem Marcellini ad a. 408 excerptis Orosianis praemissam: '(Stilicho comes) cuius duae filiae Maria et Thermantia singulae uxores Honorii principis fuere, utraque tamen virgo defuncta' omittere hac in quaestione debuit. nam tam breviter illa concepta sunt ut vix inde confidenter cum Holdero effici possit ex Marcellini opinione Thermantiam quoque ante patrem mortuam esse. ut tamen hoc concedamus, nequaquam eadem fuit Zosimi sententia. quod enim ait (V, 28, 3): *τελευτῆ ἢ κόρη μετ' οὐ πολὺ, ταύτῃ τῆ προτέρῃ παθοῦσα*, nec per se ulla necessitas est ut virginis mors inde ante patris caedem ponatur, et omnino id admitti non posse sequitur ex eis quae Zosimus postea (V, 35; 37) de Thermantia matri reddita narrat. itaque si Holderi in explicandis Marcellini verbis rationem sequimur, manifestus hunc inter et Zosimum est dissensus; si non sequimur, prorsus inutilis est disceptatio, cum ita plane lateat quando Therman-

tantula igitur antiquitatis est de Zosimo memoria. nec admodum magnam recentiorum temporum homines doctos illius habuisse curam ex eis quae iam dicentur adparebit (cf. Reitemeier praef. p. IX sq.).

primus post renatas litteras Zosimi mentionem fecisse videtur *Angelus Politianus*. is Miscell. I cap. 58 de ludis saecularibus disputans cum alios ex initio libri secundi locos in Latinum translatos adlegat tum versus Sibyllinos (II, 6) Graece Latineque adponit. iam quamquam Politianus de 'vetustissimis codicibus' Zosimi loquitur, tamen non crediderim vetusto Vaticano Gr. 156 eum usum esse, sed huius apographo aliquo — sive Florentiae nactus erat sive alibi¹⁾ —; etsi enim lectiones plurimae a Politiano adductae conspirant cum Vaticano, non desunt tamen differentiae. eadem plane causa est *Onuphrii Panvini*, qui in librum de ludis saecularibus a. 1558 editum (sive Thes. antiq. Rom. ed. Graev. t. IX p. 1067 sq.) totum illum Zosimi locum 'ad amussim', ut ipse

tiam Marcellinus mortuam voluerit — non minus quam quando voluerit Zosimus μετ' οὐ πολὺ illius obitum collocans.)

1) cf. Ruberto riv. di filol. class. t. XII (a. 1884) p. 224. ipsum Miscellaneorum opus cum m. Novembri a. 1489 prodierit (Ruberto p. 213), non potest Politianus usus esse codice Laurentiano LXX, 22 quippe qui m. Septembri a. 1490 a Rhoso scriptus fuerit (v. infra), potest fortasse illo codice qui in inventario vetere ab Aenea Piccolomini edito ('intorno alle condizione ed alle vicende della libreria Medicea' Flor. 1875) p. 73 ita describitur: '68 Zosimi historia, in membranis, grecus codex, pulcer et rubeus. — Gre.' scilicet is codex nequit idem esse ac superstes Laurentianus LXX, 22: hunc enim Laurentius de Medicis scribendum curaverat ut bibliothecae publicae Mediceae, i. e. Marcianae, inferretur, ille in privata Mediceorum bibliotheca servabatur. qua ex bibliotheca cum per turbas a. 1494 (cf. ann. philol. 1884 p. 849 sq.) permulti codices abstracti sint, fieri potest ut etiam Zosimi codex novos dominos tum invenerit. quod utut est, nos damni quicquam in Politiano codice, sive Mediceus erat sive alibi a Politiano inspectus, fecisse non credo. — ceterum Politiani nomen me admonet ut errorem quendam in praef. ad Herodian. p. V adn. 1 post alios a me commissum corrigam. quod enim illic de Omnibono Leonico Politianoque Herodiani interpretibus disputans adnotavi Omnibonum a. 1493 demum obiisse, stare non potest: paulo enim ante a. 1476 ex vita eum excessisse nuper docuit Loeffler diss. Argent. t. VI p. 42, 4.

ait, 'translatum' recepit, ita tamen ut ea quae iam a Politiano conversa essent fere retinerentur.¹⁾ 'acephalum' Zosimi librum secundum esse cum ipse Panvinius addat (p. 1091), hoc quoque indicium ducit ad originem codicis quo usus interpres est patefaciendam (v. de codice Vaticano). quodsi codicibus qui Politiani ac Panvini interpretationibus adhibiti sunt aequo animo iam caremus, nescio an non idem cadat in eum librum quem *Petrus Gillius* olim inspexit. quippe in egregiis de topographia Cplis commentariis a. 1561 post scriptoris mortem primum vulgatis non solum adducuntur a Gillio quae ex Zosimo huc pertinent (II, 29 sq.) sed ita adducuntur ut pateat lacunam illam capituli 29, quae in nostra demum editione ex Vaticano libro expleta est, sartam fuisse etiam in libro Gilliano. quem librum ipsum Vaticanum fuisse si quis dicat recte fortasse dixerit: quamquam enim in particulis Graecae a Gillio adlatis quaedam sunt quae a Vaticani scriptura discrepant, non tamen ita discrepant ut non ab homine Graeci sermonis perito coniectura reperiri potuerint. altera ex parte qui Gillii factorum vicissitudinem (cf. C. Mueller geogr. Gr. min. t. II p. I sq.) secum reputet, fieri potuisse ut in terrarum aliquo angulo ignotum Zosimi codicem ille inspexerit non negabit.

minore iudicii cautione in *Mureto* utendum videtur. cui Zosimum fuisse cordi disci quidem poterat iam ex Thuani de se ipso commentariis, sed multo magis nuper adparuit ex Mureti epistulis ad Claudium Puteanum datis. quae tamen epistolae ut aperte docent particulas quasdam Zosimi Romae excerptas fuisse a Mureto transmissasque ad Puteanum ita non docent ipsam originem excerptorum. tam obscure enim

---

1) Zosimi particulas illas non ab ipso Onuphrio sed ab alio aliquo homine docto translatas esse sequitur ex Mureti epistula a Petro de Nolhac nuper edita (*Mélanges Graux* p. 395), ubi leguntur haec: 'celui qui le traduisist pour Frate Onofrio est mon ami. Je verrai s'il aura tenu quelque copie de sa traduction.' Vaticano codice Gr. 156 interpretem usum videri cum negaverim, relinquitur ut ille inspexerit aut Salviatianum (v. infra) aut Vaticanum 1206. hic certo transcriptus est ex Vaticano 156, nec est quod Salviatiani aliam fuisse originem suspicemur.

Mureti verba concepta sunt ut tam de Vaticano 156 quam de Salviatiano codice tamquam exemplo archetypo cogitari possit. at, ni fallor, perinde est. ex illo si fluxerunt salva res est, cum supersit Vaticanus; sin ex hoc, quod potius crediderim, derivata fuerunt, ne sic quidem nimium detrimentum fuerit, cum credibile non videatur non fluxisse etiam Salviatianum ex Vaticano.¹⁾

1) liber Caroli Graux piae memoriae dicatus cum paulo rarior sit, excerptam inde locum huc facientem (P. de Nolhae 'lettres de Muret': *Mélanges Graux* p. 390). scribit igitur Puteano Muretus in epistula Romae d. II. m. Nov. a. 1572 data: 'En ce bruit de Tacitus, — prohibitus erat Muretus de Tacito tamquam Christianorum osore scholas habere — ie n'oserois toucher rien de Zosimus, quem Sirlettus abendum iam pridem curavit in penitissimam partem bibliothecae Vaticanae, damnatum tenebris et carcere caeco. — Il n'i en avoit en ceste uille que deux exemplaires: vn in Vaticano, et vn en la librairie du feu Card^{al} Salviati: mais elle a esté portée toute à Florence. — (addit doctissimus editor: 'ce passage entre tirets est dans la marge du ms. — Giovanni Salviati, le plus lettré des cardinaux de ce nom, était mort en 1553. Le savant abbé Anziani, conservateur de la Laurentienne, m'a renseigné sur le sort de la bibliothèque de Salviati, qui contenait 130 mss. grecs, dont plusieurs précieux et inédits. Une partie resta à Rome et fut dispersée seulement à la fin du siècle dernier; quelques mss. furent alors achetés pour la Vaticane.') — Ce peu que i'en ai est à vostre commandement; et si d'adventure, si peu que c'est, vous peut servir, ie vous l'envoierai plus que volontiers.' quas particulas a. 1573 exeunte revera accepisse Puteanum sequitur ex epistula Mureti quinta (p. 393 sq.) ubi addit: 'de reliquo non magna spes. Cellui qui le traduisist' etc. (v. supra p. XVII adn. 1). Vaticanum autem codicem inspicere cum non posset, Muretus operam dedit ut intercedente Paulo Foxio, legato Gallico, Iacobo Augusto Thuano amico Florentini exempli usus concederetur. quae res quem exitum habuerit operae pretium est audire narrantem ipsum Thuanum (de vita sua lib. I ad a. 1574 p. 14 ed. Paris. a. 1621): 'ibi (i. e. Florentiae) Thuanus memor Muretum Zozimi, qui historiam Eunapianam contraxit desiderio tantopere flagrare, et quia exemplar, quod in Vaticana bibliotheca asservabatur, habere non potuerat, Florentinum ut habere posset Foxii interventu sperasse, Foxio aurem vellit, ut illius ad aliquot menses usum a Francisco (duce) impetraret. quod initio concessum, sed postea compertum, ut Romae, sic Florentiae Pii V temporibus interdictam huius libri lectionem fuisse. — — ubi (Romae) de Zozimo Thuanus Foxium apud Muretum excusavit, et fore dixit, ut quamprimum in Galliam reversus esset si uspiam aut apud nos aut in Ger-

Politiani autem, Panvini, Gillii, Mureti opera cum se continuisset in selectis quibusdam Zosimi locis proferendis, integram historiam a. 1576 primus produxit *Ioannes Leunclavius*, non quidem eam Graece loquentem sed vicaria Latini sermonis opera utentem. vulgari quidem exemplo Graeco Leunclavius usus erat, i. e. apographo aliquo Vaticani codicis 156¹⁾); ipsa tamen interpretatio perite facta est, habentque quiddam utilitatis etiam additae Leunclavii coniecturae.

prima editio Graeca, quae tamen non complectitur nisi priores libros duos, a. 1581 curata est ab *Henrico Stephano*, una cum Herodiano. Graeca verba et ipsa ducta sunt ex vili aliquo codice²⁾), sed haud paucis locis emendata ab editore aut saltem temptata. Latina interpretatio Leunclavii est, sed interdum a Stephano meliora substituta sunt.

Stephanianam curam, ut utilem ita mancam, mox excepit *Friderici Sylburgii* industria. is Romanae historiae scriptorum Graecorum tomo tertio Francofurti a. 1590 emisso totum inseruit Zosimi opus addita Leunclavii interpretatione

mania exemplar Zosimi extaret, daret operam, ut eius desiderium expleret. quod et sedulo fecit, sed fortasse serius, ut in sequentibus adparebit.' Muretus quidem praeter particulas ad Puteanum missas — quae quin adhuc inter chartas Puteaneas extent non dubito — Zosimiana nactus esse non videtur. [de bibliothecae Salviatianae fati videnda etiam quae nuperrime R. Reitzenstein adnotavit in 'Wochenschrift für klassische Philologie' a. 1887 p. 836.]

1) quod Thuanus dicit (l. c. p. 54): . . . 'ex autographo Ioannis Leunclavii, quod ipse Bizantinae legationis Caesareae comes inde secum attulerat, et quo ante aliquot annos in eo scriptore Latine vertendo usus fuerat', inde non sequitur Cpli Leunclavium exemplum illud sibi comparasse. potius Italicum fuisse putaverim. ceterum etiam ad Leunclavium fama de codice Vaticano pervenerat: ad hunc enim librum sine dubio spectant ea quae scribit ad H. Stephanum (cf. Reitemeier p. X) de exemplo quodam quod illic admodum secreto custodiretur. — ipse Leunclavii codex, quem post absolutam translationem ille Francisco Pithoeo donaverat, num adhuc supersit ignoro. ducta inde erant exempla duo, alterum ab ipso Leunclavio transcriptum et ad Stephanum missum, alterum Sylburgii in gratiam a Thuano clam confectum (v. infra).

2) quod Reitemeier p. X sq. suspicatus est Leunclaviani codicis apographo quamvis ad se misso Stephanum usum non esse, idem mihi videtur. fortasse apographum illud in itinere interciderat.

Latina. usus erat Sylburgius codicibus duobus, Leunclaviani libri apographo et Palatino quodam¹⁾, qui quin ambo vulgari generi accensendi sint dubium non est. quodsi hac a parte Sylburgii editio magnum damnum passa est — nullo quidem editoris peccato, quippe clausus etiamtum erat aditus ad exemplum Vaticanum (v. supra p. XVIII adn. 1) —, damnum tamen illud compensant multae egregiaeque Sylburgii emendationes; quarum bonae parti Vaticani libri fidem iam accedere nostra editio docet.

ex eis quae secutae sunt editionibus *Cellarianae* et *Oxonien-sis* (cf. Reitemeier p. XI sq.) memorabiles non sunt. contra magna laude digna est *Io. Frid. Reitemeieri* cura, Lipsiae a. 1784 *Heynio* auctore et adiutore prodita. quae editio notabilis est non quidem propter progressum aliquem in re

---

1) qui factum sit ut Sylburgius apographum illud nancisceretur ipse Thuanus exponit l. c. p. 54: 'sub id (i. e. a. 1588) Ioannes Obsopoeius, is qui egregiam cum Nicolao Fabro operam in Seneca M. Ant. Mureti recudendo navaverat, et tunc in Sibyllarum, sive piorum Christianorum, Zoroastrae et aliis colligendis oraculis versabatur, a factiosis iniuriose captus est, et vix Thuani, qua apud magistratus adhuc pollebat, auctoritate carcere liberatus est, et necessitas per libertatem illam imposita urbe exeundi. itaque cum videret illum in eo esse, ut in Germaniam proficisceretur, fidei eius commisit exemplar Zosimi, quod per Vlricum Oltingerum Laufenburgensem adolescentem optimum qui tunc in ipsius familia erat, et Graece Latineque eleganter scribendi peritissimum curaverat describendum ex autographo Ioannis Leunclavii, quod ipse Bizantinae legationis Caesareae comes inde secum attulerat, et quo ante aliquot annos in eo scriptore Latine vertendo usus fuerat. id porro ille post versionem suam absolutam, quam cum Procopio et Agathia Latine olim a Christophoro Persona versis et a se recensitis per Petrum Pernam publicaverat, Francisco Pithoeo, cum Basileae esset, donaverat, ut Pithoeus aiebat, lege addita, ne nisi se monito evulgaretur. Itaque Thuanus fidei Mureto datae memor, quamvis iam decessisset, et quod a multis pariter expeti sciret, splendida fraude sibi utendum censuit, reddito autographo Pithoeo, et descripto ex illo ad Fridericum Sylburgium per Obsopoeum transmissio. quod biennio post Francofurti cum aliis Graecis Romanae historiae scriptoribus ex Vecheliana typographia prodiit, sicuti et ipse Sylburgius in praefatione professus est.' alterum Sylburgii exemplum manu scriptum Heidelbergense erat et ex Baptistae Egnatii quidem bibliotheca profectum; nunc sine dubio Romae est.

critica factum — ea enim a parte, quamquam non desunt recte emendata, minus valebant et editor et adiutor, nec aderat eis quicquam instrumenti critici praeter supellectilem Sylburgianam — sed propter rerum doctam accuratamque enarrationem, quae hodie quoque cum fructu adiri potest.

hanc Reitemeieri editionem *I. Bekker* in praefatiuncula editioni Bonnensi anni 1837 praemissa ita retractasse se ait ut quae tacite Reitemeier a Sylburgio discedens immutasset removerit criticasque illius adnotationes quas improbaret sustulerit. sed ei qui rem propius inspiciat multo maiorem Bekkero laudem deberi facile patet. quippe ille non solum sua interpungendi arte Zosimi verba magno opere adiuvit, sed ipsam quoque emendationem haud paucis egregie inventis ita promovit ut hac in parte proxime accedat ad Sylburgii merita.

haec igitur fere est doctae sedulitatis in Zosimo adhuc versatae historia. esse codices Leunclavianum et Palatinum, aequae ac Coislinianum 150 a Montefalconio memoratum, ex uno eodemque libro profectos iam Reitemeier praef. p. XIII perspexit, idemque Italicarum membranarum subsidio opus esse iam persensit. quam divinationem veram fuisse plene adparuit ex quo *A. Kiessling* docuit in Vaticano cod. Gr. 156 librorum primi secundique ac quinti lacunas inde esse ortas quod quaternio quartus deesset et quaternionis duodevigesimi folium primum excisum esset (v. mus. Rhen. t. XVIII. a. 1863 p. 135 sq.). unde iure ille collegit recentiores codices ceteros, cum omnes lacunas illas haberent, esse ex hoc ipso Vaticano derivatos. quo invento cum crisis Zosimea certum fundamentum tandem naeta sit, ad unum Vaticanum abiectis reliquis attendendum iam esse consentaneum est.¹⁾

1) Vaticani libri ultima pars cum s. quarto decimo demum scripta sit (v. infra), iam patescit cur apographum nullum saeculum quintum decimum superet. quibus ex apographis (cf. Reitemeier p. XIII) ipse tractavi Laurentianum LXX, 22 et Venetum Marcianum 390. ille, ut subscriptio docet, Florentiae m. Septembri a. 1490 sumptibus Laurentii de Medicis a Rhoso Crete scriptus est, et admodum quidem nitide. ad marginem hic illic adscripta sunt scholia, historici fere ea argumenti, ac praeterea Zosimi propter impietatem accusationes. libri

hunc igitur librum — notum eum, ut supra adnotatum, iam Mureto ac Leunclavio et postea breviter designatum a Montefalconio bibl. bibl. ms. t. I p. 8 — ut meum in usum excuteret precibus adii *Augustum Mau* Romanum, amicum veterem, nec frustra. accepi enim ab illo collationem talem qualis non potest proficisci nisi ab eo qui plurima exempla Graeca manu versaverit librariorumque ac correctorum artificia omnia cognita habeat: tam curiose quicquid notabile liber vetus habet a Mauio repraesentatum erat. de ipso autem codicis habitu haec Mau adnotavit: 'codex Vaticanus Graecus 156, forma quarta (centim. 28 × 30) tribus partibus constat. 1) fol. 1—40, saeculi XI, scriptus atramento fulvo, duabus manibus, quarum prima (litteris inclinatis) pertinet usque ad folium 9 rectum, ubi a verbis ἀσμενέσιτατα δὲ τὸ προταθὲν δεξαμένων ὁ Γάλλος (I, 23, 2) incipit alia manus, eiusdem temporis (litteris non inclinatis). pagina habet versus 30. — 2) fol. 41—48. hanc partem saeculo XII dubitanter adscribo; si quis antiquiorem litterarum ductum imitatum

---

sunt quinque. Marcianus codex Bessarioneus est saeculique XV. Zosimea scripta sunt inde a fol. 66^v, et sex quidem libris dispesta. — praeterea innotuerunt Vaticanus 1206 chart. s. XV; Regius Parisinus 1725, Coislinianus 150 — horum duorum Bekker habuit specimen ab Hasio acceptum, vix tamen etiam quem addit Regii 1817, quippe nil nisi primum Zosimi caput tenentis (v. catal. cod. Reg. t. II p. 407). (de Leunclaviano, Palatino, Salviatiano, qui num supersit non constat, supra dictum.) contra Remenses duo s. XVI, quos ex Montefalconio (bibl. bibl. ms. t. II p. 1289) adfert Reitemeier, evanuerunt, si quidem H. Omontio teste ('inventaire sommaire des manuscrits grecs des bibliothèques des départements' Parisiis 1883 p. 13) Graeci argumenti hodie Remis nihil extat nisi unus codex ecclesiasticus et alter Euripideus. itemque qui ex collectione Mendozana olim in monasterio Escorialensi erant 'Zozimi historiae novae lib. 6, cum Eunapio de vitis sophistarum' (C. Graux 'essai sur les origines du fonds grec de l'Escorial' p. 385 sive Iriarte cat. cod. Matrit. p. 277) non supersunt (Graux ib. p. 258), incendio scilicet illo a. 1671 consumpti. — ceterum qui adhuc excussi sunt codices novelli non ex ipso Vaticano sed ex huius apographo aliquo manaverunt: alioqui enim non intellegas cur congruant in lacunis aliquot quae non comparent in Vaticano. quod autem exempla alia in quinque alia in sex libros Zosimi opus distributum habent, id coniunctum est et ipsum cum Vaticani libri habitu (v. infra).

esse scribam saeculi fortasse XIII crediderit, non valde contradicam. litterae sunt magnae, atramentum fere nigrum, pagina habet versus 22. — 3) fol. 49—152, saec. XIV, scripta atramento subviridi; pagina habet versus 27.¹⁾

itaque, quod valde praeter expectationem accidit, tres codicis sunt partes, s. XI, XII vel XIII, XIV. quod qui

1) lacunam illam magnam propter quam nunc hiatus est inter libros primum et secundum cum quaternionis quarti iactura in Vaticano evenisse scripsisset Kiessling l. d., subnata mihi erat suspicio qua quinariam librorum in Vaticano pro vetere senaria partitionem ex ipsa illa lacuna aptam esse putarem. rogavi igitur nuper Mauium ut codicem denuo inspicere et cum lacunae tum numerationis rationes investigare vellet. ac revera Man coniecturam meam fere confirmantia haec invenit: 'die grosse Lücke I, 71 = fol. 24^v ist zweifellos im Vat. 156 selbst durch Ausfall eines Quaternio entstanden. Die Quaternionenzählung (eadem manu auch im jüngern Theil) ist wohl jünger als der Ausfall; denn ε steht in Rasur d. h. vermuthlich hatte der Zähler anfangs nicht auf die Lücke geachtet und δ geschrieben.

Die Notiz 24^v *ἐνταῦθα — τετραδύο* ist von derselben Hand wie die 40^v (II, 34) *ὁὐ λείπει τι ὧδε*, saec. XV, und wohl ziemlich sicher auch identisch mit dem Rubricator 'roth', was namentlich durch Vergleichung mit 128^v (V, 22, 3): *ἐνταῦθα λείπει ἐν φύλλον* deutlich wird: der Schriftcharacter ist derselbe, dagegen sieht die Tinte etwas anders (glänzender) aus; diese aber ist wieder mit der der Ueberschriften zweifellos identisch. Ich halte mithin für sicher, dass 'roth' jünger ist als der Ausfall des Quaternio δ.' deinde comparatis librarii ipsius et rubricatoris praescriptionibus et subscriptionibus — v. ad singulos libros — pergit: 'soweit ist alles einfach und die Buchzählung erst von dem späten Rubricator, nach Ausfall von Quat. δ, geändert. Eines bleibt unklar: dieselbe schwarze Hand, welche 146^v (VI, 1, 1) die richtige Numerirung $\overline{\epsilon}$ an den Rand schrieb, hat auf fol. 53^v (III, 1, 1) $\overline{\iota\sigma\tau\bar{\beta}}$, also die falsche Numerirung, an den Rand geschrieben. Diese Hand ist von der des ersten Schreibers deutlich verschieden, macht mir aber nicht den Eindruck als ob sie viel jünger wäre.' —

quodsi iam constat ab ipso librario sex a rubricatore quinque libros numerari, etiam intellegitur cur alia apographa senariam alia quinariam distributionem habeant: ni mirum primitivos numeros illa rubricatorem haec secuta sunt. ita sine dubio sex libri erant in eis Vaticani apographis quibus usi sunt Leunclavius priscique editores, suntque adhuc in Marciano 390; contra quinque sunt e. c. in Laurentiano LXX, 20. novellus igitur codex aliqui sex an quinque libros habeat nil interest. quod moneo etiam propter F. Ruehlii (mus. Rhen. t. XXVII. a. 1872 p. 159) dubitationem.

factum sit nemo iam divinare potest. videntur tamen tres illae partes ex eodem ductae vetere codice archetypo, si quidem ex vitiorum similitudine fieri potest coniectura. ad correctiones quod attinet, eae in parte prima, i. e. usque ad verba *κωσταντίνος τῶν στρατιωτῶν* (II, 34, 2), factae sunt partim ab ipsis librariis (V¹), partim a duobus correctoribus (V²) qui a librariorum ipsorum aetate proxime afuerunt.¹⁾ horum correctorum alter atramento nigrescente alter lucidiore usus est. ceterum V² non ubique certo a V¹ discriminari posse adnotat Mau. sequitur secunda pars, a II, 34, 2 usque ad II, 45, 4: *πλεονεκτῶν ἰππασίμοις*. hanc partem correxit manus quaedam s. XIV (V²), ut sit aequalis ei manui quae partem tertiam scripsit. tertia haec pars eaque maxima et scripta est s. XIV et eodem saeculo correctae, ut correctiones (V²) non multum tempore distent ab ipsa scriptione.

iam igitur quaerendum est de ipsa correctionum auctoritate. qua in re tres illas partes seorsum spectandas esse consentaneum est. ad primam igitur partem quod attinet, equidem a correctoribus, aequalibus eis fere ut dixi ipsis librariis, alterum codicem praeter librum archetypum adscitum esse non credo sed verba ad ipsius archetypi fidem recognita. quatenus ipsi correctores praeterea coniectura usi sint — et usi quin sint non dubito — certo definiri iam nequit. nec multum refert: quippe pleraeque V² correctiones dubitatione omni carent, ac, si forte partim ex coniectura natae sint, et felix ea fuit et facilis.²⁾ quod cum ita sit, prima hac in parte V² correctiones primitivae V¹ scripturae ubique fere antehabendae sunt.

eadem plane secundae partis est causa. in qua ut item sunt quae ex archetypo libro an ex coniectura a corrigente

1) accedit in II, 21 et 22 alia quaedam manus antiqua — eandem putat Mau ac quae fol. 1—8^v scripsit —, a qua lacunae quaedam suppletae sunt. significavi: 'al. m. antiqua'.

2) raro admodum accidit ut prima manus tenenda esset contra falsas secundae correctiones. e gravioribus huc pertinent I, 14, 1 ubi *πάντας* recte V¹, *πάντων* secus V², et II, 20, 2 ubi *μη* cum spatio V¹, *μημος* perperam V², cum *μηνα* corrigendum esset.

posita sint ambigere possis¹⁾), dubium tamen non est quin et secundae manus correctionibus genuina lectio fere recuperetur et nulla sit correctio quae praeter accuratam exempli archetypi recognitionem coniciendique facilitatem alterius codicis veteris auxilium poposcerit.

multo difficilius de tertia parte est iudicium. nam quamquam in hac quoque parte plurimae manus alterius correctiones ita comparatae sunt ut manifestam habeant veritatis commendationem — sive ea veritas venit ex Vaticani libri recognitione sive ex altero codice insuper adhibito sive denique ex divinationis felicitate —, tamen neque dubiae desunt mutationes, i. e. tales quae per se spectatae primitivam scripturam bonitate nequaquam superent, et, quod multo gravius, adsunt aperte falsae temeritatisque facile coarguendae. quod cum ita sit, in tertia hac parte una quaeque alterius manus correctio singillatim expendenda est nec suscipienda nisi ubi sit momentis omnibus commendata.²⁾

quodsi ne hic quidem liber suspicione omni caret, tamen universa eius bonitas tam manifesta est ut praeconio vix egeat. quippe lacunae haud paucae tam notae quam ignotae

1) ita nolim decernere altera manus Anniballiani nomen bis (II, 39, 2; 40, 3) in Annaballianum mutans codicem an coniecturam — inutilem eam quidem — secuta sit.

2) ut pauca exempla adferam, dubia res est III, 5, 1 (*χρήσεται* V¹, *χρησεται* V²); IV, 17, 2 (*μέτρον* V¹, *μέτριον* V²); IV, 26, 5 (*καὶ* V¹, *καὶ ἐν* V²). contra spernenda sine dubio V² v. c. II, 45, 4 (*ἐπισκιάων* V¹, *ἐπισκιάων* V², *του* *debebat ἐπὶ Σισκίαν*); III, 34, 2 (*ἐπ' αὐτὸν ἀνεγείρει* V¹, *ἐπ' αὐτῶ ἀνεγείρει* V² *hiatum sine necessitate inferens*); IV, 3, 2 (*μυστικῶς πρᾶττομένοις* V¹, *τοῖς μυσσαρῶς μὲν οὖν* V² *glossemate manifesto*); VI, 1, 2 (*στρατιώταις* ABV¹, *στρατιώτας* V², *ubi στρατεύματα recte Sylburg*). — auget difficultatem quod ne adscitis quidem eclogis Constantinianis rem ubique expedire possumus: ut enim est ubi V² refutetur ab eclogis cum V¹ facientibus (velut V, 29, 7 *αἰρεῖται* ABV¹, *ἄγειν αἰρεῖται* V²; V, 36, 2 *καθ'* ABV¹, *καὶ καθ'* V², *ibidemque ἄξιον* ABV¹, *ἀξιόλογον* V²), ita altera ex parte V² scriptura a V¹ discrepans ab eclogis interdum confirmatur (velut V, 40, 1 *τὸ μέτριον* MNV², *τὸ μέτρον* V¹; *ib. § 4 δὴ* MNV², *δ//* V¹; V, 50, 3 *συγχωρεῖν* NV², *συγχώρῃ* V¹, *συγχωρῶν* M). denique est etiam ubi V² verum habeat contra eclogas pariter ac V¹ (velut V, 40, 3 *ἐνεπίπλοισ* V² — *coniectura quidem puto sed ea felici* —, *ἐνοπλοισ* V¹, *ἐν ὄπλοισ* MN).

illinc potuerunt sarciri, scripturae traditae vitia multa emendari, omnino iam cum fiducia aliqua procedi. religio autem mihi fuit codicis ullum quamvis leve vitium praeterire, sed totam Mauui collationem ab operis repraesentandam duxi, quod quidem eius per artem typographam fieri potuit.

primario hoc cum subsidio coniunxi alterum, et ipsum adhuc neglectum. etenim, ut iam supra significatum, particulae aliquot Zosimi excerptae sunt cum ab Ioanne Antiocheno tum ab eclogarum Constantinianarum compositoribus. Ioannes enim, postquam Herodiani magnam partem in historiam suam chronicam transtulit, reliquam saeculi tertii historiam contexuit partim ex Eutropio in Graecum verso partim ex Zosimo. hunc tamen inde a Diocletiano plane mittit, nisi quod fr. 186, 2 (: Zos. IV, 35) illinc fluxit. his igitur Ioannis excerptis ut secure uti possem neu in Crameri (An. Paris. t. II) neglegentia acquiescere deberem prospexit *Alfredi Iacob* professoris Parisini sollicitudo, qua codicem Regium 1666 — nam Escorialensis libri (v. praef. ad Herodian. p. XIV) usurpandi nulla erat facultas — summa cum cura excussit. idem Iacob etiam eas Ioannis particulas quae ad Eunapium redeunt (fr. 187 et fr. 190 usque ad verba *Γαίνας ὁ τῶν ἐφῶν στρατοπέδων ἑξαρχος*) pari cum fide contulit. continentur autem Ioannis reliquiae ad Zosimum spectantes omnes eis eclogis Constantinianis quae ex titulo insidiarum exempla olim complexo supersunt, excepto loco uno (fr. 162) qui in tituli virtutum et vitiorum exempla tenentis superstitem partem priorem — hinc Suid. s. v. *Καρῖνος* et *παρ-ανάλωμα* — translatus est. quod contra ad titulum de virtutibus et vitiis scriptum et ad alterum quidem eius volumen hodie deperditum (v. de Boor Herm. t. XX p. 327 sq.) redeunt quae Suidas habet lemmata Zosimiana, exceptis glossis *Καρῖνος* et *παρ-ανάλωμα*, quae, ut modo dictum, ex priore illius tituli volumine fluxerunt.

titulis de insidiis et virtutibus scriptis, quorum hodie non supersunt nisi partes, accedit integer adhuc titulus qui legationum exempla servavit. huius tituli fuit vetus codex membranaceus (s. X—XII) ad collectionem Paezianam pertinens posteaque in bibliothecam Escorialensem translatus,

ubi a. 1671 conflagratione illa funesta periit (Graux 'essai' p. 93 sq.). quo casu factum est ut hodie redacti simus ad apographa ab Andrea Darmario (Graux p. 287 sq.) olim inde facta. constat autem illum titulum duas habere partes, quarum altera Romanorum ad gentes altera gentium ad Romanos legationes complectitur. prioris partis particulas huc pertinentes subministravit mihi *Rudolfi Schoell* et *Augusti Mau* comitas, quorum ille codicem Monacensem 267 (M) hic Vaticanum 1418 (N) contulit. alterius partis Monacensem 185 (B) idem *Schoell*, Ambrosianum N 135 sup. (A) *Adolfus Cinquini*, professor Mediolanensis mea gratia excusserunt. extare illius tituli etiam alia apographa Darmariana non ignoro (v. Graux p. 97 adn. 1): potuit tamen in illis acquiesci. fuit autem egregiorum illorum quos dixi virorum prompta voluntas Zosimo nostro perquam utilis: quamquam enim in universum Vaticani veteris scriptura utpote continua excerptorum festinationi praeferenda est, tamen comparatio et ipsa fructuosa est et complures loci illinc sanari potuerunt.

haec igitur hactenus de Vaticano deque eclogis Constantinianis. utraque autem hac a memoria qui proficisceretur cum certius iam posset existimare de ipso scriptoris dicendi genere quam ei qui non habebant nisi vitiatam apographorum scripturam, curiose inquirere coepi in sermonis Zosimei leges ac rationes. vidi mox non illitterato cum homine rem esse, sed cum eo qui et nosset litteras veteres et imitando saepe exprimere vellet. occurrebant haud dubia Herodoti, Thucydidis, Iuliani lectionis indicia.¹⁾ praeter hos autem singularem locum sibi vindicabat Polybius. cuius ad imitationem se opus ipsum composuisse ut scriptor in exordio professus est ita dicendi quoque genus, ut facile patet, universum conformare voluit. quamquam re vera multum differt, eo quidem maxime quod multo minus liberum est quam Polybii. is enim in formarum locutionumque delectu cum unam

---

1) ceterum non omnes locos ex veteribus huc pertinentes adducendos duxi, sed acquievi in exemplis aliquot quibus res ipsa extra dubitationem collocaretur — similiter atque olim in Appiano Herodoteam ac Thucydideam imitationem modesto *ὁμοιοτήτων* delectu commonstrasse satis habui.

norit regulam defugiendi hiatus, ubi per hunc fieri licet varietatem communis sermonis reddit certasque leges ac normas detrectat. contra hic scriptor cum, ut dixi, vetera exempla Iulianumque, veterum ipsum quoque studiosum, lectitarit severitatemque quandam scribendi illinc addidicerit, ubi nulla est ab hiatu insolentiae necessitas modestia quadam ac modo nimiam illam libertatem temperat; ut vitare studeat quae nimis aspera sint auresque litteratas laedere videantur. sic genus scribendi extitit quod quamvis ubique impressa habeat τῆς κοινῆς διαλέκτου vestigia — et accessit ad doctam Polybii aemulationem etiam indocta aequalium hominum sermonis invito scriptori se insinuantis imitatio —, tamen et in ipsa libertate freni sit patiens et multis in locis ad exempla vetera conformatum.

ex eis autem indiciis quae ad Polybii doctam imitationem ducunt nullum est evidentius quam id quod ex hiatus fuga colligitur. quae fuga cum vel ex vulgari scriptura effici potuerit — maxime postquam Polybii, Diodori, Plutarchi, Galeni, Iuliani, aliorum in χασμωδίαις vitandis rationes patefactae sunt —, nunc post protractum Vaticanum codicem nullam prorsus admittit dubitationem. gravissima autem ea res cum sit ad rem criticam recte factitandam — quippe ita demum explicantur insolentiae multae a prioribus editoribus male temptatae, alteraque ex parte quaedam quae sana videbantur neminique suspecta erant vitii iam convincuntur —, breviter adumbremus necesse est quibus legibus vel admittendi vel declinandi vocalium concursus hic scriptor se adstrinxerit. quas leges multum relaxasse ex Polybii severitate — de qua v. Hulsch Philol. t. XIV p. 288 sq., Kaelker 'Leipziger Studien' t. III p. 236 sq., Krebs 'Praepositionsadverbien' I p. 11 sq. — et per se consentaneum est et ex exceptionum multitudine reapse manifestum. ceterum, ne inutili locorum copia legentes obruerentur, exempla rebus frequentibus non adposui.

I. ut igitur proficiscamur a libertate, nihil offensionis habet hiatus

a) in coniunctionibus ac particulis, velut εἰ ἐπει ἐπειδὴ καὶ ἢ μὴ δὴ, quas excipiat vocabulum a vocali littera ordiens.

huc pertinent etiam ὄπου ἀλώσιμον εἶη (III, 20, 3) et ὄποι εἶη (IV, 48, 6)

b) post περι et πρό praepositiones

c) in articulo

d) in terminatione in -α et -οι exeunte: καὶ γέφυρα ἦν (III, 27, 3); ἐκκλησία ὑπὸ (V, 23, 4); ἡμέρα ἦν ἤδη (V, 34, 4); οὗτοι οὐκ (II, 39, 1); οἱ πολλοὶ ἐπὶ (III, 29, 2); δεξάμενοι ἦσαν (IV, 30, 1); βάρβαροι ἐπὶ (IV, 30, 5)

e) ante οἱ reflexivum, et post αὐτοῦ et αὐτῶ ubi quidem pronomen arte iunctum sit cum vocabulo sequente: δύναμιν αὐτῶ ἀντίρροπον (V, 4, 3); αὐτῶ οὔσης et αὐτοῦ ὄντος (V, 32, 2); τῆς αὐτοῦ ὄντι δόξης (V, 46, 4). unde τῆς ἔχθρας αὐτοῦ ἐμφανοῦς γενομένης (II, 18, 1) conicere licuit et ferre simili in genere τὴν περι τούτου ἔννοιαν (V, 1, 5). contra locis parallelis redargui videntur ἐκβάντος αὐτῶ εἰς ἔργον (III, 17, 2) et αὐτῶ ὁ βασιλεὺς Οὐάλης (IV, 10, 2).

f) in incisionibus tam minoribus quam maioribus.

h) in locutionibus cohaerentibus: εἶ ἔχειν; τοὺς ταύτη ἀλίεας (I, 34, 2); ἡ Μαυρουσία ἵππος (I, 52, 4); πρὸς τῇ ἄλλῃ ὀπλίσει (ib.); περινοία οὐκ ἄφρονι (I, 66, 2); τοὺς ἐπὶ ταύτῃ ἐσιῶτας (II, 15, 4 v. tamen adn.); ἐν ἀριστεροῦ ἰόντος (II, 22, 3); παρὰ πολὺ ἐλαττωθὲν (IV, 30, 1); συντόνω ὀρμῇ (IV, 35, 6); ἐν ὑποψία ἔλαβε (V, 38, 1 v. tamen adn.); οὐ πόρρω ὄντων (V, 43, 2)

i) in nominibus propriis, tam ubi praecedat nomen proprium quam ubi sequitur. illuc pertinent: Δωριεῖς οἱ ἐν τῇ Ἀσία ἐξήκοντα (II, 22, 2, ubi et pausae et notae numeralis accedit excusatio); τῇ τοῦ Τερτύλλου ὑπάρτω τιμῇ (VI, 7, 4); τῶν ἐν τῇ Λιβύῃ ἐν (VI, 7, 6); huc: ἄχρι παντὸς τοῦ βίου Ἰουλιανῶ (III, 2, 4 v. tamen adn.); οὐπω Ἰουλιανὸς (III, 7, 2); προσήκει Ἰουλιανὸν (III, 9, 4); ἐτετάχατο δὲ ἐν τούτῳ Ἰοβιανοί (III, 30, 2); ἐν δὲ τῇ Ῥώμῃ Ἡλιοκράτης (V, 35, 4). quamquam manifesto scriptor etiam in nominibus propriis ubi potest concursum vitat, velut ταῖς ἐκβολαῖς τοῦ Ἰστρου (IV, 10, 4) ponere maluit quam ταῖς τοῦ Ἰστρου ἐκβολαῖς et εἰς τὴν Εὐτροπίου χρήματα πάντα οἰκίαν (V, 13, 1) quam εἰς τὴν Εὐτροπίου οἰκίαν χρήματα πάντα. quapropter ὑπὸ Γαῖνῃ ἔταξε (IV, 57, 2) non ὑπὸ Γαῖνῃ ἔταξε primitus fuisse puto.

II. his igitur in rebus cum admittere hiatum non dubitarit, idem scriptor, ubi declinandum censeret, omnia illa artificia atque effugia quae antiquiores scriptores nota habent ipse quoque in usum suum convertit. quo pertinet

a) crasis, velut in ἄτερος et θάτερος, εἰς τοῦπίσω (I, 36, 1); εἰς τὰντὸν (III, 26, 4), τὰδελφῶ (II, 41, 1); κὰν εἰ (V, 15, 5) al. quam tamen in codice saepe, in articulo maxime, oblitteratam — velut in τοῦ ἀνδρός et τῶ ἀνδρὶ (IV, 54, 4) cum τὰνδρός in vicinia bis extet (IV, 53, 4; 55, 2) — eo minus resuscitavi quod in articulo neque per se offendit concursio et, si quem offendat, pronuntiando offensio vitari potest. eadem plane causa est

b) elisionis. quae saepe quidem in codice nostro comparet, ut pateat quae apud alios scriptores elisionis sint patientia vocabula ne apud hunc quidem esse expertia. sed multo saepius elisio a librariis indicata non est. quam equidem — id quod multi hodie faciunt — inferre nolui, cum omnino haec ὀρθοεπείας non ὀρθογραφίας sit res, sicuti in titulis metricis quoque modo significata est elisio modo legenti commissa. itaque quamquam non dubium est quin elisione vitari voluerit scriptor talia qualia sunt καταδῦναι ἀντάνδρους (I, 42, 2, cf. Hulstsch l. d. p. 310 sq.); ἀπολέσαι ἐν (I, 69, 4); δεξασθαι αὐτούς (IV, 26, 1); φυλαχθῆναι οὐ δυναμένην (V, 5, 8); ἰθύνεσθαι οἷά τε ἦν (V, 21, 2); παίεσθαι αὐτούς (V, 35, 2); εἶναι αὐτῶ (V, 45, 6); ἐκστῆναι οὐκ (V, 46, 3), alioque in genere polyphthonga τοῖς δίκαια αἰτοῦσι (IV, 13, 1); τὰ σημεῖα ἔδει (IV, 38, 4); φορτία εἰς (II, 24, 3) al. — ut taceam de praepositionibus, coniunctionibus, particulis modo plene modo breviatim scriptis —, tamen pronuntianti, ut dixi, cavendum est ut auribus, non edenti ut oculis consulat. contra sedulo cavendum est ne coniectura tales inferantur χασμωδία quae elisionem omnem detrectent, velut Stephanianum μετὰ τοῦ δικαίου ἀκόλουθον (I, 1, 2) et Reite-meierianum προαστείῳ ἐπὶ (IV, 52, 4) absona sunt. — se-cuntur eae concursus vocalium declinandi rationes quae fiunt

c) collocatione. quod genus cum latissime pateat semel-que commonstratum facillime agnoscatur, pauca exempla legentibus satis facient. ita ἔτους ἐκάστου ubique positum est

non ἐκάστου ἔτους; διαθεῖναι καλῶς ἱκανούς (I, 11, 2) pro καλῶς διαθεῖναι ἱκανούς; ὡς ἂν ἡ στρατιὰ λιμῶ πιεζομένη καὶ ἀπορία τῶν ἐπιτηδείων ἀνασταίῃ (I, 18, 3) pro λιμῶ καὶ ἀπορία τῶν ἐπιτηδείων πιεζομένη ἀνασταίῃ; τὸν ἔτι περιόντα τῶν αὐτοῦ (Decii) παίδων ἐποιεῖτο (I, 25, 1 sc. Gallus) pro τῶν παίδων αὐτοῦ ἐποιεῖτο; γραμμᾶτια τῶν στρατιωτῶν ἐν μέσῳ (III, 9, 1) pro γραμμᾶτια ἐν μέσῳ τῶν στρατιωτῶν; εἰ μὴ διῶρυξ ἐν μέσῳ τοῦ Εὐφράτου (III, 15, 6) pro διῶρυξ τοῦ Εὐφράτου ἐν μέσῳ (κειμένη) al.

d) formarum delectu. huc permulta pertinent, ex quibus pauca seligemus. ita ὅσπερ non ὅς ponitur ubi sequatur vocalis, cf. ἅπερ εἶχον (I, 7, 1); ἅπερ ἐστὶ (I, 52, 3); ἐφ' ὅπερ ἐδόκει (I, 54, 1); ἅπερ ἦν (I, 62, 2); ὅπερ ἀκούσαντι (I, 66, 1); ἐφ' οὗπερ ἡ πόλις (II, 18, 2), ut meritam suspicionem habeat ὃ ἐν (II, 5, 2); ἀρτίως ἀπαλλαγέντα (IV, 34, 4) pro ἄρτι ἀπ.; ἥπερ εἰρήνην (V, 29, 9), quamquam ἡ vocali sequente saepe alias legitur; κατὰ ταύτῃ ἐμπειροσῶν (I, 20, 2); αἰδοῖ διασφῆκαν (III, 35, 2) pro verbo simplicis, sicut persaepe verba cum praepositionibus — ac praecipue quidem σὺν — copulata ponuntur pro simplicibus, et inverso modo θάνατον ἐγνώσθαι (V, 17, 5) pro ἐπιβουλεύσθαι quo alias utitur scriptor (cf. I, 9, 2; 25, 2; 40, 2; II, 40, 3). porro nil frequentius quam pluralis numerus pro singulari positus, velut ἐπὶ ταῖς προφανέσι πλεονεξίαις οἱ (I, 14, 1); τούτων ὄντων ἐν ἐργεῖσιν ἔτι (II, 11); ἐν παρασκευαῖς ὄντος (II, 43, 2); ταῖς ἐξ ὕψους βοηθείαις ἐλαττούμενοι. (III, 21, 2); πίστεσιν ἐνόρκους (IV, 16, 4); ταῖς τοῦ βασιλέως ἐννοίαις ὑποκειμένης (IV, 55, 3, sc. γνώμης); ἐφ' οἷς ἀλλαντοπώλης (V, 9, 3; cf. ib. 20, 2 ἐφ' οἷς ὁ Γαῖνης); ἡ τῶν ὑπάρχων ἀρχή (V, 44, 2 v. adn.) al. deinde in verbis et tempora hiatui obnoxia cedunt innoxii et modi commutantur, cf. v. c. αὕτη πεποίηκεν ἡ μάχη (I, 2, 2) pro ἐποίησεν; εἰ μὴ ἀποβάς τοῦ ἵππου δέδωκεν (III, 29, 3) pro ἔδωκεν quod iniuria reponebat Sylburg; ἐπειδὴν pro ἐπειδὴ cum optativo positum, aliaque id genus. sic intellegitur etiam cur in optativo plenior forma in -ειεν exiens interdum posita sit, cur augmentum syllabicum interdum omissum, cur praepositiones et varientur (cf. συνέβη κατ' αὐτήν ὡς εἰς ὄχρῳν χωρίου συναλισθῆναι I, 33, 3)

et indiscrete ponantur: hiatus quippe suprema lex. quae ne infringatur nihil tam insolens, nihil tam a reliqua scriptoris modestia abhorrens est quin interdum admissum sit. quae autem legitimae alicuius excusationis expertia adhuc remanent *χασμωδίας* exempla, ea neque numero multa sunt et facili opera fere emendabilia, v. adn. ad I, 27, 2 (*πλήθει οἰκαδε*); I, 40, 2 (*ὁδοῦ εἰς*); I, 58, 2 (*λίμνη εἰς*); II, 5, 4 (*τῆ δὲ μετὰ ταύτην ἡμέρα εἰς*); II, 5, 5 (*ἡμέρα δὲ τρίτη ἐν*); II, 49, 3 (*ἐχώρει ἄμα*); III, 10, 1 (*ἄμα τῆ δυνάμει ἦει εἰς τὰς Ἀλπεις*); III, 11, 5 (*τιμωρίαν μὲν οὐδεμίαν ἔργω αὐτοῖς ἐπιθείς*); III, 13, 4 (*ὑπὸ δὲ ἀδελφοῦ ἀδικηθείς*); III, 16, 1 (*εἰς τὰ πρόσω εἰς*); IV, 4, 2 (*χωροῦντι ἀπαντῆσαι οἱ*, ubi *χωροῦντα* legendum addendumque id adnotationi criticae); IV, 6, 2 (*ἐφύλαττε δὲ ἰδίᾳ ἕκαστον*); IV, 21, 2 (*μεμαστιγωμένῳ ἄχρι ποδῶν εοικός*); IV, 40, 3 (*ἑώρα ὀκνοῦντας*); V, 24, 6 (*γενομένου ἄξιον*); V, 41, 2 (*λάθρα ἐφήκεν*); V, 45, 3 (*λάθρα ἐδήλου*); V, 50, 3 (*τῷ δημοσίῳ εἰσφέροντας*). dubia vero res est II, 15, 4 (*τοὺς ἐπὶ ταύτῃ ἐστῶτας*); III, 14, 2; 15, 3; 25, 1 (*ἀντικρὸν* an *ἄντικρυς*, cf. etiam Krebs 'd. Praepositionsadverbien' I p. 7 sq.); IV, 42, 2 (*τέλματα καὶ ἔλη ὁδοιπόροις*); V, 38, 1 (*ἐν ὑποψίᾳ ἔλαβε*); VI, 11, 2 (*ἐν τῇ ἵπποδρομίᾳ ἀφιέναι*).

codicum memoriae sermonisque observationi tertium accedit emendationis adiumentum accurata rerum quae aguntur notitia. quo in loco proficisci licuit a Reitemeieri commentario, egregio prorsus pro illa aetate doctrinae atque industriae monumento. neque tamen in eo acquiesci potuit, immo tota materia denuo perscrutanda erat. qua in re praeter immortalia Valesii, Tillemontii, Gibbonis, Eckhelii opera in primis usui nobis fuerunt Zeussii de Germanis liber, Wiersheimii de gentium migrationibus volumina a Dahnio emendata, Boeckingii in utramque dignitatum notitiam commentarius, Seeckii praefatio Symmacho praemissa, Mommseni cum historiae Romanae tomus quintus tum immensae doctrinae per C. I. L. volumina sparsae thesaurus. denique privatis *Mommseni* epistulis uti licuit, in quibus vir sagacissimus complures quos iam desperaveram locos feliciter expedit.

quamquam autem critico usui haec editio destinata est, non tamen mihi temperavi quo minus saepius, ubi de ipsis

rebus utiliter aliquid moneri posse videretur quo aut error Reitemeieri tolleretur aut novi aliquid adderetur, adnotatiunculam interponerem. contra ipsa scriptura tradita ubi per rationes ex ipsis rebus petitas mihi offensionem esset, ubique argumentis breviter expositis offensionem stabilivi. quam argumentorum explicationem in Appiano, ubi permulta rerum fontiumque adfinium perito scrupulum inicere debent — et eis quidem fere in partibus quae dubia novellorum apographorum fide nituntur —, a me praetermissam esse nunc doleo.

ceterum quanta cautione opus sit ne meliore nostra temporum illorum notitia abutamur ad Zosimi ipsius non liberiorum errores corrigendos, ex eis colligi potest quae infra dicentur de ratione qua fontes historiae suae ille tractavit. quam rationem ut cognoscere possimus, primum ipsi quibus Zosimus ad opusculum conscribendum usus est fontes eruendi sunt. iam si vulgari opinioni inde a Reitemeiero per enchiridia propagatae fides haberi posset, facili opera hic locus absolveretur. quippe ex trium virorum operibus — Dexippi Chronicis ac Scythicis, Eunapii historia, Olympiodori silva — hanc Zosimi historiam consarcinatam esse dicendum foret.¹⁾ ego tamen, dum sine opinione praeiudicata ulla Zosimum adfinesque historiae testes exploro, non omni ex parte sententiam illam quamvis simplicitate commendabilem stare posse mihi persuasi. atque ut rei summam praemittam, cum Dexippo tum Eunapio plus quam iustum sit vulgo tribui censeo. ac Dexippi quidem Chronica hinc prorsus amovenda esse puto, Eunapio autem demenda quae leguntur Zos. II, 1—7; 36, 37; III, 12—34; IV, 18, 2—4; 36 (ex parte saltem), eaque partim aliis libris historicis partim ipsius scriptoris doctrinae tribuenda.

adferenda iam, quantum per huius loci angustias fieri

1) Reitemeier ipse (v. praef. p. XXXV sq. Bk.) praeter tres viros illos etiam alios libros historicos a Zosimo usurpatos esse recte dixit, neque tamen rem accuratius perscrutatus est. hodie vero Zosimi operam in Dexippi, Eunapii, Olympiodori solorum expilatione se continuisse plerique omnes persuasum habent, maxime post R. C. Martini 'de fontibus Zosimi' (diss. Berol. a. 1866) disputationem.

potest, argumenta. ac primum, quod ad Dexippum attinet, Scythicorum vestigia manifesta in Zosimo adparere — sive quod ipse legit, quae vulgaris, sive quod ab aliis excerpta transtulit, quae est mea opinio — nec negavit umquam quisquam post Reitemeierum et diligenti disputatione singillatim nuper probavit G. Boehme (diss. Ienens. t. II p. 16 sq.). at si ad Chronica attendes ac locos a nobis disceptatos (cf. ad Zos. I, 14; 16; 27; 36; 39) accuratius examinabis, graves Dexippum inter et Zosimum reperies discrepantias, inter easque tales quae ne ex Zosimi quidem negligentia, quantacumque ea est, repeti possint: redeunt ni mirum apud alios rerum scriptores. sensit difficultatem ipse Boehme, sed cum opinionem tralaticiam deserere non auderet partim interpretando differentiam mollire aggressus est idque sat improspere, partim ad effugium alius fontis praeter Dexippea a Zosimo usurpati descendit. at hoc quidem effugium procul habendum esse vix est quod dicam: contaminandi enim fontes plures hic est apud Zosimum finis ut integras quidem particulas — velut de ludis saecularibus aut de Iuliani expeditione Persica — continuae narrationi alio ex fonte interponere non dubitet, sed ut numquam in unius alicuius rei expositione duos ipse fontes adeat et cum arte misceat. itaque equidem non dubito quin capita libri primi 1—46 — et fortasse etiam aliae libri primi particulae, quae hodie Eunapio tribuuntur — ex fonte aliquo manaverint quo in fonte usurpata erant Scythica quidem Dexippi sed non Chronica. quis autem fons ille fuerit eo difficilius est dictu quod haec quaestio conexas est cum impedita illa quaestione quae est de Zonarae fontibus deque ratione Zonaram inter, Dionis continuatorem ac Petrum Patricium intercedente. quae quaestio utut solvetur — si solvi omnino poterit —, id quidem certum est usque ad Probi tempora multa apud Zonaram extare quae tam arte iuncta sint cum Zosimea narratione ut quin ad eundem fontem ultimo gradu redeant non possit esse dubium.¹⁾

1) altera ex parte permirum est quod eo loco ubi de Valeriano capto sermo est (Zos. I, 36), Zosimea narratio dissentit cum a Dexippea (ap. Syncell. t. I p. 715 sq. Bonn. et Zonar. XII, 23 t. III p. 140, 21 sq.

ignotum primae partis fontem excipit Eunapius. ex quo quin maxima opusculi pars fluxerit propter servata Eunapii fragmenta dubium non est — quamquam nimium rem exaggeravit Photius (v. supra). constat autem ab Eunapio historiam chronicam, qua Dexippeam ita continuaverat ut libro primo res ante a. 355 gestas summam exponeret inde a libro secundo fusam narrationem exorsurus, deductam primum fuisse usque ad a. 395, supervenisse deinde philosophorum vitarum compositionem, qua absoluta scriptorem — post a. quidem 414, v. fr. 87 — rediisse ad historiam, quam tamen ultra Eudoxiae mortem (a. 404) extendere non potuerit. quae historia quali ratione scripta fuerit satis declarant fragmenta, neque celavit scriptor ipse Dexippi suamque rationem comparans (fr. 1). quamquam autem Eunapius nullius quae in rhetorem Theodosiani aevi cadere possunt vitii in historia fuit expers¹⁾, magna tamen apud posteros fruebatur fama. usi eo sunt praeter Zosimum Petrus Patricius²⁾ (cf. F. H. G.

Dind.) tum ab altera Zonarana (t. III p. 140, 9—19), et consentit cum Petrino (F. H. G. t. IV p. 187, 9); ut illo quidem loco et deseruerit fontem communem auctor Zonarae et adierit Petrus. (ceterum hoc Zonarae caput gravissimum est ad aliam quandam rem decidendam. continuatorem Dionis eundem esse ac Petrum Patricium post Niebuhrium (praef. corp. scr. byz. t. I p. XXIV) nuper adseveravit U. Boissvain (progr. Roterod. a. 1884 p. 24). huic autem continuatori per multa Zonaram debere iure hodie statuunt. iam igitur qui fieri dicamus ut hoc quidem loco neutra Zonarae narratio conciliari possit cum Petro? ni mirum eo quod Zonarana h. l. redeunt ad continuatorem Dionis, is autem diversus erat a Petro homo.)

1) quod A. de Gutschmid in commentatione illa egregia 'die Grenze zwischen Alterthum und Mittelalter' ('Grenzboten' 1863 I, 1 p. 330 sq.) Eunapium novae historicorum scholae auspicem dixit (p. 343), id qui teneri possit non intellego. Olympiodoro potius ea laus debetur; Zosimo autem in schola illa ultimus locus adsignandus erit. — ceterum, ut hoc addam, Gutschmid (p. 332) verbis Zosimi I, 58 (cf. supra p. VIII): *ἐπειδὴν εἰς ἐκείνους ἀφίκαμαι τοὺς χρόνους ἐν οἷς ἡ Ῥωμαίων ἀρχὴ κατὰ βραχὺ βαρβαρωθεῖσα εἰς ὀλίγον τι καὶ αὐτὸ διαφθαρέν, περιέστη*, tempora a. 461 posteriora innui censet.

2) Petrum Patricium cum nominamus iterum se offert Zonaras, in quo multa leguntur quae ad Eunapium ultimo gradu redire comparatio cum Zosimea narratione facta statim docet. fuisse autem Eunapium notum Petro ex huius fr. 18 (F. H. G. t. IV p. 191) elucet.

t. IV p. 191, 18), Ioannes Antiochenus (v. supra) et, quamvis raro, ecclesiasticae historiae scriptores Philostorgius, Socrates, Sozomenus.¹⁾ hinc si quid Zosimeae Eunapii epitomae vel emendandae vel supplendae adscisci posse videretur a nobis adscitum est. ipsam autem hanc Zosimi epitomen si cum integris Eunapii fragmentis comparamus, videmus Zosimum in excerptendo rhetore Sardonio ita versatum esse ut fastum rhetoricum circinnosque circumcideret orationique ampullosae ac coloratae substitueret genus dicendi ieiunum magis ac paene modestum (cf. ad III, 7, 6).

multo autem difficilior alia est quaestio, quae est de ipsius Eunapii fontibus. qua in quaestione duo maxime aguntur monumenta vetera: Ammiani Marcellini opus et Victoris, qui fertur, epitome. notum autem est epitomen et cum Zosimo inde a Diocletiani temporibus fere congruere et multis in locis concordare cum superstitibus Ammiani libris. qua ex re Th. Opitz (act. soc. Lips. t. II p. 260) conclusit 'Eunapium et epitomae fontem inde fere a Diocletiano praecipue ex Ammiano sua hausisse'. ego tamen, quamquam Opitzio adsensus est Ieep, prorsus nego innotuisse Ammianum Eunapio (v. infra). ipse autem ille consensus inter epitomen et

---

quamquam non uno in Eunapio Petrum acquievise et per se probabile est et manifestum ex fr. 16, quod prorsus dissentit ab Eunapio (ap. Zos. II, 44). altera autem ex parte idem hoc Petri fr. 16 adeo concordat cum Zonara (XIII, 7) ut quin huius narratio ad Petrum h. l. redeat nulla sit dubitatio. quodsi omnino Eunapium Petrus Petrum Zonaras notos habuerunt, facile oriri possit suspicio qua Petro intercedente Eunapiana, ubi consensus sit inter Zosimi ac Zonarae narrationes, influxisse existimentur in Zonaram. consultius tamen adhuc est eius modi coniecturis abstinere, cum plane lateat quaenam in Zonaranis huc pertinentibus sint partes continuatoris Dionis ac quae hunc inter et Petrum intercesserit ratio. unde expiscari quidem ex Zonara Eunapiana Eunapianisve similia licet, at quo quidque modo in illum devenerit aliquantisper in medio relinquendum est.

1) cf. adn. ad II, 29; 30; IV, 13; V, 17. quod autem longius progressus Ieep (ann. phil. suppl. t. XIV p. 57 sq.) omnino quae de rebus profanis habeat Philostorgius — nam is in primis agitur — ad Eunapium redire videri ait, id ut Zosimi mei causa credere perverlem ita in tam frequenti Zosimi ac Philostorgii dissensu qui credam non video.

Eunapium intercedens qua ratione ortus esse mihi videatur additis argumentis alibi exsequar. interim epitome ita usus sum ut idem quidem illi fuerit fons ac qui fuit Eunapio, sed ut Ammianus fons non fuerit. hunc autem cum ab Eunapio segregandum putemus, negligere potuimus etiam eam Ieepii opinionem (p. 59 sq.) qua consensum, qui de rebus quibusdam levioribus inter Philostorgium et Ammianum esse videtur, inde explicat quod Philostorgius usus sit Eunapio, Eunapius Ammiano.

veniendum iam ad eas particulas quas a Zosimo Eunapianae narrationi interpositas esse existimem. inter has primum locum sibi poscunt libri secundi capita priora sex — praeter verba c. 4, 3: *ἐπὶ τούτοις — ὑπάρτων*, quae sicuti caput septimum ipsius Zosimi doctrinae tribuo —, quae ex Phlegontis *περὶ τῶν παρὰ Ῥωμαίους ἑσσητῶν* opere fluxisse mihi videri indicavi in adn. ad II, 1, 1. argumento esse posset vel doctrinae veteris illic conspicuae copia et accurata rerum annorumque notitia, quae omnino abhorret ab Eunapio, calculorum omnisque gravitatis osore. contra optime capitulum illorum indoles convenit cum eo Zosimi consilio quo praesagia et vaticinia quibus imperii ruinam praemonstrata esse crederet studiose conquirebat — quod quidem studium ne ipsum quidem cadit in Eunapii et vivendi et scribendi levitatem. denique ipse coniecturam confirmat Zosimus vaticinium illud Sibyllinum de ludis saecularibus ordinandis (cap. 6) iam ante se ab aliis relatum esse adnotans (5, 5). quale additamentum supervacaneum prorsus et insolens esset si ad fontem perpetuum, i. e. ad Eunapium, adluderetur, cuius nulla omnino alibi fit mentio, nisi quod III, 2, 4, item propter certas causas (v. infra), significatur. idem additamentum non temere esse positum patebit, simul ac revera a Phlegonte vaticinium illud relatum esse meminimus. quapropter equidem non dubito quin ipse Zosimus, cum in Eunapiano illorum temporum breviario nihil invenisset nisi brevem adnotationem de ludis saecularibus a. 1057 a Maximiano contra regulam praeparatis, rem quae gravis sibi indagacioneque digna videretur longius persecutus sit scrutandoque litteras veteres in Phlegontem incidit. quam

autem non ipse intellexerit doctrinam a se relatam, tertia capitis quarti paragrapho manifesto prodidit.

idem oracula conquirendi studium cernitur etiam II, 36. ubi quod scriptor adfirmat se ut oraculum aliquod indagaret quod futuram Byzantii magnitudinem portendisset *πολλὰς βίβλους ἱστορικὰς καὶ χρησμῶν συναγωγὰς ἀνελεῖναι χρόνον τε ἐν τῷ περὶ τούτων ἀπορεῖν δαπανῆσαι*, sincera sine dubio ea est professio idque quod c. 37 legitur oraculum — vel potius duorum oraculorum coagmentatio — ab ipso Zosimo ex oraculorum *συναγωγῇ* aliqua excerptum. unde autem Ioannes Tzetzes, qui particulas oraculi duas Chiliadibus inseruit, eas habuerit nescio, nec docuit qui nuper cum fructu de Tzetzae Historiarum fontibus disputavit Chr. Harder (diss. Kilon. a. 1886).¹⁾

praeterea narrationem de Athenis mirabiliter servatis (IV, 18, 2—4) non ex Eunapio sed ex Syriano fluxisse ipse scriptor indicat, nec est quod de ea re dubitemus.

ignotus contra est fons, cui sapientia IV, 36 exhibita debetur. fluxisse eam ex Eunapio non credo et propter ad finem Ioannis Lydi locum et quod digressionem se facere ipse indicat scriptor (*ἄξιον δὲ τῶν ἱστορουμένων τι μὴ παραλιπεῖν*), ita quidem eam comparatam ut coniuncta sit cum veteris cultus veneratione. quamquam ultima de Gratiano narrata si quis ad Eunapium referet non repugnabo.

quodsi omnino propriam lectionem Zosimo concedimus, non solum sermonis formandi causa (v. supra) sed etiam ad addiscendam rerum notitiam, Zosimo ipsi potius quam Eunapio tribuemus etiam caput 32 libri tertii, in quo explicat cur ante Iulianum res publica etiam maxima damna superare potuerit et post illum ad scriptoris usque aetatem praeceptis

---

1) adnotationis saltem latebrae concedentur coniecturae cuidam ad Byzantium et ad Constantinum M. spectanti. equidem enim, quo saepius considero ea quae Zosimus (II, 30, 2 sq.) habet et de Cplis situ et de mutationibus in imperii administratione a Constantino institutis, eo minus persuadere mihi possum redire illa ad Eunapium. quin immo accurata urbis descriptio prodit incolam, expositio de mutata officiorum tam civilium quam militarium ratione, quantumvis manca sit, virum officii defunctum administrationisque curiosum.

ierit ac plerasque provincias iam amiserit. atque id eo confidentius faciemus quod et antecedunt et subsecuntur quae Eunapii non esse iam videbimus.

quippe ego mihi persuasi totam eam Zosimi partem quae Iuliani expeditionem Persicam Romanorumque reditum complectitur (III, 12—34) non haustam esse ex Eunapio, sed redire ad Magni Carrheni relationem. quod paulo uberius confirmare necesse est, quo defendatur ea rei criticae factitandae ratio quam opinio nova vel requirebat vel excusabat. summam igitur illa in parte intercedere Ammianum inter et Zosimum similitudinem cum dudum intellexerint homines docti tum singillatim demonstravit H. Sudhaus dissertatione Bonnae a. 1870 edita. qui rectissime observavit similitudinis illius eam esse rationem ut neutrum opus pendeat ab altero — modo enim ab Ammiano modo a Zosimo plura narrantur, cum universa res referendi ratio sit eadem —, sed ut utrumque redeat ad unum eundemque fontem. dissentio autem a viro erudito in eo quod communem illum fontem fuisse adfirmat Oribasii *ὑπόμνημα* — quod scilicet excerpserit Eunapius Zosimi auctor, usurpaverit item Ammianus, sed a se suppletum ac correctum. at haec quidem de Oribasio opinio stare nullo modo potest. nempe *ὑπόμνημα* illud non fuit, ut Sudhaus opinatus est, 'litterae publicae', sed commentarius privatus, quem numquam editum fuisse — ut Ammianus paulo ante Eunapium, ut videtur, partem illam scribens eò uti potuerit — sed privatim sibi, quò haberet scribendi adiuumentum, ab Oribasio subministratum esse ipse aperte docet Eunapius.¹⁾ accedit quod omnino Iuliani, postquam Persidem

1) Eunap. fr. 8: καὶ ὁ μὲν πολλὸς ἄνθρωπος ταῦτα πάσχοντες ὄμως ἔλαττον ἐς τὸ γράφειν ἐξεβιάζοντο· τὸ δὲ ἐξαίρετον καὶ ὅ τι περὶ ἦν ἐν παιδείᾳ γνωριμώτατον, οὐδὲ ἀφιέντα ἠφιέσαν, ἀλλ' ἐνέκειντο παραθαρόσνοντες, ὡς ἐπιληψόμενοι (συνεπιλ. Bekker) τοῦ πόνου. ὁ δὲ ἐς τὰ μάλιστα γεγονὼς αὐτῷ γνώριμος, ὁ Περγαμηνὸς ἀνὴρ Ὁρειβάσιος, ἐκ φυσικῆς φιλοσοφίας λατρικὴν ἐπιτάττειν ἄριστος καὶ δρᾶν ἔτι θειότερος, καὶ ἀσεβήσεων ἐβόα περιφανῶς, εἰ μὴ συγγράφοιμι· καὶ τῶν γε πράξεων, πάσας δὲ ἠπίστατο παρῶν ἀπάσαις, μάλιστ' ἀκριβῶς ὑπόμνημα συνετέλει πρὸς τὴν γραφὴν· ὥστε οὐκ ἦν ἀναβολὴ καὶ βουλομένῳ ῥαθυμεῖν.

intravit, memoria tam publica quam privata ita evanuerat ut ne amici quidem ubi esset nossent (cf. Sievers 'Leben des Libanius' p. 126 sq., 'Studien' p. 272). itaque litterae quidem publicae — etiam si ab Oribasio discesseris — Ammiano et Eunapio usui esse non potuerunt, quippe si omnino fuerant cito exaruerant.

quae cum ita sint, actum videri potest de fonte communi ad quem Ammianeae et Zosimeae sive Eunapianae redeant. et actum esse visum est Opitzio (act. soc. Lips. t. II p. 260 adn. 83), — non quidem propter *ὑπομνήματος* Oribasiani rationes, quae illum latuerunt, sed propterea quod 'Ammiano et Zosimo etiam de rebus ceterorum principum conveniat, Oribasii autem *ὑπόμνημα* res unius Iuliani complexum esse videatur'. quapropter Opitz Eunapium, Zosimi auctorem, haec quoque in parte Ammiani opere usum esse adfirmat, nisi quod praeterea Oribasium inspexerit.

verum enim vero — ut missa aliquantisper Iuliani expeditione Persica ad reliquas res ab Ammiano et Eunapio narratas animum convertamus — prorsus aliter tota res se habet ac visum est Opitzio, longeque abest ut iam 'ad Martini sententiam revertamur necesse sit, qui multis locis Eunapium Ammiani vestigiis insistere recte iudicavit' (Jeep 'quaest. Frideric.' p. 27 sive riv. di filol. class. t. X p. 399). vir diligentissimus ille quidem sed philologorum potius quam historicorum rationem in suis de Victore quaestionibus secutus si non substitisset in adsimulandis eis quae Ammiano et Zosimo communia aut sunt aut esse videntur, sed attendisset ad summas inter utrumque scriptorem discrepantias — tam in rebus ante Iuliani expeditionem Persicam quam in rebus postea gestis —, nullam omnino necessitudinem Ammianeum inter et Eunapianum opera intercedere non potuisset non videre.¹⁾

nec id mirum. quid enim polito Graeco cum hispido milite? an putabimus eum quem vel Romani propter sermonis horriditatem spreverunt a limatulo rhetore Sardonio

---

1) veluti si quis attentius examinabit de rebus a Iuliano Caesare gestis Ammianeam atque Eunapianam (fr. 8 sq., Zos. III, 2—8) relationes, cito evanescet omnis alteram ex altera suspendendi cupido.

lectitatum atque expressum esse? quod ut credi posset invicto prorsus opus erat argumento aliquo, non autem eo cui ipsa rerum veritas aperte repugnet.

accedit aliud. ex Ammiano — ut ad rem propositam iam revertamur — si revera Iuliani expeditionem Persicam transcripsit Eunapius, qui fit ut ex Eunapii fragmentis ab editoribus illuc relatis (fr. 19—23) ne unum quidem prorsus concinat cum Ammiano, sed omnia aut discrepent aut in hoc non extent¹⁾? at, dicent adversarii, ex Oribasio illa quidem adscivit Eunapius. audio. iam vero qui fit ut ne Zosimus quidem ea habeat quae referuntur in fragmentis Eunapii, sed eodem prorsus atque Ammianus modo ea neglegat²⁾? num igitur eis locis ubi hodie adsunt Eunapiana consulto Eunapium dimisit Ammianoque se adplicavit? an forte tam habili fuit ingenio ut ex calamistris Eunapianis ipse sobriam militaremque concinnaret relationem, seligens quippe ex Eunapio Ammianeae pleraque et non nulla Oribasiana, abstergens colores ac pigmenta Eunapiana?

adparet non vulgarem esse difficultatem quaeque tolli nequeat quam diu Eunapii res immisceantur. itaque periculum faciendum videtur num quid proficiamus amoto rhetore Ammianum et Zosimum comparantes.

militarem utriusque esse relationem longeque remotam ab omni pompa ac fastu facile adparet. desunt etiam apud Zosimum solitae narratiunculae, adsunt numerorum, dierum, locorum notationes, habes castra suis locis posita, proelia atque oppugnationes accurate descriptas, totam denique ex-

1) fr. 19^a generaliter conceptum est, fr. 19^b apud Ammianum non redit, fr. 20 incertae sedis est, fr. 21 huc non pertinet cum de Parthis illic sermo sit, fr. 22, 1. 2. 3 non redeunt apud Ammianum, fr. 22, 4 incertae rationis est cum apud Ammianum (XXIV, 7, 1) de primatum consultatione sermo sit, fr. 23 nil nisi sententias rhetoricas habet.

2) de fr. 20, quod Boissonade cum Zos. III, 28, 4 comparari iubet, v. adn. praec.; fr. 22, 2, quod cum Zos. III, 26, 1 — Ammianus XXIV, 6, 3 huc non pertinet — confert Mueller, dissimile est, cum nihil de ἀνέσει habeat Zosimus. praeterea, id quod gravius, Ἀβουζαθὰ non est τὸ πρὸς Κτησιφῶντος πεδίων. operae autem pretium est comparare Eunapianam de militum Iuliani morte adfectis animis cantilenam (fr. 23) cum brevissima Zosimi de Iuliani morte adnotatione (III, 29, 1).

peditionem perite expositam. concinunt autem pleraque omnia cum Ammiano, nisi quod hic orationes excursusque a Zosimo alienos interponit, alter res quasdam ac loca habet ab Ammiano neglecta. quam similitudinem non posse explicari nisi ex fontis communione cum concesserimus Sudhausio sed Orbasium cum Eunapio suo amoverimus, nil restat nisi ut eum scriptorem quo usus est Ammianus ipse adierit Zosimus. quaerendus igitur homo, Iuliani aequalis, qui et militari scientia satis fuerit instructus et ipsarum quae hic aguntur rerum spectator et particeps. qualis homo quique Graeco sermone expeditionem illam enarraverit revera praesto est. quippe Ioannes Malalas p. 328, 20 sq. Bonn. ex Magni Carheni de Iuliani expeditione Persica libello¹⁾ aliquot servavit fragmenta, satis quidem nota ea Iuliani rerum exploratoribus, quo magis mirere quod nemo dum, ne C. Mueller quidem (F. H. G. t. IV p. 4) vel L. Dindorf (hist. Gr. min. t. I p. 366) editores, ad singularem fragmentorum illorum rationem attendit. quippe cum incipias Magniana illa cum Ammianeis et Zosimeis contendere, summus inter tres relationes consensus tam rerum quam verborum in oculos incurrit mirationemque facit. mox autem evanescere videbis omnem illam similitudinem, non quidem Ammianum inter et Zosimum, sed hos inter et Magnum. quod sane praeter rationem accidit. iure enim quaeri potest cur tandem Magnus, postquam initia expeditionis accuratissime militisque instar descripserit, mox, ubi Persidem intrare coepit Iulianus, a se ipse desciscat nec amplius militares res scribat sed fabulas ineptas rumoresque aniles. quid enim? qui ipse expeditioni illi interfuit, quo modo, ut hoc exemplo utar, scribere potuit Iulianum a perfugis per centum quinquaginta milia passuum in desertum abduci se passum esse ac tum demum fraudem intellexisse?

---

1) peculiarem enim fuisse scriptiunculam puto. idem videtur Magnus ac tribunus ab Ammiano (XXIV, 4, 23) et Zosimo (III, 22, 4) memoratus — ut ne sui quidem fuerit immemor. *χρονογράφος* quod a Malala dicitur, accipiendum id de 'rerum scriptore', eodem modo atque Eutyechianus *στρατιώτης ὄν καὶ βινάριος τοῦ ἰδίου ἀριθμοῦ τῶν Πρῶμοαρμενικῶν*, qui ipse quoque hanc expeditionem singillatim descripsit, a Malala *χρονογράφος* dicitur (p. 332, 9).

quod plane absurdum esse cum per se pateat, tum testatur Ammianus (XXIV, 7), testis quidem is oculatus, navibus cum a Ctesiphonte recederetur incendi coeptis fraudem ductorum statim esse deprehensam.¹⁾ nolo haec per singula persequi: ipsam legisse sufficiet Magni narrationem inde a p. 330, 16²⁾, quo statim pateat alium haberi hominem ac qui erat initio.

ut rem verbo complectar, equidem posteriora illa a Malala — vel potius a Malalae auctore, qui fortasse Dominus fuit — iniuria Magno tribui puto, cum revera sint ecclesiastici alicuius scriptoris figmenta. ni mirum Christianorum non tam intererat scire quae praeclare gessisset Iulianus sed quem ad modum apostata dementia captus destructis navibus divinum iudicium in se ipse peregisset (cf. C. Ullmann 'Gregorius von Nazianz' p. 95 sq.). quapropter illi famam illam militarem³⁾ de perfugis cupide arripuerunt varieque exornaverunt — non minus quam ipsam mortem, quam simplici causae tribuere nolebant (v. Tillemont t. IV p. 547 sq. p. 699 sq.). atque id quidem quod Malalas habet de duobus perfugis, qui ut fidem professionibus facerent sibi ipsi nasum praeciderint, antiquissimam esse famam Christianam docet Gregorius Nazianzenus (or. V c. 11), nisi quod uno contentus est Zopyri imitatore, quem quidem statim post naves a Romanis incensas abscedentem facit.

ac quo magis intellegas Malalana haec scriptori alicui ecclesiastico deberi, conferas personatum Magnum (ap. Malal. p. 330, 16) cum personato Eutychemo (ib. p. 332, 13): videbis easdem ineptias eisdem verbis referri, ut de communi loci

1) ita Zonaras quoque XIII, 13 — quod quidem caput ex fontibus historicis et ecclesiasticis contextum est.

2) versus 10—16 minus quidem inepti sunt quam proximi, tantopere tamen breviati ut, etiamsi redeant ad Magnum, usui tamen esse nequeant.

3) cf. ad Zos. III, 26. ceterum eam ne Socrates (III, 21) quidem habet, qui post repudiatos Persarum legatos Iulianum pugnantem occumbentemque facit.

utriusque origine dubitatio esse non possit.¹⁾ praeterea compara Magnum ap. Malal. p. 331, 15 (et Eutyichianum ib. p. 333, 3 — hinc Chron. Pasch. t. I p. 551) de Asia loco Iuliano fatali cum Malalanis p. 327, 10: *καὶ παρακοιμηθεῖς εἶδεν ἐν ὄραματι παῖδα ξανθὸν λέγοντα αὐτῷ 'ἐν Ἀσίᾳ δεῖ σε τεθνάναι'*. quae ultima cum non dubiam habeant originem ecclesiasticam, ne Pseudomagniana quidem sanus homo aliunde derivabit.²⁾

itaque segreganda puto ea quae revera ad Magnum redeunt, i. e. Malal. p. 328, 20 — p. 330, 10, ab eis quae secus illi a Malala tribuuntur. illa autem particula ita comparata cum sit ut prorsus conspiret cum Zosimo maximam partem conveniat cum Ammiano, eandem rationem etiam in eis partibus ubi hodie desunt Magniana fuisse consentaneum est.³⁾ cur autem Ammianus non omnibus in rebus concordet cum Magno Zosimoque facile explicari potest. quippe cum Zosimus simpliciter secutus sit Magnum nulla alia memoria

1) Magnus.

καὶ ἐπικρατῆς γενόμενος Ἰουλιανὸς ὁ βασιλεὺς ἐσκήνωσεν ἐν τῇ πεδιάδι τῆς αὐτῆς πόλεως Κτησιφῶντος, βουλόμενος μετὰ τῆς ἰδίας συγκλήτου καὶ ἕως Βαβυλῶνος εἰσελθεῖν καὶ παραλαβεῖν τὰ ἐκεῖσε . . . . καὶ γνοὺς (Persarum rex) ὅτι ἐμεσάσθη, φεύγει ἐπὶ τὴν Περσαρμενίαν.

Eutyichianus.

καὶ ἐπικρατῆς γενόμενος καὶ νικησας πάντας παρέλαβεν ἕως πόλεως λεγομένης Κτησιφῶντος, ἔνθα ὁ βασιλεὺς Περσῶν ἐκάθητο, ἐκείνου φερόντος ἐπὶ τὰ μέρη τῶν Περσαρμενίων, καὶ βουλομένου (corrupta haec, fort. καὶ del. et βουλόμενος scrib.) μετὰ τῆς ἰδίας συγκλήτου καὶ τοῦ στρατοῦ αὐτοῦ ἄχρι τῆς Βαβυλῶνος τῇ ἑξῆς ὀρμησαι καὶ ταύτην παραλαβεῖν διὰ τῆς νυκτός.

2) ipsa illa de 'Asia' fama unde orta sit nescio: in 'Phrygia' sibi obeundum esse noverat Iulianus sec. Ammianum XXV, 3, 9. consentit Zonaras XIII, 13 cum Ammiano de Phrygia, cum ceteroqui faciat cum Malala.

3) etiam Libanius in eis quae de expeditione Persica narrat (t. I p. 521 sq. R.) Magni opusculum consuluisse videtur, non ut rerum scriptor videlicet sed ut rhetor temere tempora locaque miscens. quam autem gratum illi esse debuerit opusculum a tribuno legionis perite scriptum facile patet: nam militum quidem e Perside reversorum narrationes satis illi non faciebant, eratque *ἔργων οὐδαμοῦ διήγησις, τὸ πᾶν δυναμένη μηνύσαι, ἀλλ' ἀμυδρὰ καὶ σιὰ, καὶ συγγραφέως οὐχ ὑψηροῦντα στόματι* (sic): Liban. ep. 1186 W.

adscita, Ammianus Magniana ita tractavit ut pro fundamento quidem haberet sed pro sua rerum peritia vel recordatione et emendaret et suppleret. quod quidem non nimis perite fecit, adparent enim hic illic suturae suntque dittographiae (velut Amm. XXIII, 5, 8 coll. XXIV, 1, 5). ea igitur in quibus Zosimus et Ammianus consentiunt, Magniana non solum dici possunt sed fide etiam digna, utpote probata Ammiano; ubi plura habet Ammianus, Magnum aut plenius quam Zosimus excerpserit aut emendaturus erat; ubi denique brevior Zosimo est, aut diffidebat Magno aut consulto neglexit (cf. ad III, 34, 2).

quae hucusque de hac Zosimi parte exposui sufficient credo eis qui argumenta ex ipsis rebus sumpta pluris faciunt quam opiniones tralaticias. sed ut etiam eis qui propter vulgarem de Eunapio perpetuo Zosimi auctore famam argumenta contraria spernunt scrupuli eximantur, ex ipso iam Zosimo demonstrabimus revera in Iuliani historia scribenda fontis commutationem ab eo factam esse. nempe ille (III, 2, 4) de Iuliano ea maxime se relaturum esse dicit quae a ceteris omissa sint (*ἐπεὶ δὲ προσήκει τὴν τάξιν ἡμᾶς μὴ διασπάσαι τῆς ἱστορίας, εἰρήσεται καὶ ἡμῖν συντόμως ἕκαστα κατὰ τοὺς οἰκείους καιροὺς, καὶ μάλιστα ὅσα τοῖς ἄλλοις παραλελειφθαι δοκεῖ*). 'ceteri' autem illud perspicuum est non posse accipi nisi de solito Zosimi fonte: is autem est Eunapius.¹⁾ iam quae ea sunt quae omisisse Eunapius videri

1) praecedunt in Zosimo haec: *πᾶρ᾽ ἐστὶ δὲ τῶ βουλομένῳ συλλαβεῖν ἅπαντα τοῖς λόγοις ἐντυγχάνοντι τοῖς αὐτοῦ καὶ ταῖς ἐπιστολαῖς, ἀφ' ὧν ἔνεστι μάλιστα τὰ κατὰ πᾶσαν αὐτῶ πεπραγμένα τὴν οἰκουμένην περιλαβεῖν*. ac revera in Zosimi narratione praeter epitomen Eunapiorum manifesta sunt vestigia lectionis Iuliani cum orationum primae ac secundae (v. ad III, 8, 2) tum epistularum. iam audi qua ratione illa nuper verterit H. Hecker ('zur Geschichte des Kaisers Iulianus' progr. Kreuznach. a. 1886 p. 17): 'Wer wolle, der könne die Reden und Briefe Iulians selbst zur Hand nehmen und vor allem die Beschreibung, die dieser selbst von seinen Thaten angefertigt habe. Er könne deshalb eigentlich Iulian übergehen, wolle indess den Zusammenhang nicht unterbrechen und vor allem das erzählen, was die andern übergangen hätten. — Darunter versteht er das, was nicht in den Commentaren Iulians stand. Er benutzt deshalb über

poterat Zosimo? ipsa si comparamus Eunapii fragmenta, videmus copiose ab eo esse expositas Alamannicas Iuliani expeditiones itemque res a Iuliano postquam ad imperium evectus est gestas. nec minus Zosimea contententi adparet illis in partibus nil fere nisi Eunapii compilatorem egisse Zosimum: adeo omnia prope modum redeunt, nisi quod ipse quoque consuluit Iuliani epistulas et orationes. iam cum Zosimum mendacii fraudisque incusare non liceat, nil relinquitur nisi ut professio illa referatur ad eam Zosimeae de Iuliani rebus gestis narrationis partem quae et longe uberrima et praestantissima est, i. e. ad expeditionem Persicam. hanc Eunapius, ut ex fragmentis videre est, non omiserat quidem sed tantis coloribus depinxerat tantaque cum Iuliani adulatione exornaverat (cf. fr. 23) ut quin ipsarum rerum veritatis minus etiam quam alibi curiosus fuerit non sit dubium (cf.

---

die gallischen Kriege den Brief an die Athener und giebt ausserdem einige Anekdoten. Sobald der Brief an die Athener aufhört, tritt die Uebereinstimmung mit Ammian hervor, und zwar so deutlich, dass die gemeinsame Quelle gar nicht zu verkennen ist. Im Perserkriege stimmen ganze Capitel fast wörtlich mit Ammian überein.' vera sunt, ut vidimus, ultima, oblitus tamen est addere vir doctissimus consensum illum inter Ammianum et Zosimum illic intercedentem etiam post Iuliani mortem continuari. quodsi ea concordia cum Heckero explicanda sit eo quod Iuliani commentarios uterque expilaverit, necesse est ut Iuliano praeter alias virtutes etiam ea obtigerit ut non solum vitae sed etiam mortis propriae narrator fuerit. praeterea libertatem interpolandi, quam veteribus librariis reservatam fuisse putabamus, ne nunc quidem exolevisse vides: Iuliani enim commentarios frustra ceteri mortales praeter Heckerum in Zosimi illis verbis quaeremus. qui commentarii, si umquam editi revera sunt, nec ultra bella Germanica processerunt — cf. Liban. ep. 33: *κάλλιστον δὲ ὦν ἤμουν τὸ ἐλαύνειν τε τοὺς βαρβάρους καὶ τὰς νίκας εἰς συγγραφὴν ἄγειν καὶ τὸν αὐτὸν ὄντως ξήτορά τε εἶναι καὶ στρατηγόν*, quae quidem cum Sieversio ('Leben des Libanius' p. 246) a. 358 scripta puto — et Eunapio saltem non innotuerunt: non enim ad Oribasii *ὀρόμνημα* (fr. 8) Iulianique epistulas, quarum multitudinem ipse notat (fr. 14, 7), confugiendum ei fuisset. Zosimum autem illa in parte ab Eunapio divelli non posse cum pateat, non restant nisi Ammianus et Libanius. qui quae de bellis Germanicis habent revera redire ad Iuliani illos commentarios prius quam credam, firmiter requiro argumenta quam quae ab Heckero prolata sunt.

fr. 8). itaque potuit sane Zosimo, postquam in Magni incidit opusculum comparavitque militis seriam solidamque expositionem cum rhetoris prae Iuliani amore insanientis futtilitate, fons suus solitus hic deficere videri.

ultimus eorum quibus usus est Zosimus — de Asinii Quadrati mentione v. adn. ad V, 27, 2 — est Olympiodorus Thebanus, ab ipso Zosimo (V, 27, 1) semel nominatus. qui Olympiodorus, quamquam non historiam sed historiae materiam se elaborasse ipso operis titulo professus est, summa tamen cum cura et fide res aetate sua in occidente gestas posteris tradidit. quam fidem etiam nunc vel in Zosimi epitome perentiscimus — nisi quod sexto libro ultima lima defuit, ut is iam scateat erroribus. cum autem Olympiodoro praeter Zosimum in nono historiae ecclesiasticae libro usus sit Sozomenus (cf. ad V, 26, 1), praeter ipsius Olympiodori fragmenta ubique Zosimo adhibenda est Sozomeni epitome. contra plane segregandus ab Olympiodoro mihi — et ante me ceteris omnibus — videtur Philostorgius, quem ipsum quoque Olympiodorea compilasse sibi persuasit Ieep (cf. ad V, 26, 1; VI, 9, 3; 13, 2).¹⁾

1) unus tamen epitomae Photianae locus, ubi revera videri possit Philostorgius adisse Olympiodorum, peculiarem requirit disceptationem, idque eo magis quod a nullo dum recte tractatus est, ne a Rosensteinio quidem ('Forsch. z. d. Gesch.' t. III p. 217). is extat Phil. XII, 1 p. 543 Read., ubi leguntur haec: ὅτι Φιλοστόργιος καὶ ἐν ἄλλοις πολλοῖς Στελίχωνος κατατρέχων καὶ τυραννίδος ἔνοχον γράφει. καὶ ὡς Ὀλύμπιος τις τῶν μεγίστων φερόμενον κατὰ τοῦ βασιλέως ἐν τῷ παλατίῳ τὸ ξίφος ἀντιλαβὼν τῇ χειρὶ, ἑαυτὸν μὲν ἐλυμήνατο, τὸν βασιλέα δὲ διέσωσε, καὶ συνεργὸς αὐτῷ κατέστη πρὸς τὴν ἀναίρεσιν Στελίχωνος, κατὰ τὴν Ῥάβενναν διατρέβοντος. ἄλλοι δὲ οὐκ Ὀλύμπιον, ἀλλ' Ὀλυμπύδαρον φασίν· οὐδ' ἐπαμῦναι τῷ βασιλεῖ ἀλλ' ἐπιβουλεύσαι τῷ εὐεργέτῃ Στελίχωνι καὶ εἰς τυραννίδα συγκοφαντῆσαι αὐτόν· καὶ οὐδὲ μέγιστρον τηρικᾶτα εἶναι, ἀλλ' ὕστερον μετὰ τὸν ἄδικον τοῦ Στελίχωνος φόνον ἐπαθλον τὴν ἀξίαν λαβεῖν. ἀλλ' οὐκ εἰς μακρὰν καὶ αὐτὸν ἑσπάλους ἀναίρεθέντα τῆς μαιφονίας τὴν δίκην ἀποτίσαι τῷ Στελίχωνι. usus est Ieep (ann. phil. suppl. t. XIV p. 73) ultima huius capituli parte — de priore a se non adlata quid sentiret non aperuit, inde a verbis ἐπιβουλεύσαι τῷ εὐεργέτῃ demum Philostorgium transcribens — ut Philostorgium illic pendere ab Olympiodoro (fr. 8) demonstraret. manifesta reapse utriusque loci est similitudo, nec dubium quin Olympiodori sententiam bis expressam habeamus. at in eo pror-

ex eis quae de Zosimi fontibus deque scriptoribus qui eosdem fontes adierunt exposuimus, effici posse videatur grande emendationis auctarium paratum esse in relicua illa memoria. ac revera non inutilem fuisse comparationem loci vel ab aliis vel a nobis illinc correcti demonstrant. quamquam magno opere cavendum est ne adiumento illo temere abutere. etenim quo magis te in Zosimi familiaritatem insinuaveris eo magis ei diffidere disces. tempora miscet, loca ignorat, res non conexas nectit nexasque divellit, fabulas miraculaque persequitur ipsa re quae agebatur aut omissa aut obiter memorata, eandem narrationem paulo aliter conformatam bis proponit, omnino nullius vitii quod rerum scriptorem dedecoret non potest alicubi convinci. summa igitur in adsimulandis fontibus scriptorumque adfinium relationibus opus est cautione, ac ne manifesta quidem vitia temere illinc emendanda, sed ita tractanda ut ratio ubique habeatur universae huius scriptoris neglegentiae ac levitatis, praesertim ubi longior aliqua narratio in compendium redigatur. —

hoc igitur hodie est emendationis Zosimeae instrumen-

---

sus erravit Ieep quod a Philostorgio ex Olympiodoro desumpta esse putavit quae ipse Photius ex *ἄλλοις* hausit utroque Philostorgianis prioribus opposuit: *ἄλλοι* autem illi nihil aliud sunt quam ipse Olympiodorus Photio sat notus. contexuit autem caput illud Photius summa cum neglegentia. quippe cum dicendum fuerit Olympiodorum plane dissentire a Philostorgio de Stilichone atque Olympio, egregius patriarcha dixit ab aliis non Olympii sed Olympiodori nomen Stilichonis eversori dari (*ἄλλοι δὲ οὐκ Ὀλύμπιον ἀλλ' Ὀλυμπιόδωρον φασίν*) — quasi ulla de hominis notissimi (cf. Gothofredus ad cod. Th. XVI, 5, 42) nomine dubitatio umquam cuiquam fuerit, nedum Olympiodoro. (simili modo Photius ipse in epitome Philostorgianorum sententiam aliorum historicorum opponit Philostorgianae a se primo loco relatae VII, 15 — sermo est de Iuliani morte —: *καὶ οὗτος (Philostorgius) μὲν εἰς τὸν ἥλιον ἀπορραίνειν τὸ αἷμα καὶ τοὺς αὐτοῦ θεοὺς κακολογεῖν, οἱ δὲ πλεῖστοι τῶν ἱστοροῦντων εἰς τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν τὸν ἀληθινὸν θεὸν ἐκατέρω (ἐκάτερον vulgo) γράφουσι τὸ αἷμ' ἀπορραίνειν (ἐναπορραίνειν vulgo) — qua de diversitate v. Tillemont t. IV p. 548 — et XI, 6: *ἀλλ' ὁ μὲν Φιλοστόργιος ταῦτα περὶ Εὐτροπίου λέγει· ἕτεροι δὲ ἄλλας αἰτίας καὶ τοῦ παραλυθῆναι τῆς ἀρχῆς καὶ τῆς ὑπερορίας καὶ δὴ καὶ τοῦ θανάτου ἀνιστοροῦσιν.*)*

tum. quod instrumentum cum et uberius aliquanto et certius sit quam id quo priores editores utebantur, mirum non est quod sui similior iam prodit Zosimus. quod ad consummandam formam genuinam adhuc deest, plerisque locis coniectura recuperari posse credo. cum enim paucos lectores hic scriptor olim habuerit raroque exercuerit librariorum, gravioris corruptionis omnis abest suspicio, nisi quod lacunae insunt multae. in ipsis igitur verbis propagandis cum librarii ultra sollemnes errores nil magnopere peccaverint, potest profecto is qui et res norit genusque dicendi compertum habeat divinandam aleam cum aliqua successus spe experiri. ac revera permulta ex eis quae Sylburg maxime postque Sylburgium Bekker coniectura ducti proposuerunt, Vaticani codicis auctoritate extra dubitationem iam sunt constituta.¹⁾ quapropter ne ipse quidem dubitavi eis locis qui ut aegri ita sanabiles viderentur coniecturae medicinam admovere, eo tamen temperamento usus ut divinatio plerumque intra adnotationis cancellos cohiberetur raroque in ipsa scriptoris verba invadere sineretur. quae remanserunt vulnera — sive quod delituerunt sive quod medelam adhuc detrectaverunt —, ea novos melioresque medicos et poscunt et, ut hodie haec serae Graecitatis studia florent, brevi invenient.

---

1) ceterum ne tantorum virorum de laude quicquam deperiret, simulque ut novo exemplo discerent sordium per numerum defensores rationi in re critica plus esse dandum quam centum apographis, memoravi ubique illorum inventa ubi codicis archetypi fides eis iam accessisset, apographorum scriptura unde profecti erant iuxta posita.

Scr. Dorpati K. Iun. a. 1887.

L. Mendelssohn.

Reitemeieri argumentum.

Libri I. Incrementa imperii Romani intra exiguum temporis spatium facta sunt (c. 1). postquam Graeci eximia contra Persas virtute bellarant, bellis domesticis fracti, a Philippo et Alexandro subacti sunt (2—4). postea ad Romanos summa rerum pervenit, quae unius arbitrio committitur (5). succedentes in imperio Octaviano plerique nulla digni sunt memoracione (6—8). Severus, devictis Albino et Nigro, adversus Persas rem fortiter gessit (8). Antoninus filius eius Macrinum quidem vicit, sed ob infamiam morum interfectus est (9. 10). Alexander, egregie rem publicam administrans, eodem fato periit (11. 12). Maximinus crudelitate saeviens (13—15). Gordiani duo seniores et iunior, qui feliciter bellum cum Parthis gessit, imperio haud indigni (16—18). Philippus (19—21). Decius dum barbaris se opponit, fraude perit praefecti praetorio (22. 23), Galli, qui ei successit, et barbaros vidit fines Romanorum late vastantes (24—27). Aemilianus bello civili interiit (28). Valerianus, quo imperante barbarorum incursionibus ab omni parte factis et tyrannorum multorum imperiis vehementissime res publica quassata est, bello Persico captus apud hostem periit (29—36). Gallienus, iam ante patris in imperio socius, non valet rebus afflictis succurrere (37—40). Claudius, fortiter barbaris repulsis, peste maturam obit mortem (41—46). Quintillus frater eius sponte vita decessit, haud parem se ratus (47) Aureliano, qui et barbaris perdomitis et tyrannis, inprimis Zenobia, deletis, rem publicam non modo servavit sed institutis quoque utilibus recte ordinavit (48—62). Tacitus (63) et Florianus (64) breve tempus imperium tenent. Probus, dignior et rei publicae utilis, seditione militari interimitur <(64—71). Carus (71); Carinus (72. 73); Iulianus Sabinus (73)>.

Lib. II. Ludorum saecularium, qui, licet rei publicae Romanae salutare, a Diocletiani tamen tempore neglecti sunt, origo et celebrationis ratio. oraculum de eis (c. 1—7). Diocletiano et Constantio imperatoribus Constantinus a Galerio ad patrem fugit, et eo mortuo succedit in imperio. quo Maxentius commotus Romae tyrannidem occupat (8. 9), a qua neque Severus Caesar cum copiis missus neque ipse Galerius eum deicere possunt. hic, Licinio Augusto declarato, gravi morbo vitam finit (10. 11). Maxentius Libyae provincias cupiens suo

adiungere imperio, Alexandrum, qui ibi purpuram sumpserat, proelio victum capit et necat (12—14). simultates ob Maximiniani Herculi mortem inter Maxentium filium eius et Constantinum bellum excitant, quo ille superatus imperium cum vita perdidit (15. 16). in bello inter Licinium et Maximinum orto hic victus paulo post mortuus est (17). prospere gessit Constantinus primum cum Licinio bellum (18—20), et post victoriam de Sarmatis (21) secundo bello in potestatem eum acceptum suam necavit (22—23). postquam omne imperium penes Constantinum erat, et mores mutat et rei publicae instituta. ritibus patriis spretis ad Christianorum accedit religionem (29), novam urbem, Cpolim, sedem imperantium, condit (30—32), praefectos praetorii instituit quattuor (33) et limites militum nudat praesidio (34). filii eius Caesaris dignitatem obtinent; urbis Cpolis magnitudo (35) iam in oraculo quodam fuerat praedicta (36. 37). aerario exhausto nova et molesta tributa imponuntur (38). ei mortuo succedunt filii (39).

Crudelitate et invidia auspicia regni eorum sunt insignia. in cognatos saevit Constantius (40), Constantinus per fratrem perit (41) Constantem, qui, crudelis et libidinosus, a Magnentio tyranno e medio tollitur (42). Vetrano et Nepotianus imperium adfectantes spe excidunt, ille arte Constantii, hic copiis Magnentii oppressi (43). bellum cum Persis male gessit Constantius, magis prospere cum Magnentio, qui in eo cum fratre Decentio perit (44—54). Gallus, Caesaris dignitate ornatus et Orienti praefectus, per calumnias et imperio privatur et vita (55).

Lib. III. Germanis Galliam vastantibus Constantius Iulianum, ut his regionibus succurrat, Caesarem facit (c. 1. 2), qui ut ante litteris, nunc armis nomen sibi comparat; proelio ad Argentoratum superior factus, ipsas barbarorum terras invadit, res Saliorum componit, et ubique, ut supplices pacem petant, barbaros cogit (3—7). cuius famae cum invideret Constantius, consilia quidem de eo opprimendo inibat (8): verum milites, quos sibi ab eo mitti iusserat, ipsum Iulianum imperatorem salutant (9). pacis condicionibus frustra tentatis, properat cum copiis ex Gallia Iulianus agmine citato, ex Oriente, ubi cum Persis belligerabat, Constantius. hoc autem mortuo antequam copiae concurrerent, Iulianus pergit Cpolim (10. 11). rebus bene in urbe compositis expeditionem contra Persas suscipit (12). Antiochiae aliquod tempus commoratus, hostium fines ingressus castella urbesque capit, et Tigride traiecto classem incendit. *hostibus nusquam in conspectum Romanorum venientibus exercitus commeatus inopia laborat (13—28). proelio tandem commisso Iulianus victor ex vulnere animam exspirat (29).

Iovianus ab exercitu in eius locum imperator constitutus (30) pacem cum Persis facit (31) condicionibus, quales nunquam antea Romani acceperant; multae provinciae hosti traduntur (31. 32). imperator redux Nisibim venit, quae aegre se Persis tradi patitur (33. 34). iam

in ipso itinere Iovianus morbo perit (35). Valentinianus Augustus renuntiatur.

Lib. IV. Valentinianus Augustus Cpolim pergit et Valentem fratrem in consortium imperii vocat (c. 1). cum in rerum novarum suspectos animadversum esset (2), provinciis distributis Valentinianus Galliam petit ad motus barbarorum reprimendos (3), Valens autem Procopium, qui imperium affectabat, bello victum opprimit (4—8), et dum frater adversus Germanos strenue pugnat (9), ipse cum Scythis confligit (10. 11). Valentinianus Gratianum filium consortem regni adsciscit (12), et Valens, contra Persas exercitu ducto, a Theodoro affectati regni suspecto supplicium sumit (13), etiam a Fortunatiano quodam cum aliis (14), unde magna invidia imperatori conflata (15). in tributis exigendis admodum acerbus est Valentinianus, ob quam rem res novas in Africa Firmus molitur (16). Valentinianus adversus barbaros profectus suffocatione perit (17). sequitur horribilis terrae motus (18). a ducibus Valentinianus II, imperatoris mortui filius, imperator dicitur fratre absente (19). Valens interim, periculoso cum Scythis bello intentus, clade rei publicae gravissima accepta perit (20—24).

Theodosius a Gratiano rebus Orientis praeficitur (25), ubi Iulius motus barbarorum oppresserat (26). Theodosius rei militaris instituta turbat, deliciis studet et magistratus negligenter constituit (27. 28). res publica ad peiora delabitur, decrescente quoque copiarum numero (29). Scythae quos receperat, periculosos cient tumultus; repulsos eos a Gratiano Theodosius rursus admittit, alios tamen barbaros vincit (30—34). Maximus in Britannia imperium occupat, et occiso Gratiano, qui togam pontificalem primum accipere sprexit, Theodosii amicitiam petit (35—37). in Oriente incidunt aliae turbae: Grothingorum motus frangit Promotus (38. 39), barbarorum (Tomis) Gerontius (40). Antiochiae seditio oritur (41). Maximus Valentinianum quoque aggreditur, qui fuga Orientem petit (42. 43), a Theodosio vero, Maximo superato, provinciis occidentalibus imperator redditur (44—47). barbaris perdomitis (48) luxuriae se dedit Theodosius (48. 49) et Rufinum ad summas dignitates extollit, qui illustrissimum quemque virum e medio tollit, Promotum, Tatianum et Proculum (50—52). in Occidente Valentinianus Arbogasti insidiis perit. cuius opera Eugenius imperator factus legatos ad Theodosium de amicitia mittit (53—55). Theodosius autem, in cuius aula barbarorum duces rixantur (56), copiis eductis Eugenium superat (57. 58), et Romae cum senatum ad religionem Christianam amplectendam perducere tentasset, e vivis excedit (59).

Lib. V. Theodosii filii patri successerant, Arcadius quidem in Oriente, Honorius in Occidente; summa autem rerum penes Rufinum et Stelichonem re vera erat (c. 1). Rufinus arrogans et avarus Lucianum crudeliter interimit (2), in ambiendo autem filiae cum Arcadio matrimonio spe frustratur (3). Stelicho de rebus Orientis consiliis agitatis

(4), Graeciam ab Alaricho hortatu Rufini vastatam exercitu adversus eum ducto recuperat (5. 6); ope Gainae illum e medio tollit (7). Eutropius plurimum apud imperatorem gratia valens, viris egregiis invidens, Timasium in exilium mittit, et Bargum, quo accusatore usus erat, paulo post evertit, Abundantiumque aula pellit (8—10); persuasu eius Stelicho ab Arcadio proscibitur; provincia Africa, Eutropio Gildonem ad rebellionem perlicente, imperatori Occidentis eripitur (11). iam manifestae sunt Eutropii et Stelichonis similitates (12). mox Gainas, qui ope Tribigildi Orientis provincias perturbabat et diripiebat, ob invidiam Eutropii mortem postulat (13—18). iam ipsius Cpolis potiundae consilium inierat; a Fraiuto autem, duce strenuo, adversus eum vastantem Thraciam misso, vincitur, et cum Istrum traiecisset, ab Hunnis occiditur (19—22). Cpoli ab Iohanne episcopo tumultus excitantur, odio Augustae avarae (23. 24). Isauri praedantur, verum non impune (25). Stelicho interea de Illyrico occupando consilia agitarat, dum barbarorum ingens multitudo irruebat; quibus victis (26) ne consilia persequeretur, duplex intervenit nuntius, mortis Alarichi, quem in suas partes perduxerat, et rebellionis Constantini in Britannia (27). Stelichonis tamen filia Honorio nubit (28). Alarichus, cuius mors falso nuntiata erat, Epiro relicta versus Italiam movet, pecuniam poscens a Stelichone sibi promissam (29). Honorius Ravennam Roma relicta abit, cum nuntius de Arcadii morte affertur (30). contra Stelichonem, qui in Orientem ad res ibi ordinandas profectus erat, calumnias apud imperatorem serit Olympius, homo simulatae pietatis (31). milites eo auctore tumultuantur; Stelicho reversus corripitur et necatur, propinqui eius interficiuntur et bona publicantur (32—35). quo audito Alarichus, cui nondum satisfactum erat, Romam obsidet, persoluto autem ei auro in Tusciam abit (36—42). legatio Constantini ad Honorium (43); altera ad eum senatus Romani, ut promissa Alaricho praestaret, irrita (44). is ira incensus Ataulfum cum suis barbaris arcessit (45). Olympius accusatur et in Dalmatiam fugit; Generidus autem rei militari praeest (46). seditio orta militum Ravennae (47). cum Iobius de pace cum Alaricho ageret, condicionibus non acceptis hic iratus pergat ire Romam; paenitentia tamen tactus Alarichus iterum pacem petit (48—51).

Lib. VI. Alarichus, cum sibi ab imperatore satisfactum non esset, cum universis copiis Romam proficiscitur. quo tempore nova Constantini tyranni legatio ad Honorium venit (c. 1). interea copiae in Britannia rebellantes imperatorem elegerant Marcum et eo occiso Gratianum et post huius necem Constantinum: is cum copiis ad occupandam Galliam traiectis Saro instat, Honorii duci. Constantinus, Alpius praesidio firmatis, Constantem filium Caesarem dicit et in Hispaniam mittit; ubi victis Theodosii imperatoris affinibus ducem relinquit Gerontium. is graviter ferens alium ducem esse constitutum, impellit barbaros ad defectionem; quo fit ut Britanni Gallique a Romanis desceant (2—5). Alarichus, cuius iter iam memoratum est, Romam

obsidione circumdat; senatu graves subire condiciones coacto Attalum imperatorem dicit; Ravennam pergit (6. 7), unde Honorius re cognita iam fugam in Orientem parat (8). cum autem socorde ageret Attalus, maledicta in eum apud Alarichum Iobius serit (9). reliquae quidem Italiae civitates Alaricho parere coguntur (10), verum Africam defendit Heraclianus. clausis autem portibus fame Romani urgentur (11); qua re indignatus Alarichus Attalo purpuram exuit (12). pacis novae condicionibus iam agitatis Sarus impedimento est (13).

Index notarum.

V : Vat. Gr. 156. p. XXI sq.

V² : Vat. corr. p. XXIV.

ς : vulgata scriptura ex Vaticani apographis ducta.

Codices excerptorum.

A : Ambros. N 135 sup. } *περὶ πρέσβειων ἔθνῶν πρὸς Ῥωμαίους.* p. XXVII.

B : Monac. Gr. 185

M : Monac. 267 } *περὶ πρέσβειων Ῥωμαίων πρὸς ἔθνικούς.* p. XXVII.

N : Vat. Gr. 1418

Io. : Ioannis Antiocheni cod. Paris. Reg. 1666. p. XXVI.

V | sim. : finis versus vel paginae.

Πολυβίῳ τῷ Μεγαλοπολίτῃ, μνήμη παραδοῦναι τὰ καθ' ἑαυτὸν ἀξιόλογα τῶν ἔργων προελομένῳ, καλῶς ἔχειν ἐφάνη δι' αὐτῶν ἐπιδειξαι τῶν πράξεων ὅπως οἱ Ῥωμαῖοι μετὰ τὸν τῆς πόλεως οἰκισμὸν ἑξακοσίοις ἔτεσι τοῖς περιοίκοις προσπολεμήσαντες μεγάλην ἀρχὴν οὐκ ἐκτήσαντο, μέρος δέ τι τῆς Ἰταλίας ὑφ' ἑαυτοὺς ποιησάμενοι, καὶ τούτου μετὰ τὴν Ἀννίβα διάβασιν καὶ τὴν ἐν Κάνναις ἦτιαν ἐκπεπωκότες, αὐτοῖς δὲ τοῖς τείχεσι τοὺς πολεμίους ὀρῶντες ἐπικειμένους, εἰς τοσοῦτον μέγεθος ἤρθησαν τύχης ὥστε ἐν οὐδὲ ὄλοις τρισὶ καὶ πεντήκοντα ἔτεσιν μὴ μόνον Ἰταλίαν ἀλλὰ καὶ Λιβύην κατακτήσασθαι πᾶσαν, ἤδη δὲ καὶ τοὺς ἑσπερίους Ἰβήρας ὑφ' ἑαυτοὺς καταστήσαι, ἐπεὶ δὲ τοῦ πλείονος ἐφιέμενοι τὸν Ἰόνιον ἐπειρώθησαν κόλπον, Ἑλλήνων τε ἐκράτησαν καὶ Μακεδόνας παρέλυσαν τῆς ἀρχῆς, αὐτὸν τε ὃς τηνικαῦτα τούτων ἐβασίλευε ζωργίαν ἐλόντες εἰς τὴν Ῥώμην ἀνήγαγον. ἀλλὰ τούτων μὲν οὐκ ἄν τις ἀνθρωπίνην ἰσχὺν αἰτιάσαιοτο, Μοιρῶν δὲ ἀνάγκην ἢ ἀστρώων κινήσεων ἀποκαταστάσεις ἢ θεοῦ βούλησιν τοῖς ἐφ' ἡμῖν μετὰ τὸ δίκαιον ἀκόλουθον οὔσαν. ταῦτα

Inscribitur in V: ζασίμον (acc. eras.) νομιτος και ἀπό φυσικοσυνηγορον ἱστορίας νεας || 4. ἑξακοσίοις] πεντακοσίοις Casaubonus, contra quem dixit Reitemeier || 7. Κάνναις Steph, κάναις V || 8. 9. εἰς τοσ. μ. ἢ. τ.] cf. Wytttenbach ad Iulian. p. 49 Sp. || 9. ἐν οὐδὲ V, οὐδὲ s. cf. Polyb. VI, 1, 3; Iulian. p. 9, 18; 53, 8; 411, 20; 417, 15 Hertl. al. || τρισιν V¹, v exp V² || 10. ἔτεσιν V, ἔτεσι s || 11. ἑσπερίους accessit e V || 12. ἐπεὶ δὲ τοῦ s, ἐπειδὴ τοῦς, s del., V || 15. ζωργίαν recte malebat Bekk, ζωργιά V, ζωργία s || 18. μετὰ τὸ δίκαιον] corrupta. recte locum intellexit Reitemeier, praeunte ex parte Leunclavio vertens: 'dei voluntatem faventem iis quae a nostro arbitrio dependentia secundum ius et aequum suscipiuntur', i. e. τοῖς ἐφ' ἡμῖν μετὰ τοῦ δικαίου <πραττόμενοις> (vel γινομένοις) ἀκόλουθον οὔσαν. μετὰ τοῦ δικαίου aut κατὰ τὸ δίκαιον, sed sine verbo, voluit etiam Steph. e Neoplatonicorum de fato et providentia doctrina (cf. Gercke mus. Rh. t. 41 p. 266 sq.) verba explicanda sunt || ταῦτα] τὰ ἐφ' ἡμῖν μετὰ τοῦ δικαίου πραττόμενα

γὰρ εἰρμόν τινα αἴτιον τοῖς ἔσομένοις εἰς τὸ τοιῶσδε δοκεῖν ἐκβαίνειν ἐπιτιθέντα, δόξαν τοῖς ὀρθῶς τὰ πράγματα κρίνουσιν ἐμποιεῖ τοῦ θεία τινὶ προνοίᾳ τὴν τῶν ἀνθρωπίνων ἐπιγεγράφθαι διοίκησιν, ὥστε εὐφορίας μὲν συνιούσης ψυχῶν εὐθνεῖν, ἀφορίας δὲ ἐπιπολαζούσης ἐς τὸ νῦν ὀρώμενον σχῆμα κατενεχθῆναι. χρῆ δὲ ἐπὶ τῶν πραγμάτων ὃ λέγω διασαφῆσαι.

2. Μετὰ τὴν ἐν Τροίᾳ στρατείαν ἄχρη τῆς ἐν Μαραθῶνι μάχης ἐλλόγιμον οὐδὲν οἱ Ἕλληνες φαίνονται πεπραχότες οὔτε πρὸς ἑαυτοὺς οὔτε πρὸς ἕτερον. Δαρείου δὲ αὐτοῖς διὰ τῶν ὑπάρχων πολλαῖς μυριάσιν ἐπιστρατεύσαντος, Ἀθηναίων ὀκτακισχίλιοι θεία τινὶ ῥοπή γενόμενοι κάτοχοι, τοῖς παρατυχοῦσιν ἐξοπλισάμενοι καὶ ὑπαντήσαντες δρόμῳ, τοσοῦτον ἐκράτησαν ὥστε ἐννέα μὲν ἀνελεῖν μυριάδας, τοὺς δὲ λειπομένους ἀποδιῶσαι τῆς χώρας. αὕτη πεποίηκεν ἡ μάχη περιφανέστερα τῶν Ἑλλήνων τὰ πράγματα. Ξέρξου δὲ μετὰ τὴν Δαρείου τελευτὴν πολλῶ μείζονι παρασκευασαμένου δυνάμει καὶ πᾶσαν τοῖς Ἕλλησι τὴν Ἀσίαν ἐπαγαρόντος, πληρώσαντός τε τὴν μὲν θάλατταν νεῶν πεζῶν δὲ τὴν γῆν, ἐπειδὴ διαβαίνειν ἀπὸ τῆς Ἀσίας ἐπὶ τὴν Εὐρώπην ἐχρῆν, ὡς οὐκ ἀρκούντων αὐτῷ τῶν στοιχείων εἰς ὑποδοχὴν τοῦ στρατεύματος εἰ μὴ καὶ τὰς ἀλλήλων ὑφαρπάσαιεν χρείας, ἐξεύγνυτο μὲν ὁ Ἕλλησποντος πάροδον διδοὺς τοῖς περὶ διαβαίνουσιν, ὠρύττετο δὲ ὁ Ἄθως ἅμα τῇ θαλάττῃ καὶ τὰς ναῦς εἰσδεχόμενος. ἐκπεπληγμένη

1. εἰρμόν τινα αἴτιον κτέ. corrupta. scribendum puto: ταῦτα γὰρ εἰρμόν τινα αἰτιῶν τοῖς ἔσομένοις εἰς τὸ τοιῶσδε δεῖν ἐκβαίνειν ἐπιτιθέντα δόξαν κτέ.: 'haec enim cum ordinem seriemque causarum' (ita Cicero de div. I, 55, 126 Stoicorum εἰρμόν αἰτιῶν, quo modo illi eosque secuti Neoplatonici εἰμαρμένην interpretabantur, reddidit) 'rebus futuris imponant, ut certa aliqua ratione evenire debeant, opinionem' || 2. ἐκβαίνειν V, et sic voluit Steph, συμβαίνειν s || ἐπιτιθέντα s, ἐπιτεθέντα V || 4. ἐπιγεγράφθαι] ἐπιτεγράφθαι coni. Bekk, bene || εὐφορίας ψυχῶν] quippe πλείω κρατεῖ ἢ ἀμείνων (ψυχῆ), ἐλάττω δὲ ἢ χείρων: Plotin. enn. III, 1, 8 || 5. εὐθνεῖν V, et sic voluit Sylb, εὐσθνεῖν apographa, εὐθνηεῖν cum Heynio Bekk || 10. 11. ὀκτακισχίλιοι] aut novem aut decem milia fuisse ceteri scriptores tradunt. cf. Boeckh oec. civ. Ath. t. I³ p. 324 sq. || 13. ἐννέα μυριάδας] hunc numerum unde sumpserit item incertum, e rhetore tamen aliquo vel sophista putaverim. etiam immodestior Himerius or. II, 18, secundum quem τὸ τῶν πεσόντων πλήθος τὴν ἀριθμοῦ φύσιν ἐξέφηνεν

δὲ καὶ πρὸς αὐτὴν τὴν ἀκοὴν ἢ Ἑλλάς ἐκ τῶν ὄντων ὅμως
 παρεσκευάζετο, ναυμαχίας τε ἐν Ἀρτεμισίῳ καὶ πάλιν ἐν Σα-
 λαμῖνι γενομένης τοσοῦτῳ λαμπροτέρα τῆς προτέρας ἐχρήσατο
 νίκη, ὥστε Ξέρξην μὲν ἀγαπητῶς περισωθέντα φυγεῖν, τὸ
 5 πλείστον τῆς δυνάμεως ἀποβαλόντα, τοὺς δὲ περιλελειμμένους
 ἐν Πλαταιαῖς ἄρδην ἀπολομένους μεγάλην τοῖς Ἑλλησι δόξαν
 καταλιπεῖν, δι' ἧς καὶ τοὺς τὴν Ἀσίαν οἰκοῦντας Ἑλληνας
 ἠλευθέρωσαν καὶ σχεδὸν πασῶν τῶν νήσων ἐκράτησαν.

3. Εἰ μὲν οὖν ἐφ' ἑαυτῶν διετέλεσαν ὄντες καὶ τοῖς παρ-
 10 οῦσιν ἀρκούμενοι, καὶ μὴ διέστησαν Ἀθηναῖοί τε καὶ Λακε-
 δαιμόνιοι περὶ τῆς τῶν Ἑλλήνων ἡγεμονίας ἀλλήλοις φιλο-
 νεικοῦντες, οὐκ ἂν ἕτεροί ποτε τῆς Ἑλλάδος ἐγένοντο κύριοι.
 τοῦ δὲ Πελοποννησιακοῦ πολέμου τὰς δυνάμεις τοῖς Ἑλλησιν
 ἐλαττώσαντος, περιστήσαντός τε εἰς χρημάτων ἀπορίαν τὰς
 15 πόλεις, γέγονεν χώρα Φιλίππῳ τὴν βασιλείαν, ἣν διεδέξατο
 πρὸς οὐδένα τῶν πλησιοχώρων ἀξιόμαχον οὔσαν, τέχναις τισὶ
 καὶ περινοίαις ἀυξῆσαι· χρήμασι γὰρ τὰς οὔσας αὐτῷ δυνά- 2
 μεις καὶ τῶν συμμάχων ὅσοι προσεγίνοντο θεραπεύων, οὔτα
 τε μέγας ἐκ μικροῦ γεγονώς, τὸν ἐν Χαιρωνείᾳ πρὸς Ἀθη-
 20 ναίους διηγωνίσασατο πόλεμον. πᾶσι δὲ μετὰ τὴν νίκην χειρο-
 ῆθως καὶ ἠπίως προσενεχθεῖς ἤδη καὶ τῇ Περσῶν ἐπιτέσθαι
 βασιλείᾳ διανοεῖτο, δύναμιν τε ἀξιόχρεων πρὸς τοῦτο συν-
 αγωγῶν ἐν παρασκευαῖς τὸν βίον ἀπέλιπεν.

4. Ἀλέξανδρος δὲ παραλαβὼν τὴν βασιλείαν, καὶ παρα-
 25 χρῆμα τὰ κατὰ τοὺς Ἑλληνας διαθείς, τρίτῳ τῆς βασιλείας
 ἔτει μετὰ δυνάμεως ἀρκούσης ἐπὶ τὴν Ἀσίαν ἐπέτελλετο ὅα-
 δίδως δὲ τοὺς ἀντιστάντας αὐτῷ σατράπας νευικηκῶς ἐπ' αὐτὸν
 προῆει Δαρεῖον, ἀναριθμητῶ στρατῷ τοὺς ἐν Ἰσθμῷ τόπους

3. γενομένης V², -οις V¹ || 5. ἀποβαλόντα ε, ἀποβαλλόντα V², ἀπο-
 βάλλοντα V¹ || περιλελειμμένους V¹, correxit V² || 6. πλατεῖαις V || 7. κατα-
 λιπεῖν] exspectabam περιθεῖναι, περιποιῆσαι vel tale quid. illud de
 Graecis qui ad Plataeas ceciderant dici poterat, de Persis non item.
 fort. τοὺς δὲ καταλελειμμένους . . . . δόξαν περιβαλεῖν scripsit || 11. 12. φι-
 λονεικοῦντες] de hac scriptura v. Nauck praef. lambl. p. XLVII adn. 33 ||
 13. πελοποννησιακοῦ V¹, πελοποννησιακοῦ radendo V² || 15. γέγονεν V,
 γέγονε ε || χώρα V¹, corr. V² || 20. πᾶσι ex πᾶσιν radendo V || ἐχει-
 ροῆθως V¹, χειροῆθως V radendo || 21. τῇ V², τὴν V¹ || 22. βασιλείᾳ V²,
 βασιλείαν V¹ || ἀξιόχρεων V², -ον V¹ || 28. ἐν ἰσθῷ V², ἐν ἰσῷ ut vid. V¹

κατειληφότα. συμπεσὼν δὲ τοῖς Πέρσαις εἰς χεῖρας καὶ τὸ
 πάσης ἐπέκεινα πίστεως τρόπαιον στήσας Δαρεῖον μὲν ἔτρεψεν
 εἰς φυγὴν, αὐτὸς δὲ εἶχετο τῆς ἐπὶ Φοινίκην καὶ Συρίαν τὴν
 2 Παλαιστίνην ὁδοῦ. τὰ μὲν οὖν ἐν Τύρῳ καὶ Γάζῃ πραχθέντα
 μαθεῖν ἔνεστιν ἔξ ὧν οἱ τὰ περὶ Ἀλεξάνδρου γράψαντες ἰστο- 5
 ρήκασιν· αὐτὸς δὲ παρελθὼν ἐπὶ τὴν Αἴγυπτον, τῷ τε Ἀμ-
 μωνι προσευξάμενος καὶ τὰ περὶ τὸν Ἀλεξανδρείας οἰκισμὸν
 εὖ μάλα διοικησάμενος, ἐπανήει τὰ λειπόμενα τοῦ πρὸς Πέρσας
 3 πολέμου πληρώσων. πάντας δὲ φιλίους εὐρῶν ἐπὶ τὴν μέσην
 διέβη τῶν ποταμῶν, καὶ πυθόμενος Δαρεῖον μείζονι πολλῶ 10
 στρατῷ παρεσκευάσθαι, μετὰ τῆς οὔσης αὐτῷ δυνάμεως ὡς
 εἶχεν ὀρμήσας καὶ τὴν μάχην εἰς Ἄρβηλαν πρὸς αὐτὸν ποιη-
 σάμενος τοσοῦτον ἐκράτησεν ὥστε πάντας μὲν σχεδὸν ἀνελεῖν,
 Δαρεῖον δὲ σὺν ὀλίγοις φυγόντος τὴν ἀρχὴν καταλῦσαι
 Περσῶν. 15

5. Ἐπεὶ δὲ Δαρεῖον μὲν Βῆσος ἀνεῖλεν, Ἀλέξανδρος δὲ
 μετὰ τὰς ἐν Ἰνδοῖς πράξεις ἐπανελθὼν εἰς Βαβυλῶνα τοῦ βίου
 μετέστη, τότε δὴ τῆς Μακεδόνων ἀρχῆς εἰς σατραπείας δια-
 ρεθείσης, οὕτω τε τοῖς πρὸς ἀλλήλους συνεχέσι πολέμοις ἐλατ-
 τωθείσης, ἢ τύχη Ῥωμαίοις τὰ λειπόμενα τῆς Εὐρώπης πε- 20
 2 ποίηκεν ὑποχείρια. καὶ διαβάντες εἰς τὴν Ἀσίαν καὶ πρὸς
 τοὺς ἐν τῷ Πόντῳ βασιλεῖς καὶ πρὸς Ἀντίοχον πολεμήσαντες,

1. τὸ fortasse ante τρόπαιον collocandum. cf. III, 3, 3 || 2. ἐπέκεινα V¹ ex ἐπέκ////να || 3. εἶχετο quod addidit Steph habet V || 3. 4. τὴν παλαιστ. V, καὶ Παλαιστ. Reitemeier, male. cf. Arr. exp. Al. M. II, 25, 4 al. || 5. οἱ τὰ π. Ἀ. γρ.] scriptores rerum Alexandri M. quod memorat, nil est nisi imitatio Iulianeorum p. 413, 8; 417, 18 H. || 10. δαρεῖον V², δαρείων V¹ || 12. Ἄρβηλαν] τὰ Ἄρβηλα scriptores antiquiores (ἢ Ἄρβηλα Ptol. VIII, 21, 3) || 16. Βῆσος scriptores antiquiores (Βέσος Cedren. t. I p. 266, 9 Bk.) || 20. τὰ τε λειπόμενα V || 21. Romanarum rerum descriptionem usque ad cap. 46 quod e Dexippi maxime cum Chronicis tum Scythicis post Reitemeierum (praef. Zos. p. XXXV) C. R. Martinum ('de font. Zosimi' diss. Berol. a. 1866) G. Boehmium (diss. Ienens. t. II p. 3 sq) hodie fere repetunt, recte id statuitur de Scythicis — quamquam num ipse Zosimus ea excerpserit dubitari potest —, secus de Chronicis, a quibus tam saepe discrepat Zosimus ut eis usus esse non videatur. aliis igitur e fontibus capita illa — exceptis barbarorum incursionibus — fluxisse puto. v. praef. item fallacia prorsus mihi videntur indicia propter quae Martinus p. 14 sq. Herodianum intercedente

ὕστερον δὲ καὶ πρὸς τοὺς ἐν Αἰγύπτῳ δυνάστας, ἕως μὲν ὅτε
 τὰ τῆς ἀριστοκρατίας ἐφυλάττετο, προστιθέντες ἕτους ἐκάστου
 τῆ ἀρχῇ διετέλουν, τῶν ὑπάτων ὑπερβαλέσθαι ταῖς ἀρεταῖς
 ἀλλήλους φιλονεικούντων· τῶν δὲ ἐμφυλίων πολέμων Σύλλα
 5 τε καὶ Μαρίου καὶ μετὰ ταῦτα Ἰουλίου Καίσαρος καὶ Πομπηίου
 Μάγνου διαφθειρόντων αὐτοῖς τὸ πολίτευμα, τῆς ἀριστοκρατίας
 ἀφέμενοι μόναρχον Ὀκταβιανὸν εἵλοντο, καὶ τῆ
 τούτου γνώμῃ τὴν πᾶσαν διοίκησιν ἐπιτρέψαντες ἔλαθον ἐαυ-
 τοὺς κύβου ἀναρρίψαντες ἐπὶ ταῖς πάντων ἀνθρώπων ἐλπίσιν
 10 καὶ ἑνὸς ἀνδρὸς ὀρμῇ τε καὶ ἐξουσίᾳ τοσαύτης ἀρχῆς κατα-
 πιστεύσαντες κίνδυνον. εἴτε γὰρ ὀρθῶς καὶ δικαίως ἔλοιτο 3
 μεταχειρίσασθαι τὴν ἀρχήν, οὐκ ἂν ἀρκέσοι πᾶσιν κατὰ τὸ
 δέον προσενεχθῆναι, τοῖς πορρωτάτω που διακειμένοις ἐπι-
 κουρηῆσαι μὴ δυνάμενος ἐξ ἐτοίμου, ἀλλ' οὔτε ἄρχοντας τοσοῦ-
 15 τους εὐρεῖν οἱ σφῆλαι τὴν ἐπ' αὐτοῖς αἰσχυνθήσονται ψῆφον,
 οὔτε ἄλλως ἡθῶν τοσοῦτων ἀρμόσαι διαφοραῖς. εἴτε δια-
 φθειρῶν τῆς βασιλείας τοὺς ὄρους εἰς τυραννίδα ἐξενεχθείη,
 συνταράττων μὲν τὰς ἀρχάς, περιορῶν δὲ τὰ πλημμελήματα,
 χρημάτων δὲ τὸ δίκαιον ἀλλαττόμενος, οἰκέτας δὲ τοὺς ἀρχο-
 20 μένους ἠγρούμενος, ὅποιοι τῶν αὐτοκρατόρων οἱ πλείους, μάλ-
 λον δὲ πάντες σχεδὸν πλὴν ὀλίγων γεγόνασι, τότε δὴ πᾶσα
 ἀνάγκη κοινὸν εἶναι δυστύχημα τὴν τοῦ κρατοῦντος ἄλογον
 ἐξουσίαν· οἳ τε γὰρ κόλακες παρὰ τούτου δωρεῶν καὶ τιμῶν 4
 ἀξιοῦμενοι τῶν μεγίστων ἀρχῶν ἐπιβαίνουσιν, οἳ τε ἐπιεικεῖς
 25 καὶ ἀπράγμονες μὴ τὸν αὐτὸν ἐκείνοις αἰρούμενοι βίον εἰκό-

Dexippo a Zosimo expressum esse sibi persuasit (cf. praef. ad Herod. p. XV adn. 2). — manifesta autem Zosimus refert vestigia lectionis convivii Caesarum Iulianeī || 1. ἕως ὅτε ceteris locis (II, 52, 2; III, 7, 6; V, 17, 2) 'donec' est, contra 'quamdiu' ἕως (cf. I, 31, 2; IV, 3, 4). ut fortasse ὅτε h. l. delendum sit aut in αὐτοῖς mutandum. (praeterea saepe ἕως 'donec' est, velut I, 27, 2; III, 19, 4 al.) || 7. ὀκταουσιανὸν V, sed cum ras. post τα, ου in ras. a m. 1 et βι sup. ου a m. 1 || 9. ἐλπῖσιν (sic) V, ἐλπῖσι 5. post ἐλπῖσιν commate distinguendum et καὶ delendum puto, utpote ex ν praecedente, sicuti alias saepe, enatum || 11. κίνδυνον] ὄγκον conieci. cf. I, 12, 2; III, 36, 2 || 12. πᾶσι 5 || 13. διακειμένοις] cf. L. Dindorf praef. hist. Gr. min. t. I p. XLIX || 15. σφῆλαι V¹ ex σφίλαι || αἰσχ. Leunclavius, οὐκ αἰσχ. V5 || 21. 22. πᾶσα ἀνάγκη — p. 6, 12 κακῶν transierunt in Suidae lexicon v. Ἀθηνόδωρος sed turbato ordine, v. illic interpretes || 22. κράτους Suid. || 24. τῶν om. Suid.

τως σχετιάζουσιν οὐ τῶν αὐτῶν ἀπολαύοντες, ὥστε ἐκ τούτου τὰς μὲν πόλεις στάσεων πληροῦσθαι καὶ ταραχῶν, τὰ δὲ πολιτικὰ καὶ στρατιωτικὰ κέρδους ἤττοσιν ἄρχουσιν ἐκδιδόμενα καὶ τὸν ἐν εἰρήνῃ βίον λυπηρὸν καὶ ὀδυνηρὸν τοῖς χαριεστέροις ποιεῖν καὶ τῶν στρατιωτῶν τὴν ἐν τοῖς πολέμοις 5 προθυμίαν ἐκλύειν.

6. Καὶ ὅτι ταῦτα τοῦτον ἔχει τὸν τρόπον, αὐτὴ σαφῶς ἔδειξε τῶν ἐκβεβηκότων ἢ πείρα καὶ τὰ εὐθύς συμπεσόντα κατὰ τὴν Ὀκταβιανοῦ βασιλείαν. ἢ τε γὰρ παντόμιμος ὄρησις ἐν ἐκείνοις εἰσῆχθη τοῖς χρόνοις, οὐπω πρότερον οὕσα, 10 Πυλάδου καὶ Βαθύλλου πρώτων αὐτὴν μετελθόντων, καὶ προσέτι γε ἕτερα πολλῶν αἴτια γερονότα μέχρι τοῦδε κακῶν. 2 Ὀκταβιανοῦ δὲ ὅμως δόξαντος μετρίως μεταχειρίζεσθαι τὴν ἀρχὴν, ἐξ οὗ μάλιστα ταῖς Ἀθηνοδώρου τοῦ Στωικοῦ συμβουλαῖς ἐπέισθη, Τιβέριος ὁ παρὰ τούτου διαδεξάμενος τὴν 15 ἀρχὴν εἰς ἔσχατον ὠμότητος ἐκτραπεῖς ἀφόρητός τε δόξας εἶναι τοῖς ὑπηκόοις ἀπεδιώκετο καὶ ἐν τινι νήσῳ κρυπτόμενος ἐτελεύτησεν. Γάιος δὲ Καλλίγουλα πᾶσι τοῖς ἀτοπήμασι τοῦτον ὑπερβαλλόμενος ἀνηρέθη, Χαιρέον διὰ τοῦ τοιούτου τολμη- 20 ματος ἐλευθερώσαντος πικρῶς τὸ πολίτευμα τυραννίδος. Κλαυδίου δὲ τὰ καθ' ἑαυτὸν εὐνούχοις ἀπελευθέροις ἐκδόντος καὶ μετ' αἰσχύνῃς ἀπαλλαγέντος, Νέρων τε καὶ οἱ μετ' αὐτὸν εἰς μοναρχίαν παρήεσαν, περὶ ὧν ἔκρινα μηδὲν παντάπασιν διελ-

3. καὶ στρατιωτικὰ om. Suid. || 4. καὶ τὸν] τὸν μὲν Suid., quod praefert Bernhardy || 5. καὶ τῶν στρ. τὴν] τὴν δὲ Suid. || 9. παντόμιμος Suid. l. c. et v. ὄρησις, παντάμιμος V || 11. βακχυλίδου Suid. v. ὄρησις. de re v. Friedlaender 'Darstellungen' t. II° p. 407 sq. || 12. αἴτια, αἴτι in ras m. 1, V || μέχρι ex μέχρις radendo V || 14. 15. συμβουλαῖς Suid. v. Ἀθηνοδώρος. at cf. Zos. IV, 18, 4; V, 30, 2. de ipso homine v. Müller F. H. G. t. III p. 485 sq., qui tamen locum Iuliani p. 419, 1 Hertl., quem certo noverat Zosimus, omisit || 16. ἔσχατον Steph., ἐσχάτην (in fine folii) V || δόξας εἶναι V, εἶναι δόξας s || 17. ἀπεδιώκετο] ἀπόχετο vel ἀπιὼν ἄχετο coniecit Reitemeier, male || 17. 18. ἐτελεύτησε s || 18. Καλλιγούλα scripsi, καλλιγοῦλα V, Καλλιγοῦλας s || 19. ὑπερβαλλόμενος Sylburg, ὑπερβαλλόμενος V || 20. τὸ sup. ser. V¹ || τυραννίδος V, τῆς τυρ. s || 22. 23. εἰς μοναρχίαν παρήεσαν manifesto corrupta. volebam εἰς μονίαν (μιαρίαν, πανουρηγίαν vel sim.) προήεσαν. at plus vitii latere videtur: οἱ μετ' αὐτὸν enim non sunt nisi Galba Otho Vitellius. unde conieci: οἱ μετ' αὐτὸν τρεῖς Γάιον καίᾳ (vel sim.) παρήεσαν || 23. παντάπασι s

θεῖν, ὡς ἂν μὴδὲ ἐπ' ἐκμελέσει καὶ ἀλλοκότοις πράξειςιν αὐτῶν καταλείποιο μνήμη. Οὐεσπασιανοῦ δὲ καὶ τοῦ παιδὸς αὐτοῦ 4
 Τίτου τῇ ἀρχῇ μετρίωτερον χρησαμένων, Δομετιανὸς ὠμότητι καὶ ἀσελγείᾳ καὶ πλεονεξίᾳ πάντας ὑπεράρας καὶ πεντεκαίδεκα
 5 τοὺς πάντας ἐνιαυτοὺς τῷ πολιτεύματι λυμηνάμενος, ἀναιρεθεῖς ὑπὸ Στεφάνου τῶν ἀπελευθέρων ἐνὸς ἔδοξε δίκας τῆς πονηρίας ἐκτίνειν.

7. Ἐντεῦθεν ἄνδρες ἀγαθοὶ τὴν ἡγεμονίαν παραλαβόντες, Νέρουας τε καὶ Τραϊανὸς καὶ μετὰ τοῦτον Ἀδριανὸς ὃ τε εὐσεβῆς Ἀντωνίνος καὶ ἡ τῶν ἀδελφῶν συνωρίς Βῆρος καὶ Λούκιος, πολλὰ τῶν λελωβημένων ἠξίωσαν διορθώσεως, καὶ οὐ μόνον ἄπερ εἶχον ἀπολωλεκότες οἱ πρὸ αὐτῶν ἀνεκλήσαντο, ἀλλὰ καὶ τινα τῶν οὐκ ὄντων προσέθεσαν. Κομμόδου δὲ τοῦ Μάρκου παιδὸς τὴν βασιλείαν παραλαβόντος, καὶ οὐ τυραννίδι μόνον ἀλλὰ καὶ πράξειςιν ἑαυτὸν ἀλλοκότοις ἐκδόντος, εἶτα ὑπὸ Μαρκίας τῆς παλλακῆς φρόνημα ἀνδρεῖον ἀνελομένης ἀναιρεθέντος, Περγίναξ ἄρχειν ἠρέθη. τῶν δὲ περὶ τὴν αὐλήν 2 στρατιωτῶν οὐκ ἐνεγκόντων αὐτοῦ τὴν περὶ τὴν στρατιωτικὴν ἄσκησίν τε καὶ ἐπιστήμην ἀκρίβειαν, ἀλλὰ παρὰ τὸ καθήκον 20 αὐτὸν ἀνελόντων, μικροῦ μὲν ἡ Ῥώμη συνεταράχθη, τοῦ περὶ τὴν φυλακὴν τῶν βασιλείων τεταγμένου στρατιωτικοῦ τὴν τοῦ καταστῆσαι μόναρχον ὑφαρπάσαντος ἐξουσίαν, παρελομένου τε βία τὴν γερουσίαν ταύτης τῆς κρίσεως· ὠνίου δὲ τῆς ἀρχῆς προτεθείσης Δίδιος Ἰουλιανὸς ὑπὸ τῆς γυναικὸς 25 ἐπαρθεῖς, ἀνοίᾳ μᾶλλον ἢ γνώμῃ φρενήρει, χρήματα προτείννας ὠνεῖται τὴν βασιλείαν, θέαμα δὸς ἰδεῖν ἄπασιν οἶον οὐπω πρότερον ἐθεάσαντο· εἰσήγετο γὰρ εἰς τὰ βασίλεια 3 μῆτε τῆς γερουσίας ἠγουμένης μῆτε ἄλλης ἐννόμου δορυφορίας, μόνων δὲ τῶν καταστησάντων αὐτὸν εἰς τοῦτο στρατιωτῶν σὺν βίᾳ παραδόντων αὐτῷ τὰ βασίλεια καὶ τὴν ἐν 30 τούτοις πᾶσαν ἀποσκευήν. ἀλλ' οὗτος μὲν ἅμα τε ἀνεροθήθη

1. ἐπεκμελέσει καὶ ἀλωκότοις V || 2. Οὐεσπεσιανοῦ V || 4. ἀσελγεία V², ἀσελγία V¹ || ὑπεράρας V¹, corr. V² || 9. Ἀδριανὸς ε || 10. ἡ τῶν—11. Λούκιος] desumpta ex Iuliano p. 401, 5 Hertl. || συνωρίς V², συνορίς V¹ || 11. λελωβημ. V², λελοβ. V¹ || 13. προσέθεσαν, σέ sup. vs. a m. 1, V || 15. ἀλλοκότοις V¹, ἄλλοκ. radendo V² || 18. στρατιωτικὴν V || 25. ἀ//νοίαι V. 'eras. vid. potius ν quam γ' Mau || φρενήρει V², φρενήρι V¹ || 28. τῆς om. ε

καὶ παρ' αὐτῶν διεφθάρη τῶν εἰς τοῦτο παραγαγόντων αὐτόν, τῶν ἐν τοῖς ὀνειροῖς φαντασιῶν οὐδὲν ἀλλοιότερον διαγεγ-
 νώς· (8) τῆς δὲ γερονσίας εἰς τὸ διασκοπῆσαι τίνι δέοι παρα-
 δοῦναι τὴν ἀρχὴν ἀναβαλλομένης, Σεβήρος ἀναδείκνυται βα-
 σιλεύς. παρελθόντων δὲ εἰς τὴν αὐτὴν ἀρχὴν Ἀλβίνου καὶ 5
 Νίγρου, πόλεμοι συνέστησαν αὐτοῖς οὐκ ὀλίγοι πρὸς ἀλλήλους
 ἐμφύλιοι, καὶ πόλεις διέστησαν, αἱ μὲν τῶδε αἱ δὲ τῶδε προσ-
 θέμεναι. ταραχῆς δὲ οὐκ ὀλίγης κατὰ τὴν ἑώραν καὶ τὴν
 Αἴγυπτον κινήσεισης, Βυζαντίων τε ὡς τὰ Νίγρου φρονούν-
 των καὶ ὑποδεξαμένων αὐτὸν εἰς ἔσχατον ἐλθόντων κινδύνου, 10
 κρατεῖ μὲν ἡ Σεβήρου μερίς· ἀναιρεθέντος δὲ Νίγρου, καὶ
 μετὰ τοῦτον Ἀλβίνου μετὰ τῆς ἀρχῆς καὶ τὸν βίον ἀπολι-
 2 πόντος εἰς μόνον Σεβήρον τὰ τῆς ἡγεμονίας περιίστατο. τρέ-
 πεται τοίνυν ἐπὶ τὴν τῶν ἐκμελῶς πεπραγμένων διόρθωσιν,
 καὶ πρὸ γε ἀπάντων τοῖς στρατιώταις τοῖς ἀνελοῦσι Περγί- 15
 νακα καὶ Ἰουλιανῶ παραδοῦσι τὴν βασιλείαν πικρῶς ἐπέξ-
 ῆλθεν. ἔπειτα διαθεῖς ἐπιμελῶς τὰ στρατόπεδα, Πέρσαις μὲν
 ἐπελθὼν ἐφόδῳ μιᾷ Κτησιφῶντα εἴλε καὶ Βαβυλῶνα, διαδρα-
 μῶν δὲ τοὺς σκηνίτας Ἀραβας καὶ πᾶσαν Ἀραβίαν καταστρε-
 ψάμενος, ἄλλα τε πολλὰ γενναίως οἰκονομήσας, ἐγένετο μὲν 20
 περὶ τοὺς ἀμαρτάνοντας ἀπαραίτητος, τῶν ἐπὶ τοῖς ἀτόποις
 εὐθύνομένων δημοσίας ποιῶν τὰς οὐσίας, (9) πολλὰς δὲ τῶν
 πόλεων οἰκοδομήμασι πολυτελέσιν κοσμήσας ἀνέδειξεν Ἀντω-
 νῖνον τὸν παῖδα τὸν ἑαυτοῦ βασιλέα. καὶ ἐπειδὴ τελευτᾶν ἔμελλ-
 λεν, διαδόχους τῆς ἀρχῆς αὐτὸν καὶ Γέταν τὸν ἕτερον υἱὸν 25
 καταστήσας ἐπίτροπον αὐτοῖς Παπιανὸν καταλέλοιπεν, ἄνδρα

1. διεφθάρη Sylburg, διαφθαρεῖς V || 2. ἀλλοιότερον V radendo ex ἀλλοιότερον || 4. ἀναβαλλομένης scripsi, ἀναβαλομένης Sylb, ἀναλαβομένης V. cf. I, 60, 2; IV, 55, 4 || <ὅπῃ τῶν οἰκείων στρατιωτῶν> (vel sim.) ἀναδείκνυται conieci, quale additamentum ipsa Zosimi rerum conformatio postulat || ἀναδείκνυται V, ἀνεδείκνυτο s || 11. μερίς ἀναιρεθέντος Νίγρου· καὶ μετὰ s, quae correcta ex V || 16. πικρῶς] cf. Iulian. p. 401, 24 || 17. ἐπιμελῶς ἐπὶ τὰ V || 19. ἄραβας V¹, ἄρραβας V² || πᾶσαν Ἀρ. κατ.] similem famam secutus est is scriptor quo Eutrop. VIII, 18, 4; Fest. brev. 21, 2; v. Sev. 18, 1; Vict. Caes. 20, 15 usi sunt, aliam Herodian. III, 9, 3 || ἀραβίαν V¹, ἄρρ. V² || 20. οἰκονομήσας γενναίως (sine acc.) V, corr. litteris β et α supra scriptis m. 2 || 21. περὶ V et Bekk, ἐπὶ apographa || ἀπαραίτητος] Iulian. p. 402, 2 H. || 23. πολυτελέσι s 24. 25. ἔμελλε s || 26. παπιανὸν V¹, corr. m. 2

δικαιοτάτου καὶ ἐπὶ νόμων γνώσει τε καὶ εἰσηγήσει πάντας
 τοὺς πρὸ αὐτοῦ καὶ μετ' αὐτὸν Ῥωμαίους νομοθέτας ὑπερ-
 βαλλόμενον. τοῦτον ὑπαρχον ὄντα τῆς αὐλῆς δι' ὑποψίας 2
 εἶχεν ὁ Ἀντωνῖνος, δι' οὐδὲν ἕτερον ἢ ὅτι δυσμενῶς ἔχοντα
 πρὸς τὸν ἀδελφὸν Γέταν αἰσθανόμενος ἐπιβουλεύσει, καθ'
 ὅσον οἶός τε ἦν, διεκώλυεν. τοῦτο τοίνυν ἐκ μέσου βουλό-
 μενος ποιῆσαι τὸ κώλυμα, τῷ μὲν Παπινιανῷ τὴν διὰ τῶν
 στρατιωτῶν ἐπιβουλεύει σφαγὴν, εὐρυχωρίαν δὲ ἔχων ἀναιρεῖ
 τὸν ἀδελφόν, οὐδὲ τῆς μητρὸς αὐτὸν προσδραμόντα θύσασθαι
 10 δυνηθείσης.

10. Ἐπεὶ δὲ καὶ Ἀντωνῖνος ἔδωκε τῆς ἀδελφοκτονίας
 μετ' οὐ πολὺ δίκην, καὶ αὐτοῦ τοῦ παίσαντος τοῦτον ἀγνο-
 ηθέντος, τὰ μὲν ἐν Ῥώμῃ στρατόπεδα Μακρίνον ὑπαρχον
 ὄντα τῆς αὐλῆς ἀναδείκνυσι βασιλέα, τὰ δὲ κατὰ τὴν ἑσῶν
 15 Ἐμισηρόν τι μειράκιον ὡς γένει τῆ Ἀντωνίνου μητρὶ συναπτό-
 μενου. ἐκάστου δὲ στρατεύματος τῆς οἰκείας ἀναρρήσεως 2
 ἀντεχομένου στάσις ἐμφύλιος ἦν, τῶν μὲν περὶ τὸν Ἐμισηρόν
 Ἀντωνῖνον ἀγόντων αὐτὸν ἐπὶ τὴν Ῥώμην, τῶν δὲ Μακρίνου
 στρατιωτῶν ἐξορησάντων ἀπὸ τῆς Ἰταλίας. συμπεσόντων 3
 20 δὲ ἀλλήλοις τῶν στρατοπέδων ἐν τῇ κατὰ Συρίαν Ἀντιοχείᾳ,
 τῷ παντὶ Μακρίνος ἐλαττωθεὶς καὶ φυγῇ τὸ στρατόπεδον
 καταλιπὼν εἰς τὸν μεταξὺ πορθμὸν Βυζαντίου καὶ Χαλκηδόνος
 ἀλίσκεται, καὶ τὸ σῶμα ξαινόμενος τελευτᾷ.

11. Τοῦ δὲ Ἀντωνίνου κρατήσαντος καὶ τοῖς τὰ Μακρί-
 25 νου φρονήσασιν ὡς δυσμενέσιν ἐπεξεληθόντος, τὰ τε ἄλλα
 αἰσχροῶς καὶ ἐπονειδίστως βεβιωκότος, μάγοις τε καὶ ἀγύρταις
 ἐσχολακότος καὶ περὶ τὰ θεῖα ἡσεβηκότος, οὐκ ἐνεγκόντες οἱ
 Ῥωμαῖοι τὴν τῆς ἀσελγείας ὑπερβολήν, κατασφάξαντες καὶ

1. ἐξηγήσει coniecit Sylburg ('expositione' Leunclavius), inutiliter ||
 2. 3. ὑπερβαλλόμενον V || 6. διεκώλυε s || 7. παπινανῷ V¹, corr. m. 2. cete-
 rum Papinianum ante Getam interfectum esse solus Zosimus tradit ||
 12. μετον ex μεσου (sine acc.) radendo V || τοῦ παίσαντος s, τοῦ πε-
 σόντος V || 13. στρατόπεδα V², στρατεύματα V¹ || 15. τὸ ἐκ τῆς Ἐμέσης
 παιδάριον Iulian. p. 402, 7 || ἔμισηρόν τι V, Ἐμεσηρόν τι s || 16. ἐκάστου:
 ἐκατέρου. cf. IV, 6, 2 || 17. τὸν Ἐμεσηρόν s, τῶν ἔμεσηρῶν V || 20. ἐν
 τῇ s, ἐν τινι V || 21. τῷ παντὶ Steph, τὸ πάντη V || 22. Χαλκηδόνος s,
 καλχηδόνος h. l. V || 23. ξ//ρόμενος, ras. 1 litt. (ε nimirum) V || 27. καὶ
 περὶ τὰ θεῖα ἡσεβηκότος accesserunt ex V || 28. ἀσελγείας V², -ίας V¹

τὸ σῶμα διασπάσαντας Ἀλέξανδρον ἀνέδειξαν βασιλέα, καὶ
 2 αὐτὸν ἐκ τῆς Σιβήρου γενεᾷ καταγόμενον. οὗτος νέος ὢν
 ἔτι καὶ φύσεως εὖ ἔχων ἀγαθὰς ἅπασιν ἐπὶ τῇ βασιλείᾳ δέ-
 δωκεν ἔχειν ἐλπίδας, ἐπιστήσας ὑπάρχους τῇ αὐτῇ Φλαυιανὸν
 καὶ Χρηστον, ἄνδρας τῶν τε πολεμικῶν οὐκ ἀπείρους καὶ 5
 τὰ ἐν εἰρήνῃ διαθεῖναι καλῶς ἰκανούς. Μαμαίας δὲ τῆς τοῦ
 βασιλέως μητρὸς ἐπιστησάσης αὐτοῖς Οὐλπιανὸν ἐπιγνώμονα
 καὶ ὥσπερ κοινωνὸν τῆς ἀρχῆς, ἐπειδὴ καὶ νομοθέτης ἦν
 ἄριστος καὶ τὸ παρὸν εὖ διαθεῖναι καὶ τὸ μέλλον εὐστόχως
 συνιδεῖν δυνατός, ἐπὶ τούτῳ δυσχεράναντες ἀναίρεσιν αὐτῷ 10
 3 μηχανῶνται λαθραίαν οἱ στρατιῶται. αἰσθομένης δὲ τούτου
 Μαμαίας, καὶ ἅμα τῷ φθάσαι τὴν ἐπίθεσιν τοὺς ταῦτα βου-
 λεύσαντας ἀνελούσης, κύριος τῆς τῶν ὑπάρχων ἀρχῆς Οὐλπι-
 ανὸς καθίσταται μόνος. ἐν ὑποψίᾳ δὲ τοῖς στρατοπέδοις γενό-
 μενος (τὰς δὲ αἰτίας ἀκριβῶς οὐκ ἔχω διεξιλεῖν· διάφορα 15
 γὰρ ἱστορήκασιν περὶ τῆς αὐτοῦ προαιρέσεως) ἀναιρεῖται
 στάσεως κινήσεισιν, οὐδὲ τοῦ βασιλέως ἀρκέσαντος αὐτῷ
 πρὸς βοήθειαν. (12) ἐντεῦθεν οἱ στρατιῶται κατὰ βραχὺ
 τῆς πρὸς Ἀλέξανδρον εὐνοίας ἀποστατοῦντες ἀπρόθυμοι περὶ 20
 τὰς τούτου προστάξεις ἐφαίνοντο, καὶ δέει τοῦ μὴ παθεῖν τι 20
 διὰ τὴν ῥαθυμίαν εἰς στάσεις ἐχώρουν, συστραφέντες τε
 2 παρήγαγον Ἀντωνῖνον εἰς βασιλείαν. ἐπεὶ δὲ τὸν ὄγκον οὐκ
 ἐνεγκῶν τῆς ἀρχῆς φυγῇ κατέστησεν ἑαυτὸν ἀφανῆ, καὶ Οὐρά-
 νιος δὲ τις ἐκ δουλείου γένους ἀναρρηθεὶς παραχρησάμενος
 τῆς ἀλουργίδος Ἀλεξάνδρῳ προσήχθη, τὸ μὲν κατὰ τοῦ βασι- 25
 λέως ἠὲξάνετο μῖσος, ὃ δὲ ἐπὶ τοῖς πανταχόθεν περιεστῶσιν
 ἀπορούμενος τῷ τε σώματι καὶ τοῖς κατὰ φύσιν λογισμοῖς
 ἀλλοιότερος ἦν, ὥστε καὶ φιλαργυρίας αὐτῷ νόσον ἐνσκήψαι

3. 4. δέδωκεν V, ἔδωκεν 5, quam formam hiatus redarguit || 4. φλα-
 υιανὸν V, Φλαβιανὸν 5. cf. ind. C. I. G. p. 133 || 5. Χρηστον scripsi,
 Χρηστόν V 5 || 10. τούτῳ 5, τοῦτο V || 12. τῷ 5, τὸ V || 14. 15. γενόμενος
 (sic, cum ras. sup. alt. ε) V || 16. ἱστορήκασιν 5 || 22. Ἀντωνῖνος] aut ex
 Ταυρῖνος (Vict. epit. 24, 2; Pol. Silv. lat. p. 243 M.) corruptum nomen
 videtur aut ex ipsius Zosimi errore natum, quo ex uno Uranio Anto-
 nino duos tyrannos fecerit (v. Eckhel d. n. t. VII p. 288, Schiller hist.
 imp. Rom. t. I p. 780, 6) || 24. γένους <ὀρμώμενος βασιλεὺς> ἀναρρηθεὶς
 conieci || 25. ἀλουργίδος, λουργίδος in ras. m. 2, V || 28. ἀλλοιότερος ἦν]
 ἠλλοιώθη (vel ἠλλοιώτο) τοσοῦτον conieci. offendit iam Heyne

καὶ χρημάτων ἐγκεῖσθαι συλλογῇ, ταῦτά τε παρὰ τῇ μητρὶ
 θησαυρίζειν. (13) ἐχόντων δὲ αὐτῶ τῶν πραγμάτων οὐχ
 ὑγιῶς, τὰ περὶ Παιονίαν καὶ Μυσίαν στρατεύματα καὶ πρό-
 5 τερον ἀλλοτριῶς πρὸς αὐτὸν διακείμενα, τότε δὴ μᾶλλον πρὸς
 ἀπόστασιν ἐξηρέθιστο. τραπέντα δὲ εἰς νεωτερισμὸν ἄγει
 Μαξιμῖνον εἰς βασιλείαν, τότε τῆς Παιονικῆς ἰλης ἐξηγού-
 μενον. καὶ Μαξιμῖνος μὲν τὰς περὶ αὐτὸν δυνάμεις ἀγείρας
 ἐπὶ τὴν Ἰταλίαν ἐξώρμησεν, ἀπαρασκευῶ τῶ βασιλεὶ ὄξον
 οἴομενος ἐπιθήσεσθαι. Ἀλέξανδρος δὲ ἐν τοῖς περὶ τὸν Ἕρνον 2
 10 ἔθνεσι διατρίβων, κάκεισε τὰ νεωτερισθέντα μαθῶν, τῆς ἐπὶ
 τὴν Ῥώμην εἶχετο πορείας. ἐπαγγελόμενος δὲ τοῖς στρατιώ-
 ταις καὶ αὐτῶ Μαξιμῖνῶ συγγνώμην εἰ τοῖς ἐγχειρηθεῖσιν
 ἐνδοῦεν, ὡς οὐχ οἶός τε γέγονεν τούτους ὑπαγαγέσθαι, πά-
 σαις ἀπογνοὺς ταῖς ἐλπίσιν ἑαυτὸν ἐπιδέδωκεν τρόπον τινὰ
 15 τῇ σφαγῇ. Μαμαία δὲ προσελθοῦσα μετὰ τῶν ὑπάρχων ἐκ
 τῆς αὐλῆς ὡς δὴ τὴν ταραχὴν καταπαύσουσα αὐτὴ τε κατα-
 σφάττεται καὶ οἱ ὑπαρχοὶ σὺν αὐτῇ.

Τῆς δὲ βασιλείας ἤδη βεβαίως παρὰ Μαξιμῖνου κατεχο- 3
 μένης, ἐν μεταμελείᾳ πάντες ἦσαν ὡς τυραννίδα πικρὰν
 20 μετρίως ἀλλαξάμενοι βασιλείας. γένους γὰρ ὦν ἀφανοῦς, ἅμα
 τῶ παραλαβεῖν τὴν ἀρχὴν, ὅσα φύσει προσῆν αὐτῶ πλεονε-
 κτήματα, τῇ τῆς ἐξουσίας ἐξέφαινε παρησία καὶ πᾶσιν
 ἀφόρητος ἦν, οὐχ ὑβρίζων εἰς τοὺς ἐν τέλει μόνον, ἀλλὰ καὶ
 μετὰ πάσης ὠμότητος τοῖς πράγμασι προσιών, μόνους δὲ
 25 θεραπεύων τοὺς συκοφάντας, ὅσοι μάλιστα τοὺς ἀπράγμονας
 κατεμήννον ὡς ὀφείλοντάς τι τοῖς βασιλικοῖς ταμείοις. ἤδη

1. ἐγκεῖσθαι ε, ἐκκεῖσθαι V || v. Iulian. p. 402, 13 H. || 3. παιονίαν
 ex παιωνίαν radendo V || 5. ἐξερεθιστο (sine acc.) V || 6. μαξιμινον (sine
 acc.) radendo ex μαξιμιανον ut vid. V || παιονικῆς, o in ras., V || ἰλης
 V², ειλῆς (sine acc. et spir.) V¹ || 8. ἀπαρασκευῶ ex ἀπαρασκευῶς ra-
 dendo V || 13. γέγονε ε || 14. ἐπιδέδωκε ε || 15. προσελθοῦσα V, προ-
 ελθοῦσα ε || ἐκ delendum puto. ceterum tota Zosimi narratio plane
 singularis est || 21. τῶ V², τὸ V¹ 21. 22. πλεονεκτήματα sunt 'virtutes', non
 'vitia'. cf. IV, 54, 4; Io. Lyd. p. 224, 11 Bk. quapropter μειονεκτή-
 ματα coni. Syllburg. an πλημμελήματα? cf. I, 5, 3 || 22. ἐξέφαινε cum
 Syllburgio scripsi, ἐξέφανεν V. ἐξηφάνιζε cum Stephano Bekk, πλεο-
 νεκτήματα servans. at Maximinus φύσει ἦν τὸ ἦθος, ὥπερ καὶ τὸ
 γένος, βάρβαρος: Herodian. VII, 1, 2; 'ferus moribus, asper, superbus,
 contemptor': v. Max. 2, 2, cf. ib. cap. 8

δὲ καὶ εἰς φόνους ἀκρίτους ἐχώρει χρημάτων ἐπιθυμία, καὶ ὄσα τῶν πόλεων ἦν οἰκεία ἐποίει, μετὰ τοῦ καὶ τοὺς οἰκίτορας τῶν οὐσιῶν ἀφαιρεῖσθαι. (14) βαρυνομένων δὲ τῶν ὑπὸ Ῥωμαίους ἐθνῶν ἐπὶ τῇ λίαν ὀμότητι καὶ συνταρατομένων ἐπὶ ταῖς προφανέσι πλεονεξίαις, οἱ τὴν Λιβύην 5 οἰκοῦντες Γορδιανὸν καὶ τὸν δμῶνυμον τούτῳ παῖδα βασιλέας ἀναδείξαντες, ἔστειλαν ἐν Ῥώμῃ πρέσβεις ἄλλους τε καὶ Βαλεριανόν, ὃς τοῦ ὑπατικοῦ τάγματος ὦν ἐβασίλευσεν ὕστερον. ἡ δὲ σύγκλητος τὸ πραχθὲν ἀσμενίσασα παρεσκευάζετο πρὸς τὴν τοῦ τυράννου καθαιρέσιν, τοὺς τε στρατιώτας εἰς ἐπανάστασιν ἐρεθίζουσα καὶ τὸν δῆμον ἀναμιμνήσκουσα τῶν εἰς 10 2 ἕκαστον ἰδίᾳ καὶ κοινῇ πάντας ἀδικημάτων. ἐπεὶ δὲ πᾶσι ταῦτα ἐδόκει, προχειρίζονται τῆς βουλῆς ἄνδρας εἴκοσι στρατηγίας ἐμπείρους· ἐκ τούτων αὐτοκράτορας ἐλόμενοι δύο, Βαλβῖνον καὶ Μάξιμον, προκαταλαμβάνοντες τὰς ἐπὶ τὴν Ῥώμην 15 φερούσας ὁδοὺς ἔτοιμοι πρὸς τὴν ἐπανάστασιν ἦσαν. (15) τοῦ δὲ Μαξιμίνου τούτων ἀπαγγελθέντων ἐπὶ τὴν Ῥώμην ὀρμήσαντος ἅμα τοῖς Μαυρουσίοις καὶ Κελτικοῖς τέλεσιν, οἱ μὲν τὴν Ἀκυληίαν τεταγμένοι φυλάττειν ἀποκλείσαντες αὐτῷ τὰς 20 πύλας ἐς πολιορκίαν καθίσταντο, τῶν δὲ συναραμένων αὐτῷ μόλις τὸ κοινῇ λυσιτελοῦν ἐλομένων συμφρονησάντων τε τοῖς καθελεῖν τὸν Μαξιμῖνον ἐσπουδακόσιν, εἰς ἔσχατον ἐλληλακῶς κινδύνου προσάγει τὸν παῖδα τοῖς στρατιώταις ἰκέτην, ὡς ἀρκέσοντα διὰ τὴν ἡλικίαν εἰς οἶκτον ἐκ τῆς ὀργῆς αὐτοὺς 25 2 μεταστήσαι. τῶν δὲ θυμῷ μείζονι τὸν τε νέον οἰκτρῶς ἀνελόντων καὶ αὐτὸν παραχορῆμα κατασφαζάντων, ἐπελθὼν τις καὶ τὴν κεφαλὴν χωρίσας τοῦ σώματος ἐπὶ τὴν Ῥώμην

5. λιβύην V², λυβύην V¹ || 8. βαλλερριανόν h. l. V. 'quae (legatio) per Valerianum, principem senatus, qui postea imperavit, gratanter accepta est': v. Gord. 9, 7, ex Dexippo, ut videtur. alium igitur fontem sequitur Zosimus || 9. ἀσμενήσασα V¹, corr. V² || παρεσκευάζετο V, -άσατο s || 11. τῶν V² ex τὸν || 12. πάντας V¹, πάντων V² s || 13. ταῦτά Steph || προχειρίζονται κτέ.] ex Dexippo ne haec quidem hausta esse possunt: is enim post interfectos demum Gordianos XX viros illos creatos esse tradidit: v. Maxim. iun. 6, 3 || 15. προκατ. V, καὶ προκατ. s. fort. τε post προκ. intercidit || 16. πρὸς τὴν ἐπανάστασιν] iam non ad rebellionem sed ad resistendum senatus paratus erat. conieci πρὸς ἀντίστασιν coll. II, 12, 1. vitium ex vs. 10 fluxit || 21. συμφρονησάντων V², συμφρ. V¹

ἐπήγαγεν, σημεῖον ἐμφανὲς τοῦτο τῆς νίκης ποιούμενος. ταύτη τοίνυν ἀπαλλαγέντες τοῦ δέουσι τὴν ἐκ Λιβύης τῶν βασιλέων ἀνέμενον ἄφιξιν.

16. Τῶν δὲ βία χειμῶνος ἐν τῷ πλεῖν ἀπολομένων,
 5 Γορδιανῷ θατέρον τούτων ὄντι παιδί τὴν τῶν ὄλων ἡγε-
 μονίαν ἢ γερούσια παρέδωκεν, ἐφ' οὗ τῆς προλαβούσης κατη-
 φείας ὁ Ῥωμαίων ἀνίετο δῆμος, τοῦ βασιλέως σκηνικοῖς τε
 καὶ γυμνικοῖς ἀγῶσι τοὺς πολίτας ἀπαγαγόντος. πάντων δὲ 2
 ὡσπερ ἐκ κάρου βαθέος ἀνασφελάντων, ἐπιβουλή κατὰ τοῦ
 10 βασιλεύοντος λαθραία συνίσταται, Μαξίμου καὶ Βαλβίνου
 στρατιώτας αὐτῷ τινὰς ἐπαναστησάντων· ἧς φωραθείσης αὐτοί
 τε οἱ τῆς σκευωρίας ἄρξαντες ἀναιροῦνται καὶ τῶν κοινωνη-
 σάντων αὐτοῖς οἱ πολλοί. (17) μετ' οὐ πολὺ δὲ καὶ Καρχη-
 δόνιοι τῆς τοῦ βασιλέως εὐνοίας ἀλλοτριωθέντες Σαβινιανὸν
 15 εἰς βασιλείαν παράγουσιν· Γορδιανοῦ δὲ κινήσαντος τὰς ἐν
 Λιβύῃ δυνάμεις, ἐπανελθόντες πρὸς αὐτὸν τῇ γνώμῃ τὸν μὲν
 ἐπιθέμενον τῇ τυραννίδι παραδιδόασι, συγγνώμης δὲ τυχόντες
 τῶν περισχόντων αὐτοὺς κινδύνων ἠλευθερώθησαν. ἐν τούτῳ 2
 δὴ πρὸς γάμον ἄγεται Γορδιανὸς Τιμησικλέους θυγατέρα,
 20 τῶν ἐπὶ παιδεύσει διαβοήτων ἀνδρός, ὃν ὑπαρχον τῆς αὐλῆς

1. ἐπήγαγεν V, ἀπήγαγε Steph, bene || 3. ἄφιξιν V², ἄφηξιν V¹ ||
 4. πλεῖν] πολεμεῖν inepte coni. Spanheim, scilicet ut Zosimum cum
 Herodiano et Dexippo (v. Max. et Balb. 16, 6; v. Max. iun. 6, 3), qui
 in Africa — et multo quidem ante — Gordianos occubuisse referunt,
 conciliaret. recte Heyne ad Zonaram. XII, 17, qui variam scriptorum
 de Gordianorum interitu famam exhibet, provocavit || ἀπολλωμένων V ||
 5. θατέρον — παιδί] ex uno Dexippo (v. Gord. 19, 9; 23, 1) hanc
 famam — falsam eam quidem, v. C. I. L. VIII ind. p. 1049 — derivari
 potuisse quod Boehme (diss. Ienens. t. II p. 40) censet, neglexit verba
 v. Gord. 22, 4 ('ut unus aut duo — nam amplius invenire non potui
 — ex filio qui in Africa perit') || 6. ἐφ' V, ἐφ' s || 8. ἀπαγαγόντος]
 conieci ἀπατῶντος: 'rege cives oblectante'. cf. Pierson ad Moer. p. 65.
 διαγαγόντος coni. Bekk, ἐπαγαγόντος Syllb, lacunam statuerunt Steph
 et Casaub || 9. βαθέως V || 10. βασιλεύοντος V, βασιλέως s || λαθραία V ||
 de Maximo et Balbino haec rursus plane a Dexippeis (v. Max. et Balb.
 16, 4) discrepant || 11. φωραθείσης V², φορ. V¹ || 13. μετ' οὐ V², μεθον
 V¹ || Καρχηδόνιοι s, χαρχηδόνιοι V || 14. σαβινιανὸν V, Σαβιανὸν s ||
 19. Τιμησικλέους] verum nomen 'Timesitheus' fuit, cf. Hirschfeld 'Verw.'
 I p. 236, at Τιμησοκλῆς (sic) est etiam Zonarae XII, 18. 'Misitheus' vel
 potius 'Timesitheus' Dexippo fuisse videtur: v. Gord. 23, 6 sq.

ἀναδείξας ἔδοξεν τὸ διὰ τὸ νέον τῆς ἡλικίας τῇ κηδεμονίᾳ τῶν πραγμάτων ἑλλείπον ἀναπληροῦν.

18. Ἦδη δὲ τῆς βασιλείας οὔσης ἐν ὄχυρῳ, Πέρσαι τοῖς κατὰ τὴν ἑφάν ἔθνεσιν ἐπιέναι προσεδοκῶντο, τὴν ἀρχὴν Σαπώρου παραλαβόντος μετὰ Ἀρταξέρξην τὸν ἀπὸ Παρθυαίων 5 αὐτῆς εἰς Πέρσας τὴν ἀρχὴν μεταστήσαντα· μετὰ γὰρ Ἀλέξανδρον τὸν Φιλίππου καὶ τοὺς διαδεξαμένους τὴν Μακεδόνων ἀρχὴν, Ἀντιόχου τῶν ἄνω σατραπειῶν ἄρχοντας Ἀρσάκης ὁ Παρθυαῖος διὰ τὴν εἰς τὸν ἀδελφὸν Τηριδάτην ὕβριν ἀγανακτήσας, πόλεμον πρὸς τὸν Ἀντιόχου σατραπὴν ἀράμενος, 10 αἰτίαν δέδωκεν Παρθυαίοις ἐκβαλοῦσι Μακεδόνας εἰς ἑαυτοὺς τὴν ἀρχὴν περιστήσαι. τότε τοίνυν ἐπὶ Πέρσας ὁ βασιλεὺς ἦει παρασκευῇ τῇ πάσῃ. τοῦ δὲ Ῥωμαϊκοῦ στρατοῦ δόξαντος ἐν τῇ πρώτῃ μάχῃ κεκρατηκέαι, Τιμησικλῆς ὁ τῆς αὐλῆς ὕπαρχος τελευτήσας ἠλάττωσε πολὺ τῷ βασιλεῖ τὴν ἐπὶ τῇ 15 ἀσφαλείᾳ τῆς ἡγεμονίας πεποιθήσιν. Φιλίππου γὰρ ὕπαρχου προχειρισθέντος, κατὰ βραχὺ τὰ τῆς εἰς τὸν βασιλέα τῶν στρατιωτῶν εὐνοίας ὑπέρορει. ὀρμώμενος γὰρ ἐξ Ἀραβίας, ἔθνους χειρίστου, καὶ οὐδὲ ἐκ τοῦ βελτίονος εἰς τύχης ἐπίδοσιν προελθὼν, ἅμα τῷ παραλαβεῖν τὴν ἀρχὴν εἰς ἐπιθυμίαν 20 βασιλείας ἐτρέπη· καὶ τῶν στρατιωτῶν τοὺς εἰς τὸ νεωτερίζειν ἐπιρροπεῖς οἰκειούμενος, ἐπειδὴ τὴν τῶν στρατιωτικῶν σιτήσεων συγκομιδὴν ἄλις ἔχουσαν εἶδεν, ἔτι τοῦ βασιλέως περὶ Κάρρας καὶ Νέσσεβιν σὺν τῷ στρατῷ διατρίβοντος αὐτὸς ἐνδοτέρω τὰς ναῦς, αἶ τὴν στρατιωτικὴν τροφήν εἶχον, εἰς- 25

1. ἔδοξε ε || κηδαιμονίαι V || 5. Σαπώρου] de nominis ratione v. Noeldeke in Bezenbergeri 'Beitr. z. Kunde d. indog. Sprachen' t. IV p. 60, 4 || Ἀρταξέρξην] ib. p. 35, 2 || 8. σατραπειῶν V || 8. 9. ἀρσάκης corr. V² ex ἀντάρκης (sic) || 9. ὁ Παρθυαῖος — ὕβριν] Arriani (ap. Phot. cod. 58, cf. Sync. I p. 539, 19 Dind.) est rerum conformatio. cf. Droysen Hellen. t. III², 1 p. 358 sq. || 11. δέδωκε ε || ἐκβαλοῦσι, ~ a m. 2, V || 12. πέρσας ex περάσας V² || 15. ἠλάττωσε, σε ex corr. m. 1, V || 16. ἡγεμονείας V || 18. αραβίας V¹, ἀραβίας V² || 20. τῷ V², τὸ V¹ || 23. εἶδεν V², ἶδεν V¹ || 24. καρρᾶς V || Νέσσεβιν scripsi, νέσσεβίν V sed ' a m. 2. Νίσιβις ceteris locis praeter I, 39, 1 (νησιβίν V) Zosimus. ΝΕΣΙΒΙ nummi (Eckhel t. III p. 517), 'Nesîbîn' Tabari Noeldekii || de ipsa re praeter vit. Gord. 29, 2 cf. Zonar. XII, 18 t. III p. 130, 6 Dind. Philippi callidum consilium uno ex Dexippo Zosimo innotescere potuisse cur credamus nihil causae est

ιέναι διέταττεν, ὡς ἂν ἡ στρατιὰ λιμῷ πιεζομένη καὶ ἀπορία
 τῶν ἐπιτηθειῶν ἀνασταίῃ πρὸς στάσιν. (19) ἐκβάσῃς δὲ εἰς
 ἔργον αὐτῷ τῆς σκέψεως, οἱ στρατιῶται πρόφασιν τὴν τῶν
 ἀναγκαίων ἔνδειαν ποιησάμενοι, σὺν οὐδενὶ κόσμῳ τὸν Γορ-
 5 διανὸν περιστάντες ὡς αἴτιον τῆς τοῦ στρατοπέδου φθορᾶς
 ἀναιροῦσι, Φιλίππῳ τὴν ἀλουργίδα κατὰ τὸ συγκείμενον
 περιθέντες. ὃ δὲ πρὸς μὲν Σαπῶρην ἔθετο φιλίαν ἐνώμοτον,
 λύσας δὲ τὸν πόλεμον ἐπὶ τὴν Ῥώμην ἐξώρμα, τοὺς μὲν
 στρατιώτας ἀδραῖς διαδόσεις θεραπεύων, εἰς δὲ τὴν Ῥώμην
 10 ἐκέμπων τοὺς ὅτι νόσῳ τετελεύτηκεν Γορδιανὸς ἀγγελοῦν-
 τας. ἐπεὶ δὲ εἰς τὴν Ῥώμην ἀφίκετο, τοὺς ἐν τέλει τῆς 2
 βουλῆς λόγοις ἐπεικῆσιν ὑπαγαγόμενος ᾤηθη δεῖν τὰς μεγί-
 στας τῶν ἀρχῶν τοῖς οἰκειότατα πρὸς αὐτὸν ἔχουσιν παρα-
 δοῦναι, καὶ Πρίσκον μὲν ἀδελφὸν ὄντα τῶν κατὰ Συρίαν
 15 προεστῆσατο στρατοπέδων, Σεβηριανῷ δὲ τῷ κηδεστῇ τὰς ἐν
 Μυσία καὶ Μακεδονία δυνάμεις ἐπίστευσεν. (20) τούτῳ δὲ
 βεβαίως ἔξειν τὴν ἀρχὴν οἰηθεὶς αὐτὸς ἐπὶ Κάρπους ἐστρά-
 τευεν ἤδη τὰ περὶ τὸν Ἰστρον λησαμένους. μάχης δὲ γενο-
 μένης οὐκ ἐνεγκόντες οἱ βάρβαροι τὴν προσβολήν, εἰς τι
 20 φρούριον συμφυγόντες ἐν πολιορκίᾳ καθίσταντο. θεασάμενοι
 δὲ τοὺς ἐξ αὐτῶν ἄλλους ἄλλη διασπαρέντας αὐθις συνειλεγ-
 μένους, ἅμα τε ἀνεθάρρησαν καὶ ὑπεξεληθόντες τῷ Ῥωμαϊκῷ
 στρατοπέδῳ συνέπιπτον. οὐχ ὑποστάντες δὲ τὴν τῶν Μαν- 2
 ρουσιῶν ὀρμὴν λόγους περὶ σπονδῶν ἐποιήσαντο, οἷς ὁ Φί-
 25 λιππος ῥᾶον θέμενος ἀνεχώρει. πολλῶν δὲ κατὰ ταῦτόν
 ἐμπεισοῦσῶν ταραχῶν τοῖς πράγμασι, τὰ μὲν κατὰ τὴν ἑώραν
 ταῖς τῶν φόρων εἰσπραξέσι καὶ τῷ Πρίσκῳ, ἄρχειν τῶν
 ἐκείσε καθεσταμένον ἐθνῶν, ἀφόρητον ἅπασιν εἶναι βαρ-
 νόμενα, καὶ διὰ τοῦτο πρὸς τὸ νεωτερίζειν τραπέντα, Ἰωτα-

1. στρατιὰ 5, στρατεῖα V || 2. ἐκβάσῃς V et Heumann, ἔκβασις aro-
 grapha || 8. ἐξώρμα (sic) V¹, ἐξορμᾶ V² 5 || 9. ἀδραῖς, ~ a m. 2, V || δια-
 δόσεις 5 || 10. τετελεύτηκε 5 || 13. οἰκειότατα, ὁ in ras. ex ω, V || ἔχουσι 5 ||
 16. ἐπίστευσε 5 || 17 sq. Carpica haec Philippi expeditio ad Dexippi
 (ᾧ συνανέλιπται περὶ ὧν Κάρποι . . . ἔπραξαν: Euagr. h. e. V, 24)
 Σκυθικὰ redire videtur || 18. λησαμένους V 5. et sic porro || 21. ἄλλη V²,
 ἄλλῃ V¹ || 21. 22. συνειλεγμένους V || 25. ῥᾶον: ῥαδίως. cf. l, 31, 1 || κατὰ
 ταυτόν V², καταυτόν V¹ || 27 ταῖς <τε> τῶν coni. Sylb || πρίσκον // // ἄρ-
 χειν (eras τόν) V || 28. καθεσταμένον V || 29. p. 16, 1. Ἰωταπιανόν V, τὸν Ἰωτ.
 cum Reitemeiero Bekk (τὸν Παπιανόν Steph et Sylb, unde 'Pacatianum')

πιανὸν παρήγαγον εἰς τὴν τῶν ὅλων ἀρχήν, τὰ δὲ Μυσῶν
 τάγματα καὶ Παιόνων Μαρίνου. (21) συνταραχθέντος δὲ ἐπὶ
 τούτοις Φιλίππου, καὶ δεομένου τῆς γερουσίας ἢ συλλαβέσθαι
 οἱ πρὸς τὰ καθεστῶτα ἢ γούν, εἰ τῇ αὐτοῦ δυσαρεστοίην
 ἀρχῇ, ταύτης ἀφεῖναι, μηδενὸς δὲ τὸ παράπαν ἀποκριναμένου, 5
 Δέκιος καὶ γένει προέχων καὶ ἀξιώματι, προσέτι δὲ καὶ
 πάσαις διαπρέπων ταῖς ἀρεταῖς, μάτην ἔλεγεν αὐτὸν ἐπὶ του-
 τοῖς ἀγωνιῶν ῥᾶον γὰρ ἐν ἑαυτοῖς ταῦτα διαφθαρῆσεσθαι,
 2 τὸ βέβαιον ἔχειν οὐδαμῶθεν δυνάμενα. ἐκβάντων δὲ εἰς
 ἔργον ὧν ὁ Δέκιος ἐκ τῆς τῶν πραγμάτων ἐτεκμήρατο πείρας, 10
 Ἰωταπιανοῦ τε καὶ Μαρίνου σὺν οὐ πολλῷ πόνῳ καθαιρε-
 θέντων, οὐδὲν ἦντιον ἐν φόβοις ὁ Φίλιππος ἦν, τὸ τῶν
 στρατιωτῶν μῖσος περὶ τοὺς ἐκεῖσε ταξίαρχους καὶ ἡγεμόνας
 εἰδώς. παρεκάλει τοίνυν τὸν Δέκιον τῶν ἐν Μυσίᾳ καὶ
 Παιονίᾳ ταγμάτων ἀναδέξασθαι τὴν ἀρχήν. τοῦ δὲ διὰ τὸ 15
 καὶ ἑαυτῷ καὶ Φιλίπῳ τοῦτ' ἀξύμφορον ἡγεῖσθαι παραι-
 τουμένον, τῇ Θετταλικῇ λεγομένῃ πειθανάγκῃ χρησάμενος
 ἐκπέμπει κατὰ τὴν Παιονίαν αὐτόν, σφρονοιοῦντα τοὺς ἐκεῖσε
 3 τὰ Μαρίνου φρονήσαντας. οἱ δὲ ταύτῃ στρατιῶται τὸν Δέκιον
 ὀρῶντες τοῖς ἡμαρτηκόσιν ἐπεξιόντα, κάλλιον εἶναι σφίσιν 20
 ἡγήσαντο καὶ τὴν παρὰ πόδας ἀποσεισάσθαι κίνδυνον καὶ
 ἅμα προστήσασθαι μόναρχον, ὃς καὶ τῶν κοινῶν ἂν ἐπιμελη-
 θεῖη κρεῖσσον καὶ οὐ σὺν πόνῳ περιέσται Φιλίππου, πολι-
 τικῇ τε ἀρετῇ καὶ πολεμικῇ πείρᾳ προήκων. (22) περιθίντες
 οὖν αὐτῷ τὴν ἀλουργίδα, καὶ ἐφ' ἑαυτῷ λοιπὸν ὀρρωδοῦντα 25
 πρὸς τὴν τῶν πραγμάτων καὶ ἄκοντα συνωθοῦσι κηδεμονίαν.
 Φίλιππος τοίνυν, τῆς Δεκίου προσαγγελθείσης ἀναρρήσεως

hic scribi voluit Spanheim). cf. Schiller t. I p. 802, 6; Friedlaender-
 Sallet 'Koen. Münzk.' n. 1039 A || 1. μυσῶν //// πράγματα (eras. τοῦ
 (?), V. τάγματα corr. Syll || 4. πρὸς τὰ καθεστῶτα] πρὸς τὰ ἀφεστῶτα
 coniecti. cf. Zonar. XII, 19 qui eundem ac Zosimus fontem hic sequitur:
 τῇ συγκλήτῳ διελέχθη περὶ τῆς στάσεως ἢ ἡγουν V || 5. ἀποκριναμένου V,
 -ομένον ε || 8. ῥᾶον] θᾶττον coniecti || 11. Ἰωταπιανοῦ scripsi cum Bekk,
 τῶι ταπιανοῦ V¹, τοῦι ταπιανοῦ V² || 15. παιονία V || 16. τοῦτ' scripsi,
 ταῦτα V ε || 16. ἀξύμφορον (sine acc.) V, ἀξύμφορα ε || 17. Θεττ. πειθ.]
 cf. Julian. p. 39, 12; 353, 25; Boissonade ad Eunap. p. 433 sq. || 23.
 κρεῖσσον] fort. κρεῖττον reponendum. et sic in similibus vocabulis ||
 συνπῶνα ex συμπῶνα radendo V || 26. κηδεμονίαν V || 27. δεκίου V,
 τοῦ Δεκίου ε

αὐτῶ, τὰ στρατόπεδα συναγαγὼν ἤλαυνεν ὡς ἐπιθησόμενος. οἱ δὲ σὺν τῷ Δεκίῳ, καίπερ πολλῶ πλείους εἶναι τοὺς ἐναντίους εἰδότες, ὅμως ἐθάρρουν, τῇ Δεκίου πεποιθότες ἐπιστήμη καὶ περὶ πάντα προνοίᾳ. συμπεσόντων δὲ τῶν στρατο-
 5 πέδων ἀλλήλοις, καὶ τοῦ μὲν τῷ πλήθει τοῦ δὲ τῇ στρατηγίᾳ πλεονεκτοῦντος, ἔπεσον μὲν ἐκ τῆς Φιλίππου μερίδος πολλοί, καὶ αὐτὸς δὲ σὺν αὐτοῖς ἀναιρεῖται, καὶ τοῦ παιδός, ὃν ἔτυχεν τῇ τοῦ Καίσαρος ἀξία τιμήσας, ἀποσφαγέντος. οὕτω μὲν οὖν Δέκιος τῆς τῶν ὄλων ἀρχῆς ἐγένετο κύριος.

23. Τῶν δὲ πραγμάτων διὰ τὴν Φιλίππου περὶ πάντα ἐκμέλειαν ταραχῆς πληρωθέντων, Σκύθαι τὸν Τανάιν διαβάντες ἐλήζοντο τὰ περὶ τὴν Θράκην χωρία· οἷς ἐπεξεληθὼν Δέκιος καὶ ἐν πάσαις κρατήσας ταῖς μάχαις, παρελόμενος δὲ καὶ τῆς λείας ἦν ἔτυχον εἰληφότες, ἀποκλείειν αὐτοῖς ἐπει-
 15 ρᾶτο τὴν οἰκαδε ἀναχώρησιν, διαφθεῖραι πανωλεθρία διανοούμενος, ὡς ἂν μὴ καὶ αὐτοὺς ἑαυτοὺς συναγαγόντες ἐπέλθοιεν. Γάλλον δὲ ἐπιστήσας τῇ τοῦ Τανάιδος ὄχθῃ μετὰ δυνάμειος 2 ἀρκούσης αὐτὸς τοῖς λειπομένοις ἐπήει. χωρούντων δὲ τῶν πραγμάτων αὐτῶ κατὰ νοῦν, εἰς τὸ νεωτερίζειν ὁ Γάλλος
 20 τραπεῖς ἐπικηρυκεύεται πρὸς τοὺς βαρβάρους, κοινωνῆσαι τῆς ἐπιβουλῆς τῆς κατὰ Δεκίου παρακαλῶν. ἀσμενέστατα δὲ τὸ προταθὲν δεξαμένων, ὁ Γάλλος μὲν τῆς ἐπὶ <τῇ> τοῦ Τανάιδος ὄχθῃ φυλακῆς εἶχετο, οἱ δὲ βάρβαροι διελόντες αὐτοὺς τριχῇ διέταξαν ἐν τινι τόπῳ τὴν πρώτην μοῖραν, οὗ

4. πάντα 5, πάντας V || 5. στρατηγίᾳ Steph, στρατεία V || 8. ἔτυχε 5 || Καίσαρος] mirum quod Augustum postea a patre filium factum esse Zosimus non addit. lacuna tamen statui non potest || errorem, quo filius quoque Veronae caesus dicitur, Zonaras quoque habet (XII, 19) || 10sq. de Gothis haec quamvis admodum negligenter excerpta ad Dexippi Σκυθικὰ referri possunt. cf. Mommsen h. R. t. V p. 219, 1 || πάντα 5, πάντας V², πάντας V¹ || 11. Τανάιν] errorem Zosimi — qui nimirum, cum in fonte suo legisset Gothorum sedes tum circa Tanain fuisse, pro festinatione sua hoc nomen per totam narrationem servativ — iam notavit Wesseling ad Itin. Anton. Aug. p. 225 || 13. ἐν πάσαις κρ. τ. μ.] at Philippopolim a Gothis captam (v. Dexipp. ap. Sync. I p. 706, 14; Amm. M. XXXI, 5, 17) ipse Zosimus I, 24, 2 memorat || 14. λείας, ει in ras. m antiq., ' a m. 2, V || αὐτοῖς 5, αὐτὸς V || 15. πανωλεθρία V || 18. ἐπήει ex ἐπίει V² || 21. ἀσμενέστατα ex ἀσμεναιστατα (ut vid.) V² || 22. προταθεν V¹, προσταθεν (sine acc.) V², προσταχθέν 5 || τῇ addidit Sylb. (idem τῇ Ταν. pro τοῦ Ταν. coniecit)

3 προβέβλητο τέλμα. τοῦ Δεκίου δὲ τοὺς πολλοὺς αὐτῶν
 διαφθείραντος, τὸ δεύτερον ἐπεγένετο τάγμα· τραπέντος δὲ
 καὶ τούτου, ἐκ τοῦ τρίτου τάγματος ὀλίγοι πλησίον τοῦ
 τέλματος ἐπεφάνησαν. τοῦ δὲ Γάλλου διὰ τοῦ τέλματος ἐπ'
 αὐτοὺς ὀρμηῆσαι τῷ Δεκίῳ σημήναντος, ἀγνοία τῶν τόπων 5
 ἀπερισκέπτως ἐπελθῶν, ἐμπαγείς τε ἅμα τῇ σὺν αὐτῷ δυνάμει
 τῷ πληῷ καὶ πανταχόθεν ὑπὸ τῶν βαρβάρων ἀκοντιζόμενος
 μετὰ τῶν συνόντων αὐτῷ διεφθάρη, διαφυγεῖν οὐδενὸς δυνη-
 θέντος. Δεκίῳ μὲν οὖν ἄριστα βεβασιλευκότι τέλος τοιούδε
 συνέβη· (24) παρελθόντος δὲ εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ Γάλλου, 10
 καὶ συναναδείξαντος ἐαυτῷ τὸν παῖδα Οὐόλουσιανὸν βασιλέα,
 μόνον τε οὐχὶ βοῶντος ὡς ἐξ ἐπιβουλής αὐτοῦ Δέκιος μετὰ
 τοῦ στρατεύματος διεφθάρη, τὰ τῆς εὐημερίας τῶν βαρβάρων
 2 αὐξὴν ἐλάμβανεν· οὐ γὰρ μόνον ἐπανελθεῖν αὐτοῖς εἰς τὰ
 οἰκεία ξυνεχώρει μετὰ τῆς λείας ὁ Γάλλος, ἀλλὰ καὶ χρη- 15
 μάτων τι μέτρον ἔτους ἐκάστου χορηγεῖν ὑπέσχετο, καὶ τοὺς
 αἰχμαλώτους, οἳ μάλιστα τῶν εὐπατριδῶν ἦσαν, ἐνεδίδου
 κατ' ἐξουσίαν ἀπάγειν, ὧν οἱ πλείους ἐκ τῆς ἐν Θράκῃ Φι-
 λιππουπόλεως ἀλούσης ἔτυχον εἰλημμένοι.

25. Ταῦτα οὕτως ὁ Γάλλος διωκτικῶς εἰς τὴν Ῥώμην 20
 ἀφίκετο, μέγα φρονῶν ἐπὶ τῇ τεθείσῃ πρὸς τοὺς βαρβάρους
 εἰρήνῃ. καὶ τὴν μὲν ἀρχὴν εὐφήμεως τῆς Δεκίου βασιλείας
 ἐμέμνητο, καὶ τὸν ἔτι περιόντα τῶν αὐτοῦ παίδων ἐποιεῖτο·
 2 χρόνου δὲ προϊόντος εἰς θεός καταστάς μὴ ποτέ τινες τῶν εἰς
 τὰ πράγματα νεωτερίζειν εἰωθότων εἰς μνήμην τῶν Δεκίου 25
 βασιλικῶν ἀρετῶν ἀνατρέχοντες τῷ τούτου παιδὶ τὴν τῶν
 ὅλων ἀρχὴν παραδοῖεν, ἐπιβουλεύει θάνατον αὐτῷ, οὔτε τῆς
 ποιήσεως οὔτε τοῦ καλῶς ἔχοντος λόγον τινὰ ποιησάμενος.

1. προβέβλητο] rara admodum ac fortasse corrigenda — nisi ubi hiatus vitandus erat — augmenti omissi apud Zosimum sunt exempla. eadem in Iuliano obtinet lex (ἤδη πεποιήτο p. 29, 14 H. hiatus causa positum) || 5. σημήναντος ε, σημαίναντος V. fort. σημαίνοντος scribendum || 11. οὐασπασιανὸν V, corr. Leunclavius || βασιλέα] immo Caesarem. eodem modo errasse videtur Dexippus, cf. Sync. I p. 705, 20 (ubi Δεκίου vocab. item ac p. 715, 1 vetusto errore additum) || 15. οἰκεία V², οἰκία V¹ || 17. ἐνεδίδου V², ἐν ἐδίδου V¹ || 18. ante τῆς ras. 1 litt. in V || 20. οὕτως V, οὖν οὕτως ε || 21. τῇ τεθ. V, τεθ. ε || 23. ἐποιεῖτο] ὑπὸν ἐποιεῖτο vel εἰσεποιεῖτο con. Steph, inutiliter. in ipsis Hostiliani rebus narrandis a ceteris scriptoribus prorsus discrepat Zosimus

(26) ἐκμελῶς δὲ τοῦ Γάλλου τὴν ἀρχὴν μεταχειριζομένου, Σκύθαι πρῶτον μὲν τὰ πλησιόχωρα σφίσι συνετάραττον ἔθνη, προϊόντες δὲ ὀδῶ καὶ τὰ μέχρι θαλάττης αὐτῆς ἐλήζοντο, ὥστε μηδὲ ἐν ἔθνος Ῥωμαίοις ὑπήκοον ἀπόρθητον ὑπὸ τούτων καταλειφθῆναι, πᾶσαν δὲ ὡς εἰπεῖν ἀτείχιστον πόλιν καὶ τῶν ὠχυρωμένων τείχεσι τὰς πλείους ἀλῶναι. οὐχ ἦττον δὲ τοῦ πανταχόθεν ἐπιβροίσαντος πολέμου καὶ ὁ λοιμὸς πόλεσίν τε καὶ κώμαις ἐπιγενόμενος, εἴ τι λελειμμένον ἦν ἀνθρώπειον γένος, διέφθειρεν, οὐπω πρότερον ἐν τοῖς φθάσασιν χρόνοις τοσαύτην ἀνθρώπων ἀπώλειαν ἐργασάμενος.

27. Ἐν τούτοις δὲ τῶν πραγμάτων ὄντων, καὶ τῶν κρατούντων οὐδαμῶς οἶων τε ὄντων ἀμῦναι τῷ πολιτεύματι, πάντα δὲ τὰ τῆς Ῥώμης ἔξω περιορώντων, αὐτίς Γότθοι καὶ Βοροανοὶ καὶ Οὐρουγοῦνδοι καὶ Κάρποι τὰς κατὰ τὴν Εὐρώπην ἐλήζοντο πόλεις, εἴ τι περιλελειμμένον ἦν οἰκείουμενοι. Πέρσαι δὲ τὴν Ἀσίαν ἐπήεσαν, τὴν τε μέσσην καταστρεφόμενοι τῶν ποταμῶν καὶ ἐπὶ Συρίαν προϊόντες ἄχρι καὶ Ἀντιοχείας αὐτῆς, ἕως εἶλον καὶ ταύτην τῆς ἐφάσ πάσης μητρόπολιν οὖσαν, καὶ τοὺς μὲν κατασφάζαντες τῶν οἰκητόρων τοὺς δὲ αἰχμαλώτους ἀπαγαγόντες ἅμα λείας ἀναριθμητῶ πλήθει οἰκαδε ἀπήεσαν, πᾶν ὀτιοῦν ἴδιον ἢ δημόσιον τῆς πόλεως οἰκοδόμημα διαφθείραντες, οὐδενὸς παντάπασιν ἀντιστάντος. Πέρσαις μὲν οὖν ἐξεγένετο φραδίως τὴν Ἀσίαν

4. 5. ὑπο τουτων ex ὑπουτων (sine acc.) V¹ || 6. οὐχ V², οὐκ V¹ || 7. ἐπιβροίσαντος ex ἐπιβρησαντος V, a m. 1 ut vid. || 7. 8. πόλεσί τε § || 12. ἀμῦναι V², ἀμοῦναι V¹ || 14. Βοροανοὶ καὶ Οὐρουγοῦνδοι] cf. Wietersheim-Dahn 'Gesch. d. Voelkerwand.' I p. 219 sq. || 16. ἐπήεσαν ex ἐπίεσαν V² || 18. εἰ//ον V¹, corr. V². Galli temporibus a Persis captam dirutamque esse Antiochiam unde acceperit Zosimus, qui Valerianum cap. 32, 2 τὰ περὶ τὴν Ἀντιόχειαν καὶ τὸν ταύτης οἰκισμὸν οἰκονομοῦντα et cap. 36, 1 ἀπὸ τῆς Ἀντιοχείας ἄχρι Καππαδοκίας proficiscentem facit recuperatione neutribi memorata, plane nobis incompertum. Dexippus certe (ap. Sync. I p. 716, 1 et Zonar. t. III p. 141, 4) post deditio-nem demum Valeriani Antiochiam primum a Persis expugnatam esse rettulerat. redit tamen error infra III, 32, 5 et ut videtur etiam in vita trig. tyr. 2, 2. 3 || 20. ἅμα — 21. οἰκαδε vitium traxisse hiatus arguit. possis aut ἀναριθμητοῖς πλήθεσιν, sicuti saepe plurali numero posito hiatum evitat scriptor, aut transponendo: ἅμ' ἀναρ. πλήθει λείας οἰκ. pluralem πλήθη insolite usurpatum habes etiam (ex certa emendatione) I, 68, 1 || 23. ἐξεγένετο <ἄν> coni. Steph. at cf. III, 15, 5. 6; 29, 3

κατακτήσασθαι πᾶσαν, εἰ μὴ τῇ τῶν λαφύρων ὑπερβολῇ περι-
 χαρεῖς γεγονότες ἀσμένως ταῦτα περισσῶσαι καὶ ἀπαγαγεῖν
 οἴκοι διενεοήθησαν· (28) τῶν δὲ Σκυθῶν ὅσον ἦν τῆς Εὐρώ-
 πης ἐν ἀδείᾳ πολλῇ νεμομένων, ἤδη δὲ καὶ διαβάντων εἰς
 τὴν Ἀσίαν καὶ τὰ μέγρι Καππαδοκίας καὶ Πισινοῦντος καὶ 5
 Ἐφέσου λησαμένων, Αἰμιλιανὸς Παιονικῶν ἡγούμενος τάξων,
 ἀτόλμους ὄντας τοὺς ὑφ' ἑαυτὸν στρατιώτας ἀντιστήναι τῇ
 τῶν βαρβάρων εὐημερία παραθαρόνας ὡς οἶός τε ἦν, καὶ
 τοῦ Ῥωμαίων ἀξιώματος ἀναμνήσας, ἐπήγει τοῖς εὐρεθεῖσιν
 2 ἐκεῖσε βαρβάροις ἀπροσδοκῆτως. καὶ τοὺς πολλοὺς ἀνελών, 10
 ἤδη δὲ καὶ ἐπὶ τὴν ἐκείνων γῆν τοὺς στρατιώτας διαβιβάσας
 καὶ παραδόξως πᾶν τὸ προσπεσὸν διαφθείρας, παρὰ πᾶσάν
 τε ἐλπίδα τὰ Ῥωμαίοις ὑπήκοα τῆς ἐκείνων μανίας ἐλευθε-
 ρώσας, αἰρεῖται παρὰ τῶν τῆδε στρατιωτῶν ἀτοκράτωρ.
 συναγαγὼν δὲ τὰς αὐτόθι δυνάμεις ἐκ τῆς κατὰ τῶν βαρ- 15
 βάρων νίκης ἐρωμενεστέρας γεγενημένας ἐπὶ τὴν Ἰταλίαν
 ἤλαυνεν, ἀπαρασκευῶς τῷ Γάλλῳ βουλόμενος εἰς μάχην ἐλθεῖν.
 3 ὁ δὲ τῶν κατὰ τὴν ἐφᾶν πεπραγμένων ἀνήκοος ὢν αὐτὸς
 μὲν τοῖς παρατυχοῦσι παρεσκευάζετο, Βαλεριανὸν δὲ ἔστελλεν
 τὰ ἐν Κέλτοις καὶ Γερμανοῖς τάγματα οἴσοντα. μετὰ πολλοῦ 20
 δὲ τάχους Αἰμιλιανοῦ τῇ Ἰταλίᾳ προσαγαγόντος, ἐπειδὴ πλη-
 σίον ἀλλήλων γέγονε τὰ στρατεύματα, πολλῶ τὸν Γάλλον
 ἐλαττούμενον ταῖς δυνάμεσιν ὄρωντες οἱ σὺν αὐτῷ, καὶ ἅμα
 πρὸς τὸ ἐκμελῆς καὶ ἀνειμένον τοῦ ἀνδρὸς ἀποβλέποντες,
 ἀναιροῦσιν αὐτὸν μετὰ τοῦ παιδός, καὶ προσχωρήσαντες Αἰμι- 25
 λιανῷ κρατύνειν ἔδοξαν αὐτῷ τὴν ἀρχήν. (29) Βαλεριανοῦ
 δὲ μετὰ τῶν ὑπὲρ τὰς Ἀλπεις δυνάμεων ἐπὶ τὴν Ἰταλίαν

1. λαφύρων V², λαφυρῶν V¹ || 3. ὅσον ἦν τῆς Εὐρώπης mihi dubia.
 sententia vel ὅσ' ἤθελον vel ὅσα κατέσχον τ. E. postulat. 'quicquid
 occuparant in Europa' vertit Leunclavius || 5. πισινοῦντος V, Πισι-
 νοῦντος Syll. de re v. Mommsen t. V p. 221, 1 || 10. ἀπροσδοκῆτως] con-
 ieci ἀπροσδοκῆτοις coll. I, 43, 2; IV, 46, 2; V, 26, 5 || 12. πρόσπεσο//ν
 (ο ex ω) V || 16. γεγενημενας, ας in ras. m. 1, acc. om., V || 18. τῶν
 κατὰ τὴν ἐφᾶν πεπραγμένων ἀνήκοος ὢν] utrum corruptela lateat an
 ipse Zosimus pro indiligentia sua haec sensu carentia scripserit in-
 certum. 'qui per Orientem gesta cum inaudisset' vertit Leunclavius,
 unde ἐνήκοος (debebat ἐπήκοος) coniecit Sylburg || 19. παρασκευάζετο V ||
 ἔστελλε σ || 20. κέλτοις V || 21. ἕ//ταλία, τ eras., V || 24. ανειμενον, acc.
 sup. ι eras., V || 25. 26. αἰμιανῶι V, corr. m. 1

ἐλαύνοντος καὶ σὺν πολλῶ πλῆθει τὸν Αἰμιλιανὸν καταπολε-
μῆσαι προθυμουμένον, θεωροῦντες οἱ σὺν αὐτῷ στρατιωτικῶς
μᾶλλον αὐτὸν ἢ ἀρχικῶς προσιόντα τοῖς πράγμασιν, ὡς πρὸς
βασιλείαν ἀναρμόδιον ἀναιροῦσιν.

5 Παρελθὼν δὲ Βαλεριανὸς κοινῇ γνώμῃ πρὸς τὴν τῶν 2
ὄλων ἀρχὴν σπουδῆν ἐποιεῖτο τὰ πράγματα εὖ διαθεῖναι. Σκυ-
θῶν δὲ ἐξ ἡθῶν ἀναστάντων καὶ Μαρκομαννῶν πρὸς τούτοις
ἐξ ἐφόδου τὰ πρόσκοια τῆ Ῥωμαίων ἀρχῆ χωρία λεηλατούντων,
εἰς ἔσχατον μὲν ἡ Θεσσαλονίκη περιέστη κινδύνου, μόλις δὲ
10 καὶ σὺν πόνῳ πολλῶ τῆς πολιορκίας λυθείσης τῶν ἔνδον καρ-
τερῶς ἀντισχόντων, ταραχαῖς ἡ Ἑλλάς ἐξητάζετο πᾶσα. καὶ 3
Ἀθηναῖοι μὲν τοῦ τείχους ἐπεμελοῦντο μηδεμιᾶς, ἐξότε Σύλλας
τοῦτο διέφθειρεν, ἀξιοθέντος φροντίδος, Πελοποννήσιοι δὲ
τὸν Ἴσθμὸν διετείχιζον, κοινῇ δὲ παρὰ πάσης φυλακῆ τῆς
15 Ἑλλάδος ἐπ' ἀσφαλείᾳ τῆς χώρας ἐγίνετο. (30) συνιδῶν δὲ
ὁ Οὐαλεριανὸς τὸν πανταχόθεν ἐπικείμενον τῆ Ῥωμαίων ἀρχῆ
κίνδυνον, αἰρεῖται Γαλιηνὸν τὸν παῖδα τῆς ἀρχῆς κοινωόν.
ἐνοχλουμένων δὲ τῶν πραγμάτων ἀπανταχόθεν, αὐτὸς μὲν
ἐπὶ τὴν ἐφάν ἤλανεν Πέρσαις ἀντιστησόμενος, τῷ δὲ παιδί
20 τὰ ἐν τῇ Εὐρώπῃ στρατόπεδα παρεδίδου, τοῖς πανταχόθεν
ἐπιούσι βαρβάροις μετὰ τῶν ἐκεῖσε δυνάμεων ἀντιστῆναι παρ-
εγγυήσας. ὄρῶν δὲ ὁ Γαλλιηνὸς τῶν ἄλλων ἔθνῶν ὄντα τὰ 2
Γερμανικὰ χαλεπώτερα σφοδρότερόν τε τοῖς περὶ τὸν Ῥῆνον
οἰκοῦσιν Κελτικοῖς ἔθνεσιν ἐνοχλοῦντα, τοῖς μὲν τῆδε πολε-

3. ἀρχικῶς] cf. Zon. t. III p. 138, 28 || 4. ἀναιροῦσι ε || 6. διαθεῖν, αἱ add. m. recentiore, V || 9. Θεσσαλονίκη] fragmentum Eusebii F. H. G. t. V, 1 p. 21 num ad hanc an ad alteram (Zos. I, 43, 1) Thessalōnices obsidionem pertineat incertum. ceterum fortasse Eusebius quoque Dexippum ante oculos habuit || 11. ταραχαῖς] ταραχθέντες Ἑλληνες Sync. I p. 715, 11, item ex Dexippo || ἐξετάζετο V || 12. τοῦ τείχους] cf. Wachsmuth 'Stadt Athen' I p. 705 sq. || 13. πελοποννήσιοι V || 14. post Ἴσθμὸν fort. interciderunt: ἀπὸ θαλάττης εἰς θάλατταν, cf. Sync. I p. 715, 14 et Zonar. XII, 23 t. III p. 140, 5 Dind. || 15. ἀσφαλεία ex ἀσφαλία V² || 17. Γαλιηνὸν scripsi, γαληνὸν V, Γαλλιηνὸν Steph, quo modo postea saepius V. ultra forma scriptor ipse usus sit dubium est, cum et scriptores et nummi Graeci (cf. v. c. Z. f. Num. t. XII [Berol. 1885] p. 308 sq.) inter simplicem et duplicem λ fluctuent || 19. ἤλαννε ε || ἀντιστησόμενος ex -σάμενος radendo V || 23. χαλεπώτερα, pr. ε ex ο// (ω ut vid.) V || 24. οἰκοῦσι ε

μίοις αὐτὸς ἀντειτίετο, τοῖς δὲ τὰ περὶ τὴν Ἰταλίαν καὶ τὰ
 ἐν Ἰλλυριοῖς καὶ τὴν Ἑλλάδα προθυμουμένοις λήσασθαι τοὺς
 στρατηγοὺς ἅμα τοῖς ἐκεῖσε στρατεύμασιν ἔταξε διαπολεμεῖν.
 αὐτὸς μὲν οὖν τὰς τοῦ Ῥήνου διαβάσεις φυλάττων ὡς οἶόν τε
 ἦν, πῆ μὲν ἐκώλυεν περαιουῆσθαι, πῆ δὲ καὶ διαβαίνουσιν 5
 3 ἀντειτίετο. πλήθει δὲ παμπόλλῳ μετὰ δυνάμεως ἐλάττονος
 πολεμῶν, ἐν ἀπόροις τε ὄν, ἔδοξεν ἐν μέρει τὸν κίνδυνον
 ἐλαττοῦν τῷ σπονδὰς πρὸς τινὰ τῶν ἡγουμένων ἔθνοισι Γερ-
 μαυικοῦ πεποιῆσθαι· τοὺς τε γὰρ ἄλλους βαρβάρους ἐκώλυεν
 οὗτος συνεχεῖς διὰ τοῦ Ῥήνου ποιεῖσθαι τὰς διαβάσεις, καὶ 10
 τοῖς ἐπιούσιον ἀνθίστατο. καὶ τὰ μὲν παροικοῦντα τὸν Ῥήνον
 ἐν τούτοις ἦν, (31) Βορανοὶ δὲ καὶ Γότθοι καὶ Κάρποι καὶ
 Οὔρουγοῦνδοι (γένη δὲ ταῦτα περὶ τὸν Ἰστρον οἰκοῦντα) μέ-
 ρος οὐδὲν τῆς Ἰταλίας ἢ τῆς Ἰλλυρίδος καταλείποντες ἀδήλω-
 τον διετέλουν, οὐδενὸς ἀνθισταμένου πάντα ἐπινεμόμενοι. 15
 Βορανοὶ δὲ καὶ τῆς εἰς τὴν Ἀσίαν διαβάσεως ἐπειρῶντο, καὶ
 ῥᾶόν γε κατεπράξαντο ταύτην διὰ τῶν οἰκούντων τὸν Βόσπο-
 ρον, δέει μᾶλλον ἢ γνώμη πλοῖα τε δεδωκότων καὶ ἡγήσα-
 2 μένων τῆς διαβάσεως. ἕως μὲν γὰρ βασιλεῖς αὐτοῖς ἦσαν παῖς
 παρὰ πατρὸς ἐκδεχόμενοι τὴν ἀρχήν, διὰ τε τὴν πρὸς Ῥω- 20
 μαίους φιλίαν καὶ τὸ τῶν ἐμποριῶν εὐσύμβολον καὶ τὰ παρὰ
 τῶν βασιλέων αὐτοῖς ἔτους ἐκάστου πεμπόμενα δῶρα διετέ-
 λουν εἰργοντες ἐπὶ τὴν Ἀσίαν διαβῆναι βουλομένους τοὺς
 3 Σκύθας· ἐπεὶ δὲ τοῦ βασιλείου γένους διαφθαρέντος ἀνάξιοί
 τινες καὶ ἀπερριμμένοι τῆς ἡγεμονίας κατέστησαν κύριοι, δε- 25
 διότες ἐφ' ἑαυτοῖς τὴν διὰ τοῦ Βοσπόρου τοῖς Σκύθαις ἐπὶ
 τὴν Ἀσίαν δεδώκασιν πάροδον, πλοίοις αὐτοὺς οἰκείοις δια-
 βιβάσαντες, ἃ πάλιν ἀναλαβόντες ἀνεχώρησαν ἐπ' οἴκου.
 (32) τῶν δὲ Σκυθῶν τὰ ἐν ποσὶ πάντα ληζομένων, οἱ μὲν
 τὴν παραλίαν οἰκοῦντες τοῦ Πόντου πρὸς τὰ μεσόγεια καὶ 30
 ὄχυράτατα ἀνεχώρουν, οἱ δὲ βάρβαροι τῷ Πιτυοῦντι πρώτῳ
 προσέβαλλον, τείχει τε μεγίστῳ περιβεβλημένῳ καὶ λιμένα

2. Ἰλλυριοῖς V || 5. ἐκώλυε s || 14. καταλείποντες scripsi, κατὰλιπόν-
 τες, i ex ei raddendo, V, καταλιπόντες s || 21. εὐσύμβολον, v erasa, V ||
 23. διαβῆναι, η ex ei m. 2, V || 24. ἐπεὶ ex ἐπὶ V² || βασιλείου scripsi
 coll. II, 27, 1; IV, 25, 2; 34, 3, βασιλειοῦ V, βασιλινοῦ s. de re v.
 Mommsen h. R. t. V p. 288, 1 || 27. δεδώκασι s || 32. λιμένα, i ex ei ra-
 dendo, V

εὐορμότατον ἔχοντι. Σουκεσσιανοῦ δὲ τῶν ἐκεῖσε στρατιω-
 τῶν ἡγεμόνος καθεσταμένον μετὰ τῆς οὔσης αὐτόθι δυνάμεως
 ἀντιστάντος καὶ τοὺς βαρβάρους ἀποδιώξαντος, δεδιότες οἱ
 Σκύθαι μὴ ποτε καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις φρουρίοις πυθόμενοι καὶ
 5 συνστάντες τοῖς ἐν τῷ Πιτυοῦντι στρατιώταις ἄρδην αὐτοὺς
 ἀπολέσωσιν, ὅσων δεδύνηντο πλοίων ἐπιλαβόμενοι, σὺν κιν-
 δύνῳ μεγίστῳ τὰ οἰκεία κατέλαβον, ἐν τῷ κατὰ Πιτυοῦντα
 πολέμῳ πολλοὺς τῶν σφετέρων ἀποβαλόντες. οἱ μὲν οὖν τὸν 2
 Εὐξείνιον πόντον οἰκοῦντες τῇ Σουκεσσιανοῦ στρατηγίᾳ περι-
 10 σωθέντες, ὡς διεξήλθομεν, οὐδεπώποτε τοὺς Σκύθας ἤλπισαν
 αὐθις περαιωθήσεσθαι, τὸν εἰρημένον μοι τρόπον ἀποκρου-
 σθέντας· Οὐαλεριανοῦ δὲ Σουκεσσιανὸν μετάπεμπτον ποιησα-
 μένον καὶ ὑπαρχον τῆς αὐτῆς ἀναδειξαντος καὶ σὺν αὐτῷ τὰ
 περὶ τὴν Ἀντιόχειαν καὶ τὸν ταύτης οἰκισμὸν οἰκονομοῦντος,
 15 αὐθις οἱ Σκύθαι πλοῖα παρὰ τῶν Βοσπορανῶν λαβόντες ἐπε-
 ραιώθησαν. κατασχόντες δὲ τὰ πλοῖα, καὶ οὐχ ὥσπερ πρό- 3
 τερον τοῖς Βοσπορανοῖς ἐνδόντες μετὰ τούτων ἐπανελθεῖν
 οἴκαδε, πλησίον τοῦ Φάσιδος ὠρμίσθησαν, ἔνθα καὶ τὸ τῆς
 Φασιανῆς Ἀρτέμιδος ἰδρῦσθαι λέγουσιν ἱερὸν καὶ τὰ τοῦ Αἰή-
 20 του βασιλεία. πειραθέντες δὲ τὸ ἱερὸν ἐλεῖν καὶ οὐ δυνη-
 θέντες εὐθὺ Πιτυοῦντος ἐχώρουν. (33) ἐλόντες δὲ ῥᾶστα τὸ
 φρούριον καὶ τῆς ἐν αὐτῷ φυλακῆς ἐρημώσαντες ἐχώρουν εἰς
 τὸ πρόσω. πλοίων δὲ πολλῶν εὐπορήσαντες καὶ τῶν αἰχμα-
 λώτων τοῖς ἐρέττειν ἐπισταμένοις εἰς ναυτιλίαν χρησάμενοι,
 25 γαλήνης παρὰ πάντα σχεδὸν τὸν τοῦ θέρους καιρὸν γενο-
 μένης τῷ Τραπεζοῦντι προσέπλευσαν, πόλει μεγάλη καὶ πολυ-
 ανθρώπῳ καὶ πρὸς τοῖς ἐθάσι στρατιώταις μυρίων ἐτέρων
 δύναμιν προσλαβούσῃ. καταστάντες δὲ εἰς πολιορκίαν κρα- 2

4. καὶ <οἱ> ἐν con. Steph || 5. συνστάντες V || στρατιώταις V²,
 στρατιώτας V¹ || 6. δεδύνηντο] δεδύνηνται conieci. cf. I, 51, 1 (γεγό-
 νασιν) et I, 53, 3 (δεδύνηνται) || 7. τὰ οἱ κεία V || 8. σφετέρων ἀποβα-
 λόντες 5, σφετερεων ἀποβάλλοντες V || 14. οἰκισμὸν] ἀνοικισμὸν conieci.
 ex Zosimi narratione (cap. 27, 2) Galli aetate totam Antiochiam Per-
 sae diruerant || 15. βοσπορανῶν V || 17. βοσποριανοῖς V || 18. ὠρμίσθησαν
 V et Sylb, ὠρμήθησαν apographa || 19. ἰδρῦσθαι Bekk || ἱερὸν sup. scr.
 V² || 20. βασιλεία V², βασιλεῖ V¹ || 24. ερεττειν V || ναυτηλίαν V ||
 27. ἐθά//σι, ι eras., V || 28. καταστάντες δὲ εἰς πολιορκίαν] ita καταστὰς
 ἐς μάχην I, 49, 1. πολιορκία h. l. est 'oppugnatio'. cf. Iulian. p. 33,
 12 H. et Schweighaeuser lex. Polyb. s. v.

τήσειν μὲν ἠλιζον οὐδὲ ὄναρ τῆς πόλεως δύο τείχεσι περι-
 ειλημμένης· αἰσθανόμενοι δὲ τοὺς στρατιώτας ἄσθυνα καὶ
 μέθῃ κατειλημμένους, καὶ οὔτε εἰς τὸ τεῖχος λοιπὸν ἀνιόντας,
 οὐδένα δὲ καιρὸν τὴν τροφήν καὶ τὰ συμπόσια παριέντας,
 δένδρα πάλαι πρὸς τοῦτο εὐτρεπισθέντα προσθέντες τῷ τείχει 5
 καθ' ὃ βάσιμον ἦν, κατ' ὀλίγους τε διὰ τούτων νυκτὸς οὔσης
 ἀναβάντες, αἰροῦσι τὴν πόλιν, τῶν μὲν στρατιωτῶν τῷ αἰφ-
 νιδίῳ καὶ ἀπροσδοκῆτῳ τῆς ἐφόδου καταπλαγέντων καὶ τοῦ
 ἄστεως ὑποδραμόντων δι' ἑτέρας πύλης, τῶν δὲ ἄλλων παρὰ
 3 τῶν πολεμίων ἀναιρεθέντων. τῆς δὲ πόλεως τοῦτου τὸν τρό- 10
 πον ἀλούσης, γερόνασι πλήθους ἀφάτου χρημάτων καὶ αἰχ-
 μαλώτων οἱ βάρβαροι κύριοι· πάντας γὰρ σχεδὸν τοὺς πέριξ
 οἰκοῦντας συνέβη κατ' αὐτὴν ὡς εἰς ὄχυρὸν χωρίον συναλι-
 σθῆναι. διαφθείραντες δὲ τὰ τε ἱερὰ καὶ τὰ οἰκοδομήματα
 καὶ πᾶν ὅ τι πρὸς κάλλος ἢ μέγεθος ἦσκητο, καὶ προσέτι τὴν 15
 ἄλλην χώραν καταδραμόντες, ἅμα πλήθει παμπόλλῳ νεῶν
 ἀνεχώρησαν ἐπ' οἶκον.

34. Τῶν δὲ ὁμορούντων Σκυθῶν θεασαμένων τὸν πλοῦ-
 τον ὃν ἐπηγάγοντο, καὶ εἰς ἐπιθυμίαν ἐλθόντων τοῦ δρᾶσαι
 τὰ παραπλήσια, πλοῖα μὲν κατεσκευάζετο, τῶν συνόντων αὐ- 20
 τοῖς αἰχμαλώτων ἢ ἄλλως κατ' ἐμπορίαν ἐπιμιγνυμένων ὑπουρ-
 γησάντων εἰς τὴν τούτων δημιουργίαν, τὸν αὐτὸν δὲ τοῖς
 Βορανοῖς τρόπον ποιήσασθαι τὸν ἔκπλον οὐκ ἔγνωσαν ὡς
 μακρὸν ὄντα καὶ δύσκολον καὶ διὰ τόπων ἤδη πεπορθημένων.
 2 ἀναμείναντες δὲ τὸν χειμῶνα, τὸν Εὐξείνιον πόντον ἐν ἀρι- 25
 στερεᾷ καταλιπόντες, τῆς πεζῆς δυνάμεως αὐτοῖς διὰ τῶν ἡό-
 νων κατὰ τὸ παρεῖκον συμπαραθεούσης, Ἴστρον καὶ Τομέα
 καὶ Ἀγχίαλον κατὰ τὸ δεξιὸν παραμείψαντες μέρος ἐπὶ τὴν

7. ἀναβάντες Bekk, ἀνάγοντες V || 8. τοῦ// V || 9. ἀστεως V, ἄστεως
 ε || ὑποδραμόντων] ὑπεδραμόντων conl. Bekk, inutiliter || 13. κατ' . . .
 εἰς] hiatus causa fit variatio || 14. διαφθείραντες, εἰ ex i m. 2, V ||
 16. παμπόλλῳ scripsi, παν πολλῶι V, καμπόλλων ε. ceterum post παμ-
 πόλλῳ excidisse quaedam puto, velut καμπόλλῳ <λαφύρων, ἐπιβάντες
 τῶν> νεῶν || 21. ἐμπορίαν Bekk ante quem ἀπορίαν legebatur, ἐν/πο-
 ρίαν V || ἐπιμειγν. ex ἐπιμειγν. radendo V || 26. καταλιπόντες ε, κατὰ-
 λειπόντες V || 27. κατὰ τὸ παρεῖκον] cf. Krueger ad Thuc. IV, 36, 2 et
 Hase ad Leon. Diac. p. 413 Bonn. || συναρ. V || τόμεα V || 28. κατὰ τὸ
 δεξιὸν μέρος] merito offendit Wietersheim l. d. I² p. 212 adn.

Φιλατινὰν ἔβησαν λίμνην, ἣ κατὰ δυτικὰς τροπὰς Βυζαντίου
 πρὸς τῷ Πόντῳ διάκειται. γνόντες δὲ τοὺς ταύτη ἀλίεας ἐν
 τοῖς ἔλεσιν τοῖς ἐπικειμένους τῇ λίμνῃ μετὰ τῶν ὄντων αὐτοῖς
 πλοίων ἀποκρουθέντας, ὁμολογία παραστησάμενοι καὶ τὴν πεξὴν
 5 δύναμιν ἐμβιβάσαντες ἐπὶ τὴν διὰ τοῦ πορθμοῦ τοῦ μεταξὺ
 Βυζαντίου καὶ Χαλκηδόνος ἐχώρουν διάβασιν. οὔσης δὲ φυ- 3
 λακῆς ἐν τε αὐτῇ Χαλκηδόνι καὶ μέχρι τοῦ ἱεροῦ τοῦ πρὸς
 τῷ στόματι τοῦ Πόντου πολλῶ τοὺς ἐπιόντας ὑπεραιρούσης,
 οἱ μὲν τῶν στρατιωτῶν ἀνεχώρησαν ὑπαντῆσαι δῆθεν τῷ
 10 πεμφθέντι παρὰ βασιλέως ἡγεμόνι βουλόμενοι, οἱ δὲ εἰς το-
 σοῦτον κατέστησαν δέος ὥστε ἅμα τῇ ἀκοῇ προτροπάδην φυ-
 γεῖν. οὗ δὴ γενομένου, ἅμα τε ἐπεραιώθησαν οἱ βάρβαροι
 καὶ Χαλκηδόνα μηδενὸς ἀντιστάντος ἐλόντες χρημάτων καὶ
 ὄπλων καὶ ἄλλης ὅτι πλείστης ἀποσκευῆς γεγόνασιν ἐγκρατεῖς.
 15 (35) ἐπὶ δὲ τὴν Νικομήδειαν ἐχώρουν, μεγίστην οὔσαν καὶ
 εὐδαίμονα, διὰ τε πλοῦτον καὶ τὴν εἰς ἅπαντα εὐπορίαν ὀνο-
 μαστοτάτην. ἐπεὶ δὲ τῆς φήμης προκαταλαβούσης ἔφθασαν
 οἱ ταύτης οἰκίτορες ἀποδρᾶναι, τῶν χρημάτων, ὅσα περ οἰοί-
 τε γεγόνασιν, ἐπικομισάμενοι, τῶν μὲν εὐρεθέντων οἱ βάρ-
 20 βαροι τὸ πλῆθος ἐθαύμασαν, διὰ δὲ τιμῆς πάσης καὶ θερα-
 πείας Χρυσόγονον ἦγον τὸν ἐπὶ τὴν Νικομήδειαν αὐτοὺς ἐλ-
 θεῖν ἐκ πολλοῦ παρορησάντα. ἐπιδραμόντες δὲ Νικαία καὶ 2
 Κίω καὶ Ἀπαμεία καὶ Προύση, τὰ παραπλήσιά τε καὶ ἐν ταύ-
 ταις πεπονηότες, ἐπὶ τὴν Κύζικον ὤρμησαν. τοῦ Ῥυνδάκου
 25 δὲ ποταμοῦ πολλοῦ θεύσαντος ἐκ τῶν γενομένων ὕμβρων,
 περαιωθῆναι τοῦτον ἀδυνατήσαντες ἀνεχώρησαν ὀπίσω, καὶ
 τὴν μὲν Νικομήδειαν ἐνέπηρσαν καὶ τὴν Νίκαιαν, ἀμάξαις
 δὲ καὶ πλοίοις ἐμβαλόντες τὰ λάφυρα περὶ τῆς οἴκαδε ἐπανό-
 δου διενοοῦντο, τοῦτο τῆς δευτέρας ἐφόδου ποιησάμενοι τέλος.
 30 36. Οὐαλεριανὸς δὲ πνθόμενος τὰ κατὰ τὴν Βιδυνίαν,
 στρατηγῶν μὲν οὐδενὶ τὴν κατὰ τῶν βαρβάρων ἄμνην ὑπὸ

2. ταύτη V, ταύτης s. hiatus in locutione continua non offendit ||

3. ἔλεσι s || 11. δὲ οσωστε V¹, corr. V² || 15. ἐπι ex ἐπει V² || νικομη-
 δειαν, ει in ras. m. 1, V || 16. εὐπορίαν s, ἐμπορείαν V || 18. τῶν V,
 μετὰ τῶν s || ὅσα περ V², ὡς ἀπερ V¹ || 19. ὑπεκκομισάμενοι Heyne,
 male || 21. νικομηδειαν V || 22. δὲ s, δὴ V || 23. π//ρούση V || 29. τῆς
 δευτέρας ἐφόδου] cf. Mommsen h. R. t. V p. 222, 1 || 31. στρατηγῶν
 Steph, στρατιωτῶν V || ἄμνην ex ἄμοιαν radendo V

ἀπιστίας ἐθάρρει καταπιστεῦσαι, Φήλικα δὲ φυλάζοντα τὸ
 Βυζάντιον στείλας αὐτὸς ἀπὸ τῆς Ἀντιοχείας ἄχρι Καππα-
 δοκίας ἐχώρει, τῇ παρόδῳ δὲ μόνον ἐπιτρέψας τὰς πόλεις
 ὑπέστρεψεν εἰς τοῦπίσω. λοιμοῦ δὲ τοῖς στρατοπέδοις ἐμπε-
 σόντος καὶ τὴν πλείω μοῖραν αὐτῶν διαφθείραντος, Σαπώρης 5
 2 ἐπιὼν τὴν ἐφάν ἅπαντα κατεστρέφετο. Οὐαλεριανοῦ δὲ διὰ
 τε μαλακίαν καὶ βίον χαυνότητα βοηθῆσαι μὲν εἰς ἔσχατον
 ἔλθοῦσι τοῖς πράγμασιν ἀπογνόντος, χρημάτων δὲ δόσει
 καταλῦσαι τὸν πόλεμον βουλομένου, τοὺς μὲν ἐπὶ τούτῳ στα-
 λέντας πρέσβεις ἀπράκτους ὁ Σαπώρης ἀπέπεμψεν, αὐτὸν δὲ 10
 ἤγειρε τὸν βασιλέα περὶ τῶν ἀναγκαίων αὐτῷ νομιζομένων εἰς
 λόγους ἐλθεῖν. ὃ δὲ σὺν οὐδεμιᾷ φρονήσει κατανεύσας τοῖς
 αἰτουμένοις, ἀπερισκέπτως μετ' ὀλίγων ὁρμήσας ἐπὶ Σαπώρην
 ὡς δὴ περὶ σπονδῶν αὐτῷ διαλεξόμενος, ἄφνω συλλαμβάνε-
 ται παρὰ τῶν πολεμίων. καὶ ἐν αἰχμαλώτῳ τάξει καταστὰς 15
 παρὰ Πέρσαις τὸν βίον ἀπέλιπεν, μεγίστην αἰσχύνην ἐν τοῖς
 μετὰ ταῦτα τῷ Ῥωμαίων ὀνόματι καταλελοιπῶς.

37. Ὅντων δὲ τῶν ἀμφὶ τὴν ἐφάν ἐν τούτοις, πάντα
 μὲν ἦν ἀναρχὰ τε καὶ ἀβοήθητα, Σκύθαι δὲ ὁμογνωμονή-
 σαντες καὶ ἐκ παντὸς ἔθνους τε καὶ γένους εἰς ἓν συνελθόντες 20
 τὴν τε Ἰλλυρίδα μοῖρα τινὶ σφῶν ἐλήζοντο καὶ τὰς ἐν ταύτῃ
 πόλεις ἐπόρθουν, μοῖρα δὲ ἄλλη τὴν Ἰταλίαν καταλαβόντες
 2 καὶ ἄχρι τῆς Ῥώμης ἐπήεσαν. Γαλλιανοῦ δὲ τοῖς ἐπέκεινα
 τῶν Ἀλπεων τόποις ἐγκαρτεροῦντος καὶ Γερμανικοῖς ἐνασχο-
 λουμένου πολέμοις, ἡ γερουσία τὴν Ῥώμην εἰς ἔσχατον ἐλη- 25
 λακυῖαν ὀρῶσα κακοῦ, τοὺς κατὰ ταύτην στρατιώτας ὀπλίσασα,
 δοῦσα δὲ ὄπλα καὶ τῶν ἀπὸ τοῦ δήμου τοῖς ἐρρωμενεστέροις,

1. ἀπιστίας V² ex ἀπιστείας || 3. τῇ παρόδῳ δὲ μόνον V, καὶ τῇ
 παρόδῳ μόνον ε || 4. στρατοπέδοις, ε ex αι V² || 5. σαπωρης (sine acc.)
 h. l. V || 6 sq. de Valeriano haec ad Dexippum redire non possunt,
 cum illius narratio (ap. Sync. t. I p. 715 sq. et Zonar. XII, 23 t. III
 p. 140, 21 sq.) prorsus ab hac discrepet. contra plane consentit Zosi-
 mus cum Petro Patricio (F. H. G. t. IV p. 187, 9), quocum vel verba
 aliquot communia habet. eundem igitur fontem Graecum hi ambo
 transcripserunt || 8. 9. ἐπὶ μεγάλας δόσεις τὸν πόλεμον καταλῦσαι βου-
 λόμενος Petrus || 10. ἀπράκτους αὐτοὺς ἀπολύσας idem || ἀπέμπεψεν V ||
 finis fragmenti Petri (εὐθὺς ἐπηκολούθησεν) eclogarii peccato per-
 versus est || 14. διαλεξόμενος V || 16. ἀπέλιπε ε, ἀπέλειπεν V || 22. ἐπόρ-
 θουν] ἐπολιόκουν conieci

στράτευμα πλήθει τούς βαρβάρους υπεραίρον συνήγαγεν. ὕπερ ὄρρωδήσαντες οἱ πολέμιοι τὴν μὲν Ῥώμην ἀπέλιπον, τὴν δὲ Ἰταλίαν πᾶσαν ὡς εἰπεῖν ἐπελθόντες ἐκάκωσαν. ἐν 3 ἐσχάτῳ δὲ καὶ τῶν ἐν Ἰλλυριοῖς πραγμάτων ἐκ τῆς τῶν Σκυθῶν ἐφόδου διακειμένων καὶ πάσης τῆς ὑπὸ Ῥωμαίους ἀρχῆς ἐς τὸ μηκέτι λοιπὸν εἶναι σαλευομένης, λοιμὸς ἐπιβροίσας ταῖς πόλεσιν, οἷος οὕτω πρότερον ἐν παντὶ τῷ χρόνῳ συνέβη, τὰς μὲν ἀπὸ τῶν βαρβάρων συμφορὰς μετριωτέρας ἀπέφηνεν, τοῖς δὲ τῇ νόσῳ κατειλημμένοις εὐδαιμονίζειν ἑαυτοὺς ἐδίδου 10 καὶ τὰς ἐαλωκυίας ἤδη πόλεις, ἀνδρῶν παντάπασιν γενομένας ἐρήμους.

38. Ἐπὶ πᾶσι τούτοις ὁ Γαλιηνὸς συνταραχθεὶς εἰς τὴν Ῥώμην ἐπανήει, τὸν ὑπὸ Σκυθῶν ἐπαχθέντα τῇ Ἰταλίᾳ πόλεμον διαθήσων. ἐν τούτῳ δὲ ἐπαναστάντων αὐτῷ Μέμορος 15 τε τοῦ Μαυρουσίου καὶ Αὐριόλου καὶ Ἀντωνίνου καὶ ἐτέρων πλειόνων, οἱ μὲν ἄλλοι σχεδὸν ἅπαντες ὑπήχθησαν δίκῃ, Αὐριόλος δὲ ἀλλοτριῶς πρὸς τὸν βασιλέα διετέλεσεν ἔχων. ἐπεὶ δὲ καὶ Πόστουμος ἀρχὴν ἐν Κελτοῖς στρατιωτῶν ἐμπε- 2 πιστευμένος ἐς τὸ νεωτερίσαι προήχθη, τοὺς συναποστάντας αὐτῷ στρατιώτας ἀναλαβὼν ἐπὶ τὴν Ἀργιπίναν ἤλαυνεν, πόλιν ἐπικειμένην τῷ Ῥήνῳ μερίστην, κἀνταῦθα Σαλωνῖνον τὸν Γαλιηνοῦ παῖδα ἐπολιόρκει, καὶ εἰ μὴ παραδοθεῖη, τῆς πολιορκίας οὐκ ἔφασκεν ἀποστήσεσθαι. τῶν δὲ στρατιωτῶν ἀνάγκῃ τῆς πολιορκίας αὐτόν τε καὶ τὸν παραλαβόντα τὴν 25 τούτου φυλακὴν ἐκ τοῦ πατρὸς Σιλβανὸν παραδόντων, ἀμφοτέρους ὁ Πόστουμος ἀνελὼν αὐτὸς τὴν ἐν Κελτοῖς ἐπικράτειαν εἶχε.

39. Τῶν δὲ Σκυθῶν τὴν Ἑλλάδα κάκιστα διαθέντων καὶ τὰς Ἀθήνας αὐτὰς ἐκπολιορκησάντων, Γαλιηνὸς μὲν ἐπὶ

2. ἀπέλιπον Sylb, ἀπέλειπον V || 4. Ἰλλυριοῖς V || 4. 5. σκύθων V || 6. ἐστό// V || 8. ἀπέφηνε s || 9. τοῖς s, τῆς V || ἑαυτοὺς s, δὲ αὐτοὺς V || 10. παντάπασιν s || 12. γαλιηνος (sine acc.) V, Γαλιηνὸς s || 14. μεμορος (sine acc.) V, Κέροπος Steph. cf. F. H. G. t. IV p. 193, 4 || 18. 26. Πόστουμος Wannowski 'ant. Rom.' p. 97, ποστουμος (sine acc.) V, Ποστοῦμος s || 18. ἀρχὴν] v. Mommsen h. R. t. V p. 149, 2 || κέλτοις V || ἐν πεπιστευμενο//s (o ex ω) V || 20. ἤλαυνε s || 21. κἀνταῦθ' (sic) V || 22. γαλιηνοῦ V, Γαλλιηνοῦ s || παραδοθεῖη ex -θε//η V¹ || 23. πολιορκίας ex -είας radendo V || ἀπὸ στήσασθαι V || 26. κέλτοις || 29. ἐκπολι-

τὴν πρὸς τούτους μετήει μάχην ἤδη τὴν Θράκην καταλαβόν-
 τας, τοῖς δὲ περὶ τὴν ἑφάν πράγμασιν οὖσιν ἐν ἀπογνώσει
 βοηθεῖν Ὀδαινάθον ἔταξεν, ἄνδρα Παλμυρητὸν καὶ ἐκ προ-
 γόνων τῆς παρὰ τῶν βασιλέων ἀξιοθένητα τιμῆς. ὃ δὲ τοῖς
 αὐτόθι λελειμμένοις στρατοπέδοις δύναμιν ἀναμίξας ὅτι πλεί- 5
 στην οἰκείαν ἐπεξῆει τῷ Σαπώρῃ κατὰ τὸ καρτερόν, καὶ τὰς
 τε πόλεις ἀνεκτάτο τὰς ἤδη παρὰ Περσῶν ἐχομένας, καὶ Νή-
 σιβιν εἰλημμένην μὲν ὑπὸ Σαπώρου τὰ Περσῶν δὲ φρονοῦ-
 2 σαν ἔλῶν ἐξ ἐφόδου κατέσκαψεν. ἐπέξελθὼν δὲ μέχρι Κτη-
 σιφῶντος αὐτοῖς οὐχ ἄπαξ ἀλλὰ καὶ δεύτερον, Πέρσας μὲν 10
 τοῖς οἰκείοις ἐναπέκλεισεν, ἀγαπῶντας εἰ παῖδας καὶ γυναῖκας
 καὶ ἑαυτοὺς περισώσαιεν, αὐτὸς δὲ τὰ περὶ τὴν ἤδη πεπορ-
 θημένην χώραν, ὡς οἴός τε ἦν, εὖ διετίθει. ἐπεὶ δὲ διατρί-
 βων κατὰ τὴν Ἐμισαν καὶ τινα γενέθλιον ἄγων ἑορτὴν ἐξ
 ἐπιβουλῆς ἀνηρέθη, τῶν ἐκεῖσε πραγμάτων ἀντιλαμβάνεται 15
 Ζηνοβία, συνοικοῦσα μὲν Ὀδαινάθῳ, φρονήματι δὲ ἀνδρείῳ
 χρωμένη καὶ διὰ τῶν ἐκείνῳ συνόντων τὴν ἴσῃν εἰσφέρουσα
 τοῖς πράγμασιν ἐπιμέλειαν.

40. Οὔσης δὴ τοιαύτης τῆς ἀμφὶ τὴν ἀνατολὴν κατα-
 στάσεως, ἀγγέλλεται Γαλλινῶ τῷ πρὸς Σκύθας ἐγκαρτεροῦντι 20
 πολέμῳ τὸν τῆς ἵππου πάσης ἡγούμενον Ἀύριολον, ἐν Μεδιο-
 λάνῳ τῇ πόλει τὴν ἐπὶ τὴν Ἰταλίαν πάροδον Ποστιούμου
 τεταγμένον παραφυλάττειν, εἰς τὸ νεωτερίζειν τετράφθαι καὶ

ορησάντων] v. Wachsmuth 'Stadt Athen' t. I p. 707 sq. Dexippea
 est temporis notatio || γαλιηνος, sine acc., V, Γαλλινὸς s || 3. οδαινά-
 θον (sic) V, Ὀδαινάθον s. cf. ind. C. I. G. p. 113 || 5. στρατοπαίδους
 V || 6. σαπορη (sine acc.) V || 7. ἀνεκτάτο τὰς scripsi, ἀνεκτάτο τας V,
 ἀνεκτοτάτας apographa, unde ἀνεκτήσατο (<τὰς> Bekk) Heyne || 7.8. νη-
 σιβιν (sine acc.) h. l. V, Νίσιβιν s. cf. ad I, 18, 3 || 10. αὐτοῖς V, αὐ-
 τῆς s || οὐχ ἄπαξ V || Ctesiphontem ab Odaenatho expugnata esse
 dicit Syncell. I p. 716, 23 (πολιορκία παραστησάμενος), Dexippum ni-
 mirum secutus. cum Zosimo faciunt v. trig. tyr. 15, 4; v. Gall. 10, 6 sq.;
 Eutrop. IX, 10; Oros. VII, 22, 12; Fest. brev. c. 23 || 11. ἐναπόκλεισεν
 V || 14. ἔμισαν (sine acc.) V, Ἐμισαν Bekk || γενέθλιον V. Heracleae
 Ponticae eum occisum esse unus refert Syncell. I p. 717, 3 || 14. 15. ἐξ
 ἐπιβουλῆς — 17. συνόντων excerpisit Ioannes Antiochenus F. H. G. t. IV
 p. 599, 152 || 16. ὀδοναίθῳ h. l. V, ὀδενάθῳ, ὁ m. 1 ex ὁ, Io., Ὀδα-
 νάθῳ s || ἀνδρείῳ V², ἀνδρῖῳ V¹ || 20. τῷ προσκύθας ἐν καρτεροῦντι V ||
 21. Ἀύριολον Syllb, αὐρηλιανὸν V. Ἀύριολος πάσης ἄρχων τῆς ἵππου
 Zon. XII, 25 || 22. ἰτάλειαν V || 23. τεταγμένον V

μνάσθαι τὴν τῶν ὄλων ἀρχὴν ἑαυτῶ. συνταραχθεῖς δὲ πρὸς
 τοῦτο παραχοῆμα τῆς ἐπὶ τὴν Ἰταλίαν ὁδοιπορίας εἶχετε, τὴν
 στρατηγίαν τοῦ πρὸς Σκύθας πολέμου Μαρκιανῶ παραδούς,
 ἀνδρὶ τὰ πολέμια σφόδρα ἐξησκημένῳ. τούτου δὲ τὸν πόλε- 2
 5 μον εὖ διατιθέντος, Γαλληνὸς ἐχόμενος τῆς ἐπὶ τὴν Ἰταλίαν
 ὁδοῦ εἰς τοιάνδε ἐπιβουλήν ἐμπίπτει. Ἡρακλειανὸς ὁ τῆς
 αὐλῆς ὑπαρχος, κοινωνὸν τῆς σκέψεως λαβὼν Κλαύδιον ὃς
 μετὰ βασιλέα τῶν ὄλων ἐπιτροπεύειν ἐδόκει, θάνατον ἐπι-
 10 βουλεύει Γαλληνῶ. ἄνδρα δὲ εὐρῶν εἰς τὰ τοιαῦτα προχειρό-
 τατον ὃς τῆς τῶν Δαλματῶν ἤρχεν ἴλης, ἐγχειρίζει τούτῳ τὴν
 15 πρᾶξιν. ὃ δὲ ἐπιστὰς τῷ Γαλληνῶ δειπνοποιουμένῳ, καὶ 3
 φήσας ἀγγεῖλαι τινα τῶν κατασκόπων ὡς Αὐρίολος ἅμα τῇ
 σὺν αὐτῷ δυνάμει προσάγει, τοῖς τοιούτοις ἐπτόησεν λόγοις.
 ὄπλα τε οὖν ἦται καὶ ἀναθορῶν ἐς τὸν ἵππον σύνθημα τοῖς
 20 στρατιώταις ἐδίδου μετὰ τῶν ὄπλων ἀκολουθεῖν, καὶ οὐδὲ
 τοὺς δορυφοροῦντας ἐκδεξάμενος ἤλαυνεν. γυμνὸν οὖν ὁ
 ἰλάρχης θεασάμενος ἀποσφάττει. (41) τῶν δὲ στρατιωτῶν
 25 κελεύσει τῶν ἠγουμένων ἡσυχασάντων, Κλαύδιος τὴν τῶν
 ὄλων ἡγεμονίαν παραλαμβάνει, καὶ πρότερον τῆς κοινῆς ψή-
 φου ταύτην δούσης αὐτῷ. Αὐρίολος <δ'> ἐπὶ χρόνον συχνὸν
 ἔξω τῆς Γαλληνοῦ καταστήσας ἑαυτὸν ἐξουσίας ἐπεκηρυκευέτο
 τε παραχοῆμα πρὸς Κλαύδιον, καὶ παραδούς ἑαυτὸν ὑπὸ τῶν
 περὶ τὸν βασιλέα στρατιωτῶν ἀναιρεῖται, τῇ διὰ τὴν ἀπόστα-
 σιν ἐχομένων ὀργῇ.

2. ὁδοιπορίας V || 3. στρατηγίαν (sine acc.) V || τοῦ προσκύθας V ||
 5. διατιθέντος V, διαθέντος s || γαλλι//ηνος (sine acc.) V || ἰτάλιαν V ||
 6. ὁδοῦ εἰς] corruptelam hiatus prodit. possis aut τῆς ὁδοῦ <τῆς> ἐπὶ
 τὴν Ἰτ. εἰς aut ὁδοῦ τοιάνδε εἰς. illud praefero (ὁδοιπορίας hiatus vi-
 tandi gratia vs. 2 posuerat) || 6. ἡρακλειανὸς V. proxima negligenter
 excerpta ab Ioanne l. d., ubi codex ηρακλειανὸς sine spir. ceterum cf.
 Zon. t. III p. 148, 25 sq. Dind. || 9. γαληναι (sine acc.) V || 10. ὃς τῆς
 Bekk, ὅστις V || δελματῶν Ioannes, bene || ἴλης V¹, εἴλης V² || ἐγχειρίζει
 V², ἐχειρίζει V¹ || 13. ἐπτόησε s || 14. ἀναθορῶν radendo ex ἅμα θωροῶν,
 ut vid., V, ἅμα θωρῶν s || 16. ἤλαυνε s || 17. ἰλάρχης V², εἰλάρχης V¹ ||
 σὺν τῷ ἀδελφῷ Βελετριανῶ (sic codex) Gallienum occisum esse quod
 addit Ioannes l. d., aliunde sumpsisse videtur || 20. Αὐρίολος Ioannes,
 qui proxima usque ad ὀργῇ excerpit (fr. 153), αὐρήλιος V || 'adde δὲ'
 Bekk || 21. ἐξουσίας, ι in ras. m. 1, V || 23. περὶ τὸν Ioannes s, παρα
 τὸν V || 23. 24. 'sollennius est τῆς ὀργῆς ἔχεσθαι in ira persistere Heyne.

42. Κατὰ τοῦτον δὴ τὸν χρόνον Σκυθῶν οἱ περιλει-
φθέντες, ἐν τῶν προλαβουσῶν ἐπαρθέντες ἐφόδων, Ἐρούλους
καὶ Πεύκας καὶ Γότθους παραλαβόντες καὶ περὶ τὸν Τύραν
ποταμὸν ἀθροισθέντες, ὃς εἰς τὸν Πόντον εἰσβάλλει, ναυπη-
γησάμενοι πλοῖα ἑξακισχίλια καὶ τούτοις ἐμβιβάσαντες δύο ⁵
καὶ τριάκοντα μυριάδας, ἄραντες διὰ τοῦ Πόντου, Τομεῖ μὲν
τειχίρει πόλει προσβαλόντες ἀπεκρούσθησαν, προελθόντες δὲ
καὶ ἐπὶ Μαρκιανούπολιν, ἣ Μυσίας ἐστίν, ἀναβάντες καὶ
ταύτης διαμαρτόντες ἔπλεον ἐπὶ τὸ πρόσω, κατὰ πρῶμναν τὸν
² ἄνεμον ἔχοντες. ἐπεὶ δὲ τὰ στενὰ τῆς Προποντίδος κατέλα-
βον, τότε δὴ τῶν νεῶν τὸ πλῆθος ἐνεγκεῖν τὴν τοῦ ῥοῦ τα-
χυτήτα μὴ δυνάμενον ἀλλήλοις τὰ πλοῖα προσήραττεν, καὶ
ἐφέρετο τὰ σκάφη σὺν οὐδενὶ κόσμῳ, τῶν κυβερνητῶν μεθ-
ιέντων τοὺς οἰάκας, ὥστε τὰς μὲν καταδῦναι ἀντάνδρους,
τινὰς δὲ καὶ ἀνδρῶν ἐρήμους ὀκεῖλαι, πλῆθους πολλοῦ καὶ ¹⁵
ἀνθρώπων καὶ πλοίων ἀπολομένου. (43) διὰ τοι τοῦτο τοῦ

at illud iam legit Ioannes. cf. ἔχεσθαι ἔρωτι III, 32, 3; πένθει III, 34, 3 || 24. ὀργή/// V, ὀργῆν, ν exp. m. 1, Io. || 1 sq. excerpit Suidas v. Σκύθαι || 2. Ἐρούλους] Ἐρούλους editur in Suida. Ἐλουροι forma Dexippus, ex quo proxima fluxerunt, in Chronicis saltem usus erat; suntque ea forma alii quoque usi, cf. Gelzer Jahrb. f. prot. Theol. a. 1884 p. 318 sq. Αἴρουλοι tamen Syncell. I p. 717, 9 et p. 720, 15, qui item Dexippum secutus est || 3. Πεύκας] Πενκέστας (Πεννέστας) Suidas. 'Peuci' v. Claud. 6, 2, ubi Dexippea item expressa sunt. Πεννίους Casaubonus || γοθθους (sine acc.) V || 4. ἀθροισθέντες εἰσέβαλον εἰς τὸν Πόντον. ναυπηγησάμενοι δὲ Suidas || 5. ἑξακισχίλια] ἑνακόςια Suidas, ἔς vel ὡς δισχίλια Casaubonus ad v. Claud. 6, 5, quod probandum videtur, cf. Wietersheim-Dahn I p. 557, 4. etiam 'duo navium milia' Ammiani XXXI, 5, 15 cum Mommseno h. R. t. V p. 221, 1 huc trahenda videntur || ἐμβιβάσ. V², ἐνβιβάσ. V¹ || 6. Τομεῖ μὲν Bekk, Τομεῖ Sylb pro apographorum τὸ μὲν ἐν. τομειν, ἐν V. τόμει Suidae Parisinus, τόμοι Suidae Vossianus. ceterum brevaviit haec et proxima Suidas || 7. τειχηρει, pr. ει in ras. m. 1, V || προσβαλόντες 5, πρὸς βαλόντες V || προελθόντες 5, προσελθόντες V || 8. Μαρκιανούπολιν Bekk, μαρκιανοῦ πόλιν V || 11. νέων V || τοῦ ῥοῦ 5, τοῦρου V. offendit Wietersheim I² p. 557, 6, iniuria || 12. δυνάμενον V, δυναμένων Stephanus ex uno apographo || προσήραττε 5. ceterum cf. II, 23, 4 || 14. καταδῦναι Suid., κατὰδν//ναι V || ἀντάνδρους Suid., τὰς δὲ ἀντάνδρους V || 16. ἀπολομένου Steph, ἀπολωμένων V. καὶ πλεῖστοι ἀπόλωντο Suidas. fort. verba πλῆθους πολλοῦ ex παμπόλλων deformata sunt, ut ἀπολωμένων (vel ἀπολλομένων) scribendum sit

μὲν στενοῦ τῆς Προποντίδος ὑπανεχώρουν οἱ βάρβαροι, τὴν δὲ ἐπὶ Κύζικον ἔπλεον. ἄπρακτοι δὲ διεκπεσόντες καὶ παραπλεύσαντες τὸν Ἑλλήσποντον, ἄχρι τε τοῦ Ἄθω παρενεχθέντες, κάκεισε τῶν πλοίων ἐπιμέλειαν ποιησάμενοι, Κασσάνδρειαν καὶ Θεσσαλονίκην ἐπολιόρκουν. μηχανὰς δὲ τοῖς τείχεσι προσαγαρόντες καὶ παρὰ βραχὺ τοῦ ταύτας ἐλεῖν ἐλθόντες, ἐπειδὴ τὸν βασιλέα προσάγειν ἐπύθοντο, εἰς τὴν μεσόγειαν ἀναβάντες τὰ περὶ Δόβηρον καὶ Πελαγονίαν ἐλήζοντο πάντα χωρία. ἐς ἃ δὴ τρισχιλίους ἀποβαλόντες εἰς τὴν τῶν Δαλμα-
 5 ματῶν ἵππον ἐμπεπωκότες, τοῖς λειπομένοις πρὸς τὴν οὖσαν ἅμα τῷ βασιλεῖ διηγώνιζοντο δύναμιν. μάχης δὲ γενομένης, ἐξ ἑκατέρου τε μέρους πεσόντων . . . , ἐτρέποντο μὲν οἱ Ῥωμαῖοι, διὰ δὲ ἀτρίπτων αὐτοῖς ὁδῶν ἀπροσδοκῆτοις ἐπιπεσόντες πέντε τῶν βαρβάρων μυριάδας διέφθειραν. μοῖρα δὲ τῶν
 15 Σκυθῶν Θεσσαλίαν καὶ τὴν Ἑλλάδα περιπλεύσασα τοὺς ταύτη τόπους ἐλήζετο, πόλεσιν μὲν ἐπιέναι μὴ δυναμένη τῷ φθῆναι ταύτας τειχῶν τε καὶ τῆς ἄλλης ἀσφαλείας φροντίδα ποιήσασθαι, τοὺς δὲ ἐν τοῖς ἀγροῖς εὕρισκομένους ἀπάγουσα.

20 44. Τῶν Σκυθῶν τοίνυν, ὡς διεξῆλθον, ἐσκεδασμένων καὶ τὸ πολὺ μέρος ἀποβαλόντων μειζόνων ἐφιεμένη ἡ Ζηνοβία πραγμάτων Ζάβδαν ἐπὶ τὴν Αἴγυπτον ἐκπέμπει, Τιμαγένους ἀνδρὸς Αἴγυπτίου τὴν ἀρχὴν τῆς Αἴγύπτου Παλμυρηνοῖς καταπρατιομένου. συναχθέντος δὲ τοῦ στρατεύματος
 25 ἐκ Παλμυρηῶν καὶ Σύρων καὶ βαρβάρων ἐς ἐπὶ μυριάδας, καὶ Αἴγυπτίων δὲ πέντε μυριάσιν ἀντιπαραταξαμένων, μάχης

4. 5. κασσάνδρειαν Suid., κασσανδριαν (sine acc.) V, κασάνδρειαν 5 | 5. Θεσσαλονίκην] cf. ad I, 29, 2 || 7. ἐπειδὴ Steph, ἐπει (sine acc.) δὲ V || μεσόγειαν 5, μεσόγειαν V, μεσόγειον Suidas || 8. Δόβηρον scripsi, δοβηρον sine acc. V, Δοβῆρον Steph || 8. 9. πᾶσαν χώραν ἐληίζοντο Suid., qui sequentia non excerpavit || 9. ἐς ἃ : ἐν οἷς, scil. χωρίοις. offendit tamen Bekk et ἔως coniecit. si quid mutandum sit, malim ἐς οὖ, quam formam Appianus quoque (Hisp. 18 et 21) ab Herodoto mutuatus est (ἐς δὲ idem Pllr. 22) || 9. 10. ἀποβαλόντες <εἰς θαλάσσιον ἐμπεπωκότες> εἰς τὴν τῶν θαλάσσιον ἵππον V. verba inclusa notavit m. 1, expunxit m. rec. || 12. lacunam indicavit Steph. excidit πολλῶν, παμπόλλων vel sim. || 16. πόλεσι 5 || 19. 20. ἀπάγουσα τῶν 5, ἐπάγουσατῶν V¹, ἐπάγουσα/των V² || 21. ἀποβαλόντων 5, ἀποβαλλόντων V || 22. Ζάβδαν] cf. inser. ap. Salletum 'd. Fürsten von Palmyra' p. 50 || 26. δὲ V, et sic voluit

καρτεράς γενομένης περιήσαν οἱ Παλμυρηνοὶ παρὰ πολὺ τῷ πολέμῳ, καὶ φρουρὰν ἐγκαταστήσαντες πεντακισχιλίων ἀνδρῶν 2 ἀνεχώρησαν. Πρόβος δὲ καθῆραι τῶν καταποντιστῶν τὴν θάλατταν ἐκ βασιλέως ταχθεὶς, ἐπειδὴ τὴν Αἴγυπτον ἔγνω παρὰ Παλμυρηνῶν ἐχομένην, ἅμα τῇ σὺν αὐτῷ δυνάμει καὶ 5 Αἰγυπτίων ὅσοι μὴ τὰ Παλμυρηνῶν φρονοῦντες ἔτυχον ἐπιθέμενος τὴν μὲν φρουρὰν ἐξέβαλεν· αὐθις δὲ Παλμυρηνῶν ἐπιστρατευσάντων, συναγαγόντος δὲ καὶ Πρόβου στρατόπεδον Αἰγυπτίων τε καὶ Λιβύων, ὑπέρτεροι μὲν ἦσαν Αἰγύπτιοι καὶ τῶν ὀρίων τῆς Αἰγύπτου Παλμυρηνοὺς ἤλαννον, Πρόβου 10 δὲ τὸ πρὸς τῇ Βαβυλῶνι καταλαβόντος ὕψος καὶ ταύτῃ τὴν ἐπὶ Συρίαν τῶν πολεμίων πάροδον ἀποκλείοντος, Τιμαγένης ἄτε δὴ ἴδρις τῶν τόπων, ἅμα διςχιλίους Παλμυρηνῶν τὴν ἄκραν τοῦ ὕψους κατασχών, ἀδοκῆτοις ἐπιστὰς τοῖς Αἰγυπτίοις διέφθειρεν· ἐν οἷς καὶ ὁ Πρόβος ἀλὸς ἐαυτὸν ἀποσφάττει. 15

45. Τῆς Αἰγύπτου τοίνυν ὑπὸ Παλμυρηνοῖς γενομένης, οἱ ἐκ τῆς ἐν Ναῖσσω Κλαυδίου καὶ Σκυθῶν μάχης περιλειφθέντες, προβαλλόμενοι τὰς ἀμάξας, ὡς ἐπὶ Μακεδονίαν ἐχώρουν, σπάνει δὲ τῶν ἐπιτηδείων λιμῷ πιεζόμενοι διεφθείροντο αὐτοὶ τε καὶ ὑποζύγια. προάγουσι δὲ αὐτοῖς ἡ Ῥωμαίων ἵππος ὑπαντιάσασα, πολλοὺς τε ἀνελοῦσα, τοὺς λοιποὺς 2 ἐπὶ τὸν Αἴμον ἀπέτρεψεν. κυκλωθέντες δὲ τοῖς Ῥωμαίων στρατοπέδοις οὐκ ὀλίγους ἀπέβαλον. ἐπεὶ δὲ διαστάντων πρὸς ἑαυτοὺς πεζῶν καὶ ἱππέων ἐδόκει βασιλεῖ τοὺς πεζοὺς τοῖς βαρβάροις διαμαχέσασθαι, καρτεράς γενομένης μάχης 25 ἐτρέποντο Ῥωμαῖοι· καὶ ἀναιρεθέντων οὐκ ὀλίγων, ἡ ἵππος ἐπιφανεῖσα μετρίαν αὐτοῖς τὴν τοῦ πταίσματος πεποίημεν αἰσθησιν. (46) πρόσω δὲ τῶν Σκυθῶν ἐλασάντων καὶ Ῥωμαίων αὐτοῖς ἐπακολουθούτων, οἱ Κρήτην καὶ Ῥόδον περιπλεύσαντες βάρβαροι πρᾶξαντες οὐδὲν ἀφηγήσεως ἄξιον ἀνε- 30

Bekk, τε 5 || 1. παλμυρινοι (sine acc.) V || 2. fort. datus ad ἐγκαταστήσαντες pertinens intercidit || 3. Πρόβος] sub Aureliano hunc ponunt Zonar. XII, 27 et Sync. I p. 721, 8, quos eodem fonte Graeco usos esse ipsa verborum consonantia docet || 5. 6. 7. παλμυρηνων V || 8. ἐπιστρατευσάντων V || στρατόπαιδον V || 10. παλμυρηνοὺς V || 13. παλμυρηνων sine acc. V || 15. ἀλὸς 5, ἄλλους V || 16. παλαμυρηνοῖς (sic) V || 20. <τὰ> ὄπος. Syllburg || 22. ἀπέτρεψεν V, ἀπέστρεψε 5 || 23. στρατοπαίδους V || 24. καὶ V, τε καὶ 5 || 28. σκύθων V

χώρησαν. λοιμοῦ δὲ κατασχόντος ἅπαντας αὐτούς, οἱ μὲν κατὰ Θράκην οἱ δὲ κατὰ Μακεδονίαν ἐφθάρησαν. ὅσοι δὲ 2 διεσώθησαν, ἢ τάγμασιν Ῥωμαίων συνηριθμύθησαν ἢ γῆν λαβόντες εἰς γεωργίαν ταύτην προσεκαρτέρησαν. ἀψαμένου δὲ τοῦ λοιμοῦ καὶ Ῥωμαίων, ἀπέθανον μὲν πολλοὶ τοῦ στρα- 5 τεύματος, τελευταῖα δὲ καὶ Κλαύδιος, ἐν πάσαις διαπρέψας ταῖς ἀρεταῖς καὶ πολὺν ἑαυτοῦ πόθον τοῖς ὑπηκόοις ἐναπο- θέμενος.

47. Κυντίλλου δέ, ὃς ἀδελφὸς ἦν Κλαυδίου, βασιλέως 10 ἀναρρηθέντος ὀλίγους τε βιώσαντος μῆνας καὶ μνήμης οὐδὲν ἄξιον πεπραχότος, Αὐρηλιανὸς εἰς τὸν βασιλεῖον ἀναβιβά- ζεται θρόνον, Κυντίλλου κατὰ τινὰς τῶν λογοποιῶν ὑπὸ τῶν ἐπιτηδειῶν συμβουλευθέντος, ἅμα τῷ γυνῶναι τὴν βασιλείαν Αὐρηλιανῷ παραδεδομένην, ἑαυτὸν ὑπεξαγαγεῖν καὶ ἐκόντα 15 τῆς ἀρχῆς ἀποστῆναι τῷ πολλῷ κρείττονι. ὃ δὴ καὶ πεποιη- κέναι λέγεται, τῶν ἰατρῶν τινὸς φλέβα τεμόντος αὐτῷ καὶ ἐνδόντος φεῦσαι τὸ αἷμα, μέχρις αὖτος ἐγένετο. (48) Αὐρη-

2. ἐφθάρησαν] negligenter haec et proxima excerpit Suidas v. Σιῦθαι || 3. τάγμασι || 3. συνηριθμύθησαν Suid., συνηριθμύθη (fin. vs.) σαν V || 10. ὀλίγους τε βιώσ. μῆνας] ὀλίγας τε βιώσ. ἡμέρας Casaubonus ad v. Claud. 12, 5, scilicet ut septendecim dies Zonarae aliorumque scrip- torum exprimeret. at is numerus ad Dexippum, quem de Quintilli morte egisse constat (v. Claud. 12, 6) redire videtur et quidem ad Chronica — quae in Quintillo non in Claudio desisse puto —: Claudio enim a Dexippo in Chronicis unum annum tribui quod testatur Eunapius (fr. p. 57, 16 Nieb.), unum ille annum apud Syncellum I p. 720 quo- que habet (cf. Zon. t. III p. 151, 25 Dind.) itemque Quintillus septen- decim dies. Chronica autem Dexippi a Zosimo usurpata esse non credo. errasse vero Dexippum Quintilli nummorum copia demonstrat. cf. Eckhel t. VII p. 478. ceterum 'Quintillus imp. dies LXXVII' chronogr. a. 354 p. 648 M. || 13. ἅμα — 17. ἐγένετο excerpit Ioannes Antiochenus F. H. G. t. IV p. 599, 154, ubi κυντίλλιος codex. (lemma in ἐκ- λογῇ ἱστοριῶν exstans ap. Cramerum An. Par. t. II p. 290 ad Zosimum ultimo quidem gradu redire potest, at verba ὀλίγας βιώσας ἡμέρας ex hoc non esse excerpta docet Georg. Mon. p. 361 Mur. (hinc etiam Cedren. t. I p. 454 Bk.): ἐβασίλευσεν ἡμέρας 5' (immo 15') || 14. ὑπεξα- γαγεῖν <τοῦ βίου> conieci coll. ἐκλ. ἱστ. l. d. || 17. αὖτος] ἀνανδος Ioannes ('μέχρις οὗ λειποψυχήσας ἐτελεύτησε' ἐκλ. ἱστ.) || 17 sq. tam negligenter a Zosimo concepta sunt ut utrum priorem Iuthungorum invasionem (Dexippi fr. 24 F. H. G. t. III p. 682) — quae Wietersheimii t. I² p. 558 sq aliorumque est opinio — an Vandalorum expeditionem (Dexipp. ib.

λιανὸς δέ, κρατυνάμενος τὴν ἀρχήν, ἐκ τῆς Ῥώμης ἐλάσας ἐπὶ τὴν Ἀκυληϊαν ἐχώρει κἀκεῖθεν ἤλαυνεν ἐπὶ τὰ Παιόνων ἔθνη, τούτοις τοὺς Σκύθας μαθὼν ἐπιθέσθαι. πέμψας δὲ σκόπους ἀπαγγελοῦντας εἰσάγειν εἰς τὰς πόλεις σιτία καὶ ζῶα καὶ πᾶν ὅ τι οὖν τοὺς ἐναντίους ἐμελλεν ὠφελήσειν, 5
2 ταύτη τὸν ἐπικείμενον αὐτοῖς λιμὸν αὖξεν διενοεῖτο. περαιοθέντων δὲ τῶν βαρβάρων καὶ μάχης ἐν τῇ Παιονίᾳ γενομένης ἰσοπαλοῦς, νῆξ ἐπιγενομένη τὴν νίκην ἀμφήριστον ἀμφοτέροις πεποίηκεν. ἐν δὲ τῇ νυκτὶ τὸν ποταμὸν οἱ βάρβαροι διαβάντες ἅμα ἡμέρᾳ περὶ σπονδῶν ἐπεκηρυκεύοντο. 10

49. Πυθόμενος δὲ ὁ βασιλεὺς ὡς Ἀλαμαννοὶ καὶ τὰ πρόσοικα τούτοις ἔθνη γνώμην ποιοῦνται τὴν Ἰταλίαν ἐπιδραμεῖν, ἐπὶ τῇ Ῥώμῃ καὶ τοῖς περὶ ταύτην τόποις εἰκότως πλέον πεφροντικῶς, ἱκανὴν τῇ Παιονίᾳ καταλιπὼν ἐπικουρίαν ἐπὶ τὴν Ἰταλίαν ἐτρέψε, καὶ καταστὰς ἐς μάχην ἐν ταῖς περὶ 15 τὸν Ἴστρον ἐσχατιαῖς πολλὰς τῶν βαρβάρων ἀπώλεσεν μυριάδας. ἐν τούτῳ καὶ τὰ περὶ τὴν Ῥώμην ἐταράχθη, τινῶν ἀπὸ τῆς γερουσίας, ὡς ἐπιβουλῇ κατὰ τοῦ βασιλέως κοινωνησάντων, εἰς εὐθύνας ἠγμένων καὶ θανάτῳ ζημιωθέντων. ἐτειχίσθη δὲ τότε ἡ Ῥώμη πρότερον ἀτειχιστος οὔσα· καὶ 20 λαβὼν τὴν ἀρχὴν ἐξ Αὐρηλιανοῦ συνεπληρώθη βασιλεύοντος Πρόβου τὸ τεῖχος. κατὰ τοῦτον τὸν χρόνον εἰς ἔννοιαν

p. 685) ille significet ambigi possit. equidem cum Schillero t. I p. 852 Vandalos intellegendos puto || 1. ἐκ V, καὶ ἐκ 5 || 4. σκόπους] accentum non mutavi, cum corruptelam subesse credam, quandoquidem 'exploratores' Zosimo ubique sunt κατάσκοποι. conieci πανταχόσε τοὺς ἀπαγγέλλοντας (sic) V, ἀπαγγέλλοντας 5 || εἰσάγειν V, εἰσαγαγεῖν 5 || 11. Ἀλαμαννοὶ scripsi cum Steph coll. III 1, 1, ἀλλαμαννοὶ (sine acc.) V, Ἀλαμαννοὶ Syllb || 11. 12. τὰ πρόσοικα τούτοις ἔθνη] sunt Iuthungi (Zeuss p. 312), quorum alteram in Italiam invasionem Dexippus quoque memorat (F. H. G. t. III p. 686) || 12. 15. p. 35, 3 ἰτάλιαν V || 15. κατα (fin. vs.) στάς V || 16. ἐσχατιαῖς V. in Istri ἐσχατιαῖς Zosimus V, 50, 3 ἄμφω Νωρικὸς collocat. iam cum proelia cum Alamannis circa Padum gesta sint (v. Aurel 18, 3; 21; Vict. ep. 35, 2) Ἡριδανὸν pro Ἴστρον reponerem, nisi in tanta Zosimi et festinatione et rerum geographicarum ignorantia omnia patienter ferenda essent || ἀπώλεσε 5 || 17. καὶ V, δὲ καὶ 5 || ἐταράχθη scripsi de Bekkeri coniectura coll. v. Aurel. 18, 4; 21, 5, ἐπράχθη V 5 || 18. ἐπιβουλῇ] ἐπιβουλῆς conii. Bekk || 20. ἐτειχίσθη] cf. Jordan 'Top d. St. Rom' t. I, 1 p. 340 sq. || 21. λαβὼν V

ἦλθεν νεωτερισμοῦ Σεπτίμιός τε καὶ Οὐρβανὸς καὶ Δομιτιανός, καὶ παραχορῆμα τιμωρίαν ὑπέσχον ἀλόντες.

50. Διφκημένων δὲ ὧδε τῶν περὶ τὴν Ἰταλίαν καὶ Παιονίαν, ὁ βασιλεὺς στρατείαν ἐπὶ Παλμυρηνοὺς ἄγειν διενοεῖτο, κρατοῦντας ἤδη τῶν τε Αἰγυπτιακῶν ἔθνων καὶ τῆς ἐφ᾽ αὐτῆς ἀπάσης καὶ μέχρις Ἀγκύρας τῆς Γαλατίας, ἐθελήσαντας δὲ καὶ Βιθυνίας μέχρι Χαλκηδόνης ἀντιλαβέσθαι, εἰ μὴ βεβασιλευκέναι γνόντες Ἀύρηλιανὸν τὴν Παλμυρηνοῶν ἀπεσείσαντο προστασίαν. ἐλάσαντος τοίνυν ἅμα στρατῷ τοῦ βασι-
 10 λέως, Ἀγκύρα τε προσετίθετο τῇ Ῥωμαίων ἀρχῇ καὶ Τύανα μετὰ ταύτην καὶ ἐξῆς ἅπασαι μέχρις Ἀντιοχείας, ἐν ἧ Ἰηνοβοσίαν εὐρὴν ἅμα στρατῷ πολλῷ παρεσκευασμένην εἰκότως ἐς μάχην ἀπήντα καὶ αὐτὸς εὐτρεπῆς. ὄρων δὲ τοὺς Παλμυρηνοῶν ἰππέας ὀπλίσει βαρεῖα καὶ ἀσφαλεῖ τεταρορηκότητας καὶ
 15 ἅμα πείρα τῇ περὶ τὴν ἰππασίαν πολὺ τῶν σφετέρων προέχοντας, τοὺς μὲν πεζοὺς πέραν που τοῦ Ὀρόντου ποταμοῦ διεχώρισεν, σύνθημα δὲ τοῖς Ῥωμαίων ἰππεῦσι δέδωκεν μὴ ἐκ τοῦ εὐθέως ἀκμητι τῇ Παλμυρηνοῶν ἰππῷ συνάψαι, δεξαμένοις δὲ τὴν αὐτῶν ἔφοδον ἐς φυγὴν δοκεῖν τρέπεσθαι, καὶ
 20 τοῦτο ποιεῖν ἄχρις ἂν ἴδωσιν αὐτούς τε καὶ τοὺς ἵππους ὑπὸ τοῦ καύματος ἅμα καὶ τῆς τῶν ὄπλων βαρύτητος πρὸς τὴν διώξιν ἀπειπόντας. οὗ δὴ γενομένου καὶ τῶν βασιλέως ἰππέων τὸ παράγγελμα φυλαξάντων, ἐπειδὴ τοὺς ἐναντίους ἐθεάσαντο παρειμένους ἤδη καὶ τοῖς ἵπποις κεκμηκόσιν ἀκινήτους τοὺς
 25 ἐπικειμένους, ἀναλαβόντες τοὺς ἵππους ἐπήεσαν καὶ αὐτομάτους τῶν ἵππων ἐκπίπτοντας συνεπάτουν. φόνος οὖν ἦν συμμιγῆς, τῶν μὲν ξίφεσι τῶν δὲ ὑπὸ τῶν ἵππων οἰκείων

1. ἦλθεν V, ἦλθε s. cf. V, 1, 3: ἐπέταττε || Σεπτίμιός τε scripsi, 'Septiminus' codd. Vict. ep. 35, 3 sec. Opitzium act. soc. Lips. t. II p. 251, ἐπιτίμιός τε Vs, quae forma nulla est || δομιτιανός V, δομιτιανός s || 4. στρατείαν] στρατιάν coni. Bekk. at cf. Pol. I, 9, 3 || παλμυρηνοὺς V || ἄγειν, v postea add., V || 6. καὶ ante μέχρις deleverim || 8. παλμυρηνοῶν ἀπεσείσαντο V || 13. ἐς V, εἰς Reitemeier || εὐτρεπῆς V ('εὐτρεπῆς fuisse videtur' Mau) || παλμυρηνοῶν V || 14. ὀπλίσει V², ὀπλισι V¹ || 16. ὄρον τοῦ V || 17. διεχώρισε s || σύνθημα s, συνθεμα h. l. V. cf. I, 65, 2; IV, 26, 9; 30, 1, 3 || δέδωκε s || 18. εὐθέως V || παλμυρηνοῶν V || δεξαμένοις V, δεξαμένους s || 19. φυγὴν ex φυγῆν V¹ || 20. ἴδωσιν s, εἰδωσιν V || 22. οὗ δὴ V || 24. κεκμηκόσιν Steph, κεκληκόσιν V || τοὺς post ἀκινήτους expunxerim

τε καὶ πολεμίων ἀναιρουμένων. (51) εἰσελθόντων δὲ τῶν ὄσοι διαφυγεῖν οἷοί τε γερόνασιν εἰς τὴν Ἀντιόχειαν, Ζάβδας ὁ Ζηνοβίας στρατηγὸς ὀρθωδῶν μὴ ποτε μαθόντες οἱ τῆς Ἀντιοχείας οἰκίτορες τὸ περὶ τὴν μάχην πταῖσμα σφίσι ἐπι-
 5 θοῖντο, ἄνδρα μεσαιπόλιον ἐμφέρειάν τινα πρὸς τὴν τοῦ βασιλέως ιδέαυ δοκοῦντά πως ἔχειν εὐρών, καὶ σχῆμα περι-
 2 θεῖς οἷον εἰκὸς ἦν Αὐρηλιανὸν ἔχειν μαχόμενον, διὰ μέσης ἄγει τῆς πόλεως ὡς δὴ τὸν βασιλέα ζωγρίαν ἐλών. καὶ τούτῳ
 τῷ σοφίσματι τοὺς Ἀντιοχεῖς ἀπατήσας αὐτὸς τε ὑπεξέδῦ
 τῆς πόλεως οὔσης νυκτὸς ἅμα τῷ λελειμμένῳ στρατεύματι, 10
 καὶ τὴν Ζηνοβίαν ἐαντῷ συνεξαγαγὼν ἐπὶ τὴν Ἐμισαν ἀνε-
 χώρησεν. ὁ δὲ βασιλεὺς ἔχων ἐν νῶ γενομένης ἡμέρας ἀνα-
 λαβεῖν τὴν πεξὴν δύναμιν καὶ ἐκατέρωθεν ἐπιθέσθαι τρα-
 15 πείσειν ἤδη τοῖς πολεμίοις, ἐπειδὴ τὴν Ζηνοβίας ἔγνω φυγῆν,
 εἰς τὴν Ἀντιόχειαν εἰσήει, δεξαμένων αὐτὸν ἀσμένως τῶν
 3 πολιτῶν. εὐρών δὲ τοὺς πολλοὺς τὴν πόλιν ἀπολιπόντας
 δέει τοῦ μὴ κακοῦ τινὸς ὡς τὰ Ζηνοβίας φρονήσαντας πειρα-
 θῆναι, προγράμματα πανταχοῦ πέμψας τοὺς πεφευγότας ἐκά-
 λει, τῷ ἀκουσίῳ καὶ ἀναγκαστῷ πλέον ἢ προαιρέσει τὰ συμ-
 βάντα ἀνατιθεῖς. (52) συνδραμόντων δὲ ἅμα τῷ θεάσασθαι 20
 τὰ προγράμματα τῶν πεφευγόντων καὶ τῆς τοῦ βασιλέως μετα-
 σχόντων φιλοφροσύνης, διαθεῖς τὰ περὶ τὴν πόλιν ἐπὶ τὴν
 Ἐμισαν ἤλαυνεν. μοῖραν δὲ τινα Παλμυρηῶν λόφον κατα-
 λαβοῦσαν εὐρών ὑπερκείμενον Δάφνης τοῦ προαστείου, τῷ

2. ἀντιοχίαν (sine acc.) V || 5. μεσαιπόλιον ἐμφέρειαν] fort. Suidas s. v. v. Zosimum respicit de Eunapio potius cogitavit Boissonade p. 540 || 7. μέσης (sine acc.), η in ras, V || 10. οὔσης V, οὔσης τῆς ε, pro quo οὔσης ἔτι coni. Syll || 11. 23. ἔμισαν V, Ἐμισαν Bekk || 14. φυγῆν ex φυγεῖν V¹ || 16. εὐρών ex εὐρόν V¹ || ἀπολιπόντας ε, ἀπόλει-
 πύτας, v sup. vs. a m. 2, V || 18. πανταχοῦ] cf. III, 11, 5: πανταχοῦ διενεργεῖν || 21. πεφευγόντων V², πεφυγόντων V¹ || 23. ἤλαυνε ε || παλμυ-
 ρίνων V || 24. Δάφνης τοῦ προαστείου (προαστίου V)] cf. v. Aurel. 25, 1. *Ἰμμης τοῦ (τῆς Ἀντιοχείας) προαστείου* coni. Oberdick 'd. roemerfeindl. Bewegungen im Orient' (Berol. 1869) p. 99 et 168, conturbans omnia. quamquam Immarum nomen ap. Fest. brev. 24; Jordan. Rom. 291; Syncell. I p. 721, 11 (cf. Eutr. IX, 13, 2) non cum Mommseno h. R. t. V p. 440, 1 ex errore pro Emesa positum puto sed ex communi aliquo fonte repetitum, in quo proelium aliquod revera initio belli apud Immas commissum memoratum erat. cf. Noeldeke ZDMG. t. XXXIX p. 336

ὑπερδεξίῳ τοῦ τόπου τὴν τῶν ἐναντίων πάροδον εἴργειν οἰομένην, τοῖς στρατιώταις ἐνεκελεύσατο συνασπισαμένοις καὶ πυκνῇ τῇ φάλαγγι τὴν πρὸς τὸ ὄρθιον ἀνάβασιν ποιουμένοις τὰ τε βέλη καὶ τοὺς ὀλοιτρόχους, εἰ καὶ τούτους τυχὸν ἐπ-
 5 ἀφείην, τῇ πυκνότητι τῆς φάλαγγος ἀποσείσασθαι. καὶ πρὸς 2 τὸ παράγγελμα εἶχε προθύμους. ἐπειδὴ δὲ κατὰ τὸ προσταχθὲν τὴν πρὸς τὸ ἄναντες ἄνοδον ἐποίησαντο, καταστάντες τοῖς ἐναντίοις ἰσοπαλεῖς ἔτρεψαν εὐθύς εἰς φυγὴν· καὶ οἱ μὲν κατὰ τῶν κρημνῶν φερόμενοι διερρηγγύνντο, τοὺς δὲ οἱ
 10 διώκοντες ἀπέσφαττον, οὗτοί τε καὶ οἱ μὴ μετασχόντες τῆς ἐπὶ τὸν λόφον ἀνόδου. μετὰ δὲ τὴν νίκην ἐπ' ἀδείας τὴν διάβασιν ποιουμένοις . . . χαίροντας κύρον κατὰ ταῦτα τῇ ὁδοιπορίᾳ τοῦ βασιλέως χρωμένον. δέχεται μὲν οὖν αὐτὸν 3 Ἀπίμεια καὶ Ἀάρισσα καὶ Ἀρέθουσα· τὸ δὲ τῶν Παλμυρηνῶν
 15 στρατόπεδον ἰδὼν ἐν τῷ πρὸ τῆς Ἐμίσης πεδίῳ συνειλεγμένον εἰς πληθὸς ἑπτὰ μυριάδων ἔκ τε αὐτῶν Παλμυρηνῶν καὶ τῶν ἄλλων, ὅσοι τῆς στρατείας αὐτοῖς εἴλοντο μετασχεῖν, ἀντεστρατοπεδεύετο τῇ τε Δαλματῶν ἵππῳ καὶ Μυσοῖς καὶ
 20 Παίοσιν καὶ ἔτι γε Νωρικοῖς καὶ Ῥαιτοῖς, ἅπερ ἐστὶ Κελτικὰ τάγματα. ἦσαν δὲ πρὸς τούτοις οἱ τοῦ βασιλικῆς τέλους, 4 ἔκ πάντων ἀριστίνδην συνειλεγμένοι καὶ πάντων διαπρεπέστατοι. συνετέτακτο δὲ καὶ ἡ Μαυρουσία ἵππος αὐτοῖς, καὶ ἀπὸ τῆς Ἀσίας αἶ τε ἀπὸ Τυάνων δυνάμεις καὶ ἐκ τῆς μέσης τῶν ποταμῶν καὶ Συρίας καὶ Φοινίκης καὶ Παλαι-
 25 στίνης τέλη τινὰ τῶν ἀνδρειοτάτων. οἱ δὲ ἀπὸ Παλαιστίνης πρὸς τῇ ἄλλῃ ὀπλίσει κορύνας καὶ ῥόπαλα ἐπεφέροντο. (53)

1. ὑπερδεξιῶι V || 3. ποιουμένοις 5, ποιούμενοι V || 4. τὰ τε V², τὰ V¹ || ὀλοιτρόχους V || 5. ἀποσείσασθαι, εἰ corr. m. 2 vel m. 1 ex ι, V || 8. εὐθύς V, εὐθὺν 5 || 10. οἱ μὴ V, οἱ 5 || 12. 13. locus desperatus. κύρον V, κύριον 5. 'secure transeuntes gaudebant imperatore hac iter suum opportune tenente' Leunclavius: ποιούμενοι ἔχαιρον καίριον (sic). κυρίῳ coni. Oberdieck l. d. p. 98. latet fort. εὐκαίρῳ vel εὐκαίρως: 'otiose' (cf. Steph. thes. s. γ.), sed praeterea lacuna videtur esse || 14. ἀπαμεία V || Ἀρέθουσα scripsi, ἀρεθούσα V 5 || 14. 16. παλμυρηνῶν V || 15. στρατόπαιδον V || Ἐμίσης Bekk || 17. στρατείας 5, στρατίας (sine acc.) V || 18. δαλματῶν V || μύσοις V || 19. παιόσιν (sic) V, Παίοσι 5 || Ῥαιτοῖς scripsi, ράιτοις V 5 || Κελτικὰ] at cf. Nissen 'ital. Landeskr.' I p. 485 || 20. βασιλικῆς, alt. ι radendo ex εἰ, V || 21. ἐκ πάντων] cf. Mommsen Herm. t. XIX p. 53 || 23. τυανῶν V || 25. ἀνδρειοτάτων, εἰ ex ι m. 2, V

συμπεσόντων δὲ τῶν στρατοπέδων ἀλλήλοις, ἔδοξεν ἢ τῶν
 Ῥωμαίων ἵππος κατὰ τι μέρος ἐκκλίνειν, ὡς ἂν μὴ πλήθει
 τῶν Παλμυρηῶν ἰπέων πλεονεκτούντων <καὶ> περιπυαζο-
 μένων πως τὸ Ῥωμαίων στρατόπεδον ἐμπεσόν ἐς κύκλωσιν
 λάθῃ. τῶν τοίνυν Παλμυρηῶν ἰπέων τοὺς ἐκκλίναντας 5
 διωκόντων καὶ ταύτῃ τὴν τάξιν τὴν οἰκείαν παρεξελθόντων,
 ἐς τούναντίον ἀπέβη τοῖς Ῥωμαίων ἰππεῦσιν τὸ βουλευθέν·
 ἐδιώκοντο γὰρ τῷ ὄντι πολὺ τῶν πολεμίων ἐλασσωθέντες.
 2 ὡς δὲ καὶ ἐπιπτον πλεῖστοι, τότε δὴ τῶν πεζῶν τὸ πᾶν ἔργον
 γενέσθαι συνέβη· τὴν γὰρ τάξιν τοῖς Παλμυρηνοῖς διαρ- 10
 ραγεῖσαν ἰδόντες ἐκ τοῦ τοὺς ἰπέας τῇ διώξει σχολάσαι,
 συστραφέντες ἀτάκτοις αὐτοῖς καὶ ἐσκεδασμένοις ἐπέθεντο.
 καὶ φόνος ἦν ἐπὶ τούτῳ πολὺς, τῶν μὲν τοῖς συνήθεσιν
 ἐπιόντων ὄπλοις, τῶν δὲ ἀπὸ Παλαιστίνης τὰς κορύνας καὶ
 τὰ ῥόπαλα τοῖς σιδήρῳ καὶ χαλκῷ τεθωρακισμένοις ἐπι- 15
 φερόντων, ὅπερ μάλιστα τῆς νίκης ἐν μέρει γέγονεν αἴτιον,
 τῷ ξένῳ τῆς τῶν ῥοπαλῶν ἐπιφορᾶς τῶν πολεμίων κατα-
 3 πλαγέντων. φευγόντων δὲ ἤδη τῶν Παλμυρηῶν προτρο-
 πάδην, καὶ ἐν τῷ φεύγειν ἑαυτοὺς τε συμπατούντων καὶ ὑπὸ
 τῶν πολεμίων ἀναιρουμένων, τὸ πεδίον ἐπληροῦτο νεκρῶν 20
 ἀνδρῶν τε καὶ ἵππων, <τῶν> ὅσοι διαδραῖναι δεδύνηται τὴν
 πόλιν καταλαβόντων.

54. Ἀθυμίας δὲ πολλῆς εἰκότως ἐπὶ τῇ ἡττῇ Ζηνοβίαν
 ἐχούσης, βουλὴ προέκειτο περὶ τοῦ πρακτέου, καὶ κοινῇ
 γνώμῃ πᾶσιν ἐδόκει τοῖς μὲν περὶ τὴν Ἐμισαν πράγμασιν 25
 ἀπογνῶναι διὰ τὸ καὶ τοὺς Ἐμισηνοὺς ἀλλοτριῶς πρὸς αὐτὴν
 ἔχοντας τὰ Ῥωμαίων αἰρεῖσθαι, Παλμύραν δὲ καταλαβεῖν καὶ
 τῷ τῆς πόλεως ὄχυρῷ τὴν ἀσφάλειαν ἐπιτρέψαντας σχολαί-
 τερον σκοπῆσαι τὰ κατὰ σφᾶς. οὐδὲν ἦν ἔργου καὶ λόγου

1. στρατοπαίδων V || 1. 2. ἔδοξεν ἢ τ. Ῥ. ἵππος] ἔδοξε τῇ (vel τῆν) τ.
 Ῥ. ἵππῳ (vel ἵππον) conieci: 'placuit' || 2. ἐκκλίνειν] de forma cf.
 Büttner-Wobst praef. Polyb. t. I p. LXXVIII || πλήθει V², πλήθι V¹
 3. 5. 18. παλμυρηῶν V || 3. καὶ 5, om. V || 4. στρατόπειδον V || ες V, εἰς
 5 || 5. ἐκκλείναντας V || 7. ἐς V, εἰς 5 || ἰππεῦσι 5 || 10. παλμυρηνοῖς V ||
 13. ἦν V || 15. τεθωρακισμένους, i a m. 1, V || 19. σὸν πατοῦντων V || 20.
 ἐπληροῦτο, ult. o ex ω radendo, V || 21. τῶν addidi de Sylburgii con-
 iectura || 24. προέκειτο Sylb, πρόσέκειτο V², πρόσέκειτο V¹ || πρακταίον
 V || 25. Ἐμισαν et 26. Ἐμισηνοὺς Bekk || 26. εμψινοῦς V || 29. p. 39, 1.
 οὐδὲ ἦν ἔργου καὶ λόγου τι μέσον con. Heyne. at Herodotum VII, 11: τὸ γὰρ

τὸ μέσον, ἀλλὰ συνέθεον ἐφ' ὅπερ ἐδόκει. πυθόμενος δὲ 2
 τὴν Ζηνοβίας φυγὴν Ἀὐρηλιανὸς εἰς μὲν τὴν Ἑμισαν εἰσήει,
 προθύμως αὐτὸν τῶν πολιτῶν δεχομένων, εὐρῶν δὲ πλοῦτον
 ὄν οὐχ οἷα τε ἐγερόνει Ζηνοβία μετακομίσει, παραχοῆμα σὺν
 5 τῷ στρατῷ τῆς ὁδοῦ τῆς ἐπὶ Παλμύραν εἶχετο. καὶ ἐπιστάς
 τῇ πόλει, κύκλω περιλαβὼν τὸ τεῖχος ἐπολιόρκει, τῆς τροφῆς
 ἐκ τῶν πλησιαζόντων ἔθνων τῷ στρατοπέδῳ χορηγουμένης.
 τῶν δὲ Παλμυρηνῶν ἐπιτωθαζόντων ὡς ἀδυνάτου τῆς ἀλώ-
 σεως οὔσης, ἤδη δὲ τινος καὶ εἰς αὐτὸν τὸν βασιλέα λόγους
 10 αἰσχροὺς ἀφιέντος, παρεστῶς τις τῷ βασιλεῖ Πέρσης ἀνήρ
 'εἰ κελεύεις' ἔφη, 'τὸν ὑβριστὴν τοῦτου ὄψει νεκρόν'. ἐγκε- 3
 λευσαμένου δὲ τοῦ βασιλέως, προστησάμενος ἑαυτοῦ τινὰς ὁ
 Πέρσης τοὺς ἀποκρύπτοντας, ἐντείνας τὸ τόξον καὶ βέλος
 ἀρούσας ἀφίησιν, ὃ δὴ προκεκυφότε τῆς ἐπάλλξεως τῷ ἀν-
 15 θρώπῳ καὶ ἔτι τὰς ὑβρεῖς ἐπαφιέντι προσπαγὲν κατάγει τε
 τοῦ τεύχους αὐτὸν καὶ νεκρὸν τῷ στρατοπέδῳ καὶ τῷ βασιλεῖ
 δείκνυσιν. (55) ἐπεὶ δὲ ἀντεῖχον πολιορκούμενοι, σπάνει τῶν
 ἐπιτηδείων ἀπαγορεύσειν τοὺς πολεμίους ἐλπίσαντες, ἐγκαρ-
 20 τεροῦντας θεώμενοι καὶ αὐτοὶ τροφῆς ἐνδεία πιεζόμενοι γνώ-
 μην ποιοῦνται ἐπὶ τὸν Εὐφράτην δραμεῖν, κἀκεῖσε παρὰ
 Περσῶν βοήθειαν εὐρέσθαι, πράγματά τε Ῥωμαίοις νεώτερα
 μηχανήσασθαι. ταῦτα βουλευσάμενοι, καμήλω . . . τὴν Ζη- 2
 νοβίαν ἀναβιβάσαντες, αἱ δὲ καμήλων εἰσὶν τάχιστα καὶ

μέσον οὐδὲν τῆς ἔχθρης ἐστὶ scriptor imitari voluisse videtur || p. 38, 29.
 ἦν V || 2. φυγὴν V², φυγεῖν V¹ || ὁ αὐρ. ε || Ἑμισαν Bekk || 7. στρατοπειδω
 χορηγουμένης V || 8. παλμυρήνων V || 14. ἀφείησιν V || 15. ἐπαφιεντι
 (sine acc.) V || 17. ἀντεῖχον (hoc acc.) V, ἀντεῖχοντο ε || 18. ἀπαγόρευσειν
 (sic) V², ἀπαγόρευσιν V¹ || 18. 19. καὶ ἐγκαρτ. ε || 19. πιεζόμενοι V, at
 'v eradi coeptum' Mau. cf. I, 45, 1 || 20. κἀκεῖσαι, ε a m. 2, V || 22.
 βουλ. καιμηλωτη τοιαύτην τὴν ξην. V, βουλ. καὶ καμήλω τὴν ξην. ε, ubi
 θηλεία post καμήλω addebat Leunclavius, δραμάδι Reitemeier, quos
 iam V redarguit. fugisse Zenobiam 'camellis, quos dromedas uoci-
 tent', cum scriptor v. Aur. 28, 3 tradat, cui in universum de his rebus
 cum Zosimo convenit, in Vaticani corruptela Arabicae alicuius regi-
 onis camelorum proventu cum maxime celebris nomen latere videtur
 (cf. Ritter 'Erdkunde' t. XIII p. 638 sq.). quod nomen in Omanitica
 quidem terra iam veteribus nota quaerendum puto (cf. F. Hommel
 'd. Namen d. Saeugethiere bei d. suedsemitischen Voelkern' Lips. 1879
 p. 213), at certum aliquod ex eis quae adfert A. Sprenger 'd. alte
 Geographie Arabiens' Bernae 1875 eligere non audeo || 23. εἰσὶ ε

ἵππους ὑπεραίρουσαι τάχει, τῆς πόλεως ὑπεξάγουσιν. Αὐρη-
 λιανὸς δὲ ἀχθόμενος ἐπὶ τῇ τῆς Ζηνοβίας φυγῇ, τῷ κατὰ
 φύσιν οὐκ ἐνδούς δραστηρίῳ, πέμπει παραχρῆμα τοὺς διώ-
 3 ζοντας ταύτην ἱππέας. οἱ δὲ καταλαβόντες ἤδη τὸν Εὐφράτην
 αὐτὴν μέλλουσαν περαιοῦσθαι, καταγαρόντες ἐκ τοῦ πλοίου 5
 πρὸς τὸν Αὐρηλιανὸν ἄγουσιν. ὁ δὲ τῷ μὲν ἀπροσδοκίῳ
 τῆς θεᾶς περιχαρῆς ἐγερόνει, φιλότιμος δὲ ὢν φύσει, λαβὼν
 κατὰ νοῦν ὡς γυναικὸς κρατήσας οὐκ ἔσται τοῖς ἐσομένοις
 ἐπίδοξος, ἐδυσχέραινευ. (56) τῶν δὲ ἐναποκεκλεισμένων τῇ
 πόλει Παλμυρηνῶν αἱ γυνῶμαι διχῆ διηροῦντο, τῶν μὲν προ- 10
 κινδυνεύειν τῆς πόλεως ἐθελόντων καὶ διαπολεμεῖν παντὶ
 σθένει Ῥωμαίοις, τῶν δὲ ἰκετηρίας ἀπὸ τοῦ τείχους προ-
 τεινομένων αἰτούντων τε συγγνώμην ἐπὶ τοῖς προλαβοῦσιν.
 δεξαμένου δὲ τοῦ βασιλέως τὴν ἰκετείαν καὶ θαρρεῖν παρα-
 κελυσαμένου, πρὸ τῆς πόλεως ἐξεχέοντο, δῶρα καὶ ἱερεῖα 15
 2 προσάγουτες. Αὐρηλιανὸς δὲ τὰ μὲν ἱερεῖα τιμήσας τὰ δὲ
 δῶρα δεξάμενος ἀθῶους ἠφίει. τῆς δὲ πόλεως γενόμενος
 κύριος καὶ τοῦ κατὰ ταύτην πλούτου καὶ τῆς ἄλλης ἀποσκευῆς
 καὶ ἀναθημάτων κρατήσας, ἐπανελθὼν εἰς τὴν Ἐμισαν εἰς
 κρίσιν ἤγαγε Ζηνοβίαν τε καὶ τοὺς ταύτη συναραμένους.
 ἐπεὶ δὲ αἰτίας ἔλεγεν ἑαυτὴν ἐξαιροῦσα, πολλοὺς τε ἄλλους
 ἦγεν εἰς μέσον ὡς παραγαρόντας οἷα γυναῖκα, ἐν οἷς καὶ
 Λογγίνος ἦν, οὗ συγγράμματα ἔστι μέγα τοῖς παιδείας μετα-
 3 ποιουμένοις ὕφελος φέροντα· ὥπερ ἐφ' οἷς κατηγορεῖτο ἐλεγ-
 χομένῳ παραχρῆμα ὁ βασιλεὺς θανάτου ζημίαν ἐπέθηκεν, ἣν 25
 οὕτω γενναίως ἠνεγκεν ὁ Λογγίνος ὥστε καὶ τοὺς σχετιάζ-
 ζοντας ἐπὶ τῷ πάθει παραμυθεῖσθαι, καὶ ἄλλων δὲ Ζηνοβίας
 κατειπούσης κολάσεσιν ὑπαχθέντων.

57. Ἄξιον <δὲ> τὰ συννευχθέντα πρὸ τῆς Παλμυρηνῶν

2. ἐπὶ τῇ 5, ἐπὶ τε V || 5. ἐκ V, τε ἐκ 5 || 10. παλμυρήνων V || γνώ-
 μαι. διχῆ διηροῦντο τῶν V, γυνῶμαι τῶν 5 || 13. προλαβοῦσι 5 || 15. ἐξε-
 χέοντο δῶρα 5, ἐξέχεοντα (sic) δῶρα V || 15. et 16. ἱερεῖα V || 19. ἀναθη-
 μάτων 5, ἀναθημ. V || Ἐμισαν Bekk || 21. ἐπεὶ] ἢ con. Bekk || ἑτίας
 (sine acc.), αι a m. 1, V || ἐξαιρουσα sine acc. V, ἐξαιροῦσα Syll || 22.
 23. γυν., καὶ δὴ καὶ Λογγίνον, οὗ con. Steph || 23. μέγα 5, μεγάλα V
 παιδείας V || 24. ἐφ' οἷς 5, ἔφους V || κατηγορεῖ τὸ V || 26. λογγγίνος V
 29. δὲ add. Leunclavius || προ της πρώτης παλμυρήνων V. πρώτης non
 recepi dittographiam ratus alioqui αἴρεσις non καθαιρέσις expectan-

καθαιρέσειως ἀφηγήσασθαι, εἰ καὶ τὴν ἱστορίαν ἐν ἐπίδρομῃ
φαίνομαι ποιησάμενος διὰ τὴν εἰρημένην ἐν προοιμίῳ μοι
πρόθεσιν· Πολυβίου γὰρ ὅπως ἐκτίσαντο Ῥωμαῖοι τὴν ἀρχὴν
ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ διεξελθόντος, ὅπως ἐν οὐ πολλῷ χρόνῳ
5 σφῆσιν ἀτασθαλίῃσιν αὐτὴν διέφθειραν ἔρχομαι λέξων. ἀλλὰ 2
ταῦτα μὲν, ἐπειδὴν ἐν ἐκείνῳ γένωμαι τῆς ἱστορίας τῷ μέρει·
Παλμυρηνοῖς δὲ μέρους οὐκ ὀλίγου τῆς Ῥωμαίων ἐπικρατείας
ἤδη κεκρατηκόσιν, ὡς διεξήλθον, ἐκ τοῦ θείου πολλά προεμη-
νύθη τὴν συμβᾶσαν αὐτοῖς δηλοῦντα καθαιρέσιν. τίνα δὲ
10 ταῦτα, ἐρῶ. ἐν Σελευκείᾳ τῇ κατὰ Κιλικίαν Ἀπόλλωνος
ἱερὸν ἴδρυτο καλουμένου Σαρπηθουίου, καὶ ἐν τούτῳ χρη-
στήριον. τὰ μὲν οὖν περὶ τοῦ θεοῦ τούτου λεγόμενα, καὶ 3
ὡς ἅπασιν τοῖς ὑπὸ λύμης ἀκρίδων ἐνοχλουμένοις Σελευκιάδας
παραδιδούς (ἔρνεα δὲ ταῦτα ἐνδικοιτῶμενα τοῖς περὶ τὸ ἱερὸν
15 τόποις) συνεξέπεμπε τοῖς αἰτουῦσιν, αἱ δὲ ταῖς ἀκρίσιν συμ-
περιπτάμεναι καὶ τοῖς στόμασιν ταύτας δεχόμεναι καὶ παρα-
χρῆμα διαφοροῦσαι πλῆθος τε ἄπειρον ἐν ἀκαριαίῳ διέφθειρον
καὶ τῆς ἐκ τούτων βλάβης τοὺς ἀνθρώπους ἀπήλλαττον,
ταῦτα μὲν τῇ τηρικαῦτα τῶν ἀνθρώπων εὐδαιμονίᾳ παρήμι,
20 τοῦ καθ' ἡμᾶς γένους πᾶσαν ἀποσεισαμένου θείαν εὐεργεσίαν.
τοῖς Παλμυρηνοῖς δὲ χρωμένοις εἰ καθέξουσιν τὴν τῆς ἐφᾶς 4
ἡγεμονίαν, ἔχρησεν ὁ θεὸς οὕτως

ἔξιτέ μοι μεγάρων, ἀπατήμονες οὐλλιοὶ ἄνδρες,
φύτλης ἀθανάτων ἐρικυδέος ἀλγυντῆρες.

25 πυνθανομένοις δέ τισιν περὶ τῆς Ἀύρηλιανοῦ κατὰ Παλμυ-
ρηνῶν στρατείας ὁ θεὸς ἀνεῖλε

dum foret. cf. I, 58, 3 || 5. σφισιν ατασθαλιησι, v a m. 1, V || λέξων s,
λέξων V || 7. παλμυρήνοισ V || 10. σελευκείᾳ s, σελευκίαι V || 11. ἴδρυτο
<τοῦ> καλ. coniecti. de re v. R. Koehler mus. Rhen. t. XIV p. 471 sq. ||
καλουμένου//, s erasa, V || 13. Σελευκιάδας] Σελευκιάδας videtur scriben-
dum, cf. Steph. thes. s. v. ceterum Eunapio fr. 2, a Boissonadio (p. 490)
huc tractum, recte ademit L. Dindorf || 14. ὄρνεα| est 'pastor roseus'
L. cf. F. Th. Koepfen 'ueber die Heuschrecken in Suedrussland' (Petrop.
1866) p. 71 sq. || 15. συνεξέπεμπε s || ακρίσιν σὺν περ. V || 16. στόμασι s
δεχόμεναι καὶ παραχρήμα διαφοροῦσαι (διαφοροῦσαι m. 2) πλῆθος V,
δεχόμεναι παραχρήμα πλῆθος s || 18. ἀπηλαττον (sine acc.) V || 20. πάσαν
ἀποσεισαμένου (sic) V, ἀποσεισαμένου s || 21. παλμυρηνοισ, sine acc., V ||
καθέξουσι s || 22. οὕτως s, οὕτος (sic) V || 23. ἔξιτε μοι Reitemeier,
ἔξιτε μεν V. cf. Hom. Od. 2, 139 || 25. τισι s || παλμυρηνων V

κίρκος τρήρωσιν κρυερὸν γόνον ἠγγηλάζων,
οἷος πολλῆσιν· τὰ δὲ φρίσσουσι φονῆα.

58. Καὶ ἕτερον δὲ Παλμυρηνοῖς συνηρέχθη τοιοῦτον.
Ἄφακα χωρίον ἐστὶν μέσον Ἐλιουπόλεως τε καὶ Βίβλου, καθ'
ὃ ναὸς Ἀφροδίτης Ἀφρακίτιδος ἴδονται. τούτου πλησίον λίμνη 5
τις ἐστὶν εἰκοῦα χειροποίητῳ δεξαμενῇ. κατὰ μὲν οὖν τὸ
ιερόν καὶ τοὺς πλησιάζοντας τόπους πῦρ ἐπὶ τοῦ ἀέρος λαμ-
πάδος ἢ σφαίρας φαίνεται δίκην, συνόδων ἐν τῷ τόπῳ χρο-
νοῖς τακτοῖς γινομένων, ὅπερ καὶ μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς
2 ἐφαίνετο χρόνων. ἐν δὲ τῇ λίμνῃ εἰς τιμὴν τῆς θεοῦ 10
δῶρα προσέφερον οἱ συνιόντες ἕκ τε χρυσοῦ καὶ ἀργύρου
πεποιημένα, καὶ ὑφάσματα μέντοι λίνου τε καὶ βύσσου καὶ
ἄλλης ὕλης τιμιωτέρας· καὶ εἰ μὲν δεκτὰ ἐφάνη, παραπλησίως
τοῖς βάρεσι καὶ τὰ ὑφάσματα κατεδύετο, εἰ δὲ ἄδεκτα καὶ
ἀπόβλητα, αὐτὰ τε ἦν ἰδεῖν ἐπιπλέοντα τῷ ὕδατι τὰ ὑφά- 15
σματα καὶ εἰ τί περ ἦν ἐν χρυσοῦ καὶ ἀργύρῳ καὶ ἄλλαις
ὑλαῖς, αἷς φύσις οὐκ αἰωρεῖσθαι ἐπὶ τοῦ ὕδατος ἀλλὰ κατα-
3 δύεσθαι. τῶν Παλμυρηνῶν τοίνυν ἐν τῷ πρὸ τῆς καθαιρέ-
σεως ἔτει συνελθόντων ἐν τῷ τῆς ἑορτῆς καιρῷ καὶ εἰς
τιμὴν τῆς θεοῦ δῶρα χρυσοῦ καὶ ἀργύρου καὶ ὑφασμάτων 20
κατὰ τῆς λίμνης ἀφέντων, πάντων τε τοῦ βάθους καταδύν-
των, κατὰ τὸ ἐχόμενον ἔτος ἐν τῷ καιρῷ τῆς ἑορτῆς ὤφθη-
σαν αἰωρούμενα πάντα, τῆς θεοῦ διὰ τούτου τὰ ἐσόμενα
δηλωσάσης.

4 Ἡ μὲν οὖν εἰς Ῥωμαίους εὐμένεια τοῦ θεοῦ τῆς ἱερᾶς 25
ἀριστείας φυλαττομένης τοιαύτη· ἐπειδὴν δὲ εἰς ἐκείνους
ἀφίκωμαι τοὺς χρόνους ἐν οἷς ἡ Ῥωμαίων ἀρχὴ κατὰ βραχὺ
βαρβαρωθεῖσα εἰς ὀλίγον τι, καὶ αὐτὸ διαφθαρέν, περιέστη,
τηρικαῦτα καὶ τὰς αἰτίας παραστήσω τοῦ δυστυχήματος, καὶ

1. κρυερὸν scripsi de Sylburgii coniectura, ἱερὸν V s. κρυερὸς γόνος est 'nenia': Hom. Il. 24, 524; Od. 4, 103; 11, 212. accipiter igitur columbis, quas mox exstincturus est, neniā ipse praeit. ceterum κίρκος et τρήρων iunguntur etiam Il. 22, 139 || ἠγγηλάζων V s || 3. παλμυρηνοῖς V || 4. Ἄφακα] cf. Baudissin 'Stud. z. semit. Relig.' II p. 160 sq. | ἐστὶ s || Βίβλου] fort. Βύβλου scripsit || 6. δεξαμένῃ V || 10. λίμνη εἰς hiant. χρόνων. τῇ λίμνῃ δὲ εἰς conieci || 11. et 20. ἀργυροῦ et 16. ἀργυρῶι V || 16. 17. ἦν ἐκ χρυσοῦ καὶ ἀργύρου καὶ ἄλλης ὕλης, ἧς con. Syll 18. παλμυρηνῶν V || 19. ἔτει V², ἔτι V¹ || 21. καταδύντων scripsi, κατὰ δύντων V, καταδύντων s || 27. ἀφίκωμαι V

τοὺς χρησμοὺς ὡς ἂν οἶός τε ὃ παραθήσομαι τοὺς τὰ συν-
 ενεχθέντα μνηύσαντας. (59) ἐπανελθεῖν δὲ τέως καιρὸς ὄθεν
 ἐξέβην, ἵνα μὴ τὴν τάξιν τῆς ἱστορίας ἀτελῆ δόξω κατα-
 λιμπάνειν.

5 Ἀύρηλιανοῦ τοίνυν ἐπὶ τὴν Εὐρώπην ἐλαύνοντος, καὶ
 συνεπάγοντός οἱ Ζηροβίαν τε καὶ τὸν παῖδα τὸν ταύτης καὶ
 πάντας ὅσοι τῆς ἐπαναστάσεως αὐτοῖς ἐκοινώνησαν, αὐτὴν
 μὲν Ζηροβίαν φασὶν ἢ νόσῳ ληφθεῖσαν ἢ τροφῆς μεταλαβεῖν
 οὐκ ἀνασχομένην ἀποθανεῖν, τοὺς δὲ ἄλλους πλὴν τοῦ Ζηρο-
 10 βίας παιδὸς ἐν μέσῳ τοῦ μεταξὺ Χαλκηδόνος καὶ Βυζαντίου
 πορθμοῦ καταποντωθῆναι. (60) ἐχομένου δὲ Ἀύρηλιανοῦ τῆς
 ἐπὶ τὴν Εὐρώπην ὁδοῦ, κατέλαβεν ἀγγελία τοιαύτη, ὡς τῶν
 ἐν Παλμύρα καταλειφθέντων τινὲς Ἀσφαῖον παραλαβόντες, ὅς
 καὶ τῶν προλαβόντων αὐτοῖς γέγονεν αἴτιος, ἀποπειρῶνται
 15 Μαρκελλίνου τοῦ καθεσταμένου τῆς μέσης τῶν ποταμῶν
 παρὰ βασιλέως ὑπάρχου καὶ τὴν τῆς ἐφῶς ἐγκεχειρισμένου
 διοίκησιν, εἴ πως ἀνέχεται σχῆμα βασιλείου ἐαυτῷ περιθεῖναι.
 τοῦ δὲ εἰς τὸ διασκέπτεσθαι τὸ πρακτέον ἀναβαλλομένου, τὰ 2
 παραπλήσια καὶ αὐτίς καὶ πολλάκις ἠνώχλουν. ὃ δὲ ἀπο-
 20 κρίσεισιν χρώμενος ἀμφιβόλοις αὐτὸς μὲν Ἀύρηλιανῷ τὸ
 σκεφθὲν κατεμήνυσε, Παλμυρηνοὶ δὲ Ἀντιόχῳ περιθέντες
 ἄλουργές ἱμάτιον κατὰ τὴν Παλμύραν εἶχον. (61) Ἀύρηλια-
 νὸς δὲ ταῦτα ἀκηκοὼς αὐτόθεν, ὡς εἶχεν, ἐπὶ τὴν ἐφῶν ἐστέλ-
 λετο, καταλαβὼν δὲ τὴν Ἀντιόχειαν καὶ ἵππων ἀμίλλης ἐπι-
 25 τελουμένης τῷ δήμῳ φανείς καὶ τῷ ἀδοκῆτῳ πάντας ἐκπλήξας
 ἐπὶ τὴν Παλμύραν ἤλαυνεν. ἀμαχητὶ δὲ τὴν πόλιν ἔλων καὶ
 κατασκάψας, οὐδὲ τιμωρίας Ἀντιόχον ἄξιον διὰ τὴν εὐτέλειαν
 εἶναι νομίσας ἀφίησιν. σὺν τάχει δὲ καὶ Ἀλεξανδρέας στα-
 σιάσαντας καὶ πρὸς ἀπόστασιν ἰδόντας παραστησάμενος, θρό-
 30 αμβον εἰς τὴν Ῥώμην εἰσαγαγὼν μεγίστης ἀποδοχῆς ἐκ τοῦ
 δήμου καὶ τῆς γερουσίας ἐτύγχανεν. ἐν τούτῳ καὶ τὸ τοῦ 2

8. ημοσω ut vid. V¹, corr. V² || 10. βυ//ζαντίου V || 15. καθεστα-
 μένον 5, καθισταμένου V || 17. βασιλείου] conieci βασιλικόν coll. II, 43,
 2; IV, 46, 2. βασιλείος cum γένος (vel γονή) et θρόνος vocabulis solis
 iungit scriptor || 18. πρακταίων V || 19. 20. ἀποκρίσει 5 || 20. τὸ 5, τῷ V ||
 21. παλμυρηνοὶ V || Ἀντιόχῳ] consentit Pol. Silv. lat. p. 243 M. 'Achil-
 leus' est v. Aur. 31, 2 || 26. παλμυρῶν V || 28. νομήσας V || ἀφίησι 5 ||
 ταχει V², ταχι V¹ || 29. ἰδόντας] cf. VI, 12, 2

Ἡλίου δειμάμενος ἱερὸν μεγαλοπρεπῶς τοῖς ἀπὸ Παλμύρας ἐκόσμησεν ἀναθήμασιν, Ἡλίου τε καὶ Βήλου καθιδρῦσας ἀγάλματα. τούτων οὕτω διωκημένων, Τέτρικον καὶ ἄλλους ἐπαναστάοντας οὐ σὺν πόνῳ καθελὼν κατὰ τὴν ἀξίαν μετήλ-
 3 θεν. ἤδη δὲ καὶ ἀργύριον νέον δημοσίᾳ διέδωκεν, τὸ κί- 5
 βδηλον ἀποδόσθαι τοὺς ἀπὸ τοῦ δήμου παρασκευάσας, τούτῳ
 τε τὰ συμβόλαια συγχύσεως ἀπαλλάξας. ἐπὶ τούτοις καὶ ἄρ-
 των δωρεᾷ τὸν Ῥωμαίων ἐτίμησεν δῆμον. διαθέμενος δὲ
 ἅπαντα τῆς Ῥώμης ἐξώρμησεν. (62) διατρίβοντι δὲ αὐτῷ
 κατὰ τὴν Πέρινθον, ἣ νῦν Ἡράκλεια μετωνόμασται, συν- 10
 ἴσταται τις ἐπιβουλὴ τοιάδε. ἦν τις ἐν τοῖς βασιλείοις Ἔρωσ
 ὄνομα, τῶν ἐξωθεν φερομένων ἀποκρίσεων μηνυτῆς τεταγ-
 μένος. τούτῳ πταισμάτος τινος ἔνεκεν ὁ βασιλεὺς ἀπειλήσας
 2 ἐς φόβον κατέστησεν. καὶ δεδιὼς μὴ ταῖς ἀπειλαῖς ἔργον 15
 ἐπιτεθεῖη, τῶν δορυφόρων τισίν, οὓς μάλιστα τολμηροτάτους
 ἤδει, κοινολογεῖται, καὶ γράμματα δεῖξας ἄπερ ἦν εἰς τύπον
 τῶν βασιλέως γραμμάτων αὐτὸς μιμησάμενος (ἐκ πολλοῦ γὰρ
 οἱ τὰ τῆς μιμήσεως μεμελέτητο) πείθει θάνατον ὑφορωμένους
 (τοῦτο γὰρ ἦν ἐκ τῶν γραμμάτων τεκμήρασθαι) πρὸς τὴν
 3 κατὰ τοῦ βασιλέως ὀρμησάμενος σφαγὴν. ἐπιτηρήσαντες οὖν 20
 αὐτὸν ἐξιόντα τῆς πόλεως δίχα τῆς ἀρκούσης φυλακῆς

2. Ἡλίου] cf. Eckhel d. n. t. VII p. 483 || Βήλου] cf. C. I. L. VI, 1 n. 50; : 'Malachbelo' ib. n. 51 saepiusque in inscriptionibus (Mommsen hist. R. t. V p. 426, 1; ZDMG. t. XXXI p. 100; t. XXXIX p. 357) || 4. συμ (sine acc.) πόνῳ V || 5. ἀργύριον νέον] cf. Mommsen r. Muenzw. p. 798, 208 || δημοσία V || διέδωκε s || 5. 6. κίβδηλον V (sine acc.) || 8. δωρεᾷ, ε ex corr. m. 1, V || τὸν s, τῶν V || ἐτίμησε s || 9. ἐξώρμησε s || 10. νῦν Ἡρ. μετωνόμασται] antiquissimum mutationis plane singularis testimonium esse fr. Vatic. § 284 (III id. Oct. Heraclia Thracum a. 286) monuit Mommsen, qui a Iovio in Herculi novae collegae honorem eam factam esse valde probabiliter conicit. iam cum reliqui scriptores omnes in Aureliani morte Heracliam nominent urbem, Perinthum praeter Zosimum nemo, Zosimiana patet redire ad scriptorem Diocletiano aequalem. (ceterum Lactantii aetate promiscue utrumque nomen in usu fuisse videtur, v. de m. pers. c. 45) || 11. Ἔρωσ—12. μηνυτῆς eisdem verbis habet Zonar. t. III p. 153, 13 Dind. de ipso munere v. Gothofredus ad cod. Th. t. II p. 88 Ritt. || 12. μηνυτῆς V², μηνυτις (sine acc.) V¹ || 14. κατέστησε s || 15. δορυφόρων, o radendo ex ω, V || 18. μεμελετητο (sine acc.) V, έμεμ. Sylb pro apographorum έμεμ. vel έκμεμ. || 19. ἦν V

ἐπελαύνουσιν, καὶ πάντες ἐπαγαρόντες τὰ ξίφη διώλεσαν. αὐτὸς μὲν οὖν ἐτάφη μεγαλοπρεπῶς αὐτόθι παρὰ τοῦ στρατοπέδου τῶν ἔργων ἕνεκα καὶ τῶν κινδύνων, οὓς ὑπὲρ τῶν κοινῶν ἀπεδείξατο πραγμάτων.

63. Τακίτου δὲ τὰ τῆς Ῥώμης ἀναδησαμένου βασιλεία καὶ τὴν ἀρχὴν ἔχοντας, Σκύθαι διὰ τῆς Μαιώτιδος λίμνης περαιωθέντες διὰ τοῦ Πόντου τὰ μέχρι Κιλικίας ἐπέδραμον. οἷς ἐπεξελθὼν Τάκιτος τοὺς μὲν αὐτὸς καταπολεμήσας ἐξείλεν, τοὺς δὲ Φλωριανῶ προβεβλημένῳ τῆς ἀλλῆς ὑπάρχῳ παρα-
 10 δούς ἐπὶ τὴν Εὐρώπην ἐξώρμησεν. ἔνθα δὴ καὶ εἰς ἐπιβου-
 λὴν ἔμπροσθεν ἐξ αἰτίας ἀναιρεῖται τοιαῦσδε. Μαξιμίῳ γένοι 2
 προσήκοντι τὴν Συρίας ἀρχὴν παραδέδωκεν. οὗτος τοῖς ἐν
 τέλει τραχύτατα προσφερόμενος εἰς φθόνον ἄμα καὶ φόβον
 κατέστησεν. τεκόντων δὲ τούτων μῖσος, τὸ λειπόμενον εἰς
 15 ἐπιβουλήν ἐτελεύτησεν, ἧς κοινωνοὺς ποιησάμενοι τοὺς Αὐρη-
 λιανὸν ἀνελόντας αὐτῷ μὲν ἐπιθέμενοι Μαξιμίῳ κατέσφαξαν,
 διώξαντες δὲ ἀναξευγνύντα ἐπὶ τὴν Εὐρώπην Τάκιτον ἀν-
 αιροῦσιν.

64. Ἐντεῦθεν εἰς ἐμφύλιον κατέστη τὰ πράγματα ταρα-
 20 χήν, τῶν μὲν κατὰ τὴν ἑφάν βασιλέα Πρόβον ἐλομένων, τῶν
 δὲ κατὰ τὴν Ῥώμην Φλωριανόν. καὶ Πρόβος μὲν εἶχεν Συ-

1. ἐπελαύνουσι s || 2. στρατοπαίδου V || 4. ἀπεδείξατο] in zeugmate non recte offendens ὑπεδέξατο vel ἀνεδέξατο conī. Sylb || 5. Τακίτου — 18. ἀναιροῦσιν excerpit Ioannes Antiochenus F. H. G. t. IV p. 599 157 || 5. τὰ τῆς Ῥώμης V et Io., τῆς Ῥώμης apographa, τὴν Ῥώμης Bekk || ἀναδησαμένου V, ἀναδεξαμένου Io. || βασιλεία V et Io., βασιλείαν Bekk || 6. Σκύθαι] eodem nomine Gothos hos (Wilmanns ex. 1046) appellat Zonaras || 7. διὰ τοῦ Πόντου τὰ] in his verbis, quae Io. omittit, vitium latet. Σκύθαι τὴν Μαιώτιδα λίμνην καὶ τὸν Φᾶσιν ποταμὸν περαιω-
 θέντες Πόντῳ καὶ Καππαδοσίᾳ ἐπήλθον καὶ Γαλατίᾳ καὶ Κιλικίᾳ Zo-
 naras XII, 28, ex eodem aperte fonte ac Zosimus. conieci περαιωθέντες
 (Ἀσίας ἀπὸ) τοῦ Πόντου πάντα μέχρι vel simplicius περ. τὰ ἀπὸ τοῦ
 Πόντου μέχρι. cf. I, 64, 1 || 8. ἐξείλεν (hoc acc.) V, ἐξείλε s || 11. Μα-
 ξίμῳ h. l. Io. || 12. οὗτος radendo ex οὕτως V || 13. τελει V², τελι V¹
 (sine acc.) || 14. τὸν βασιλέα κατέστησεν Io., ex interpolatione puto ||
 κατέστησε s || μισος radendo ex μησος V || τὸ λειπόμενον] cf. V, 3, 6
 15. 16. Αὐρήλιον Io. || 16. τῷ Μαξιμίῳ Io. || 17. ἐπὶ τὴν Εὐρώπην addidi
 ex V et Io., om. s || 18. (ἀναιροῦσιν,) ἕξ μῆσι τοῖς ὅλοις βασιλεύσαντα
 Io., qui aliunde opinor haec adscivit || 21.—p. 46, 3. eadem eodem ex
 fonte Graeco habet Zonar. t. III p. 154, 19—21 Dind. || 21. εἶχε s

ρίαν καὶ Φοινίκην καὶ Παλαιστίνην καὶ τὴν Αἴγυπτον ἔπα-
σαν, τὰ δὲ ἀπὸ Κιλικίας μέχρις Ἰταλίας Φλωριανὸς ὑπήκουον
δὲ αὐτῷ καὶ τὰ ὑπὲρ τὰς Ἄλπεις ἔθνη, Γαλάται καὶ Ἰβήρες
ἅμα τῇ Βρετανικῇ νήσῳ, καὶ προσέτι γε ἅπαντα Λιβύη καὶ
2 τὰ Μαυρούσια φῦλα. παρεσκευασμένων δὲ εἰς πόλεμον ἀμ-
φοτέρων, εἰς τὴν Ταρσὸν ὁ Φλωριανὸς ἀφικόμενος αὐτῇ
στρατοπεδεύει ἐγνώκει, τὴν κατὰ τῶν ἐν τῷ Βοσπόρῳ Σκυ-
θῶν νίκην ἡμιτελῆ καταλελοιπώς, ταύτη τε καὶ τοῖς ἐγκε-
κλεισμένοις ἐνδοῦς ἀδεῶς τὰ οἰκεία καταλαβεῖν. τρίβοντος
δὲ Πρόβου τὸν πόλεμον οἷα καὶ ἐξ ἐλάττονος πολλῷ δυνά- 10
μεως αὐτὸν ἀναδεξαμένου, κατὰ τὴν Ταρσὸν ἐν τῷ θερεῖ
γινομένου καύματος, ἀηθήσαντες οἱ Φλωριανῶ συντεταγμένοι
διὰ τὸ ἐκ τῆς Εὐρώπης τὸ πλεόν τοῦ στρατεύματος εἶναι,
3 νόσῳ δεινῇ περιπίπτουσιν. ὅπερ μαθὼν ὁ Πρόβος εἰς καιρὸν
ἐπιθέσθαι διέγνω. τῶν δὲ Φλωριανοῦ στρατιωτῶν καὶ παρὰ 15
δύναμιν ἐπεξεληθόντων ἐγένοντο μὲν ἀκροβολισμοὶ πρὸ τῆς
πόλεως, ἔργου δὲ οὐδενὸς ἀφηγήσεως ἀξίου πραχθέντος ἀλλ'
ἀποστάτων ἀλλήλων τῶν στρατοπέδων ἐλθόντες μετὰ ταῦτά
τινες τῶν ἅμα Πρόβῳ στρατευσάντων παραλύουσι Φλωριανὸν
4 τῆς ἀρχῆς. οὗ γενομένου χρόνον μὲν ἐφυλάχθη τινά, τῶν 20
δὲ περὶ αὐτὸν οὐ κατὰ τὴν Πρόβου προαίρεσιν τοῦτο γεγε-
νησθαι λεγόντων, ἀναλαβεῖν τὴν ἀλουργίδα Φλωριανὸς αὐτίς
ἠνέσχετο, μέχρις ἐπανελθόντες οἱ τὰ Πρόβῳ σὺν ἀληθείᾳ περὶ
τούτου δοκοῦντα μνηύοντες ἀναιρεθῆναι παρὰ τῶν οἰκείων
Φλωριανὸν πεποιήκασιν. 25

65. Περιστάσης δὲ τῆς βασιλείας εἰς Πρόβον, ἐλαύνων
ἐπὶ τὰ πρόσω προοίμιον ἐποιήσατο τῶν ὑπὲρ τοῦ κοινοῦ πρά-
ξεων ἔργον ἐπαινετόν· παρὰ γὰρ τῶν ἀνελόντων Ἀύρηλιανὸν
καὶ ἐπιθεμένων Τακίτῳ δίκην ἔγνω λαβεῖν. ἀλλὰ προφανῶς
μὲν οὐ πράττει τὸ βουλευθὲν δέει τοῦ μὴ τινα ταραχὴν ἐκ 30

2. κιλικίας V || 3. ἀλπεις εθνη corr. V² ex αλπει σθενῆ || 6. 7. αὐτῇ
ἐνστρατοπεδ. vel (ἐν) αὐτῇ στρατ. conl. Steph, ταύτη στρατ. Bekk. at
cf. Hultsch quaest. Polyb. I p. 19 sq. || 7. 8. σκυθῶν sine acc. V
8. 9. ἐνκεκλισμένοις V || 9. ἐνδοῦς ἀδεῶς Sylb, ἐνδοῦσα δὲ ὡς V || 10. 11. δύ-
ναμε ὡς V || 12. ἀηθήσαντες (sine acc.) V || 18. στρατοπαίδων V || 20. οὐ
(sine acc.) V || 21. αὐτὸν radendo ex αὐτῶν V || οὐ κατὰ τὴν αὐτοῦ προ-
αίρεσιν verba habet Ioannes Ant. F. H. G. t. IV p. 600 || 25. πεποιή-
κασι s || 28. ἀνελόντων ex ἀνεληθόντων radendo V¹

τούτου συμβῆναι, λόχον δὲ στήσας ἀνδρῶν οἷς τοῦτο τεθαρο-
 ρηκῶς ἔτυχεν, ἐφ' ἐστίασιν τοὺς φονέας ἐκάλει. τῶν δὲ συν-
 2 ελθόντων ἐλπίδι τοῦ βασιλικῆ κοινωνήσαι τραπέζῃ, πρὸς τι
 τῶν ὑπερώων ἀναχωρήσας ὁ Πρόβος, ἐξ οὗ τὸ γενησόμενον
 5 ἄποπτον ἦν, σύνθημα τοῖς ἐπιτεταγμένοις τὸ δρᾶμα ἐδίδου.
 τῶν δὲ τοῖς συλληλυθόσιν ἀφράκτοις οὖσιν ἐπιθεμένων,
 ἅπαντες πλὴν ἑνὸς κατεσφάττοντο, ὃν μετ' οὐ πολὺ συλ-
 λαβόντες ὡς αἴτιον σφίσι κινδύνου γεγονότα παραδεδώκασιν
 ζῶντα πυρί.

10 66. Ταῦτα διαπραξαμένῳ τῷ Πρόβῳ Σατουρνῖνος γένει
 Μαυρούσιος, ἐπιτήδειος ὢν ἐς τὰ μάλιστα τῷ βασιλεῖ διὰ
 τοῦτό τε καὶ τὴν Συρίας ἀρχὴν ἐπιτετραμμένος, τῆς βασιλέως
 ἀποστάς πίστεως εἰς ἐπαναστάσεως ἔννοιαν ἤλθεν· ὕπερ ἀκού-
 σαντι τῷ Πρόβῳ καὶ διανοουμένῳ τὸ ἐγχείρημα μετελθεῖν,
 15 ἔφθησαν οἱ κατὰ τὴν ἐφάν στρατιῶται συγκατασβέσαντες τῇ
 τυραννίδι τὸν ἄνθρωπον. ἔπαυσεν δὲ καὶ ἄλλην ἐπανάστασιν, 2
 ἐν τῇ Βρεττανίᾳ μελετηθεῖσαν, διὰ Βικτωρίνου Μαυρουσίου
 τὸ γένος, ὃπερ πεισθεὶς ἔτυχεν τὸν ἐπαναστάντα τῆς Βρετ-
 τανίας ἄρχοντα προστησάμενος. καλέσας γὰρ τὸν Βικτωρίνον
 20 πρὸς ἑαυτὸν καὶ ἐπὶ τῇ συμβουλῇ μεμψάμενος τὸ πταῖσμα
 ἐπανορθώσοντα πέμπει· ὃ δὲ ἐπὶ τὴν Βρεττανίαν εὐθύς ἐξ-
 ορησάσας περινοίᾳ οὐκ ἄφρονι τὸν τύραννον ἀναιρεῖ.

2. φον//εας ('inter scribendum eras. o ut vid.' Mau) V || 3. ἐλπίδι
 ex ἐλπίδει radendo V || βασιλικῆ V || τι ex τη radendo V || 5. ἐπιτε-
 ταγμένοις] ἐπιτετραμμένοις conieci hic et III, 24, 1, cum scriptor ἐπι-
 τάττειν cum verbo iungere soleat, cum substantivo ἐπιτρέπειν (II, 43, 4
 inde a Stephano ἐπιτετραμμένον legitur) || 7. ἅπαντες V, ἅπαντας s ||
 κατέσφαττοντο (hoc acc.) V, κατέσφαξαν s || μεθ' οὐ V || 7. 8. συλλαβόντες
 scripsi, συλλαβὼν V s || 8. παραδεδώκασιν V, παραδέδωκε s || 9. πυρί V,
 τῷ πυρί s || 10. Σατουρνῖνος—22. ἀναιρεῖ excerpserit Ioannes Antiochenus
 F. H. G. t. IV p. 600, 158 || 10. γένει V, τῷ γένει Io. || 11. μαυρούσιος
 ὢν ἐς τὰ μάλιστα τῷ βασιλεῖ προσφιλεῖς (sic) Io. || 12. τὴν V, τὴν τῆς
 Io. || ἐπιτραμμένος Io. || 13. ἀποστάς s Ioannes, ἀπο τὰς V || 14. ἐγχείρημα
 V || 15. συγκατασβέσαντες, non συγκαταβήσαντες, etiam Io. || 16. ἔπαυσε
 δὲ Ioannes, ἔπαυσεν V, ἔπαυσε s || 17. μελετηθεῖσαν] cf. Zonar. t. III
 p. 155, 5: ἀποστασίαν διεμελέτησεν, eodem ex fonte Graeco || 18. ὃπερ
 Io. || ἔτυχεν V, ἔτυχε s Io. || 18. 19. βρεττανίας s Io., βριττανίας V ||
 19. γὰρ V, δὲ Io. || 20. συμβολῇ Io. || 21. βρεττανίαν s Io., βριττανίαν V
 22. περινοίᾳ οὐκ ἄφρονι] eam narrat Zonaras l. d. || τύραννον V

67. Ταῦτα διαθεις τὸν εἰρημένον μοι τρόπον καὶ κατὰ βαρβάρων μεγίστας ἀνεδήσατο νίκας, δύο πολέμους ἀγωνισάμενος καὶ τῷ μὲν αὐτὸς παραγερονῶς, τῷ δὲ ἑτέρῳ στρατηγὸν προστησάμενος. ἐπεὶ δὲ ταῖς ἐν Γερμανίᾳ πόλεσιν ἐνοχλουμέναις ἐκ τῶν περὶ τὸν Ῥήνον βαρβάρων ἠναγκάζετο βοηθεῖν, αὐτὸς μὲν ὡς ἐπὶ τὸν Ῥήνον ἤλανυεν, ἐνισταμένου δὲ τοῦ πολέμου καὶ λιμοῦ πᾶσι τοῖς αὐτόθι τόποις ἐνσκήψαντος ἄπλετος ὕμβρος καταρραγείς συγκατήγαγε ταῖς ψακάσι καὶ σίτον, ὥστε καὶ σωροὺς αὐτομάτως ἐν τόποις τισὶ συνετεθῆναι. πάντων δὲ τῷ παραδόξῳ καταπλαγέντων, τὴν μὲν ἀρχὴν ἄψασθαι καὶ τούτῳ θεραπεῦσαι τὸν λιμὸν οὐκ ἐθάρον, ἐπεὶ δὲ παντὸς δέους ἢ ἀνάγκη καρτερωτέρα, πέφαντες ἄρτους καὶ μεταλαβόντες ἅμα καὶ τὸν λιμὸν ἀπεσεΐσαντο καὶ τοῦ πολέμου ῥᾶστα τῇ τοῦ βασιλέως περιγεγόνασι τύχῃ.

3 Κατόρθωσεν δὲ καὶ ἄλλους πολέμους οὐ σὺν πόνῳ πολλῷ, μάχας δὲ καρτερὰς ἠγωνίσασατο πρότερον μὲν πρὸς Λογγίωνα, ἔθνος Γερμανικόν, οὗς καταγωνισάμενος καὶ Σέμωνα ζωογρήσας ἅμα τῷ παιδί, τὸν τούτων ἠγούμενον, ἰκέτας ἐδέξατο,

1. διαθεις V, δὲ διαθεις ε || 1. 2. καὶ κατὰ βαρβάρων] quae secuntur summae obscuritatis plena sunt propter incredibilem scriptoris negligentiam. admodum tamen probabiliter Mommsen censet ea quae p. 48, 2—14 narrantur non esse diversa ab eis quae p. 48, 15 sq. de ἄλλοις πολέμοις referuntur, ita ut scriptor postquam caput rei, miraculum, copiose exposuerit, denuo accedat ad eadem bella paulo uberius tractanda || 2. μεγίστας addidi ex V || 3. τῷ δὲ ἑτέρῳ] τοῦ δὲ ἑτέρου conieci coll. I, 19, 2; IV, 45, 1 (V, 6, 1 item corruptela latet) || 6. ἐνισταμένον corruptum puto. sententia postulat non 'occepto bello' — ita Leunclavius — sed 'cum bellum duceretur', sicuti Zon. t. III p. 155, 16 eodem ex fonte habet τοῦ πολέμου πλείονα χρόνον ἐπικρατήσαντος. conieci χρονίζομένον (aliquando ἱσταμένον volui: 'cum bellum anceps staret', sed exempla deesse videntur) || 8. καταρραγείς] λάβρος λέγεται καταρραγῆναι ὕμβρος Zon. || συγκατήγαγε V || ψακασί (sine acc.) V, ψεκᾶσι ε || 9. αὐτομάτως, ω a m 2, V || 14. περιγεγόνασι (sine acc.), ult. ι corr. ex ει m. 1, V || 15. κατόρθωσεν (sic) V, κατόρθωσε ε || 16. δὲ] τε conieci || ἠγωνίσασατο (sine acc.), ω ex ο m 2, V || λογγίωνα V, λογίωνα ε. de nominis ratione v. Zeuss p. 124, qui p. 443 in Dacia eorum sedes illa aetate collocat Probius hoc bellum ad Danubium inferiorem gestum putat. contra in Palatinatu superiore Ligios collocat Wietersheim I^o p. 244. atque περὶ τὸν Ῥήνον h. e. in Germania haec omnia gesta esse dicit Zos. p. 49, 23

καὶ τοὺς αἰχμαλώτους καὶ τὴν λείαν πᾶσαν, ἣν εἶχον, ἀνα-
 λαβὼν ἐπὶ ῥηταῖς ὁμολογίαις ἠφίει, καὶ αὐτὸν Σέμωνα μετὰ
 τοῦ παιδὸς ἀπέδωκε. (68) καὶ δευτέρα γέγονεν αὐτῷ μάχη
 πρὸς Φράγκους, οὓς διὰ τῶν στρατηγῶν κατὰ κράτος νενικη-
 5 κῶς αὐτὸς Βουργούνδοις καὶ Βανδίλοις ἐμάχετο. πλήθεισι δὲ
 τὴν οἰκείαν δύναμιν ἐλαττουμένην ὄρων, μερίδα τινὰ παρα-
 σπάσασθαι τῶν πολεμίων διανοεῖτο καὶ ταύτη διαμάχεσθαι.
 καὶ πῶς συνέδραμεν τῇ γνώμῃ τοῦ βασιλέως ἢ τύχη. τῶν 2
 γὰρ στρατοπέδων ὄντων παρ' ἑκάτερα ποταμοῦ αἰγνος, εἰς
 10 μάχην τοὺς πέραν βαρβάρους οἱ Ῥωμαῖοι προεκαλοῦντο· οἱ
 δὲ ἐπὶ τούτῳ παροξυνθέντες, ὅσοι περ οἰοί τε ἤσαν, ἐπεραι-
 οῦντο. καὶ συμπεσόντων σφίσι τῶν στρατοπέδων οἱ μὲν ἀπ-
 εσφάττοντο τῶν βαρβάρων, οἱ δὲ καὶ ζῶντες ὑπὸ τοὺς Ῥω-
 μαίους γεγόνασιν. τῶν δὲ λειπομένων σπονδὰς αἰτησάντων 3
 15 ἐφ' ᾧτε καὶ τὴν λείαν καὶ τοὺς αἰχμαλώτους, οὓς ἔτυχον
 ἔχοντες, ἀποδοῦναι, τυχόντες τῆς αἰτήσεως οὐ πάντα ἀπέδο-
 σαν. πρὸς ὃ βασιλεὺς ἀγανακτήσας ἀναχωροῦσιν αὐτοῖς ἐπι-
 θέμενος ἀξίαν ἐπέθηκεν δίκην, αὐτοὺς τε ἀποσφάξας καὶ τὸν
 ἡγούμενον Ἰγίλλον ζωγρίαν ἐλών. ὅσους δὲ ζῶντας οἷός τε
 20 γέγονεν ἐλεῖν, εἰς Βρεττανίαν παρέπεμψεν. οἱ τὴν νῆσον
 οἰκήσαντες ἐπαναστάntος μετὰ ταῦτά τινος γεγόνασι βασιλεῖ
 χρήσιμοι.

69. Τούτων οὕτω περὶ τὸν Ῥῆνον αὐτῷ διαπολεμη-
 θέντων, ἄξιον μηδὲ τὰ κατ' ἐκείνον τὸν χρόνον Ἰσαύροις
 25 πραχθέντα παραδραμεῖν. Λύδιος τὸ γένος Ἰσαυρος, ἐντεθραμ-
 μένος τῇ συνήθει ληστεία, στίφος ὅμοιον ἑαυτῷ περιποιησά-

5. βουργούνδοις καὶ βανδείοις V. tenui s || ἐμάχετο. πλήθεισι δὲ Steph, ἐμάχετο πλήθος ὃ δὲ V || 8. συνέδραμε s || 9. στρατοπαίδων V || ποταμοῦ αἰγνος (sine acc. et spir.) V, ποταμοῦ . . . s. Liccam ('Lech' fl.), quae Ptol. II, 12, 1. 3 *Λικίας* dicitur, coll. v. Probi 16, 1 ('Retias sic pacatas reliquit, ut illic ne suspicionem quidem ullius terroris relinqueret') subesse et *Λίγνος* fortasse scribendum putat Mommsen || 12. *συνπεσόντων* V || *στρατοπαίδων* (hoc acc.) V || 14. *γεγόνασι* s || 16. 17. *ἀπέδωσαν* V || 17. 'concinnius πρὸς ὃ ἀγαν. ὃ βασιλεὺς' Syllb. immo hiatus ista ratione infertur || 18. *ἐπέθηκε* s || *αὐτοὺς* Steph, *αὐτοῦ* V || 19. *ιγίλλον* (sine acc.) V, *Ἰγίλλον* Steph || *ζώγρι ἀνελών* (sic) V, *ζωγρία ἐλών* s || *οἷός τε* s, *οιον τε* (sine acc. et spir.) V || 20. *βρεττανίαν* s, *βριττανίαν* V || 23. *περὶ τὸν Ῥῆνον*] offendit ex sua de his bellis opinione Zeuss p. 447, 1 || 26. *ληστίαι* V

1 μενος τὴν Παμφυλίαν ἅπασαν καὶ Λυκίαν ἐπήγει· συνελθόντων
 δὲ στρατιωτῶν ἐπὶ τῇ τῶν ληστῶν καταλήψει, πρὸς Ῥωμαϊκὸν
 στρατόπεδον οὐχ οἶός τε ὦν ἀντιτάττεσθαι Κρημναν κατελάμ-
 2 βανε, πόλιν οὖσαν Λυκίας, ἐν ἀποκρήμνω τε κειμένην καὶ
 3 κατὰ μέρος χαράδραις βαθυτάταις ὠχρωσμένην, ἐν ταύτῃ πολ-
 4 λούς ὡς ἐν ἀσφαλεῖ καὶ τειχῆρει καταφυγόντας εὐρών. ἐπεὶ
 δὲ τοὺς Ῥωμαίους εἶδεν ἐγκειμένους τῇ πολιορκίᾳ καὶ τὴν ἐν
 ταύτῃ τριβὴν γενναίως ὑφισταμένους, τὰ οἰκοδομήματα καθ-
 5 ελῶν ἀρόσιμον ἐποίει τὴν γῆν, σπείρων τε σίτον παρεσκευάζε
 τοῖς ἐν τῇ πόλει δαπάνην. ὄρων δὲ τὸ πλῆθος πολλῆς δεό-
 6 μενον χορηγίας, τὴν ἄχρηστον ἡλικίαν, ἄρρενά τε καὶ θήλεα,
 ἠφίει τῆς πόλεως ἐκβαλῶν· ἐπεὶ δὲ οἱ πολέμιοι τὸ Λυδίου
 βούλευμα προϋδόμενοι τοὺς ἐκβληθέντας αὐθις ἐπὶ τὴν πόλιν
 7 ἰέναι συνήλαννον, ἐμβαλὼν εἰς τὰς περὶ τὴν πόλιν χαράδρας
 8 διέφθειρεν. ὄρυγμα δέ τι, χοῦμα θαναμάσιον, ἀπὸ τῆς πόλεως
 9 ἐπὶ τὰ ἐκτὸς διορύξας καὶ μέχρι τῶν ἐπέκεινα τοῦ πολεμίου
 στρατοπέδου τόπων ἐκτείνας, ἐξέπεμπε διὰ τούτου τινὰς ἐκ
 10 τῆς πόλεως ἐφ' ἀρπαγῇ θρημμάτων καὶ ἄλλης τροφῆς· ἐκ
 τούτου τε χορηγεῖν ἐν μέρει τοῖς πολιορκουμένοις εὐπόρει,
 11 μέχρις οἱ πολέμιοι τοῦτο γυναικὸς αὐτοῖς μηνυσάσης ἐξεῦρον.
 12 13 ἀλλ' οὐδὲ οὕτως ἀπέειπεν ὁ Λύδιος, ἀλλ' οἴνου μὲν κατὰ
 14 βραχὺ τοὺς αὐτῶ συνόντας ἀπέστησεν καὶ σίτον ἐμέτρει τοῦ
 15 συνήθους ἐλάττονα, τῶν δὲ σιτιῶν καὶ οὕτως ἐπιλιπόντων
 εἰς ἀνάγκην κατέστη τοῦ πάντας ἀπολέσαι ἐν τῇ πόλει πλὴν
 16 ὀλίγων ἀνδρῶν αὐτῶ τε ἐπιτηδεῖων καὶ πρὸς φυλακὴν ἀρκεῖν
 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 δοκούντων. κατέσχεν δὲ καὶ γυναῖκας, ἃς ἐπὶ τῇ τῆς φύσεως

3. στρατόπειδον V || οὐκ οἶος (sine acc. et spir.) V || Κρημναν
 scripsi, κρήμναν V, Κρήμναν Sylb || 4. Λυκίας] immo Pisidiae. pertine-
 bat tamen — ut videtur inde a Vespasiano (Ramsay) — ad Lyciam-
 Pamphyliam provinciam || 5. κατὰ μέρος s, κατὰ το (sine acc.) μέρος V.
 fort. κατὰ πᾶν μ. scribendum || 6. καὶ τειχῆρει <χωρίω> conieci coll. I,
 33, 3. nisi forte hoc ipsum χωρίω in καὶ τειχῆρει deformatum est ||
 ἐπεὶ V², ἐπὶ V¹ || 9. ἐποίει V, ἐποίησε s || 11. ἡλικίαν V || θήλεα] cf.
 Nauck Mél. Gr.-Rom. t. II p. 189, 5 || 12. ἐπεὶ V², ἐπὶ V¹ || 17. στρα-
 τοπειδον (sic) V || ἐξέπεμπε s || διὰ τούτου Steph, δια τοῦτο V || 19. χο-
 ρηγεῖν ἐν scripsi, χορηγεῖαν ἐν V, χορηγία ἐν s || 22. ἀπέστησε s || ἐμέ-
 τρει V², ἐμέτρι V¹ || 23. σιτιῶν V || ἐπιλιπόντων V, ἐκλιπόντων apo-
 grapha || 25. ὀλίγων V, om. s || 25. 26. ἀρκεῖν δοκούντων s, ἀρκοῦντων
 δοκεῖν (sic) V || 26. κατέσχε s || καὶ V, καὶ τὰς s

ἀναγκαίᾳ χρεία κοινὰς εἶναι πεποίηκεν ἅπασιν. (70) ἐπεὶ δὲ πρὸς πάντα κίνδυνον ἐγνώκει διαπαλαῖσαι, συμβαίνει τι μετὰ πάντα ταῦτα τοιοῦτον. συνῆν τις ἀνὴρ αὐτῷ μηχανὰς τε κατασκευάζειν εἰδὼς καὶ ἐκ μηχανῶν εὐστόχως ἀφιέναι βέλη
 5 δυνάμενος, ὥστε ὁσάκις ἐνεκελεύσατο ὁ Λύδιος αὐτῷ κατὰ τινος τῶν πολεμίων ἀφιέναι βέλος, μὴ διαμαρτεῖν τοῦ σκοποῦ. τούτῳ τοίνυν ἐπιτάξας τρωσαί τινα τῶν ἐναντίων, 2 ἐπειδὴ διήμαρτε βέλος ἐκπέμψας ἢ ἐκ τύχης ἢ ἐκ προνοίας, γυμνώσας τῆς ἐσθῆτος ἐσχάτως ἐμαστίγωσεν, προσαπειλήσας
 10 καὶ θάνατον. ὃ δὲ καὶ ἐπὶ ταῖς βασάνοις ἀγανακτῶν καὶ ἐπὶ ταῖς ἀπειλαῖς δεδιὼς καιροῦ δοθέντος ὑπεξάγει τῆς πόλεως ἑαυτόν· ἐντυχὼν δὲ τοῖς ἀπὸ τοῦ στρατοπέδου, καὶ ὅσα πέ- 3 πραχέν τε καὶ ἔπαθεν πρὸς τούτους ἐκφήνας, ἐπέδειξεν οὐσαν ἐν τῷ τείχει θυρίδα δι' ἧς εἰώθει Λύδιος κατασκοπεῖν τὰ ἐν
 15 τῷ στρατοπέδῳ γινόμενα, ταύτης τε προκύντονα κατὰ τὸ σύνηθες ὑπισχνεῖτο τοξεύειν. ἀποδεξαμένου δὲ αὐτὸν ἐπὶ 4 τούτῳ τοῦ τῆς στρατείας ἡγουμένου, στήσας μηχανήν, προστησάμενός τε τοὺς αὐτὸν ἀποκρύπτοντας ὡς ἂν μὴ παρὰ τῶν ἐναντίων ὄρωτο, προκύντονα τῆς ὀπῆς τὸν Λύδιον θει-
 20 σάμενος καὶ τὸ βέλος ἀφελὺς πλήττει καιρίαν. ὃ δὲ πράξας 5 καὶ μετὰ τὴν πληγὴν εἰς τινὰς τῶν συνόντων αὐτῷ τὰ ἀνήκεστα, καὶ τοῖς λελειμμένοις ὄρκους ἐπαγαγὼν περὶ τοῦ μὴ ἐνδοῦναι τῇ πολιορκίᾳ καθάπαξ, μόλις ἐξέλιπεν. οἱ δὲ κατὰ τὴν πόλιν οὐκ ἐνεργόντες ἔτι τὴν πολιορκίαν ἐξέδοσαν ἑαυ-
 25 τοὺς τῷ στρατοπέδῳ, καὶ τούτῳ τῷ τρόπῳ τὸ ληστικὸν τέλος ἐδέξατο.

71. Τῆς δὲ κατὰ Θηβαῖδα Πτολεμαῖδος ἀποστάσης βα-

1. πεποίηκεν ἅπασιν scripsi, πεποιηκέναι πᾶσιν V, πεποίηκε πᾶσιν ε || 2. διὰ παλέσαι V || 4. μηχανῶν V || εὐστόχῳσα ut vid. V¹, εὐστόχῳσ' V². ceterum huc rettulit Boissonade p. 489 Eunapii fr. 3. quamquam etiam ex alia historiae parte desumptum esse potest || ἀφιέναι V || 5. ἐνέκελευσατο, ε a m. 2, V || 9. ἐμαστίγωσεν, ι radendo ex η, V, ἐμαστίγωσε ε || 12. στρατοπαίδου V || 12. 13. πέπραχε et ἔπαθε ε || 14. κατασκοπεῖν (sic) V², -ῆν V¹ || 15. στρατοπαίδω V || 19. προκύντονα, v in ras. m. 1, V || 20. ἀφελὺς Bekk, αφεις (sine acc. et spir.) V || 21. τινὰς radendo ex τήνας V || 22. λελειμμένοις V || 23. ἐξέλιπεν ε, ἐξέλειπεν (sine acc.) V || 24. ἔτι Syllb, ἐπι (sine acc.) V || 25. στρατοπαίδω V || 27. ἀποστάσης, η ex ι m. 1, V

σιλέως, πόλεμον δὲ πρὸς Κοπίτας ἐπὶ χρόνον βραχὺν ἀρα-
 μένης, αὐτὴν τε καὶ τοὺς συμμαχήσαντας αὐτῇ Βλέμυνας
 παρεστήσατο Πρόβος διὰ τῶν τότε στρατηγησάντων. Βαστέρ-
 νας δέ, Σκυθικὸν ἔθνος, ὑποπεσόντας αὐτῷ προσέμενος κατ-
 ῶκισε Θρακίους χωρίους· καὶ διετέλεσαν τοῖς Ῥωμαίων βιο- 5
 2 τεύοντες νόμοις. καὶ Φράγκων τῷ βασιλεῖ προσελθόντων καὶ
 τυχόντων οἰκήσεως μοῖρά τις ἀποστάσα, πλοίων εὐπορήσασα,
 τὴν Ἑλλάδα συνετάραξεν ἅπασαν, καὶ Σικελίαν προσσχούσα
 καὶ τῇ Συρακοσίων προσμύξασα πολλὴν κατὰ ταύτην εἰργάσατο
 φόνον. ἤδη δὲ καὶ Λιβύῃ προσορμισθεῖσα, καὶ ἀποκρουσθεῖσα 10
 δυνάμεως ἐκ Καρχηδόνος ἐπενεχθεῖσης, οἷα τε γέγονεν ἀπα-
 θῆς ἐπανελθεῖν οἴκαδε.

3 Πρόβου δὲ βασιλεύοντος καὶ τότε συνέβη. τῶν μονο-
 μάχων ἐς ὀγδοήκοντα συστάντες, διαχρησάμενοι τοὺς φυλάτ-
 τουτας, εἶτα τῆς πόλεως ἐξελάσαντες τὰ ἐν ποσὶν ἐλήξοντο, 15
 πολλῶν, οἷα συμβαίνειν φιλεῖ, συναναμιχθέντων αὐτοῖς. ἀλλὰ
 καὶ τούτους βασιλεὺς δύναμιν ἐκπέμψας ἐξέτριψεν.

4 Ταῦτα διαπραξαμένῳ τῷ Πρόβῳ, καλῶς τε καὶ δικαίως
 οἰκονομήσαντι τὴν ἀρχήν, ἐπανάστασις ἐκ τῆς ἐσπέρας ἀγγέλ-
 λεται, τῶν ἐν Ῥαιτιά καὶ Νωρικῷ δυνάμεων Κάρῳ περιθέν- 20
 5 των τὴν ἀλουργίδα. τοῦ δὲ δύναμιν ἐναντιωσομένην αὐτῷ
 στείλαντος, οἱ μὲν πεμφθέντες πρὸς Κάρου μετέστησαν, αὐτῷ

1. δὲ] τε Leunclavius || πρὸς Κοπίτας (sive Κοπιτίας) cum Casaubono (ad v. Probi 17) scripsi, προσκοπέει τὰς V, προκόπτοντα s. sec. vitam Probi 17 Coptus a Blemmyis capta erat || 2. συμμαχήσαν, σαν a m. 2, V || Βλεμύνας V s || 3. τότε] ταύτη conieci || 3. 4. βαστερνας (sine acc.) V, Βαστάρνας Reitemeier. cf. Zeuss p. 127, 2 || 4. προσέμενος apographa, προέμενος V, προσιέμενος Steph || 4. 5. κατώκησε V, corr. s || 8. προσχούσα V || 9. συρακοσίων (sine acc.) V, Συρακουσίων s || προσμύξασα, ι ex η radendo, V || 11. δύναμε ὡς V || ἐν καρχηδόνος V¹, ἐν καρχηδόνος V² || 11. 12. ἀπαθῆς, η in ras. m. 1, V || 14. συνστάντες V || 15. εἶτα scripsi, εἶτὰ V, εἰς τὰ s, quod servans ἔξω ἐλάσαντες conl. Bekk, hiatus inferens. cf. V, 31, 6: τῆς Βονωνίας ἐξήλαυσε || 17. ἐξέτριψε s || 18. διαπραξαμένῳ] excerpit Ioannes Antiochenus F. H. G. t. IV p. 600, 160 || 18. 19. διαπραξαμένου et οἰκονομήσαντος Ioannes πολλά πάνυ σαφρῶνως οἰκονομήσας Iulian. p. 403, 19 Hertl. || 19. in ἀρχήν desinit V. adscripsit m. 2 (s. XV): ἐνταῦθα λει^π φν^λ ὀκτώ^λ ἢ τὸ Δ^{ov} τετραδύ. proxima adieci ex Ioanne || 21. ἀλουργίδα Io. || 22. p. 53, 1. αὐτῷ δ' ἐπιστάντες scripsi de C. Mülleri coniectura, αὐτοὶ δ' ἐπὶ

δ' ἐπισιάντες ἐρήμῳ βοηθείας τῷ Πρόβῳ κωλύοντος οὐδενὸς διεχρήσαντο, βασιλεύσαντα ἑνιαυτοῦς ἕξ μῆνας δ'.

72. Ὅτι Καρίνος ὁ τοῦ Κάρου υἱὸς βασιλεύσας πρῶγμα μὲν εἰς κοινὸν ὄφελος φέρον οὐδὲν εἰργάσατο, τρυφῇ δὲ καὶ ἐκδεδιγητημένῳ βίῳ τὰ καθ' ἑαυτὸν ἐκδοὺς παρανάλωμα τῆς τρυφῆς ἐποιεῖτο φόνους οὐδὲν ἡδίκηκότων ἀνθρώπων, κατὰ τι προσκεκρουκέναι νομισθέντων αὐτῷ. βαρυννομένων δὲ πάντων ἐπὶ τῇ πικρᾷ τυραννίδι συναναμιχθείσῃ νεότητι καὶ πάντα ἐκμελῶς καὶ δίχα λογισμοῦ πράττοντος . . . .

73. Ὅτι Καρίνου βασιλεύσαντος τοῦ υἱοῦ Κάρου καὶ πάντα ἐκμελῶς καὶ λογισμοῦ δίχα πράττοντος, ἀγγελθείσης τοῖς ἐν Ἰταλίᾳ τῆς Νουμεριανοῦ τελευτῆς, ἐπὶ τῇ Καρίνου περὶ πάντα ἐκμελείᾳ καὶ ὠμότητι δυσχεράναντες οἱ τῶν ἐκεῖσε στρατοπέδων ἡγρούμενοι Σαβίνῳ Ἰουλιανῷ τὴν ὑπαρχον ἀρχὴν

πάντας cum codice (qui ἐπὶ) Cramer (An. Par. t. II p. 60) || 2. temporis notationem aliunde (fortasse ex Eusebio) adscitam esse arbitror.

3 sq. servarunt ex Ioanne Antiochono exc. de virt. p. 834 Val. (cf. Wollenberg progr. gymn. Berol. Gall. a. 1860 p. 19), unde transierunt in Suidam v. Καρίνος et ex parte v. παρανάλωμα. ex Zosimo hoc et proximum fragmentum desumpta esse primus vidit C. Müller F. H. G. t. IV p. 600, nec in tanta sermonis similitudine ea origo dubia esse potest. Eunapii fragmentum ad has ipsas res pertinens v. apud Boissonadium p. 491 sive F. H. G. t. IV p. 14 || 4. φέρων cod. Peir. et Suidae libri. ceterum cf. Zos. IV, 20, 6: ὅσα πρὸς κοινὸν ὄφελος ἔφερον; τὰ φέροντα πρὸς ἀπώλειαν V, 41, 7; τὰ πρὸς κοινὸν ὄλεθρον φέροντα V, 6, 5 || 5. τὰ καθ' ἑαυτὸν] cf. Zos. I, 6, 3; IV, 47, 1 || ἐκδοὺς scripsi, παραδοὺς cod. Peir. et Suid. cf. Zos. I, 6, 3; II, 32, 1; 34, 2; III, 11, 4; V, 16, 5. mendum ex proximi vocabuli initio ortum est || παρανάλωμα] cf IV, 8, 5. παρανηλίσκοντό τινες τῶν εὐδαιμόνων Eunap. l. d. || 6. τοὺς φόνους Suid. v. παρανάλωμα || 8. καὶ — 9. πράττοντος (πρατούσης contra codicem Valesius) redeunt in proximi fragmenti initio. continua igitur est narratio. probabile est intercidisse verba ζῆτει ἐν τῷ περὶ ἐπιβουλῶν (περὶ ἀρετῆς καὶ κακίας errore Müller) || 10. Ioannes Antiochenus ap. Cramerum A. P. t. II p. 60, sive F. H. G. t. IV p. 601, 163 || 14. σαβινίῳ h. l. Io. || τὴν ὑπαρχον ἀρχὴν (τὴν τῶν ὑπάρχων ἀρχὴν ipse posuisset Zosimus, v. V, 44, 2) verba ambigua sunt. pr. pr. fuisse Sabinus non potest: novimus enim duos Carini, Matronianum (v. Carini 16, 5) et Aristobulum (Vict. Caes. 39, 14), constatque perraro sub principibus tres fuisse (v. Mommsen Staatsr. t. II² p. 831 sq.). accedit quod illa aetate praefecti praetorio certam aliquam terram non rege-

ἔχοντι βασιλικὴν στολὴν περιθέντες μάχεσθαι σὺν αὐτῷ δι-
 2 ενοοῦντο Καρίνω. Καρίνος δὲ γνοὺς τὴν ἐπανάστασιν ἐπὶ
 τὴν Ἰταλίαν ἐπέλλετο. τότε δὴ τῶν στρατιωτῶν συμφρονῆσαι
 σφίσιν τοὺς ἀπὸ Περσῶν ἐπανελθόντας ἀναπεισάντων, Διο-
 κλητιανὸν ἤδη κατὰ τὴν Νικομήδειαν τὴν ἄλουργίδα περι-
 3 θέμενον ἄγουσι κατὰ τὴν Ἰταλίαν. ἔτι δὲ ὄντος αὐτοῦ κατὰ
 τὴν ὁδόν, συμβαλὼν ὁ Καρίνος τοῖς Σαβίνου Ἰουλιανοῦ
 στρατιώταις καὶ τρέφας ἐν τῇ μάχῃ τούτους, τῶν σὺν αὐτῷ
 τινῶν ἐπελθόντων αἰφνίδιον ἀναιρεῖται, τῶν χιλιάρχων ἑνός,
 οὗ τὴν γυναῖκα διαφθείρας ἔτυχεν, ἀνελόντος αὐτόν. 5

..... ἐκ τοῦ τὸν μακρότατον ἀνθρώπου βίον τὸ μέσον διάστημα
 περιλαμβάνειν ταύτης τῆς ἑορτῆς· σέκουλα γὰρ τὸν αἰῶνα

bant, cum tamen Sabinus Victore teste rexerit. itaque nil restat nisi
 ut cum Mommseno ponamus cum 'correctorem Italiae' fuisse. qui
 magistratus — in quo decessorem Sabinus Rufium Volusianum (C. I. L.
 X 1655) habuisse videtur — cum a Diocletiano fuerit abolitus, Victor
 Caes. 39, 10 'correctorem Venetiae' Sabinum fecit (v. Mommsen eph.
 ep. t. I p. 140), Zosimus vel eius auctor 'praefectum praetorio Italiae'.
 unde etiam explicandum videtur quod in Italia electus dicitur inque
 Italiam contra eum castra movet Carinus, p. 54, 2. 3. sane ibi pro ἐπὶ τὴν
 Ἰταλίαν Müller coniecit Ἰλλυρίαν (immo Ἰλλυρίδα ex Zosimi consuetu-
 dine), at abhorret ea coniectura a tota rerum in hoc fragmento con-
 formatione. ceterum admodum omnia ab excerptore breviata sunt,
 eique etiam dandum quod in pugna contra Iulianum commissa Carin-
 us a suis interemptus dicitur || 1. βασιλικὴν Io. || 2. κῆνος Io. || 7. σα-
 βίνου, non σαβινοῦ, Io. || 8. τρέφας Müller, στρέφας Io. — — praeterea
 Zosimo tribuebat Valesius (ad Amm. XXIII, 5, 2) locum Suidae v.
 ἐσχατιὰ: ὁ Διοκλητιανὸς λόγον ποιούμενος τῶν πραγμάτων φήθη δεῖν
 καὶ δυνάμεσιν ἀρκούσαις ἐκάστην ἐσχατιὰν ὀχρῶσαι καὶ φρούρια ποι-
 ῆσαι, contra Eunapii potius ea esse putaverunt Reitemeier (ad Zos.
 II, 34, 1) aliique. ac dicendi quidem genus Zosimo omnino convenit,
 nec ab argumento quicquam obstare videtur ne haec in altero tituli
 de virtutibus volumine, ex quo fere Suidas Zosimiana sumpsit, fuerint.
 probabilem igitur Valesii opinionem dixerim.

Servavi vulgarem librorum distinctionem, cf. praef. || 11. ad longam
 de ludis saecularibus digressionem scriptor ideo adductus esse
 videtur, quod a Maximiano (v. Eckhel t. VIII p. 20 sq.) a. u. c. 1057
 rursus praeparati erant. ipsam autem narrationem c. 1—6 (praeter

Ῥωμαῖοι καλοῦσιν. συντελεῖ δὲ πρὸς λοιμῶν καὶ φθορῶν καὶ νόσων ἀκέσεις. ἔσχεν δὲ τὴν ἀρχὴν ἐξ αἰτίας τοιαύσδε. Οὐαλέσιος, ἀφ' οὗ τὸ Οὐαλεριανῶν κατάγεται γένος, ἦν ἐν τῷ Σαβίνων ἔθνει περιφανής. τούτῳ πρὸ τῆς οἰκίας ἄλσος ἦν ἐκ δένδρων μεγίστων. τούτων πεσόντος κερανοῦ καταφλεχθέντων ἠπόρει πρὸς τὸ ἐκ τοῦ κερανοῦ σημαινόμενον, νόσου δὲ τοῖς αὐτοῦ παισὶν ἐνσκηψάσης ὑπὲρ τὴν τῶν ἰατρῶν τέχνην διὰ τῶν μάντεων ἦει. τῶν δὲ διὰ τοῦ τρόπου τῆς τοῦ πυρὸς πτώσεως ὅτι θεῶν ἐστὶ μῆνις τεκμηραμένων, εἰκότως δι' ἐκδυσιῶν ὁ Οὐαλέσιος τὸ θεῖον ἐξίλειοτο· ὦν τε μετὰ τῆς γυναικὸς ἐν φόβῳ, καὶ τὸν τῶν παίδων θάνατον ἐλπίζων ὅσον οὐδέπω συμβήσεσθαι, προσπεσὼν τῇ Ἐστίᾳ δύο τελείας ἀντὶ τῶν παίδων αὐτῇ δώσειν ὑπισχεῖτο ψυχάς, ἑαυτοῦ τε καὶ τῆς τῶν παίδων μητρός. ἀποβλέπων δὲ εἰς τὸ κεραυνόβλητον ἄλσος ἀκούει φωνῆς ἔδοξεν, ἀπάγειν εἰς Τάραντα ἐγκελευομένης τὰ τέκνα, κάκεισε θερμήναντα τοῦ

c. 4, 3 extr.), quam continuam esse apparet, non ad Eunapium — a cuius levitate seria haec doctrinaeque vetustae plena prorsus abhorrent — redire arbitror sed ad alium aliquem scriptorem Graecum. quem Phlegontem, cuius tres fuerunt περὶ τῶν παρὰ Ῥωμαίοις ἑορτῶν libri, fuisse eo magis conicias, quod oraculum (cap. 6) — ἤδη πρὸ ἡμῶν παρ' ἑτέρων ἀνενηρηγμένον, quibus verbis aperte indicatur deseri fontem solitum, i. e. Eunapium — re vera refertur a Phlegonte in Longaevis. nihil autem obstat ne in utroque Phlegontis opere oraculum extitisse putemus. cum autem eis quae c. 1—4, 3 referuntur aperte reddatur fons cui annorum 110 cyclus aut ignotus erat aut non probatus, Verrium Flaccum maxime a Phlegonte expressum esse suspicor. Verrius autem, sicut Valer. Max. II, 4, 5 et Censorinus d. d. n. cap. 17, ex Varronis rer. hum. l. quinto decimo sua hausisse videtur, Varro ipse Valerio Antiati in primis usus esse || τὸ μέσον] εἰς τόσον coni. Heumann, τὸ ὄλον Reitemeier, uterque perperam || 12. σέκουλον coni. Sylburg, recte opinor || 1. καλοῦσι s || 2. ἔσχε s || 2. 3. Οὐαλέσιος Heumann, ουαλεσος (sine acc. et spir.) V, οὐαλέσος οὐαλέσιος apographa. cf. Jordan 'krit. Beitr. z. Gesch. d. lat. Spr.' p. 107 || 3. Οὐαλεριανῶν] Οὐαλερίων cum Sylburgio scribendum puto || 4. οἰκίας s, οἰκίας V || 6. κεραύνου (sic) καταφλεχθέντων σημαινόμενον V, καταφλ. expunxit Heumann || 7. τὴν τ V || 9. 10. εἰκό//τως V || 10. ἐξίλειοτο διὰ τῶν μαντέων ὦν τε (sic) V, media delevit Heyne || 13. τελίας (sine acc.) V || αὐτῇ V || ὑπισχεῖτο (sic) V || 15. 16. τάραντα s, ταρανταν (sine acc.) V

Τιβέρεως ὕδωρ ἐπὶ τῆς Ἰαίδου καὶ Περσεφόνης ἐσχάρας τοῖς
 παισὶν δοῦναι πιεῖν. ταῦτα ἀκούσας, τότε δὴ πλέον τὴν τῶν
 παίδων σωτηρίαν ἀπήλπισεν· Τάραντά τε γὰρ πόρρω που
 τῆς Ἰταλίας εἶναι, καὶ οὐκ ἂν ἐν ταύτῃ τοῦ Τιβέρεως ὕδωρ
 φανήσεσθαι. διδόναι δὲ αὐτῷ πονηρὰν ἐλπίδα καὶ τὸ θερ- 5
 μῆναι τὸ ὕδωρ ἐπὶ βωμοῦ χθονίων δαιμόνων ἀκούσαι. (2)
 ἐπὶ τούτοις ἀπορησάντων καὶ τῶν τερατοσκόπων, αὐτῶν πν-
 θόμενος ἔγνω δεῖν τῷ θεῷ πεῖθεσθαι, καὶ ἐμβαλὼν πλοῖω
 ποταμῷ τὰ τέκνα κατήγαγε τὸ πῦρ. ἐκτενόντων δὲ αὐτῶν
 ὑπὸ καύματι, τούτῳ προσέπλει τῆς ὄχθης τῷ μέρει καθ' ὃ 10
 τὸ τοῦ ποταμοῦ ῥεῖθρον ἤρεμαῖον ἐδόκει. καλύβη δὲ ποι-
 μένος ἐναυλισθεὶς ἅμα τοῖς παισὶν ἤκουεν κατάγεσθαι δεῖν
 ἐν τῷ Τάραντι· ταύτην γὰρ εἶχεν ὁ τόπος προσηγορίαν, τῷ
 2 κατὰ τὴν ἄκρην Ἰαπυγίαν ὀμώνυμος ὢν Τάραντι. προσκυνή-
 σας οὖν ἐπὶ τῇ συντυχίᾳ τὸ θεῖον ὁ Οὐαλέσιος ἐπὶ τὴν χέρ- 15
 σον ὀκειλαὶ τῷ κυβερνήτῃ προσέταττεν, καὶ ἀποβὰς τοῖς ποι-
 μέσιν ἐξεῖπεν. ἀρυσάμενος δὲ ἐκ τοῦ Θύμβριδος ὕδωρ, καὶ
 τοῦτο θερμῆρας ἐπὶ τινος κατὰ τὸν τόπον ὑπ' αὐτοῦ πεποιη-
 3 μένης ἐσχάρας, ἔδωκε πιεῖν τοῖς παισὶν. οὐ δὲ ἅμα τῷ πιεῖν
 ὕπνου προσγενομένου κατέστησαν ὑγιεῖς. ὕναρ δὲ θεασάμενοι, 20
 προσαγαγεῖν ἱερεῖα μέλανα Περσεφόνη καὶ Ἰαίδη καὶ τρεῖς

1. 4. τιβέρεως V || 1. αἰδίον V || 2. παισὶ 5 || 3. ἀπήλπισε 5 || 4. ἐν
 ταύτῃ] ἐν suspectavit Bekk. an ἐναυθθα? ceterum h. l. solo ἂν infini-
 tivo futuri temporis adiungit scriptor || 8. τῷ θεῷ] τῷ θεῷ conieci.
 φωνὴν ille audierat || ἐμβαλὼν V || 9. κατήγαγε (γα in V eradi coepta)
 τὸ πῦρ. ἐκτενόντων] κατήγετο. πνρετιόντων scribendum arbitror. 'igne
 in navigio non suppetente' Val. Max., unde in πῦρ vocabulo recte
 iam offendit Reitemeier, male tamen οὐ ante κατήγαγε inserens. ἐν-
 θανόντων pro ἐκτενόντων posuit Syll. ὑπὸ καύματι est 'ex aestu ||
 11. ηρεμαι/ον, sine spir. et erasa hasta una, V || 11. 12. ποιμένος 5,
 ποιούμενος V. ceterum haec narrationis pars a Valerio Maximo dis-
 crepat || 12. ἤκουε 5 || δεῖν] δὴ coni. Bekk, falso || 13. Τάραντι] de scrip-
 tura v. Kempf ad Val. M. II, 4, 5 et Th. Zielinski 'quaest. comic.'
 (Petrop. et Lips. 1887) p. 94 sq. || προσηγορίαν V || 15. ουαλεσος (sine
 acc. et spir.) V || ἐπὶ τὴν <ἀντιπέρας> χέρσον conieci || 16. πρὸς ἐτάττεν
 V, προσέταττε 5 || 16. 17. ποιμέσιν 5, ποιμαῖσιν, ε a m. 2, V (sine acc.).
 conieci παισὶν || 17. Θύμβριδος] supra Τιβέρεως. similiter nominum pro-
 priorum formas variat Polybius, cf. Büttner-Wobst ann. phil. 1884
 p. 112 sq. || 21. 'ut ad Ditis patris et Proserpinae aram . . . . furvae
 hostiae immolarentur lectisterniaque ac ludi nocturni fierent' Val. M.

ἐπαλλήλους ἄγειν παννυχίδας ῥόδων καὶ χορῶν, ἀφηγήσαντο
 πρὸς τὸν πατέρα τὸ ὄναρ ὡς ἀνδρὸς μεγάλου καὶ θεοπρεποῦς
 ταῦτα ποιεῖν ἐπισκήψαντος ἐπὶ τοῦ κατὰ Τάραντα Ἀρείου
 πεδίου, καθ' ὃ καὶ ἀνεῖται τόπος εἰς γυμνάσιον ἵππων. βου- 4
 5 λομένου δὲ τοῦ Οὐαλεσίου βωμόν αὐτόθι καθιδρῶσαι, καὶ
 τῶν λιθοξόων ὀρυκτιόντων ἐπὶ τούτῳ τὸν τόπον, βωμὸς εὐρέθῃ
 πεποιημένος, ἐν ᾧ γράμματα ἦν "Αἰδου καὶ Περσεφόνης".
 τότε τοίνυν σαφέστερον διδαχθεὶς τὸ πρακτέον, τούτῳ τῷ
 βωμῷ τὰ μέλανα προσῆγεν ἱερεῖα καὶ τὰς παννυχίδας ἐν
 10 αὐτῷ διετέλει ποιῶν. (3) οὗτος δὲ ὁ βωμὸς καὶ ἡ τῆς ἱερουργίας
 κατάστασις ἀρχὴν ἔλαβεν ἐξ αἰτίας τοιαύσδε. Ῥωμαῖοι
 καὶ Ἀλβανοῖς πόλεμος ἦν· ὄντων δὲ ἀμφοτέρων ἐν ὅπλοις
 ἐπεφάνη τις τερατώδης τὴν ὄψιν, ἡμφιεσμένος δέρματι μέ-
 15 θεῖν, θυσίαν ὑπὸ γῆν αὐτοῖς ποιῆσαι προσέταξαν. καὶ ταῦτα 2
 εἰπὼν ἀφανῆς γίνεται. τότε τοίνυν οἱ Ῥωμαῖοι ταραχθέντες
 ἐπὶ τῷ φάσματι καὶ τὸν βωμόν ὑπὸ γῆς ἴδρυσαν, καὶ τὴν
 θυσίαν πεποιηκότες χώματι βάθους εἴκοσι ποδῶν κατεκάλυψαν
 τὸν βωμόν, ὡς ἂν πλὴν Ῥωμαίων ἅπασιν τοῖς ἄλλοις ἄδηλον
 20 εἶη. τοῦτον ὁ Οὐαλέσιος εὐρών καὶ τὴν θυσίαν καὶ τὰς παν-
 νυχίδας ἐπιτελέσας ἐκλήθη Μάνιος Οὐαλέριος Ταραντίνος·
 τοὺς τε γὰρ χθονίους θεοὺς μάνης καλοῦσι Ῥωμαῖοι, καὶ τὸ
 ὑγιαίνειν βαλῆρε, Ταραντίνος δὲ ἀπὸ τῆς ἐν τῷ Τάραντι θυσίας.
 χρόνοις δὲ ὕστερον λοιμοῦ συμβάντος τῇ πόλει τῷ πρώτῳ 3
 25 μετὰ τοὺς βασιλέας ἔτει, Πόπλιος Βαλέριος Ποπλικόλας ἐν
 τούτῳ τῷ βωμῷ θύσας Ἀιδῆ καὶ Περσεφόνῃ μέλανα βοῦν

3. 4. ἐπὶ τοῦ κατὰ τάραντον αρείου (sine spir.) παιδείου V, ἐπὶ
 τοῦ Ἀρείου πεδίου ε. in Vaticani scriptura altius vitium latere arbi-
 trator: pars enim campi Martii Tarentum (ἐν ἐσχάτῳ που κείμενον τοῦ
 Ἀρείου πεδίου cap. 4, 2), non campus M. pars Tarenti. infra § 3 Ta-
 rentum τὸ πυροφόρον πεδίου vocatur. unde ἐπὶ τοῦ κατὰ Τάραντα
 πυρίνου (vel πυρίου) πεδίου conieci || 4. καὶ <νῦν> ἀνεῖται conieci ||
 7. αδον (sic) V || 8. πρακταίον V || 9. μελενα (sine acc.) V || τὰς] τρεῖς
 conieci. 'continuis tribus noctibus' Val. M. || 14. χείρας ex χῆρας V¹ ||
 18. εικοσι ex εικοσει radendo V || 19. ἄδηλος con. Bekk || 23. βαλῆρε
 (sine acc.) V, οὐαλῆρε Bekk || θυσίας <ἐπεκαλεῖτο> conieci || 25. ετει V
 corr., ετι V¹ || ποπλειος βαλέριος ποβλικόλας V (sic). Οὐαλέριος hic et
 p. 58, 2 Bekk

καὶ δάμαλιν μέλαιναν ἡλευθέρωσε τῆς νόσου τὴν πόλιν, ἐπιγράφας τῷ βωμῷ ταῦτα. Ἰόπλιος Βαλέριος Ποπλικόλας τὸ πυροφόρον πεδίον Ἰαίδῃ καὶ Περσεφόνη καθιέρωσα καὶ θεωρίας ἤγαγον Ἰαίδῃ καὶ Περσεφόνη ὑπὲρ τῆς Ῥωμαίων ἐλευθερίας. (4) μετὰ δὲ ταῦτα νόσων καὶ πολέμων ἐνσηκηφάντων 5 ἔτει μετὰ τὸν τῆς πόλεως οἰκισμὸν πεντακοσιοστῷ δευτέρῳ, λύσειν εὐρεῖν ἢ γερουσία τῶν κακῶν ἐκ τῶν Σιβύλλης βουλομένη χρησμῶν, τοῖς εἰς τοῦτο τεταγμένοις ἀνδράσιν δέκα τοὺς χρησμοὺς ἀνερευνηῆσαι παρεκελεύσατο. τῶν δὲ λογίων παυθήσεσθαι τὸ κακόν, εἰ θύσαιεν Ἰαίδῃ καὶ Περσεφόνη, προ- 10 αγορευσάντων, ἀναζητήσαντες τὸν τόπον Ἰαίδῃ καὶ Περσεφόνη κατὰ τὸ προσταχθὲν καθήγισαν, ... Μάρκου Ποπιλίου τὸ 2 τέταρτον ὑπατεύοντος. καὶ τῆς ἱερουργίας συντελεσθείσης τῶν ἐπικειμένων ἀπαλλαγέντες τὸν βωμὸν αὐθις ἐκάλυψαν, ἐν ἐσχάτῳ που κείμενον τοῦ Ἀρείου πεδίου. ταύτης ἐπὶ χρό- 15 νον τῆς θυσίας ἀμεληθείσης, αὐθις τινῶν συμπεσόντων ἀποθυμίων ἀνενεώσατο τὴν ἐορτὴν Ὀκταβιανὸς ὁ σεβαστός, ... ὑπάτων ὄντων Λουκίου Κησωρίνου καὶ Μανίου Μανιλίου [Πουηλίου], τὸν θεσμὸν Ἀτηίου Καπίτωνος ἐξηγησαμένου,

2. βαλεριος ποπλικολας (sic) V || 3. πυροφόρον Panvinius et Sylburg, πῦρ ὄφερον V || 6. ἔτι (sine spir.) V || πεντακοσιοστῷ δευτέρῳ V, ἐπὶ τριακοσίοις πεντηκοστῷ καὶ δευτέρῳ inde a Stephano falsam Leunclavii coniecturam secuto editores, πεντακοσίοις τῷ δευτέρῳ apographa. pro δευτέρῳ (β') conieci πέμπτῳ (ε'): annum enim u. c. 502 ex Livio (per. 49) Zosimum hausisse cum Mommseno r. Chron.² p. 180, 350 non credo. immo ad Verrium Flaccum (schol. Cruq. ad Hor. carm. saec. in.) qui Varronem exscriperat (cf. Varr. ap. Censor. 17, 8) haec redire videntur, Varro autem suam nimirum aeram secutus est, ex qua P. Claudius Pulcher consul fuit a. 505 || 7. λύσειν, ι corr. (ex ει?), V || 8. ἀνδράσιν δέκα scripsi, ἀνδρασιν (sine acc. et spir.) τὲ καὶ V, ἀνδράσιν ιέ Sylburg, male — X viri enim tum fuere —, ἀνδράσι Steph || 9. λογίων (sic) V, λοιπῶν apographa, unde vulgo λοιπὸν || 12. καθήγισαν (sine acc.) V, καθήγισαν apographa || ante Μάρκον lacunam significavi, explendam eam fere ad Verrii sententiam apud Festum p. 329 feliciter a Routhio mus. Rhén. t. VIII p. 374 redintegratam || Ποπιλίου Roth p. 372, ποπλίου V, Ποπίτιον vulgo ex falsa Leunclavii coniectura || 15. πεδίου, ε in ras. (ex αι) V || 16. 17. ἀποθυμίων V || 17. in lacuna interciderunt ὕστατον τελεσθεῖσαν vel similia. <προτελεσθεῖσαν μὲν> vulgo ex Leunclaviani libri margine || 18. κενσωρίνου V || Μανίου Μανιλίου scripsi, μάρκον μαλλίου V₅ || 19. Πουηλίου ex Ποπιλίου ortum

τοὺς <δὲ> χρόνους, καθ' οὓς ἔδει τὴν θυσίαν γενέσθαι καὶ τὴν θεωρίαν ἀχθῆναι, τῶν πεντεκαίδεκα ἀνδρῶν, οἱ τὰ Σιβύλλης θέσφατα φυλάττειν ἐτάχθησαν, ἀνερευνησάντων. μετὰ 3 δὲ τὸν Σεβαστὸν Κλαύδιος ἤγαγεν τὴν ἑορτὴν, οὐ φυλάξας τὸν τῶν ὠρισμένων ἐτῶν ἀριθμὸν. μεθ' ὃν Δομετιανὸς τὸν Κλαύδιον παραπεμπάμενος, καὶ τὴν περίοδον τῶν ἐτῶν ἀφ' οὗ τὴν ἑορτὴν ὁ Σεβαστὸς ἐπιτέλεσεν ἀριθμήσας, ἔδοξεν τὸν 5 ἐξ ἀρχῆς παραδοθέντα φυλάττειν θεσμόν. ἐπὶ τούτοις ὁ Σεβήρος τῶν δέκα καὶ ἑκατὸν ἐνστάτων ἐτῶν ἅμα τοῖς παισὶν 10 Ἀντωνίῳ καὶ Γέτῳ τὴν αὐτὴν ἑορτὴν κατεστήσατο, Χίλωνος καὶ Λίβωνος ὄντων ὑπάτων.

esse recte censet Roth. ceterum ex consulibus apparet Zosimi auctorem opinionioni Valerii Antiatis, Varronis Liviique, non antiquiorum scriptorum adsensum esse, v. Censor. 17, 11 || τότε δὲ Λουκίου Κηρωρίνου καὶ Γαίου Σαβίνου ex margine codicis Leunclaviani vulgo post Πουηλίον inserta delevi cum Rothio p. 375 || τῶν θεσμων (sine acc.) V || 1. δὲ addidi de Bekkeri coniectura, qui etiam μὲν ante θεσμόν inserebat || 2. ἀχθῆναι Bekk, ἀναχθῆναι (sine acc.) V || 3. θεσφαται (sine acc.) V || 4. ἤγαγε ε || οὐ φυλάξας] ipsum Claudium recte defendit O. Hirschfeld 'Wiener Stud.' t. III p. 101, demonstrans eum Augusti quidem 110 annorum cyclum secutum esse sed initium cycli fecisse ab a. u. c. 250. Zosimi tamen verba τὸν τῶν ὠρισμένων ἐτῶν ἀριθμὸν aliter intellegi posse nego nisi ut ille vel illius auctor Claudium 100 annorum cyclum secutum esse putaverit || 5. μεθὸν radendo ex μεθὼν V || 6. παραπεμπάμενος] rarus admodum formae medialis in hoc verbo est usus || 7. ἐπιτέλεσεν] immo ἐπιτελεῖν ἠθέλησεν, at ipsius scriptoris est error. 841 ludos fecit Domitianus, a. 731 Augustus facere quidem voluerat (v. Hirschfeld l. d. p. 102 sq.), sed propter Marcelli mortem in a. 737 distulit || ἔδοξε ε || 8. ἐξ ἀρχῆς παραδοθέντα verba quam inconsiderate haec tertia paragraphus consarcinata sit demonstrant. ex veteribus scriptoribus ex quibus numeri superiores, sive a Phlegonte sive a Zosimo ipso, desumpti sunt cyclum annorum 110 nemo cognitum habebat, ne ipse quidem Verrius (v. Mommsen l. d. p. 187), sed solum annorum 100 (a. u. c. 406, 505, 605). altera opinio, ex qua saeculum 110 annis constaret, Augusti demum initiis increbuisse videtur et convaluisse ex quo ille periodi saecularis initium ab a. u. c. 291 fecerat. (ceterum hic annus magna pestilentia infamis explicat cur novum saeculum πρὸς λοιμῶν καὶ φθορῶν καὶ νόσων ἀκέσεις conducere dicitur cap. 1, 1). aut igitur Zosimus exempla contrarium probantia omittere debuit aut a verbis illis abstinere || 8. 9. σέβηρος V || 9. ἐνστάτων V et Syll, ἐκστάτων apographa || 10. αντωνιω V¹, corr. V² | Χίλωνος Steph, χειλωνος (sine acc.) V

5. Τοιοῦτος δέ τις ὁ τρόπος ἀναγέγραπται τῆς ἑορτῆς. περιμόντες οἱ κήρυκες εἰς τὴν ἑορτὴν συνιέναι πάντας ἐκέλευον ἐπὶ θεῶν ἢν οὔτε πρότερον εἶδον οὔτε μετὰ ταῦτα θεάσονται. κατὰ δὲ τὴν ὥραν τοῦ θέρους, πρὸ ἡμερῶν ὀλίγων τοῦ τὴν θεωρίαν ἀχθῆναι, ἐν τῷ Καπιτωλίῳ καὶ ἐν 5 τῷ νεῷ τῷ κατὰ τὸ Παλάτιον οἱ δεκαπέντε ἄνδρες ἐπὶ βήματος καθήμενοι τῷ δήμῳ διανέμουσι τὰ καθάρσια· ταῦτα δὲ ἐστὶν δᾶδες καὶ θεῖον καὶ ἄσφαλτος. δοῦλοι δὲ τούτων 2 οὐ μετέχουσιν, ἀλλὰ ἐλεύθεροι μόνοι. συνελθόντος δὲ τοῦ δήμου παντὸς ἐν τε τοῖς ῥηθεῖσιν τόποις καὶ ἐν τῷ ἱερῷ τῆς 10 Ἀρτέμιδος, ὃ ἐν τῷ Ἀουεντίνῳ λόφῳ καθίδρυσται, σίτου καὶ κριθῆν ἕκαστος φέρει καὶ κύαμον. καὶ ταῖς Μοίραις ἄγουσι παννυχίδας μετὰ σεμνότητος ἐν . . . νυξίν. ἐνστάτος δὲ τοῦ χρόνου τῆς ἑορτῆς, ἢν ἐν τρισὶν ἡμέραις ἐν τῷ τοῦ Ἄρεως ἐπιτελοῦσι πεδίῳ καὶ ταῖς ἴσαις νυξίν, καθιεροῦτο τὰ 15 τελούμενα παρὰ τὴν ὄχθην τοῦ Θύμβριδος ἐν τῷ Τάραντι. θύουσι δὲ θεοῖς Διὶ καὶ Ἥρᾳ καὶ Ἀπόλλωνι καὶ Ἀθηαῖ καὶ Ἀρτέμιδι, καὶ προσέτι γε Μοίραις καὶ Εἰλειθυαῖς καὶ Δήμητρι καὶ Αἰδη καὶ Περσεφόνῃ. τῇ δὲ πρώτη τῶν θεωριῶν νυκτὶ δευτέρας ὥρας ὁ αὐτοκράτωρ ἐπὶ τὴν ὄχθην τοῦ ποτα- 20 μῶ τριῶν παρασκευασθέντων βωμῶν τρεῖς ἄρνας θύει μετὰ τῶν δεκαπέντε ἀνδρῶν, καὶ τοὺς βωμοὺς καθαιμάξας ὀλοκαυτεῖ τὰ θύματα. κατασκευασθείσης δὲ σκηνῆς δίκην θεάτρου, φῶτα ἀνάπτεται καὶ πυρὰ, καὶ ὕμνος ἄδεται νεωστὶ 4 πεποιημένος, θεωρία τε ἱεροπρεπεῖς ἄγονται. κομίζονται δὲ 25 οἱ ταῦτα ποιοῦντες μισθὸν τὰς ἀπαρχὰς τῶν καρπῶν, σίτου καὶ κριθῆς καὶ κνύμων· αὗται γάρ, ὡς εἴρηται μοι, καὶ τῷ δήμῳ παντὶ διανέμονται. τῇ δὲ μετὰ ταύτην ἡμέρᾳ εἰς τὸ

2. περιειοντες (sine acc.) V || εἰς τὴν ἑορτὴν deleverim. cf. Herodian. III, 8, 10 || 5. ἀχθῆναι ε, ἀρχθῆναι V || καπιτωλείῳ V, καπετωλίῳ ε || 6. τὸ κατὰ V || 8. ἐστὶ ε || ἄσφαλτος Bekk, ἄσφαλτον V. cf. L. Dindorf Thes. L. G. s. v. || 10. ρηθεῖσιν V², ρηθήσιν V¹, ῥηθεῖσι ε || 11. δ] ὅπερ conieci, hiatus causa || λουεντινω V || 12. φέρει] 'aufert'. cf. II, 18, 4 || Μοίραις Steph, μυραις (sine acc.) V || 13. ἐν . . . νυξίν scripsi — item A. Kiessling Horatii sui t. I p. 281 —, deleri voluit aut ἐννεά νυξίν scribi Heyne; at de numero aliunde nihil constat || 15. παιδίῳ V || νυξί ε || 18. εἰλειθυαῖς V, corr. ε || 22. 23. ὀλοκαυτεῖ (sine acc.) V, ὀλοκαυτοῖ ε || 23. δίκην Panvinius, δίχα V || 27. γάρ] δὲ conieci || 28. ἡμέρᾳ εἰς] vitium hiatus prodit. aut πρὸς pro εἰς scripserim aut τῇ δὲ ἡμέρᾳ

Καπιτώλιον ἀναβάντες, κἀνταῦθα τὰς νενομισμένας θυσίας
 προσαγαρόντες, ἐντεῦθεν τε ἐπὶ τὸ κατεσκευασμένον θέατρον
 ἔλθόντες, τὰς θεωρίας ἐπιτελοῦσιν Ἀπόλλωνι καὶ Ἀρτέμιδι.
 τῇ δὲ μετὰ ταύτην ἡμέρᾳ γυναῖκες ἐπίσημοι, κατὰ τὴν ὥραν
 ἦν ὁ χρησμὸς ὑπηγόρευσεν, εἰς τὸ Καπιτώλιον συνελθοῦσαι
 λιτανεύουσιν τὸν θεὸν καὶ ὑμνοῦσιν ὡς θέμις. ἡμέρᾳ δὲ 5
 τρίτῃ ἐν τῷ κατὰ τὸ Παλάτιον Ἀπόλλωνος ἱερῷ τοῖς ἐννέα
 παῖδες ἐπιφανεῖς μετὰ παρθένων τοσοῦτων, οἱ πάντες ἀμφι-
 θαλεῖς, ὅπερ ἐστὶν ἀμφοτέρους τοὺς γονεῖς ἔχοντες περιόντας,
 ὕμνους ἄδουσι τῇ τε Ἑλληνῶν καὶ Ῥωμαίων φωνῇ καὶ παιᾶ-
 νας, δι' ὧν αἱ ὑπὸ Ῥωμαίους σώζονται πόλεις. ἄλλα τε
 κατὰ τὸν ὑφηγημένον παρὰ τοῦ θεοῦ τρόπον ἐπράττετο, ὧν
 ἐπιτελουμένων διέμεινεν ἡ ἀρχὴ Ῥωμαίων ἀλώβητος. ὡς ἂν
 δὲ καὶ ἐπὶ τῶν πραγμάτων ἀληθῆ ταῦτα εἶναι πιστεύσωμεν,
 αὐτὸν παραθήσομαι τὸν Σιβύλλης χρησμὸν, ἣδη πρὸ ἡμῶν
 παρ' ἐτέρων ἀνενηνεγμένον.

6. Ἄλλ' ὁπότεν μῆκιστος ἔη χρόνος ἀνθρώποισι
 ζῶης, εἰς ἐτέων ἑκατὸν δέκα κύκλον ὀδεύων,

τῇ μετὰ ταύτην εἰς || 1. καπειτωλειον (sin. acc.) V, καπετώλιον s || 2. προσ-
 αγαρόντες Steph, προσάγοντες V || 4. 5. κατὰ — ὑπηγόρευσεν] in ora-
 culo ut nunc legitur nulla hora constituta est, sed legitur vs. 23
 ἡματι κείνῳ. itaque alter uter locus corruptus est. si ὥρα recte
 habet, in κείνῳ temporis notatio (velut μέσσω) lateat necesse est; sin
 minus, his in verbis aliquid inest quod respondeat oraculi verbis Ἥρης
 παρὰ βωμὸν ἀοίδιμον. unde possit fortasse pro ὥραν conicere χώραν,
 ut mulieres ad aram Iunonis in Capitolio positam convenire dicantur.
 κατὰ τὴν χώραν συνελθεῖν apud Zosimum nihil habet insoliti (cf. ad
 I, 33, 3) nec magis εἰς τὸ Καπιτώλιον pro ἐν τῷ Καπιτωλίῳ apud eum
 offendit. incerta tamen tota ratio est || 5. καπειτώλιον V, καπετώλιον
 s || 6. λιτανεύουσιν (sic) V, λιτανεύουσι s || τὸν θεὸν] τὴν θεὸν conieci.
 est nimirum Iuno || ἡμέρᾳ] ὥρα Th. Smith, male || 7. τρίτῃ ἐν] propter
 hiatum suspecta. ἡμ. τρίτῃ δὲ ἐν conieci || 8. τοσοῦτων s, τοσουτον
 (sine acc.) V || 9. ὅπερ — περιόντας glossema puto. vix enim Zosimus,
 qui iam corruptum legit versum c. 6, 22, necesse habuerit ἀμφιθαλῆς
 verbum explicare || 10. παρ' ἐτέρων] Phleg. Macrob. c. IV, ed. O. Keller
 'rer. natur. script. Gr. min.' t. I p. 91 sq., qua in editione codex Pala-
 tinus Gr. 398 excussus est, v. ibid. p. VIII sq. ceterum in hoc oraculo
 plura vitia insunt iam ante Phlegontis aetatem illata || 17. ὁπότε' ἂν
 Keller || ἔη Salmasius, ἔη P (Phlegontis codex) V || ἀνθρώποισιν Keller
 18. ἑκατὸν δέκα] ἑκατοντάδα Gallaeus, pessime || ὀδεύσας P

μεμνήσθαι, Ῥωμαῖε, καὶ εἰ μάλα λῆσαι εαυτὸς,
 μεμνήσθαι τάδε πάντα, θεοῖσι μὲν ἀθανάτοισι
 5 ῥέξειεν ἐν πεδίῳ παρὰ Θύβριδος ἄπλετον ὕδωρ,
 ὄπη στεινότατον, νύξ ἠνίκα γαῖαν ἐπέλθῃ
 ἡέλου κρύψαντος ἐὼν φάος· ἔνθα σὺ ῥέξειεν
 ἱερὰ παντογόνους Μοίραις ἄρνας τε καὶ αἶγας
 κνανέας, ἐπὶ ταῖς δ' Εἰλειθυίας ἀρέσασθαι
 10 παιδοτόκους θυέεσσιν, ὄπη θέμις· αὐθι δὲ Γαίῃ
 πληθομένη χώροις ὅς ἱερεύοιτο μέλαινα.

1. exitus versus dubiae emendationis est. εἰ μάλα λῆσει εαυτοῦ P, εἰ μαλα λῆσαι εαυτὸς (εαυτοῦ^ε m. 2) V. εἰ μαλα λησεαι αυτον Politianus, οὐ μάλα λῆσαι (sic) εαυτόν Steph, οὐ μάλα λησεαι αὐτός Mitscherlich, οὐ μάλα λησεαι αὐτῶν Bekk (propter Homerum opinor, v. Od. 1, 308), εἰ μάλα λῆσει εαυτόν A. Eberhard Jen. Lit. Zeit. a. 1878 p. 645. ego talia fere in primitivo oraculo fuisse puto: εἰ μάλα γ' ἔσσι' ἐπιλήσμων || 2. μὲν ἀθανάτοισι (ἀθανάτοισιν Keller) antiquitus corrupta puto. opponuntur cum a Zosimo 5, 2 extr. tum in oraculo (vs. 12 sq.) sacrificia quae dis superis fiunt eis quae dis inferis in Tarento offeruntur. inter hos autem Dis pater et Proserpina, quorum causa ludi Terentini instituti esse ferebantur, nullo pacto omitti potuerunt, nec magis sacrificia quae illis fiebant (μέλαινα βοῦν καὶ δάμαλιν μέλαιναν: Zos. 3, 3) deesse. unde primitus θεοῖσι καταχθονίοισι (vel si in caesura κατὰ τέταρτον τροχαῖον offendas θεοῖς ἱερὰ χθονίοισι) fuisse puto versumque proximum intercidissee. continuatur enumeratio vs. 7, ubi pro ἔνθα olim αὐθι: 'deinde' fuisse arbitror || 3. ῥέξειεν P || πεδίῳ V¹ ex παιδίῳ || Θύβριδος PV, Θύμβριδος s || 4. ὄπη P, ὄπημ V², ῥοπημ (sic) V¹ || 5. σὺ P, σε V || 6. παντογόνους PV, ποντογόνους s || ἄρνάς τε P || 7. post κνανέας distinxī cum Politiano ac Mitscherlichio et δ' ante ἐπὶ a P additum cum V omisi || ταῖς δ' Mitscherlich, ταῖσδ' PV², τασδ' (sic) V¹ || εἰλειθυίας V || 8. θυεσιν (sine acc.) V || γαίῃ ante Kellerum || 9. χώροις ὅς ἱερεύοιτο ad tempus scripsi, χώροις, ὅς ἱερεύοιτο (i. e. ἱερεύοιτο) P, χοῖρος ὅστ' (χοῖροσ ὅστ' V²) ἱερευοιτο (v in ras. m. 1) V. χοῖρός τε καὶ ὅς ἱεροῖτο inde a Stephano editores tam Zosimi quam Phlegontis. at porcum marem Telluri offerre non licebat (cf. Marquardt Staatsverw. t. III² p. 171 sq.), praetereaque nec πληθομένη obiecto potest carere nec ἱεροῦσθαι dici pro ἱερεύεσθαι. ac ne Phlegontis quidem ὅς cum A. Kiesslingio retineri potest: suem enim in nummis saecularibus suis Domitianus Telluri sacrificat (v. Eckhel t. VI p. 385. — pro πληθομένη χώροις nescio an scribendum sit πληθομένη χοῖροις: Telluri enim 'plena sue sacrificabatur': Festus p. 238^a; 'scrofa inciens immolatur et feta': Arnob. VII, 22 R.; 'sus praegnans ei (Maiae) mactatur, quae hostia propria est Terrae': Macrob.

πάνλευκοι ταῦροι δὲ Διὸς παρὰ βωμὸν ἀγέσθων
 ἡματι, μηδ' ἐπὶ νυκτί· θεοῖσι γὰρ οὐρανίοισιν
 ἡμέριος πέλεται θνέων τρόπος, ὥς δὲ καὶ αὐτὸς
 ἱρεύειν. δαμάλης τε βοῦς δέμας ἀγλαὸν Ἥρης 15
 δεξάσθω νηὸς παρὰ σεῦ. καὶ Φοῖβος Ἀπόλλων,
 ὅστε καὶ Ἥλιος κυκλήσεται, ἴσα δεδέχθω
 θύματα Λητοῖδης. καὶ ἀειδόμενοί τε Λατῖνοι
 παιᾶνες κούροισι κόρησί τε νηὸν ἔχοιεν
 ἀθανάτων. χωρὶς δὲ κόραι χορὸν αὐταὶ ἔχοιεν, 20
 καὶ χωρὶς παίδων ἄρσην σιάχους, ἀλλὰ γονήων
 πάντες ζώντων, οἷς ἀμφιθαλῆς ἔτι φύτλη.
 αἱ δὲ γάμου ζεύγλαις δεδμημένοι ἡματι κείνω
 γυνῆς Ἥρης παρὰ βωμὸν ἀοίδιμον ἐδριόσσαι

I, 12, 20. ut ὅς πληθομένη χοίροις sit 'sus plena'. χοῖροι autem por-
 culi iam iam nascituri non minus recte dicentur quam modo editos
 dicunt Xen. r. Lac. 15, 5; Diodor. VII, 3, 4 Dind.; Dionys. I, 56, 4;
 alii. (antea conieceram Γαίῃ πληθομένην δώροις — cornu copiae in
 nummis illis Tellus tenet — ubi δῶρα accipiendum foret ut in Γαίῃ
 ἀνησιδώρα. 'fertilis frugum pecorisque Tellus': Horat. c. s. 29. at
 nunc illam rationem veram puto) || 1. πάνλευκοι P, et ut vid. V (AI ut
 vid. corr. V¹ in N), ξάλευκοι ε || 2. μηδ' ἐπὶ νυκτί V (cf. Il. 8, 529),
 μὴδέ τε P || οὐρανίοισιν V², οὐρανηισιν V¹, οὐρανόιδαισιν P, οὐρα-
 νίοισι ε || 3. πέλεται V²P, πελαται V¹ || αὐτὸς V², αὐτῆς V¹, αὐτοῖς P.
 αὔτως Steph || 4. ἱερεύειν PV || δαμάλης δὲ Mitscherlich, δάμαλις δὲ
 (δε V) PV, δαμάλις τε Steph || 6. Ἥλιος Steph, ἠέλιος alii || αἴσια
 δέχθω P || 7. καὶ ἀειδόμενοι P, αἰδόμενοι V, ἀειδόμενοι ε. in arsi ut
 saepe ἀείδω producitur — cf. Od. 17, 519; hymn. Hom. 12, 1; 18, 1;
 27, 1; Kinkel ep. Gr. I p. 39, 1; Kaibel ep. 237, 7; 441, 5; or. ap.
 Euseb. P. E. IV, 9, 2, 31; V, 9, 7; A. P. IX, 92, 2; 485, 1; 545, 3 —
 in thesi quod sciam nusquam id fit || Λατῖνοις vertit Leunclavius,
 male || 8. παιᾶνας Steph, aliter distinguens || κούροισι κόρησι Nauck,
 κούροις οραισι V¹, κούροις κούραισι V²ε, κούροις κούρησι P || 9. χωρὶς —
 10. καὶ om. V¹; verba ἀθανάτων — γονήων in mg. scr. V² || 9. αὐταὶ
 V², αὐταὶ P || ἄρσιεν Heyne || 10. ἄρσην om. V¹ || γονηων ex γονιων V¹
 11. πάντες Nauck, πάντων PVε || ζωντῶν οἷς V², ζωντω οἷς (sine acc.)
 V¹, ζώντων τοῖς P || ἔτι V, ἔστι P. hunc quoque versum ante Phle-
 gontis aetatem corruptum esse puto. intolerabilis enim verborum γονήων
 ζώντων et οἷς — φύτλη est ταυτολογία. praeterea deest cantantium
 condicionis notatio: παῖδες ἐπιφανεῖς Zos. 5, 5, 'virgines lectas pueros-
 que castos' Hor. c. s. 6. unde olim πάντες ἀριζήλων (vel sim.) οἷς τ'
 ἀμφ. fuisse puto: 'illustri omnes prosapia orti et patrimi et matrimi'
 12. ζεύγλαισι P || ἡματι P || κείνω] cf. ad c. 5, 4 || 13. γυνῆς P

- 25 δαίμονα λισσέσθωσαν. ἅπασι δὲ λύματα δοῦναι
 ἀνδράσιν ἢ δὲ γυναιξί, μάλιστα δὲ θηλυτέρησιν.
 πάντες δ' ἐξ οἴκοιο φερέσθων ὅσσα κομίζειν
 ἐστὶ θέμις θνητοῖσιν ἀπαρχομένοις βιότοιο,
 δαίμοσι μελιχίοισιν ἰλάσματα καὶ μακάρεσσιν
 30 Οὐρανίδαῖς. τὰ δὲ πάντα τεθησαυρισμένα κείσθω,
 ὄφρα τε θηλυτέρησι καὶ ἀνδράσιν ἐδριόωσιν
 ἔνθεν πορσύνης μεμνημένος. ἡμασι δ' ἔστω
 νυξὶ τ' ἐπασσύντερησι θεοπρέπτους κατὰ θώκους
 παμπληθῆς ἄγυρις. σπουδῆ δὲ γέλωτι μεμίχθω.
 35 ταῦτά τοι ἐν φρεσὶν ἧσιν αἰεὶ μεμνημένος εἶναι,
 καὶ σοὶ πᾶσα χθὼν Ἰταλῆ καὶ πᾶσα Λατίνων
 αἰὲν ὑπὸ σκήπτροισιν ἐπανχένιον ζυγὸν ἔξει.
7. Εἰ τοίνυν, ὡς τὸ θεοπρόπιόν φησι καὶ τὸ ἀληθές

1. δὲ λύματα] θελήματα con. Sylburg, male. λύματα sunt 'suffimenta' (v. Eckhel t. VI p. 387, Friedlaender-Sallet 'Koen. Muenzk.'² n. 1003 J.): καθάρσια p. 60, 7. fieri autem potest ut post λισσέσθωσαν unus pluresve versus interciderint || 2. γυναιξίν P || θηλυτέρησιν (sine acc.) V, θηλυτέραισι P, θηλυτέρησι s || 3. δ' PV², δε (sine acc.) V¹ || ἐξ οἴκοιο] 'ex templo' || 4. θεμις ex θεμης radendo V || ἀπαρχομένοις PV² — νοῦς V¹ || 5. μελιχίοις olim Nauck. ceterum δαίμονες μελιχιοὶ sunt 'di inferi', cf. Kaibel ep. Gr. 153, 8; Pausan. X, 38, 8 || 6. ουρανίδαῖς V², ουρανιδες V¹, οὐρανίοις P || τάδε P || κείσθαι P || 7. ὄφρα τε θηλυτέρησι V², οφρα τε δη θυμελησι (sine acc.) V¹, ὄφρα τε ληθυμέλησι P. ὄφρα κε θηλυτέρησι conieci. ὄφρα τέλη θυμέλησι . . . . . || 8. θηλυτέρησι A. Kiessling, ut unus versus interciderit || ἰδρωοσιν (sine acc.) V || 9. νυξὶ τ' V¹, corr. V² || ἐπασσύντεραισι P || θεοπρέπτους V, θεοπροπίους P, θεοστέπτους Steph || 10. παμπλήθης Keller || ἀγυρι V¹, corr. V² || δὲ P, τε V || γέλως τε Steph || μεμίχθω V¹, corr. V² || 11. φρεσὶ σῆσιν P || 12. πᾶσα χθὼν] cf. Hilberg 'Princip der Silbenwaegung' p. 24, quem hic versus fugit || ἰταλί κε V¹, corr. V² || λατίνων P, λατίνη V s || 13. σκεπτροισιν V¹, corr. V² || ἐπανχένιον Politianus, et Bücheler mus. Rhen. t. XXX p. 44, ὄπανχένιον PV s || 14. εἰ τοίνυν V, εἶ τοίνυν con. Steph, ἔτι οὖν Heumann, ἔτι τοίνυν Reitemeier, quod recepit Bekk. at, ni fallor, Zosimus demonstrare vult, quamdiu ludi secundum oraculum (vs. 2) veramque rationem centesimo decimo quoque anno acti essent, rem Romanis incolumem stetisse; postquam autem Maximianus anno centesimo peracto ludos parare instituerit, nec Constantinus et Licinius decem annis post legitimo tempore instante ludos celebraverint, imperium praeceps ruisse. unde conieci δι' ἐτῶν ρι' οὖν (δι' ἐτῶν τριῶν: 'tertio quoque anno' Pol. p. 1084, 10 H. al.). ceterum non dubito quin septimum hoc caput ex ipsius Zosimi capite

ἔχει, τούτων ἀπάντων κατὰ θεσμὸν ἐπιτελουμένων ἐφυλάττετο
 μὲν ἢ Ῥωμαίων ἀρχή, καὶ διετέλεσαν τὴν καθ' ἡμᾶς πᾶσαν
 ὡς εἰπεῖν οἰκουμένην ὑφ' ἑαυτοὺς ἔχοντες· ἀμεληθείσης δὲ
 τῆς ἑορτῆς ἀποθεμένου Διοκλητιανοῦ τὴν βασιλείαν, ὑπερρῶν
 5 κατὰ βραχὺ καὶ ἔλαθε κατὰ τὸ πλεόν βαρβαρωθεῖσα, ὡς αὐτὰ
 ἡμῖν τὰ πράγματα ἔδειξεν. βούλομαι <δὲ> καὶ ἐκ τῶν χρό-
 νων ἀληθῆ δεῖξαι τὸν λόγον. ἀπὸ γὰρ τῆς Χίλωνος καὶ Λί- 2
 βωνος ὑπατείας, καθ' ἣν Σεβῆρος τὴν τῶν Σεκουλαρίων
 ἤγαγεν ἑορτὴν, ἄχρις ὅτε Διοκλητιανὸς ἐνάκις ὀκτάκις δὲ
 10 Μαξιμιανὸς γερόνασις ὑπάτοι, διέδραμεν εἰς ἐνιαυτὸς πρὸς
 τοῖς ἑκατόν, καὶ τότε Διοκλητιανὸς ἰδιώτης ἐκ βασιλέως
 ἐρένετο καὶ Μαξιμιανὸς ταῦτὸν τοῦτο πεποίηκεν. τρεῖς δὲ
 ἤδη γερονότων ὑπάτων Κωνσταντίνου καὶ Δικιννίου τῶν
 15 ἔδει τὴν ἑορτὴν κατὰ τὸ νενομισμένον ἀχθῆναι. τούτου δὲ
 μὴ φυλαχθέντος ἔδει γ' ἄρ' εἰς τὴν νῦν συνέχουσιν ἡμᾶς
 ἔλθειν τὰ πράγματα δυσκληρίαν.

8. Διοκλητιανὸς μὲν τελευτᾷ τρισὶν ἐνιαυτοῖς ὕστερον,
 ἤδη δὲ καταστάντες ἀντοκράτορες Κωνσταντίος καὶ Μαξιμια-
 20 νὸς ὁ Γαλέριος ἀνέδειξαν Καίσαρας Σεβῆρον καὶ Μαξιμίνον,
 ἀδελφῆς ὄντα παῖδα τοῦ Γαλερίου, Σεβῆρῳ μὲν τὴν Ἰταλίαν
 Μαξιμίνῳ δὲ τὰ πρὸς ἀνίσχοντα ἥλιον παραδόντες. τῶν δὲ 2
 πραγμάτων εὖ διακειμένων καὶ τῶν πανταχοῦ βαρβάρων ἐκ
 τῶν προλαβόντων κατορθωμάτων ἀσμένως ἡσυχάζοντων, Κων-
 25 σταντίνος ἐξ ὀμιλίας γυναικὸς οὐ σεμνῆς οὐδὲ κατὰ νόμον
 συνελθούσης Κωνσταντίῳ τῷ βασιλεῖ γεγεννημένος, ἤδη μὲν
 ἔχων ἔννοιαν ἐν ἑαυτῷ βασιλείας, εἰς μείζονα δὲ καταστάς

ortum sit || 3. εἰπεῖν^ι, ἰ a m. 1, V || 6. ἔδειξε s, ἔδοξεν V || δὲ s, om. V ||

7. 8. λιβωνό, σ a m. 2, V || 8. ὑπατείας s, ὑπατίας V, ut V, 34, 7, quod
 nescio an in Zosimo ferri potuerit || σέβηρος V || 9. ἐνάκις V, ἐννάκις s ||
 10sq. διέδραμεν κτέ. turbata et lacunosa esse cum res tum ipsius Zosimi
 numeri docent. conieci: διέδραμεν ἔτη ἑκατόν. καὶ τότε <ἐθελήσαντος
 Μαξιμιανοῦ παρὰ τὸ καθήκον τὴν ἑορτὴν ἐπιτελεῖν, κατὰ τὸ ἐχόμενον
 ἔτος> Διοκλητιανὸς vel similiter || 12. τ' αὐτὸν V, ταῦτό s || πεποίηκε s ||
 τρεῖς V || 16. ἔδει γὰρ V, ἔδει s || 18. τρισὶν || ὀκτὼ conī. Heyne, non recte.
 cf. Clinton ad a. 316 || 20. γαλλέριος s || σέβηρον V || 21. ὄντα παῖδα
 Steph, ὄντας παῖδας V. cf. Vict. ep. 40, 1 || γαλλερίου s || 26. κω-
 σταγιῶ V, κωνσταντιῶ s || γεγεννημένος V, γεγεννημένος Reitemeier
 ex apographo uno

ἐπιθυμίαν ἀφ' οὗ Σεβήρος καὶ Μαξιμίνοσ τῆσ τοῦ Καίσαροσ
 τιμῆσ ἔτυχον, ἔγνω τοὺσ τόπουσ λιπεῖν ἐν οἷσ ἔτυχεν διατρί-
 βων, ἐξορμηῆσαι δὲ πρὸσ τὸν πατέρα Κωνσταντίον ἐν τοῖσ
 3 ὑπὲρ τὰσ Ἄλπεισ ἔθνεσιν ὄντα καὶ τῇ Βρεττανίᾳ συνεχέστερον
 φανῆσ γὰρ ἦν ἤδη πολλοῖσ ὁ κατέχων αὐτὸν ἔρωσ τῆσ βασι-
 λείασ) τοὺσ ἐν τοῖσ σταθμοῖσ ἵππουσ, οὓσ τὸ δημόσιον ἔτρεφεν,
 ἅμα τῷ φθάσαι τὸν σταθμὸν κολούων καὶ ἀχρείουσ ἔων
 τοῖσ ἐξῆσ ἐστῶσιν ἐχοῖτο. καὶ ἐξῆσ τοῦτο ποιῶν τοῖσ μὲν
 διώκουσιν ἀπέκλεισε τὴν ἐπὶ τὸ πρόσω πορείαν, αὐτὸσ δὲ 10
 προσήγγιξε τοῖσ ἔθνεσιν ἐν οἷσ ἦν ὁ πατήρ. (9) συμβᾶν
 δὲ τὸν αὐτοκράτορα Κωνσταντίον ἐν αὐτῷ τελευτῆσαι τῷ
 χρόνῳ, τῶν μὲν ὄντων αὐτῷ γνησίων παιδων οὐδένα πρὸσ
 βασιλείαν ἔκριναν ἀξιόχρεων, ὄρωντεσ δὲ Κωνσταντῖνον εὖ
 ἔχοντα σώματοσ οἱ περὶ τὴν αὐλὴν στρατιῶται, καὶ ἅμα 15
 δωρεῶν μεγαλοπρεπῶν ἐπαρθέντεσ ἐλπῖσιν, τὴν τοῦ Καίσαροσ
 2 ἀξίαν αὐτῷ περιέθεσαν. ἐν δὲ τῇ Ῥώμῃ τῆσ εἰκόνοσ αὐτοῦ
 δειχθείσῃσ κατὰ τὸ σύνηθεσ, οὐκ ἀνασχετὸν εἶναι νομίσασ
 Μαξέντιοσ ὁ Μαξιμιανοῦ τοῦ Ἐρκουλίον παιῖσ, εἰ Κωνσταν-
 τίνῳ μὲν ἐκβαίῃ τὸ σπουδασθὲν ἐξ ἀσέμνου μητροῦσ γερονότι, 20
 βασιλέωσ δὲ τοιοῦτοσ παιῖσ αὐτὸσ γερονόσ εἰκῆ κείμενοσ μείνοι
 3 τὴν πατρώαν ἀρχὴν ἐτέρων ἔχόντων, προσλαβὼν ὑπηρέτασ
 τῆσ ἐγχειρήσεωσ Μαρκελλιανὸν καὶ Μάρκελλον ταξιάρχουσ καὶ
 Λουκιανόν, ὃσ τοῦ χοιρείου κρέωσ ἦν χορηγὸσ ὁ τὸ δημόσιον
 ἐπέδίδου τῷ Ῥωμαίων δήμῳ, καὶ προσέτι γε τοὺσ περὶ τὴν 25
 αὐλὴν στρατιῶτασ, οὓσ πραιτωριανοὺσ καλοῦσιν, εἰσ τὸν

1. σέβηροσ V || 2. λιπεῖν ε, λειπειν (sine acc.) V || ἔτυχε ε || 3. κων-
 σταντίον ε || 4. βρεττανία V || 8. κολούων ε, κολύων V || ἀχρίουσε ὦν ex
 ἀχρίουσ ὦν V¹ || 11. προσήγγιξε ε || συμβᾶν] cf. Boissonade ad Eun.
 p. 132 || 12. ἐν ταύτῳ vel ἐν τῷ αὐτῷ coni. Bast sec. Boissonadium
 p. 558 || 13. τῶν μενόντων V || 15. σώματοσ accessit ex V || 16. ἐλπῖσι ε ||
 17. //ἀξίαν V, 'eras. σ ut vid.' Mau || 20. ἐκβαίῃ' (sic) V || 21. μείνοι
 ex μῖνοι V. dubito tamen cum Sylburgio num Zosimus barbara hac
 forma usus sit || 23. ταξιάρχουσ] tribunos urbanarum cohortium intel-
 lego. quod probans Mommsen Lucianum quoque trib. urb. coh. fuisse
 debere monet, cum alia dignitas militaris non fuerit cui fori suarii
 cura committi potuerit. videtur igitur Constantinus M. demum duos
 ex his tribunis sustulisse eique qui restabat tres urbanas cohortes —
 simul cum fori suarii cura — tradidisse (cf. C. I. L. VI 1156) || 24.
 χοιρίον V || ἦν V

βασίλειον θρόνον παρὰ τούτων ἀνεβιβάσθη, μεγάλαις ἀμείβεσθαι δωρεαῖς τοὺς τοῦτο δόντας αὐτῷ κατεπαγγελιάμενος. ὄρμησαν δὲ ἐπὶ τὴν πρᾶξιν Ἀβελλίου πρότερον ἀναιρεθέντος, ἐπειδὴ τοῦ τῆς πόλεως ὑπάρχου τόπον ἐπέχων ἔδοξεν τοῖς
 5 ἐργηρομένοις ἐναντιοῦσθαι.

10. Ταῦτα μαθὼν Μαξιμιανὸς ὁ Γαλέριος ἐκπέμπει τὸν Καίσαρα Σεβήρον πολεμήσοντα Μαξεντίῳ. ἐξομήσαντα δὲ αὐτὸν τοῦ Μεδιολάνου καὶ διὰ τῶν Μαυρουσίων ἐλθόντα ταγματῶν, χρήμασι τὸ πολὺ μέρος τῶν σὺν αὐτῷ στρατιω-
 20 τῶν διαφθείρας Μαξέντιος, ἤδη δὲ καὶ τὸν τῆς αὐλῆς ὑπαρχον προσποιησάμενος Ἀνουλλίνου, ἐκράτησεν ῥᾶστα Σεβήρου συμφυγόντος εἰς τὴν Ῥαουενναν, πόλιν ὄχυρωτάτην τε καὶ πολυ-
 25 ἀνθρωπον καὶ τροφῶν ἔχουσαν πλῆθος αὐτῷ τε καὶ τοῖς σὺν αὐτῷ στρατιώταις ἀρκοῦν. ταῦτα γνοὺς Μαξιμιανὸς ὁ
 3 Ἐρκούλιος, καὶ ὑπὲρ τοῦ παιδὸς εἰκότως ἀγωνιῶν Μαξεντίου, τῆς Λουκανίας, ἐν ἣ ἴτε ἦν, ἐξομήσας ἐπὶ τὴν Ῥαουενναν ἦει. συνιδῶν δὲ ὡς οὐκ ἂν ἄκων ταύτης ἐκβληθεῖν Σεβήρος
 ἀσφαλοῦς τε οὔσης καὶ τροφᾶς ἐχούσης ἀρκούσας, ὄρκους ἀπατήσας ἐπὶ τὴν Ῥώμην ἐλθεῖν ἐπεισεν. διόντα τοίνυν
 20 αὐτὸν καὶ εἰς τι χωρίον ἐλθόντα ᾧ Τρία καπηλεῖα προσηγορία, λόχος ἐγκαταστάς αὐτόθι παρὰ Μαξεντίου, συλλαβῶν καὶ βρόχῳ τὸν τράχηλον ἀρτήσας ἀνεῖλεν. οὐκ ἐνεγκῶν δὲ
 3 μετρίως τὰ ἐπὶ τῷ Καίσαρι Σεβήρῳ γενόμενα Μαξιμιανὸς ὁ Γαλέριος ἐκ τῆς ἐφᾶς ἐπὶ τὴν Ῥώμην ἔγνω παραγενέσθαι
 25 δίκην τε Μαξεντίῳ τῶν ἡμαρτημένων πρόεπουσαν ἐπιθεῖναι.

3. Ἀβελλίου] Ἀνουλλίνου Tillemont t. IV p. 620 n. 13, non recte. Abellius (Avillius?) aliunde non notus 'vicarius praefecturae urbis' fuit, cf. Mommsen ad C. Caelii Saturnini titulum (C. I. L. VI 1074, Wilmanns 1223) in Mem. dell' Inst. t. II p. 309 sq. || 4. ἔδοξε ε || 6. γαλέριος ε || 7. σέβηρον πολεμήσαντα V || 7. 8. in anacolutho offendens ἐξομήσαντος δὲ αὐτοῦ et ἐλθόντος voluit Leunclavius || 8. διὰ] μετὰ Th. Smith. at cf. II, 1, 1; IV, 14, 1 || 11. προσποιησάμενος] περιποιησάμενος conieci. cf. I, 69, 1; IV, 7, 1; V, 26, 4; VI, 5, 2; 7, 5 || ἐκράτησε ε || 12. ραουενναν (sine acc.) V¹, ραβενναν V m. recentiore, ε || ὄχυρωτάτην scripsi, οχυρωτέραν V, οχυράν Syllb ex apographo uno. -τερος et -τατος in V confusa etiam II, 22, 4: στενότερος || 16. ραουενναν V¹, ραβενναν V², ε || 17. συνειδῶν V || σέβηρος V || 19. ἔπεισε ε || 20. ἔς, ι a m. 1, V || 21. Μαξεντίου] Μαξιμιανοῦ Leunclavius. illud tenet Hunziker ap. Buedingerum Unters. t. II p. 233 || 24. γαλλέριος ε || 25. ἐπιθεῖναι V

γενόμενος δὲ κατὰ τὴν Ἰταλίαν καὶ τοὺς στρατιώτας οὐ πιστῶς
περὶ αὐτὸν ἔχειν αἰσθόμενος ἐπὶ τὴν ἐφ᾽ ἂν ἀνέξεν, μάχης
4 οὐδεμιᾶς γενομένης. ἐν τούτῳ καὶ Μαξιμιανὸς ὁ Ἐρκούλιος,
δυσανασχετῶν ἐπὶ ταῖς κατεχούσαις τὴν πολιτείαν ταραχαῖς,
πρὸς Διοκλητιανὸν ἀφικνεῖται τηρικαῦτα ἐν Καρνούτῳ πόλει
Κελτικῇ διατρέβοντα, καὶ πείθειν ἐπιχειρεῖ τὴν βασιλείαν
ἀναλαβεῖν καὶ μὴ περιδεῖν τὴν τοσοῦτῳ χρόνῳ καὶ πόνοις
αὐτῶν περισωθεῖσαν ἐκδοθῆναι παραφρονούση νεότητι καὶ
5 παρανοίᾳ τῶν εἰσφρησάντων ἑαυτοὺς τῇ βασιλείᾳ σαλευ-
μένην. Διοκλητιανοῦ δὲ μὴ θεμένου τοῖς αἰτουμένοις, ἀλλὰ
10 τὴν ἡσυχίαν ἔμπροσθεν ποιησαμένου τοῦ πράγματα ἔχειν
(ἴσως γὰρ καὶ προήδει τὴν καθέξουσιν τὰ πράγματα σύγγχυσιν
οἷα καὶ τῇ περὶ τὸ θεῖον αἰεὶ προσκείμενος ἀγιστεία), δι-
αμαρτῶν τῆς πείρας ὁ Ἐρκούλιος καὶ μέχρι Ῥαουέννης ἐλθὼν
αὐθις ἐπὶ τὰς Ἄλπεις ἤλανυνεν, ἐντευξόμενος ἐκείσε διατρέ-
15 βοντι Κωνσταντίνῳ. φύσει δὲ ὢν φιλοπράγμων καὶ ἄπιστος,
δώσειν ὑποσχόμενος τὴν θυγατέρα Φαῦσταν αὐτῷ καὶ τὴν
ὑπόσχεσιν ἐν ταύτῳ πληρώσας, παράγειν ἐπεχειρεῖ καὶ πείθειν
ὡς ἂν διώκοι μὲν ἐκ τῆς Ἰταλίας ἀναχωροῦντα Γαλέριον
7 Μαξιμιανόν, ἐπιβουλευοὶ δὲ Μαξεντίῳ. ὡς ἔχων δὲ πρὸς
20 ταῦτα πειθήριον, ἀνεχώρει μὲν τοῦ Κωνσταντίνου, τὴν δὲ
βασιλείαν ἀναλαβεῖν αὐθις ἐσπούδαζεν, ἐλπίδι τοῦ καὶ Κω-

1. ἰτάλιαν V || 2. αὐτὸν sine spir. V || ἀνέξεν 5 || 5. 6. ἐν Καρνούτῳ πόλει Κελτικῇ] offendit Cellarius, de Carnunto Pannoniae superioris urbe, ubi sane imperatores congregiebantur, cogitans. at Zosimus 'male confudit cum Carnunto Carnutum Galliae, hodie Chartres': Mommsen C. I. L. t. III p. 552 ad n. 4413 || 7. μὴ περιδεῖν — 9. 10. σαλευομένην turbata puto. nullo alio loco infinitivum verbo περιωρᾶν adiungit scriptor, sed semper participium. praeterea post περιωρᾶσαν desidero ἀρχὴν vel πολιτείαν: 'rem publicam'. cf. Diocletianus ap. Lact. de mort. pers. c. 18: 'ego satis laboravi et providi, quemadmodum me imperante res publica staret incolumis'; Constantin. ap. Petr. Patr. p. 131, 3 Nieb.: μήτε οὖν τὴν βασιλείαν διακοπτομένην μήτε τὴν πολιτείαν ἀνατρεπομένην περιδῆς || 13. ἀγιστεία (hoc spir.) V, ἀγχιστεία apographa, corr. Syll || 14. ραουέννης V¹, ραβέννης V², 5 || 16. φιλοπράγμων καὶ ἄπιστος Iulian. p. 405, 12 H. || 18. ἐν ταύτῳ scripsi (cf. IV, 34, 5), ἐν τούτῳ V, αὐτῷ Steph, ἐν αὐτῷ apographum unum || 19. διώκοι 5, δεδούκοι V || γαλέριον 5 || 20. ὡς ἔχων | οὐκ ἔχων cum Tillemontio t. IV p. 102, 1 legendum puto || 21. κωνσταντίνου 5 || 22. p. 69, 1. κωνσταντίνον 5, κωσταντίον V

στταντίνου τὸν κηδεστὴν καὶ τὸν υἱὸν Μαξέντιον κακῶς δια-
 θήσειν. (11) ἀλλὰ τούτων ὄντων ἐν ἐγχειρήσεσιν ἔτι, Μαξι-
 μιανὸς ὁ Γαλέριος ἐκ προλαβούσης ἑταιρίας ἐπιτήδειον ὄντα
 αὐτῷ Λικίννιον βασιλεία καθίστησιν, ἐπιστρατεύσαι τοῦτον
 5 Μαξεντίῳ διανοοῦμενος. ἐπεὶ δὲ ταῦτα βουλευομένῳ τραῦμα
 δυσιάτου ἐνσκήψαν αὐτῷ τοῦ βίου μετέστησεν, εἴχετο μὲν
 καὶ Λικίννιος τῆς βασιλείας, Ἐρκούλιος δὲ Μαξιμιανὸς ἀνα-
 λαβεῖν, ὡς εἴρηται μοι, τὴν βασιλείαν ἐπιχειρήσας ἄλλο-
 τριῶσαι μὲν τῆς πρὸς Μαξέντιον εὐνοίας τοὺς στρατιώτας
 10 ἐσπούδασεν, τοῦ δὲ δωρεαῖς καὶ ἐλεειναῖς ἰκεσίαις αὐτοὺς
 ἐπισπασαμένου καὶ τῆς κατὰ Κωνσταντίνου διὰ τῶν σὺν αὐτῷ
 στρατιωτῶν ἐπιβουλῆς ἐπειρᾶτο. προκαταλαβούσης δὲ Φαύστης
 τὸ ἐγχειρούμενον καὶ τῷ Κωνσταντίνῳ τοῦτο μηνυσάσης, ἀπο-
 ροῦμενος ἐπὶ τῷ πάντων ἐκπεσεῖν ὁ Ἐρκούλιος νόσῳ κατὰ τὴν
 15 Ταρσὸν ἐτελεύτησεν.

12. Ταύτην δὲ διαφυγῶν ὁ Μαξέντιος τὴν ἐπιβουλήν,
 ἔχειν τε ἤδη βεβαίως οἰόμενος τὴν ἀρχήν, ἐν Λιβύῃ καὶ
 Καρχηδόνι τοὺς τὴν εἰκόνα τὴν αὐτοῦ περιοίδοντας ἔπεμπεν.
 ὅπερ γενέσθαι κωλύσαντες οἱ αὐτόθι στρατιῶται τῇ περὶ
 20 Γαλέριον Μαξιμιανὸν εὐνοία καὶ μνήμῃ, ἐπειδὴ Μαξέντιον
 ἐπιστρατεύσειν αὐτοῖς ἔγνωσαν ταύτης ἕνεκα τῆς ἀντιστά-
 σεως, εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν ἀνεχώρησαν. ἱκαναῖς δὲ δυνά-
 μεσι περιπεσόντες, αἷς ἀντίσχειν οὐχ οἰοί τε ἦσαν, ἐπὶ τὴν
 Καρχηδόνα πάλιν ἀπέπλευσαν. ἐφ' οἷς κινήθεις ὁ Μαξέντιος 2
 25 ὄρμησεν ἐπὶ τὴν Λιβύην ἐκπλεῦσαι καὶ τῶν ταῦτα τολμη-

1. κηδέστην V || 3. γαλλέριος ε || ἑταιρίας (hoc spir.) V, ἑταιρείας
 Steph. cf. Lobeck ad Soph. Ai. p. 309² || 6. μετέστεσεν V¹, corr. V² ||
 10. ἐσπούδασε ε || 11. post καὶ fortasse aliquot verba interciderunt,
 velut καὶ <τὸν πατέρα τῆς Ῥώμης ἐκβαλόντος, ἐπανελθὼν εἰς Γαλλίαν
 ὁ Ἐρκούλιος> τῆς. cf. Lact. de mort. persec. c. 27 extr. || 13. ἐγχειρού-
 μενον V || κωνσταντίνῳ ε || 13. ἀποροῦμενος — 15. ἐτελεύτησεν] haec si
 ipse scripsit Zosimus, confudit, similiter ac Socrates I, 2, Maximianum
 Herculium cum Maximino Daza c. 17 extr. dubitationem tamen inicit
 quod c. 14, 1 Maxentius dicitur: ποιησάμενος ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ πατρὸς
 ὀδυνᾶσθαι, Κωνσταντίνου δεδοκῶτος αἰτίαν αὐτῷ τῆς τελευτῆς. ut vio-
 lentam mortem a Constantino Maximiano illatam scriptor ubique no-
 verit. ceterum v. Hunziker l. d. p. 234 sq. || 15. ἐτελεύτησε ε || 18. καρ-
 κηδόνι V || 20. γαλλέριον ε || 21. ἐπιστρατεύσειν ex -σιν V || 22. ἐχώρησαν
 conieci || ἱκαναῖς] ἐναντίας coni. Reitemeier. malim στρατιωτικαῖς. cf.
 II, 14, 3

σάντων ἀμαρτήματα μετελθεῖν. τῶν δὲ μάντεων ἐκδυσα-
 μένων αἰσία τε οὐκ εἶναι τὰ ἱερεῖα λεγόντων, ὀκνήσας τὸν
 ἐκπλοῦν διὰ τε τὸ μὴ καλὰ φανῆναι τὰ ἱερά καὶ διὰ τὸ
 δεδιέναι μὴ ποτε Ἀλέξανδρος ἀντισταίῃ, τόπον ἐπέχειν τοῖς
 ὑπάρχοις τῆς αὐλῆς ἐν Λιβύῃ καθεσταμένους, καταπρατιόμενος 5
 ἑαυτῷ τῆς αὐτῶν ὑπονοίας ἀπηλλαγμένην τὴν ἐπὶ Λιβύην ἐκ
 τῆς Ἰταλίας διάβασιν, ἐκπέμπει πρὸς Ἀλέξανδρον, ὄμηρον
 αἰτῶν αὐτῷ τὸν ἐκείνου παῖδα δοθῆναι· ἦν γὰρ παῖς τῷ
 3 Ἀλεξάνδρῳ τὴν τε ἡλικίαν ἀκμάζων καὶ τὴν ὄψιν ὠραῖος. ὃ δὲ
 ὑποπτεύσας ὡς οὐχ ὄμηρείας ἔνεκεν αἰτοίῃ τὸν παῖδα δοθῆναι 10
 Μαξέντιος ἀλλ' ἐπὶ πράξεσιν ἀπίστοις, ἀπωθεῖται τὴν ἐπὶ
 τούτῳ πρεσβείαν. ἐπεὶ δὲ καὶ τοὺς δόλῳ διαχρησομένους
 αὐτὸν ὁ Μαξέντιος ἐξαπέστειλεν καὶ προδοσίᾳ τὸ σκευωρηθὲν
 ἐφωράθη, τότε δὴ καιρὸν εὐρόντες οἱ στρατιῶται πρὸς ἀπό-
 στασιν ἐπιτήδειον τὴν ἀλουργίδα περιέθεσαν Ἀλεξάνδρῳ, 15
 Φρυγί τε ὄντι τὸ γένος καὶ δειλῷ καὶ ἀτόλμῳ καὶ πρὸς
 πάντα πόνον ὀκνοῦντι καὶ προσέτι γεγηρακότι.

13. Κατὰ δὲ τὴν Ρώμην ἐμπεσόντος πυρὸς εἴτε ἐξ
 ἀέρος εἴτε ἐκ γῆς (τοῦτο γὰρ ἄδηλον) ὁ τῆς Τύχης ἐφλέχθη
 ναός. πάντων δὲ σβέσαι τὴν πυρὰν συνδραμόντων, βλά- 20

1. ἀμαρτήματα 5, ἀμαρτημάτων V. τὰ ἀμαρτήματα scripserim cum Bekkero || 2. ἱερεῖα 5, ἱερέα V || 3. ἐκπλοῦν V || 4. 5. τοῖς ὑπάρχοις V, τοῦ ὑπάρχον Stephanus, non recte. est 'agens vices praefectorum praetorio per Africam': cf. Mommsen Mem. dell' Inst. t. II p. 309 et ind. C. I. L. VIII p. 1070, ubi titulus n. 960 ad hunc ipsum Alexandrum spectans explicatur. minus accurate Victor Caes. 40, 17: 'apud Poenos Alexander pro praefecto agens' || 5. καθεσταμένους V || 6. corrupta. ἑαυτῷ τῆς αὐτῶν Steph, δὴ αὐτῷ τῆς αὐτῶν coni. Sylb, ἑαυτῷ τῆς ὑπον. ἀπηλλαγμένην Heyne. δὲ αὐτῷ τοῖς αὐτῆς V. forsitan hoc comma ad Alexandrum referendum sit — μὲν in priore commate post τόπον non necessarium, cf. I, 1, 1; III, 5, 1; IV, 35, 4; V, 14, 5; Kaelker 'de elocut. Polyb.' p. 288 —, isque dicatur eodem modo suspicione liberum ex Africa in Italiam traiectum molitus esse — contra Maxentium nimirum. quod si verum est — ceteri fontes plane hic deficiunt —, scribendum erit: καταπρατιόμενος δὲ αὐτῷ τῆς αὐτῆς ὑπονοίας ἀπηλλαγμένην τὴν ἐπὶ Ἰταλίαν ἐκ τῆς Λιβύης διάβασιν || 7. ἐκπέμπει V, ἐνετρέπη Steph ex uno apographo || 9. cf. Eckhel t. VIII p. 60 || 11. ἀπίστοις] αἰσχίσταις coni. Reitemeier, inutiliter || 13. ἐξαπέστειλε 5 || 14. εφοράθη V || 16. δειλῷ ex δει/ῶ V¹ || 17. πόνον] cf. Viet. ep. 40, 20: 'inferior adversus laborem' || 18. ἐμπεσόντος Sylb, ἐκπεσόντος V 5

σφημα ῥήματα κατὰ τοῦ θείου τῶν στρατιωτῶν τις ἀφείς, καὶ τοῦ πλήθους διὰ τὴν πρὸς τὸ θεῖον εὐσέβειαν ἐπελθόντος ἀναιρεθεῖς, ἐκίνησε τοὺς στρατιώτας εἰς στάσιν· καὶ μικροῦ δεῖν εἰς τὴν κατὰ τῆς πόλεως ἀπώλειαν ἦλθον, εἰ μὴ ταχέως τὴν τούτων ὁ Μαξέντιος μανίαν ἐπράυνεν.

14. Ἐντεῦθεν προφάσεις ἀναζητεῖ τοῦ πρὸς Κωνσταντινον πολέμου, καὶ ποιησάμενος ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ πατρὸς ὀδυνᾶσθαι, Κωνσταντίνου δεδωκότος αἰτίαν αὐτῷ τῆς τελευτῆς, ἐπὶ Ῥαιτίαν ἐλεύνειν διανοεῖτο ὡς τοῦ ἔθνους τούτου καὶ Γαλλία καὶ τοῖς Ἰλλυριῶν κλίμασι πλησιάζοντος. ὠνειροπόλει γὰρ καὶ Δαλματίας καὶ Ἰλλυριῶν περιέσεσθαι διὰ τῶν ἐκεῖσε στρατιωτικῶν ἡγεμόνων καὶ τῶν Λικιννίου δυνάμεων. ταῦτα κατὰ νοῦν ἔχων Μαξέντιος ῥήθη δεῖν τὰ ἐν Λιβύῃ 2 πρότερον διαθεῖναι, καὶ συναγαγὼν δυνάμεις ἀνδρῶν, ἡγεμόνα τε ταύταις ἐπιστήσας Ῥούφιον Βουλουσιανὸν τὸν τῆς αὐλῆς ὑπαρχον, εἰς τὴν Λιβύην διαβιβάζει, συνεκπέμψας αὐτῷ Ζηναῖν, ἄνδρα καὶ ἐπὶ πολεμικῇ πείρᾳ καὶ πραότητι 3 διαβόητον. τῇ δὲ πρώτῃ προσβολῇ τῶν σὺν Ἀλεξάνδρῳ 3 στρατιωτῶν ἐγκλινάντων ἐπὶ στρατιωτικὸν τάγμα συνέφευγε 20 καὶ Ἀλέξανδρος· οὗ τινὸς ὑπὸ τοῖς πολεμίοις γενομένου καὶ αὐτὸς συλληφθεῖς ἀπεπνίγη. τοῦτο δὲ τοῦ πολέμου δεξαμέ-

2. <παρὰ> τοῦ πλήθους conieci || 3. ἐκίνησε ex ἐκείνησε radendo V || 9. Ῥαιτίαν scripsi (poteram etiam Ῥαιτοῦς) coll. I, 71, 4, ραιτι V, ραιτιονα V². ἐπὶ Ῥαιτίονα ὁδὸν Steph, ἐπὶ Ῥαιτίαν τὴν ἄνω con. Syll — non recte si quidem Raetia tunc indivisa erat —, τὴν ἐπὶ Ῥαιτίαν ὁδὸν con. Reitemeier. Stephaniana scriptura in errorem induxit Boeckingium ad not. occ. p. 778 || ἔθνους] cf. I, 18, 3: ἐξ Ἀραβίας, ἔθνους χειρίστον || 10. et 11. Ἰλλυριῶν V || 10. κλίμασι] cf. Wesseling ad Hier. synecd. p. 391, 16 Bk. || 10. 11. ὠνειροπόλει κτέ.] cf. F. Goerres Philol. t. XXXVI (1877) p. 619 sq. || 14. δυνάμεις V², δυνάμεις (sine acc.) V¹ || ἀνδρῶν] ἀδράς acute con. Bekk, at 'missi paucissimis cohortibus Rufius Volusianus' . . . Vict. Caes. 40, 18. de ipso homine v. Seeck praef. Symm. p. CLXXVI sq. || 18. σὺν ἀλεξάνδρῳ V, ἀλεξάνδρον ε || 19. στρατιωτῶν ex proximo στρατιωτικὸν ortum videtur. στρατιωτικὸν τάγμα est 'legio' cf. II, 54, 2 — quamquam quae fuerit in tanta Africanæ rei militaris saeculo quarto obscuritate (v. Mommsen C. I. L. VIII p. XXII) nemo dixerit —, nec vero cum Leunclavio 'militum globus'. requiritur συμμίκτων (vel συμμιγῶν) ἀνθρώπων vel tale quid, quemadmodum 'milites' 'tumultuarie quaesitis' opponit Vict. Caes. 40, 17 || συνέφευγε// V

νον τὸ τέλος, εὐρυχωρία τοῖς συνοφάνταις ἐδόθη πάντας ὡς εἶπειν, ὅσοι κατὰ τὴν Λιβύην ἦσαν γένους ἢ περιουσίας εὖ
 4 ἔχοντες, ὡς τὰ Ἀλεξάνδρου φρονήσαντας ἐνδεικνύναι· καὶ
 φειδῶ παντάπασιν ἦν οὐδεμία, τῶν μὲν ἀναιρουμένων τε
 καὶ τὰς οὐσίας <ἄς> ἔτυχον ἔχοντες ἀπολλύντων . . . . . εἰς- 5
 ἤγετο δὲ θρίαμβος εἰς τὴν Ῥώμην ἐκ τῶν ἐν Καρχηδόνι
 κακῶν. Μαξέντιος μὲν οὖν ταῦτα διαπραξάμενος, καὶ τοῖς
 κατὰ τὴν Ἰταλίαν τε καὶ τὴν Ῥώμην αὐτὴν μετὰ πάσης ὀμώ-
 τητός τε καὶ ἀσελγείας προσενεχθεῖς, ἐν τούτοις πως ἦν.

15. Ὁ δὲ Κωνσταντῖνος καὶ πρότερον ὑπόπτως πρὸς 10
 αὐτὸν ἔχων, τότε μᾶλλον εἰς τὴν κατ' αὐτοῦ παρεσκευάζετο
 μάχην· καὶ συναγαγὼν δυνάμεις ἕκ τε ὧν ἔτυχεν ἔχων δορι-
 κήτων βαρβάρων καὶ Γερμανῶν καὶ τῶν ἄλλων Κελτικῶν
 ἐθνῶν, καὶ τοὺς ἀπὸ τῆς Βρεττανίας συνειλεγμένους, εἰς
 ἐννέα πού μυριάδας πεζῶν ἅπαντας καὶ ὀκτακισχιλίους ἰππέας, 15
 ἤλαυνεν ἐκ τῶν Ἀλπεων ἐπὶ τὴν Ἰταλίαν, τὰς μὲν προσ-
 αγούσας ἐαυτὰς ἐκεχειρία πόλεις ἀβλαβεῖς ἀφιεῖς, τὰς δὲ ἐς
 2 ὄπλα λούσας καταστρεφόμενος. παρασκευαζομένου δὲ μείζου
 δυνάμει καὶ Μαξεντίου, Ῥωμαίων μὲν καὶ Ἰταλῶν εἰς ὀκτὼ
 μυριάδας αὐτῷ συνεμάχουν, καὶ Τυρρητῶν ὅσοι τὴν παρ- 20
 αλίαν ἅπασαν ᾤκουν, παρείχοντο δὲ καὶ Καρχηδόνιοι στρα-
 τευμα μυριάδων τεσσάρων, καὶ Σικελιωταὶ πρὸς τούτοις, ὥστε
 εἶναι τὸ στράτευμα πᾶν ἑπτακαίδεκα μυριάδων, ἰππέων δὲ
 3 μυρίων πρὸς τοῖς ὀκτακισχιλίοις. τσαυτῇ παρασκευασαμένων
 ἀμφοτέρων στρατιᾷ, Μαξέντιος γέφυραν ἐπὶ τοῦ Θύμβριδος 25
 ἐπήγγυτο, μὴ συνάψας ἅπασαν ἀπὸ τῆς ὄχθης τῆς πρὸς τῇ
 πόλει μέχρι τῆς ἄλλης, ἀλλ' εἰς δύο διελόμενος μέρη, ὥστε

4. 5. ἀναιρουμένων τε καὶ τὰς οὐσίας V, ἀναιρουμένων, τῶν δὲ τὰς οὐσίας s || 5. ἄς s, om. V || post ἀπολλύντων significavi lacunam. dictum aliquid videtur fuisse de urbium, maxime Carthaginis, dura fortuna. 'Maxentius Carthaginem, terrarum decus, simul Africae pulciora vastari, diripi incendique iusserat': Vict. Caes. 40, 19; cf. paneg. p. 205, 1, 238, 8 Baehr.; C. I. L. VIII n. 210 || 8. ἰτάλιαν V || 13. δοριβαρβάρων V || 13. 14. τῶν ἄλλων Κελτικῶν ἐθνῶν] cf. H. d'Arbois de Jubainville 'littérature celtique' (Par. 1883) p. 121 sq. || 14. βρεττανίας V || 14. 15. εἰς ἐννέα] dissentit auct. pan. inc. c. 3 p. 194, 24 Baehr.: 'vix enim quarta parte exercitus contra centum milia armatorum hostium Alpes transgressus es' || 18. λούσας s, ούσας V || 20. τυρρητῶν s, τυρρητων (sic) V || 25. στρατια sine acc. V || 26. μὴ συνάψασα πάσαν V

ἐν τῷ μεσαιτάτῳ τοῦ ποταμοῦ τὰ πληροῦντα μέρος τῆς
 γεφύρας ἐκάτερον συναντᾶν πως ἀλλήλοις περόναις σιδηραῖς,
 ἀνασπασμέναις ἤνικα μὴ τις βουληθεῖη ζυγῶσαι τὴν γέφυραν.
 ἐπέταξε <δὲ> τοῖς μηχανοποιοῖς, ἐπειδὴν ἴδωσι τὸν Κων- 4
 5 σταντίνου στρατὸν τῇ ζεύξει τῆς γεφύρας ἐφροσῶτα, ἀνα-
 σπάσαι τὰς περόνας καὶ διαλυῶσαι τὴν γέφυραν, ὥστε εἰς τὸν
 ποταμὸν τοὺς ἐπὶ ταύτῃ ἐστῶτας πεσεῖν. καὶ Μαξέντιος μὲν
 ταῦτα ἐμηχανᾶτο, (16) Κωσταντίνος δὲ μέχρι τῆς Ῥώμης
 ἅμα τῷ στρατῷ προελθὼν ἐν τῷ πεδίῳ τῷ πρὸ τῆς πόλεως
 10 ἐστρατοπεδεύετο, ἀναπεπταμένῳ τε ὄντι καὶ ἐς ἵππασίαν
 ἐπιτηδεῖω. Μαξέντιος δὲ ἐναποκλείσας ἑαυτὸν τοῖς θεοῖς
 ἱερεῖα προσήγαγεν καὶ τῶν ἱεροσκοπῶν περὶ τῆς τοῦ πολέμου
 τύχης ἀνεπνυθάνετο καὶ τὰ Σιβύλλης διηρουνᾶτο. καὶ τι
 15 θέσφατον εὐρῶν σημαῖνον ὡς ἀνάγκη τὸν ἐπὶ βλάβῃ τι πράτ-
 τουτα Ῥωμαίων οἰκτρῷ θανάτῳ περιπεσεῖν, πρὸς ἑαυτοῦ τὸ
 λόγιον ἐλάμβανεν ὡς δὴ τοὺς ἐπελθόντας τῇ Ῥώμῃ καὶ ταύ-
 την διανοομένους ἐλεῖν ἀμυνόμενος. ἐξέβη δὲ ὅπερ ἦν ἀλη- 2
 - θές. ἐξαγαρόντος γὰρ Μαξεντίου πρὸ τῆς Ῥώμης τὸ στρα-
 τευμα, καὶ τὴν γέφυραν <ἦν> αὐτὸς ἔξευξε διαβάντος, γλαῦκες
 20 ἀπίερω πλήθει καταπιᾶσαι τὸ τεῖχος ἐπλήρωσαν· ὅπερ θεασά-
 μενος ὁ Κωσταντίνος ἐνεκελεύετο τάττεσθαι τοῖς οἰκείοις.
 σιάντων δὲ κατὰ κέρατα τῶν στρατοπέδων ἀντίων ἀλλήλοις,
 ἐπαφῆκε τὴν ἵππον ὁ Κωσταντίνος, ἣ δὲ ἐπελάσασα τῶν
 ἐναντίων ἱππέων ἐκράτει. ἀρθέντος δὲ καὶ τοῖς πεζοῖς τοῦ 3
 25 σημείου, καὶ οὗτοι σὺν κόσμῳ τοῖς πολεμίοις ἐπήεσαν. γενο-
 μένης δὲ μάχης καρτερᾶς αὐτοὶ μὲν Ῥωμαῖοι καὶ οἱ ἐκ τῆς
 Ἰταλίας σύμμαχοι πρὸς τὸ κινδυνεύειν ἀπώκνου, ἀπαλλαγὴν
 εὐρεῖν πικρᾶς εὐχόμενοι τυραννίδος, τῶν δὲ ἄλλων στρα-
 τιωτῶν ἄφατον ἐπιπτεν πλήθος ὑπὸ τε τῶν ἱππέων συμπατού-
 30 μενον καὶ ἀναιρούμενον ὑπὸ τῶν πεζῶν. μέχρι μὲν οὖν ἦ 4

1. μεσετάτω V || 2. παρῶναις δὲ σιδηραῖς V || 3. ἀνασπασμέναις, ω ex ο,
 V || μὴ τις scripsi, ἄν τις V s || βουληθεῖ ἢ V, μὴ βουληθεῖη Sylb || 4. δὲ
 s, om. V || 7. ἐπὶ ταύτῃ ἐστῶτας hiantia si ipse scripsit Zosimus — nec
 vero ταύτης vel τοὺς ἐφροσῶτας ταύτῃ —, pro locutione continua habuit ||
 8. 21. 23. κωσταντίνος V, κωνσταντίνος s || 9. πρὸ s, πρὸς (sine acc.) V
 12. προσήγαγε s || ἱεροσκοπῶν V || 14. βλαβῆι (sic) τι V, βλάβῃ s. 'hostem
 Romanorum esse periturum' Laet. de m. p. c. 44 || 15. 16. τὸ λόγιον
 Leunclavius, τὸ λοιπὸν V || 17. ἐξέβη δὲ ὅπερ] cf. Herod. VII, 209: τὰ
 περ ὄρων ἐκβησόμενα || 19. ἦν s, om. V || 29. ἐπιπτε s || 29. 30. συν-

ἵππος ἀντιῆχεν, ἐδόκει πως ἐλπὶς ὑπεῖναι τῷ Μαξεντίῳ· τῶν δὲ ἱππέων ἐνδόντων, ἅμα τοῖς λειπομένοις εἰς φυγὴν τραπέις ἴετο διὰ τῆς τοῦ ποταμοῦ γεφύρας ἐπὶ τὴν πόλιν. οὐκ ἐνεγκόντων δὲ τῶν ξύλων τὸ βάρος ἀλλὰ ῥαγόντων, ἐφέρετο μετὰ πλήθους ἄλλου καὶ αὐτὸς Μαξέντιος κατὰ τοῦ ποταμοῦ. 5
(17) ἀγγελθείσης δὲ τοῖς ἐν τῇ πόλει τῆς νίκης, χαίρειν μὲν οὐδεὶς ἐπὶ τοῖς πεπραγμένοις ἐθάρρει διὰ τὸ τὴν ἀγγελίαν οἶεσθαί τινας εἶναι ψευδῆ· τῆς δὲ Μαξεντίου κεφαλῆς ἐπὶ δόρατος ἀνενεχθείσης, ἀποθέμενοι τὸν φόβον εἰς ἠδονὴν τὴν ἀθυμίαν μετήγαγον. 10

2 Ἐπὶ τούτοις οὕτως ἐκβάσιν ὁ Κωσταντῖνος ὀλίγοις μὲν τισι τῶν ἐπιτηδαιοτάτων Μαξεντίῳ δίκην ἐπέθηκεν, τοὺς δὲ πραιτωριανοὺς στρατιώτας ἐκτρίψας καὶ τὰ φρούρια τὰ τούτους ἔχοντα καθελών, διαθέμενός τε τὰ κατὰ τὴν Ῥώμην, ἐπὶ Κελτοὺς καὶ Γαλάτας ἐξώρμησεν. μεταπεμφάμενος δὲ 15
Λικίννιον ἐν τῷ Μεδιολάνῳ κατεγγυᾷ τὴν ἀδελφὴν τούτῳ Κωσταντίαν, ἣν καὶ πρότερον αὐτῷ δώσειν ὑπέσχετο τῆς 3
πρὸς Μαξέντιον δυσμενείας κοινωὸν ἔχειν βουλόμενος. τούτου πραχθέντος Κωσταντῖνος μὲν ἐπὶ Κελτοὺς ἀνεχώρει, Λικιννίῳ δὲ καὶ Μαξιμίνῳ πολέμων ἐμφυλίων ὑπεκκαυθέντων καὶ μάχης ἐν Ἰλλυριοῖς καρτερᾶς γενομένης, ἔδοξεν μὲν τὴν ἀρχὴν ὁ Λικίννιος ἐλαττοῦσθαι, παραχρῆμα δὲ ἀναμαχεσάμενος εἰς φυγὴν τρέπει τὸν Μαξιμῖνον, ὃς διὰ τῆς ἐφᾶς ἐπὶ τὴν Αἴγυπτον ἀπιὼν ἐλπίδι τοῦ συναγαγεῖν εἰς τὸν πόλεμον 20
δυνάμεις ἀρκούσας ἐν Ταρσῷ τελευτᾷ. 25

18. Οὕτω τῆς βασιλείας εἰς Κωσταντῖνον καὶ Λικίννιον περιστάσης, ὀλιγίστου χρόνου διαδραμόντος εἰς διαφορὰν ἤλθον ἀλλήλοις, Λικιννίου μὲν οὐ δεδωκότος αἰτίαν, Κωσταντῖνου δὲ κατὰ τὸ σύνηδες αὐτῷ περὶ τὰ συγκείμενα φανέντος ἀπίστου καὶ τῶν ἐθνῶν τινὰ τῶν τῇ βασιλείᾳ Λι- 30

πατούμενον V || 7. διὰ τὸ Leunclavius et Steph, δὲ εἰ τον (sic) V. δέει τοῦ τ. ἀ. εἶναι ψ. conl. Sylburg (debebat δέει τοῦ μὴ τ.) || ἀγγελίαν V || 8. ψεύδη V || 10. ἀθυμίαν Sylb, ραθυμίαν V || 11. κωνσταντῖνος s, et sic porro || 12. ἐπιτηδειωτάτων V || ἐπέθηκε s || 15. Κελτοῦς] i. e. Germanos. cf. ad p. 72, 13. 14. || ἐξώρμησε s || 17. κωσταντίαν V, κωνσταντίαν s || 19. κέλτους V || 20. Μαξιμίνῳ Heyne, μαξιμιανῶ V || 21. ἰλλυριοῖς V. mittebatur proelium ad Heracleam (Perinthum) || ἔδοξε s || 23. μαξιμιανὸν V, corr. Heyne || 25. δυναμεις ex δυναμεις (sine acc.) V || 27. διάφορον V || 28. δεδωκότως V¹, δεδωκότως V² || 28. 29. κωνσταντῖνου h. l. V

κιννίου λαχόντων παρασπᾶσθαι βουληθέντος. τῆς τοίνυν
 ἔχθρας αὐτοῖς ἐμφανοῦς γενομένης, ἀμφοτέροι τὰς περὶ σφᾶς
 2 δυνάμεις συναγαγόντες εἰς μάχην συνήεσαν. ἀλλὰ Λικίννιος
 μὲν εἰς Κίβαλιν συνήθροιζε τὸν στρατόν. πόλις δὲ αὕτη
 5 Παιονίας ἐστίν, ἐπὶ λόφου κειμένη. στενὴ δὲ ὁδὸς ἢ ἐπὶ
 τὴν πόλιν ἀνάγει, σταδίων πέντε τὸ εὖρος ἔχουσα, ἣς τὸ
 πολὺ μέρος ἐπέχει λίμνη βαθεῖα, τὸ δὲ λειπόμενον ὕρος ἐστίν,
 ἐν ᾧ καὶ ὁ λόφος ἐφ' οὐπὲρ ἢ πόλις. ἐντεῦθεν πεδίου ἀναπε-
 10 πταμένον ἐκδέχεται πολὺ τι καὶ ἐς ἄποψιν ἄπειρον. ἐν τούτῳ
 Λικίννιος ἐστρατοπεδεύετο, τὴν φάλαγγα τὴν οἰκείαν εἰς μῆ-
 κος ἐκτείνων ὑπὸ τὸν λόφον, ὡς ἂν μὴ ἀσθενῆ δόξαιεν
 εἶναι τὰ κέρατα. τοῦ δὲ Κωσταντίνου πρὸς τῷ ὕρει τὸν 3
 στρατόν τάξαντος, ἠγείτο μὲν ἡ ἵππος· τοῦτο γὰρ ἔδοξεν
 εἶναι λυσιτελέστερον, ἵνα μὴ τοῖς πεζοῖς οἱ πολέμοι σχολαί-
 15 τερον ἐμβάλλουσιν ἐμπύπτοντες ἐπὶ τὸ πρόσω διὰ τὴν δυσ-
 χωρίαν προϊέναι κωλύοιεν. οὗ δὴ γενομένου κρατήσας ἐν
 τάχει τῆς ἐμβολῆς, τῶν σημείων ἀρθέντων αὐτίκα τοῖς ἐναν-
 τίοις ἐπήει, καὶ γέγονε μάχη πάσης ὡς εἶπειν ἄλλης καρτερω-
 20 τέρα· τῶν γὰρ βελῶν ἐκτοξευθέντων ἑκατέρῳ στρατεύματι,
 ταῖς αἰχμαῖς καὶ τοῖς δόρασιν ἐπὶ χρόνον συγχρὸν συνεπλά-
 κησαν. τῆς δὲ μάχης ἀρξαμένης μὲν ἐξ ἡοῦς, ἐσπέρας δὲ 4
 ἄχρι παραταθείσης ἑνῖκα τὸ δεξιὸν κέρας, οὗ Κωσταντῖνος
 ἠγείτο. τραπέντων δὲ τῶν ἐναντίων εἰς φυγὴν, ἐπειδὴ καὶ
 Λικίννιον εἶδον ἐπὶ τὸν ἵππον ἀναπηδῶντα καὶ πρὸς δρασμὸν
 25 ἔτοιμον αἱ σὺν αὐτῷ φάλαγγες, οὐκέτι κατὰ χώραν ἠνείχοντο
 μένειν οὔτε δειπνον μεταλαβεῖν· ἀπολιπόντες δὲ θρέμματα
 καὶ ὑποζύγια καὶ τὴν ἄλλην πᾶσαν ἀποσκευὴν, σιτία δὲ το-
 σαῦτα φέροντες ὅσα πεινῆν κατ' ἐκείνην οὐκ εἶα τὴν νύκτα,

2. ἔχθρα//α' V¹, 'ex ἔχθρους ut vid.' Mau || αὐτοῖς] aut delendum
 puto aut αὐτοῦ scribendum, hiatus licito. cf. II, 41 || 3. ἀλλὰ// V
 4. Κίβαλιν] cf. C. I. L. III p. 422 || 5. κειμένη// V || στενὴ κτῆ. turbata
 esse patet. ἢ, vel propter hiatus suspectum, deleverim et σταδίων —
 ἔχουσα cum Bekkero post λίμνη βαθεῖα posuerim. quamquam ne sic
 quidem plana omnia || 9. ἐς V, εἰς s || 15. ἐμβάλλουσιν s, ἐμβάλλωσιν
 (sine acc.) V || 15. 16. δυσχωρίαν Bekk, δυσχεριαν (sine acc.) V, δυσ-
 χέριαν s || 23. ἠγείτο, τραπέντων τῶν ἐναντίων εἰς φυγὴν. ἐπεὶ δὲ καὶ
 scribendum puto || 24. εἶδον s, ἴδον V || προσδραμό//ν V², προσδραμῶν
 V¹ || 25. ἔτοιμον V², ετυμον (sine acc. et spir.) V¹ || //αί, ' a m. 2, V
 26. ἀπολιπόντες s, ἀπολειποντες (sine acc.) V || 28. πεινῆν V

σπουδῇ πάσῃ καταλαμβάνουσιν ἅμα Λικιννίῳ τὸ Σίρμιον.
 5 πόλις δὲ Παιονίας τὸ Σίρμιον, ὃ παραρρέει ποταμὸς ἐπὶ
 θάτερα Σάος, εἰς τὸν Ἰστρον ἐμβάλλων. παραδραμῶν δὲ
 καὶ ταύτην καὶ λύσας τὴν τοῦ ποταμοῦ γέφυραν ἐπὶ τὰ
 πρόσω προήει, δύναμιν ἐκ τῶν κατὰ Θράκην χωρίων ἀγείραι 5
 διανοούμενος.

19. Κατασχὼν δὲ Κωσταντῖνος τὴν Κίβαλιν καὶ τὸ
 Σίρμιον καὶ πάντα ὅσα φεύγων ὁ Λικίννιος ὀπίσω κατέλειπεν,
 πέμπει πεντακισχιλίους ὀπλίτας ἐπὶ τὴν αὐτοῦ διώξιν. ἀλλ'
 ἐκεῖνοι μὲν, ἀγνώτες τῆς ὁδοῦ δι' ἧς ἔφευγε Λικίννιος ὄντες, 10
 φθάσαι τοῦτον οὐκ ἠδυνήθησαν· ὁ δὲ Κωσταντῖνος ζεύξας
 τὴν τοῦ Σάου γέφυραν, ἣν ὁ Λικίννιος ἔτυχεν διαλύσας,
 ἅμα τῷ στρατῷ Λικιννίου κατόπιν ἐχώρει. διαβὰς δὲ ἐπὶ
 τὴν Θράκην ἀφικνεῖται πρὸς τὸ πεδίον ἐν ᾧ Λικίννιον στρατο-
 2 πεδευόμενον εὔρεν. ἐν δὲ τῇ νυκτὶ καθ' ἣν ἐπέστη, τάξας 15
 τὴν ἑαυτοῦ δύναμιν, ἐπέταττε τοῖς στρατιώταις ἅμα ἠοῖ πρὸς
 μάχην παρασκευάζεσθαι. γενομένης δὲ ἡμέρας θεασάμενος ὁ
 Λικίννιος τὸν Κωσταντῖνον σὺν τῷ στρατεύματι καὶ αὐτὸς
 ἀντειτάττετο, κοινωνὸν ἔχων τοῦ πολέμου Οὐάλεντα Καίσαρα
 παρ' αὐτοῦ μετὰ τὴν ἀπὸ Κιβάλεως φυγὴν καταστάντα. 20
 συμπεσόντων δὲ τῶν στρατοπέδων ἀλλήλοις, τὰ μὲν πρῶτα
 διαστάντες τόξοις ἐχρῶντο, τῶν δὲ βελῶν δαπανηθέντων
 3 δόρασι καὶ ἐγχειριδίοις ἐνέπιπτον. ἔτι δὲ τῶν στρατοπέδων
 καρτερῶς ἐγκειμένων, οἱ παρὰ Κωσταντῖνου διῶξαι Λικίννιον
 προσταχθέντες ἐφίστανται τοῖς στρατεύμασι μαχομένοις ἐκ 25
 τινος ἀπόπτου χωρίου, κάμψαντες δὲ διὰ τινος λόφου δεῖν
 ἐνόμισαν ἐξ ὑπερδεξίου τόπου τοῖς οἰκείοις συμμίξαι καὶ
 τοὺς ἐναντίους εἰς κύκλωσιν καταστῆσαι. φυλαξαμένων δὲ
 τῶν σὺν Λικιννίῳ καὶ γενναίως πρὸς ἅπαντας ἀγωνισαμένων,
 πολλῶν δὲ καὶ ἀναριθμητῶν ἐξ ἑκατέρου πεσόντων τῆς τε 30

2. 3. ἐπὶ θάτερα Σάος scripsi, ἐπὶ θατέρασα V, ἐπὶ θατέρας 5 ||
 3. ἐμβάλλων V || 4. τοῦ Steph, τούτου V, τούτου τοῦ ex apographis Sylburg'
 5. προήει 5, προσήει V || 8. κατέλειπε 5 || 12. ἔτυχε 5 || 14. 'in campo
 Mardienne ab utroque concurritur' anon. Vales. § 17 Gardth. || 20. κιβα-
 λέως V || 22. δὲ βελῶν δὲ δαπ. V || 23. ἐνέπιπτον cum Bekkero scrip-
 serim || 27. τόπον deleverim. aut ἐξ ὑπερδεξίου (III, 21, 1; 30, 3) aut
 ἐξ ὑπερδεξίου (II, 21, 2; V, 16, 1; 21, 3) scriptor usurpat (I, 52, 1
 aliter comparata) || 29. λικίννιοι V || 30. πολλῶν τε? || ἐξ ἑκατέρου] cf. II,
 23, 4; 50, 4

μάχης ἰσοπαλοῦς γενομένης, ἐκ συνθήματος ἀλλήλων ἐχωρί-
σθη τὰ στρατεύματα.

20. Τῇ δὲ ὕστεραία γενομένης ἀνακωχῆς, ἀμφοτέρους
ἔδουκε κοινωσίαν ἔχειν καὶ ὀμαιχμίαν ἐφ' ᾧ τὸν μὲν Κων-
5 σταντῖνον ἄρχειν Ἰλλυριῶν καὶ τῶν ἐπέκεινα πάντων ἔθνων,
Λικίννιον δὲ Θράκην ἔχειν καὶ τὴν ἐῶν καὶ τὰ ταύτης ἐπ-
έκεινα, Οὐάλεντα δὲ τὸν ὑπὸ Λικιννίου Καίσαρα καθεστα-
μένον ἀναιρεθῆναι, τῶν συμβεβηκότων κακῶν αἷτιον εἶναι
λεγόμενον. οὗ δὴ γενομένου, καὶ δοθέντων ὄρκων ἡ μὴν 2
10 βέβαια ταῦτα παρ' ἑκατέρου φυλάττεσθαι, πρὸς πίστιν βεβαιο-
τέραν τοῦ ταῖς συνθήκαις ἐμμεῖναι Κωσταντῖνος μὲν καθ-
ίστησι Καίσαρα Κρίσπον, ἐκ παλλακῆς αὐτῷ γεγονότα Μινερ-
βίνης ὄνομα, ἥδη νεανίαν ὄντα, καὶ Κωσταντῖνον οὐ πρὸ
πολλῶν ἡμερῶν ἐν Ἀρελάτῳ τῇ πόλει τεχθέντα, ἀναδεικνύται
15 δὲ σὺν αὐτοῖς Καίσαρ καὶ ὁ Λικιννίου παῖς Λικιννιανός, εἰς
εἰκοστὸν προελθὼν μῆνα τῆς ἡλικίας. τοῦτο μὲν οὖν τέλος
ἔγένετο τοῦ δευτέρου πολέμου. |

21. Κωσταντῖνος δὲ πυθόμενος Σαυρομάτας τῇ Μαιώ-
τιδι προσοικουῦντας λίμνη, ναυτὶ διαβάνας τὸν Ἰστρον, τὴν
20 οὐσαν ὑπ' αὐτῷ λήξεσθαι χώραν, ἤγεν ἐπ' αὐτοὺς τὰ στρατό-
πεδα. συναντησάντων δὲ καὶ τῶν βαρβάρων αὐτῷ μετὰ
Ῥανσιμόδου τοῦ σφῶν βασιλεύοντος, τὴν ἀρχὴν οἱ Σαυρο-
μάται προσέβαλλον πόλει φρουρὰν ἀρκοῦσαν ἐχούσῃ, ἧς τὸ
μὲν ἀπὸ γῆς ἀνατρέχον ἐς ὕψος τοῦ τείχους ἐκ λίθων ὄκο-

3. ἀμφοτέρους V, ἀμφοτέροις 5. pacem Mestrianus inter illos conciliavit (anon. Vales. § 18, Petr. Patr. F. H. G. t. IV p. 189, 15), cuius fieri potest ut nomen interciderit || 5. Ἰλλυριῶν V || 7. 8. καθεστᾶμενον V || 8. ἀναιρεθῆναι] ἔδοξε τὸν Βάλεντα ἐκβληθῆναι τῆς βασιλείας Petrus l.^cd., cf. an. Val. § 18 || εἶναι Steph, οἶμαι V || 9. ἡμῶν ex ἡμῖν V || 10. 11. βεβαιο//τερῶν V || 11. τοῦ ταῖς V², τουτε (sine acc.) V || σὺν θῆκῆς, αι α m. 2, V || 12. παλλακῆς V || 13. Κωσταντῖνον Steph, κωσταντιον (sine acc.) V || 14. τῇ πόλει om. Steph || 16. μῆνα Leunclavius et Scaliger, μη cum spatio V¹, μηκος (sine acc.) V². ex eodem atque Eunapius fonte Victor ep. 41, 4 — qui tamen tempora confudit —: 'filiumque suum, Crispum nomine, ex Minervina concubina susceptum, item Constantinum iisdem diebus natum oppido Arelatensi, Licinianumque Licinii filium, mensium fere viginti, Caesares effecit' || τοῦτο, quod coniecit Bekk, habet V. τὸ 5 || 18 sq. v. Wietersheim-Dahn l² p. 375 sq. || 19. λίμνη//νάσσι V || 23. πόλει] fort. nomen interciderit || 24. ἐς V, εἰς 5 || ὕψος τοῦ 5, ὀψίστου V

2 δόμητο, τὸ δὲ ἀνωτέρω ξύλινον ἦν. οἰηθέντες τοίνυν οἱ
 Σαυρομάται ῥᾶστα τὴν πόλιν αἰρήσειν, εἰ τοῦ τείχους ὄσον
 ξύλινον ἦν καταφλέξαιεν, πῦρ τε προσῆγον καὶ τοὺς ἐπὶ τοῦ
 τείχους ἐτόξευον. ἐπεὶ δὲ οἱ ἐφρεσιῶτες τοῖς τείχεσι βέλεσι
 τε καὶ λίθοις τοὺς βαρβάρους ἐξ ὑπερδεξίων βάλλοντες ἔκτει- 5
 νον, ἀπαντήσας Κωνσταντῖνος καὶ κατὰ νότου τοῖς βαρβάροις
 ἐπιπεσῶν πολλοὺς μὲν ἀπέκτεινεν τοὺς δὲ πλείους ἐξώρρησεν,
 3 ὥστε τοὺς λειπομένους φυγεῖν. Ῥαυσίμοδος δὴ τὸ πολὺ
 μέρος ἀποβαλὼν τῆς δυνάμεως, ἐς τὰς ναῦς ἐμβὰς ἐπε-
 ραιοῦτο τὸν Ἴστρον, διανοούμενος καὶ αὐθις τὴν Ῥωμαίων 10
 λήξεσθαι χώραν. ὅπερ ἀκούσας ὁ Κωνσταντῖνος ἐπηκολούθει,
 τὸν Ἴστρον καὶ αὐτὸς διαβάς, καὶ συμφυγοῦσι πρὸς τινα
 λόφον ὕλας ἔχοντα πυκνὰς ἐπιτίθεται, καὶ πολλοὺς μὲν
 ἀνεῖλεν, ἐν οἷς καὶ Ῥαυσίμοδον αὐτόν, πολλοὺς δὲ ζωγρίας
 ἐλὼν τὸ περιλειφθὲν πλῆθος χεῖρας ἀνατείναν ἐδέξατο, καὶ 15
 μετὰ πλῆθους αἰχμαλώτων ἐπανῆει πρὸς τὰ βασίλεια.

22. Διανείμας δὲ τούτους ταῖς πόλεσιν ἐπὶ τὴν Θεσσα-
 λονικήν ἐχώρει, καὶ τὸν ἐν ταύτῃ λιμένα πρότερον οὐκ ὄντα
 κατασκευάσας ἐπὶ τὸν πρὸς Δικίννιον αὐθις παρεσκευάζετο 20
 πόλεμον. καὶ τριακόντοροι μὲν εἰς διακοσίας κατεσκευάσθησαν,
 ναῦς δὲ φορτίδες συνήχθησαν πλέον ἢ δισχίλια, πεζὸς δὲ
 στρατὸς ἐς δώδεκα μυριάδας, ἢ ναῦς καὶ ἵππος μυρία. Δικίν-
 νιος δὲ Κωνσταντῖνον ἀκούσας ἐν παρασκευαῖς εἶναι, διέ-
 πεμπεν ἀγγέλους κατὰ τὰ ἔθνη πλοῖα πολεμικὰ καὶ δυνάμεις
 2 πεζὰς τε καὶ ἱππικὰς εὐτρεπεῖς ποιῆσαι κελεύων. καὶ σὺν 25
 παντὶ τάχει τριήρεις ἐξέπεμπόν οἱ Αἰγύπτιοι μὲν ὀγδοήκοντα,

1. τὸ δὲ. Cellarius, τῷ δε V || ἦν (sic semper) οἰηθέντες//// (ras.
 2—3 litt.) τοίνυν V || 5. ὑπερδεξίων V || 5. 6. ἐκτεινον ex εκτινον (sine
 acc. et spir.) V || 6. καὶ κατ' ἀνω τουτοις V, corr. Sylburg || 7. ἀπέκτεινεν
 V², ἀπέκτεινεν V¹, ἀπέκτεινε s || πλείους V², πλείους V¹ || 8. δὴ V, δὲ s ||
 10. καὶ αὐθις — 11. ἐπηκολούθει in lacuna add. al. m. antiqua in V ||
 12. συμφυγοῦσι ex συμφυνοῦσι radendo V || 14. πολλ' οὐς V², //// οὐς (2 litt.
 ras.) V¹ || ζωγρίας ex ζωγρήα// V¹ || 16. πρὸς — 18. ταύτῃ in lacuna
 add. al. m. antiqua in V || 19. παρασκευάζετο V || 20. τριακόντοροι
 scripsi coll. II, 23, 3, τριηκόντοροι Steph, τριηκοντεροι (sine acc.) V ||
 21. ναῦς] cf. Hultsch quaest. Polyb. I p. 14 sq. || πλείον Steph, πλὴν V,
 πλεῖν Boissonade ad Eunap. p. 588, non recte || δισχίλια sine acc. V ||
 22. ες (sine spir.) V, εἰς s || 23. διέπεμπεν — 24. ἔθνη in lacuna add.
 al. m. antiqua in V || 24. ἀγγέλλους V || 25. συμ (sine acc.) V

Φοίνικες δὲ τὰς ἰσας, Ἴωνες δὲ καὶ Δωριεῖς οἱ ἐν τῇ Ἀσίᾳ
 ἐξήκοντα, Κύπριοι δὲ τριάκοντα καὶ Κῆρες εἴκοσι, Βιθυνοὶ
 δὲ τριάκοντα, καὶ πενήκοντα Λίβνες. ὁ δὲ πεζὸς στρατὸς
 ἦν πεντεκαίδεκά πον μυριάδων, ἱππεῖς δὲ πεντακισχίλιοι τε
 5 καὶ μύριοι· τούτους δὲ Φρυγία καὶ Καππαδοκία παρεῖχεν.
 ὠρμίσθησαν δὲ αἱ νῆες ἐν τῷ Πειραιεὶ μὲν αἱ Κωσταντίνου,
 κατὰ δὲ τὸν Ἑλλησποντον ἄς Λικίννιος εἶχεν. οὕτω τῶν 3
 ναυτικῶν τε καὶ πεζῶν ἐκατέρωφ ταχθέντων, ὁ μὲν Λικίννιος
 ἐν Ἀδριανοπόλει τῆς Θράκης τὸ στρατόπεδον εἶχεν, Κωσταν-
 10 τίνος δ' ἐκ τοῦ Πειραιῶς τὰς ναῦς μετεπέμπετο, κατὰ τὸ
 πλεόν ἐκ τῆς Ἑλλάδος οὔσας, ἐκ δὲ τῆς Θεσσαλονίκης ἅμα
 τῷ πεζῷ προελθὼν παρὰ τὴν ἡύονα τοῦ Ἐβρου ποταμοῦ, τῆς
 Ἀδριανουπόλεως ἐν ἀριστερᾷ ἰόντος, ἐστρατοπέδευεν. ἐκτά- 4
 ξαντος δὲ καὶ τοῦ Λικιννίου τὴν δύναμιν ἀπὸ τοῦ ὑπερκει-
 15 μένου τῆς πόλεως ὄρους ἄχρι σταδίων διακοσίων, καθ' ὃ
 Τῶνοσειος ποταμὸς τῷ Ἐβρῷ συμβάλλει, συχνὰς μὲν ἡμέρας
 ἀλλήλοις ἀντεκαθέζετο τὰ στρατόπεδα, κατανοήσας δὲ ὁ Κω-
 σταντίνος ὅπη μάλιστα στενότατός ἐστιν ὁ ποταμὸς ἑαυτοῦ,
 τοιόνδε τι μηχανᾶται. ξύλα κατάγειν ἐκ τοῦ ὄρους ἐπέταττεν 5
 20 τῷ στρατοπέδῳ καὶ σχοίνους πλέκειν ὡς δὴ μέλλων ζευγνύναι
 τὸν ποταμὸν καὶ ταύτῃ διαβιβάζειν τὸ στρατεύμα. τούτῳ δὲ
 βουκολήσας τοὺς ἐναντίους, ἀνελθὼν ἐπὶ τινα λόφον ὕλας
 συνεχεῖς ἔχοντα, καλύπτειν τοὺς ἐντὸς ὄντας αὐτῶν δυνα-
 μένας, ἐγκατέστησεν αὐτόθι πεζοὺς μὲν τοξότας πεντακισ-
 25 χιλίους, ἱππέας δὲ ὀγδοήκοντα. δώδεκα δὲ παραλαβὼν ἱππέας, 6

1. δωριεῖς ex δωριῆς V || 4. ἱππεῖς 5, ἱππης (sine acc. et spir.) V ||
 5. δὲ accessit ex V || 7. ἔλλησποντον, η ex ι m. 2, τ in ras., V || 9. ἐν
 add. V² || ἀδριανοπολεῖ τῆς V², ἀδριανουπόλεως V¹, ἀδριανουπόλεῖ τῆς
 Syllb || εἶχε 5 || 10. πειραι ὡς V¹, πειραι ὡς V² || 11. Θεσσαλονίκης, σα m.
 1, V || 12. ἰονα (sine acc. et spir.) V || ἐβρου, erasa μ, V || 13. ἐν ἀρι-
 στερᾷ ἰόντος locutio continua || 15. καθο (sine acc. et spir.) V || 16. τῶ-
 νοσειος V. latet sine dubio 'Tundja' fl. (v. C. Mueller ad Ptol. t. I
 p. 473), 'Erkene' enim fl. quo minus cum P. Meyero (v. Bursiani
 Jahresb. 1884 I p. 288) intellegatur, locorum distantia prohibet. qua
 tamen nominis forma Zosimus usus sit divinare iam non possumus ||
 σὺν βάλλει V || 18. ὀπη V || στενότατός scripsi, στενώτατός Bekk, στενό-
 τερός V || 19. ἐπέταττε 5 || 20. στρατοπαῖδοι V || 21. καὶ ταύτῃ: 'ea
 ratione' Syllb, καν (sic) ταύτῃ V, κἀνταῦθα Reitemeier || 23. συνεχις
 (sine acc.) V || 24. ἐν κατέστησεν V || 25. ὀγδοήκοντα] ὀκτακοσίους conii.

ἄμα τούτοις διὰ τοῦ στενοῦ, καθ' ὃ μάλιστα διαβατὸς ὁ πο-
 ταμὸς ἦν, ὑπερβὰς τὸν Ἐβρον ἀδόκητος ἐμπίπτει τοῖς πολε-
 μίοις, ὥστε πεσεῖν μὲν τινας, πολλοὺς δὲ φυγεῖν προτροπά-
 δην, τοὺς <δ'> ἄλλους πρὸς τὸ αἰφνίδιον καταπεπληγμένους
 7 ἐστάναι κεκνηότας ἐπὶ τῷ τῆς διαβάσεως ἀδοκήτῳ. ἐπ' ἀδειίας 5
 δὲ καὶ τῶν ἄλλων ἰππέων περαιωθέντων καὶ ἐξῆς παντὸς τοῦ
 στρατεύματος, πολὺς μὲν ἐγένετο φόνος (ἔπεσον γὰρ μυριάδες
 πού τρεῖς καὶ τετρακισχίλιοι), τοῦ ἡλίου δὲ πρὸς δύσιν ὄντος
 ὁ μὲν Κωσταντῖνος ἀνελάμβανε τὰ στρατόπεδα, Λικίννιος δέ,
 ὅσους οἴος τε γέγονεν τῶν οἰκείων ἀναλαβῶν, ἤλαυνεν διὰ 10
 τῆς Θράκης, ὡς ἂν τὸ ναυτικὸν καταλάβοι. (23) ἡμέρας δὲ
 γενομένης, πάντες ὅσοι τοῦ Λικιννίου στρατεύματος κατὰ
 τὸ ὄρος ἢ εἰς φάραγγας ἔτυχον πεφευγότες, ἐξέδοσαν ἐαυ-
 τοὺς Κωσταντίνῳ μετὰ τῶν ἀπολειφθέντων τῆς Λικιννίου
 φυγῆς.

Λικιννίου δὲ φυγόντος εἰς τὸ Βυζάντιον, ὁ Κωσταντῖνος
 2 κατόπιν ἐχώρει καὶ τὸ Βυζάντιον ἐπολιόρκει. τοῦ δὲ ναυτι-
 κοῦ, καθάπερ εἴρηται μοι, τοῦ μὲν Πειραιῶς ἐκπλεύσαντος
 εἰς δὲ Μακεδονίαν ὀρμιζομένου μεταπέμπεται τοὺς ναύαρχους
 ὁ Κωσταντῖνος, ἐν τῷ στόματι τοῦ Ἑλλησπόντου τὰς ναῦς 20
 3 παραγενέσθαι κελεύσας. ἀφικομένου δὲ τοῦ στόλου κατὰ τὸ
 προσταχθέν, οἱ μὲν Κωσταντίνου στρατηγοὶ μόναις ὀγδοή-
 κοντα τριακοντόροις ταῖς ἄριστα πλεούσαις ἔγνωσαν ναυμα-
 χεῖν οἷα τοῦ τόπου διὰ τὴν στενότητα πλήθει νεῶν οὐκ ὄντος
 ἐπιτηδείου, Ἄβαντος δὲ ὁ Λικιννίου ναύαρχος διακοσίαις 25

Sylburg. etiam proximum numerum corruptum esse patet || 2. ἦν
 ἄμα τοῖς ἰππευσιν ὑπερβὰς ex dittographia V || εἰ//βρον V || ἀδόκη-
 τος] fort. ἀδοκήτοις scripsit, cf. I, 44, 2; II, 50, 2; III, 28, 4 || 3. πε-
 σσειν (sine acc.) V², πεσειν V¹ || 4. δ' addidit Bekk || αἰφνιδιον, ai a m. 2,
 V || 5. καὶ κνηότας V || ἐπαδίας V || 6. περρωθέντων V || 9. ἀνελάμβανε
 V, ὡς ἐλάμβανε 5, unde ὡς . . . . ἐλάμβανε Sylb, [ὡς] ἐλ. Reitemeier ||
 τὰ στρατόπεδα V. non sunt 'castra' (στρατόπεδον) sed 'copiae': Con-
 stantinus igitur, si lectio certa est, paulisper copias suas refecit. cf.
 V, 21, 4: (Φράονιτος) κατὰ χώραν τὴν δύναμιν ἀνελάμβανε || 10. οἴος
 ἔγεγονεν cum ras. sup. primam ε V², οἴος ἐγένονεν V¹, οἴος τε γέ-
 γονε 5 || ἤλαυνε 5 || 18. πειραιῶς ex πείραι ὡς V¹, πειραιῶς V² || 20. ἐλι-
 σπόντου V || 22. μόναις Sylb, μόνοις V || 23. πλειούσαις V || 24. νεῶν V ||
 25. Ἄβαντος] 'Amandus' an. Val. § 26

ἐπέπλει ναυσί, σφόδρα καταφρονῶν τῆς τῶν ἀντιπάλων νεῶν
 ὀλιγότητος, καὶ ἐν μέσῳ ταύτας λήψεσθαι ῥαδίως οἰόμενος.
 ἀρθέντων δὲ τῶν σημείων ἐξ ἑκατέρου καὶ τῶν προφρέων ἐπελ- 4
 θόντων ἀλλήλοις, οἱ μὲν Κωσταντίνου ναύαρχοι σὺν κόσμῳ
 5 τοῖς ἐναντίοις ἐπιόντες ἔπλεον, τοῦ Ἀβάντου δὲ σὺν οὐδεμιᾷ
 τάξει τὸν κατὰ τῶν ἐναντίων ἐπίπλουον ποιουμένου, προσ-
 ῆρασσε μὲν τὰς ναῦς ἀλλήλαις τῷ πλήθει στενοχωρουμένας,
 καὶ παρεδίδου τρόπον τινὰ τοῖς ἐναντίοις ἐς κατάδυσίν τε
 καὶ παντοίαν φθοράν. πολλῶν δὲ ναυτῶν καὶ στρατιωτῶν
 10 εἰς θάλασσαν ἐκπεσόντων νύξ ἐπιγενομένη τὴν ναυμαχίαν
 διέλυσεν· καὶ οἱ μὲν εἰς Ἐλεοῦντα τῆς Θράκης ὠρμίσθησαν,
 οἱ δὲ εἰς τὸν Αἰάντιον εἰσέπλευσαν λιμένα. (24) τῇ δὲ ὕστε-
 ραίᾳ τοῦ βορείου πολλοῦ πνεύσαντος, προελθὼν Ἀβαντος τοῦ
 Αἰαντίου λιμένος ἐς ναυμαχίαν παρεσκευάζετο. τῶν δὲ μει-
 15 νάντων ἐν τῷ στόματι τοῦ Ἑλλησπόντου πεντηκοντόρων ἐκ
 προστάγματος τῶν στρατηγῶν ἀφικομένων εἰς Ἐλεοῦντα, κατα-
 πλαγεῖς ἐπὶ τῷ πλήθει τῶν νεῶν Ἀβαντος ἐνεδοίαξεν ἐπι-
 πλεῦσαι τοῖς ἐναντίοις. περὶ δὲ μέσῃν ἡμέρᾳ ὑπέρρει μὲν 2
 τὸ βόρειον πνεῦμα, νότος δὲ πνεύσας πολὺς καὶ τὸν Αἰκιν-
 20 νίου στόλον πρὸς τῇ τῆς Ἀσίας εὐρῶν ἡῶνι τὰς μὲν ὀκέλλειν
 ἐποίει, τὰς δὲ πέτραις προσήρασσε, τὰς δὲ αὐτάνδρους κατέ-
 δυεν, ὥστε ἄνδρας μὲν πεντακισχιλίους, ναῦς δὲ αὐτάνδρους
 διαφθαρεῖναι τριακοντα καὶ ἑκατόν, δι' ὧν ἔτοχεν ὁ Αἰκίνιος
 τοῦ στρατοῦ μέρος ἐκ τῆς Θράκης εἰς τὴν Ἀσίαν ἐκπέμψας
 25 οἷα στενοχωρουμένων τῷ πλήθει τῶν μετὰ Αἰκινίου πολιορ-
 κουμένων ἐν τῷ Βυζαντίῳ. φυγόντος δὲ Ἀβάντου μετὰ τεσ- 3
 σάρων νεῶν εἰς τὴν Ἀσίαν, τὰ μὲν τῆς ναυμαχίας τοῦτου

2. ἐν μέσῳ ταύτας 5, ἐμμέσῳ ταῦτα V || 3. σημίων V || προφρέων
 scripsi, προφρέων Vs || 6. τῶν κατὰ τῶν V || 9. δὲ ναυτῶν καὶ scripsi
 cum Sylburgio, δὲ αὐτῶν καὶ V, δὲ καὶ αὐτῶν 5 || 11. διέλυσε 5 || ελε-
 οῦντα V, Ἐλαιοῦντα Sylb || 12. Αἰάντιον 5, εαντιον (sine acc. et spir.)
 V. Αἰάντειον malebat Heyne. sed illud in hoc scriptore ferri posse
 videtur || 12. 13. ὕστεραίᾳ Steph, ὕστερα V || 14. ἐς V, εἰς 5 || 14. 15. μι-
 νάντων V || 15. πεντηκοντόρων aperte falsum est et aut τριακοντόρων
 scribendum coll. II, 22, 1; 23, 3 — nec tamen in μεινάντων offenden-
 dum — aut τριηράρχων (cf. Marquardt Staatsverw. t. II² p. 509, 2).
 ναύαρχων conicere noli || 16. στρατηγῶν Steph, στρατιωτῶν V || Ἐλαι-
 οῦντα Sylb || 17. ἐνεδοίαξεν V, corr. Steph || 20. ἡῶνι τὰς V², ἡιονίτας V¹ ||
 οικλειν (sic) V || 21. προσήρασεν (sine acc.) V, προσήρασσε 5 || 27. ἐών V

διεπολεμήθη τὸν τρόπον· πλοίων δὲ παντοῖα κομιζόντων φορτία εἰς τὸν Ἑλλήσποντον ἀφικομένων καὶ πλείστην ἐπιτηδείων εὐπορίαν τοῖς Κωσταντίνου στρατηγοῖς ἐμποησάντων, ἀνήγοντο μὲν οὗτοι μετὰ τοῦ στόλου παντὸς ὡς τοῖς τὸ Βυζάντιον πολιορκουσι συμμίζοντες, κνκλωσόμενοι δὲ καὶ διὰ θαλάσσης τὴν πόλιν, οἱ δὲ Λικιννίου περὶ μὴδὲ τὴν θείαν τῆς ναυτικῆς δυνάμεως ὑποστάντες, ἐπιλαβόμενοι νεῶν εἰς τὸν Ἐλαιούντα ἀπέπλεον.

25. Ἐγκείμενος δὲ τῇ πολιορκίᾳ Κωσταντίνος, καὶ χῶμα ἴσον ἔχον ὑψος τῷ τείχει κατασκευάσας, πύργους τε στήσας ἐπὶ τοῦ χώματος ξυλίλους, ὑψηλοτέρους τοῦ τείχους, δι' ὧν τοὺς τὸ τεῖχος φυλάττοντας κατετόξευον, ὡς ἂν ἐπ' ἀδείας κριοὺς καὶ ἄλλας μηχανὰς τῷ τείχει προσάγοι, διενοεῖτο τὴν πόλιν ἐλεῖν. τούτοις ὁ Λικίννιος ἀπορούμενος ἔγνω, καταλιπὼν τὸ Βυζάντιον καὶ ἐν τούτῳ τὸ τῆς στρατιᾶς ἀσθενέστερον ἔασας, μετὰ τῶν ἐπιτηδείων οἱ καὶ δείγματα εὐνοίας εἰς αὐτὸν ἀποδειξαμένων εἰς Χαλκηδόνα τῆς Βιθυνίας δραμείν· πεπιστεύκει γὰρ ὡς θυνήσεται στρατιὰν ἐκ τῆς Ἀσίας συναγαγὼν αὐτῶν ἀναμαχέσασθαι. διαπλεύσας τοίνυν εἰς τὴν Χαλκηδόνα, καὶ κοινωνὸν ἐλόμενος τοῦ κινδύνου Μαρτινιανόν, ἡγεμόνα τῶν ἐν τῇ αὐτῇ τάξεων ὄντα (μάγιστρον τοῦτον ὀφφικίων καλοῦσι Ῥωμαῖοι), Καίσαρα καθίστησι καὶ μετὰ στρατιᾶς εἰς Λάμφακον ἐκπέμπει, κωλύοντα τὴν ἀπὸ τῆς Θράκης ἐπὶ τὸν Ἑλλήσποντον τῶν ἐναντίων διάβασιν· αὐτὸς δὲ εἰς τοὺς λόφους καὶ τὰς περὶ τὴν Χαλκηδόνα φάραγγας τὴν οἰκίαν ἔτασσε δύναμιν. (26) τούτου δὲ ὄντος ἐν τούτοις, ὁ Κωσταντίνος ἔχων πλῆθος νεῶν καὶ φορτίδων καὶ πολεμιστηρίων, διὰ τούτων τε βουλούμενος τῆς ἀντιπέραν ἡόνος κρατῆσαι, δεδιὼς τὸ τῆς κατὰ Βιθυνίαν ἡόνος ναυσὶ μάλιστα φορτίσι δυσπρόσοδον, κέλητας καὶ ἀκάτια ταχυναντοῦντα

2. ἀφικομένων, ω ex o m. 1, V || 3. ἐμποησάντων V || 5. σὺν μίζοντες V || 9. ἐγκείμενος V², ἐγκ. V¹ || 10. ἔχων V || 12. κατετόξευεν conī. Bekk || ἐπ' ἀδείας V², επαδιας (sine acc. et spir.) V || 14. 15. καταλιπὼν 5, κατέλειπον V || 18. στρατιὰν 5, στρατείαν V || 21. 22. τούτου conī. Sylb coll. II, 43, 4, τούτων (sine acc.) V, τῶν Steph || 23. στρατείας (sine acc.) V || 26. οἰκίαν V || 27. νέων V || 28. ἀντιπέραν] ἀντιπέρας conieci. cf. ad III, 16, 2 || 29. δὲ διως τα της (sine acc.) V || 30. ταχυναντοῦντα (sine acc.) V, ταχύτατα 5

κατασκευάσας ἐπὶ τὸ λεγόμενον Ἴερον ἄκρον, πρὸς τῷ στό-
 ματι τοῦ Πόντου κείμενον, ἀναπλέει, σταδίοις διακοσίοις Χαλ-
 κηδόνος διεστηκός, κἀνταῦθα τὴν στρατιὰν ἀποβιβάσας ἐπί-
 τινας λόφους ἀνήγει, καὶ ἐξ αὐτῶν παρετάττετο. Λικίννιος δὲ 2
 τὴν Βιθυνίαν ἐχομένην ὑπὸ τῶν ἐναντίων ὄρων, ἐν πᾶσιν τε
 κινδύνοις ἐξεταζόμενος, Μαρτινιανὸν μὲν ἐκ τῆς Λαμφάκου
 μετακαλεῖται, τοὺς δὲ στρατιώτας παραθαρσύνας καὶ αὐτὸς
 ἠγγήσεσθαι σφισι καθυποσχόμενος συνέταττε τὸ στρατόπεδον
 ὡς ἐς μάχην, καὶ τῆς πόλεως προελθὼν ἀπήντα παρεσκευ-
 10 ασμένους ἤδη τοῖς ἐναντίοις. μάχης δὲ καρτερῶς ἐν τοῖς με-
 ταξὺ Χαλκηδόνος καὶ τοῦ Ἰεροῦ τόποις γενομένης, παρὰ πολὺ
 τὸ Κωσταντίνου μέρος ἐκράτει, σὺν πολλῷ τε τόνῳ τοῖς πο-
 λεμίοις ἐπιπεσὼν τοσοῦτον εἰργάσατο φόνον ὥστε ἀπὸ τριῶν
 καὶ δέκα μυριάδων τρεῖς μόλις διαφυγεῖν. Βυζάντιοι μὲν οὖν
 15 ἅμα τῷ ταῦτα γενέσθαι τὰς πύλας ἀναπετάσαντες ἐδέχοντο
 Κωσταντίνον, ἐποίουν δὲ ταὐτὸ καὶ Χαλκηδόνιοι· Λικίννιος
 δὲ μετὰ τὴν ἦτταν ἐς Νικομήδειαν ἐχώρει σὺν τοῖς περιλει-
 φθείρισιν ἱππεῦσιν καὶ πεζῶν χιλιάσιν ὀλίγαις.

27. Ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ πρὸς βασιλέα Κωσταντίνον
 20 ἠντομόλησε Πέρσης ἀνὴρ, Ὀρμίσδης ὄνομα, τοῦ βασιλείου
 γένους, ἐξ αἰτίας τοιαῶδε. τοῦ πατρὸς αὐτῷ Περσῶν βασι-
 λεύοντος καὶ τὴν γενέθλιον ἐπιτελοῦντος κατὰ τὸν Περσῶν
 νόμον ἡμέραν, Ὀρμίσδης εἰσῆει θήραν πολλὴν εἰσαγαγὼν εἰς
 τὰ βασίλεια. τῶν δὲ παρακληθέντων εἰς τὴν εὐωχίαν οὐ τι-
 25 μησάντων αὐτὸν οὐδὲ κατὰ τὸ καθήκον ἐπαναστάντων, ἀγα-
 νακτῆσας ἠπέιλησε τὸν Μαρσίου μόνον αὐτοῖς ἐπιθήσειν. οἱ 2
 μὲν οὖν πλείους ἠγνόησαν τὸν λόγον οἷα δὴ οὐκ ἐπιχώριον
 ὄντα, Πέρσης δὲ τις ἐπιδημήσας τῇ Φρυγίᾳ καὶ τὸ κατὰ τὸν

3. στρατιάν V || 5. πᾶσι τε ε || 8. σφισι (sine acc.) V || στρατό-
 παιδον V || 9. 10. παρασκευασμένοις V || 15. γενέσθαι] πυθέσθαι con-
 ieci. cf. II, 54, 2 || 17. ἐς V, εἰς Reitemeier || 17. 18. περιλειφθείσιν, in
 in ras. (ex i ut vid.) V || 18. ἱππεῦσι ε || 19 sq. cf. Suidiana v. Μαρσίας,
 quae fortasse ad Eunapium redeunt | 20. ἠντομόλησε V || ὀρμίσδης (sine
 spir.) V. et sic p. 84, 1. 3. 7. 12. de nominis ratione v. Noeldeke in
 Bezzenbergeri Beitr. t. IV p. 67, 1 || 21. τοῦ πατρὸς] v. Noeldeke Ta-
 bari p. 50, 3 || 22. τὸν περσῶν ε, τῶν περσῶν V || 23. ἡμέρα V || ὀρμι-
 σδης (sine acc. et spir.) V || πολλὴν ex πολλὴν V¹ || 24. εὐωχίαν V ||
 25. ἐξαναστάντων Suid. || 26. ἠπέιλησε V

Μαρσύαν ἀκηκοὺς διήγημα τῆς ἀπειλῆς Ὁρμίσδου τὴν ἔννοιαν τοῖς παρακαθημένοις ἐξείπεν. οἱ δὲ κατασχόντες ἐν μνήμῃ τὴν ἀπειλήν, ἐπειδὴ τὸν πατέρα τὸν Ὁρμίσδου τελευτῆσαι συνέβη, μεμνημένοι τῶν ἀπειληθέντων οἱ Πέρσαι τὸν μὲν ἀδελφὸν τὸν αὐτοῦ νεώτερον ὄντα βασιλέα χειροτονοῦσι, καὶ ταῦτα τοῦ νόμου τῷ πρεσβυτέρῳ τῶν βασιλέως παίδων διδόντος τὴν τῶν ὅλων ἡγεμονίαν, Ὁρμίσδῳ δὲ πέδας ἐπιθέντες ἐφύλαττον ἐν τινι λόφῳ πρὸ τοῦ ἄστεος ὄντι. χρόνου δὲ τινος διαδραμόντος ἢ τούτου γυνὴ τοιόνδε τρόπον αὐτῷ μηχανᾶται φυγῆν. ἰχθὺν ἀγρεύσασα μέγαν ῥίνην σιδηρᾶν ἐντίθησιν τῇ τούτου νηδύϊ, καὶ ἀναρράψασα δίδωσιν εὐνούχῳ τῶν πιστοτάτων, εἰπεῖν αὐτὸν Ὁρμίσδῳ κελεύσασα παρόντος οὐδενὸς φαρεῖν τὸν ἰχθὺν καὶ τῷ κατὰ τὴν τούτου νηδὺν εὐρισκομένῳ χρήσασθαι πρὸς βοήθειαν. τοῦτο βουλευσαμένη καμήλους ἐκπέμπει πλήρεις οἴνου καὶ ἀφθόνου τροφῆς, εὐ-
 4 ωχεῖσθαι διδοῦσα τοῖς τὸν ἄνδρα φυλάττουσιν. ἐπεὶ δὲ οἱ μὲν φύλακες τῇ εὐωχίᾳ προσεῖχον, Ὁρμίσδῳ δὲ τὸν ἰχθὺν διελὼν εὗρεν τὴν ῥίνην, τὰς ἐπικειμένας τοῖς ποσὶν πέδας διατεμῶν ἀναλαβῶν τε τὴν τοῦ εὐνούχου στολὴν διὰ μέσων τῶν φυλάκων ἤδη μεθυόντων ἐξήει, καὶ τῶν εὐνούχων ἕνα παραλαβὼν ἀφικνεῖται πρὸς τὸν Ἀρμενίων βασιλέα, φίλον ὄντα καὶ ξένον αὐτῷ. καὶ διὰ τούτου μετ' ἀσφαλείας διασωθεὶς τῷ Κωνσταντίνῳ προσέδραμε, καὶ πάσης ἡξιώθη τιμῆς τε καὶ θεραπείας. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ὅπως ἔσχεν ἀφηγησάμην.

28. Κωνσταντίνου δὲ τὸν Λικίννιον καὶ ἐν τῇ Νικομη-
 25 δείᾳ πολιορκοῦντος, ἀπογνοὺς ταῖς ἐλπίσιν, ἐπιστάμενός τε ὡς οὐδεμία δύναμις ἔστιν αὐτῷ πρὸς μάχην ἀρκοῦσα, τῆς πόλεως προελθὼν ἱκέτης τῷ Κωνσταντίνῳ καθίσταται, καὶ

4. οἱ Πέρσαι accessere e V. ceterum manifesta adest dittographia. inducenda aut verba οἱ δὲ . . . . ἀπειλήν — quo facto ἐπεὶ δὲ scribendum — aut μεμνημένοι . . . Πέρσαι. hanc rationem praefero || 7. ἐπιθέντες ex ἐπιθέντας V || 8. λόφῳ] εἰρηκτῆ Suid., εἶχεν ἐν φυλακῇ Ioannes Ant. fr. 178, ἔμφρουρον εἶχεν Zonar. XIII, 5 || 10. ρινάσι δηρὰν V, corr. Steph || 10. 11. ἐντίθησι || 11. ἀναρράψασα V || 15. ἐκπέμπει ε, ἐκπέμπειν V || οἱ²⁰⁰, νου s. vs. a m. 2, V || 16. ἐπει (sine acc.) δὲ V, ἐπειτα Bekk || 17. ὀρμίσδῳ, hoc spir., V || 18. εὗρε || τὰς V, τὰς δ' || ποσὶ || παῖδας V || 20. φυλακῶν V || 21. πρὸς τὸν V, πρὸς || 25. 26. νικομηθιαὶ (sine acc.) V, corr. || 28. προελθὼν ε, προελθῶν V || καθίσταται V

τὴν ἀλουργίδα προσαγαγὼν βασιλέα τε καὶ δεσπότην ἐβόα, συγ-
 γνώμην ἐπὶ τοῖς προλαβοῦσιν αἰτῶν· ἐθάρρει γὰρ ὡς βιώ- 2
 σεται, τῆς αὐτοῦ γαμετῆς ὄρκους ἐπὶ τούτῳ παρὰ Κωσταν-
 τίνου λαβούσης. ὁ δὲ Κωσταντῖνος Μαρτινιανὸν μὲν παρ-
 5 ἐδίδου τοῖς δορυφόροις ἐπὶ θανάτῳ, Δικίννιον δὲ εἰς τὴν
 Θεσσαλονίκην ἐκπέμψας ὡς βιωσόμενον αὐτόθι σὺν ἀσφαλείᾳ,
 μετ' οὐ πολὺ τοὺς ὄρκους πατήσας (ἦν γὰρ τοῦτο αὐτῷ σὺν-
 ἠθες) ἀγχόνη τοῦ ζῆν αὐτὸν ἀφαιρεῖται.

29. Περιστάσης δὲ τῆς πάσης εἰς μόνον Κωσταντῖνον
 10 ἀρχῆς, οὐκέτι λοιπὸν τὴν κατὰ φύσιν ἐνοῦσαν αὐτῷ κακο-
 ἤθειαν ἔκρυπτεν, ἀλλὰ ἐνεδίδου τῷ κατ' ἐξουσίαν ἅπαντα
 πράττειν. ἐχρήτο δὲ ἔτι καὶ τοῖς πατρίοις ἱεροῖς, οὐ τιμῆς
 ἔνεκα μᾶλλον ἢ χρείας· ἥ καὶ μάντεσιν ἐπέιθετο, πεπειραμένος
 ὡς ἀληθῆ προεῖπον ἐπὶ πᾶσι τοῖς κατωρθωμένοις αὐτῷ. ἐπεὶ
 15 δ' εἰς τὴν Ῥώμην ἀφίκετο μεστὸς πάσης ἀλαζονείας, ἀφ'
 ἐστίας φήθη δεῖν ἄρξασθαι τῆς ἀσεβείας. Κρίσπον γὰρ 2
 παῖδα τῆς τοῦ Καίσαρος, ὡς εἴρηται μοι πρότερον, ἀξιο-
 θέντα τιμῆς, εἰς ὑποψίαν ἐλθόντα τοῦ Φαύστη τῆ μητροιᾶ
 συνεῖναι, τοῦ τῆς φύσεως θεσμοῦ μηδένα λόγον ποιησάμενος
 20 ἀνεῖλεν. τῆς δὲ Κωσταντίνου μητρὸς Ἐλένης ἐπὶ τῷ τηλι-
 κούτῳ πάθει δυσχεραίνουσης καὶ ἀσχέτως τὴν ἀναίρεσιν τοῦ
 νέου φερούσης, παραμυθούμενος ὥσπερ αὐτὴν ὁ Κωσταντῖνος
 κακῷ τὸ κακὸν ἰάσατο μείζονι· βαλανεῖον γὰρ ὑπὲρ τὸ μέτρον
 ἐκπυρωθῆναι κελεύσας καὶ τούτῳ τὴν Φαῦσταν ἐναποθέμενος

1. τὴν ἀλ. προσαγ.] 'indumentum regium offerre' Vict. ep. 41, 7 ||
 ἐβόα] ἀνεβόα conieci coll. IV, 8, 2; 35, 5; 58, 6 || 2. αἰτῶν ex αὐτῶν
 radendo V || 7. μετ' οὐ s, μεθου V || 9. Κωνσταντῖνος δὲ εἰς μόνον αὐ-
 τὸν πάσης τῆς Ῥωμαίων ἀρχῆς περιστάσης: Sozom. h. e. I, 8, qui deinde
 ex Eusebii v. Const. a Constantino praeclare facta enumerat. fieri
 potest ut etiam Sozomenus illam locutionem, qua Zosimus alias quo-
 que utitur, cf. II, 18, 1; 55, 1, ex Eunapio desumpserit: videtur certe
 Sozomenus ipsum lectitasse Eunapium, cf. ad p. 86, 1 et 87, 6 et
 v. Ieep ann. phil. suppl. t. XIV p. 153 || 13. ἥ καὶ μάντεσιν ἐπιθετο V,
 corr. s || 14. προεῖπον (sine acc.) V || κατωρθωμένοις V || 15. ἀλαζονείας
 Steph, ἀλαζονίας V || 16. Κρίσπον] proxima excerpit Suidas v. Κρίσκις,
 ubi est Πρίσκος. praeterea cf. Euagr. h. e. III, 40 qui redarguere haec
 et sequentia studet (ex Euagr. Niceph. Call. h. e. XVI, 41) || 20. ἀν-
 εῖλε s. ὃν κατακτείνει ἄκριτον Suid. || 21. δυσχαίρουσης V || 22. παρα-
 μυθούμενος αὐτὴν ὥσπερ Suid. || 24. ἐκπυρώσας τούτῳ Suid.

3 ἐξήγγαγεν νεκρὰν γενομένην. ταῦτα συνεπιστάμενος ἑαυτῷ, καὶ
 προσέτι γε ὄρκων καταφρονήσεις, προσήει τοῖς ἱερεῦσι κα-
 θάρσια τῶν ἡμαρτημένων αἰτῶν. εἰπόντων δὲ ὡς οὐ παρα-
 δέδοται καθαρμοῦ τρόπος δυσσεβήματα τηλικαῦτα καθῆραι
 δυνάμενος, Αἰγύπτίος τις ἐξ Ἰβηρίας εἰς τὴν Ῥώμην ἐλθὼν 5
 καὶ ταῖς εἰς τὰ βασιλεία γυναιξὶν συνήθης γενόμενος, ἐντυ-
 χῶν τῷ Κωσταντίνῳ πάσης ἀμαρτιάδος ἀναιρετικὴν εἶναι τὴν
 τῶν Χριστιανῶν διεβεβαιώσατο δόξαν καὶ τοῦτο ἔχειν ἐπάγ-
 4 γελμα, τὸ τοὺς ἀσεβεῖς μεταλαμβάνοντας αὐτῆς πάσης ἀμαρ-
 τίας ἔξω παραχορῆμα καθίστασθαι. δεξαμένου δὲ ῥᾶστα τοῦ 10
 Κωσταντίνου τὸν λόγον καὶ ἀφεμένου μὲν τῶν πατριῶν,
 μετασχόντος δὲ ὧν ὁ Αἰγύπτιος αὐτῷ μετεδίδου, τῆς ἀσε-
 βείας τὴν ἀρχὴν ἐποίησατο τὴν μαντικὴν ἔχειν ἐν ὑποψίᾳ·
 πολλῶν γὰρ αὐτῷ διὰ ταύτης προορηθέντων εὐτυχημάτων
 καὶ ἐκβάντων εἰς ἔργον, ἐδεδίει μὴ ποτε καὶ ἄλλοις κατ' αὐτοῦ 15
 τι πυνθανομένοις τὸ ἐσόμενον προορηθεῖν, καὶ ἐκ ταύτης τῆς
 5 προαιρέσεως πρὸς τὸ ταῦτα καταλύειν ἐτρέπη. τῆς δὲ πατρίου
 καταλαβούσης ἑορτῆς, καθ' ἣν ἀνάγκη τὸ στρατόπεδον ἦν
 εἰς τὸ Καπιτώλιον ἀνίεναι καὶ τὰ νενομισμένα πληροῦν, δε-
 διῶς τοὺς στρατιώτας ὁ Κωσταντίνος ἐκοινώνησε τῆς ἑορτῆς. 20
 ἐπιπέμφαντος δὲ αὐτῷ φάσμα τοῦ Αἰγυπτίου τὴν εἰς τὸ Κα-
 πιτώλιον ἄνοδον ὄνειδίξον ἀνέδην, τῆς ἱερᾶς ἀγιστείας ἀπο-
 στατήσας, εἰς μῖσος τὴν γερουσίαν καὶ τὸν δῆμον ἀνέστησεν.

1. ἐξήγγαγε s || γενομένην om. Suid. || 1 sq. cf. Sozom. h. e. I, 5: ὡς Ἕλληνες λέγουσι, qui fort. Eunapium respicit (ex Sozomeno Niceph. Call. VII, 35) || 2. τοῖς ἱερεῦσι] Sopatro sec. Sozomenum || 5. Αἰγύπτίος τις] episcopi sec. Soz. Hosium intellegit Tillemont mem. eccl. t. VII p. 310 || 6. γυναιξὶ s || 7 sq. cf. Iulian. p. 431, 14 H. qui eandem de Constantino famam in animo habet || 8. δόξαν] πίστιν Euagrius || 9. ἀσεβεῖς] ὅστις ἐναγῆς καὶ βδελυρὸς Iulian. || 9. 10. ὑπέσχοντο πάσης αὐτὸν ἀμαρτίας καθάειρειν Soz. || 11. πατριῶν V || 12. 13. τῆς ἀσεβείας ὡς αὐτὸς (i. e. Zosimus) ἔφη, τὴν ἀρχὴν ποιήσασθαι Euagrius || 13. <τῷ> τὴν μαντικὴν vel ἔχων pro ἔχειν coni. Reitemeier, neutrum recte || 14. προορηθέν τῶν V || 15. ἐδεδήει V || 18. στρατόπαιδον V || 19. εἰς τὸ Καπιτώλιον — 21. τὴν accesserunt ex V. nil nisi λέγειν εἰς τὸ Καπ. ἄνοδον s. integrum tamen locum vertit P. Gillius ap. Bandurium antiq. Cpol. t. I p. 352 (ed. Paris. a. 1711) || 19. 21. 22. καπιτώλιον V || 22. ονειδίξον V, ὄνειδίξων s || ἀνέδην scripsi, ἀναίδην Vs || τῆς V, καὶ τῆς s || 22. 23. ἀποστατήσας, quod scripsit Bekk, habet V. ἀποπατήσας apographa, καταπατήσας Steph || 23. μισος ex μήσος radendo V

30. Οὐκ ἐνεγκὼν δὲ τὰς παρὰ πάντων ὡς εἰπεῖν βλασφημίας πόλιν ἀντίρροπον τῆς Ῥώμης ἐξήτει, καθ' ἣν αὐτὸν ἔδει βασιλεία καταστήσασθαι. γενόμενος δὲ μεταξὺ Τρωάδος καὶ τῆς ἀρχαίας Ἰλίου καὶ τόπον εὐρὼν εἰς πόλεως κατασκευὴν ἐπιτήδειον, θεμελίους τε ἐπήξατο καὶ τεῖχους τι μέρος εἰς ὕψος ἀνέστησεν, ὅπερ ἄχρι τοῦδε ὄραν ἔνεστι τοῖς ἐπὶ τὸν Ἑλλησποντον πλέουσιν. ἐλθὼν δὲ εἰς μετάρμελον καὶ ἀτελὲς τὸ ἔργον καταλιπὼν ἐπὶ τὸ Βυζάντιον ἦει. θαυμάσας δὲ τὴν τῆς πόλεως θέσιν ἔκρινε ταύτην ὅτι μάλιστα ἀνέξῃσιν καὶ ἐς βασιλέως οἰκησιν ἀρμοδίαν καταστήσασθαι. κεῖται μὲν γὰρ ἡ πόλις ἐπὶ λόφου, μέρος ἐπέχουσα τοῦ ἰσθμοῦ τοῦ διὰ τοῦ καλουμένου Κέρατος καὶ τῆς Προποντίδος ἐκτελουμένου. καὶ τὸ μὲν παλαιὸν εἶχε τὴν πύλην ἐν τῇ συμπληρώσει τῶν στοῶν ἄς Σεβῆρος ὁ βασιλεὺς ἄκοδομήσατο, παυσάμενος τῆς κατὰ Βυζαντιῶν ὀργῆς, ὅτι Νίγρον ὑπεδέξαντο πολέμιον ὄντα· τὸ δὲ τεῖχος διὰ τοῦ λόφου καθιέμενον ἦν ἀπὸ τοῦ δυτικοῦ μέρους μέχρι τοῦ τῆς Ἀφροδίτης ναοῦ καὶ θαλάσσης τῆς ἀντικρὺ Χρυσοπόλεως, ἀπὸ δὲ τοῦ βορείου λόφου κατὰ τὸν ἴσον τρόπον κατιὸν ἄχρι τοῦ λιμένος, ὃ καλοῦσιν Νεώριον, καὶ ἐπέκεινα μέχρι θαλάσσης ἢ κατευθὺν κεῖται τοῦ στόματος δι' οὗ πρὸς τὸν Εὐξείνου ἀνάγονται Πόντου. μῆκος δὲ ἔχει τὸ στενὸν τοῦτο μέχρι τοῦ Πόντου σταδίων περὶ πού τριακοσίων. τὸ μὲν οὖν ἀρχαῖον τῆς πόλεως μέγεθος τοῦτο ἦν· 4

3. δὲ Τρωάδος μεταξὺ <Σιγείου> καὶ conieci. εἶτα ἐν Σιγείῳ, τὸ δὲ τῆς Τρωάδος ἐστὶν ἀκρωτήριον, ἔνθα καὶ θεμελίους αὐτὸν καταβαλέσθαι φασί: Zonar. XIII, 3. vetustissimam esse corruptelam docet Euagr. III, 41: ἀνὰ μέσον Τρωάδος καὶ τοῦ Ἰλίου || 5. ἐπήξατο V || 6. τουδε οραν (sine acc.) V, νῦν ὄραν s. ex Eunapio haec quoque transcripta esse puto coll. Sozom. II, 3 — cuius capitis pars prior aperta refert originis Eunapianae vestigia —: καὶ πύλας κατεσκευάσεν ἐν περιωπῇ, αἱ δὲ νῦν ἔτι ἀπὸ θαλάσσης φαίνονται ταῖς παρακλίουσι τοῖς ex τοῖς radendo V || 7. 8. ατε////λὲς V || 8. καταλιπὼν s, κατὰλειπὼν V || 14. σεβηρος sine acc. V || αικοδομήτο V || 15. ὅτι Steph, ὅτε V || ὑπεδέξαντο Steph, ὑπεδέξατο V. cf. I, 8, 1 || 17. μεχρι sine acc. V, ἄχρι s. de variatione (vs. 19. ἄχρι) cf. F. Krebs 'd. Praepositionsadv.' I (Monach. 1884) p. 32 sq. || 18. βορίον vel βορείον V || 19. δ] immo ὄν. ceterum cf. Hammer 'Cpolis und der Bosphoros' t. I p. 20 || καλοῦσι s | Νεώριον Banduri ant. Cplit. t. II p. 623, νεώριον vulgo || 21. ἀν////α- γόνται, αγ eras., V

ἀγορὰν δὲ ἐν τῷ τόπῳ καθ' ὃν ἡ πύλη τὸ ἀρχαῖον ἦν οἰκοδομήσας κυκλοτερεῖ, καὶ στοαῖς διστεγέσι ταύτην περιλαβών, ἀψίδας δύο μαρμάρου Προκοωνησίου μεγίστας ἀλλήλων ἀντίας ἀπειτύπωσε, δι' ὧν ἔνεστιν εἰσιέναι τε εἰς τὰς Σεβήρου στοὰς καὶ τῆς πάλαι πόλεως ἐξιέναι. πολλῶ δὲ μείζονα τὴν πόλιν ἀποφῆναι βουλόμενος, τοῦ πάλαι τείχους ἐπέκεινα σταδίοις πεντεκαίδεκα τείχει περιέβαλε τὴν πόλιν ἀπολαμβάνοντι πάντα τὸν ἰσθμὸν ἀπὸ θαλάσσης εἰς θάλασσαν. (31) τούτῳ τῷ τρόπῳ πολλῶ μείζονα τῆς προτέρας ἀποτελέσας, καὶ βασιλεία κατεσκευάσεν οὐ πολλῶ τῆς Ῥώμης ἐλάττονα· καὶ τὸν ἱππόδρομον εἰς ἅπαν ἐξήσκησε κάλλος, τὸ τῶν Διοσκούρων ἱερὸν μέρος αὐτοῦ ποιησάμενος, ὧν καὶ τὰ δεικῆλα μέχρι νῦν ἔστιν ἐπὶ τῶν τοῦ ἱπποδρόμου στοῶν ἑστῶτα ἰδεῖν. ἔστησεν δὲ κατὰ τι τοῦ ἱπποδρόμου μέρος καὶ τὸν τρίποδα τοῦ ἐν Δελφοῖς Ἀπόλλωνος, ἔχοντα ἐν ἑαυτῷ καὶ αὐτὸ τὸ τοῦ Ἀπόλλωνος ἄγαλμα. οὔσης δὲ ἐν τῷ Βυζαντίῳ μεγίστης ἀγορᾶς τετραστούου, κατὰ τὰς τῆς μιᾶς στοᾶς ἄκρας, εἰς ἣν ἀνάγουσιν οὐκ ὀλίγοι βαθμοί, ναοὺς ᾠκοδομήσατο δύο, ἐγκαθιδρύσας ἀγάλματα, θατέρῳ μὲν μητρὸς θεῶν Ῥέας, ὅπερ ἔτυχον οἱ σὺν Ἰάσονι πλεύσαντες ἰδρυσάμενοι κατὰ τὸ Δίνδυμον ὄρος τὸ Κυζίκου τῆς πόλεως ὑπερκείμενον. φασὶν δὲ ὡς καὶ τοῦτο διὰ τὴν περὶ τὸ θεῖον ἐλωβήσατο ῥαθυμίαν, τοὺς τε περὶ ἐκάτερα λέοντας περιελών καὶ τὸ σχῆμα τῶν χειρῶν ἐναλλάξας· κατέχειν γὰρ πάλαι δοκοῦσα τοὺς λέοντας νῦν εἰς εὐχο-

2. κυκλο//τερη, ο radendo ex ω, accentu omissio, V || διστεγέσει (sic) V, διστεγέοις conī. Sylb, bene || 3. ἀψίδας V || Προκοωνησίου scripsi coll. Meinekio ad Steph. Byz. p. 121, προκοωνησίου V, Προικωνησίου Steph, Προικωνησίου Bekk || 4. τε εἰς V, εἰς s || 7. μεγίστοις τείχεσι περιέβαλεν Sozom. II, 3 || ἀπολαμβάνοντι (sine acc.), alt. ο in ras. m. 1, V || 7. 8. πάντα τὰ τὸν V || 10. τῆς] <τῶν> τῆς conī. Reitemeier, bene || 10. 11. ἱππόδρομον] cf. Banduri t. II p. 662 sq. || 13. ἔστησε s || 14. τὸν τρίποδα] non est donarium Plataeense, quae fuit Frickii (ann. phil. suppl. t. III p. 516) aliorumque sententia: illius enim forma (v. E. Fabricius 'Jahrb. d. archaeol. Instituts' t. I p. 189) similis quidem erat, sed hic tripus fulcrum medium non serpentium spiras sed ipsius Apollinis simulacrum habebat (ἔχοντα ἐν ἑαυτῷ κτέ.) || 17. τετραστούου] recurrit vocabulum in inscr. Lycia ap. Benndorfium 'Reisen in Lykien und Karien' t. I (Vindob. 1884) p. 66 n. 38 || 19. μὲν s, ἐν V || 21. φασὶ s || 22. τε περὶ] τε παρ' conī. Bekk, bene

μένης μεταβέβληται σχῆμα, τὴν πόλιν ἐφορῶσα καὶ περι-
 ἔπουσα. ἐν δὲ θατέρῳ Ῥώμης ἰδρούσατο Τύχην. κατασκευάσας
 δὲ οἰκίας τισὶν τῶν ἐκ τῆς γερουσίας ἀκολουθήσασιν αὐτῷ,
 διετέλεσεν πόλεμον οὐδένα κατωρθωκῶς. ἐπελθόντων δὲ
 5 Θαιφάλων, Σκυθικοῦ γένους, ἱπεῦσι πεντακοσίοις, οὐ μόνον
 οὐκ ἀντετάξατο τούτοις, ἀλλὰ τὸ πολὺ τῆς δυνάμεως ἀπο-
 βαλὼν καὶ τὰ μέχρι τοῦ χάρακος αὐτοὺς ληξομένους ἰδὼν ἀγα-
 πητῶς ἀποδρᾶς διεσώθη.

32. Μείνας δὲ ἀπόλεμος καὶ τρυφῇ τὸν βίον ἐκδοὺς
 10 διένειμε τῷ Βυζαντίῳ δῆμῳ σίτησιν δημοσίαν, ἣν ἄχρι τοῦδε
 διέμεινεν ἔχων. εἰς οἰκοδομίας δὲ πλείστας ἀνωφελεῖς τὰ
 δημόσια χρήματα δαπανῶν, τινὰ κατεσκεύασεν ἅ μικρὸν ὕστε-
 ρον διελύετο, βέβαια διὰ τὴν ἔπειξιν οὐ γενόμενα. συνετά-
 ραξεν δὲ καὶ τὰς πάλαι καθεσταμένας ἀρχάς. δύο γὰρ τῆς 2
 15 αὐλῆς ὄντων ὑπάρχων καὶ τὴν ἀρχὴν κοινῇ μεταχειριζομένων,
 οὐ μόνον τὰ περὶ τὴν αὐλὴν τάγματα τῇ τούτων ὠκονομεῖτο
 φροντίδι καὶ ἐξουσίᾳ, ἀλλὰ καὶ τὰ ἐπιτετραμμένα τὴν τῆς
 - πόλεως φυλακὴν καὶ τὰ ταῖς ἐσχατιαῖς ἐγκαθήμενα πάσαις·
 ἢ γὰρ τῶν ὑπάρχων ἀρχὴ δευτέρα μετὰ τὰ σκῆπτρα νομιζο-
 20 μένη καὶ τῶν σιτήσεων ἐποιεῖτο τὰς ἐπιδόσεις καὶ τὰ παρὰ
 τὴν στρατιωτικὴν ἐπιστήμην ἀμαρτανόμενα ταῖς καθηκούσαις

2. Τύχην] cf. Mommsen C. I. L. t. III p. 136 || 3. τισὶν 5 || post
 αὐτῷ fort. lacuna est. cf. Euagr. III, 41: (φῆς i. e. Zosimus) ὡς χρυ-
 σίου πάμπολυ χρήματα τοῖς ἅμα οἱ ἀφικομένοις ἀνὰ τὸ Βυζάντιον ἐπιδέ-
 δακεν ἐς κατασκευὴν ἰδιωτικῶν οἰκῶν || 4. διετέλεσε 5 || δὲ] 'concin-
 γοῦν' Bekk || 5. Θαιφάλων sine acc. V. de scriptura v. Zeuss p. 433.
 ipsa narratio subobscura et fortasse corrupta est, invidiosa certe || 6. τὸ
 V, καὶ τὸ 5 || 9. μείνας V || τρυφῇ] Iulian. p. 422, 15 || 10. βυζαντίων 5,
 βυζαντίω V || δημοσίαν quamquam iam legit Euagr. III, 41, tamen
 ἡμερησίαν conieci coll. Socr. h. e. II, 13, Phot. bibl. p. 475 a 39 Bk.,
 Codin. de orig. Cp. p. 16, 4 Bk. (ubi sic legendum et distinguendum:
 ἐφιλοτιμήσατο ('largitus est') δὲ καὶ τῷ δῆμῳ, καθ' ἕν' ἕκαστον (de-
 leto v. ἔτος) παρέχων, ἄρτους ἡμερησίους). de re v. E. Gebhardt 'd.
 Verpflegungswesen von Rom u. Cpel' (Dorpati 1881) p. 20 sq. || 11. fort.
 sic scribenda: εἰς οἶκ. δέ, <τὰς> πλείστας ἀνωφελεῖς, τὰς || 13. 14. συν-
 ετάραξε 5 || 16. ὠκονόμετο (sic) V, ὠκονόμητο Bekk || 17. γὰρ ante καὶ
 τὰ cum Syllburgio delevi; a verbo enim ὠκονόμετο folium in V incipit.
 de ipsius rei improbabilitate v. Mommsen r. Staatsr. t. II² p. 1064 ||
 21. p. 90, 1. καθ' ἡκουσας ἐπηνώρθου (sine acc.) V. ἐπηνώρθου recurrit
 IV, 44, 4; cf. ἐπηνώρθώθη Dittenberger syll. inscr. Gr. 373, 4

ἐπηνώρθου κολάσει. (33) Κωσταντῖνος δὲ τὰ καλῶς καθ-
 εστῶτα κινῶν μίαν οὖσαν ἐς τέσσαρας διείλεν ἀρχάς. ὑπ-
 ἀρχῶ γὰρ ἐνὶ τὴν Αἴγυπτον ἄπασαν πρὸς τῇ Πενταπόλει Λι-
 βύης καὶ τὴν ἐφάν ἄχρι Μεσοποταμίας καὶ προσέτι γε Κίλικας
 καὶ Καππάδοκας καὶ Ἀρμενίους καὶ τὴν παράλιον ἄπασαν 5
 ἀπὸ Παμφυλίας ἄχρι Τραπεζοῦντος καὶ τῶν παρὰ τὸν Φᾶσιν
 φρουρίων παρέδωκεν, τῷ αὐτῷ καὶ Θράκην ἐπιτρέψας, Μυσία
 τε μέχρις Ἀσήμου καὶ Ῥοδόπη μέχρι Τοπήρου πόλεως ὀριζο-
 μένην, καὶ Κύπρον μέντοι καὶ τὰς Κυκλάδας νήσους δίχα
 2 Ἀήμου καὶ Ἰμβρου καὶ Σαμοθράκης· ἐτέρῳ δὲ Μακεδόνας 10
 καὶ Θεσσαλοὺς καὶ Κρητὰς καὶ τὴν Ἑλλάδα καὶ τὰς περὶ
 αὐτὴν νήσους καὶ ἀμφοτέρας Ἠπειρούς, καὶ πρὸς ταύταις
 Ἰλλυριοὺς καὶ Δάκας καὶ Τριβαλλοὺς καὶ τοὺς ἄχρι τῆς Βα-
 λερίας Παίονας, καὶ ἐπὶ τούτοις τὴν ἄνω Μυσίαν· τῷ δὲ
 τρίτῳ τὴν Ἰταλίαν ἄπασαν καὶ Σικελίαν καὶ τὰς περὶ αὐτὴν 15
 νήσους καὶ ἔτι γε Σαρδόνα καὶ Κύρνον καὶ τὴν ἀπὸ Σύρτεων
 κέρνης ἄχρι Λιβύην, τῷ δὲ τετάρτῳ τοὺς ὑπὲρ τὰς Ἄλπεις
 3 Κελτούς τε καὶ Ἰβήρας πρὸς τῇ Βρετανικῇ νήσῳ. ταύτη
 διελόμενος τὴν τῶν ὑπάρχων ἀρχὴν καὶ ἄλλοις τρόποις ἐλατ-
 τῶσαι ταύτην ἐσπούδασεν· ἐφεστῶτων γὰρ τοῖς ἀπανταχοῦ 20
 στρατιώταις οὐ μόνον ἑκατοντάρχων καὶ χιλιάρχων ἀλλὰ καὶ
 τῶν λεγομένων δονκῶν, οἱ στρατηγῶν ἐν ἐκάστῳ τόπῳ τάξιν

2. 3. pr. pr. Orientis || 3. 4. λιβύη V, corr. ε || 5. καππαδόκας ε ||
 7. παρέδωκε ε || Μυσία scripsi, μυσίαν Vε || 8. ἀσήμου ex ἀσίμου V¹.
 Αἶμον posuit Steph, male. cf. W. Tomaschek Z. f. oesterr. Gymn.
 t. XVIII (a. 1867) p. 721 || ροδοπη (sine acc. et spir.) V, Ῥοδόπης inde
 a Stephano editores, male || μέχρῃ V, καὶ μέχρῃ ε || τοπήρου (sine acc.)
 V, Δοβήρου Steph. cf. Tomaschek l. d. et C. Müller ad Ptol. t. I
 p. 486 || 10. λιμνον (sine acc.) V, corr. ε || pr. pr. Illyrici || 13. 14. βαλ-
 λερίας παιόνας V. de Valeria v. Marquardt Staatsv. I² p. 294 || 14. 15. pr.
 pr. Italiae || 15. deest dioecesis Illyrici, librorum errore puto. ἄπα-
 σαν καὶ Ἰλλυρίδα καὶ τὰς περὶ αὐτὴν νήσους . . . . . Κύρνον καὶ Σικε-
 λίαν καὶ τὴν ἀπὸ Σύρτεων expectabam || 16. συρτέων V || 17. κέρνης V,
 Κυρήνης Steph quod hucusque patienter omnes tulerunt, etiam Boecking
 ad not. occ. p. 140, quamvis manifesto absurdum sit. dioecesis Africae
 orientem versus terminabatur Syrti maiore, occidentem versus
 Mauretiana Caesariensi. haec igitur provincia in corrupto v. κέρνης
 latet: Καισαρησίας vel Καισαρησιίας (de forma v. Meineke ad Steph.
 Byz. p. 437) || pr. pr. Galliarum || αλπις (sine acc. et spir.) V ||
 18. βρετανικῇ Sylb, βριττ. V

ἐπεῖχον, στρατηλάτας καταστήσας, τὸν μὲν τῆς ἵππου τὸν δὲ
 τῶν πεζῶν, εἰς τούτους τε τὴν ἐξουσίαν τοῦ τάττειν στρα-
 τιώτας καὶ τιμωρεῖσθαι τοὺς ἁμαρτάνοντας μεταθεῖς, παρεί-
 λετο καὶ ταύτης τοὺς ὑπάρχους τῆς αὐθεντίας. ὅτι δὲ τοῦτο 4
 5 καὶ τοῖς <έν> εἰρήνῃ καὶ τοῖς κατὰ πόλεμον ἐλυμήνατο πράγ-
 μασιν, αὐτίκα ἐρῶ. τῶν ὑπάρχων τοὺς ἅπανταχοῦ φόρους
 διὰ τῶν ὑπηρετουμένων αὐτοῖς εἰσπρατιόντων καὶ τὴν στρατιω-
 τικὴν ἐκ τούτων ποιουμένων δαπάνην, ἐχόντων δὲ τοὺς στρα-
 τιώτας ὑποχειρίους εἰς τὸ δίκαια ὑπέχειν κατὰ τὸ δοκοῦν αὐ-
 10 τοῖς ἐπὶ τοῖς ἁμαρτήμασιν, εἰκότως οἱ στρατιῶται κατὰ νοῦν
 ἔχοντες ὡς ὁ χορηγῶν τὴν σίτησιν αὐτοῖς καὶ πταίουσιν ἐπ-
 ἐξέρχεται, πράττειν τι παρὰ τὸ καθήκον οὐκ ἐθάρορον δέει
 καὶ τῆς τῶν σιτήσεων ἀφαιρέσεως καὶ τῆς παρὰ πόδας κολά-
 σεως. νῦν δὲ ἑτέρου μὲν ὄντος τοῦ τὰς τροφὰς ἐπιδιδόντος 5
 15 ἑτέρου δὲ τοῦ τῆς ἐπιστήμης κυρίου, κατ' ἐξουσίαν ἅπαντα
 πράττουσι, πρὸς τῷ καὶ τὸ πλεόν τῶν σιτήσεων μέρος εἰς
 κέρδος τοῦ στρατηγοῦ καὶ τῶν ὑπηρετουμένων τούτῳ χωρεῖν.

34. Ἐπραξεν δέ τι Κωνσταντῖνος καὶ ἕτερον, ὃ τοῖς
 βαρβάροις ἀκόλντον ἐποίησε τὴν ἐπὶ τὴν Ῥωμαίοις ὑποκει-
 20 μένην χώραν διάβασιν. τῆς γὰρ Ῥωμαίων ἐπικρατείας ἅπαν-
 ταχοῦ τῶν ἐσχατιῶν τῆ Διοκλητιανοῦ προνοία κατὰ τὸν εἰρη-
 μένον ἤδη μοι τρόπον πόλεσι καὶ φρουρίοις καὶ πύργοις
 διειλημμένης, καὶ παντὸς τοῦ στρατιωτικοῦ κατὰ ταῦτα τὴν
 οἰκῆσιν ἔχοντος, ἄπορος τοῖς βαρβάροις ἦν ἡ διάβασις, παν-
 25 ταχοῦ δυνάμεως ἀπαντώσης τοὺς ἐπιόντας ἀπόσασθαι δυνα-
 μένης. καὶ ταύτην δὴ τὴν ἀσφάλειαν διαφθείρων ὁ Κωνσταν- 2
 τῖνος τῶν στρατιωτῶν τὸ πολὺ μέρος τῶν ἐσχατιῶν ἀποστήσας
 ταῖς οὐ δεομέναις βοηθείας πόλεσιν ἐγκατέστησε, καὶ τοὺς
 ἐνοχλουμένους ὑπὸ βαρβάρων ἐγύμνωσε βοηθείας, καὶ ταῖς
 30 ἀνειμέναις τῶν πόλεων τὴν ἀπὸ τῶν στρατιωτῶν ἐπέθηκε
 λύμην, δι' ἣν ἤδη πλεῖσταί γεγόνασιν ἔρημοι, καὶ τοὺς στρα-

1. στρατηλάτας] cf. Fabroti gloss. ad Cedren. t. II p. 939 Bk. ||
 5. ἐν add. Steph || 12. δε ει, cum ras. sup. utramque ε, V || 15. δε (sine
 acc.) add. V² || 18. ἔπραξε ε || 18. 19. τοῖς βαρβάροις] cf. Lyd. de mag.
 II, 10 || 21. 22. cf. ad p. 54 || 25. 26. δυνάμενης accessit ex V || 28. ἐγκα-
 τέστη V (eras. σε et c. 6 litt. quarum prima τ' Mau). ceterum
 Constantini consilium a Zosimo plane non intellectum esse constat.
 v. Wietersheim-Dahn t. I² p. 396

τιώτας ἐκδόντας ἑαυτοὺς θεάτροις καὶ τρυφαῖς ἐμαλάκισε, καὶ ἀπλῶς εἰπεῖν τῆς ἄχρι τοῦδε τῶν πραγμάτων ἀπωλείας αὐτὸς τὴν ἀρχὴν καὶ τὰ σπέρματα δέδωκε.

35. Καίσαρα δὲ καταστήσας ἤδη τὸν ἑαυτοῦ παῖδα Κωνσταντῖνον, ἀποδείξας δὲ σὺν αὐτῷ καὶ Κωνσταντίον καὶ Κών-⁵σταντα παῖδας ὄντας αὐτῷ, ἠύξησε τὴν Κωνσταντινούπολιν εἰς μέγεθος πόλεως σφόδρα μεγίστης, ὥστε καὶ τῶν μετ' αὐτὸν αὐτοκρατόρων τοὺς πολλοὺς τὴν οἰκησιν ἐλομένους τὴν ἐν αὐτῇ πληθὸς ὑπὲρ τὴν χρεῖαν συναγαγεῖν, τῶν ἀπανταχοῦ γῆς ἢ στρατείας ἢ ἐμπορίας ἔνεκεν ἢ ἄλλων ἐπιτηδευμάτων¹⁰
2 εἰς ταύτην ἀγειρομένων· διὸ καὶ τείχεσιν ἑτέροις, πολλῶ μείζοσιν ὢν Κωνσταντῖνος ἐποίησεν, αὐτὴν περιέβαλον, καὶ τὰς οἰκήσεις οὕτως εἶναι συνεχώρησαν συνεχεῖς ὥστε καὶ οἰκουροῦντας καὶ ἐν ταῖς ἀγοραῖς ὄντας στενοχωρεῖσθαι τοὺς ταύτης οἰκήτορας καὶ μετὰ κινδύνου βαδίζειν διὰ τὴν τῶν ἀν-¹⁵θρώπων καὶ ζῴων πολυπλήθειαν. ἐπεγαιώθη δὲ καὶ τῆς περὶ αὐτὴν θαλάσσης οὐκ ὀλίγον, πάλιν κύκλω παγέντων καὶ οἰκοδομημάτων αὐτοῖς ἐπιτεθέντων, <ἀ> καὶ καθ' ἑαυτὰ πόλιν ἀρκεῖ μεγάλην πληρῶσαι.

36. Καί μοι πολλάκις ἐπῆλθε θαυμάσαι πῶς εἰς τοσοῦτο²⁰ τῆς Βυζαντιῶν πόλεως ἠύξημένης ὡς μηδεμίαν ἄλλην εἰς εὐδαιμονίαν ἢ μέγεθος αὐτῇ παραβάλλεσθαι, πρόρρησις ἐκ θεῶν οὐδεμία περὶ τῆς εἰς ἀμείνονα τύχην αὐτῆς ἐπιδόσεως τοῖς²
2 πρὸ ἡμῶν ἀνθρώποις ἐδόθη. καὶ ταύτην ἐκ πολλοῦ τὴν ἔννοιαν ἔχων, πολλὰς τε βίβλους ἱστορικὰς καὶ χρησμῶν²⁵

2. 3. respicere videtur Euagr. III, 41 p. 375, 30 Read. || 5. σὺν] immo ἐπ'. Constantinus a. 317, Constantius a. 323, Constans a. 333 Caesares facti sunt || 6. κωνσταντινούπολιν ex κωνσταντινούπολιν V² || 8. τὴν ante ἐν deleverim || 10. ἐμπορίας V, -είας ε || 12. ὢν V, ὢν ὁ ε || περιέβαλον i. e. Theodosius II a. 413, per Anthemium pr. pr. || 14. ἀγοραῖς] ἀγνιαῖς in mg. apographi Leunclaviani adscriptum. quae coniectura vera videtur: fora enim Cplitana non nimis angusta fuerunt, cf. Hammer t. I p. 127 sq. contra ἀγνιὰς et στενωποὺς similiter incusat Agath. V, 3 || 16. πολυπληθειάν V || 18. ἀ καὶ ε, καὶ V. fieri autem potest ut in Vaticani καὶ ipsum ἀ lateat || 21. ὡς] cf. Krebs ap. Schanzium 'Beitr. z. hist. Synt. d. gr. Spr.' t. I p. 97 sq. de usu hoc Polybiano. ὥστε ceteris locis post τοσοῦτο Zosimus || εἰς V, ἐς ε || 22. ἢ V, ἀν ἢ ε || αὐτῇ V², αὐτὴν V || 23. οὐδὲ μία V || 24. ταύτην V², αὐτὴν V¹ || 25. hanc Zosimi professionem cur cum Martino 'de font.

συναγωγὰς ἀνελίξας, χρόνον τε ἐν τῷ περὶ τούτων ἀπορεῖν
 δαπανήσας, ἐνέτυχον μόλις χρησμῶ τινὶ Σιβύλλης εἶναι
 λεγομένῳ τῆς Ἐρυθραίας ἢ Φαεννοῦς τῆς Ἠπειρώτιδος (καὶ
 αὐτὴ γὰρ γενομένη κάτοχος ἐκδεδωκέναι χρησμοὺς λέγεται),
 ᾧ πεποιθότα Νικομήδην τὸν Προυσίου καὶ πρὸς τὸ δοκοῦν
 λυσιτελεῖν ἐρμηνεύοντα πόλεμον ἄρασθαι πρὸς τὸν πατέρα
 Προυσίαν, Ἀττάλῳ πειθόμενον. ἔχει δὲ τὸ λόγιον οὕτως.

37. Ὡ βασιλεῦ Ἑλληνῶν, λείψεις πόλιν ἐν προβάτοισιν,
 αὐξήσεις δὲ λέοντα μέγαν, γαμφώνυχα, δεινόν,
 ὅς ποτε κινήσει πατρίας κειμήλια χώρας,

Zos. p. 23 in dubitationem vocemus nihil plane causae est || 1. τοῦτόν,
 v a m. 2, V || 3. φαέλλους, sine acc., V, corr. Reitemeier aliique || 6. ἄρα-
 σθαι V², ἀράσθαι V¹ || 7. ἀττ//άτω V || 8. duo coaluisse puto oracula
 — ante Zosimi nimirum aetatem, qui ipse iam concreta dudumque
 vitiosa in aliqua χρησμῶν συναγωγῇ invenit. quod autem ille ad Ni-
 comedis Π Eriphanis res versus spectare coniecit, nihil probabilitatis
 ea suspicio habet. ego versibus quattuordecim prioribus oraculum con-
 tineri existimo quo Nicomedes I deterreretur a consilio suo Gallos in
 Asiam recipiendi; versibus autem septem posterioribus Byzantios ab Apol-
 line moneri puto ut a Gallis caveant. constat autem Nicomedem I
 a. 278 contra Zipoetem fratrem Gallos arcessiisse (Droysen Hellen.
 t. III², 1 p. 190 sq.). quod ἐπ' ὀλέθρῳ τῶν πόλεων factum iri et Pha-
 ennis προδηλῶσαι perhibetur a Pausania X, 15, 2 et Memnone teste
 (ap. Phot. bibl. p. 227 b 30) αὕτη τῶν Γαλατῶν ἢ ἐπὶ τὴν Ἀσίαν διά-
 βασίς κατ' ἀρχὰς ἐπὶ καιρῷ τῶν οἰκητόρων προελθεῖν ἐνομίσθη. qua-
 propter 'leonis' mentione (vs. 2) Leonnorium (qui ἀρχηγὸς δοκεῖ μά-
 λιστα τῆς περαιώσεως τῆς εἰς τὴν Ἀσίαν γενέσθαι: Strab. p. 566 extr.)
 designari puto, cum 'lupus' (vs. 7) sit alter Gallorum dux Luturius
 (Memno l. d., Liv. XXXVIII, 16). 'lupi' igitur (vs. 9) Galli sunt, nec
 vero ut Heyne opinatus est Romani || vs. 1—6. extant etiam apud
 Tzetz. Chil. VII, 558—563 (nec vero apud Phlegontem in Longaevis quem
 addidit Reitemeier). praeterea totum adponit oraculum P. Gillius ap.
 Bandurium ant. Cpol. t. I p. 412 ed. Paris. || λείψεις Tzetz. et, corr. ex
 λήψεις, V¹, λήψεις s || λείψεις πόλιν ἢν προβάτοισιν probabiliter coniecit
 Nauck: 'urbem tuam ovibus vastam relinques': μηλόβοτον καταλείψεις
 (Herodian. VIII, 4, 8 al.). cf. orac. Sibyll. VIII, 41 de Roma: καὶ σὰ
 θέμεθλα λύκοι καὶ ἀλώπεκες οἰκήσουσι || 9. δεινόν Tzetz. V², δειλόν V¹ ||
 10. κινήσει 'asportabit'. πατρίας γε θεμελίαι coni. Heyne, male. nimis
 autem perspicacem Phaennidem fecit Lasaulx 'Untergang des Helle-
 nismus' p. 49, ad Palladium quod Constantinus Roma clam subreptum
 Byzantium asportasse postea ferebatur haec referens. ceterum atticās
 formas epicis mixtas mutare nolui, v. quae disputavit Hendess diss.

- γαῖαν δ' αἰρήσει μόχθων ἄτερ. οὐδέ σέ φημι
 5 σκηπτούχοις τιμαῖσιν ἀγάλλεσθαι μάλα δηρὸν,
 ἐκ δὲ θρόνων πεσέειν, οἷοι κύνες ἀμφὶς ἔχουσι.
 κινήσεις δ' εὐδοντα λύκον γαμφώνυχα, δεινόν·
 οὐδ' ἐθέλουσι γὰρ εἶσω ὑπὸ ζυγὸν αὐχένα θήσει. 5
 δὴ τότε Βιθυνῶν γαῖαν λύκοι οἰκήσουσι
 10 Ζηρὸς ἐπιφροσύναισι. ταχὺ δ' ἐπιβήσεται ἀρχὴ
 ἀνδράσιν οἷ Βύζαντος ἔδος καταναιετάουσι.
 τρὶς μάκαρ Ἑλλήσποντε, θεόκτιτα τείχεά τ' ἀνδρῶν,
 . . . . . θεΐαισιν ἐφειμαῖς
 ἦν λύκος αἰνόλυκος πτήξει κρατερῆς ὑπ' ἀνάγκης.
 15 ὦμε γὰρ εἶσασίν τε ἐμὸν ναίοντες ἔδεθλον,

Hal. vol. IV, 1 (a. 1877) p. 19 sq. || 1. δ'] θ' ? || αἰρήσει μόχθων Tzetz.,
 αἰρήση μόχθων V || 2. σκηπτούχοις, η m. 2 in ras., V || τιμαῖσιν Tzetz.
 V², τιμαῖσιν V¹ || ἐπαγγέλλεσθαι Tzetzæ codices AB apud Presselium
 (Tzetz. epist. ed. Tubing. p. 123) || μάλα Tzetz., μετὰ V || 3. οἷοι Tzetz.,
 οἶον V || 4. εὐδοντα (sic) V², εὐδόντα V¹ || δεινόν Gillius, δειλόν V¹
 (δειλόν V²) || 5. ἐθέλουσι γὰρ | ἰῶ. εἶσω V², ἐθέλουσι/// (ο?) γ//// | ρεῖσω
 V¹ || θήσει//// (2 litt. eras.) V. versus corruptus; pro εἶσω expectabam
 αἰνόν, αἰσχροὺν vel sim. (δεινόν ζυγὸν orac. Sib. III, 448; δούλιον ζ.
 III, 508 — cf. III, 537; A. P. XVI, 5 —, κινὸν ζ. IX, 217 al.) || 6.
 vs. 6—8. extant etiam ap. Tzetz. Chil. IX, 824—826 || γαῖαν V¹ || 7. ἐπι
 φροσύνῃσι edidit Kiessling in Tzetzæ || ταχὺ δ' ἐπιβήσεται ἀρχὴ verba
 antiquitus corrupta puto. neque enim ἐπιβαίνει ἀρχὴ τινὶ esse potest:
 'imperium ad aliquem transit' — quamquam ipse Zosimus § 2 ita
 interpretatus est — et, ut possit, verba vs. 14 ἦν—ἀνάγκης lupum
 illum Byzantiis quoque exitium minatum esse docent. denique vitium
 metricum in ταχὺ vocabulo recte agnovit Rzach Wiener Sitzungsber.
 t. 100 (1882) p. 316. unde primitus fuisse puto pro ἀρχή: Ἄρχης. quod
 probans pro ταχὺ Nauck coniecit ταχύς. ταχέως synizesi inaudita vo-
 luit Rzach. Tzetzæ autem scripturam: κινὸν δ' ἐπιβήσεται ἀνδρας,
 ἀνδρας οἷ ex interpolatione novicia ortam esse recte dixit Pressel
 p. 131 || 8. οἷ Tzetz. V², ἦ V¹ || 9. τρὶς μάκαρ scripsi coll. Nauckio Mél.
 Gréco-Romains t. IV p. 160 adn., τρισμάκαρ V⁵ || 10. nullum lacunæ,
 in qua aliquid de Byzantio dictum erat, in V signum || 11. ἦν ε, ἦν ut
 solet V. potest etiam ἦ: 'ubi' primitus fuisse || πτήξει Gillius, πτήξη
 V || 12. ὦμε V, οἷ με Gillius ceterique editores. corruptum verum
 ita redintegrandum puto: ὦ Μεγαρήμιον ἄστυ ἐμὸν ναίοντες ἔδεθλον.
 quippe alterius esse oraculi initium puto Byzantiis paulo prius dati,
 cum a Gallis qui Thraciam totam occuparant (v. Droysen Hellen.
 t. III², 1 p. 86 sq.) cum maxime premerentur (cf. Memn. ap. Phot. bibl.
 p. 227 b 9 Bk.). adloquitur autem Apollo, quem in primis a Byzantiis

οὐκέτι σιγήσω πατρὸς νόον, ἀλλ' ἀναδείξω
 ἀθανάτων λογίων θνητοῖς εὖσημον ἀοιδήν.
 Θρηῖσσα κύει μέγα πῆμα, τόκος δέ οἱ οὐκέτι τηλοῦ,
 σπειραι παῖδα κακὸν . . καὶ τῆδε φέρουσαν
 5 τρηχὺ παρ' ἠπείρου πλευρᾶς ἐπιναισεται ἔλκος, 20
 καὶ μέγ' ἀνοιδήσει, ταχὺ δὲ θάγην αἰμοροήσει.

τοῦτο τὸ λόγιον πάντα μὲν ὡς εἶπειν, ὑπεμφαῖνον ὄντως 2
 καὶ ἐν αἰνίγμασι, λέγει, τὰ τε ἐσόμενα Βιδυνοῖς κακὰ διὰ
 τὴν τῶν ἐπενεχθέντων αὐτοῖς ἐς τὰ μετὰ ταῦτα φόρων βα-
 10 ρύτητα καὶ ὡς ἡ ἀρχὴ ταχέως ἐπιβήσεται ἀνδράσιν οἱ Βύ-
 ζαντος ἔδος καταναϊεταοῦσι'. τὸ δὲ μετὰ χρόνον οὐκ ὀλίγον
 τὰ προρηθέντα ἐκβῆναι μὴ λαμβανέτω τις εἰς τὸ περὶ ἐτέ-
 ρου τινὸς λέγειν τὴν πρόρησιν· πᾶς γὰρ χρόνος τῷ θεῷ
 βραχὺς αἰεὶ τε ὄντι καὶ ἐσομένῳ. ταῦτα δὴ οὖν ἔκ τε τῶν
 15 τοῦ χρησμοῦ δημάτων καὶ ἀπὸ τῶν ἐκβάντων ἐτεκμηράμην.
 εἰ δέ τῳ τὸ χρησθὲν ἐτέρως ἔχειν δοκεῖ, ταύτη νοεῖτω.

cultum esse constat (v. O. Frick in Paulyi enc. t. I², 2 p. 2613), cives suos (ἐμὸν v. ἔδεθλον, cf. A. P. IX, 91: 'Ἐρμῆ Κωρυνίων ναίων πόλιν). Megarensium autem ἀποικία cum sit Byzantium, recte urbs appellatur Μεγαρήιον ἄστν, eodem modo atque in oraculo Constantino M. dato A. P. XIV, 115: βαῖνε δὲ χαίρων ἐς Μεγαρήιον ἄστν Προποντιδος ἄγχι θαλάσσης || 1. σι///γῆ^σ V², σι//γῶ V¹ || 2. ἀθανάτων λογίων Gillius, ἀθανάτω λογί, v a m. 2, V || εὖσημον ἀοιδήν V², εὐσήμονα οἶδη (sine acc.) V¹ || 3. τηλοῦ V², τήλοσ, ut vid., V¹ || 4. corruptus et mutilus. σπειραι, ut vid., V¹, σπεῖραι V², πείρα editores inde a Gillio. expectatur pariendi vocabulum, cf. oracula ap. Herodot. V, 92 || φέρουσαν (sine acc.) V, φέρουσα Gillius ceterique editores || 5. πλευρᾶς Gillius || ἐπιναισεται (sine acc.) V¹ (sic), ἐπιναισεται V², ἐπαίσεται Gillius, ἐπινείσεται s. requiritur sensus hic: 'grave ulcus ad latera terrae continentis (i. e. Thraciae) surgit'. unde ἐπανίσταται conieci. quamquam fieri potest ut rarius aliquod verbum lateat, quemadmodum in orac. Sibyll. IX, 200 et X, 194 legitur ἀνασταχνώσεται ἔλκος. ἐπινείσεται (: ἐπελεύσεται Hesych.) certe nullo modo ferri potest || 6. μέγαν οἰδήσει V, μέγα οἰδήσει s. μέγ' ἀνοιδήσει coniectura iam Bekk reperit || αἰμοροήσει V || 7. ///ὑπεμφαῖνον (~ a m. 2) V. o eras.? || 7. 8. ὄντως καὶ] λοξῶς (vel sim.) καὶ conieci. (volui etiam ὅμως καὶ: 'quamvis' coll. Herod. V, 63: ὅμως καὶ ξείνους σφι ζόντας, sed nimis contorta evadit verborum collocatio) || 8. ἐν αἰνίγμασι V, αἰνίγμασι s || 11. ἔδος V || 12. εἰς τὸ// (o ex α vel ω) V || 13. πρό//ρησιν, eras. σ ut vid., V || 14. δὴ V², δὲ V¹ || 16. δέ τῳ V², δὲ τῳ V¹

38. Κωνσταντῖνος δὲ ταῦτα διαπραξάμενος διετέλεσε
 δωρεαῖς οὐκ ἐν δέοντι γινόμεναις, ἀλλὰ εἰς ἀναξίους καὶ
 ἀνωφελεῖς ἀνθρώπους, τοὺς φόρους ἐδαπανῶν, καὶ τοῖς μὲν
 εἰσφέρουσι γινόμενος φορτικός, τοὺς δὲ μηδὲν ὠφελεῖν δυνα-
 2 μένους πλουτίζων· τὴν γὰρ ἀσωτίαν ἠγείτο φιλοτιμίαν. οὗτος 5
 καὶ τὴν εἰσφορὰν ἐπήγαγε χρυσοῦ τε καὶ ἀργύρου πᾶσι τοῖς
 ἀπανταχοῦ γῆς μετιοῦσι τὰς ἐμπορίας καὶ τοῖς ἐν ταῖς πόλεσι
 πανωνίαν προτιθεῖσι, μέχρι καὶ τῶν εὐτελεστάτων, οὐδὲ τὰς
 δυστυχεῖς ἐταίρας ἔξω ταύτης ἐάσας τῆς εἰσφορᾶς, ὥστε ἦν
 ἰδεῖν μέλλοντος τοῦ τετραετοῦς ἐνίστασθαι χρόνου, καθ' ὃν 10
 ἔδει τοῦτο τὸ τέλος εἰσφέρεισθαι, θρήνους ἀνὰ πᾶσαν πόλιν
 καὶ ὀδυρμούς, ἐνστάτος δὲ μάστιγας καὶ βασάνους ἐπιφερο-
 μένας τοῖς σώμασι τῶν διὰ πενίας ἔσχατον ζημίαν ὑπενεγκεῖν
 3 μὴ δυναμένων. ἦδη δὲ καὶ μητέρες ἀπέδοντο παῖδας, καὶ
 πατέρες ἐπὶ πορνείου θυγατέρας ἐστήσαντο, ἐκ τῆς τούτων 15
 ἐργασίας ἀργύριον τοῖς τοῦ χρυσαργύρου πράκτορσιν εἰς-
 ενεγκεῖν ἐπειγόμενοι. βουλόμενος δὲ καὶ τοῖς ἐν λαμπρᾷ τύχῃ
 περινοῆσθαι τι λυπηρόν, ἕκαστον εἰς τὴν τοῦ πραιτώρος ἀξίαν
 ἐκάλει, καὶ τῷ προκαλύμματι τῆς τιμῆς ἀργύρου σταθμὸν
 4 ἀπήτει πολύν. ἦν οὖν ἰδεῖν τῶν εἰς τοῦτο τεταγμένων ἐπι- 20
 δημούντων ταῖς πόλεσι φυγὴν ἀπάντων καὶ ἀποδημίαν ἀλλό-
 φυλον, δέει τοῦ μὴ σὺν ἀπωλείᾳ τῆς οὐσίας ταύτης τυχεῖν
 τῆς ἀξίας. ἀπεγράφατο δὲ τὰς τῶν λαμπροτάτων οὐσίας, τέλος
 ἐπιθεῖς ᾧ τινὶ φόλλιν αὐτὸς ἐπέθηκεν ὄνομα. καὶ ταῖς τοι-
 αῦταις εἰσφοραῖς τὰς πόλεις ἐξεδαπάνησεν· ἐπιμεινάσης γὰρ 25

5. τὴν γὰρ ἀσ. V², κώσῃ τὴν ἀσ. V¹. ceterum cf. Iulian. p. 430, 6; 431, 12 H. [οὗτος] proxima de chrysargyro respicit Euagr. III, 40. v. ib. c. 39 || 6. ἐπήγαγε] αὐτὸς πρῶτος ἐπινοήσας Euagr. || χρυσοῦ scripsi, χρυσίου V⁵. cf. I, 58, 2; V, 12, 2; 40, 3; 41, 4. 7; Procop. Gaz. p. 504, 9 Nieb.: χρυσοῦ καὶ ἀργυροῦ εἰς μίαν ἐλθόντες προσηγορίαν || 7. γῆς V², γῆν V¹ || 8. προτιθεῖσι ε, προ//τίθησι, σ ut vid. erasa, V || 8. τὰς V, om. ε || 9. δυστυχεῖς] cf. Procop. p. 504, 21: αἱ γὰρ ἐπὶ τῶν οἰκημάτων γυναῖκες . . . οὐδὲ τὸ δυστυχεῖν ἐπ' ἀδειας ἐκέντηντο. frustra meretrices eliminari volebat Gothofredus comm. ad c. Theod. XIII, 1, 1 || 10. τετραετοῦς] cf. Kuhn 'staedt. u. buerg. Verfassung' t. I p. 286 || 13. πενίας ἔσχατον scripsi (cf. ἔσχατον ὁμότητος I, 6, 2; ἔσχατον ἀπωλείας IV, 25, 4), πενίας ἔσχάτην V, πενίαν ἔσχάτην Sylb || ζημίαις Sylburg || 14. παῖδας V², παῖδες V¹, τοὺς παῖδας ε || 18. ἕκαστον] v. Kuhn I p. 208 || 21. φυγεῖν V

καὶ μετὰ Κωνσταντίνου τῆς ἀπαιτήσεως ἐπὶ χρόνον συχνόν, ἔξαντλουμένου κατὰ βραχὺ τοῦ πλούτου τῶν πόλεων, ἔρημοι τῶν οἰκούντων αἱ πλείσται γεγόνασι.

39. Τούτοις ἅπασιν τοῖς τρόποις ὁ Κωνσταντῖνος τῷ πολυτεύματι λυμηνάμενος ἐτελεύτησε νόσῳ. διαδεξαμένων δὲ τὴν βασιλείαν τῶν αὐτοῦ παίδων ὄντων τριῶν (ἐτέχθησαν δὲ οὗτοι οὐκ ἀπὸ Φαύστιης τῆς τοῦ Ἐρκουλίου Μαξιμιανοῦ θυγατρὸς, ἀλλ' ἐξ ἄλλης, ἣ μοιχείας ἐπαγαγὼν μέμφιν ἀπέκτεινεν), εἶχοντο τῶν πραγμάτων, τῇ τῆς νεότητος ἐνδιδόντες
 10 ῥοπή μᾶλλον ἢ τῷ τῶν κοινῶν ὠφελίμῳ. πρῶτον γὰρ ἐνείμαντο τὰ ἔθνη, καὶ Κωνσταντῖνος μὲν ὁ πρεσβύτερος ἅμα τῷ νεωτάτῳ Κώνσταντι τὰ ὑπὲρ τὰς Ἄλπεις ἅπαντα καὶ τὴν Ἰταλίαν καὶ Ἰλλυρίδα πρὸς τούτοις ἔλαχεν ἔχειν, ἔτι δὲ τὰ περὶ τὸν Εὐξείνιον Πόντον καὶ τὴν ὑπὸ Καρχηδόνα Λιβύην,
 15 Κωνσταντίῳ δὲ τὰ περὶ τὴν Ἀσίαν καὶ τὴν ἑώραν καὶ Αἴγυπτον ἐπετέτραπτο. συνῆρχον δὲ αὐτοῖς τρόπον τινα Δαλμάτιος, Καῖσαρ ὑπὸ Κωνσταντίνου κατασταθεὶς, ἔτι δὲ Κωνσταντίος, ἀδελφὸς ὢν αὐτοῦ, καὶ Ἀννιβαλλιανός, ἐσθῆτι χρώμενοι κοκκοβαφεῖ καὶ περιχρύσῳ, τῆς τοῦ λεγομένου νοβελισσίμου παρ' αὐτοῦ Κωνσταντίνου τυχόντες ἀξίας αἰδοῦ
 20 τῆς συγγενείας.

1. κωσταν^τ V², κωσταν^τ V¹ || ἐπὶ χρόνον συχνόν] chrysargyrum a. 501 demum, i. e. post Zosimi tempora, ab Anastasio abolitum est. contra praetura a. 450 liberati sunt clarissimi et spectabiles qui in provinciis degerent (c. Iust. XII, 2, 1), eodemque fere tempore follis sublatus (ib. l. 2) || 4. κωσταν^τ V || 5. νόσῳ] 'morbo consumptus est': Vict. ep. XLl, 15. fuit fabula qua Constantinus a fratribus veneno sublatus esse ferebatur: v. Philostorg. II, 16; Zonar. XIII, 4; Cedren. t. I p. 520, 4 Bk. || 6. ἐτέχθησαν—8. 9. ἀπέκτεινεν] offendit Reitemeier. contra tenet hoc testimonium Mommsen ad C. I. L. X 678. si error subsit — ut existimare videtur Schiller hist. Rom. t. II p. 234, 5 —, verba οὐκ et ἀλλ' ἐξ ἄλλης rescuerim || 7. ἔρκουλίῳ V || 8. θυγατρὸς V², θυγατέρας V¹ || 10. ῥοπή V², τροπή V¹ || 11. ὁ sup. scr. a V² || πρεσβύτερος] πρεσβύτατος conieci || 12. τὰ ὑπὲρ τὰς Ἄλπεις ἅπαντα] 'cuncta trans Alpes' Vict. ep. 41, 20, eodem sine dubio e fonte atque Eunapius || 13. Ἰλλυρίδα V², Ἰλλύριδα V¹ || 15. κῶσταντίῳ, v a m. 1, V || 16. ἐπετέτραπτο V², ἐπέτραπτο V¹ || 16. 17. δαλμάτιος V², δαμάτιος V¹. de nominis scriptura v. Eckhel t. VIII p. 103 || 17. 18. κωνσταντ. V, καὶ κωνσταντ. s || 18. ἀννιβαλλιανός V¹, ἀνναβ. V²;

40. Ἀλλὰ τῆς ἀρχῆς οὕτως ἐκάστῳ νεμηθείσης, Κωνσταντίος ὥσπερ ἐξεπίτηδες μὴ κατόπιν γενέσθαι τῆς τοῦ πατρὸς ἀσεβείας ἐσπουδακώς, ἀφ' ἑστίας ἀρξάμενος αἷμα συγγενῆς ἀνδρείου τρόπου δείγμα παρασχεῖν ἕπασιν ἠβουλήθη. 5
 2 καὶ πρῶτον μὲν Κωνσταντίῳ πατρὸς ἀδελφῷ διὰ τῶν στρατιωτῶν καταπράττεται θάνατον, ἔπειτα καὶ Δαλματίῳ τῷ Καίσαρι ῥάπτει τὴν ὁμοίαν ἐπιβουλήν, συναναίρεθῆναι τούτῳ καὶ Ὀπιᾶτον παρασκευάσας, ὃς παρὰ Κωνσταντίνου τῆς ἀξίας τετυχῆκει τοῦ πατρικίου, πρῶτον ταύτην ἐπινοήσαντος τὴν τιμὴν, καὶ προκαθῆσθαι τοὺς ταύτης ἠξιωμένους τῶν τῆς 10
 3 αὐλῆς ὑπάρχων νομοθετήσαντος. ἀνηρέθη δὲ τότε Ἀβλάβιος ὁ τῆς αὐλῆς ὑπαρχος, τῆς Δίκης ἀξίαν αὐτῷ ποινὴν ἐπιθείσης ἀνθ' ὧν ἐπεβούλευσε θάνατον Σωπάτρῳ τῷ φιλοσόφῳ φθόνῳ τῆς Κωνσταντίνου πρὸς αὐτὸν οἰκειότητος. ὥσπερ δὲ κατὰ πάσης χωρῶν τῆς συγγενείας, καὶ Ἀννιβαλλιανὸν τούτοις ἐπέθηκεν, ὑποθέμενος ἐκβοᾶν τοῖς στρατιώταις ὡς οὐκ 15
 ἂν ἄρχοντος ἐτέρου πλήν τῶν Κωνσταντίνου παίδων ἀνάσχοιτο. ταῦτα μὲν οὕτω Κωνσταντίῳ διεπονθήθη.

41. Κωνσταντίῳ δὲ καὶ Κώνσταντι περὶ τῆς ὑπὸ Καρχηδόνα Λιβύης καὶ Ἰταλίας γενομένης ἀμφισβητήσεως, ἀφυλάκτῳ βουλόμενος ὁ Κώνστας ἐπιθέσθαι τὰδελφῷ ἐπὶ μὲν 20
 τριετῆ χρόνον τὴν ἐχθρὰν ἔμεινεν ἐπικρύπτων, καραδοκήσας δὲ χώρας ἐπιβάντα πρὸς αὐτὸν φιλίως ἐχούσης ἔστειλε στρατιώτας, τῷ μὲν φαινομένῳ Κωνσταντίῳ συμμαχήσοντας εἰς τὸν κατὰ Περσῶν πόλεμον, ἐπιθησομένους δὲ Κωνσταντίῳ 25
 μὴ προῖδομένῳ τι τούτων· οἱ τὰ ἐπιτάγματα πληροῦντες ἀναιροῦσι τὸν Κωνσταντίνον. (42) τούτῳ δὲ τῷ τρόπῳ τὸν ἀδελφὸν ὁ Κώνστας ἐκποδῶν ποιησάμενος διὰ πάσης ὁμό-

3. 4. post συγγενῆς participium, velut ἐκχέας, desideravit Steph || αἷμα συγγενῆς] cf. Iulian. p. 431, 22 H. || 7. συναναίρεθῆναι V¹, corr. V² || 8. ὀπιᾶτον V², ὄπιτα τὸν V¹ || 9. πρῶτον V², πρὸ τοῦ V¹ || 11. τότε] τότε καὶ coni. Syll || 12. 13. ἐπιθείσης] ἐπιτιθείσης conieci || 13. ἐπεβούλευσε] ἐβούλευσε scripsit Reitemeier, male || 14. κώνσταντι V, corr. Steph. cf. Eunap. p. 21 sq. Boiss. || 15. ἀννιβαλιανὸν V¹, ἀνναβαλιανὸν V², ἀνναβαλλιανὸν s || 17. 18. ἀνάσχοιτο V¹, corr. V² || 21 sq. cf. Tillemont t. IV p. 669. ipsius Zosimi sine dubio est peccatum, non Eunapii || 24. συμμαχήσοντας, o ex α radendo V || 26. μὴ sup. scr. V² || προειδομένῳ V

τητος ἐχώρει κατὰ τῶν ὑπηκόων, πᾶσαν ἀφόρητον ὑπερβα-
 λόμενος τυραννίδα. βαρβάρους γὰρ εὐπροσώπους ὠνούμενος
 καὶ ἔχων ἐν δηήρων τάξει παρ' ἑαυτῷ, πάντα τε πράττειν
 ἐφίεις κατὰ τῶν ὑπηκόων αὐτοῖς οἷα τὴν ὥραν ἐπιδιδούσιν
 5 αὐτῷ πρὸς διαφθοράν, εἰς ἔσχατον ἤγαγε πάντα τὰ ὑπ' αὐ-
 τὸν ἔθνη κακοῦ. πρὸς ἃ δυσχεραίνοντες οἱ περὶ τὴν αὐλήν, 2
 ἐπειδὴ ταῖς περὶ θήραν τέρψεσιν αὐτὸν ἐγκείμενον εἶδον,
 ἠγεμόσι πρὸς τοῦτο χρῆσάμενοι Μαρκελλίνῳ τῷ τοῦ ταμείου
 προεστιηκότι καὶ Μαγνεντίῳ τῷ τὴν ἀρχὴν ἐπιτετραμμένῳ τῶν
 10 Ἰοβιανῶν καὶ Ἐρκουλιανῶν (τάγματα δὲ ταῦτα . . . ἐπώνυμα) ✓
 τρόπῳ τοιῶδε τὴν ἐπιβουλήν τὴν κατ' αὐτοῦ σκευωροῦσι.
 γενέθλιον ἄξειν ἡμέραν οἰκείου παιδὸς ὁ Μαρκελλίνος εἰπὼν 3
 ἐκάλει πρὸς ἐστίασιν ἄλλους τε πολλοὺς ἐξέχοντας τοῦ στρα-
 τοπέδου καὶ Μαγνέντιον σὺν αὐτοῖς· τοῦ δὲ συμποσίου μέχρι
 15 μέσων ἐκταθέντος νυκτῶν, ὁ Μαγνέντιος διὰ τι δῆθεν τῶν
 ἀναγκαιῶν ἀναστὰς ἐκ τοῦ δεῖπνου, καὶ πρὸς βραχὺ τῶν δαι-
 τυμόνων ἑαυτὸν ἀποστήσας, ἐφαίνεται τοῖς συμπόταις ὥσπερ
 ἐν σκηνῇ τὴν βασιλικὴν ἠμφιεσμένος στολήν. τῶν δὲ περὶ 4
 τὸ δεῖπνον ἀνειπόντων αὐτὸν βασιλέα, πάντες ὁμοίως ὅσοι
 20 τὴν πόλιν Ἀύγουστόδουνον ᾤκουν (ἐν αὐτῇ γὰρ ταῦτα ἐπρά-
 χθη) τῆς αὐτῆς ἐγίνοντο γνώμης. ἐπεὶ δὲ ἡ φήμη καὶ περαι-
 τέρω διέτρεχεν, ὁ ἐκ τῶν ἀγρῶν ὄχλος εἴσω συνέρρει τῆς
 πόλεως. ἐν τούτῳ δὲ καὶ ἐκ τῶν ἐν Ἰλλυριοῖς ἰσπέων εἰς
 ἀναπλήρωσιν τῶν ἐν Κελτοῖς ταγματίων ἀποσταλέντες ἀνεμί-
 25 γησαν τοῖς ἐπὶ ταύτῃ τῇ πράξει συνειλεγμένοις. καὶ ἀπλῶς 5
 εἶπεῖν ὁμίλου στρατιωτικοῦ παντὸς οἱ προεστῶτες εἰς ἓν συν-
 ελθόντες, ἐπειδὴ τοὺς ἀρχηγοὺς τῆς συναμοσίας ἐκβοήσαντας
 εἶδον, οὐκ εἰδότες σχεδὸν τὸ πραττόμενον, ἐπεβόων ἅπαντες,
 Σεβαστὸν ἀνακαλοῦντες Μαγνέντιον. τούτων ὁ Κώνστας αἰσθό-
 30 μενος ἀποδρᾶναι πρὸς τινα πολίχνην ὠρμήθη τοῦ Πυρρηναίου

2. 3. 'obsides pretio quaesitos pueros venustiores' Vict. Caes.
 41, 24 || 4. τὴν ὥραν Valesius ad Amm. XVI, 7, 5, τῷ ὄραν V || 9. προ-
 εστιηκότι, σ erasa, V || 10. δαίμοσιν addebat Boissonade ad Eunap. ✓
 p. 491. malim Διοκλητιανοῦ καὶ Μαξιμιανοῦ || 12. ἄξειν V, et sic vol-
 uit Steph. ἔξειν apographa || 16. ἀναστὰς V, διαναστὰς apographum
 unum || 20. ἀγουστόδουνον V || 21. 22. περαιτέρω V², παρ' ἑτέρω V¹ ||
 22. εἴσω V², ἐξ ὧν V¹, ἐξω s || 23. Ἰλλυριοῖς V², Ἰλλυρίοις V¹ || 24. ἀπο-
 σταλλέντες V

πλησίον ὤκισμένην· Ἐλένη δὲ τοῦνομα τῷ πολυχρῖφ. καταληφθεῖς δὲ ὑπὸ Γαῖσωνος, εἰς τοῦτο μετὰ τινων ἐπιλέκτων σταλέντος, ἀνηρέθη, πάσης αὐτὸν βοηθείας ἀπολιπούσης.

43. Μαγνητίου τοίνυν τὴν ἀρχὴν ἔχοντος καὶ τῶν ὑπὲρ τὰς Ἄλπεις ἔθνῶν καὶ τῆς Ἰταλίας αὐτῆς κυριεύοντος, τὴν 5 στρατηγίαν τῶν ἐν Παιονίαις στρατοπέδων Βετρανίων ἔχει ταχθεῖς, ὅτι Μαγνέντιος εἰς βασιλείαν ἤχθη πυθόμενος, εἰς τὴν αὐτὴν ἤλθεν ἐπιθυμίαν καὶ ψήφῳ τῶν αὐτόθι ταγματῶν βασιλεὺς ἀνεδείχθη, καὶ ἐν τῇ Μούρσῃ Παιονίας οὖση πόλει διέτριβε. τούτων οὕτως ἔχόντων Πέρσαι μὲν τὰς τῆς ἐφῶς 10 ἐλήζοντο πόλεις, καὶ μάλιστα τῆς μέσης τῶν ποταμῶν, Κωνσταντίος δέ, καὶ ταῦτα τῷ πρὸς αὐτοὺς ἐλαττούμενος πολέμῳ, τοῖς κατὰ Μαγνέντιον ὅμως ἐπέξελεθεῖν ἐγνώκει καὶ Βετρα- 2 νίωνα. ταῦτα δὲ αὐτοῦ λογιζομένου καὶ ἐν παρασκευαῖς ὄντος, Μαγνητίου διατρίβοντος ἐν Κελτοῖς, Νεπωτιανὸς ἐξ ἀδελφῆς 15 Κωνσταντίνου τεχθεῖς Εὐτροπίας ὄνομα, συναγαγὼν πλῆθος οὐ καθεστῶτων ἀνθρώπων ἀλλὰ ληστεία καὶ ἐκδεδιγημένῳ βίῳ τὰ καθ' ἑαυτοὺς παραδόντων, ἔπεισι τῇ Ῥώμῃ βασιλικὸν 3 σχῆμα δεικνύς. Ἀνικητοῦ δὲ τοῦ παρὰ Μαγνητίου κατασταθέντος ὑπάρχον τῆς αὐλῆς τῶν ἀπὸ τοῦ δήμου τινὰς ἐξοπλί- 20 σαντος καὶ τῆς πόλεως ἐξαγαρόντος ὡς δὴ Νεπωτιανῷ πολεμήσοντας, μάχη μὲν ἐγίνετο καρτερά, τῶν δὲ Ῥωμαίων οἷα δὴ ἀπείρων καὶ ἀσυντάκτων οὐ σὺν πολλῷ πόνῳ τραπέντων, φεύγοντας αὐτοὺς ὁ τῆς αὐλῆς ὑπαρχος θεασάμενος καὶ ἐπὶ 4 τῇ πόλει δεδιῶς τὰς πύλας ἀπέκλεισεν· οὓς οὐ δυνηθέντας 25 διαφυγεῖν ἐπιδιώξαντες οἱ Νεπωτιανοῦ στρατιῶται πάντας ἀπώλεσαν. ἀλλὰ Νεπωτιανὸν μὲν οὐ πολλαῖς ἡμέραις ὕστερον ἐκπέμψας Μαγνέντιος δύναμιν, ἡγουμένου Μαρκελλίνου τοῦ τὴν ἀρχὴν ἐπιτετραμμένου τῶν περὶ τὴν αὐλὴν τάξεων, ὃν μάλισταρον ὀφφικίων καλοῦσιν, ἀνεῖλε· (44) Κωνσταντίος 30 δὲ ἐκ τῆς ἐφῶς ἐπὶ τὸν κατὰ Μαγνητίου πόλεμον ἐξορμήσας

1. Ἐλένη V², ἔλένη V¹ || 12. πολέμῳ V², πολέμων V¹ || 13. τοῖς κατὰ M.] cf. Krebs ap. Schanzium 'Beitr. z. hist. Synt. d. gr. Spr.' t. I p. 146 || 16. κωνσταντίνου V, corr. Sylb || 17. οὐ καθεστῶτων ἀνθρώπων] Herodotea VII, 205, non intellecta tamen, imitari voluisse videtur scriptor || 19. ἀνικητίου V, corr. Sylb || 20. 21. ἐξοπλίσαντος, i ex η radendo V || 21. 22. πολεμήσοντας ex -σαντας radendo V || 29. ἐπιτετραμμένου Steph, ἐπιτεταγμένου V. cf. ad I, 65, 2 || 31. ἐξορμήσας,

ᾧήθη δεῖν πρότερον τέχνη τινὶ φίλιον ἑαυτῷ Βετρανίωνα
 καταστήσαι διὰ τὸ μὴ πρὸς δύο λοιπὸν <πόλεμον> ἀλλὰ πρὸς
 ἓνα τύραννον ἔχειν. ἐγένετο <δὲ> καὶ Μαγνεντίῳ σπουδὴ τὴν
 φιλίαν ἐπισπάσασθαι Βετρανίωνος καὶ σὺν αὐτῷ τὸν πρὸς
 5 Κωνσταντίον διαγωνίσασθαι πόλεμον. ἑκατέρου τοίνυν κή-
 ρυκας περὶ τούτου πρὸς Βετρανίωνα στείλαντος εἴλετο Κων-
 σταντίῳ θέσθαι μᾶλλον ἢ Μαγνεντίῳ. τῶν οὖν Μαγνεντίου
 πρέσβεων ἀναχωρησάντων ἀπράκτων συλλεθεῖν ἐς ταῦτὸ τὰ
 στρατόπεδα Κωνσταντίος παρεκάλει, καὶ σκέμμα κοινὸν περὶ
 10 τοῦ πρὸς Μαγνέντιον προτεθῆναι πολέμου. παραχθέντος δὲ 3
 Βετρανίωνος τοῖς Κωνσταντίου λόγοις, ἐπὶ βήματός τινος ἐπὶ
 τούτῳ κατασκευασθέντος ἀνέβησαν. Κωνσταντίος τοίνυν λα-
 χῶν πρῶτος εἰπεῖν διὰ γένους ἀξίωσιν, πανταχοῦ τῶν λόγων
 τῆς τοῦ πατρὸς ἀνεμίμησκε τοὺς στρατιώτας φιλοτιμίας καὶ
 15 τῶν ὄρκων οὓς ὁμωμόκασιν, ἢ μὴν εὖνοϊαν τοῖς τούτου φυ-
 λάξειν παισίν, ἠξίου τε μὴ περιδεῖν ἀθῶον ἀναχωροῦντα
 Μαγνέντιον, Κωνσταντίνου παιδὸς ὄντα φονέα, μεθ' οὗ πολ-
 λούς πολέμους διεπόνησαν καὶ μερίσταις ἐτιμήθησαν δωρεαῖς.
 τούτων ἀκηκότες οἱ στρατιῶται, προκατειλημμένοι τε δώροις 4
 20 ἀδροῖς, τὰ κίβδηλα τῆς βασιλείας ἐξεβόησαν ἐκκαθαίρεσθαι,
 καὶ ἅμα Βετρανίωνα τῆς ἐσθῆτος ἐκδύσαντες κατήγαγον ἐκ
 τοῦ βήματος ἰδιώτην. Κωνσταντίος δὲ οὐδὲν ἄχαρι παθεῖν
 αὐτὸν συγχωρήσας ἐδίδου βίον αὐτῷ διατρίβοντι κατὰ τὴν
 Βιθυνίαν ἀρκοῦντα. καὶ βιὸς ἐν ταύτῃ χρόνον οὐκ ἔχων ἐτι
 25 πράγματα τετελεῦτηκε.

45. Τούτῳ τῷ τρόπῳ τῆς κατὰ Βετρανίωνος ἀπάτης εἰς
 ἔργον ἐκβάσης, ἐπὶ Μαγνέντιον ἐλαύνων Κωνσταντίος Γάλλον,

ο ex ω, V || 2. πόλεμον add. ε, om. V. potest autem fieri ut λοιπὸν
 eiciendum sit utpote fortasse ex λείπῃ ὄν(ομα) (ad lacunam indicandam)
 ortum. ita πρὸς δύο, ἀλλὰ πρὸς ζ. τ. <πόνον> ἔχειν mallet || 3. δὲ
 add. Steph, om. V || 6. βρετρανίωνα V || 8. εἰς Reitemeier || 9. κωνσταν-
 τιος ε || καὶ] τοῦ conieci. cf. Krebs 'Praepositionsadverbien' I p. 53 ||
 11. βρετανίωνος V || ἐπὶ βήματός τινος] hiatus causa. ἐπὶ τὸ βῆμα ea-
 dem in re Iulian. p. 38, 17 H. || 12. κωνσταντίος ε. proxima excerpisit
 Euagrius h. e. III, 41 || 15. ἢ V || 15. 16. φυλάξειν V², φυλάξιν V¹ ||
 16. μὴ Bekk, μήτε V || 21. βρετανίωνα V || ἐκ om. Euagr. || 22. οὐδὲν
 ἄχαρι V², οὐδένα χάριν V¹ || 23. τὴν ex τῶν V || 24. βιὸς V², βίους V¹ ||
 26. βρετανίωνος V || 27. κωνσταντίος ε

ὄντα τοῦ θείου παῖδα, Ἰουλιανοῦ δὲ τοῦ μετὰ ταῦτα βασι-
 λεύσαντος ἀδελφὸν ὁμοπάτριον, Καίσαρα καθίστησι, καὶ Κω-
 σταντίαν αὐτῷ κατεργνησας τὴν ἀδελφήν, εἴτε τοῖς Περσῶν
 πολέμοις ἀντιστησόμενον, εἴτε, ὅπερ ἦν ἀληθές, πρόφασιν τῆς
 αὐτοῦ βουλόμενος εὐρεῖν ἀναιρέσεως· μόνοι γὰρ ἔτυχον αὐ-
 τός τε καὶ ἀδελφὸς ἐκ τοῦ Κωσταντίου γένους περιλειφθέντες,
 τῶν ἄλλων πρὸς αὐτοῦ πάντων ἀνηρημένων, ὡς διεξήλθομεν
 2 ἤδη. τούτῳ μὲν οὖν τὸ τοῦ Καίσαρος ἐπιτίθησι σχῆμα, Λου-
 κιλλιανῷ δὲ τὸν πρὸς Πέρσας ἐπιτρέψας πόλεμον αὐτὸς ἐπὶ
 Μαγνέντιον ἐχώρει, καὶ τὰ Βετρανίωνος στρατόπεδα τοῖς 10
 οὓσιν αὐτῷ συμπαραλαβὼν. καὶ Μαγνέντιος δὲ μείζοσι παρὰ-
 σκευαῖς ἐγνωκῶς ἀπαντῆσαι, Δεκέντιον γένει συναπτόμενον
 ἐπὶ φυλακῇ τῶν ὑπὲρ τὰς Ἄλπεις ἐθνῶν ἀναδείκνυσι Καί-
 3 σαρα. τῶν δὲ στρατοπέδων ἐν Παιονίαις συνδραμόντων καὶ
 περὶ Μοῦρσαν πόλιν ἀλλήλων ἐγγὺς γενομένων, ἐν τοῖς περὶ 15
 τὰ Ἄδρανα τέμπεσι καθίσας ὁ Μαγνέντιος λόχον ἐπιπέμπει
 τινὰ τοῖς Κωσταντίου στρατηγοῖς ἄγγελον, τὴν πορείαν ἀνα-
 βαλλόμενον, ὅπως ἂν Σισκίαν οἱ ἐναντίοι καταλάβωσιν· ἐν
 ταύτῃ γὰρ αὐτόν, ὡς ἀναπεπταμένα πεδία ἐχούσῃ, μάχην
 4 συνάψει. ταῦτα Κωστάντιος ἀκούσας, καὶ περιχαρῆς τῇ ἀγ- 20
 γελίᾳ γενόμενος, εἰ μέλλοι τῇ ἵππῳ πλεονεκτῶν <ἐν> ἱππα-
 σίμοις πολεμήσειν χωρίοις, ἐξανέστησεν ὡς ἐπὶ Σισκίαν τὸν
 στρατόν. προϊούσι δὲ αὐτοῖς ἀνόπλοις καὶ ἀσυντάκτοις (οὐδὲ
 γὰρ ἤλπιζόν τι τῶν ἐσομένων) ἐπιπεσόντες οἱ κατὰ ἐνέδραν
 τοῖς τέμπεσι προκαθίσαντες λόχοι, καὶ λίθους ἄπαντας ὡς 25

2. 3. κωνσταντίαν 5. verum nomen Constantina, erravit tamen
 eodem modo Zonar. XIII, 8 || 6. ἀδελφὸς scripsi, ἀδελφὸς V, ὁ ἀδ. 5 ||
 κωνσταντίου 5. 'Constantini' Reitemeier, at potest de Constantio Chloro
 accipi (ne Κωνσταντινείου conicias cf. IV, 43, 2: κατὰ παντὸς τοῦ
 Οὐαλεντινιανοῦ γένους) || 8. δε ante τούτῳ expunxit V² || 10. βρετα-
 νίωνος V || 14. ἐν Παιονίαις—15. πόλιν verba, quibus tota narratio
 turbatur, aut ab Eunapio alio ex fonte brevior interposita sunt aut
 — id quod probabilius — ab ipso Zosimo imperite interpolata. cf.
 Wietersheim-Dahn I² p. 582 || 16. ἄδρανα V², αδρανα (sine acc. et spir.)
 V¹. est 'Atrans', C. I. L. III p. 627 || 17. ἄγγελον τὴν V², αγγελοῦντα
 ut vid. V¹ || 18. Σισκίαν οἱ Sylb et Bekk, εἰς σισκίαν οἱ/// V², εἰς///
 (1--2 litt. eras.) σιανοια V¹ || 19. παιδία V || 20. κωνσταντίος 5 || 21. ἐν
 5, om. V || 22. ἐπισκίαν V¹, ἐπισκίαν V² || 24. ἐνέδραν ex ἐνεδραν V ||
 25. προκαθίσαντες V, καθίσαντες 5

εἰπεῖν καταχώσαντες, τῆς περαιτέρω διαβάσεως ἀπεκάλυσαν.
 (46) πολλῶν δὲ πεσόντων Μαγνέντιος μὲν ἐπὶ τοσοῦτῳ πλεονεκτημάτι μεγαλαυχούμενος, ἀναλαβὼν τὴν δύναμιν, οὐκ ἠνείχετο τῆς ἐπὶ πλέον τοῦ πολέμου τριβῆς, ἀλλὰ ἐπὶ Παιονίαν ἐχώρει, καὶ παραγενόμενος ἐν τοῖς πρὸ τοῦ Ποτοβίου πεδίοις, ἅτινα μέσα τέμνων Δροῦς ὁ ποταμὸς, Νωρικὸς καὶ Παιόνας παραμείψας, ἐπὶ τὸν Ἴστρον ἐκδίδωσιν, ἐπὶ Παιόνας ἤλαυνε, Σιρμίου πλησίον συνάψαι τὴν μάχην διανοούμενος. φασὶ δὲ ὡς τῆς μητρὸς αὐτῷ ταύτην ἀπαγορευούσης τὴν ὁδὸν καὶ κελουούσης ἐπὶ Ἰλλυριοὺς διαβαίνειν ἠπειθήσῃ, καὶ ταῦτα μάντιν ἀληθῆ ταύτην εἶναι πολλαῖς προλαβούσαις προρρήσεσι πεπεισμένος. ἀλλὰ Μαγνεντίου διανοουμένου πότερον 2
 <χρῆ> γεφύρα περαιωθῆναι τὸν Σάον ποταμὸν ἢ ξεῖξαι πλοῖα καὶ ταύτῃ διαβιβάσαι τὸ στράτευμα, Κωνσταντίος ἐκπέμπει 15
 Φίλιππον, τῶν ἐν μεγίστοις ἀξιωμασιν ἄνδρα καὶ φρονήσει προέχοντα, τῷ μὲν προφανεῖ περὶ σπονδῶν καὶ εἰρήνης διαλεξόμενον, τοῖς δὲ ἀληθέσι τὴν Μαγνεντίου πολυπραγμονήσοντα δύναμιν, καὶ ἣν ἔχει περὶ τὸν πόλεμον ἔννοιαν, καὶ ποίαις ὁδοῖς χρῆσθαι διανοεῖται. ὃ δὲ ἐπειδὴ πλησίον ἦν, 3
 20 συνήντησε Μαρκελλίῳ μεγίστην παρὰ Μαγνεντίῳ δύναμιν ἔχοντι, καὶ σὺν αὐτῷ πρὸς Μαγνέντιον ἦει. συναγαγὼν τοῖνυν εἰς ἐκκλησίαν τὸ στράτευμα, λέγειν ἐκέλευε Φιλίπῳ τὴν αἰτίαν δι' ἣν παραγέγονεν. ὃ δὲ πρὸς μὲν τὸ στρατόπεδον ἔλεγεν ὡς οὐ προσήκει Ῥωμαίοις ὄντας ὑπηκόους κατὰ Ῥωμαίων πόλεμον ἄρασθαι, καὶ μάλιστα Κωνσταντίνου παιδὸς βασιλεύοντος, μεθ' οὗ πολλὰ κατὰ βαρβάρων ἔστησαν τρόπαια, πρὸς δὲ Μαγνέντιον ὡς δέοι μνήμην ἔχειν αὐτὸν τῶν Κωνσταντίνου καὶ περὶ αὐτόν τε καὶ τοὺς αὐτοῦ γονέας εὐεργεσιῶν· δεδέχθαι γὰρ ὑπ' ἐκείνου καὶ μεγίστων ἠξιῶσθαι 25
 30 τιμῶν. καὶ ταῦτα διεξελθὼν παραχωρῆσαι μὲν ἦτι Μα-

4. πλέον scripsi, πλεῖον V₅ || 5. ποτόβιου V¹, ut vid., ποτεβίου V². Πετοβίου Heyne. cf. C. Mueller ad Ptol. t. I p. 292, qui tamen contra optimos codices Ποιτόβιον scripsit || 6. πεδιοις, ε in ras. m. 1, acc. om., V || 7. pr. ἐπὶ | εἰς conieci || 10. κελουούσης Reitemeier, κωλυούσης V || 13. χρῆ add. Steph || γεφύρη V || σάον ex σάον V || 16. τῷ ex τὸ V² || 19. ποίοις V, corr. ε || 25. ἄρασθαι V², ἀράσθαι V¹ || 27. δέοι V², δέοι V¹ || τῶν V, τοῦ ε || 28. καὶ delendum puto || περὶ V, τῶν περὶ ε || 29. καὶ sup. scr. V³

γνέντιον Ἰταλίας, ἔχειν δὲ τὰ ὑπὲρ τὰς Ἄλπεις ἔθνη καὶ τού-
 των ἄρχειν ἀπάντων. (47) ταῦτα ῥηθέντα παρὰ Φιλίππου
 μικροῦ δεῖν ἅπαν τὸ στράτευμα συνετάραξεν. ἐφ' οἷς ὄρω-
 δήσας ὁ Μαγνέντιος, καὶ σὺν πολλῶ πόνῳ καταστήσας τοὺς
 στρατιώτας εἰς τὸ λέγειν τι βουλόμενον αὐτὸν ὑπομῖναι, τὴν
 μὲν εἰρήνην ἀσμενίζειν καὶ αὐτὸς ἔλεγε, λύειν δὲ τέως τὴν
 ἐκκλησίαν ἐκέλευσεν, ἄχρις ὅτε τὸ πρακτέον σκοπήσας, ἦν
 2 ἔχει περὶ τούτου γνώμην τῇ ὑστεραία μνηύσειεν. ἐπὶ τούτῳ
 τῆς συνόδου λυθείσης Μαρκελλῖνος μὲν ἐδέχετο Φιλίππου
 ὡς ἐπιξενωθησόμενον αὐτῷ, Μαγνέντιος δὲ καθ' ἑαυτὸν 10
 ἔστρεφε γνώμην, πότερον χρὴ Φιλίππου ἄπρακτον ἀποπέμ-
 πειν ἢ κατέχειν παρ' ἑαυτῷ, τὸν ἐπὶ τοῖς πρέσβεσι πατοῦντι
 θεσμόν. τέως δὲ τοὺς λοχαγούς καὶ δεκαδάρχας, καὶ ὅσοι
 ταῖς τάξεσι τῶν στρατιωτῶν ἐφεστᾶσιν, ἐδόκει δειπνίζειν αὐτῷ,
 3 καὶ παρὰ τὸ δεῖπνον ἦν εἶχε γνώμην ἐκφῆναι. πράξας δὲ 15
 τοῦτο, γενομένης ἡμέρας αὐθις τὸ στράτευμα συναγείρας, ὅσα
 Κώνστας εἰς αὐτοὺς ἐπαρώνησε διεξῆει, καὶ ὅπως οὐκ ἐνεγ-
 κόντες τὸ μέγεθος ὧν εἰς τὸ πολίτευμα παρηγόμει πάντες ἐπὶ
 τὸ κοινῇ λυσιτελοῦν ὥρμησαν, ἐλευθερώσαντες δὲ πονηροῦ
 θηρίου τὰς πόλεις αὐτῷ τὴν βασιλείαν ἐπέθηκαν ἄκοντι. 20
 (48) ταῦτα λέγοντος ἐξανέστησαν ἅπαντες εἰς τὸ πολεμεῖν,
 καὶ παραχορῆμα τὰς ὀπλίσεις ἀναλαβόντες ὥρμησαν ἐπὶ τὸ
 περαιωθῆναι τὸν Σάον. ἀπαργειλάντων δὲ τῶν κατασκόπων
 τὴν ἔφοδον, οἱ Σισκίαν τὴν πόλιν φυλάττοντες ἐπικειμένην
 τῇ ὄχθῃ τοῦ Σάου τοὺς μὲν κατηκόντιζον ἐπιβῆναι τῆς ὄχθης 25
 τοῦ ποταμοῦ βουλομένους, τοῖς δὲ ἀνθίσταντο τὴν γέφυραν
 διαβαίνειν ἐπιχειροῦσιν, ὡς πολλοὺς μὲν κατασφαγῆναι, πλεί-
 οους δὲ ὑπὸ ἑαυτῶν ὠθουμένους καὶ τῶν ἐναντίων εἰς τὸν
 2 ποταμὸν ἐμπεσεῖν. φόνου δὲ γενομένου πολλοῦ καὶ τῶν μὲν
 ἐν τῷ φεύγειν τῆς τοῦ ποταμοῦ γεφύρας ἀποπιπτόντων, τῶν 30
 δὲ σὺν τόνῳ πολλῶ διωκόντων, εἰς ἔσχατον ἐλθῶν ὁ Μα-
 γνέντιος κακοῦ τοιαύδε μηχανησάμενος τὸν ἐνεστῶτα διαδραῖναι

7. ἐκέλευσεν V, ἐκέλευεν s || 8. τούτων cum apographo uno Bekk |
 μνηνσειαν (sine acc.), α in ras. ut vid., V || 15. εἶχε] ἔχει coni. Sylb ||
 18. παρηγόμει] cf. G. Dindorf ad Steph. Thes. s. v. || 23. et p. 105, 4. σάον
 ex σαον V || 25. τοῦ ex το// V || 26. ἀνθίστατο V || 28. δὲ s, τὲ V ||
 30. γεφύρας V

κίνδυνον οἷός τε γέγονε. πῆξας ἐν τῇ γῆ τὸ δόρυ, καὶ τῇ δεξιᾷ νεύσας τοῖς ἐναντίοις ὡς δὴ τι βουλούμενος εἰπεῖν εἰρηναῖον, ἐπειδὴ τὴν ἀκοὴν εἶδεν ὑπέχοντας, οὐ δίχα τῆς τοῦ βασιλέως κελεύσεως ἔφη τὸν Σάον ἐθελῆσαι περαιωθῆναι, 5 Φιλίππου δὲ εἰπόντος χρῆναι τὴν Ἰταλίαν αὐτὸν καὶ Νωρικὸν ἀπολιπόντα τὴν Ἰλλυρίδα καταλαβεῖν καὶ ἐν ταύτῃ τοὺς περὶ τῶν σπονδῶν ποιήσασθαι λόγους. τούτων ἀκηκοὺς τῶν 3 λόγων Κωνσταντίος ἀπέστησε μὲν τῆς διώξεως τοὺς οἰκείους, ἐνεδίδου δὲ Μαγνεντίῳ τὴν ἑαυτοῦ στρατιὰν εἰς τὰ μεταξὺ Νωρικοῦ καὶ Παιονίας καὶ Μυσίας καὶ Δακίας πεδία μετα- 10 στήσαι, τῶν μὲν δυσχωριῶν ἀπαλλαγῆναι βουλούμενος, ὡς δὲ τῇ ἵππῳ πλεονεκτῶν ἐν ἵππασίμοις αὐτὸν καταπολεμῆσαι χωρίοις. ἐκβάσης <δὲ> τῆς σκέψεως εἰς ἔργον αὐτῷ, τόπον ἐπιτήδειον εἰς τὸ πληρῶσαι τὸ σπονδαζόμενον ἐνόμισεν εἶναι 15 τὴν Κίβαλιν, ἐν ἣ καὶ Κωνσταντῖνος μάχην Λικιννίῳ συνάψας ἐνίκησε κατὰ κράτος. θέσιν γὰρ ἐχούσης τῆς πόλεως οἶαν 4 ἀφηγούμενος τὰ τότεπραχθέντα διεξῆλθον, μέρος μὲν τοῦ στρατεύματος εἶχεν ἐν ταύτῃ, χάρακα δὲ μεταξὺ τοῦ λόφου τοῦ τὴν πόλιν ἔχοντος καὶ τοῦ μέγρι τοῦ Σάου ποταμοῦ πεδίου 20 κατασκευάσας, πᾶν μὲν ὄσον οὐ διέζωστο τῷ ποταμῷ τάφρῳ βαθείᾳ καὶ χάρακι πυκνῷ περιέβαλεν, ὄσον δὲ ὁ ποταμὸς περιεῖχε ναυσὶ συμπλακείσαις ἀλλήλαις ἐγεφύρωσε, διαλύων τὴν γέφυραν, ὁπότε δοκοίη, καὶ πάλιν θᾶστα συνάπτων. ἐν 5 τούτῳ σκηρᾶς τῷ πλήθει πηξάμενος, καὶ βασιλικὴν ἐν τῷ μεσαιτάτῳ κατασκευάσας σκηρῆν, τῶν εἰς μέγεθος καὶ κάλλος ἐξησκημένων πόλεων κατ' οὐδὲν διαλλάττουσαν ἀνέδειξεν. 25 τῶν δὲ ταξιάρχων καὶ λοχαγῶν βασιλέως δειπνοποιούντος εὐωχομένων, μόνου Λατίνου καὶ Θαλάσσιου, τὰ πρῶτα παρὰ βασιλεῖ φέροντες, τῆς θοίνης οὐ μετεῖχον, Φιλίππου πε- 30 φροντικότες, ὃν ἐπὶ πρεσβείᾳ πρὸς αὐτὸν σταλέντα Μαγνέντιος εἶχεν.

3. ὑπέχοντας ex ὑπερέχοντας radendo V || 9. στρατιὰν 5, στρατείαν V || 13. δὲ add. Reitemeier, om. V || 15. λικιννίῳ V², λικινίῳ V¹ || 18. εἶχεν 5, ἔχει V || 22. περιεῖχε Steph, παρεῖχε V || συμπλακείσαις V², συμπλαγείσαις V¹ || 26. κατ' V², καθ' V¹ || διαλλάττουσαν V || ἀνέδειξε 5 || 27. ταξιάρχων Bekk, ταξιαρχῶν V || 28. Θαλάσσιος scripsi, Θάλασσος V 5. cf. Vales. ad Amm. XIV, 1, 10 || 29. φέροντες] cf. Boissonade ad Eunap. p. 567 || 31. εἶχεν] κατεῖχεν coniecti

49. Ἄλλὰ τοῦτο βουλευομένων αὐτῶν ἦκεν Τιτιανός, εἰς τῶν ἀπὸ τῆς ἐν Ῥώμῃ συγκλήτου βουλῆς, λόγους ἀπὸ Μαγνεντίου φέρων ὑπερηφάνους, ὃς κατὰ Κωνσταντίνου καὶ τῶν ἐξ αὐτοῦ γεγονότων ἄτοπα πολλὰ συμφορήσας, καὶ τὴν τῶν πόλεων ἀπώλειαν τῇ περὶ τὴν ἀρχὴν ἀναθεῖς ἐκμελεία, τῆς ἀρχῆς ἐκέλευεν ἐκσιῆναι Μαγνεντίῳ Κωνσταντίῳ, εἰ ζῆν αὐτῷ μετ' ἀσφαλείας συγχωρήσειεν ἀγαπῶντα. τοῦ δὲ θεοῦ τε καὶ Δίκην αἰτήσαντος γενέσθαι τιμωροὺς τοῦ Κωνσταντος φόνου, σὺν αὐτοῖς τε πολεμήσειν εἰπόντος, Τιτιανὸς μὲν πρὸς Μαγνέντιον ἐπανιέναι συνεχωρεῖτο, καὶ ταῦτα Φιλίππου παρ' ἐκείνῳ μεμενηκότος, Μαγνέντιος δὲ προαγαγὼν τὸν στρατόν, Σισκίαν ἐλὼν ἐξ ἐφόδου κατέσκαψεν, ἐπελθὼν δὲ πάντα τὰ περὶ τὸν Σάον χωρία καὶ λείαν πλείστην ἀπαγαγὼν ἐπὶ τὸ Σίριμιον ἤλαυνεν, ἀμαχητὶ καὶ ταύτην αἰρήσειν οἰόμενος. διαμαρτῶν δὲ τῆς ἐργειρήσεως (ἀπεκρούσθη γὰρ ὑπὸ τε τοῦ πλήθους τῶν οἰκητόρων καὶ τῶν ἐπιτεταγμένων τὴν πόλιν φυλάττειν στρατιωτῶν) ἐπὶ τὴν Μοῦρσαν ἐχώρει ἅμα τῇ δυνάμει πάσῃ. τῶν δὲ κατὰ τὴν πόλιν ἀποκλεισάντων αὐτῷ τὰς πύλας καὶ εἰς τὰς ἐπάλξεις ἀναβάντων ἠπόρει περὶ τὸ πρακτέον ὁ Μαγνέντιος, οὔτε μηχανὰς ἔχων οὔτε ἄλλως πλησιάσαι τῷ τείχει δυνάμενος· κατηκοντίζετο γὰρ βέλεσί τε καὶ λίθοις ὑπὸ τῶν ἐπὶ τῶν ἐπάλξεων μαχομένων. ἐπεὶ δὲ καὶ Κωνσταντίῳ τὰ περὶ τῆς πολιορκίας ἠγγέλθη, μετὰ πάσης ἐξαναστάς τῆς δυνάμεως παρεγένετο βοηθήσων τῇ πόλει κινδυνευούσῃ, παραμείψας Κίβαλιν καὶ γῆν ἅπασαν ὄσῃν ὁ Δραῶς παραρρεῖ ποταμός.

50. Μούρσῃ τε πλησιάσας ὁ Μαγνέντιος πῦρ προσῆγε ταῖς πύλαις, ὡς ἂν τοῦ καλύπτοντος τὰ ξύλα σιδήρου δαπανηθέντος εἴξαντα τῷ πυρὶ τὴν εἰς <τὴν> πόλιν εἴσοδον ἀναπε-

1. ἦκε ε || Τιτιανός] cf. Henzen ad C. I. L. VI, 1 n 1653 || 6. κωνσταντιοῦ², v a m. 2, V || 8. τοῦ sup. scr. V² || 11. μεμενηκότος, alt. ε ex η V² || 13. σάον V², σᾶον V¹ || 17. 18. ἐχώρει ἅμα] hiatus corruptelam prodit. simplicissime ἅμα deleveris || 20. ὁ sup. scr. V¹ || 25. παρ. δὲ κίβελιν V || 26. παρὰρεῖ V || 27. τὲ V, δὲ ε || 28. 29. δαπανηθέντος] διαπυρωθέντος coni. Syllb, recte quidem offendens || 29. εἴξαντα] εἴξασαι coni. Reitemeier, participium ad πύλας referens. at tales formas Zosimus vitat. potuit εἴξαντες conicere, cf. ad IV, 29, 1. ego σιδήρου διὰ παντός ('usque quaque') εἴξαντος τῷ πυρὶ scripserim || τὴν add. Syllb,

τάσαιεν τῷ στρατῷ. τοῦτο μὲν οὖν αὐτῷ πρὸς ἔργον οὐκ ἤχθη, τῶν ἐπὶ τοῦ τείχους ὕδατι πολλῷ κατασβεννύντων τὸ πῦρ· τὸν δὲ Κωνσταντίον προσαγαρόντα τῇ Μούρσῃ πυθόμενος ἕτερόν τι μηχανᾶται τοιούδε. στάδιον ἦν τι πρὸ τῆς 2
 5 πόλεως τῶν ἀφορισθέντων ἄνωθεν τῇ τῶν ὀπλομάχων ἀμίλλῃ, πανταχόθεν ὕλαις ἀμφορεφές. τούτῳ Κελτῶν φάλαγγας τέσσαρας ἐναπέκρουσεν, ἐγκλευσάμενος, ἐπειδὴν ἐφισταμένου Κωνσταντίου μέλλοι πρὸ τῆς πόλεως συνάπτεσθαι μάχῃ, τοῖς ἐναντίοις ἐπελθεῖν ἀδοκήτοις, ὥστε αὐτοὺς ἐν μέσῳ λη-
 10 φθέντας πανωλεθρία διαφθαρήναι. τούτου δὲ τοῖς ἐφεστῶσι τῷ τείχει γνωσθέντος εὐθύς ὁ Κωνσταντίος Σκολιδῶαν καὶ Μαναδὸν τοὺς ταξιάρχους ἐξέπεμπεν· οἱ δὲ τοὺς ὑπ' αὐτοῖς 3
 τεταγμένους ὀπλίτας τε καὶ τοξότας ἀριστίνδην ἐλόμενοι τὰς θύρας τοῦ σταδίου πάσας ἀπέκλεισαν, ἀπολαβόντες δὲ τοὺς
 15 ὑπερκειμένους τούτου βαθμοὺς πανταχόθεν τε τοὺς ἐν τῷ σταδίῳ κυκλώσαντες κατετόξευσαν. ἐπεὶ δὲ τινες αὐτῶν ἐπιθέντες τὰ σάκη ταῖς κεφαλαῖς ἐπειράθησαν τοῦ σταδίου διαρ-
 ρῆξαι τὰς θύρας, ὁμοῦ συμπεσόντες καὶ τούτους βέλεσί τε βάλλοντες καὶ θείνοντες ξίφεσι διέμειναν, ἄχρις ὅτε διέφθει-
 20 ραν ἅπαντας. τούτῳ τῷ τρόπῳ τῆς Μαγνεντίου διαπεσοῦσης 4
 ἐπιβουλῆς καὶ τῆς ἐνέδρας εἰς τούναντιόν αὐτῷ περιστάσης, εἰς ταῦτόν ἀμφοτέρα γενόμενα τὰ στρατεύματα συνέπιπτεν ἀλλήλοις ἐν τῷ πρὸ τῆς Μούρσῃ πεδίῳ. μάχης τε γενομένης οἷα σχεδὸν οὐπω πρότερον ἐν τούτῳ τῷ πολέμῳ
 25 φαίνεται γεγонуῖα, πίπτουσι μὲν ἕξ ἑκατέρου πλείστοι, (51) Κωνσταντίος δὲ θεασάμενος ὡς ἐμφυλίου τῆς μάχης οὔσης οὐδὲ τὰ τῆς νίκης ἐκβήσεται κατὰ νοῦν αὐτῷ, τῶν Ῥωμαϊκῶν

om. V || p. 106, 29. p. 107, 1 ἀναπετάσαι ἔν, ' eraso, V. ἀναπετάσαι ex apographo uno Bekk || 5. pr. τῶν sup. scr. V¹ || 6. ἀμφορεφές V², ἀμφορεφές V¹ || 7. ἐν ante ἐγγελ. del. V² || 8. πρὸ Steph, τοῖς πρὸ V || 11. Σκολιδῶαν] Σκοδλλωνα conī. Vales. ad Amm. XIV, 10, 8, bene || 12. ταξιάρχας Bekk || 22. Ἐαυτὸν V², αὐτὸν V¹ || 24. ἐν τούτῳ τῷ πολέμῳ] ἔν τῳ πολέμῳ conieci. cf. Eutrop. X, 12, 1: 'ingentes Romani imperii vires ea dimicatione consumptae sunt, ad quaelibet bella externa idoneae'; Vict. epit. XLII, 4: 'in quo bello paene nusquam amplius Romanae consumptae sunt vires totiusque imperii fortuna pessum data'; Zonar. XIII, 8. similiter Zos. IV, 39, 3: φόνου δὲ πολλοῦ γενομένου καὶ οἷος οὐπω πρότερον ἐν ναυμαχίᾳ συνέβη

στρατοπέδων τοσοῦτον ἐλαττουμένων καὶ τοῖς πανταχόθεν ἐπικειμένοις βαρβάροις μετὰ τοσαύτην φθορὰν ἀντέχειν οὐ δυναμένων, εἰς ἔννοιαν ἦλθε τοῦ σπονδαῖς τισὶ καὶ συμβάσει 2 καταλῦσαι τὸν πόλεμον. ταῦτα δὲ αὐτοῦ τῶν στρατοπέδων ἔτι συμπεπλεγμένων ἀλλήλοις λογιζομένου, πρὸς μείζονα λύσαν ἐπαρθέντες οἱ Μαγνητίῳ συναγωνιζόμενοι οὐδὲ νυκτὸς μαχομένοις αὐτοῖς ἐπελθούσης ἐπαύσαντο, ἐπέμεινάν τε αὐτοί γε οἱ στρατηγοὶ στρατιωτῶν ἔργα πληροῦντες καὶ τοῖς καθ' ἕκαστον στρατιώταις ἐπικεῖσθαι τοῖς ἐναντίοις ἐγκελευόμενοι. 3 καὶ τῶν Κωνσταντίου δὲ στρατηγῶν εἰς ἀνάμνησιν τῆς ἀνδρείας καὶ τῆς Ῥωμαίων δόξης ἐπανελθόντων, νυκτὸς τε βαθείας οὔσης, ἔπαιον ἀλλήλους δόρασί τε καὶ ξίφεσι καὶ παντὶ τῷ προσπίπτουσι καὶ εἰς χεῖρας ἰόντι· καὶ οὔτε τὸ σκότος οὔτε ἕτερόν τι τῶν εἰωθότων ἀνακωχὴν πολέμου ποιεῖν ἔπαυσε τὰ στρατόπεδα τοῦ φονᾶν κατ' ἀλλήλων καὶ ἐν εὐτυχί- 15 ματι μεγίστῳ ποιεῖσθαι τὸ σὺν ἀλλήλοις ἅπαντας ἄρδην ἀπο- 4 θανεῖν. τῶν δὲ στρατηγῶν ἀνδρείας καὶ ἀρετῆς ἔργα κατὰ τὴν μάχην ἐπιδειξαμένων μέγιστα, πίπτουσιν ἄλλοι τε καὶ Ἀρκάδιος ὁ τοῦ τάγματος τῶν Ἀβούλων ἡγούμενος καὶ Μενέλαος ὁ τῶν ἐξ Ἀρμενίας ἱπποτοξοτῶν ἄρχειν τεταγμένος. 20

52. Ἄξιον δὲ τὰ περὶ Μενελάου λεγόμενα μὴ παραδραμεῖν σιωπῇ. τοῦτόν φασι τρία κατὰ ταῦτόν ἐναρμόζοντα τῷ τόξῳ βέλη, καὶ χρώμενον ἀφέσει μιᾶ, μὴ καθ' ἑνὸς σώματος ἀλλὰ τριῶν ἐμπηρνῦναι τὰ βέλη, τούτῳ δὲ τῷ τρόπῳ τῆς τοξείας χρησάμενον πληθὸς μὲν οὐκ ὀλίγον κατατοξεύσαι τῶν 25 πολεμίων, αἰτίον τε ὡς εἰπεῖν γενέσθαι τῆς τῶν ἐναντίων 2 φυγῆς. ἀλλ' ἔπεσε μὲν καὶ οὗτος, τοῦ πάσης ἐξηγουμένου τῆς Μαγνητίου στρατιᾶς αὐτὸν ἀνελόντος, ἔπεσε δὲ ἅμα τούτῳ καὶ Ῥωμύλος, βέλει μὲν πρότερον παρὰ Μενελάου πεμφθέντι βληθείς, οὐδὲ μετὰ τὴν πληγὴν δὲ τοῦ πολεμεῖν 30 ἀποστίας, ἕως ὅτε καὶ αὐτὸν τὸν βαλόντα ἀνείλεν.

53. Ὑπεριτέρου τοίνυν κατὰ τὴν μάχην τοῦ Κωνσταντίου γενομένου καὶ τῶν Μαγνητίου στρατευμάτων λαμπρῶς ἦδη

10. 11. et 17. ἀνδρείας] ἀνδρίας Bekk || 19. Ἀβούλων] Boeckingii (ad not. occ. p. 285) de Abulcis sententiam stare posse non credo || 22. κατ' αὐτόν V¹, corr. V² || 27. <Ῥωμύλου> τοῦ cum Leunclavio expectabam || 28. στρατιᾶς ε, στρατείας V || 29. Ῥωμύλλος V || 30. οὐδὲ V², οὐ V¹ || 31. ἀποστίας ἕως V², ἀποστίασεως V¹

φευγόντων, φόνος μὲν παμπληθῆς ἀνδρῶν τε καὶ ἵππων καὶ
 τῶν ἄλλων ὑποζυγίων ἐγίνετο· πάσαις δὲ ταῖς ἐλπίσιν ἀπο-
 γνοὺς ὁ Μαγνέντιος, δεδιὼς μὴ ποτε παρὰ τῶν ἔτι λελειμ-
 μένων ἐκδοθεῖη τῷ Κωνσταντίῳ, διανοεῖτο τοὺς περὶ Παιονίαν
 5 τόπους καταλιπὼν ἐκδραμεῖν ἐπὶ τὴν Ἰταλίαν, κἀκεῖθεν συν-
 αγωγῶν δύναμιν ἐτέραν ἀναμάχεσθαι. ἐπεὶ δὲ τοὺς κατὰ τὴν 2
 Ῥώμην ἔγνω τὰ Κωνσταντίου φρονοῦντας ἢ τῷ μίσει τῷ
 πρὸς αὐτὸν ἢ τῷ τὰ κατὰ τὴν μάχην γεγενημένα μαθεῖν,
 τὰς Ἄλπεις ὑπεραναβῆναι διέγνω καὶ ἐκ τῶν ἐκεῖσε βιοτευ-
 10 ὄντων ἔθνων ἀσφάλειαν τέως ἑαυτῷ περινοῆσαι. πυθόμενος 3
 δὲ ὡς καὶ τοὺς περὶ τὸν Ῥῆνον βαρβάρους χρημάτων πλήθει
 δυσμενεῖς αὐτῷ πεποίηκεν ὁ Κωνσταντίος καὶ τὰ τῶν Γαλα-
 τῶν ἔθνη διὰ τινων εὐνοίαν εἰσφερόντων αὐτῷ στρατηγῶν
 ἄβατα πεποίηκεν αὐτῷ, μήτε δὲ διὰ τῶν ἐσπερίων Ἰβήρων
 15 εἰς Μαυρουσίους οἶός τε γενόμενος διαβῆναι τῷ καὶ τοὺς
 ταύτῃ Ῥωμαίων συμμάχους εἰς εὐνοίαν τὸν Κωνσταντίου
 ἐπισπάσασθαι, πανταχόθεν ἀπορούμενος θάνατον ἐθελούσιον
 σωτηρίας αἰσχυρᾶς ἔμπροσθεν ἐποίησατο, μᾶλλον δὲ οἰκείαις
 χερσὶν ἢ ταῖς τῶν πολεμίων εἴλετο τὸν βίον ἀπολιπεῖν.

20 54. Μαγνέντιος μὲν οὖν τοῦτον ἀνηρέθη τὸν τρόπον,
 ἔτη βασιλεύσας τρία καὶ μῆνας ἔτι πρὸς τούτοις ἕξ, γένος
 μὲν ἔλκων ἀπὸ βαρβάρων, μετοικήσας δὲ εἰς Λετούς, ἔθνος
 Γαλατικόν, παιδείας τε τῆς Λατίνων μετασχών, ἐν μὲν τοῖς
 πλεονεκτήμασι τῆς τύχης θρασύς, δειλὸς δὲ ἐν ταῖς περι-
 25 στάσεσι, τὴν ἐνοῦσαν αὐτῷ φύσει κακοήθειαν κρύψαι δεινὸς
 καὶ τοῖς ἀγνοοῦσι τὸν αὐτοῦ τρόπον εὐήθης εἶναι καὶ χρηστὸς
 νομιζόμενος.

Ταῦτα μὲν οὖν περὶ Μαγνεντίου προήχθη ἐίπειν, ἐπειδὴ 2
 τισιν ἔδοξεν ἀγαθῶν αἰτίος γεγενῆσθαι κατὰ τὸν καιρὸν τῆς

3. μήπο^{τε}, τε a m. 2, V || 4. κωνσταντί//ω, v erasa, V || 5. 6. συν-
 αγωγῶν V², συναγωγ//v V¹ || 6. ἀναμάχεσθαι V, ἀναμαχέσασθαι s || 7. 8.
 τῷ πρὸς V², τὸ πρὸς V¹ || 8. τὰ add. V² || 9. 'usitatus ὑπερβῆναι' Bekk ||
 10. ἀσφαλειάν τε ὡς V¹, corr. V² || ἑαυτῷ V, αὐτῷ s || 12. 13. γαλατῶν
 V², γαλάτων V¹ || 18. δὲ] τε vertit Leunclavius || 19. ἀπολιπεῖν V², ἀπο-
 λείπειν V¹ || 22. Λετούς] de forma nominis v. Zeuss p. 580 adn. || 22. 23.
 ἔθνος Γαλατικόν] v. Boecking ad not. oce. p. 1071 sq. || 25. ἐ//νοῦσαν
 V || φύσει V², φύσιν V¹ || 29. τισιν] fuisse qui bene de Magnentio sen-
 tirent apparet ex Iuliano Caes. p. 405, 23 H.: Μαγνεντίῳ γὰρ οὐκ ἦν

αὐτοῦ βασιλείας τοῖς πράγμασιν, ὥστε γνωσθῆναι περὶ αὐτοῦ
τάληθῆ, καὶ ὡς οὐδὲν ἐξ ἀγαθῆς αὐτῷ πεποιήται προαιρέ-
σεως. Δεκέντιος δὲ παρὰ Μαγνητίου μεταπεμφθεὶς εἰς
βοήθειαν καὶ τῆς ἐπὶ τὴν Ἰταλίαν ὁδοιπορίας ἐχόμενος, ἅμα
τῷ πνυθέσθαι τὰ τούτῳ συμβάντα στρατιωτικοῖς τάγμασι καὶ
ἴλαις περιπεσῶν οὐδεμίαν τε ὄρων σωτηρίας ἐλπίδα, βρόχῳ
περιστρέψας τὸν τράχηλον ἀπηλλάγη.

55. Ἐπὶ τούτοις τῆς τῶν ὄλων ἀρχῆς εἰς μόνον Κων-
σταντίου περιστάσης ἀλαξουεῖα μὲν αὐτῷ προσεγίνετο, τὴν
τύχην ἐνεργεῖν μετρίως οὐ δυναθέντι, προσεπειθήτεο δὲ καὶ
τὰ περὶ τοὺς τοιοῦτους εἰωθότα συνίστασθαι τῶν σκυ-
φαντιῶν ἐργαστήρια, τοῖς δοκοῦσιν εὖ ἔχειν τύχης ἐπιβουλεύ-
οντα· τῷ γὰρ κατάγειν ἐκείνους τῆς εὐπραγίας αὐτοὶ τὰς
τούτων ἀξίας ἔξιν ἐλπίζοντες εἰκότως εἰς τὰς κατ' αὐτῶν
2 ἐτρέποντο διαβολάς. οὗτοι κοινωνοὺς τῆς κακοηθείας ἐνού-
χους τῶν περὶ τὴν αὐλήν τινὰς ποιησάμενοι, περιστάντες
πειθουσι τὸν Κωνσταντίου ὡς Γάλλος ὢν ἀνεπιθὸς αὐτοῦ,
τῆς τοῦ Καίσαρος ἠξιομένους τιμῆς, οὐκ ἀρκοῦμενος ταύτη
πειρᾶται τὴν βασιλείαν ἑαυτῷ περιθεῖναι. καὶ ὅτι τοῦτο
ἀληθὲς ἦν πείσαντες, εἰς τὴν κατὰ τοῦ Γάλλου σφαγὴν 20
ἐπαίρουσι τὸν Κωνσταντίου. ἦσαν δὲ οἱ ταύτην πλέξαντες
τὴν ἐπιβουλήν Δυνάμιος καὶ Πικέντιος, εὐτελεῖς ἄνδρες καὶ
διὰ τῶν τοιούτων κακῶν ἐπὶ μείζον ἐλθεῖν τύχης σπουδά-
3 ζοντες. ἐκοινῶναι δὲ αὐτοῖς τῆς πράξεως καὶ Λαμπάδιος ὁ
τῆς αὐλῆς ὑπαρχος, ἀνὴρ δύνασθαι παρὰ τῷ βασιλεῖ πάντων 25
ἀεὶ πλέον ἐπιθυμῶν. τοῦ τοίνυν Κωνσταντίου ταῖς τοιαύταις
θεμένου διαβολαῖς μετάπεμπος μὲν ὁ Γάλλος ἐγίνετο, τὸ
κατ' αὐτοῦ σπουδαζόμενον ἀγνοῶν· ἀφικόμενον δὲ αὐτὸν ὁ
Κωνσταντίος πρῶτον μὲν τῆς τοῦ Καίσαρος ἐκδύει τιμῆς,

εἰσόδος, ὅτι μηδὲν ὑγιᾶς (immo ὑγιᾶς) ἐπεπράχει, καίτοι πολλὰ ἐδόκει
πεπράχθαι τῷ ἀνδρὶ καλὰ· οἱ θεοὶ δὲ ὄρωντες, ὅτι μὴ τὰντα ἐν καλῆς
αὐτῷ πεποιήται διαθέσεως, εἶων αὐτὸν οὐλώσειν ἀποτρέχοντα. praeter
hunc Iuliani locum, quem Zosimus manifesto respicit, hodie nummi
tantum (v. Eckhel t. VIII p. 121) titulique Magentii virtutum prae-
cones supersunt || 2. καὶ delendum puto || πεποιήται V², πεποιήτο V¹ ||
3. δεκέντος, i a m. 2, V || 15. τρέπονται edidit Steph || 19. περιθεῖναι V ||
22. Δυνάμιος κτέ.] v. Vales. ad Amm. XV, 5, 3. 4 || 24. Λαμπάδιος]
v. Seeck Herm. t. XVIII p. 294 || 26. πλέον, ε ex ὅ ut vid. corr. V ||
29. τὴν . . . ἐκδύει τιμὴν coni. Hertlein Iuliani sui p. 349. at cf. VI,

ἐπεὶ δὲ πεποιήκεν ἰδιώτην, τοῖς δημοῖσι ἐκδίδωσιν εἰς σφαγὴν, οὐ τοῦτο πρῶτον κατὰ συγγενοῦς αἵματος τὸ μῦθος ἐξαμαρτῶν, ἀλλ' ἑτέροις πλείοσι τοῦτο προσθεῖς.

Γ.

Ταῦτα ἐπὶ Γάλλῳ τῷ Καίσαρι πεπραχῶς ὁ Κωνσταντίος
 5 αὐτὸς μὲν κατὰ τὴν Ἰταλίαν ἐκ Παιονίας διέβη, θεώμενος
 δὲ τὰ πανταχοῦ Ῥωμαίοις ὑπήκοα βαρβαρικάς ἐφόδους ἀπει-
 λημμένα, καὶ Φράγκους μὲν καὶ Ἀλαμαννοὺς καὶ Σάξονας
 ἤδη τεσσαράκοντα πόλεις ἐπικειμένους τῷ Ῥήνῳ κατειληφότας,
 καὶ αὐτὰς μὲν ἀναστάτους πεποιηκότας, τοὺς δὲ τούτων οἰκή-
 10 τoras ἀπειρον ὄντας πλήθος λησαμένους μετὰ πλούτου λα-
 φύρων ἀναριθμητοῦ, Κουάδους δὲ καὶ Σαυρομάτας ἐπὶ πολλῆς
 ἀδείας Παιονίαν κατατρέχοντας καὶ τὴν ἀνωτέρω Μυσίαν,
 Πέρσας δὲ τοῦ τὴν ἑῴαν παρενοχλεῖν οὐκ ἀφισταμένους, εἰ
 καὶ πρότερον ἠσύχαζον δέει τοῦ μὴ τὸν Καίσαρα Γάλλον
 15 αὐτοῖς ἐπελθεῖν, ταῦτα τοίνυν λαβὼν κατὰ νοῦν καὶ ἀπορῶν
 ὅ τι πράξειε, μόνος μὲν ἀρκέσειν οὐκ ᾔετο δυνήσεσθαι πε-
 πονηκόσιν οὕτω τοῖς πράγμασι βοηθήσειν, ἐλέσθαι δὲ κοι-
 νωνὸν τῆς ἀρχῆς οὐκ ἐθάρρει διὰ τε φιλαρχίας ὑπερβολῆν
 καὶ τὸ πάντα εἶχειν ἐν ὑποψίᾳ τοῦ μηδένα παντάπασιν ἐννο-
 20 ἴσειν αὐτῷ. καὶ πολλή μὲν αὐτὸν ἐπὶ τούτοις εἶχεν ἀμη-
 χανία, τῆς δὲ Ῥωμαϊκῆς ἀρχῆς ἐν μεγίστῳ κινδύνῳ κειμένης
 Εὐσεβία ἢ Κωνσταντίου γαμετή, παιδείας τε εἰς ἄκρον ἤκουσα
 καὶ φρονήσει τὴν γυναικίαν ὑπεραίρουσα φύσιν, εἰσηγείται
 γνώμην αὐτῷ, καταστήσαι Καίσαρα τοῖς ὑπὲρ τὰς Ἄλπεις
 25 ἔθνεσιν Ἰουλιανὸν παραινέσασα, Γάλλου μὲν ἀδελφὸν ὁμο-

12, 2 || 3. 4. titulum αγαθή (- a m. 2) τύχη β̄ ab ipsius librarii manu in V scriptum subscriptionem secundi, non inscriptionem tertii libri, esse putat Mau, ut inscriptio tertii libri praetermissa sit (hanc al. man. supplebat, ἰστ̄ β̄ in mg. scribens. at γ̄ non β̄ scriptum oportuit. v. praef.) || 7. ἀλαμαννοὺς V, ἀλαμανοὺς ε || 14. ἠσύχαζον Syll, ἠσυχάζειν (sic) V || 16. ἀρκέσειν, κέσ in ras. m. 1, V || 17. βοηθήσειν delendum puto. cf. III, 36, 1: φήσαντος οὐχ οἷός τε ἔσεσθαι πεπονηκόσιν ἀρκέσειν τοῖς πράγμασι; IV, 34, 1: ἄνδρα πεπονηκόσι τοῖς πράγμασι κατ' οὐδὲν ἀρκέσαι δυνάμενον || 19. παντάπα/πασιν V || 19. 20. ἐννοησειν, v ex v ut vid. m. 2, accentu omisso, V || 22. κωνσταντί//ον, v erasa, V || 23. γυναικίαν V², γυναικεί V¹ || 25. 112, 1 ὁμοπάτριον] Julian. p. 437, 11 H.

πάτριον ὄντα, παῖδα δὲ Κωνσταντίου παιδός, ὃς παρὰ Διο-
 κλητιανοῦ Καίσαρ ἔτυχε γεγονώς. ἐπεὶ δὲ ἤδει τὸν βασιλέα
 Κωνσταντίου ἢ Εὐσεβία πρὸς πᾶν ὑπόπτως τὸ συγγενὲς
 3 διακείμενον, τρόπῳ τοιῶδε τὸν ἄνδρα παρήγαγε. 'νέος ἐστὶ'
 φησί 'καὶ τὸ ἦθος ἀπλοῦς καὶ λόγων ἀσκήσει τὸν ἅπαντα 5
 βίον ἐσχολακῶς καὶ πραγμάτων παντάπασιν ἄπειρος, ἀμείνων
 τε ἔσται παντὸς ἐτέρου περὶ ἡμᾶς· ἢ γὰρ τύχῃ δεξιᾷ περὶ
 τὰ πράγματα χρώμενος ἐπιγράφεσθαι τὸν βασιλέα ποιήσει τὰ
 αἰσίως ἐκβάντα, ἢ κατὰ τι πταίσας τεθνήξεται, καὶ οὐδένα
 ἕξει τοῦ λοιποῦ Κωνσταντίου ὡς ἐκ γένους βασιλικοῦ πρὸς 10
 τὴν τῶν ὄλων ἀρχὴν κληθησόμενον.' (2) τούτων τῶν λόγων
 ἀνασχόμενος ὁ Κωνσταντίος ἐκ τῶν Ἀθηναίων Ἰουλιανὸν μετα-
 πέμπεται, τοῖς αὐτόθι φιλοσοφοῦσι συνόντα καὶ ἐν παντὶ
 παιδεύσεως εἶδει τοὺς ἑαυτοῦ καθηγεμόνας ὑπερβαλλόμενον.
 ἐπεὶ δὲ εἰς τὴν Ἰταλίαν ἐκ τῆς Ἑλλάδος μετάπεμψτος ἦλθεν, 15
 ἀναδείκνυσι μὲν αὐτὸν Καίσαρα, κατεγγυᾷ δὲ τὴν ἀδελφὴν
 Ἑλένην αὐτῷ, καὶ τοῖς ὑπὲρ τὰς Ἄλπεις ἔθνεσιν ἔπεμπεν.
 2 ἄπιστος δὲ ὢν φύσει, καὶ ὡς εὖνους αὐτῷ καὶ πιστὸς ἔσται
 μήπω τεταραρκῶς, συνεκπέμπει Μάρκελλον αὐτῷ καὶ Σα-
 λουστιον, αὐτοῖς καὶ οὐ τῷ Καίσαρι τὴν αὐτόθι καταπιστεύ- 20
 σασ διοίκησιν. ταύτη τὰ κατὰ Ἰουλιανὸν διαθεῖς ὁ Κων-
 σταντίος αὐτὸς μὲν ἐπὶ Παιονίαν καὶ Μυσίαν ἐχώρει, κάν-
 ταῦθα τὰ περὶ Κουάδους καὶ Σαυρομάτας οἰκονομήσας ἐπὶ
 τὴν ἐφ' ἄν ἐτρέπετο, τῶν Περσικῶν ἐφόδων εἰς ταύτην αὐτὸν
 3 ἔλκουσῶν· Ἰουλιανοῦ δὲ τὰς Ἄλπεις ὑπερβάντος, τοῖς τε ὑπ' 25
 αὐτὸν τεταγμένοις Γαλατικοῖς ἔθνεσιν ἐπιστάντος, καὶ τῶν
 βαρβάρων οὐδὲν ἦττον μετὰ πάσης ἀδείας ἐπεισιόντων, τοῖς
 αὐτοῖς λόγοις ἢ Εὐσεβία χρησαμένη πείθει Κωνσταντίου ἐπι-
 τρέψαι τὴν διοίκησιν αὐτῷ τῶν ἐκεῖσε πραγμάτων.

7. ἢ V², ἢ V¹ || 8. ἐπιγράφεσθαι] Iulian. p. 415, 15 || 10. ἕξει] ti-
 mendī verbum in hoc sententiarum nexu expectabam. unde πτήξει,
 quamvis dubitanter, conieci || βασιλικοῦ] immo βασιλείου || 13. φιλο-
 σοφοῦσι V, φιλοσόφοις Bekk ex apographo uno, fort. recte || 14. ὑπερ-
 βαλλόμενον V, ὑπερβαλλόμενον s || 19. μήπω V, μήτε apographa, unde
 μὴ Bekk || Μάρκελλον] Eunap. fr. 8^a M. || 20. αὐτοῖς V², αὐτο/ς V¹ ||
 21. τὰ sup. ser. V² || 23. τὰ add. V² || σαυρομάτας ex -τους V¹ || 24.
 ταύτην V, μάτην apographa, unde μάχην Sylb || 25. 26. τε ὑπ' αὐτὸν, quae
 iam desideravit Sylb, accesserunt ex V, ubi sup. ser. m. 2

Τὰ μὲν οὖν ἐντεῦθεν ἄχρι παντὸς τοῦ βίου Ἰουλιανῷ 4
πραχθέντα συγγραφεῦσι καὶ ποιηταῖς ἐν πολυστίχοις γέγρα-
πται βίβλοις, εἰ καὶ μηδεὶς τῶν συγγεγραφότων τῆς ἀξίας
τῶν ἔργων ἐφίκετο· πάρεστι δὲ τῷ βουλομένῳ συλλαβεῖν
5 ἅπαντα τοῖς λόγοις ἐντυγχάνοντι τοῖς αὐτοῦ καὶ ταῖς ἐπι-
στολαῖς, ἀφ' ὧν ἔνεστι μάλιστα τὰ κατὰ πᾶσαν αὐτῷ πεπραγ-
μένα τὴν οἰκουμένην περιλαβεῖν. ἐπεὶ δὲ προσήκει τὴν τάξιν
ἡμᾶς μὴ διασπάσαι τῆς ἱστορίας, εἰρήσεται καὶ ἡμῖν συντόμως
ἕκαστα κατὰ τοὺς οἰκείους καιροὺς, καὶ μάλιστα ὅσα τοῖς
10 ἄλλοις παραλελείφθαι δοκεῖ.

3. Κωνσταντίος τοίνυν ἐπιτρέψας ἅπαντα τῷ Καίσαρι
πράττειν ὅσα συνοίσειεν ἐδόκει τοῖς ὑπ' αὐτὸν ἔθνεσιν, ἐπὶ
τὴν ἐφᾶν ἐχώρει, τὸν πρὸς Πέρσας πόλεμον διαθήσων. Ἰουλι-
ανὸς δὲ τὰ μὲν ἐν Κελτοῖς στρατιωτικὰ διεφθαρμένα κατὰ τὸ
15 πλεον εὐρῶν, τοὺς δὲ βαρβάρους ἀκόλωντον ἔχοντας τὴν τοῦ
Ρήνου διάβασιν καὶ μέχρι σχεδὸν τῶν πρὸς θαλάττη πόλεων
διελθόντας, τὴν τοῦ περιλελειμμένου στρατιωτικοῦ δύναμιν
ἀνεσκόπει. συνιδῶν δὲ ὡς οἱ μὲν κατὰ τὴν χώραν καὶ πρὸς 2
τὴν ἀκοήν τοῦ τῶν βαρβάρων ὀνόματος πτώσουσιν, οἱ δὲ
20 παρὰ Κωνσταντίου δοθέντες αὐτῷ, τριακόσιοι καὶ ἐξήκοντα
τὸν ἀριθμὸν ὄντες, μόνον εὐχεσθαι, καθάπερ αὐτὸς πού-
φησιν, ἤδεσαν, ὅσους μὲν οἶός τε γέγονε τοῖς τάγμασιν ἐγ-
κατέλεξε, πολλοὺς δὲ καὶ ἐθέλοντας ἐδέξατο. ποιησάμενος δὲ
καὶ ὅπλων φροντίδα, παλαιὰ μὲν κατὰ τινα πόλιν εὐρῶν

1. ἄχρι παντὸς τοῦ βίου] aut τοῦ βίου deleverim (cf. Zos. V, 49, 2; Dionys. A. R. I p. 317, 5; 368, 15 Jac., Krebs 'Praepositionsadverbien' II p. 5) aut τέλους pro παντὸς scripserim || 2. συγγραφεῦσι καὶ ποιηταῖς] non nimis haec premenda puto — ut fecit post alios Wietersheim I² p. 476 —, cum aperta sit imitatio Iuliani or. I p. 2 Dsq. Sp. cf. ad p. 4, 5 || 7. δὲ V², δὴ V¹ || 8. μὴ sup. ser. V² || 9. καὶ μάλιστα — 10. δοκεῖ] indicari his verbis puto Persicam Iuliani expeditionem, in qua describenda Zosimus misso Eunapio Magnum Carrhenum secutus esse videtur (cf. ad cap. 12, 1). contra in rebus Gallicis Alamannicisque narrandis praeter Iuliani scripta unum Eunapium ab illo excerptum esse ipsa Eunapii fragmenta satis docent || 13. τὸν sup. ser. V¹ || 19. πτωσουσιν, σ a m. 2, accentu omissio, V || 20. τριακόσιοι καὶ ἐξήκοντα] Iulian. p. 357, 21 H. || 21. μόνον V², μόρον ut vid. V¹ || καθάπερ] loco deperdito: fr. 7 p. 609 H. eandem locutionem habet Liban. t. I p. 553, 15 R. || 22. τάγ/μασιν V¹ ex ///ά/μασιν || 23. ἐθέλοντας V², ἐθέλοντας V¹

ἀποκείμενα, τῆς προσηκούσης ἐπιμελείας ἀξιώσας τοῖς στρατευο-
 3 μένοις διένειμεν. ἀγγειλάντων δὲ τῶν κατασκόπων ὡς περὶ
 πόλιν Ἀργέντορα, τὴν πρὸς τῇ τοῦ Ῥήνου κειμένην ὄχθῃ,
 πληθὸς ἄπειρον ἐπεραιώθη βαρβάρων, ἅμα τῷ γυνῶναι μετὰ
 τοῦ σχεδιασθέντος αὐτῷ στρατοπέδου προῆει, συμμίξας δὲ
 τοῖς πολεμίοις πάσης ὑπερβολῆς ἐπέκεινα τὸ τρόπαιον ἔστησεν,
 ἔξ μὲν ἐν αὐτῇ τῇ μάχῃ μυριάδων ἀπολομένων, ἑτέρων δὲ
 τοσοῦτων ἀλαμένων κατὰ τοῦ Ῥήνου καὶ διαφθαρεισῶν ἐν
 τῷ ρεύματι, ὥστε εἰ τις ἐθέλοι τῇ πρὸς Δαρεῖον Ἀλεξάνδρου
 μάχῃ ταύτην παραβαλεῖν τὴν νίκην, οὐκ ἂν εὖροι ταύτην 10
 ἐκείνης ἐλάττονα.

4 Πραχθὲν δέ τι μετὰ τὴν νίκην τῷ Καίσαρι σιωπῇ παρα-
 δραμεῖν οὐ προσήκει. ἦν ἑξακοσίων ἰπέων ἴλη τῷ Καίσαρι,
 σφόδρα τὰ πολέμια γεγυμνασμένων. τούτων τῇ ῥώμῃ καὶ
 τῇ πείρᾳ θαρρῶν μέρος οὐ μικρὸν τῆς ἐλπίδος ἐν αὐτοῖς 15
 ἐσάλευεν. ἐπεὶ δὲ ἡ μάχη συνέστη, πάντες μὲν τὴν κατὰ
 δύναμιν ἐπιδεικνύμενοι προθυμίαν τοῖς πολεμίοις ἐνέκειντο,
 ὑπερτέρου δὲ πολλῷ τοῦ Ῥωμαϊκοῦ γενομένου στρατεύματος
 οὗτοι μόνοι πρὸς φυγὴν τραπέντες τὰς τάξεις ἀπέλιπον, ὥστε
 καὶ αὐτὸν <τὸν> Καίσαρα σὺν ὀλίγοις ἐπελάσαντα καλεῖν τε 20
 αὐτοὺς καὶ κοινωνεῖν τῆς νίκης παρακελεύεσθαι, τοὺς δὲ
 5 μηδὲ οὕτω μετασχεῖν ἐθέλησαι τῆς μάχης. εἰκότως τοίνυν
 ὁ Καῖσαρ ἀχθόμενος ἐφ' οἷς τό γε ἦγον εἰς αὐτοὺς ἐκ-
 δεδώκασιν τοῖς βαρβάροις τοὺς δημοφύλους, τὴν μὲν ἀπὸ τῶν
 νόμων ὠρισμένην τιμωρίαν αὐτοῖς οὐκ ἐπέθηκεν, ἀμφιέσας 25
 δὲ ἐσθῆτι γυναικείᾳ διὰ τοῦ στρατοπέδου παρήγαγεν ἐπ'
 ἑξαγωγῇ, στρατιώταις ἀνδράσι χαλεπωτέραν θανάτου τὴν

3. ἀργέντορα: τὴν V. Ἀργέντορα etiam Iulianus dicit p. 359, 21. ut τὴν delendum sit. Ἀργεντόρατον scripsit Bekk || 7. μυριάδων] χιλι-
 ἄδων Vales. ad Amm. XVI, 12, 63, recte puto || ἀπο//λομένων, ο radendo
 ex ω V || 8. τοσοῦτων V², τοσοῦτον V¹ || ἀλλαμένων V², ἀλλαμανῶν V¹
 καὶ in ras. V || διαφθαρεισῶν, ει ex η, V || 9. ἀλεξ. ex ἀλλεξ. V¹ || 20.
 τὸν add. s, om. V || 22. μετασχεῖν V², κατασχεῖν V¹ || 23. τό γε ἦγον
 V², τὸ γεικόν V¹ || 26. παρήγαγεν] περιήγαγεν Bekk || 26. 27. ἐπ' ἑξ-
 αγωγῇ] non 'in aliam provinciam distrahendos' — ita Leunclavius —
 Iulianus milites per castra duxit, sed ut extra vallum tenderent (cf.
 Marquardt Staatsverw. t. II² p. 409, 2). itaque vocabulum, quod recte
 positum est IV, 9, 3, h. l. aut improprie usurpatum est aut corruptum
 27. στρατιώταις V¹, corr. V²

τοιαύτην ποινήν ἡγησάμενος. καὶ ἀπέβη τοῦτο εἰς δέον αὐτῷ τε κἀκείνοις· ἐν γὰρ τῷ δευτέρῳ πρὸς Γερμανοὺς πολέμῳ τὴν ἐπιτεθεῖσαν αὐτοῖς αἰσχύνην ἔχοντες κατὰ νοῦν μόνοι σχεδὸν παρὰ πάντας τοὺς ἄλλους ἠρίστευσαν.

5 4. Ἐπεὶ δὲ ταῦτα διεπονήθη τῷ Καίσαρι, κατὰ σχολὴν στρατιωτῶν συναγείρας πλήθος ἐπὶ τὸν κατὰ τοῦ Γερμανικοῦ παντὸς παρεσκευάζετο πόλεμον. ἀντιπαραταξαμένων δὲ τῶν βαρβάρων πλήθει παμπόλλῳ, τὴν τούτων ἔφοδον οὐκ ἀναμείνας ὁ Καῖσαρ αὐτὸς ἐπεραιοῦτο τὸν Ῥῆνον, ἄμεινον κρί-
 10 νας οὐκ ἐν τῇ τῶν Ῥωμαίων ἀλλ' ἐν τῇ τῶν βαρβάρων γῆ πολεμητέα εἶναι, τούτῳ τε μὴ τὰς πόλεις βαρύνεσθαι καὶ αὐθις τῇ τῶν βαρβάρων ἐπιστασίᾳ. γενομένης δὲ μάχης ἰσχυρο-
 15 τήτης καὶ πλήθους ἀπείρου βαρβάρων ἐν ταύτῃ πεσόντος, ἄχρι τῶν Ἑρκυνίων δρυμῶν τοὺς φεύγοντας ὁ Καῖσαρ ἐπιδιώξας, πολὺν τε ἐργασάμενος φόνον καὶ τὸν υἱὸν τοῦ τῶν βαρβάρων ἡγουμένου Βαδομάριον ζωγρίαν ἐλών, ἀπήγαγε τὸν

1. ποινήν V, τιμωρίαν καὶ ποινήν s || 5. capite quarto omnes Iuliani post pugnam Argentoratensem expeditiones Alamannicas in unam narrationem contractas Zosimus refert. qua in re summa usus est negligentia — scilicet properandum erat ad longam de Iuliani in recuperandis captivis (Amm. XVIII, 2, 19) ἀγγινοία expositionem. ipsius autem Zosimi negligentiae, nec vero Eunapio, dandum puto non solum Chnodomarii cum Vadomarii rebus confusionem (v. infra ad vs. 16), sed etiam quod scriptor *σιτοπομπίαν* Britannicam quae a. 358 accidit primoque capite 8 memoranda erat rebus Alamannicis feliciter peractis subiunxit: quippe tantae multitudini liberatorum — viginti milia fuerunt sec. Iulian. p. 361, 10 H. — victus quaerendus erat. Eunapius res ordine narrasse videtur: in excerptis saltem de legationibus (fr. 12-13 M.) praecedunt res Chamavorum, secuntur Vadomarii, recteque Iulianus in fr. 12 dicitur Chamavis propter commeatus Britannicos pacem gratificatus esse || 6. κατὰ τοῦ V², κατ' αὐτοῦ V¹ || 11. τούτῳ τε μὴ] τοῦ μὴ conieci || 14. Ἑρκυνίων δρυμῶν] Iulian. p. 608 fr. 4 H. || 16. βοῦδομάριον an βαδομάριον h. l. V habeat dubium, potius βοῦδ. ceterum Chnodomarii et Vadomarii res scriptoris festinatio in unum conflavit: Chnodomarium Iulianus post pugnam Argentoratensem Constantio statim miserat (Iulian. p. 359 sq.), contra Vadomarium ultimo demum commorationis Gallicae tempore cepit (Amm. XXI, 3, 1 sq.; Viet. ep. 42, 14). huius autem filium (Vithicabium nomine sec. Ammianum) obsidem aliquando — a 359 putat C. Mueller — apud Iulianum fuisse et ab hoc patri ante reditos captivos Romanos ita remissum esse ut ipse cum exercitu

στρατὸν ἐν τῇ οἰκείᾳ παιωνίζοντα ἐπὶ ταῖς νίκαις ἀνυμνοῦντά
 3 τε τὰ τοῦ Καίσαρος στρατηγήματα. τὸν μὲν δὴ Βαδομάριον
 Ἰουλιανὸς ἐξέπεμπε Κωνσταντίῳ, τῇ τούτου τύχῃ τὴν νίκην
 ἀνατιθεῖς· οἱ δὲ βάρβαροι πρὸς ἔσχατον ἐληλακότες κινδύνου
 καὶ περὶ παίδων ἤδη καὶ γυναικῶν δεδιότες, μὴ ποτε καὶ 5
 μέχρι τῶν τόπων ἐκείνων ἐν οἷς ἦσαν ἐπεξελεθῶν ὁ Καῖσαρ
 ἅπαν αὐτῶν τὸ γένος ἄρδην ληΐσεται, στέλλουσι πρέσβεις
 περὶ φιλίας διαλεξομένους καὶ περὶ τοῦ Ῥωμαίοις μηδεπώ-
 4 ποτε πολεμήσειν. ὁ δὲ Καῖσαρ οὐκ ἄλλως ἔφη περὶ φιλίας
 αὐτοῖς ἐς λόγους ἰέναι, πρὶν τοὺς αἰχμαλώτους ἅπαντας, 10
 ὅσους ἐκ τῶν ἀλουσῶν πόλεων ἔτυχον ἐν τοῖς πρὸ τούτου
 χρόνοις ἀπαγαγόντες, ἀπολαβεῖν. τῶν δὲ καὶ τοῦτο ποιεῖν
 ὁμολογησάντων καὶ πάντας ὅσοι περιείσιν ἔτι διδόναι, πραγ-
 ματευόμενος ὁ Καῖσαρ τὸ μηδένα τῶν αἰχμαλώτων μείναντα
 5 παρὰ τοῖς βαρβάροις λαθεῖν τοιούδε τι μηχανᾶται. τοὺς ἀφ' 15
 ἐκάστης πόλεως τε καὶ κώμης διαφυγόντας μεταπεμφόμενος
 ἀπῆτει λέγειν ὀνομαστὶ τίνας ἀπὸ τῆς ἐκάστου πόλεως ἢ
 κώμης ἀπήγαγον αἰχμαλώτους οἱ βάρβαροι· ἐκάστου δὲ τοὺς
 κατὰ συγγένειαν ἢ γεινιάσιον ἢ φιλίαν ἢ ἄλλην τινα συν-
 τυχίαν ἐγνωσμένους ἐξονομάσαντος, ἐκέλευεν τοῖς βασιλικοῖς 20
 ὑπογραφεῦσιν ἅπαντας ἀπογράφεσθαι. τούτου δὲ γενομένου
 καὶ τῶν πρέσβεων ἀγνοούντων τὸ βούλευμα, διαβὰς τὸν
 Ῥῆνον ἐπέτρεπε τοῖς πρέσβεσι μετὰ τῶν αἰχμαλώτων ἐπαν-
 6 ελθεῖν. τῶν δὲ μετ' οὐ πολὺ τὸ προσταχθὲν πληρωσάντων, 25
 φησάντων τε πάντας ἔχειν τοὺς αἰχμαλώτους, ἐπὶ βήματος
 ὑψηλοῦ καθίσας ὁ Καῖσαρ, στήσας τε τοῦ βήματος ὕψισθεν
 τοὺς ὑπογραφεάς, παρὰ μὲν τῶν βαρβάρων κατὰ τὸ συγκρί-
 μενον παραγενέσθαι τοὺς αἰχμαλώτους ἐκέλευε, τῶν δὲ καθ'
 ἓνα παριόντων καὶ τὰς ἑαυτῶν λεγόντων προσηγορίας οἱ τῷ
 Καίσαρι παρεστῶτες ὑπογραφεῖς ἐκ τῶν ὄντων παρ' αὐτοῖς 30
 γραμμάτων ἀνεξήτουν τὰ τούτων ὀνόματα, καὶ παραβάλλοντες

sequeretur refert Eunap. fr. 13. hic iuvenis videtur esse ὁ υἱὸς τοῦ
 τῶν βαρβάρων ἠγούμενος; rem ipsam scriptoris socordia prorsus cor-
 ruptit || p. 115, 16. ζωργεῖαν V || 1. παιωνίζοντα, ω a m. 2, V || 2. δὴ ex
 δει V || βαδομάριον h. l. V || 7. ληΐσεται] ἀπολέσῃ conieci coll. I, 32, 1 ||

17. ἀπῆτει ex ἀπῆντη V || 20. ἐκέλευε ε || 21. ὑπογραφεῖσιν V || 22. καὶ
 fort. delendum || 23 ἐπέτρεπε] 'imperavit' Leunclavius: ἐπέταξε, bene
 28. παραγενέσθαι] παράγασθαι conieci. cf. Schweighaeuser lex. Polyb. s. v.

οὓς τε πρότερον ἀπεσημειώσαντο καὶ τοὺς φανέντας τῷ
 Καίσαρι, καὶ πολλῶ πλείους τοὺς παρὰ τῶν οἰκείων πολιτῶν
 καὶ κωμητῶν ὀνομασθέντας εὐρόντες, ὕπισθεν παρεστῶτες
 ἐμήνουν τοῦτο τῷ Καίσαρι. τοῦ δὲ τοῖς τῶν βαρβάρων 7
 5 πρέσβεισιν ἀπειλήσαντος πολεμῆν ὡς οὐ πάντας ἀποδοῦσι
 τοὺς αἰχμαλώτους, εἶτα καὶ λείποντας ἐξ ἐκάστης πόλεως τε
 καὶ κώμης ὑποβαλλόντων τῶν ὑπογραφέων ἐξονομάσαντος,
 οἰηθέντες οἱ βάρβαροι θεία τινὲ ῥοπή καὶ τὰ σφόδρα κερυμ-
 μένα καὶ ἄδηλα δηλοῦσθαι τῷ Καίσαρι, πάντας ὅσους ἂν
 10 εὐρωσι ζῶντας παραδώσειν ὁμολογήσαντες, τοὺς πατρίους
 ὄρκους ἐπὶ τούτῳ δεδώκασιν. (5) οὗ δὴ γενομένου καὶ πλῆ-
 θους αἰχμαλώτων ἀποδοθέντος ὅσον εἰκὸς ἦν ἐκ τεσσαράκοντα
 πόλεων κατὰ κράτος ἀλουσῶν συνειλέχθαι, ἠπόρει περὶ τὸ
 πρακτέον ὁ Καῖσαρ, τὰς πόλεις ἄρδην ἀπολομένας ὄρων, τὴν
 15 δὲ γῆν χρόνον οὐκ ὀλίγον μείναςαν ἀγεώργητον, τροφῆς τε
 οὐκ ὀλίγης δεομένους τοὺς ἐκ τῶν βαρβάρων ἀποδοθέντας,
 ἦτις οὐδὲ ἀπὸ τῶν πλησίον πόλεων εὐπόριστος ἦν διὰ τὸ
 μηδὲ ταύτας ἀπειράτους γενομένας τῆς τῶν βαρβάρων ἐφόδου
 τροφῆς ἀρκούσης οὐκ εὐπορεῖν. οὐκ ἔχων οὖν ὅ τι χρήσεται
 20 τοῖς παροῦσι, τοιούδε τι μηχανᾶται. τοῦ Ῥήνου πρὸς ταῖς 2
 ἔσχαταις τῆς Γερμανίας, ὅπερ ἐστὶν ἔθνος Γαλατικόν, εἰς
 τὸ Ἀτλαντικὸν πέλαγος ἐκδιδόντος, οὗ τῆς ἡόνος ἡ Βρετ-
 τανικὴ νῆσος ἐννακοσίοις σταδίοις διέστηκεν, ἐκ τῶν περὶ
 τὸν ποταμὸν ὑλῶν ξύλα συναγαγῶν ὀκτακόσια κατεσκευάσα
 25 πλοῖα μείζονα λέμβων, ταῦτά τε εἰς τὴν Βρεττανίαν ἐκπέμφας
 κομίζεσθαι σῖτον ἐποίει· καὶ τοῦτον τοῖς ποταμίοις πλοίοις
 ἀνάγεσθαι διὰ τοῦ Ῥήνου παρασκευάζων, τοῦτό τε ποιῶν
 συνεχέστερον διὰ τὸ βραχὺν εἶναι τὸν πλοῦν, ἤρκεσε τοῖς

5. ἀποδοῦσι ex ἀποδώσι V² || 6. εἶτα καὶ] εἶτα τοὺς conieci || 8. 9. κερυμμένα V², καὶ κρυμμένα V¹ || 14. τὰς <μὲν> π. coniecit Bekk. at cf. ad II, 12, 2 || ἀπολομένας scripsi, ἀπολυμένας V¹, ἀπολλυμένας V² 5. πεπορθημένας Iulian. p. 359, 6 || 15. ἀγεώργητον <ἄκαρπον> conieci || 16. ὀλίγης V², ὀλίγοις V¹ || 17. πλησίον V || 19. χρήσεται V¹, χρήσεται V² 5 || 21. ἔσχαταις V², ἐσχαταῖς V¹ || γερμανίας V², γερμανείας V¹ || ὅπερ (οὐπερ vel ἤπερ con. Reitemeier) — Γαλατικόν delebat Heyne, non recte. cf. ad p. 72, 13. 14 || 23. ἐνακοσίοις? ἐνάσις II, 7, 2 || 26. τοῦτον V², τοῦτων V¹ || 27. ἀνάγεσθαι] Iulian. p. 360, 13 || 28. ἤρκεσε V², ἤρκεσε V¹

ἀποδοθεῖσι ταῖς οἰκείαις πόλεσιν εἰς τὸ καὶ τροφῇ χρησασθαι καὶ σπεῖραι τὴν γῆν καὶ ἄχρῖς ἀμητοῦ τὰ ἐπιτήδεια ἔχειν.

- 3 Ταῦτα δὲ ἔπραξεν οὕτω σχεδὸν εἰς πέμπτου καὶ εἰκοστὸν τῆς ἡλικίας ἐνιαυτὸν προελθὼν. ἐχόντων δὲ τῶν στρατιω- 5 τῶν πρὸς αὐτὸν εὐμενῶς διὰ τε τὴν τοῦ βίου λιτότητα καὶ τὸ περὶ τοὺς πολέμους ἀνδρεῖον καὶ περὶ χρηματισμὸν ἐγκρατὲς καὶ τὰς ἄλλας ἀρετάς, ἐν αἷς πάντας ὡς εἰπεῖν τοὺς καθ' αὐτὸν ἀνθρώπους ὑπερεβάλετο, φθόνῳ βληθεὶς ὁ Κωνσταντίος ἐπὶ τοῖς Ἰουλιανοῦ κατορθώμασιν, οἰθηθεὶς δὲ τὴν 10 Σαλουστίου, τῶν δεδομένων αὐτῷ συμβούλων ἑνός, ἀρχίνουσαν αἰτίαν αὐτῷ τῆς τοσαύτης εἶναι περὶ τὰ πολέμια καὶ τὴν ἄλλην διοίκησιν δόξης, μεταπέμπεται τοῦτον ὡς δὴ τοῖς κατὰ 4 τὴν ἑῴαν αὐτὸν ἐπιστήσων. ἐτοίμως δὲ τοῦ Ἰουλιανοῦ τοῦτον ἀφέντος (ἐγνώκει γὰρ ἐν ἅπασι Κωνσταντίῳ πειθῆνιος 15 εἶναι) τὰ μὲν ἐπιτετραμμένα πάντα τῷ Καίσαρι καθ' ἑκάστην ὡς εἰπεῖν ἐλάμβανεν οὐκ ὀλίγην ἐπίδοσιν, τῶν στρατιωτῶν ἀξανομένων πλήθει καὶ πολεμικαῖς ἐμπειρίαις, τῶν πόλεων ἐν εἰρήνῃ καὶ ἀπολαύσει τῶν ἀπὸ ταύτης οὐσῶν ἀγαθῶν. (6) πάντων δὲ ὡς εἰπεῖν τῶν αὐτόθι βαρβάρων ἀπογνόντων ἐλπίδι πάσῃ, καὶ ὅσον οὐδέπω τοὺς ἐτι περιλειμμένους ἀπολεῖσθαι πανωλεθρία προσδοκησάντων, Σάξονες οἱ πάντων δὴ καρτερώτατοι τῶν ἐκεῖσε νεμομένων βαρβάρων 20 θυμῷ καὶ ῥώμῃ καὶ καρτερίᾳ τῇ περὶ τὰς μάχας εἶναι νομίζοντες, Κουάδους μοῖραν σφῶν ὄντας εἰς τὴν ὑπὸ Ῥωμαίων 25

2. ἀμητοῦ V², ἀν ἡ τοῦ V¹ || 7. πολέμους ex πολεμίους V¹ || 9. ὑπερεβάλετο V², ὑπερέβαλε τῷ V¹, ὑπερεβάλλετο s || φθόνῳ βληθεὶς] Eunap. fr. 7^a M. || 10. 11. τὴν σαλουστίου V², τὸν σαλουστίου V¹ || 11. ἑνός V², ἐν οἷς V¹ || 13. μεταπέμπεται V², μετὰ πεται V¹ || δὴ Reitemeier, ἤδη V || 17. οὐκ ὀλίγη] expectabam οὐδὲν ἦττον, v. tamen cap. 8, 4 || ἐπίδοσιν] cf. Iulian. p. 359, 2 || 17. 18. στρατιωτῶν s, στρατιωτικῶν V || 18. 19. τῶν <τε> πόλεων? || 21. ἀπογνό//ντων V || 23. καρτερώτατοι ex proximo καρτερία ortum videtur. fort. φοβερώτατοι posuit || 24. 25. νομίζοντες] 'habiti' Leunclavius: νομιζόμενοι, bene. cf. Boecking ad not. occ. p. 551 adn. || 25. Κουάδους] immo Κούχους. cf. Wietersheim-Dahn I² p. 475 sq. pertinet res sine dubio ad tempora priora. at scriptor solita socordia Eunapium excerpens rem antiquiorem postquam memoravit, eam rem quae Iuliano expeditionis in illas regiones ansam dedit, h. e. Chamavorum incursiones, plane omisit, ut nunc quae Eunapius

κατεχομένην ἐκπέμπουσι γῆν. οἱ δὲ ὑπὸ Φράγγων ὁμόρων ²
 αὐτοῖς ὄντων κωλυόμενοι διαβῆναι δέει τοῦ μὴ τῷ Καίσαρι
 δοῦναι δικαίαν αἰτίαν τῆς κατ' αὐτῶν αὐθις ἐφόδου, πλοῖα
 ναυπηγησάμενοι καὶ διὰ τοῦ Ῥήνου τὴν ὑπὸ Φράγγων ἐχο-
 μένην ὑπερβαλλόμενοι γῆν ἐπὶ τὴν ὑπήκοον Ῥωμαίοις ὠρμή-
 θησαν, καὶ τῇ Βαταβίᾳ προσσχόντες, ἦν διχῆ σχιζόμενος ὁ
 Ῥήνος νῆσον ποιεῖ πάσης ποταμίας μείζονα νήσον, τὸ Σαλίω
 ἔθνος, Φράγγων ἀπόμοιραν, ἐκ τῆς οικείας χώρας ὑπὸ Σαξό-
 νων εἰς ταύτην τὴν νῆσον ἀπελαθέντας ἐξέβαλλον. αὕτη δὲ
¹⁰ ἡ νῆσος οὕσα πρότερον πᾶσα Ῥωμαίων τότε ὑπὸ Σαλίω
 κατείχετο. τοῦτο μαθὼν ὁ Καῖσαρ ἀντεπήει μὲν τοῖς Κουάδοις, ³
 παρεγγυᾷ δὲ τῷ στρατῷ τούτοις μὲν κατὰ τὸ καρτερόν δια-
 μάχεσθαι, Σαλίω δὲ μηδένα κτείνειν ἢ κωλύειν ἐπὶ τὰ Ῥω-
 μαίων ὄρια διαβαίνειν οἷα μὴ ὡς πολεμίους ἐφισταμένους τῇ
¹⁵ χώρᾳ, ἀνάγκη δὲ τῇ παρὰ Κουάδων ἐλαύνεσθαι. ταύτης
 αἰσθόμενοι τοῦ Καίσαρος τῆς φιλανθρωπίας οἱ Σάλιοι οἱ
 μὲν ἀπὸ τῆς νήσου μετὰ τοῦ σφῶν βασιλέως εἰς τὴν ὑπὸ
 Ῥωμαίους ἐπεραιοῦντο γῆν, οἱ δὲ συμφυγόντες εἰς τὰ ὄρη
 κατήεσαν, ἰκέται τοῦ Καίσαρος ἅπαντες καθιστάμενοι καὶ ἐθε-

de Chamavis rettulerat ad Chaucos spectare videantur. οἱ δὲ igitur
 (p. 119, 1) Chamavi sunt Chamavorumque nomen p. 119, 11. 15; p. 121,
 7. 11. 24 pro Quadis reponendum || 1. 4. 8. φράγγων § || 3. αὐτῶν §,
 αὐτῶν V || αὐθις in mg. add. V¹. in Francos Iuliani expeditionem ali-
 quam priorem non rettulit scriptor nec potuit referre, quoniam antea
 nil nisi Alamannica Iuliani bella narraverat. dubitari igitur posse
 censeo num ab ipso scriptore αὐθις vñc. positum sit. si ipse posuit
 ita explicandum erit ut ille in Eunapio ad a. 357 adnotatum invenerit
 Francorum copias vastata Germania inferiore a Iuliano fame ad dedi-
 tionem compulsas esse (v. Ammian. XVII, 2, 1 sq., Liban. t. I p. 545,
 15 R., ubi Φράγκους pro φρακτοὺς legendum) indeque priorem Iuliani
 ἐφοδὸν effinxerit. — ceterum Ammiani (XVII, 8, 3. 4) de Iuliani in
 Salios Chamavosque expeditione relatio, quae nec cum Iuliani (p. 361,
 2 H.) nec cum Eunapii (fr. 10 sq.) Zosimique narrationibus conciliari
 potest, deteriore aliquo ex fonte derivata esse videtur ideoque fide
 minus digna || 5. ὑπερβαλλόμενοι V, corr. Bekk || 5. 6. ὠρμήθησαν
 Leunclavius et Syllburg, ὠρμίσθησαν V || 6. προσσχόντες Bekk, προ-
 σχόντες V || διχῆ scripsi, δίχα V §. cf. I 56, 1; III, 12, 5 || 8. ἀπόμοιραν
 V, et sic conii. Bekk, ἀπόμοιρον apographa || 11. ἀντεπήει (ἀντεπήει V)
 . . . 12. παρεγγυᾷ cf. Kaelker de eloc. Polyb. p. 266 sq. || 12. καρτερόν
 scripsi, κρατερόν V § || 13. Σαλίω] Eunap. fr. 10 || 18. ὄρη] ὄρια cum
 Leunclavio Reitemeier, ἀπήεσαν praeterea coniciens

4 λοντὶ τὰ καθ' ἑαυτοὺς ἐκδιδόντες. ὃ δὲ πρὸς μὲν πόλεμον οὐδένα θαρροῦντας ἔτι τοὺς βαρβάρους ὄρων, ἐφόδοις δὲ λαθραίαις καὶ ληστείαις προσέχοντας οὐ μικρά τε οὐδὲ τὰ τυχόντα ἐκ τούτου τὴν χώραν ἐργαζομένους κακά, καὶ ἀπορῶν ὅτι πράξειεν, ἔμφρονι στρατηγήματι ταύτην μετήει τῶν βαρ- 5
 βάρων τὴν τέχνην. (7) ἀνήρ τις ἦν μέγεθος σώματος ὑπὲρ τοὺς ἄλλους ἅπαντας ἔχων, καὶ τὴν ἀνδρείαν ἀνάλογον τῷ σώματι. τούτῳ βαρβάρῳ τὸ γένος ὄντι καὶ ληστεύειν σὺν αὐτοῖς εἰωθότι παρέστη τὰ οἰκεία ἤδη καταλιπόντι 10
 2 πρὸς τοὺς ὑπὸ Ῥωμαίοις Κελτοὺς μεταστῆναι. διατρίβων οὖν ἀπὸ χρόνου τινὸς ἐν Τριβέροις (ἔστι δὲ αὕτη πόλις μεγίστη τῶν ὑπὲρ τὰς Ἄλπεις ἐθνῶν) ἐπειδὴ τοὺς ὑπὲρ τὸν Ῥήνον βαρβάρους ἐώρα τὰς τῆδε κατατρέχοντας πόλεις καὶ τὰ πάντων ἀκωλύτως ληζομένους, ὅτε τὴν τοῦ Καίσαρος οὐπω Ἰουλιανὸς εἶχεν ἀρχήν, ἀμύνειν μὲν διανοεῖτο τοῖς 15
 πόλεσιν, οὐκ ἔχων δὲ παρρησίαν οἷα νόμου μηθενὸς αὐτῷ τοῦτο ποιεῖν ἐπιτρέψαντος, τὴν μὲν ἀρχὴν μόνος εἰς τὰ δασύτατα κρυπτόμενος τῶν ὑλῶν ἐκαραδόκει τὰς τῶν βαρβάρων ἐφόδους, καὶ νυκτὸς ἐπιῶν ἤδη παρειμένους μέθη καὶ ὑπνω κεφαλὰς ὄσων οἷός τε ἦν βαρβάρων ἀπέτεμεν καὶ τοῖς ἐν τῇ 20
 3 πόλει φέρων ἐδείκνυ. συνεχῶς δὲ τοῦτο ποιῶν ὄκνον οὐκ ὀλίγον ἐποίησε τοῖς βαρβάροις, ἀγνοοῦσι μὲν τὸ γινόμενον, τῷ δὲ καθ' ἑκάστην ὡς εἰπεῖν ἐλαττοῦσθαι τοῦ κακοῦ συναισθανομένοις. ἐπειδὴ δὲ καὶ ἄλλοι συνεμίγησαν τούτῳ ληστὰὶ καὶ καθ' ἓνα συνιόντες πλῆθος γερόνασι, τότε δὴ τῷ Καί- 25
 σαρι προσελθὼν ὁ Χαριέττων (τοῦτο γὰρ ἦν ὄνομα τῷ ταύτην εὐρόντι πρώτῳ κατὰ τῶν βαρβάρων ἐπιβουλήν) ἀναφαίνει τὸ
 4 πρότερον οὐπω πολλοῖς ἐγνωσμένον. ὃ δὲ Καῖσαρ, ἐπειδὴ μὴ δάδιον ἦν αὐτῷ διὰ τοῦ στρατοπέδου ταῖς ἐν νυκτὶ τῶν βαρβάρων λαθραίαις ἐφόδοις ἐπεξιέναι (κατ' ὀλίγους γὰρ καὶ 30
 ἐν πολλοῖς ἑαυτοὺς διασπείραντες ἐλήστενον, ἡμέρας δὲ γενομένης οὐδένα θεάσασθαι παντάπασιν ἦν· ἐν γὰρ τοῖς περὶ

1. ἐκδιδόντες scripsi, ἐνδιδόντες V s. cf. ad I, 72 || 4. ἀπο//ρῶν, q erasa, V || 6. ἀνήρ τις ἦν] Eunap. fr. 11 || 7. ἀνδρείαν Bekk || 16. οἷα νόμον V², οἷαν ὁμοῦ V¹ || 19. παρειμμένοις V || μέθει V || 20. ἀπέτεμε s || 21. εδεικνυ συνεχῶς, v σ in ras. V² || 22. ἐνεποίησε coni. Syllb, bene || 24. ἐπειδὴ V, ἐπει s || 26. χαριεττων V¹, χαριέττων V² || ἦν accessit ex V || 27. 28. τὸ πρότερον] τὸ προτέρημ' conieci || 30. ὀλίγους V², ὀλίγον V¹

τοὺς ἀγροὺς θρυμοῖς ἀπεκρούποντο, σιτούμενοι τὰ ἐκ τῆς
 ληστείας αὐτοῖς προσγινόμενα), τὸ δυσχεύρωτον τῶν πολεμίων
 λαβῶν κατὰ νοῦν εἰς ἀνάγκην κατέστη τοῦ μὴ στρατοπέδω
 μόνον ἀλλὰ καὶ ληστικῷ συστήματι τοὺς ληστὰς μετελθεῖν.
 ἀποδεξάμενος οὖν τὸν Χαριέτιωνα καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ, συν- 5
 ἄψας τε αὐτοῖς τῶν Σαλίων πολλοὺς, νυκτὸς μὲν αὐτοὺς
 ληστεύουσι τοῖς Κουάδοις οἷα μεμελετημένους ληστείαις ἐπ-
 ἐπεμπευ, ἡμέρας δὲ οὔσης ἐν τοῖς ὑπαίθροις ἔταπτε τὰ στρα-
 τόπεδα, καὶ πάντας ὅσοι τὸ ληστικὸν οἰοί τε ἐγίνοντο
 10 διαφυγεῖν ἔκτεινε. τοῦτό τε ποιῶν διετέλεσεν, ἕως ὅτε κατα- 6
 στάντες εἰς ἐσχάτην στενοχωρίαν οἱ Κουάδοι, καὶ ἐκ πολλῶν
 ὀλίγοι γενόμενοι, προσεχώρησαν ἅμα τῷ σφῶν ἡγουμένῳ τῷ
 Καῖσαρι, πληθὸς τε αἰχμαλώτων ἤδη συλλαβόντι κατὰ τὰς
 προτέρας ἐφόδους καὶ τὸν τοῦ βασιλέως παῖδα παρὰ Χαριέ-
 15 τινωνος εἰλημμένον. ἐπεὶ δὲ ἰκετηρίας αὐτοὺς ἐλεεινῶς προ- 7
 τεινομένους ἀμήρους ἀπήτει τῶν ἐπισήμων τινὰς καὶ τούτοις
 ἅμα τὸν τοῦ βασιλέως υἱόν, εἰς θρήνον οἰκτρότατον καταστὰς
 ὁ τῶν βαρβάρων ἡγούμενος ὤμνυε θακρῶν ὡς ἀπόλοιτο
 μετὰ τῶν ἄλλων αὐτῷ καὶ ὁ υἱός. τότε τοίνυν ἐλεήσας ὁ
 20 Καῖσαρ δάκρυα πατρὸς τὸν τε παῖδα αὐτῷ δείκνυσιν ἐν
 εὐπαθείᾳ τρεφόμενον, καὶ φήσας ἔχειν ἐν ἀμήρου τάξει, καὶ
 σὺν αὐτῷ τῶν εὖ γεγονότων ἄλλους ἀμήρους λαβῶν, ἐφιλο-
 τιμήσατο τὴν εἰρήνην ἐφ' ᾧ μηδέποτε κατὰ Ῥωμαίων χεῖρας ἄραι.

8. Ταῦτα οὕτως διαθεὶς ὁ Καῖσαρ Σαλλοῦς τε καὶ Κουά-
 25 δων μοῖραν καὶ τῶν ἐν τῇ Βαταονίᾳ νήσῳ τινὰς τάγμασιν
 ἐγκατέλεξεν, ἃ καὶ νῦν ἐφ' ἡμῶν ἔτι δοκεῖ περισώζεσθαι.
 κατὰ δὲ τοὺς αὐτοὺς χρόνους Κωνσταντίος ὁ βασιλεὺς ἦν

6. αὐτοὺς Syll, αὐτοῖς V || 7. μεμελετημένους ε, μεμελημένους V ||

7. 8. ἐπέπεμπευ Bekk, ἔπεμπευ V || 9. πάντας V², παν ^{||||}σ V¹, v incerta ||
 10. ἔκτεινε V || 11. κούαδοι V || 12. προσεχώρησαν] cf. amplam Eunarii (ex
 hoc Petrus Patric. F. H. G. t. IV p. 191, 18) narrationem fr. 12, ex
 qua simul disci potest quem ad modum putidam rhetoris Sardiani
 ubertatem Zosimus ad exile compendium redelegerit || 13. τὲ V², δὲ V¹ ||
 16. τούτοις ex τούτους V¹ || 18. ὤμνυε] ὤμνυ scribendum puto || ἀπόλοιτο
 V², ἀπολοῖω V¹ || 22. ἄλλους] iuvenis matrem solam sec. Eunarium |
 24. οὕτω ε || δὲ καὶ V || 25. βαταουνία V || 26. ἡμῶν, ut vid., V², ἡμῖν
 V¹. ex Eunario nimirum hoc quoque transcripsit, cuius temporibus
 revera erat cohors undecima Chamavorum: not or. XXXI, 61 || 27. ἦν
 sup. scr. V¹

κατὰ τὴν ἑώραν τὰ Περσῶν ἔχων ἐν φροντίδι μόνα καὶ τοῖς ἐκεῖσε πολέμοις ἐγκαρτερῶν· τὰ τε γὰρ ὑπὲρ τὰς Ἄλπεις ἔθνη καλῶς εἶχεν αὐτῷ τῇ τοῦ Καίσαρος κυβερνώμενα προνοία, καὶ Ἰταλία πᾶσα καὶ Ἰλλυριοὶ κίνδυνον εἶχον οὐδένα, τῶν ὑπὲρ τὸν Ἰστρον βαρβάρων δέει τοῦ μὴ διὰ Γαλατίας τὸν Καίσαρα διαβάντα τὸν Ἰστρον αὐτοῖς ἐπελθεῖν σωφρονούντων. Κωνσταντίου τοίνυν ἐν τούτοις ὄντος οἱ Πέρσαι, Σαπώρην ἔχοντες βασιλέα, τὰ περὶ τὴν μέσσην ἐλήζοντο τῶν ποταμῶν, καὶ τὰ περὶ τὴν Νίσιβιν ἅπαντα καταστρεψάμενοι καὶ αὐτὴν ἤδη πάσῃ δυνάμει τὴν πόλιν ἐπολιόρκουν. τοῦ δὲ στρατηγοῦ Λουκιλλιανοῦ πρὸς τὴν πολιορκίαν ἀρέσαντος, καὶ νῦν μὲν τοῖς ἀπὸ τῆς τύχης ὀρθῶς χρησαμέμον νῦν δὲ καὶ στρατηγήμασιν, ἣ μὲν πόλις τὰ περιστάντα διέφυγεν, εἰς ἔσχατον ἐλθοῦσα κινδύνου. τὸ δὲ ὅπως περιττὸν ἠρησάμην διεξελεθεῖν, αὐτοῦ τοῦ Καίσαρος ἐν ἰδίᾳ συγγραφῇ πάντα ἀφηγησαμένου τὰ τότεπραχθέντα, ἅπερ ἔστιν εἰς χεῖρας λαβόντα τὴν ἐν λόγοις ἄκραν τοῦ ἀνδρὸς συνιδεῖν ἀρετήν.

Δοκούντων δὲ εἶναι τῶν κατὰ τὴν ἑώραν ἐν ἡσυχίᾳ, καὶ τῶν τοῦ Καίσαρος κατορθωμάτων <ἐν> τοῖς ἀπάντων στόμασιν ὄντων, δεινῶς ὁ Κωνσταντίος συνεστάλη τῷ φθόνῳ. τῇ δὲ τῶν ἐν Κελτοῖς τε καὶ Ἰβηροσι πραγμάτων εὐημερία δακνόμενος ἐμηχανᾶτο προφάσεις, δι' ὧν ἂν δυνηθεῖν κατὰ βραχὺ καὶ ἀνεπαισθήτως τὰς τοῦ Καίσαρος ἐλαττώσαι δυνάμεις, οὕτω τε τῆς ἀξίας αὐτὸν παραλῦσαι. πέμπει τοίνυν ὡς αὐτόν, τάγματα δύο τῶν ἐν Κελτοῖς στρατιωτῶν ἐκ-

1. τὴν ἑώραν V², τ////////ῶν V¹ || 3. κυβερνώμενα V², κυβερνόμενα V¹ || 4. Ἰλλυριοὶ V², Ἰλλύριοι V¹ || 5. διὰ γαλατίας V², διαρα τίας V¹. conicerem διὰ Ῥαιτίας, nisi hic omnia confusa essent || 9. spectant haec ad Nisibis a. 350 oppugnationem: Tillemont t. IV p. 674, Clinton F. R. t. II p. 103, quam Zosimus falso a. 359 tribuit. Lucillianum autem ideo urbi obsessae praefecit, quod eum a Constantio contra Persas missum esse iam antea (II, 45) narraverat || 15. ἐν ἰδίᾳ συγγρ.] Iulian. or. I p. 27 sq. Sp., or. II p. 62 sq. Sp. || 18. ἑώραν] ἐσπέραν Hecker progr. Kreuznach. a. 1886 p. 40, scriptorem, non librarios, corrigens || 19. ἐν add. Syll, om. V || 22. δακνόμενος] cf. Eunap. fr. 7^a M. || 23. ἀνεπαισθήτως V, ἀνεπαισχόντως ex apographis Syll et Reitemeier || 24 sq. plane inepta sunt. quoniam dixerat Constantium voluisse κατὰ βραχὺ καὶ ἀνεπαισθήτως Iuliani copias minuere, iam fingit imperatorem paulatim ter milites a Caesare abducentem. praeterea prorsus insulsa sunt verba p. 123, 4 τὰ μὲν — 7. ἐνθυμουμένων. quae aliquando, simul cum

πεμφθῆναι κελεύων ὡς δὴ τῆς ἀπὸ τούτων δεόμενος βοηθείας. Ἰουλιανοῦ δὲ ἀγνοία τῆς αὐτοῦ προαιρέσεως, καὶ ἅμα διὰ τὸ 4 μὴ πρόφασιν ὀργῆς αὐτῷ δοῦναι, τὸ ἐπίταγμα παραχρῆμα πληρώσαντος, τὰ μὲν ἐν Κελτοῖς ἤξιούτο πάσης ἐπιμελείας, 5 τοῦ στρατιωτικοῦ κατὰ τὸ συνεχὲς ἀξανομένου, καὶ τῶν παροικούντων ταῖς ἐσχατιαῖς βαρβάρων κατεπιτηχότων καὶ πόλεμον μὲν οὐδὲ ὄναρ ἐνθυμουμένων, Κωνστάντιος δὲ καὶ ἕτερα τάγματα στρατιωτικὰ πεμφθῆναί οἱ παρὰ τοῦ Καίσαρος ἦτι. καὶ τυχῶν τῆς αἰτήσεως ἄλλας μετ' οὐ πολὺ τέσσαρας ἴλας 10 ὡς αὐτὸν ἐκέλευεν ἐκπεμφθῆναι, καὶ παραχρῆμα παρασκευάζεσθαι πρὸς ἐκδημίαν ὁ Καῖσαρ τοῖς στρατιώταις ἐσήμαιεν.

9. Ἰουλιανοῦ δὲ ἐν τῷ Παρισίῳ (Γερμανίας δὲ αὕτη πολίχνη) διατρίβοντος, ὡς δὴ πρὸς ἐκδημίαν εὐτρεπεῖς ὄντες οἱ στρατιῶται νυκτὸς ἄχρι βαθείας ἐδείπνουν περὶ τὰ αὐτόθι 15 βασιλεία, τῶν βουλευομένων κατὰ τοῦ Καίσαρος οὐδὲ ἐν λογιζόμενοι. τῶν δὲ ταξιαρχῶν τινὲς τὸ πάλαι κατ' αὐτοῦ μηχανώμενον ἐπὶ τῶν πραγμάτων εὖρον ἀληθές, καὶ ἀνώ- νυμα γραμμάτια τῶν στρατιωτῶν ἐν μέσῳ κατὰ τὸ λεληθὸς διαρρήψαντες ἐδήλουν διὰ τούτων ὡς ὁ Καῖσαρ, ὁ δοὺς 20 ἅπασιν ὡς εἶπεν τὸ κατὰ βαρβάρων τρόπαια στήσαι διὰ τῶν οἰκείων στρατηγημάτων κατὰ μηδέν τε τῶν καθ' ἕκαστον ἐν τῷ μάχεσθαι διαλλάττων, εἰς ἐσχατον ἤξει κινδύνου κατὰ βραχὺ τοῦ βασιλέως τὴν αὐτοῦ δύναμιν ὑποκλέπτουτος, εἰ μὴ συνδραμόντες ἅπαντες ὁμοῦ τὴν τῶν στρατιωτῶν κω-

δὲ post Κωνστάντιος, eicere volebam, eo magis quod dittographia videri potest esse eorum quae cap. 5 extr. leguntur; at nunc retinenda puto || p. 122, 24 nescio an lacuna sit primitusque fuerit πέμπει τοίνυν <νοτάριον> (vel sim., cf. Gothofr. ad cod. Theod. t. I p. 29 R.), ὡς αὐτὸν δ. τ. cf. p. 123, 10 || 5. ἀξανομένου scripsi coll. III, 5, 4, ἀξουμένου V, ἀξομένου Bekk || 7. post ἐνθυμουμένων fort. lacuna: <ἀγαπόντων δὲ εἰ τὰ σφέτερα ἐπ' ἀδείας νέμεσθαι συγχωροῖντο> vel sim. || 8. τάγματα ex πράγματα radendo V || 12. παρησία V || Γερμανίας (γερμανείας V)] Γαλατίας reponerat Boecking ad not. occ. p. 1024. at in talibus rebus Zosimum corrigere non licet || 13. πολίχνη] Iulian. p. 438, 6 || εὐτρεπεῖς ὄντες V², εὐτρεπίσουτες V¹ || 16. ταξιαρχῶν Bekk, ταξιαρχῶν V || 17. μηχανώμενον V², μηχανόμενον V¹ || 18. γραμμάτια] cf. III, 31, 2; IV, 53, 3; γραμματεῖα semel. γραμματεῖον in Iuliano p. 355, 9; 364, 20 edidit Hertlein || 19. διαρρήψαντες V¹, corr. V² || 21. κατὰ μηδέν τε V, καὶ μηδέν τι ε || 22. διαλλάττων V¹, corr. V² || 23. τοῦ sup. scr. V¹

- 2 λύσαιεν ἐκδημίαν. ταῦτα τὰ γραμματίδια διεσπαρμένα τινὲς τῶν στρατιωτῶν ἀναγνόντες, καὶ εἰς τὸ πλῆθος τὸ μελετώμενον ἐνεργόντες, ἐξηρέθισαν ἅπαντας εἰς ὀργήν. καὶ ἀναστάντες ἐκ τοῦ πότου σὺν θορύβῳ πολλῷ, τῶν κυλίκων ἐν ταῖς χερσὶν ἔτι κειμένων, ὥρμησαν ἐπὶ τὰ βασιλεία, διαρρή-⁵ξαντές τε τὰς θύρας σὺν οὐδενὶ κόσμῳ κατάγουσι δημοσίᾳ τὸν Καίσαρα, καὶ ἐπὶ τινος ἀσπίδος μετέωρον ἄραντες ἀνεῖπόν τε σεβαστὸν αὐτοκράτορα, καὶ ἐπέθεσαν σὺν βίᾳ τὸ
- 3 διάδημα τῇ κεφαλῇ. ὃ δὲ δυσανασχετῶν μὲν ἐπὶ τῷ γεγονότι, τὸ δὲ ἀνακαλέσασθαι τὸ πραχθὲν οὐδεμίαν οἰηθεὶς ἔχειν¹⁰ ἀσφάλειαν Κωνσταντίου μήτε ὄρκους ἐμμένοντος μήτε συνθήκαις ἢ ἄλλην τινὰ τῶν ἐν ἀνθρώποις πίστιν φυλάττοντος, ὅμως ἐπειρᾶτο τῆς αὐτοῦ γνώμης, καὶ πρέσβεις ἐκπέμψας παρὰ τὴν αὐτοῦ προαίρεσίν τε καὶ γνώμην ἔφη προβῆναι τὰ τῆς ἀναρρήσεως, οἷς εἰ παράσχοι συγγνώμην, ἔτοιμος ἔφασκεν¹⁵ εἶναι τὴν τοῦ Καίσαρος ἔχειν ἀξίαν, ἀποθέμενος τὸ διάδημα.
- 4 Κωνσταντίος δὲ εἰς τοσοῦτον ὀργῆς τε καὶ ἀλαξουεῖας ἠνέχθη ὥστε πρὸς τοὺς πρέσβεις εἰπεῖν ὡς προσήκει Ἰουλιανὸν τοῦ ξῆν ἀντεχόμενον ἀποθέσθαι πρὸς τῇ βασιλείᾳ καὶ τὸ τοῦ Καίσαρος σχῆμα, καταστάντα δὲ ἰδιώτην ἑαυτὸν τῇ προ-²⁰αιρέσει τοῦ βασιλέως ἐκδοῦναι· μηδὲ γὰρ πείσεσθαι τι δεινὸν μῆδὲ ἀντάξιον ὧν ἐτόλμησε. ταῦτα ἀκηκοὼς Ἰουλιανὸς παρὰ τῶν πρέσβεων εἰς τὸ ἐμφανὲς ἔδειξεν ἣν εἶχε περὶ τὸ θεῖον προαίρεσιν, ἀντικρὺς εἰς ἐπήκοον πάντων εἰπὼν ὡς τοῖς θεοῖς ἄμεινον ἢ τοῖς Κωνσταντίου λόγοις ἑαυτὸν τε καὶ τὸν²⁵ ἑαυτοῦ βίον ἐκδοῦναι.
- 5 Ἐντεῦθεν ἅπασι φανερὰ γέγονεν ἡ πρὸς Ἰουλιανὸν Κωνσταντίου δυσμένεια. καὶ Κωνσταντίος μὲν πρὸς ἐμφύλιον παρεσκευάζετο πόλεμον, Ἰουλιανῷ δὲ δυσχεραίνειν ἐπὶ τοῖς συμβεβηκόσιν ἐπήει, ὡς, εἰ μέλλοι τῷ τὴν ἀρχὴν αὐτῷ δεδω-³⁰κότι τοῦ Καίσαρος πολεμεῖν, ἀχαρίστον παρὰ τοῖς πολλοῖς ἀποίσειται δόξαν. ὄντι δὲ περὶ ταῦτα καὶ πᾶσαν γνώμην ἀνακυκλοῦντι, σφόδρα τε ὀκνηρῶς ἔχοντι πρὸς ἐμφύλιον

1. ταῦτα sup. scr. V² || 4. πότου V², et sic corr. Reitemeier apographorum τόπου, ποτοῦ V¹ || 4. 5. ἐν ταῖς χερσὶν in mg. add. V² || 8. σευστὸν V || 15. συγγνώμην Sylb, γνώμην V || 17. ἀλαξουεῖας V, corr. Bekk || ἠνέχθη] ἐξηνέχθη coniecti coll. IV, 56, 3; V, 14, 4 || 21. ἐκδοῦναι V², ἐ//δοῦναι V¹ || 22. ἀν//άξιον, τ erasa, V, ἄξιον 5

πόλεμον, ἔδειξε δι' ἔνυπνίου τὸ θεῖον αὐτῷ τὸ ἐσόμενον· ἐν 6
Βιέννῃ γὰρ διατρίβοντι κατ' ὄναρ ὁ Ἥλιος ἐδόκει δεικνύναι
τοὺς ἀστέρας αὐτῷ, λέγειν τε ταῦτα τὰ ἔπη

Ζεὺς ὅταν εἰς πλατὺ τέρμα πέλη κλυτοῦ Ἵδροφοίου,

9 Παρθενικῆς δὲ Κρόνος μοίρῃ βαίνῃ ἐπὶ πέντε

εἰκοστῇ, βασιλεὺς Κωνσταντίος Ἀσίδος αἴης

τέρμα φίλου βιότου στυγερόν καὶ ἐπάδυνον ἔξει.

τούτῳ τῷ ἔνυπνίῳ θαρρήσας εἶχετο μὲν κατὰ τὸ σύνηδες 7
αὐτῷ τῆς τῶν κοινῶν πραγμάτων ἐπιμελείας, ἐπεὶ δὲ ἦν ἔτι

10 χειμῶν, τὰ μὲν ὅσα περὶ τοὺς βαρβάρους τῆς δευσῆς ἠξιοῦτο
προνοίας, ὥστε, εἰ δεήσει καὶ τῶν ἄλλων αὐτὸν ἀντιλαβέσθαι
πραγμάτων, ἐν ἀσφαλείᾳ πάσῃ τὰ ἐν Κελτοῖς πράγματα μείναι,
παρεσκευάζετο δέ, Κωνσταντίου κατὰ τὴν ἐφ᾽ ὄντος, τὴν

15 αὐτοῦ προκαταλαβεῖν ἐπιχειρήσιν. (10) ἀκμάζοντος δὲ ἡδη
τοῦ θέρους διαθεῖς τὰ περὶ τοὺς ὑπὲρ τὸν Ῥῆνον βαρβάρους,
καὶ τοὺς μὲν πολέμῳ σωφρονεῖν ἀναγκάσας, τοὺς δὲ τῇ
πείρᾳ τῶν προλαβόντων εἰρήνην ἀγαπᾶν μᾶλλον ἢ πόλεμον
πεισας, ὡς ἐς μακρὰν ἀποδημίαν διέταττε τὸ στρατόπεδον,

20 κατὰσθῆσας δὲ ταῖς πόλεσι καὶ ταῖς ἐσχατιαῖς πολιτικούς τε
καὶ στρατιωτικούς ἡγεμόνας ἅμα τῇ δυνάμει ἦει εἰς τὰς
Ἄλπεις. ἐλθὼν δὲ εἰς Ῥαιτούς, ὅθεν ὁ Ἰστρος ἀρχόμενος 2

Νωρικούς τε καὶ Παιονίαν πᾶσαν παραμείβεται καὶ προσέτι
γε Δάκας καὶ τοὺς ἐν Θράκῃ Μυσοὺς καὶ Σκύθας, οὕτω τε
εἰς τὸν Εὐξείνιον ἕξεισι πόντον, πλοῖα ποτάμια κατασκευάσας

25 αὐτὸς μὲν ἅμα τρισχιλίους εἰς τὸ πρόσω διὰ τοῦ Ἰστροῦ
παρήγε, δυσμυρίους δὲ πεξῆ τὸ Σίρμιον καταλαμβάνειν διέταττεν.

ἐπεὶ δὲ ἦν συνεχῆς εἰρεσία μετὰ τῆς τοῦ ζοῦ φορᾶς καὶ τῶν 3
ἐτησίων ἀνέμων αὐτῷ συντελεσάντων, ἐνδεκάτῃ μὲν ἡμέρᾳ
περὶ τὸ Σίρμιον ἤλθε, φοιτησάσης δὲ ἀγγελίας ὡς ὁ βασι-

30 λεὺς παρεγένετο, πάντες μὲν ὡς εἰπεῖν Κωνσταντίου ἡγοῦντο

4. eidem versus extant etiam apud Ammianum XXI, 2, 2 et Zo-
naram XIII, 11 || τέρμα ex δέσμα V¹ || μόλῃ rectius Amm. et Zon. || 5.
//μοίρῃ, σ erasa?, V. μοίρης Zon. || πέμπτη Amm., bene, πέμπτης Zon. ||
6. εἰκοστῆς Zon. || 18. ἐς sup. scr. V² || διέταττε V || 20. ἅμα τῇ δυνάμει
ἦει εἰς τὰς] duplex hiatus vitium prodit. fort. διήει τὰς scripsit.
'Alpes' videntur esse 'Marcianae silvae': Ammian. XXI, 8, 2 || 26.

παρήγε//, ν erasa, V || δυσμυρίους V || διέταττεν V || 29. ἀγγέ^λ in mg.
V add. al. m.

εἶναι τὸν ἐπιστάντα, δεξάμενοι δὲ Ἰουλιανὸν ἐν ἐκπλήξει πάντες ἦσαν, φάσματι τὸ συμβὰν ἀπεικάζοντες. φθασάσης δὲ μετ' οὐ πολὺ καὶ τῆς ἀπὸ Κελτῶν αὐτῷ παρακολουθούσης δυνάμεως, τῇ Ῥωμαίων γερουσία καὶ ταῖς ἐν τῇ Ἰταλίᾳ δυνάμεσιν ἔγραφεν ἔχειν ἐν ἀσφαλεῖ τὰς πόλεις ὡς αὐτοῦ βασι- 5
 4 λέουτος. ἐπεὶ δὲ Ταῦρος καὶ Φλωρέντιος οἱ κατ' ἐκείνουν τὸν ἐνιαυτὸν ὑπάτοι, τῆς Κωνσταντίου μερίδος ὄντες, ἅμα τῷ μαθεῖν ὅτι Ἰουλιανὸς ὑπερβὰς τὰς Ἄλπεις εἰς Παιονίαν ἀφίκετο φυγῇ τὴν Ῥωμαίων ἀπέλιπον, φυγάδας μὲν αὐτοὺς ὑπάτους ἐν τοῖς συμβολαίοις ἐκέλευε γράφεσθαι, πάσας δὲ 10
 τὰς πόλεις ἃς ἔτυχεν ἤδη διαδραμιῶν ἐφιλοφρονεῖτο, χρηστὰς ἐναποτιθέμενος πᾶσιν ἐλπίδας. ἔγραφε δὲ καὶ Ἀθηναίοις καὶ Λακεδαιμονίοις καὶ Κορινθίοις, τὰς αἰτίας τῆς σφετέρας ἐμφαινῶν ἀφίξεως.

11. Ὅντι δὲ αὐτῷ κατὰ τὸ Σιρμίον ἐξ ἀπάσης ὡς εἰπεῖν 15
 τῆς Ἑλλάδος ἐστέλλοντο πρέσβεις, οἷς ἀποκρινάμενος τὰ προσήκοντα, καὶ ὅσα ἦν δίκαια φιλοτιμησάμενος, σὺν τῷ παρὰ Κελτῶν στρατοπέδῳ καὶ ἕτερον ἐκ τε αὐτοῦ τοῦ Σιρμίου καὶ τῶν Παιόσι καὶ Μυσοῖς ἐνιδρυμένων ταγματῶν συναγαγὼν, ἐπὶ τὰ πρόσω παρήει. καταλαβὼν δὲ τὴν Νάϊσον αὐτόθι 20
 μετὰ τῶν μάντεων τὸ πρακτέον ἐσκόπει. ὡς δὲ μένειν αὐτῷ τέως κατὰ χώραν ἐδήλου τὰ ἱερά, τοῦτο ἐποίει, παρατηρῶν 2
 ἅμα καὶ τὸν τῷ ἐνυπνίῳ δηλούμενον χρόνον. ὡς δὲ καὶ τὰ τῶν ἀστρώων συντρέχειν ἐδόκει κινήσειν, ὄντι κατὰ τὴν Νάϊσον ἐκ τῆς Κωνσταντινουπόλεως αὐτῷ πλῆθος ἰππέων 25
 ἀπήγγειλεν ὡς Κωνσταντίος μὲν ἐτελεύτησε, καλοίη δὲ Ἰουλιανὸν ἐπὶ τὴν τῶν ὄλων ἀρχὴν τὰ στρατόπεδα. δεξάμενος δὴ τὸ παρὰ τοῦ θείου δεδωρημένον εἶχετο τῆς ἐπὶ τὰ πρόσω πορείας. ἐπεὶ δὲ εἰς τὸ Βυζάντιον παρεγένετο, πάντες μὲν αὐτὸν σὺν εὐφημίαις ἐδέχοντο, πολίτην καὶ τροφίμον ἐαυτῶν 30
 ὀνομάζοντες οἷα δὴ ἐν ταύτῃ τεχθέντα τε καὶ τραφέντα τῇ πόλει, καὶ τὰ ἄλλα θεραπέυοντες ὡς μεγίστων τοῖς ἀνθρώ-

9. τὴν Ῥωμαίων] τὴν Ῥώμην coniecti || ἀπέλ/ιπον, ε erasa, V ||
 13. τὰς V², τῆς V¹ || 16. ἀποκρινάμενος Bekk, ἀποκρινόμενος V || 17.
 σὺν τῷ V¹ ex τὰ (om. σὺν) || 17. 18. παρὰ κελτῶν V², παρακίλω V ||
 22. τέως V², τὲ ὡς V¹ || τοῦτο δὲ ἐποίει V || 28. δὴ cum Leunclavio
 Bekk, δὲ V

ποις αἴτιον ἐσόμενον ἀγαθῶν. ἐν ταύτῃ τῆς πόλεως ἅμα καὶ 3
 τῶν στρατοπέδων ἐπιμελούμενος ἔδωκε μὲν τῇ πόλει γερου-
 σίαν ἔχειν ὥσπερ τῇ Ῥώμῃ, λιμένα δὲ μέγιστον αὐτῇ δειμά-
 5 καὶ στοᾶν σιγματοειδῆ μᾶλλον ἢ εὐθείαν, ἐπὶ τὸν λιμένα
 κατάγουσαν, ἔτι δὲ βιβλιοθήκην ἐν τῇ βασιλέως οἰκοδομήσας
 στοᾶ καὶ ταύτῃ βίβλους ὅσας εἶχεν ἐναποθέμενος, ἐπὶ τὸν
 κατὰ Περσῶν παρεσκευάζετο πόλεμον. δέκα δὲ διατρίψας ἐν
 τῷ Βυζαντίῳ μῆνας κατέστησε στρατηγούς Ὀρμίσδην καὶ Βί-
 10 κτορα, καὶ τοὺς ταξιάρχους αὐτοῖς καὶ τὰ στρατόπεδα παρα-
 δοὺς ἐπὶ τὴν Ἀντιόχειαν ἤλαυνε. μεθ' ὅσης μὲν οὖν ἡσυ- 4
 χίας καὶ εὐλαβείας τὴν ὁδὸν ἄπασαν οἱ στρατιῶται διήνυσαν,
 λέγειν οὐκ ἀναγκαῖον· οὐδὲ γὰρ ἦν εἰκὸς ἀπηχῆς τι πρᾶξι
 τούτους ὑπὸ Ἰουλιανῷ βασιλεῖ τεταγμένους. ἐπιδημήσαντα
 15 δὲ αὐτὸν τῇ Ἀντιοχείᾳ δέχεται μὲν φιλοφρόνως ὁ δῆμος·
 φιλοθεάμων δὲ ὢν φύσει, καὶ τρυφῇ μᾶλλον ἢ πράξεισι σπου-
 δαίαις ἐκδεδομένος, εἰκότως τὴν περὶ τὰ πάντα τοῦ βασιλέως
 ἐδυσχέραινε φρόνησιν καὶ σωφροσύνην, εἰργοντός τε θεάτρων
 ἑαυτόν, σπανίως τε καὶ οὐδὲ διὰ πάσης θεωρουμένου τῆς
 20 ἡμέρας. ἀφέντες τοίνυν φωνὰς ἀλλοκότους ἐλύπησαν. ὃ δὲ 5
 ἡμύνατο, τιμωρίαν μὲν οὐδεμίαν ἔργῳ αὐτοῖς ἐπιθείς, λόγον
 δὲ ἀστειότατον εἰς αὐτούς τε καὶ τὴν πόλιν συνθείς, ὃς το-
 σαύτην ἐν ἑαυτῷ μετ' εἰρωνείας ἔχει πικρίαν ὥστε πανταχοῦ

1. ἐν ταύτῃ] ἐνταῦθα conieci || 3. ὥσπερ τῇ V, ὥσπερ ἐν τῇ 5.
 locus obscurus et ut videtur corruptus. de aucta a Iuliano senatus
 Cypitani dignitate verba post alios intellegit Sievers 'Leben des Liba-
 nius' p. 58, 8, contra de senatu secundo Kuhn 'Verfassung' t. I p. 179 ||
 4. ἀπό] ὑπό coni. Bekk, inutiliter || ἀλεξιτήριον V || 8. περσῶν ex περ-
 σὸν V¹ || παρ^{εσθ} ἐνάζετο, εσθ ab al. m. ant., V || δέκα] ὀκτώ conieci (ἡ' pro
 ἰ'). cf. Tillemont t. IV p. 518, Clinton F. R. t. I p. 448 || 9. Ὀρμίσδην
 scripsi, ὀρμί^{σδ} // αν, ζ er., σδ a m. 2, V, ὀρμίσδαν 5 || 9. 10. βίκτορα V, βίκτωρα 5.
 cf. A. P. IX, 711 al. || 15. δέχεται μὲν V, δέχεται 5 || 18. εἰργοντός
 scripsi, εἰργομί, ' sup. o a m. 2 (?), V, εἰργόμενον 5. respexit sine
 dubio Zosimus Iul. Misop. p. 436, 17 H.: εἰργα τῶν θεάτρων ἑμαυτόν
 ὑπ' ἀβελτηρίας || 19. οὐδὲ διημερεύω Iulian. p. 437, 9 || θεωρουμένου]
 immo θεωμένου. ἔξ δὲ τοὺς πάντας θεώμενος δρόμους Iulian. p. 437, 11
 19. 20. τῆς ἡμέρας <τὰς ἵπποδρομίας> conieci coll. Iul. p. 437, 7
 20. ἀλοκότους V || 21. ἔργῳ αὐτοῖς ἐπιθείς hiant. αὐτοῖς ἐπιθείς ἔργῳ
 conieci || 23. με', τ' a m. 2, V || ἔχει sup. ser. V² || ὥστε // πανταχοῦ V

γῆς ἤρκεσε τὰ Ἀντιοχέων ὀνειδῆ διενεργεῖν. ἀλλ' ἐκείνοις μὲν ὑπὲρ ὧν ἔπταισαν μετεμέλησεν, ὁ δὲ βασιλεὺς βοηθήσας τὰ εἰκότα τῇ πόλει καὶ πλήθος πολὺ παραδοὺς βουλευτῶν, ἐκ πατρὸς εἰς τοῦτο καταγομένων καὶ ἔτι ὄσους ἔτυχον τεκοῦσαι βουλευτῶν θυγατέρες, ὅπερ ὀλίγαις δεδομένον ἔγνωμεν πόλεσιν, ἄλλα τε πολλὰ καλῶς καὶ δικαίως οἰκονομήσας, ἐπὶ τὸν κατὰ Περσῶν παρεσκευάζετο πόλεμον.

12. Αἰγήοντος δὲ ἤδη τοῦ χειμῶνος τὴν στρατιὰν συναγαγὼν καὶ κατὰ τάξιν ἐν κόσμῳ προπέμψας ἐξώρμησε τῆς Ἀντιοχείας, οὐδὲ τῶν ἱερειῶν αἰσίῳ αὐτῷ γενομένων. τὸ δὲ ὅπως εἰδῶς ὑπερβήσομαι. πέμπτη δὲ τὴν Ἱεράπολιν ἡμέρα καταλαβὼν, ἔνθα ἔδει τὰ πλοῖα πάντα συνδραμεῖν στρατιω-

2. μετεμέλησεν, sen ex san (ut vid.) V¹ || 3. cf. Sievers 'Leben des Libanius' p. 7 || 6. κα//λῶς, λ erasa, V || 8. Zosimi de Persica Iuliani expeditione deque Romanorum reditu narrationem ex Magni Carrheni — quem cum C. Muellero F. H. G. t. IV p. 4 eundem esse puto ac Magnum tribunum ap. Zos. III, 22, 4 et Amm. XXIV, 4, 23 — relatione, cuius particula breviata extat apud Ioannem Malalam p. 328, 20—330, 10 Dind., haustam esse puto. ab eodem Magno etiam Ammianum XXIII, 2 sq. ita pendere existimo ut, si quid pro sua rerum peritia aut addendum aut mutandum arbitraretur, nequaquam dubitaret suum iudicium sequi. denique Libanium quoque in oratione funebri (t. I p. 521 sq. R.) Magni usum esse opusculo puto, neglegentissime ni mirum alienaque saepe immiscentem. Eunapium vero, qui Oribasii ὕπομνηματι usus (Eunap. fr. 8 M.) hanc quoque expeditionem non ut miles homoque sobrius sed ut rhetor insanusque Iuliani admirator narraverat, omnino in hac parte a Zosimo relictum esse arbitror. cf. praef. — singula explanare recenti memoria aggressi sunt C. Ritter 'Erdkunde' t. X p. 137 sq., H. Weissenborn in Erschii et Gruberi 'Encyclopaedie' s. v. Iulianus Apostata, G. R. Sievers 'Stud. z. Gesch. d. roem. Kaiser' (Berol. 1870) p. 239 sq., H. Sudhaus 'de ratione quae intercedat inter Zosimi et Ammiani . . . relationes' diss. Bonn. 1870, F. Spiegel 'erân. Alterthumskunde' t. III (Lips. 1878) p. 295 sq. restant tamen dubia multa, tam de locorum situ quam de nominum scriptura || στρατ//ίαν, ε erasa, V || 11. Ἱεράπολιν] Litarbas Beroeam Batnas (ciseuphratenses) (Iulian. ep. 27) Zos. et Amm. XXIV, 2, 6 omittunt: ni mirum omiserat Magnus. Malal. p. 328, 21: κατέφθασεν ἐν Ἱεραπόλει || ἡμέρα//, ν erasa, V || 12. ἔνθα — p. 129, 3. προέπεμπε] aut Zosimi aut librariorum culpa corrupta sunt. Hierapoli Iulianus cum copias omnes contraxit (Amm. XXIV, 2, 7, τὸ στρατόπεδον εἰς ταὐτὸ συναγαγὼν Iulian. p. 519, 12 H.), tum navium — quae Samosatis conficiebantur (Magn. ap. Mal. p. 329, 1) — praefectis necessaria imperavit (cf. Iulian. p. 519, 13). his in rebus

τικά τε καὶ φορηγά, ἕκ τε Σαμοσάτων καὶ ἐξ ἄλλων τὸν
 Εὐφράτην καταπλέοντα τόπων, τούτοις ἐπιστήσας Ἱερείων τῶν
 ἡγουμένων τινὰ στρατιωτικῶν ταγμάτων προέπεμπεν. αὐτὸς 2
 δὲ τρεῖς ἐπιμείνας τῇ Ἱεραπόλει μόνας ἡμέρας ἐπὶ Βάτνας
 5 τῆς Ὀσδροηνῆς πολίχνιον τι προΐει, οὐ δὴ ὑπαντήσαντες
 Ἐδεσηνοὶ πανδημεὶ στέφανόν τε προσέφερον καὶ μετ' εὐφη-
 μίας εἰς τὴν σφῶν πόλιν ἐκάλουν. ὃ δὲ ἀποδεξάμενος καὶ
 ἐπιστὰς τῇ πόλει, καὶ ὅσα ἔδει χρηματίσας, ἐπὶ Κάρρας ἐβά-
 διξε. δυοῖν τοίνυν ἐντεῦθεν ὁδοῖν προκειμέναιν, τῆς μὲν διὰ 3
 10 τοῦ ποταμοῦ Τίγρητος καὶ πόλεως Νισίβιος ταῖς Ἀδιαβηνῆς
 σατραπείαις ἐμβαλλούσης, τῆς δὲ διὰ τοῦ Εὐφράτου καὶ τοῦ
 Κιρκησίου (φρούριον δὲ τοῦτο κυκλοῦμενον ὑπὸ τε τοῦ
 Ἀβώρα ποταμοῦ καὶ αὐτοῦ τοῦ Εὐφράτου, τοῖς δὲ Ἀσσυρίων
 ὄρειοις συναπτόμενον), σκεπτομένον τε τοῦ βασιλέως ποτέρα
 15 τούτων χρῆσασθαι δέοι πρὸς τὴν διάβασιν, ἔφοδος ἀπηγγέλθη
 Περσῶν ὡς καταδραμόντων τόπους Ῥωμαίοις ὑποχειρίους.
 καὶ συνταραχθῆναι μὲν ἐκ τούτου τῷ στρατοπέδῳ συνέβη. 4
 μαθὼν δὲ ὁ βασιλεὺς ληστὰς εἶναι μᾶλλον, οἱ διαρπάσαντες
 τὰ ἐν ποσὶν ἀνεχώρησαν, ἔγνω φυλακὴν ἀρκοῦσαν τοῖς ἐπὶ
 20 τὸν Τίγρητα χωρίοις καταλιπεῖν, ὡς μὴ τῆς δυνάμεως ἀπά-
 σης σὺν αὐτῷ διὰ τῆς ἐτέρας ὁδοῦ τῇ Περσῶν ἐπιούσης ἐπι-
 κρατεία λαθόντες οἱ Πέρσαι Νισίβιν καὶ τὰ ταύτῃ προσκεί-
 μενα πάντα κακώσαιεν, εὐρόντες ἔρημα βοηθείας. ἔδοξεν οὖν 5
 ὀκτακισχιλίους καὶ μυρίους ὀπλίτας αὐτόθι καταλειφθῆναι,

Hierii aliquae partes fuisse videntur. fortasse Hierapoli Samosata
 missus est ut naves omnibus rebus instrui Callinicumque devehī
 iuberet || 1. φορηγά scripsi, φορηγὰ V, φορηκά 5 || 2. τόπων V², τό-
 πον V¹ || Ἱερείων V¹, Ἱερίων V² || 5. ὀσδροηνῆς V², -ήνης V¹ || 6. Ἐδεσηνοὶ]
 recte offendit Sudhaus p. 7 sq., minus recte aut deleri volebat aut οἱ
 ἐγγώριοι scribi. fort. lacuna praeter corruptelam latet, hoc fere modo:
 προΐει, οὐ δὴ <βουλόμενος εἰσεῖναι· ἀλλ'> ὑπαντήσαντες οἱ Βατνηνοὶ
 πανδημεὶ || 9. δυοῖν τ. ὁδοῖν] cf. Magn. ap. Mal. p. 329, 5, Amm. XXIII,
 3, 1 || 10. ἀδιαβηνῆς V², -βήναις V¹ || 11. ἐμβαλλούσης Bekk, ἐκβ. V ||
 12. κιρκησίου h. l. V || 13. ἀβώρα V², ἀβωρὰ V¹ || ἀσσυρίων, σ ab al. m.,
 V || 14. ποτέρα V², πότερα V¹ || 15. ἔφοδος V², ἐφόδοις V¹ || 17. συνέβη
 5, συνεη (sic) V || 19. ἐπὶ] fort. περὶ scripsit || 24. ὀκτακισχ. καὶ μυρίους]
 μυρίους ἔξακισχιλίους Magn. ap. Mal. p. 329, 10. uter numerus cor-
 ruptus sit decerni iam non potest. triginta milia quod Ammianus
 (XXIII, 3, 5) habet, aut is quoque numerus corruptus est aut Magnum

στρατηγεῖν δὲ τούτων Σεβαστιανὸν καὶ Προκόπιον, αὐτὸν δὲ ἅμα τῇ πάσῃ δυνάμει διὰ τοῦ Εὐφράτου χωρῆσαι, διχῆ διελόντα τὴν σὺν αὐτῷ στρατιάν, ὥστε πανταχόθεν, εἴ τινες τῶν πολεμίων φανεῖεν, εἶναι τοὺς τούτοις ἀνδισταμένους, καὶ μὴ ἐπ' ἀδείας τὰ προσπεσόντα καταδραμεῖν.

13. Ταῦτα ἐν Κάρραις διαθεῖς (ἢ δὲ πόλις διορίζει Ῥωμαίους καὶ Ἀσσυρίους) ἠβουλήθη τὸ στρατόπεδον ἐξ ἀπόπτου τινὸς θεωρῆσαι χωρίου, ἄρασθαι δὲ τὰ περὶ τὰ τάγματα καὶ τὰς τῶν ἰππέων ἴλας· ἦσαν δὲ ἅπαντες ἄνδρες πεντακισχίλιοι καὶ ἑξακισμύριοι. ἐξορησας δ' ἐκ Καρρῶν καὶ τὰ ἐν μέσῳ 10 διαδραμῶν φρούρια μέχρι Καλλινίκου, κάκειθεν ἐλθὼν ἐπὶ τὸ Κιρκήσιον περὶ οὗ πρότερον εἴρηται, διαβὰς τὸν Ἀβώραν 2 ποταμὸν ἔπλει διὰ τοῦ Εὐφράτου, νεὼς ἐπιβάς. ἠκολούθουν δὲ καὶ οἱ στρατιῶται, τὰς σιτήσεις δὴ κεκομισμένοι, καὶ ἀνέβαινον εἰς τὰ πλοῖα, ὅσοις ἐπετέτακτο τοῦτο· ἤδη γὰρ ὁ 15 στόλος ἀπαντήσας ἔτετυχήκει, φέρων ἀριθμὸν πλοίων ἐκ μὲν ξύλων πεποιημένων ἑξακοσίων, ἀπὸ δερμάτων δὲ πεντακοσίων. ἦσαν δὲ πρὸς τούτοις καὶ στρατιωτικαὶ νῆες πεντήκοντα, καὶ ἕτεροι πλατεῖαι συνηκολούθουν, δι' ὧν, εἴ ποιν δεήσειεν, ἔδει 20 γίνεσθαι ζεύγματα περὶ διδόντα τῷ στρατοπέδῳ τοὺς ποτα- 3 μους διαβαίνειν. ἠκολούθει δὲ καὶ ἄλλα πάμπολλα πλοῖα, τὰ μὲν τροφὰς φέροντα τῷ στρατῷ, τὰ δὲ ξύλα πρὸς μηχανὰς ἐπιτήδεια, τὰ δὲ καὶ τὰ ἤδη κατεσκευασμένα πολιορκη- 25 τικὰ μηχανήματα. κατέστησαν δὲ ναύαρχοι Λουκιανὸς καὶ Κωνσταντίος. οὔσης δὲ τοιαύτης <τῆς> τοῦ στρατοῦ τάξεως,

Ammianus corrigere volebat || 1. σεβαστιανὸν ε || 3. στρατιάν V², στρα-
τείαν V¹ || 4. φανεῖεν, εἶναι τοὺς V, ὄφθειεν, εἶναι αὐτοὺς (τοὺς volebat
iam Bekk) ε || 7. ἀσσυρίους V || 8. περὶ τὰ] περὶ L. Dindorf praef. hist.
Gr. min. t. I p. XXXV || 10. καρρῶν V || 12. ἀβώραν, β a m. 2, V, ἀσβώ-
ραν ε || 14. κεκο//μισμένοι, o radendo ex ω, V || 17. δὲ sup. scr.
V² || 19. ἕτεροι πλατεῖαι V², ἕτερα πλατεῖα V¹. ἕτερα πλοῖα coni.
Sylb, ἕτεροι <τοσαῦται> πλατεῖαι A. Schaefer Philol. t. XXXI (1872)
p. 184 propter Amm. XXIII, 3, 9. cum Magnus ap. Mal. p. 329, 18
tradiderit 1250 naves fuisse, ἑκατὸν (ρ') πλατεῖαι scribendum puto.
ἄλλα πάμπολλα πλοῖα (vs. 21) aut de minoribus navigiis intellegenda
sunt aut Zosimi negligentiae debentur. numeros Ammiani corrigi no-
lim || 21. ἠκολούθη V¹, corr. V² || πάμπολλα V || 24. Λουκιανὸς] 'Lucil-
lianus' Ammian. || 25. Κωνσταντίος] 'Constantianus' Ammian. || τῆς
add. Bekk

ἀπό τινος βήματος ὁ βασιλεὺς πᾶσιν ὁμοῦ τὰ καθήκοντα προσφωνήσας, ἀργυρῶν τε νομισμάτων τριάκοντα καὶ ἑκατὸν τῶν στρατιωτῶν ἕκαστον δόσει τιμήσας, τὴν ἐπὶ Πέρσας εἰσβολὴν ἐποιήσατο, τοῦ μὲν πεζοῦ Βίκτορα στρατηγὸν καταστήσάμενος, Ὀρμίσδην δὲ τῆς ἵππου, καὶ Ἀρινθαῖον σὺν τούτῳ. περὶ δὲ Ὀρμίσδου καὶ πρότερον εἴρηται, ὅτι Πέρσης 4 τε ἦν καὶ βασιλέως υἱός, ὑπὸ δὲ ἀδελφοῦ ἀδικηθεὶς καὶ φυγῶν πρὸς Κωνσταντῖνόν τε ἦλθε τὸν βασιλέα καὶ εὐνοίας δοκίμια παρασχόμενος τιμῶν καὶ ἀρχῶν ἤξιώθη μεγίστων.

14. Εἰσβαλόντι τοίνυν εἰς τὰ Περσῶν ὄρια τῷ βασιλεῖ τὸ μὲν εὐώνυμον εἶχεν ἡ ἵππος, τῶν δὲ πεζῶν μοῖρα τὸ δεξιόν, συμπαραθέουσα τῇ ἡόνι τοῦ ποταμοῦ, ἠκολούθει τὸ δὲ λοιπὸν ἡ στρατιά, σταδίοις διεστῶσα ἑβδομήκοντα. τοῦτο δὲ τὸ μέσον εἶχε τὰ τε νωτοφόρα ζῶα, τὰ βαρέα τῶν ὄπλων καὶ 15 τὴν ἄλλην παρασκευὴν φέροντα, καὶ ὅσον ἦν ὑπηρετικόν, ὡς ἂν ἐπ' ἀσφαλοῦς εἶεν καὶ οὗτοι, τοῦ στρατοῦ πανταχόθεν αὐτοὺς περιέχοντος. οὕτω διαθεὶς τὴν ἐπὶ τὸ πρόσω πορείαν χιλίους ἔγνων καὶ πεντακοσίους προπέμψαι, κατασκευομένους εἴ τι πολέμιον ἢ προφανῶς ἢ δι' ἐνέδρας ἐπίοι, Λουκιλλιανὸν αὐτοῖς ἐπιστήσας. ἐξήκοντα δὲ προελθῶν σταδίους εἰς 2

4. βίκτορα V, βίκτωρα ε || 5. Ὀρμίσδην scripsi, ὄρμι//αν, ^{σδ} σδ a m. 2, ζ erasa, V || ἀρινθαῖον V², ἀρίνθειον (vel -αιον) V¹ || 6. ὄρμίσδου V², ὄρμίζου V¹ || 7. ὑπὸ δὲ ἀδελφοῦ ἀδικηθεὶς] corruptelam hiatus indicat. fort. ὑπὸ δὲ τὰδελφοῦ διθεὶς scribendum. quamquam fieri potest ut plus vitii lateat. cf. II, 27, 2 || 11. 12. τὸ δεξιόν V, τῷ δεξιῷ ε. verba συμπαραθέουσα—ποταμοῦ, in quibus etiam Sievers 'Studien' p. 246 aliique offenderunt, post δεξιόν transposui, cum in Vs post ἡ ἵππος legantur (post τῷ δεξιῷ ἠκολούθει collocavit Sudhaus p. 25) || 12. ἠκολούθη V¹, corr. V² || 12. τὸ δὲ λοιπὸν — 14. μέσον corrupta. expectabam haec fere: ἠκολούθει δὲ . . . . στρατιά, σταδίοις διεστῶσα ὀγδοήκοντα τῶν πρώτων. τὸ δὲ μέσον. cf. Amm. XXIV, 1, 2. 3: 'agmina vero postrema Dagalaiphus cogeat et Victor (ex Magno, cf. Malal. p. 330, 9: Βίκτορα δὲ καὶ Δαγαλάϊφον κατέταξεν ὕπισθεν τῶν λοιπῶν πλοίων (an πεζῶν?) εἶναι καὶ φυλάττειν τὰ πλῆθη), ultimusque omnium Osdruenae dux Secundinus. . . . iumenta dilatavit et homines, ut decimo paene lapide postremi dispararentur a primis.' in λοιπὸν fort. Δαγαλάϊφον latet, praetereaue aliquot verba intercederunt || 13. στρατιά V², στρατία V¹ || ἑβδομήκοντα, ἐβ in ras. m. 2, V. ὀγδοήκοντα conieci || 18. κατασκευο//μένους, o ex α, V || 19. ἐπίοι scripsi de Sylburgii conii., ἐπὶ V² || 20. ἐξήκοντα κτέ.] quae secuntur apud Malalam p. 330, 10 sq. non

τι χωρίον Ζανθά προσαγορευόμενον ἦλθε, καὶ ἐντεῦθεν εἰς Δουῖρα, ἵχνος μὲν ὡς ἄρα ποτὲ πόλις ἦν φέρουσαν, τότε δὲ ἔρημον· οὗ Γορδιανοῦ τοῦ βασιλέως ἐδείκνυτο τάφος. ἔνθα καὶ πλῆθος ἐλάφων φανέν οἱ στρατιῶται κατατοξεύσαντες ἄλις ἐχρήσαντο τῇ ἐκ τούτων τροφῇ. σταθμοὺς δ' ἐντεῦθεν διελ- 5
θὼν τέσσαρας εἰς τι χωρίον ἀφίκετο· Φαθούσας ὄνομα τούτῳ. ἦν δὲ ἀντικρὺ ἐν τῷ ποταμῷ νῆσος, ἔχουσα φρούριον ὑπὸ 3
πλείστων οἰκούμενον. τούτῳ Λουκιλλιανὸν ἐπιπέμψας ἅμα τοῖς ὑπ' αὐτὸν κατασκόποις χιλίοις ἐπολιόρκει τὸ φρούριον. καὶ ἕως μὲν ἦν νύξ, ἐλάνθανον οἱ πολιορκοῦντες, ἡμέρας δὲ 10
γενομένης ὑπὸ τῶν ἐν τῷ φρουρίῳ τινὸς ὑδρείας ἔνεκα προ-
ελθόντος ὀφθέντες εἰς θόρυβον τοὺς ἔνδον κατέστησαν. πάν-
των τε εἰς τὸ τεῖχος ἀναβάντων, ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τὴν νῆσον
μηχαναῖς ἅμα καὶ ἐτέραις δυνάμεσι περαιωθεὶς παρενεγύησε
τοῖς ἔνδον ἑαυτούς τε καὶ τὸ φρούριον παραδοῦσι πρόδηλον 15
ἐκφυγεῖν ὄλεθρον. ἐπεὶ δὲ τοῦτο πεποιήκασιν, ἄνδρας μὲν
σὺν παισὶ καὶ γυναῖξιν εἰς τὴν ὑπὸ Ῥωμαίων ἐχομένην γῆν
ἅμα φυλακῇ στρατιωτῶν παρέπεμψε, Πουσαίῳ δὲ τῷ τούτων
ἡγουμένῳ δούς ταξίαρχου φροντίδα τὸ λοιπὸν ἐν τοῖς ἐπιτη-
δειοῖς εἶχε, πιστοῦ πειραθεὶς. 20

15. Ἐντεῦθεν ὁδὸν τινα διαμείψας ἐνέτυχεν ἐτέρα τοῦ
ποταμοῦ νήσῳ, καθ' ἣν φρούριον ὀχυρώτατον ἦν. ᾧ προσ-
βαλὼν ὁ βασιλεὺς, καὶ ἄληπτον πανταχόθεν εὐρών, ἐκδοῦναι
σφᾶς αὐτούς ἀπῆτει καὶ μὴ ἀναμείναι τὸν ἐκ τῆς ἀλώσεως
κίνδυνον. τῶν δὲ τοῦτο ποιήσειν ὅπερ ἂν καὶ τοὺς ἄλλους 25
2 δρωῶντας θεάσαιντο ὑποσχομένων, ἐπὶ τὰ πρόσω διήει. καὶ

amplius ex Magno excerpta esse puto, sed redire ad scriptorem aliquem ecclesiasticum, fortasse Dominum || προ//ελθὼν V || 1. τι ex τὸ ut vid. V || Ζανθά] 'Zaitha' rectius Amm. XXIII, 5, 7 (ceterum apud Amm. l. c. et XXIV, 1, 5 dittographia est, inde orta quod ille sua cum Magnianis miscuit) || 2. δουράϊχνος V¹, corr. V². de Durae opp. situ v. G. Hoffmann 'Auszüge aus syrischen Akten persischer Märtyrer' (Lips. 1880) p. 164 sq. || 6. τούτῳ ex τοῦτο V¹ || 7. ἀντικρὺ] ἀντικρως conieci, propter hiatum, coll. III, 9, 4: ἀντικρως εἰς || φρούριον] 'Anathan munimentum' Amm. XXIV, 1, 6 || 9. αὐτὸν V, αὐτῷ ε || 14. παρενεγύησε scripsi, παρενεγγύησε V, παρεγγύησε ε, παρηγγύησε con. Bekk || 15. παραδιδούσι apographum unum, bene || 17. συμπαισὶ V || 18. ante πουσαίῳ in V est o, lineola transversa, quae tamen in rasura est, notatum || 22. φρούριον] 'Thilutha' Amm. XXIV, 2, 1 || 26. δρωῶ-

ἕτερα δὲ φρούρια κατέλιπε, ταῖς ὁμοίαις πεισθεὶς ὑποσχέσειν·
 ᾤετο γὰρ μὴ περὶ μικρὰ διατρίβειν τὸν χρόνον, ἀλλ' εἰς τὸ
 κεφάλαιον ἑαυτὸν ἐμβαλεῖν τοῦ πολέμου. σταθμοὺς δὲ τινὰς
 παραμείψας εἰς Δάκιρα παρεγένετο, πόλιν ἐν δεξιᾷ πλέοντι
 5 τὸν Εὐφράτην κειμένην· ἦν τινα τῶν οἰκούντων ἔρημον εὐ-
 ρόντες οἱ στρατιῶται οἷτόν τε πολὺν ἐναποκείμενον ἤρπασαν
 καὶ ἄλλων πληθὸς οὐ μέτριον, γυναικάς τε τὰς ἐγκαταλειφθεί-
 σας ἀποσφάξαντες οὕτω κατέσκαψαν ὥστε οἰεσθαι τοὺς ὄρων-
 τας μηδὲ γεγρονέναι πόλιν αὐτόθι. ἐπὶ δὲ τῆς ἄντικρυς ἡόνος, 3
 10 δι' ἧς ὁ στρατὸς ἐποιεῖτο τὴν πορείαν, πηγὴ τις ἦν ἄσφαλ-
 τον ἀνιεῖσα. μεθ' ἣν εἰς Σίθα, εἶτα εἰς Μηγίαν ἀφικόμενος,
 μετ' ἐκείνην εἰς Ζαραγαρδίαν πόλιν ἦλθεν, ἐν ἧ βῆμα ἦν
 ὑψηλὸν ἐκ λίθου πεποιημένον, ὃ Τραϊανοῦ καλεῖν εἰώθασιν
 οἱ ἐγχώριοι. ταύτην ῥᾶστα τὴν πόλιν οἱ στρατιῶται διαρπά- 4
 15 σαντες καὶ ἐμπρήσαντες αὐτήν τε τὴν ἡμέραν καὶ τὴν ὑστε-
 ραίαν ἤσυχίαν ἤγον. θαυμάσας δὲ ὁ βασιλεὺς ὅτι τοσαύτην
 τοῦ στρατοῦ διαδραμόντος ὁδὸν οὐδεὶς ἐκ Περσῶν οὔτε λόχος
 ἐξ ἐνέδρας οὔτε ἐκ τοῦ προφανοῦς ἀπήντησέ τι πολέμιον,
 Ὅρμισδην εἰς κατασκοπὴν ἐπέμπει μετὰ δυνάμεως, οἷα τὰ
 20 Περσῶν διὰ πάσης ἀκριβείας εἰδῶτα. ὅς μικροῦ πρὸς ἔσχατον 5
 ἐληλύθει μετὰ τῶν σὺν αὐτῷ κίνδυνον, εἰ μὴ τύχη τις αὐτοὺς
 ἐκ παραδόξου διέσωσεν. ὁ γὰρ σουρήνας (ἀρχῆς δὲ τοῦτο
 παρὰ Πέρσαις ὄνομα) λόχον ἐν τινι τόπῳ καθίσας Ὅρμισδην
 καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ στρατιώτας ἐκαραδόκει, παριοῦσιν ἐθέλων

τας, δ in ras. m. 1, V || 2. γὰρ] γὰρ δεῖν Bekk, non recte. cf. IV, 34, 3; Xen. h. Gr. IV, 7, 4; V, 1, 15 al. nec magis apud Herodianum V, 6, 6 p. 143, 28 M. cum Herwerdeno Mnemos. t. XII p. 21 <δεῖν> ᾤετο scribendum || 3. ἐμβαλ//εῖν, λ erasa, V. ἐμβάλλειν malebat Sylburg || 4. Δάκιρα] 'Diacira' Amm. XXIV, 2, 3 || πλέοντι] καταπλέοντι Sievers 'Studien' p. 247, inutiliter. nil aliud nisi dextra Euphratis ripa — in quam tamen pars tantum exercitus transmissa videtur — significatur || 7. ἄλλων Reitemeier ex Ammiano. ἄλλων V || τὰς] τινὰς conieci. 'caesisque mulieribus paucis quae repertae sunt' Ammianus || 9. ἐπεὶ δὲ V, corr. ε || ἄντικρυς ε, ἄντικρυ, hoc acc., V. cf. ad p. 132, 7 || 12. Ζαραγαρδίαν] 'Ozogardana' Ammianus, qui Sitha et Megiam omittit || 13. ἐκ in ras. V² || 15. αὐτήν] ταύτην malebat Sylb, ut vid. || 19. Ὅρμισδην scripsi, ὄρμισδαν ex -δην corr. V. ὄρμισδαν etiam ε || 22. ἀρχῆς] cf. Noeldeke Tabari p. 438 || 23. λόχον V², λαχῶν V¹ || Ὅρμισδην scripsi, ὄρμισδαν ex -δην (vel contra) V. ὄρμισδαν ε

6 ἐπελθεῖν, οὐδὲν τοιοῦτον προσδεχομένοις· καὶ δὴ τὰ τῆς ἐλπίδος αὐτοῖς εἰς ἔργον ἐξέβαινεν, εἰ μὴ διῶρυξ ἐν μέσῳ τοῦ Εὐφράτου, πέρα τοῦ συνήθους ἑνεῖσα, τῶν περὶ τὸν Ὀρμισθὴν ἐκώλυσε τὴν διάβασιν. καὶ διὰ τοῦτο ἀναβληθεῖσης τῆς παρόδου, τῇ ὑστεραία φανέντι τῷ σουρήνα καὶ τοῖς κοι- 5 νωνήσασιν αὐτῷ τῆς ἐνέδρας συστραφέντες ἐπέθεντο, καὶ τοὺς μὲν ἀνελόντες τοὺς δὲ τρέψαντες εἰς φυγὴν τῇ λοιπῇ στρατιᾷ συνέμιξαν.

16. Προελθόντες δὲ εἰς τὰ πρόσω εἰς τινα τοῦ Εὐφράτου διώρυχα διήλθον, ἐκτεινομένην μὲν εἰς μῆκος ἄχρι τῆς 10 Ἀσσυρίων, συμπαρατεινομένην δὲ πάσῃ τῇ μέχρι τοῦ Τίγρητος χώρα. ἐνταῦθα πηλῷ κολλῶδει καὶ τέλμασιν ἐμπεσόντες οἱ στρατιῶται, καὶ τοὺς ἵππους μάλιστα τῇ δυσχωρίᾳ θεώμενοι δυσχεραίνοντας, καὶ οὐδὲ σὺν τοῖς ὅπλοις οἷοί τε ὄντες διανήξασθαι τὴν διώρυχα, τοῦ τε βάρους οὐκ ἐνδιδόντος καὶ 15 τοῦ πηλοῦ διὰ τὸ δίνυρον ὑπερβῆναι μὴ συγχωροῦντος, ἐν 2 ἐσχάτῃ τοῦ πρακτέου κατέστησαν ἀπορία. καθίστη δὲ αὐτοῖς τὸν κίνδυνον μείζονα τὸ τοὺς πολεμίους ἐπὶ τῆς ἀντιπέρας ὕχθῃς ὀραῖσθαι βέλεσί τε καὶ λίθων ἐκ σφενδονῶν ἀφέσει τὴν διάβασιν εἰργοντας. οὐδενὸς δὲ λύσιν εὔρασθαι δυνα- 20 μένου τῶν περιεστῶτων κινδύνων, ἀγγινοία τῇ περὶ πάντα καὶ ἐμπειρία πολεμικῇ προέχων ὁ βασιλεὺς ἔγνω τοῖς ἀπολυθεῖσιν ἐπὶ κατασκοπὴν χιλίοις καὶ πεντακοσίοις ἀνδράσιν, ὑπὸ Λουκιλλιανῷ τεταγμένοις, σημῆναι κατὰ νότου χωρῆσαι τῶν πολεμίων, ἐπισπάσασθαι τε τὴν τούτων ὁρμήν, τούτῳ τε 25 τῷ τρόπῳ δοῦναι σφίσιν ἀκώλυτον τὸν <τῆς> διώρυχος ἐκ- 3 πλουν. ἐκπέμπει τε πρὸς τοῦτο Βίκτορα τὸν στρατηγὸν μετὰ

1. προσδεχομένοις corr. V¹ ex -όμενος || 2. ante ἐν rasura in V (ἐν erasum). <ἐκ> τοῦ Εὐφρ. Sylb. at διῶρυξ τοῦ Εὐφράτου iungenda esse recte dixit Reitemeier. ἐν μέσῳ ut interponeret scriptor, fuga hiatus factum est, qua διῶρυξ τοῦ Εὐφράτου, ἐν μέσῳ (κειμένη), πέρα dicere nolebat || 3. 4. ὀρμισθὴν V, ὀρμισθάν s || 8. στρατιᾷ ex στρατεία V || 9. εἰς τὰ πρόσω εἰς] vitium hiatus prodit. aut εἰς τὰ πρόσω verba delenda aut πρὸς τινα scribendum || 11. ἀσσυρίων, σ a m. 2, V || 12. κολλῶδει s, κο//λώδει, ο ex ω, V || 18. ἀντιπέρας scripsi coll. III, 24, 1; 25, 2; 30, 5; IV, 20, 5, ἀντιπέρα V, ἀντιπέραν s, quae forma II, 26, 1 in V legitur || 19. λίθων V², λίθοις V¹ || σφενδόνων V¹, corr. V² || 22. 23. ἀπολυθεῖσιν V², et sic conii. Reitemeier, ἀπολειφθεῖσιν V¹ s || 26. τῆς add. Bekk, om. V || 27. βίκτορα V, βίκτωρα s

δυνάμειος ἀρκούσης. ὁ δὲ νύκτα ἐπιτηρήσας, ὡς ἂν μὴ ὀφθεῖν
 παρὰ τῶν Περσῶν ἀποχωρῶν τοῦ στρατεύματος, καὶ οὕτω δὲ
 προελθὼν ὁδὸν τοσαύτην ὅση τὸ γιννόμενον οὐδὲ ἡμέρας
 οὔσης ὄρᾶν ἐδίδου τοῖς ἐναντίοις, περαιωθεὶς τὴν διώρυχα
 5 τοὺς ὑπὸ Λουκιλλιανῶ τεταγμένους ἐξήτει. (17) προελθὼν
 δὲ περαιτέρω, πολεμίου παντάπασιν οὐδενὸς αἰσθόμενος, ἐκ-
 βοήσσει τε ἀνεκάλει τοὺς ὁμοφύλους καὶ σαλπύγγων ἤχους
 πλησιάσαι σφίσιν ἐσήμαινεν. ἀπαντησάντων δὲ κατὰ νοῦν
 αὐτῷ καὶ τῶν ἀπὸ τῆς τύχης συμπάντων ὁ Λουκιλλιανὸς
 10 τεκηράμενος, τῇ μετὰ Βίκτορος οὔση δυνάμει συμμῖξας, ἐπήει
 κατὰ νότου τοῖς πολεμίοις ἀπροσδοκίτως. οἱ δ' ἀπαράσκενοι 2
 πρὸς τοῦτο ληφθέντες ἐκτείνοντό τε καὶ ἔφρουγον ὅπη παρ-
 εἰκοι. καὶ ὁ βασιλεὺς, ἐκβάντος αὐτῷ εἰς ἔργον τοῦ στρα-
 τηγήματος, ἐπεραιούτο τὴν διώρυχα κωλύοντος οὐδενός.
 15 καὶ τὴν μὲν ἵππον τοῖς παρατυχοῦσι πλοίοις, τὴν δὲ πεζὴν
 ναυσίν, ἃς ἐν πολλοῖς μέρεσι τῆς διώρυχος εὔρε, διαβιβά-
 σας εἶχετο τῆς ἐπὶ τὸ πρόσω πορείας, πολέμιον τέως οὐδὲν
 7 ὑφορώμενος.

Ἐλθὼν δὲ εἰς πόλιν ἧ Βηρσαβῶρα ἦν ὄνομα, τὸ μέγεθος 3
 20 ἐσκόπει τῆς πόλεως καὶ τὸ τῆς θέσεως ὄχυρόν. δύο μὲν γὰρ
 κυκλοτερέσι περιεῖληπτο τείχεσιν, ἀκρόπολις δ' ἦν ἐν μέσῳ
 τεῖχος ἔχουσα καὶ αὐτή, τμήματι κύκλου τρόπον τινὰ ἐμφερές,
 πρὸς ἣν ὁδὸς τις ἦν ἀπὸ τοῦ ἐνδοτέρου τῆς πόλεως τείχους,
 οὐδὲ αὐτὴ ῥαδίαν ἔχουσα τὴν ἀνάβασιν. καὶ τὰ μὲν πρὸς 4
 25 δυσμὰς τῆς πόλεως καὶ μεσημβρίαν περιφερῆς τις καὶ σκολιὰ
 διεξόδος εἶχε, τοῦ δὲ πρὸς ἄρκτον μέρους παρασπασάμενοι
 τοῦ ποταμοῦ διώρυχα πλατεῖαν προυβάλλοντο, δι' ἧς καὶ ὕδωρ

2. δὲ supervacaneum visum Sylburgio || 3. ὅση Bekk, ὅσον V ||
 γιννόμενον] γινόμενον scripserim || 9. συμπάντων Bekk, συμβάντων V ||
 10. βίκτορος V, βίκτωρος s || 11. ἀπροσδοκίτοις conieci. cf. ad I, 28, 1 ||
 12. 13. παρείκοι Bekk, παρήκοι V. cf. III, 24, 2; Thuc. III, 1; Hase
 ad Leon. Diac. p. 413 || 13. αὐτῷ εἰς ἔργον hiant. εἰς ἔργον αὐτῷ con-
 ieci coll. I, 19, 1; II, 48, 3 || 14. κωλύοντος οὐδενός] Ammiani XXIV,
 2, 7. 8 de his rebus narratio cum obscura et ex parte falsa est — ipsius
 quidem peccato, cum Naarmalcham nil huc pertinentem recteque postea
 a Magno memoratum temere anticipavit — tum in § 8 ante 'alii' mutila ||
 17. τε ὡς V¹ || 19. ἧ//// V || Βηρσαβῶρα] 'Pirisabora' Amm. XXIV, 2, 9.
 cf. Noeldeke Tabari p. 57, 5. ceterum Eunap. fr. 21 huc trahi nequit:
 de Parthis illic non de Persis sermo est || 27. προυβάλλον V², προβάλλον V¹

5 εἰς χρῆσιν τῶν ἐνοικούντων ὠχέτεον. τὰ δὲ πρὸς ἕω τάφρῳ
 βαθείᾳ καὶ χάρακι διὰ σταυρωμάτων ἐκ ξύλων ὄχυρῶν ἐν-
 ἀπειλήπτο. πύργοι δὲ εἰστήκεσαν περὶ τὴν τάφρον μεγάλοι,
 τὰ μὲν ἀπὸ γῆς μέχρι μέσου δι' ὀπτῆς πλίνθου δεδεμένης
 ἀσφάλτῳ, τὰ δὲ μετὰ τὸ μέσον πλίνθῳ τε ὁμοίᾳ καὶ γύψῳ 5
 δεδομημένα. (18) ταύτην πολιορκίᾳ τὴν πόλιν ὁ βασιλεὺς
 ἐλεῖν ἐγνωκῶς εἰς τὸ ἔργον παρεκάλει τοὺς στρατιώτας. τῶν
 δὲ τὸ κέλευμα σὺν προθυμίᾳ πάσῃ πληροῦν ὠρμηκῶτων, οἱ
 τὴν πόλιν οἰκοῦντες εἰς φιλίαν ἠξίουσαν ἐλθεῖν τῷ βασιλεῖ,
 νῦν μὲν Ὀρμίσδην αὐτοῖς πεμφθῆναι διαλεχθησόμενον περὶ 10
 σπονδῶν ἐξαιτοῦντες, νῦν δὲ ὕβρεσιν αὐτὸν περιβάλλοντες
 ὡς αὐτόμολον καὶ φυγάδα καὶ τῆς πατρίδος προδότην. ἐφ'
 οἷς εἰς ὄργην εἰκότως ὁ βασιλεὺς ἀναστὰς ἔργου πάντας ἔχε-
 2 σθαι καὶ ἐγκεῖσθαι τῇ πολιορκίᾳ προθύμως ἐκέλευε. τῶν δὲ
 ἐφ' ᾧ τεταγμένος ἕκαστος ἦν ὀρμησάντων, οἱ κατὰ τὴν πόλιν 15
 ὄντες οὐκ ἀξιοχρεῶς ἑαυτοὺς εἰς φυλακὴν τῶν τῆς πόλεως
 τειχῶν θεασάμενοι συνέφυγον ἅπαντες ἐπὶ τὴν ἀκρόπολιν.
 ὅπερ ἰδὼν ὁ βασιλεὺς ἐπαφῆκε τῇ πόλει τῶν οἰκούντων ἐρη-
 μωθεῖσιν τὴν δύναμιν· ἢ δὲ τὰ τείχη καθελοῦσα καὶ τὰς
 οἰκίας ἐμπρήσασα μηχανάς τε ἐπὶ τῶν ἐρειπίων τῆς πόλεως 20
 ἴσθη, καὶ ἀπὸ τούτων τοὺς ἐπὶ τῆς ἀκροπόλεως ἐβαλλε βελῶν
 καὶ λίθων ἀφέσει. ἐπεὶ δὲ οἱ ἀπὸ τῆς πόλεως λίθοις τε καὶ
 βέλεσι συνεχέσιν ἠμύνοντο τοὺς πολιορκοῦντας, ἐγένετό τε
 πολὺς ἐκατέρωθεν φόνος, τότε δὴ ὁ βασιλεὺς, εἴτε ἐξ οἰκίας
 ἐννοίας, τῇ τῶν τόπων ἀρμοσάμενος θέσει, εἴτε καὶ τοῦτο ἐκ 25
 3 πολυμαθείας λαβῶν, μηχανήματι κατεσκευάσασε τοιόνδε. ξύλα
 μέγιστα τέσσαρα πρὸς ἄλληλα συνδήσας σιδήρῳ καὶ πύργου
 σχῆμα τετραγώνου διὰ τούτων ἀπεργασάμενος, ἀντιστήσας τε
 τῷ τῆς ἀκροπόλεως τείχει, τῇ τε κατὰ βραχὺ τοῦ ὕψους προσ-
 δῆκῃ τῷ μήκει τῶν τειχῶν ἴσον ἀποτελέσας, εἰς τοῦτον ἀν- 30
 εβίβασε τοξότας τε καὶ τοὺς ἀπὸ μηχανῶν ἀφιέντας λίθους

2. ὄχυρῶν V³, ὄχυρωμένως V¹. fort. vitium latet || 4. δι' ὀπτῆς
 V³, διόπτως ut vid. V¹. ceterum cf. Liban. t. I p. 600, 23 R. de Maio-
 zamalcha castello: προσῆν τὸ πλίνθον ὀπτὴν πρὸς ἑαυτὴν ἀσφάλτῳ δε-
 δέσθαι || 8. σὺν προθυμίᾳ πάσῃ V, σὺν πάσῃ προθυμίᾳ s || 16. ὄντες V,
 ὄντας s || 22. πόλεως] ἀκροπόλεως con. Sylb || 24. δὴ Sylb ex apographo
 uno, δὲ V || 25. ἀρμοσάμενος] cf. Schweighaeuser lex. Pol. s. v. || 27. τέσ-
 σαρα accessit ex V

καὶ βέλη. τότε τοίνυν ἕκ τε τῶν πολιορκούντων οἱ Πέρσαι
καὶ ἕκ τῶν ἐφεστηκότων τῇ μηχανῇ πανταχόθεν καταβαλλό-
μενοι μέχρι μὲν τινος ἀντέσχον, τελευτῶντες δὲ ὁμολογία τὴν
ἀκρόπολιν ὑπέσχοντο παραδώσειν, εἰ μέτριόν τι παρὰ τοῦ
5 βασιλέως αὐτοῖς ὑπαρχθεῖη. καὶ συνεδόκει τῶν ἔνδον Περ- 4
σῶν ἕκαστον διὰ μέσον τοῦ στρατεύματος ἀσφαλῶς διαβῆναι,
ῥητὸν ἀργύριον καὶ ἱμάτιον ἔχοντα, παραδοθῆναι <δὲ> τῷ
βασιλεῖ τὴν ἀκρόπολιν. οὗ δὴ γεγονότος ἄνδρες ἀφείθησαν
πεντακισχίλιοι περὶ πον τὸν ἀριθμὸν, δίχα τῶν πλοίοις μι-
10 κροῖς διὰ τῆς διώρυχος οἶον τε γενομένων διαφυγεῖν. συν-
εξῆλθε δὲ τῷ πλήθει καὶ Μομόσειρος τούτων ἡγούμενος.
τοῦτον δὲ τὸν τρόπον καὶ τῆς ἀκροπόλεως αἰρεθείσης, ἔρευ- 5
ναν οἱ στρατιῶται τῶν ἐναποκειμένων ποιούμενοι σίτον τε
ἄπλετον εὔρον καὶ ὄπλα παντοῖα καὶ μηχανήματα καὶ ἐπίπλων
15 πλῆθος οὐ μέτριον καὶ τῆς ἄλλης ἀποσκευῆς. τοῦ μὲν οὖν
σίτου τὸ πλεον ἐναπετέθη τοῖς πλοίοις εἰς ἀποτροφήν τοῦ
στρατοῦ, μέρος δὲ τούτου καὶ αὐτοὶ πρὸς ἑαυτοὺς διενείμαντο,
καὶ δίχα τῆς δημοσίας σιτήσεως ἧς εἶχον· τῶν δὲ ὄπλων 6
ὅσα μὲν ἐπιτήδεια Ῥωμαίοις ἐδόκει πρὸς πόλεμον εἶναι, ταῦτα
20 τῷ στρατοπέδῳ διεδόθη, τὰ δὲ Περσικῇ μόνον ἀρμόδια χρή-
σει, αὐτοῖς δὲ οὐκέτι, τὰ μὲν πυρὶ παρεδόθησαν, τὰ δὲ τῷ
ποταμῷ φέρεσθαι καὶ καταδύεσθαι συνεχώρησαν. ἐντεῦθεν
οὐχ ἡ τυχοῦσα τῷ Ῥωμαίων ἀξιώματι προσεγένετο δόξα, πό-
λεως μεγάλης καὶ τῶν ἐν Ἀσσυρίᾳ μετὰ Κτησιφῶντα μεγί-
25 στης, οὕτω τε ὠχυρωμένης, ἐν δύο μόναις ἡμέραις κατὰ
κράτος ἀλούσης. ἐφ' οἷς ὁ βασιλεὺς φιλοφρονούμενος τὸ
στράτευμα λόγοις τε καθήκουσιν ἐτίμα καὶ ἕκαστον ἀργυροῖς
ἑκατὸν νομίσμασιν ἐδώρειτο.

19. Ἀλλὰ ταῦτα μὲν ὧδε ἐπράχθη, ὁ σουρήνας δὲ μετὰ
30 δυνάμεως οὐκ ὀλίγης ἕκ τινος τῶν ἐν Ἀσσυρίᾳ πόλεων τοῖς

5. in ὑπαρχθεῖη immerito offendit Reitemeier || 7. ἱμάτιον] fort.
ἱμάτιον <ἐν> scripsit. cf. Xen. hist. Gr. II, 3, 6 al. || δὲ add. s, om.
V || 9. 10. μικροῖς correxit Leunclavius ex Ammiano XXIV, 2, 22
— qui duo milia et quingentos dediticios habet —, μακροῖς V ||
11. 'Mamersidis' Ammianus || <ὁ> τούτων conieci || 15. τοῦ μὲν ex τὸ
μὲν V¹ || 22. συνεχώρησαν] συνεχωρήθησαν scripserim cum Sylburgio.
contra παρεδόσαν (vs. 21) malebat Bekk || 24. ἀσσυρία V || 25. ὠχυρω-
μένης V || 30. ἀσσυρία V

- προηγούμενοις τοῦ Ῥωμαίων στρατοπέδου κατασκοπῆς ἔνεκεν ἐπελθὼν, οὐ προειδομένοις τὸ ἐσόμενον, ἕνα μὲν τῶν ἡγουμένων τριῶν ὄντων ἀνεΐλεν ἅμα τισὶ τῶν ὑπ' αὐτῷ τεταγμένων, τρέψας δὲ τοὺς ἄλλους ἐγκρατῆς ἐγένετο στρατιωτικοῦ σημείου, δράκοντος ἐκτύπωμα φέροντος, οἷα φέρειν εἰώθασιν 5
- 2 ἐν ταῖς μάχαις Ῥωμαῖοι. τοῦτο μαθὼν οὐκ ἤνεγκε μετρίως ὁ βασιλεύς, ἀλλὰ μετὰ θυμοῦ τοῖς ἀμφὶ τὸν σουρήναν ὡς εἶχεν ἐπιπεσὼν τούτων μὲν εἰς φυγὴν ἔτρεψεν ὅσοι διαφυγεῖν ἠδυνήθησαν, τὸ δὲ σημεῖον ἀναλαβὼν τὸ παρὰ τῶν πολεμίων ἀφαιρεθὲν ἐπῆλθε παραχορῆμα τῇ πόλει καθ' ἣν ὁ 10 σουρήνας ἀποκρούπων τὸν λόχον τοῖς κατασκοποῖς ἐπῆλθεν, εἶλέ τε κατὰ κράτος καὶ ἐπυρπόλησε. τὸν δὲ τῶν κατασκοπῶν ἡγεμόνα, διότι τοῖς πολεμίοις τὸ σημεῖον ἀπέλιπε, τὴν σωτηρίαν τῆς Ῥωμαϊκῆς μεγαλοφροσύνης ἔμπροσθεν ποιησάμενος, παρέλυσέ τε τῆς ζώνης καὶ ἐν ἀτιμίᾳ τὸ λοιπὸν εἶχεν ἅμα 15 τοῖς κοινωνήσασιν αὐτῷ τῆς φυγῆς.
- 3 Προελθὼν δὲ ἐπέκεινα, διὰ τε τοῦ ποταμοῦ τὴν πορείαν ποιοῦμενος, ἦλθεν εἰς τι χωρίον ᾧ πόλις ἐπλησίαζε Φισσηνία προσαγορευομένη. ταύτης τῷ τείχει συμπαρέθηκε τάφος, ἣν βαθυτάτην οὖσαν ἐπλήρωσαν ὕδατος οἱ Πέρσαι, μέρος εἰς 20 ταύτην οὐκ ὀλίγον τοῦ πλησιάζοντος μετοχετεύσαντες ποταμοῦ· βασιλέως ποταμὸς ἦν ὄνομα τούτῳ. ταύτην διαδραμόντες τὴν πόλιν (οὐδὲν γὰρ ἦν ἐκ ταύτης εὐλαβεῖσθαι πολέμιον) ὁδὸν διήεσαν τέλματι χειροποιήτῳ διάβροχον· οἱ γὰρ Πέρσαι τὴν τε διώρυχα τῇ χώρᾳ καὶ τὸν ποταμὸν αὐτὸν ἐπαφέντες ἀδύνατον κατὰ γε τὴν αὐτῶν οἴησιν πεποιήμασι τῷ 25 στρατῷ τὴν διάβασιν. ἀλλ' ὅμως τοῦ βασιλέως προθέοντος καὶ ὁ στρατὸς ἠκολούθει, βρέχων ἄχρι γουάτων τοὺς πόδας· αἰσχύνην γὰρ ἠγοῦντο μὴ ποιεῖν ἅπερ ἐθεῶντο ποιοῦντα τὸν βασιλέα. ἡλίου δὲ ἤδη δύντος ὁ μὲν στρατὸς ἐπὶ τῶν τόπων 30

2. προειδομένοις V || 4. τοὺς V et Sylb, πρὸς apographa || 10. πολεμίων ex πολεμείων V || ante παραχορῆμα rasura in V (//α ut vid.) || 15. 16. εἶχε ἅμα τῆς κ. V || 17. προ//ελθὼν, σ erasa, V || 18. χωρίον] φρούριον Leunclavius || 19. τάφος 5, τάφος V || 22. 23. διαδραμόντες] παραδραμόντες coni. Bekk. at cf. III, 23, 1; V, 6, 1. de Ammianeis XXIV, 3, 10 sq. v. Sudhaus p. 48 || 23. 24. πολέμιον corr. ex πόλεμον V || 27. ὅμως V² ex ὅλως ut vid. || προ//θέοντος, σ erasa, V || 28. ἠκολούθη V¹, corr. V² || 29. ἐθεῶντο ex ἐθέοντο corr. V || 30. δύντος ex δύντος V

ηὐλίξετο τούτων, βασιλεὺς δὲ στρατιώτας ἑαυτῷ καὶ τεχνίτας ἀκολουθεῖν ἐπιτάξας, δένδρα ἐκτέμνων καὶ ξύλα διώρουχός τε ἐξεύγνυε, τοῖς τέλμασί τε γῆν ἐπετίθει, καὶ τὰ βαθέα τῶν ὁδῶν ἀπεπλήρου, καὶ ταῖς στενοχωρίαις εὖρος ἐνεποιεῖ τὸ μέτριον ἔχον. ἐπανελθὼν τε διῆγε τὴν στρατιὰν μετὰ φαστῶνης, ἕως εἰς Βίθραν ἐληλύθει πόλιν, ἐν ἣ βασιλεία ἦν καὶ οἰκήματα βασιλεῖ τε ὁμοῦ πρὸς ὑποδοχὴν ἀρκοῦντα καὶ στρατοπέδω.

20. Προελθὼν δὲ ἐντεῦθεν καὶ τῶν αὐτῶν ἐχόμενος πόνων ἠγεῖτο τοῦ πλήθους καὶ τὴν ὁδὸν εὐφορωτέραν ἐποίει. καὶ τούτῳ τῷ τρόπῳ διήνεγκεν ἅπαντας, ἕως ἦλθεν εἰς τόπον ἔχοντα μὲν οἰκησιν οὐδεμίαν, ἄλλος δὲ ἐκ φοινίκων πεποιημένον, ἐν ᾧ καὶ ἄμπελοι παραπεφύκεσαν ἄχρι τῆς τῶν φοινίκων κόμης τοῖς κλήμασιν ἀνατρέχουσαι, παρέχουσαι τε ὄραν τὸν ἐκ τῶν φοινίκων καρπὸν ἀναμειγμένον τοῖς βότρωσιν. ἐν τούτῳ τὴν ἐπελθοῦσαν νύκτα διαγαγὼν ἐπὶ τὰ πρόσω τῇ ὑστεραία προῆγεν. ἐλθὼν δὲ πλησίον φρουρίου τινὸς πληγὴν καιρίαν δέχεσθαι ἐμέλλησε· τῶν γὰρ ἀπὸ τοῦ φρουρίου τις Πέρσης ἐπελθὼν τῇ τοῦ βασιλέως κεφαλῇ τὸ ξίφος ἐπήλασεν. ὁ δὲ προῖδόμενος ἐπέθηκε τὴν ἀσπίδα τῇ κεφαλῇ, καὶ ταύτῃ τὴν πληγὴν ἀπεσεύδατο. ἐκεῖνον μὲν οὖν οἱ στρατιῶται συμπεσόντες κατέσφαξαν, καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ πάντας, εἰ μήπω γέ τινες διαδύντες συνέφυγον εἰς τὸ φρούριον· δυσανασχετῶν δὲ ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τῷ τολμήματι τὸ φρούριον ἀνεσκόπει, καὶ ὅπου ἀλώσιμον εἶη περιῶν ἐθεώρει. περὶ τοῦτο δὲ ἔχοντος αὐτοῦ, τοῖς ἐν τῷ ἄλσει τῶν φοινίκων ἐπιμείνασι στρατιώταις ὁ σουρήνας ἀπρόοπτος ἐπιφανεῖς τῶν τε ὑποζυγίων καὶ τῆς ἀποσκευῆς κρατήσειν ἤλπισε, καὶ ἅμα τὸν βασιλέα τοῦτο μαθόντα πάντως ἀποστήσειν τῆς τοῦ φρου-

3. ἐξεύγνυε, v a m. 2, V. ἐξεύγνυ scribendum puto || τε sup. ser. V² || 4. ὁδῶν | ἐλῶν conieci. τέλματα et ἔλη iunguntur etiam IV, 42, 2 || ἐνεποιεῖ τὸ V², ἐνεποιεῖτο V¹ || 5. στρατιὰν ex στρατείαν V² || 6. ἐληλύθη V, corr. Bekk || 9. αὐτῶ^v, v a m. 2, V || 12. ἄλλος V || 14. κόμης, o ex ω, V || 16. διὰγῶν, γα a m. 2 (?), V || 17. 18. φρουρίου τινὸς] 'Maiozamalcha, urbs magna' Amm. XXIV, 4, 2. φρούριον est etiam Libanio t. I p. 600, 14 R. || 18. ἐμέλλησε V || 20. ὁ δὲ Sylb, ἐν ᾧ δὲ V || προειδόμενος V || 25. ἀνεσκόπει 5, τε ἀνεσκόπει V || 26. ἄλσει V

ρίου πολιορκίας. ἀλλ' ἐκείνος μὲν ἐν νῶ ταῦτα βαλόμενος
 ἀμφοτέρων διήμαρτεν, ὁ δὲ βασιλεὺς ἐν πολλῷ τὴν τοῦ
 5 φρουρίου καθαίρεισιν ἐποιεῖτο· πόλις τε γὰρ ἐπλησίαζεν αὐτῷ
 Βησουχίς ὄνομα, πολυάνθρωπος, καὶ ἄλλα φρούρια πλείστα,
 ὧν συνέβαινε τοὺς οἰκήτορας ἀπολιπόντας τὰ σφέτερα ὡς οὐκ
 ἀρκοῦντα πρὸς σωτηρίαν εἰς τὸ παρὰ τοῦ βασιλέως πολιορ-
 κούμενον συνδραμεῖν, πλὴν τῶν εἰς Κτησιφῶντα διαφυγόν-
 των ἢ κατὰ τὸ δασύτατον τοῦ ἄλσους ἀποκρυβέντων. ὁ μὲν
 οὖν βασιλεὺς ἐνίστατο τῇ πολιορκίᾳ κατὰ τὸ καρτερόν, οἱ δὲ
 ἀπολυθέντες ἐκ τῆς στρατιᾶς εἰς τὸ κατασκοπεῖν καὶ βοηθεῖν,
 10 εἴ ποῦ τι φανεῖη πολέμιον, οὐκ ἀπεκρούσαντο μόνον τοὺς
 ἐπελθόντας αὐτοῖς, ἀλλὰ τοὺς μὲν ἀνελόντες τοὺς δὲ προτρο-
 πιάδην διώξαντες ἐν ἀσφαλεὶ τῷ βασιλεῖ τὰ τῆς πολιορκίας
 ἐποίησαν. ἐπεὶ δὲ τῶν φευγόντων τινὲς καὶ ἐν τοῖς ὑπὸ τὸ
 ἄλσος ἔλεσιν ἦσαν, οὐδὲ τούτους οἱ ἐπὶ κατασκοπῇ καταλει-
 15 φθέντες ἀφῆκαν ἀθῶους, ἀλλὰ τοὺς μὲν ἔκτειναν τοὺς δὲ
 αἰχμαλώτους ἀπήγαγον. (21) οἱ δὲ ἐν τῷ φρουρίῳ πολιορ-
 κούμενοι βελῶν παντοίων ἀφέσει τοὺς ἐναντίους ἡμύνοντο,
 λίθων δὲ οὐκ ὄντων αὐτοῖς ἔνδον ἀσφάλτῳ βώλους πετυρω-
 μένους ἠκόντιζον. ἐτύγχανον δὲ τῶν πεμπομένων αἱ βολαὶ
 20 ῥαδίως οἶα καὶ ἐξ ὑπερδεξιῶν καὶ κατὰ πλῆθους πεμπόμεναι.
 2 ἀλλ' οὐδὲ οἱ τῶν Ῥωμαίων στρατιῶται, καὶ ταῦτα ταῖς ἐξ
 ὕψους βοηθείαις ἐλαττούμενοι, παρήκαν εἶδος ἀνδρείας καὶ
 πολεμικῆς ἐπιστήμης· λίθοις γὰρ χειροπλήθεσιν ἔβαλλον, βέ-
 25 λεσί τε οὐκ ἐκ τόξων μόνον ἀφιεμένοις ἀλλὰ καὶ ἐκ μηχανη-
 μάτων, ἅπερ οὐκ ἐφ' ἐνὸς μόνον ἴστατο πηγνύμενα σώματος,
 3 ἀλλὰ καὶ δύο καὶ τρία καὶ πλείω διήει. τοῦ δὲ φρουρίου
 κειμένου μὲν ἐπὶ λόφου, τείχεσι δὲ δύο καὶ πύργους ἐκκαί-
 δεκα μεγάλοις ὠχυρωμένου, πέριξ τε τάφρω περιειλημμένου
 βαθείᾳ, κατὰ τι μέρος ὕδωρ εἰσφερούση τοῖς ἐν τῷ φρουρίῳ 30

1. βαλ//όμενος, λ erasa, V. et sic Bekk ediderat pro βαλλόμενος ||
 2. post πολλῷ in V ὀλίγω erasum || 7. 8. διαφυγόντων V, διεκφυγόντων
 ε || 8. ἄλσους V || 9. καρτερόν scripsi, κρατερόν Vε || 10. ἀπολυθέντες ex
 ἀπολ////θέντες V || στρατιᾶς ex στρατείας V || 15. τούτοις V || 15. 16. κατα-
 ληφθέντας ex καταλειφθέντες corr. V, male || 18. ἡμύνοντο V, ἡμύναντο
 ε || 20. pro τῶν πεμπομένων, quod ex proximo πεμπόμεναι ortum vide-
 tur, conieci πυρσῶν coll. § 4 || 21. ἐξ, quod addidit Sylb, habet V ||
 23. παρήκαν Sylb, παρήκον V || ἀνδρείας Bekk || 29. ὠχυρωμένου V ||
 30. ὕδωρ sup. scr. V², om. V¹

πρὸς πότον ἐπιτήδειον, χῶμα ἐπιχέειν ὁ βασιλεὺς τῇ τάφρῳ
 τοὺς στρατιώτας ἐκέλευσεν, ἕτερόν τε ἐπὶ τούτῳ πρὸς ὕψος
 ἀνιστάμενον ἐξισωθῆναι τῷ πύργῳ. κατὰ δὲ μέρος ἕτερον 4
 τὴν ὑπὸ τὰ τεῖχη γῆν ὀρύττειν ἐγνώκει, κατὰ τὸ μέσον τοῦ
 ἐνδοτέρου τείχους, διὰ τοῦ ὀρύγματος ἐπιθήσεσθαι τοῖς πο-
 λεμίοις πραγματευόμενος. τῶν δὲ πολεμίων τοὺς ἐγείροντας
 τὸ χῶμα βολαῖς συνεχέειν εἰργόντων, τὴν μὲν ἐν τῷ προφανεῖ
 μάχην ὁ βασιλεὺς ἀνεδέξατο, πολυειδέειν ἀμυντηρίοις κατὰ
 τῶν βαλλομένων εἴτε βελῶν εἴτε πυρσῶν χρώμενος, Νευῖττα
 10 δὲ καὶ Δαγαλαῖφω τὰ τε ὀρύγματα καὶ τὰς τῶν χωμάτων
 ἐγέρσεις ἐπέτρεψεν. Οὐίκτηρι δὲ παραδοὺς ὀπλίτας τε καὶ 5
 ἱππέας τὰ μέγχι Κτησιφῶντος αὐτῷ διερευνᾶσθαι προσέταξεν,
 ὥστε, εἴ πού τι φανείη πολέμιον ἀφελκύσαι τὸν βασιλέα τῆς
 πολιορκίας πειρώμενον, τούτου διὰ τῶν ὑπ' αὐτῷ τεταγμένων
 15 κωλυθῆναι τὴν ἐπιχείρησιν, ἅμα δὲ τὴν ὁδὸν τὴν ἐπὶ Κτησι-
 φῶντα, σταδίων οὖσαν ἐνενήκοντα, γεφυρῶν τε κατασκευαῖς
 καὶ ζευγμάτων αὐτῷ καὶ τῷ στρατῷ ῥάονα καταστήσαι. (22)
 ταύτῃ διελὼν τοῖς ἠγεμόσι τὴν ἐπιμέλειαν, αὐτὸς μὲν διὰ
 τῶν σὺν αὐτῷ κριὸν μιᾷ πύλῃ προσαγαγὼν οὐ κατέσεισε μό-
 20 νον αὐτὴν ἀλλὰ καὶ ἔλυσε, τοὺς δὲ ἐπὶ τῶν ὀρυγμάτων τε-
 ταγμένους ἐμμελῶς ἰδὼν τῷ ἔργῳ χρωμένους ἐκείνους μὲν
 ἀπέστησε, ταύτην αὐτοῖς ὑπὲρ τῆς ἐμμελείας τὴν ἀτιμίαν ἐπ-
 αγαγὼν, ἑτέρους δὲ ἀντεκατέστησεν. αὐτὸς δὲ κριὸν ἕτερον 2
 ἄλλῃ προσέφερε πύλῃ. καὶ ταύτης δὲ τὴν προσβολὴν οὐκ
 25 ἐνεγκούσης, ἤκειν ἀγγελῶν τις ὡς οἱ ταχθέντες τὰ ἀπὸ τῆς
 τάφρου μέγχι τῆς πόλεως αὐτῆς διορύττειν ἤδη πρὸς τέλος
 ἀφίκοντο τοῦ ἔργου καὶ πρὸς τὸ ἀναδύναι γερόνασιν εὐτρε-
 πεῖς. ἦσαν δὲ οὗτοι τρεῖς λόχοι, ματτιάριοι καὶ λαγκιάριοι

1. ποτόν V || 5. ἐπιθήσεσθαι] cf. Kaelker 'de eloc. Polyb.' p. 281 ||

7. βολ//αῖς, λ erasa, V || 9. νευῖττα V, νευῖτα 5 || 10. δα γα-
 λαῖφω, δα sup. ser. m. 1, V, γαδαλαῖφω 5 || ὀρύγματα (cf. vs. 20) scripsi,
 χῶματα V5. 'et cuniculos quidem cum vineis Nevitta et Dagalaiphus
 curabant': Amm. XXIV, 4, 13 || 11. οὐίκτηρι (sine spir.) V, οὐίκτηρι
 vel βίκτηρι 5 || 13. ὥστε V, ὥστ' 5 || 16. ante σταδίων in V erasum δ̄ ||
 17. ράον (i. e. ράονα) V², ῥάον V¹5. ῥάονα vel ῥάω voluerat iam
 Syll || 18. ταύτῃ scripsi, ταύτην V5 || 19. κριὸν V, κριῶν 5 || μιᾷ V²,
 μία V¹ || 21. ἐκείνους V et Syll, ἐκείνης apographa || 25. ἀγγελῶν scripsi,
 ἀγγέλων V, ἀγγέλων apographa, ἀγγέλλων editores || 28. λαγκιάριοι scripsi

- 3 καὶ βίκτορες. ὁ βασιλεὺς δὲ ταύτην μὲν τέως ἐπέσχευεν αὐτῶν τὴν ὁρμήν, πύλῃ δὲ ἑτέρῃ θάπτον ἐκέλευσεν εὐτρεπίζεσθαι μηχανήν, καὶ τὴν στρατιὰν αὐτῇ πᾶσαν ἐπίστη, πείδων τοὺς πολεμίους ὡς τῇ ὑστεραία ταύτην προσαραγῶν ἐγκρατῆς τοῦ φρουρίου γενήσεται. ἐποίει δὲ τοῦτο πᾶσαν ἔννοιαν τοῖς 5
- 4 Πέρσαις τῆς διὰ τοῦ ὀρύγματος ἀναιρῶν πολιορκίας. τῶν ἀπὸ τοῦ φρουρίου τοίνυν ἀπάντων εἰς τὸ τὴν μηχανὴν ἀποκρούσασθαι συστραφέντων, διορύξαντες τὸν ὑπόνομον οἱ ταύτην ταχθέντες, εἶτα τὴν ἐπικειμένην ἄχρι τῆς ἐπιφανείας γῆν διατρήσαντες, ἐφάνησαν οἰκίας ἐν μέσῳ καθ' ἣν ἔτυχέ τις ἀλε- 10 τρὶς γυνὴ νυκτὸς οὔσης ἔτι βαθείας σίτον ἄλευρα εἶναι ἐργαζομένη. ταύτην μὲν οὖν ὁ πρῶτος ἀναδὺς ἐκβοᾶν μέλλουσαν παίσας ἀνεῖλεν. ἦν δὲ Σουπεράντιος, ἐν τῷ λόγῳ τῶν βικτόρων οὐκ ἄσημος, ἐπὶ τούτῳ δὲ Μάγνος, καὶ τρίτος ὁ Ἰοβιανὸς τοῦ τάγματος τῶν ὑπογραφέων προτεταγμένος, ἔπειτα δὲ 15
- 5 πλείους. εὐρυνομένου δὲ κατὰ βραχὺ τοῦ στομίου πάντες ἦσαν ἐν μέσῳ. τότε δὴ λοιπὸν ἐπὶ τὸ τεῖχος ἐλάσαντες ἐπέστησαν παρὰ πᾶσαν ἐλπίδα τοῖς Πέρσαις ἄσματα λέγουσιν ἐπιχώρια, τὴν μὲν τοῦ σφῶν βασιλέως ἀνδρείαν ὑμνοῦντα, διαβάλλοντα δὲ τὴν τοῦ Ῥωμαίων βασιλέως ἀνέφικτον ἐπι- 20 χεیرهσιν· ῥᾶον γὰρ ἔφασκον αὐτὸν τὴν τοῦ Διὸς αἰρήσειν
- 6 αὐλήν ἢ τὸ φρούριον. ἐπιθέμενοι δὲ τοὺς ἐν χερσὶν ἔπαιον τε καὶ ἐκ τοῦ τεύχους ὠθοῦντες διέφθειρον, τοὺς δὲ καὶ διώκοντες παντοδαποῖς θανάτου τρόποις ἀνήρουν, οὔτε γυναικῶν οὔτε παιδῶν ἀπεχόμενοι, πλὴν εἰ μὴ πού γέ τις αἰχμα- 25

coll. Magno ap. Malal. p. 330, 3, λακκιάριοι V, λακκινάριοι 5. cf. Boecking ad not. or. p. 189 || 1. βίκτορες V, βίκτωρες 5 || 3. στρατιάν V², στρατέλαν V¹ || 4. ταύτην] ταύτη conic. Sylb || 5. δὲ τοῦτο in ras. V² || 6. ὀρύγματος a V² || ἀναιρῶν ἀσφαλείας, in mg. V²: πολιορκίας || 8. τὸν (et τὴν) ὑπόνομον V², τὸν ὑπὸ νόμον V¹ || ταύτη///, v erasa, V || 10. οἰκίας ex οἰκείας V² || 12. πρῶτος] πρῶτος conieci. ὁ πρῶτος ἀναρχικός Liban. t. I p. 601, 16 R., qui item tres fuisse primos dicit || 13. 'Exsuperius de Victorum numero miles' Amm. XXIV, 4, 23 || 13. 14. βικτόρων V, βικτώρων 5 || 14. τούτω V², τοῦτο V¹ || Μάγνος] cf.

ad p. 128, 8 || ὁ Ἰοβιανὸς] Ἰοβιανὸς ὁ conieci || 15. ^{πρῶ}τεταγμένος, pro sup. ser. V¹ || 17. ἐν μέσῳ] 'medio in oppido' Leunclavius. vitium latere videtur || 19. ἀνδρείαν V, ἀνδρίαν 5 || 21. 22. ἴσον αὐτοὺς ἡγοῦντο ποιεῖν, ὡσπερ ἂν εἰ καὶ τὸν οὐρανὸν ἐπεχείρουν εἰεῖν Liban. t. I p. 601, 1 R.

λώτους αὐτοῖς ἔδοξεν ἔχειν. Ἀναβδάτης δὲ ὁ ἀρχιφύλαρχος ἐν τῷ διαδράναι τὸ φρούριον ἄλους ἅμα τοῖς ἀμφ' αὐτόν, ὀγδοήκοντα τὸν ἀριθμὸν οὔσι, τῷ βασιλεῖ προσήχθη δεδε-
 μένος ὀπίσω τὰς χεῖρας. κατὰ ταῦτα τοῦ φρουρίου κατὰ 7
 5 κράτος ἄλόντος, ἡβηδὸν δὲ πάντων ὄσοι κατὰ τοῦτο ἦσαν ἀναιρεθέντων, ἐκ παραδόξου δὲ ὀλίγων διασωθέντων, ἐφ' ἀρπαγὴν ὁ στρατὸς τῶν ἀποκειμένων κτημάτων ἐχώρει. κομισα-
 μένου δὲ ἐκάστου τὸ προσπεσόν, τό τε τεῖχος ἄχρις ἐδάφους προσενεχθεισῶν αὐτῷ πλείστων μηχανῶν κατηνέχθη, καὶ τὰ
 10 οἰκήματα πυρὶ τε καὶ ταῖς τῶν στρατιωτῶν χερσὶ κατε-
 λύθησαν, οὕτω τε εἰς τὸ μὴ γεγενῆσθαι ποτε δοκεῖν περιέστη.

23. Τῆς δὲ ἐπὶ τὸ πρόσω πορείας ἐχόμενος διήει μὲν καὶ ἕτερα οὐκ ὀνομαστὰ φρούρια, παραγίνεται δὲ καὶ εἰς περιβόλον ὃν βασιλέως θήραν ἐκάλου. ἦν δὲ τι τειχίον
 15 χωρίον ἀπειληφὸς ἔνδον πολὺ, δένδρεσι πεφυτευμένον παντο-
 दाποῖς. ἐν τούτῳ θηρίων παντοίων ἐναποκλειόμενα γένη τροφῆς τε οὐκ ἠποροῦντο διὰ τὸ καὶ ταύτην αὐτοῖς ἐπεισάγε-
 σθαι, καὶ παρεῖχον τῷ βασιλεῖ τοῦ θηρᾶν, ἡνίκα ἂν βουλη-
 θείη, ῥαστώνην. τοῦτο Ἰουλιανὸς θεασάμενος διαρρήγνυσθαι 2
 20 κατὰ πολλὰ μέρη τὸ τεῖχος ἐπέταπεν, οὗ δὴ γενομένου φεύ-
 γοντα παρὰ τῶν στρατιωτῶν τὰ θηρία κατετοξέετο. ἐν-
 ταυθαῖα που πλησίον γενόμενος βασιλεῖα εἶδεν εἰς τὸν Ῥωμαϊ-
 κὸν μεγαλοπρεπῶς ἐξησκημένα τύπον, καὶ μαθὼν ταῦτα ὑπὸ
 Ῥωμαίων ὄκδομησθαι κατέλιπεν, οὐ συγχωρήσας τοῖς ταξι-
 25 ἀρχοῖς λωβήσασθαι τι τῶν ἐν αὐτοῖς, αἰδοῖ τοῦ Ῥωμαίου
 λέγεσθαι τοὺς ταῦτα δημιουργήσαντας.

Ἐντεῦθεν ἡ στρατιὰ φρούριά τινα παραδραμοῦσα εἰς 3
 πόλιν ἀφίκετο Μείνας Σαβαθαῖα καλουμένην· διέστηκε δὲ

1. 'Nabdates praesidiorum magister' Amm. § 26 || ἀρχιφύλαρχος] ἀρχιφρούραρχος coni. Lindenbrog. ad Amm. l. c., bene. infra c. 23, 4 est Ἀναβδάτης ὁ φρούραρχος || 2. διαδράναι V || 3. 4. δεδεμμένος (sic) ὀπίσω τὰς V, δεδεμένος τὰς ε || 5. ἡβηδὸν] 'sine sexus discrimine vel aetatis' Amm. § 25 || 7. ἐναποκειμένων coni. Sylb || 11. δοκεῖ^v, v a m. 2, V || 17. ἀποροῦντο, ἡ a m. 2, V || αὐτοῖς accessit ex V || 18. καὶ in mg. add. V² || παρεῖχον ex παρεῖχε V. totum locum sic scripserim: παντοίων ἦν ἀποκλειόμενα γένη, τροφῆς τε οὐκ ἀποροῦντα διὰ . . . καὶ παρέχοντα βασιλεῖ || 20. ἐπέταπεν V || 24. ὄκδομησθαι Sylb, οἰκοδομῆσθαι V || 27. στρατιὰ V², στρατεία V¹ || 28. μείνας V¹, μίνας V².

αὕτη σταδίοις τριάκοντα τῆς πρότερον μὲν Ζωχάσης νῦν δὲ Σελευκείας ὀνομαζομένης. καὶ ὁ μὲν βασιλεὺς πλησίον που μετὰ τῆς πολλῆς στρατιᾶς ἠύλισθη, προηγούμενοι δὲ οἱ κατὰ σκοποὶ τὴν πόλιν κατὰ κράτος αἰρουῦσι. τῇ δ' ὑστεραία τὰ 5
 4 μὲνα σταυροῖς ἔμπροσθεν τῶν πυλῶν· ταῦτα δὲ ἔφασκον· οἱ ἐπιχώριοι συγγενῶν εἶναι διαβληθέντος τινὸς ὡς προδότου πόλεως γενοῦτος, ἦν ἔτυχεν ὁ βασιλεὺς Κάρος Περσῶν οὕσαν ἑλών. ἐνταῦθα Ἀναβδάτης ὁ φρούραρχος εἰς κρίσιν ἤγετο, παραγαγὼν μὲν ἐπὶ πολὺ τὸν Ῥωμαίων στρατὸν ὡς 10
 δὴ συντελέσων αὐτῷ πρὸς τὸν κατὰ Περσῶν πόλεμον, τότε δὲ ἐξελεγχθεὶς ὡς ἐλοιδορεῖτο παρὰ πλείστοις Ὀρμισδην προδότην ἀποκαλῶν καὶ τῆς κατὰ Περσῶν αἰτίου ἐκστρατείας· καὶ ἐπὶ τούτοις ἀλοὺς ἀνηρέθη.

24. Προϊόντος δὲ περαιτέρω τοῦ στρατοῦ, τὰ ἔλη δι- 15
 ερευνώμενος Ἀρινθαῖος πολλοὺς τε ἐν τούτοις εὐρῶν αἰχμαλώτους ἀπήγαγεν. ἐνταῦθα πρῶτον οἱ Πέρσαι συστραφέντες ἐπῆλθον τοῖς τοῦ στρατοῦ προτρέχουσι κατασκόποις, ὀξέως δὲ τραπέντες εἰς τὴν πλησίον ἀγαπητῶς συνέφυγον πόλιν. κατὰ δὲ τὴν ἀντιπέρας ὄχθην τοῦ ποταμοῦ τοῖς ἐπιτεταγμένοις 20

Μηδίας vel *Ἀρμενίας* volebat Leunclavius, inepte, *Πέρσαις* Sudhaus p. 62, 1, improbabiliter. 'Madain Sabat' Ritter Erdk. t. X p. 153. an *Βαβυλωνίας*? || 1. αὕτη ex αὐτῇ V || Ζωχάσης] *Κώχης* Scaliger, *Χώχης* Salmasius. immo in corrupto Ammiani loco XXIV, 5, 3 Zochasam vel Cochasam pro Coche restituendum esse post Mannertum recte dixerunt Fabian 'de Seleucia Babylonia' (diss. Lips. 1869) p. 9 et Sudhaus p. 61 || νῦν] i. e. Magni aetate. 'Zochasa, quam Seleuciam nominant' Ammianus || 2. σελευκίας V, corr. ε || 3. μετὰ τῆς πολλῆς στρατιᾶς] litterae à τῆς (hoc v. sup. vs. scr.) πολλῆς στ in ras. circa 5 litt. m. 1, iās ex είας m. 1, V || 4. τὴν πόλιν] i. e. Seleuciam || 8. Κάρος] *Βηρσαβώρας* A. Schaefer et Sudhaus p. 63, 2, constructione nulla. ego verba ἦν ἔτυχεν — ἑλών h. l. inepta post ὀνομαζομένης (vs. 2) collocaverim et pro πόλεως (vs. 8) scripserim *Βηρσαβώρας*. a Caro captam esse Seleuciam testatur Zonaras XII, 30 (κατέσχε Κτησιφῶντα καὶ Σελεύκειαν). etiam ap. Amm. XXIV, 5, 3: 'a Caro ('sacro' codd.) principe quondam excisam' cum Lindenbrogio scribendum puto. saepe eversa Seleucia ex parte semper resurrexerat, etiam post Cari tempora || 9. οὕσαν ἑλών V², οὗς ἀνελῶν V¹ || φρούραρχος, q a m. 2, V || 12. ἐξελεγχθεὶς V, et Schaefer ap. Sudhausium p. 64, 1, ἐξενεχθεὶς ε || 20. ἐπιτεταγμένοις] ἐπιτετραμμένοις conieci. cf. ad I, 65, 2

τὴν τῶν ὑποζυγίων φυλακὴν οἰκέταις, καὶ ὅσοι μετὰ τούτων ἦσαν, ἐπελθόντες οἱ Πέρσαι τοὺς μὲν ἀπέκτειναν τοὺς δὲ ζῶντας ἀπήγαγον, ὑπερ πρῶτον ἐλάττωμα Ῥωμαίοις συμβὰν ἀθυμίαν ἐνεποίησε τῷ στρατεύματι.

Ἐντεῦθεν ὀρμήσαντες ἦλθον εἰς τινὰ διώρυχα μεγίστην, 2 ἣν ἔλεγον οἱ τῆδε παρὰ Τραϊανοῦ διωρύχθαι Πέρσαις ἐπιστρατεύσαντος· εἰς ἣν ἐμβαλὼν ὁ Ναρμαλάχης ποταμὸς εἰς τὸν Τίγριν ἐκδίδωσι· ταύτην ὁ βασιλεὺς καθῆραι τε ἅμα καὶ ἐρευνᾶν διανοήθη, πόρον τε τοῖς πλοίοις ἐπὶ τὸν Τίγρινα 10 παρασκευάζων, καὶ εἴ πῃ παρείκοι, γεφύρας τῇ τοῦ πολλοῦ στρατοῦ διαβάσει. (25) τούτων δὲ ταύτῃ πραττομένων, ἐπὶ τῆς ἀντικρῆ ὄχθης πληθὸς Περσῶν συνδραμὸν ἰπέων τε καὶ πεζῶν, εἴ τις ἐπιχειρηθεῖη διάβασις, ἐπειρᾶτο κωλύειν. ταύτην ὁ βασιλεὺς τὴν παρασκευὴν τῶν πολεμίων βλέπων ἐπὶ 15 τὸ διαπλέειν ἐπ' αὐτοὺς ἠρεθίζετο, καὶ σὺν ὀργῇ τοῖς στρατηγοῖς ἐνεκελεύετο τῶν πλοίων ἐπιβαίνειν. ἐπεὶ δὲ τὴν ἀντι- 2 πέρασ ὄχθην θεωροῦντες ὑψηλοτέραν καὶ ἅμα θορυγόν τινὰ συμπαρατεινόμενον, εἰς ἔρμα μὲν παραδείσου βασιλικοῦ τὴν ἀρχὴν ὠκοδομημένον, τότε δὲ καὶ τείχους πληροῦντα χρεῖαν, 20 δεδιέναι τὰς ἐξ ὕψους τῶν βελῶν τε καὶ πυρσῶν βολὰς ἔλεγον. ἐγκειμένου δὲ τοῦ βασιλέως δύο νῆες ὀπλιτῶν πλήρεις ἐπεραιώθησαν, ἃς εὐθύς οἱ Πέρσαι πυροφόρων βελῶν πληθὸς ἀφέντες κατέφλεξαν. ἐκδειματωθέντος δὲ πλέου τοῦ 3 στρατοῦ, τὴν συμβᾶσαν ὁ βασιλεὺς καταστρατηγήσας δι- 25 αμαρτίαν 'περιγερόνασιν' ἔφη 'τῆς διαβάσεως, καὶ κύριοι τῆς ὄχθης γερόνασι· τοῦτο γὰρ δηλοῖ τὸ πῦρ τὸ ἀπὸ τῶν πλοίων

7. ναρμαλάχης ex ναρμάχης V¹ || ποταμὸς 5, ὁ ποταμὸς V || 8. ἐκδίδωσι V et Sylb, ἐνδίδωσι apographa || καθῆραι V², καθεῖραι V¹ || 10.

εἴ πῃ Bekk, εἴ ποι V || παρείκοι, εἰ a. m. 2, V || 11 sq. ipsa narratio, ut ex Ammiano adparet, a Zosimo — cui ni mirum castellorum oppugnationes diligentissime narrandae fuerant — admodum breviata est eoque obscurata. cf. Sudhaus p. 67 sq. || 12. ἀντικρῆ] ἀντικρως conieci. cf. ad III, 14, 2 || 14. βλέπων (βλέπ) V², ///λέ/// (πολέ/// ut vid.) V¹ || 16. ἐπεὶ] οἱ con. Bekk. δὲ post ἐγκειμένον (21) deleri volebat Sylb, qui signo minore post ἔλεγον distinguit || 19. καὶ accessit ex V || πρηρονοντο// (sic) V¹, -τα V² || 21. δύο] 'quinque' Amm. XXIV, 6, 5 || 21. 22. πλήρεις Bekk, πλήθει V. cf. καμήλους πλήρεις οἶνον καὶ ἀφθόνου τροφῆς II, 27, 3

ἔξαφθέν, ὅπερ αὐτὸς ἐπέσηκῃσα τοῖς ἐπὶ τῶν νεῶν στρατιώ-
 4 ταις σύμβολον τῆς νίκης ποιήσασθαι. τότε τοίνυν ἅπαντες,
 ὡς εἶχον, εἰς τὰ πλοῖα ἐμβάντες ἐπεραιωθήσαν· καὶ ὅπη
 βάσιμον ἦν τὸ ὕδωρ ἐπιπηδήσαντες, εἰς τε τὸν ἐκ χειρὸς
 ἀγῶνα καταστάντες τοῖς Πέρσαις, οὐ μόνον ἐκράτησαν τῆς
 5 ὄχθης, ἀλλὰ καὶ τὰ πρότερον περαιωθέντα δύο πλοῖα κατα-
 λαβόντες ἡμίφλεκτα τοὺς περιλελειμμένους ἔτι τῶν ἐν αὐτοῖς
 5 ὀπλιτῶν περιέσωσαν. ἐπιπεσόντων δὲ λοιπὸν τῶν στρατο-
 πέδων ἀλλήλοις, ἐκ μέσης νυκτὸς διέμεινε μέχρι μέσης ἡμέρας
 ἡ μάχη. τέλος ἐνδόντες ἔφυγον προτροπάδην οἱ Πέρσαι,
 10 τῆς φυγῆς ἠγρησαμένων τῶν στρατηγῶν· ἦσαν δὲ οὗτοι
 Πιργράξης τε, γένει καὶ ἀξιώσει προέχων ἀπάντων μετὰ τὸν
 6 σφῶν βασιλέα, καὶ Ἀνάρεος καὶ ὁ σουρήνας αὐτός. φεύ-
 γουσι δὲ ἐπεκδραμόντες Ῥωμαῖοί τε καὶ σὺν τούτοις οἱ Γότ-
 θοὶ πολλοὺς μὲν ἀπώλεσαν, χρυσοῦ δὲ πολλοῦ καὶ ἀργύρου
 15 γεγόνασιν ἐγκρατεῖς, ἔτι δὲ κόσμον παντοίου τοῖς τε ἀν-
 δράσι καὶ ἵπποις περικειμένου, καὶ κλινῶν ἀργυρῶν καὶ
 τραπεζῶν, ὅσαις ἐνέτυχον ὑπὸ τῶν στρατηγῶν ἐν τῷ χάρακι
 7 καταλελειμμέναις. ἔπεσον δὲ καὶ ἐν τῇ μάχῃ Περσῶν μὲν
 πεντακόσιοι καὶ δισχίλιοι, Ῥωμαίων δὲ οὐ πλείους πέντε
 20 καὶ ἑβδομήκοντα. τὸν δὲ ἐπὶ τῇ νίκῃ τοῦ στρατοπέδου
 παιᾶνα Βίκτωρ ὁ στρατηγὸς ἔδοξέ πως ἐλαττοῦν καταπέλιτη
 τρωθεῖς.

26. Τῇ δὲ ὕστεραία τὸν Τύρρητα ποταμὸν ὁ βασιλεὺς
 τὸ στρατεύμα ἐπὶ πολλῆς ἀδείας διαβιβάσας, τρίτη μετὰ τὴν
 25 μάχην ἡμέρα καὶ αὐτὸς μετὰ πάσης τῆς ἀμφ' αὐτὸν δορυ-
 φορίας ἐπεραιουῖτο, καὶ πρὸς τι χωρίον ἐλθὼν (Ἀβουζαθὰ
 τοῦτο Πέρσαι καλοῦσιν) ἡμέρας ἐν τούτῳ διέμεινε πέντε.
 2 διασκοπῶν δὲ περὶ τῆς ἐπέκεινα πορείας ἄμεινον ἔχειν φήθη

1. αὐτὸς V², αὐτοῖς V¹ || 12. 'cum Pigrane et surena et Narseo potissimis ducibus' Amm. § 12 || 15. χρυσοῦ scripsi, χρυσίου V^s. cf. ad II, 38, 2 || 19—21. 'ut caesis Persarum plus minusve duobus milibus et quingentis, septuaginta caderent soli nostrorum' Amm. § 15. pro πέντε καὶ V habet ἔ καὶ. fort. ἢ ἑβδ. scribendum || 25. διαβιβάσας ex διαβηβ. V² || 27. Ἀβουζαθὰ] cf. Hoffmann (v. ad p. 132, 2) p. 27 || 28. καλοῦσι V || ludos ad Ctesiphontem factos (Eunap. fr. 22, 2 M.) nec Ammianus nec Zosimus norunt || 29. διασκοπῶν κτέ.] nimis haec brevaviit Zosimus. quid ipse Magnus — personatum enim Magnum ap. Malalam p. 331, 4sq. non curo — de Iuliani consiliis (cf. Sievers 'Studien' p. 257)

μηκέτι συμπαραπέμπειν τῇ ὄχθῃ τοῦ ποταμοῦ τὸν στρατόν, ἀνιέναι δὲ ἐπὶ τὴν μεσόγειαν, ὡς οὐδενὸς ὑπολειπομένου πλοίων εἰς χρεῖαν αὐτοῦς καθιστάντος. ταῦτα δὴ λαβὼν κατὰ νοῦν εἰσηγεῖται βουλήν τῷ στρατῷ, τὰ πλοῖα ἐμπροῆσαι
 5 κελεύων. καὶ πάντα, πλὴν ὀκτωκαίδεκα Ῥωμαϊκῶν Περσι- 3
 κῶν δὲ τεσσάρων, ἐδαπανήθη πυρὶ· ταῦτα γὰρ ἀμάξαις φερόμενα ἠκολούθει, ταῖς ἀνακυπτούσαις ὡς εἰκὸς ὑπηρετησόμενα χρεῖαις. ὀλίγον δ' ἀνωτέρω τοῦ ποταμοῦ τὸ λειπόμενον ἔδει ποιήσασθαι τῆς ὁδοῦ. Νοορδᾶ δὲ τῷ τόπῳ
 10 προσσχόντες αὐτοῦ που κατέλουν· ἐνθα πολλοὶ πανταχόθεν ἠλίσκοντο Πέρσαι καὶ κατεσφάζοντο. ἔλθόντες δὲ εἰς τὸν 4
 Δοῦρον ποταμὸν διέβησαν τοῦτον γέφυραν ζεύξαντες. ἐπεὶ δὲ τοὺς Πέρσας ἐθεάσαντο τὸν μὲν ἐν τῇ γῆ πάντα χιλὸν κατακαύσαντας, ὡς ἂν τὰ ὑποζύγια τῶν Ῥωμαίων τροφῆς
 15 ἀπορία πιέζοιτο, συστάντας δὲ αὐτοῦς κατὰ πολλοὺς λόχους ἐκδέχεσθαι τοὺς Ῥωμαίους ὡς δὴ μὴ σφόδρα πολλοὺς διανοουμένους, τότε δὴ συνειλεγμένους εἰς ταῦτὸν θεασάμενοι πρὸς τὴν ὄχθην ἀπεχώρησαν τοῦ ποταμοῦ. τῶν δὲ ἡγουμένων 5
 τοῦ στρατοῦ κατασκόπων εἰς χεῖρας ἔλθόντων μοῖρα τινὲ 20
 Περσικῆ, Μακαμαῖός τις γυμνὸς ὑπὸ προθυμίας ἐπιπεσὼν τέσσαρας μὲν ἀναιρεῖ, συστραφέντων δ' ἅμα πολλῶν ἐπ' αὐτὸν κατασφάττεται. Μαῦρος δὲ ἀδελφὸς ὢν αὐτοῦ, τὸ σῶμα ἰδὼν ἐν μέσοις κείμενον Πέρσαις, ἀρπάζει τε αὐτὸ καὶ τὸν πρῶτον παῖσαντα κτείνει. καὶ οὐκ ἀπέπε βαλλόμενος,

tradiderit eo minus sciri potest quod in Ammiano XXIV, 7 lacuna est praetereaue is suo iudicio uti suaue Magnianis interponere solet. ut ne id quidem certum sit numquid de transfugis, qui Iulianum ad naves incendendas permoverint, Magnus ipse narraverit: incompertum id certe praeter Zosimum Libanio. scriptores autem ecclesiastici quod famam illam militarem ad illustrandam Iuliani Θεοβλάβειαν maxime idoneam susceperunt et auxerunt, nil mirum || p. 146, 29. ἔχειν V et Reitemeier, ἔχων apographa || 7. ἠκολούθει ex εἰκολούθη V² || 9. ἔδει sup. ser. V². ante ὀλίγον lacuna videtur esse || 11. κατεσφάζοντο V, κατεσφάττοντο ζ. forma per ζ scripta traditur etiam IV, 23, 4; 35, 6; 51, 3, reliquis locis est ττ || 13. πάντα χιλὸν corr. ex παντόχιλον V || 14. κατακαύσαντας ex -τες corr. V (m. 2?) || 17. ταυτὸν ex αὐτὸν V² || 18. ἀπεχώρησαν V, ἐχώρησαν ζ || 20. Μακαμαῖος] 'Machamaeus' Amm. XXV, 1, 2. μετὰ ἐξάρχων δύο Ἀκκαμέον (leg. Μακαμαῖον) καὶ Μαύρον Magn. ap. Malal. p. 329, 15 || 21. μὲν accessit ex V || δ' ἅμα V², δαλμάτων V¹ || 23. τε accessit ex V

ἄχρις ὅτε τὸν ἀδελφὸν ἔμπνουν ἔτι τῷ Ῥωμαίων στρατῷ παρέδωκεν.

27. Ἐλθόντες δὲ εἰς πόλιν Βαρσαφθᾶς τὸν χιλὸν εὖρον ὑπὸ τῶν βαρβάρων καταπρησθέντα. μοίρας δὲ τινος Περσῶν ἅμα Σαρακηνοῖς ἐπιφανείσης, καὶ οὐδὲ ἄχρι θέας τὸν Ῥωμαϊκὸν στρατὸν ὑποστάσης ἀλλ' αὐτόθεν ἀφανοῦς γενομένης, κατ' ὀλίγους εἰς ταὐτὸ συνιόντες οἱ Πέρσαι συνειλεγμένοι τε εἰς πλῆθος ἤδη παρεῖχον ὑπόνοιαν ὡς ἐπελευσόμενοι τοῖς ὑποζυγίοις. τότε δὴ πρῶτος ἐνδὺς τὸν θώρακα ὁ βασιλεὺς παντὸς μὲν αὐτὸς προέδραμε τοῦ στρατεύματος, οἱ Πέρσαι δὲ οὐχ ὑπέμειναν, ἀλλ' εἰς τοὺς αὐτοῖς ἐγνωσμένους ἀποδρᾶναι διέγνωσαν τόπους. προϊῶν δὲ εἰς κόμην ἐλήλυθε Σύμβραν, ἣτις ἐν μέσῳ δυοῖν κείται πόλεων, αἷς ὀνόματα Νίσβαρα καὶ Νισχαναθάβη. διαιρεῖ δὲ ταύτας ὁ Τίγρις, καὶ γέφυρα ἦν, ἣ τὰς ἐπιμιξίας τοῖς ἀμφοτέρων οἰκίτορσιν ἐδίδου ῥαδίας καὶ συνεχεῖς, ἦν οἱ Πέρσαι κατέπλεξαν, ὡς ἂν μὴ διὰ ταύτης οἱ Ῥωμαῖοι κατ' ἔξουσίαν ἐκατέρους παρενοχλοῖεν. ἐνθα που λόχοι Περσῶν ἀναφανέντες ὑπὸ τῶν προνομευόντων κατασκόπων ἐτράπησαν. καὶ ἅμα τροφήν ἄφθονον ὁ στρατὸς εὖρων ἐν ταύτῃ τῇ κόμῃ, καὶ ὅσα πρὸς τὴν χρείαν ἤρκει λαβῶν, τὸ περιττὸν ὅσον ἦν ἅπαν διέφθειρεν. ἐπεὶ δὲ μεταξὺ Δανάβης πόλεως καὶ Σύγκης ἐγένοντο, τοῖς φύλαξι τῆς οὐραγίας τοῦ στρατοπέδου συμπεσόντες οἱ Πέρσαι πολλοὺς ἀπέτειναν, πλείους δὲ ἀποβαλόντες ἐτράπησαν, καὶ ἄλλως ἐλαττωθέντες· ἀνηρέθη γὰρ ἐν ταύτῃ τῇ μάχῃ σατραπῆς τις τῶν ἐπιφανῶν ὄνομα Δάκης, ὃς ἔτυχε πρότερον ἐπὶ πρεσβείαν πρὸς τὸν βασιλέα Κωνσταντίου ἀπεσταλμένος, εἰρήνης πέρι καὶ καταλύσεως τοῦ πολέμου διαλεξόμενος.

28. Ἰδόντες δὲ αὐτοὺς οἱ πολέμοι πλησιάζοντας Ἀκκήτη πόλει τοὺς ἐν τῇ γῆ καρποὺς ἐπυρπόλουν· οἷς ἐπιδραμόντες

1. Ῥωμαίων accessit ex V || 3. βαρσαφθᾶς V, βαρσοφθᾶς s || 5. σαρακηνοῖς, q a m. 2, V || 6. γενομένης V, et sic conii. Syllb, γιν. apographa || 7. συνιόντες V², συνιέντες V¹ || 12. 13. 'ad Hucumbra nomine villam' Amm. XXV, 1, 4 || 14. νισχαναθαβη///, σ erasa, acc. om., V, νισχανάβη s || διαιρεῖται V || τίγρις V¹ ex τίγρις || 17. ἐκατέρους ex ἐκάτερος V || 22. σύγκης V || 26. Δάκης] 'Adaces' Amm. XXV, 1, 6 || ds radendo ex ds V

οἱ Ῥωμαῖοι τὸ πῦρ κατέσβησαν καὶ τῶν καρπῶν τοῖς λειπο-
 μένοις ἐχρήσαντο. περαιτέρω δὲ προελθόντες εἰς Μάρωνσα ²
 παρεγένοντο κόμην, ἣ τοῖς τὴν οὐραγίαν τοῦ στρατοῦ φυλάτ-
 τουσιν ἐπιθέμενοι Περσῶν λόχοι συνέπεσον, καὶ ἀπώλεσαν
⁵ ἄλλους τε στρατιώτας καὶ Βετρανίωνα τὸν ἡγεμονίαν ἔχοντα
 τοῦ λόχου . . . . καὶ ἀνδρείως ἀγωνισάμενον. καὶ πλοῖα δὲ
 ἦλθον κατόπιν πολὺ τοῦ στρατοπέδου τοῖς πολεμίοις περι-
 πεσόντα. παραδραμόντες δὲ κόμας τινὰς εἰς Τούμμαραν ἦλθον, ³
 ἐνθα μεταμέλεια πάντας εἰσῆλθε τῆς τῶν πλοίων ἐμπροσθεως·
¹⁰ τὰ τε γὰρ ὑποζύγια πρὸς τὴν τῶν ἐπιτηδείων κομιδὴν οὐκ
 ἐπῆρκει, τοσαύτην ὁδὸν καὶ πᾶσαν διὰ πολεμίας ταλαι-
 πωρούμενα, καὶ οἱ Πέρσαι τὰ γεννήματα συλλέγοντες ὅσα
 οἰοί τε ἦσαν, καὶ τοῖς ὀχυρωτάτοις ἐναποκλείσαντες τόποις,
 τῆς ἀπὸ τούτων χρείας τὸ Ῥωμαϊκὸν ἀφηροῦντο στρατόπεδον.
¹⁵ ἐν τούτοις δὲ ὅμως οὖσιν αὐτοῖς ἐπεφάνη Περσικὰ τάγματα,
 καὶ μάχης γενομένης ἐκράτουν τῷ πλείονι Ῥωμαῖοι, πολλοὺς
 ἅμα τῶν Περσῶν ἀνελόντες.

Τῇ δὲ μετὰ ταῦτα ἡμέρᾳ περὶ πλήθουσιν ἀγορὰν οἱ ⁴
 Πέρσαι συνταχθέντες εἰς πλήθος τοῖς οὐραγοῖς τοῦ Ῥωμαίων
²⁰ στρατεύματος ἀδοκῆτοις ἐπέπεσον. οἱ δὲ ἀσύντακτοι τέως
 ὄντες καὶ τῷ αἰφνιδίῳ τῆς ἐφόδου συνταραχθέντες ὅμως
 ἀντεπιέναι προεθυμοῦντο, τοῦ βασιλέως ἥπερ εἰώθει περι-
 ιόντος καὶ εἰς θάρσος τὰς τάξεις ἐγείροντος. (29) ἐπεὶ δὲ
 εἰς χεῖρας ἅπαντες ἦλθον ἀλλήλοις, ἐπιὼν τοὺς ταξιάρχους
²⁵ καὶ λοχαγούς, ἀναμειγμένος δὲ τῷ πλήθει, πλήττεται ξίφει
 παρ' αὐτὴν τῆς μάχης τὴν ἀκμὴν, καὶ ἐπιτεθεὶς ἀσπίδι
 φοράδην ἐπὶ τὴν σκηνὴν ἄγεται, μέχρι τε νυκτὸς μέσης
 ἀρκέσας ἀπέθανεν, οὐ πόρρω τὴν Περσῶν ἡγεμονίαν ἀπω-
 λείας καταστήσας ἐσχάτης. ἔτι δὲ τῆς τελευτῆς τοῦ βασι- ²

2. Μάρωνσα] 'ad tractum Maranga appellatum' Amm. XXV, 1,
 11 || 4. λοχοι//, σ erasa, acc. om., V || 5. βετρανίωνα V, βρεττανίωνα s ||
 τὸν s, τὴν V || 6. post λόχον lacunam indicavi: 'qui legionem Zian-
 norum regebat' Amm. XXV, 1, 19 || καὶ ἀνδρείως V, ἀνδρείως s || 10.
 τὴν, quod addidit Sylb, habet V || 12. γεννήματα Reitemeier, γενήματα
 V || ὅσα V. ὅσ' scripsisse videtur || 13. οἰοί τε s, οἰόν τε V || 15. ἐν τού-
 τοις δὲ V, ἐν δὲ τούτοις s || 20. ἐπέπεσον ex ἔπεσον V || 21. ἀφρηθῖα
 V || τῆς ex τοῖς V || συνταχθέντες V || 22. 23. περιόντος ex -τες V || 23
 ἐγείροντος V et Sylb, ἀγείραντος apographa

λέως ούσης ἀδήλου, τῶν Ῥωμαίων ὁ στρατὸς ἐπὶ τοσοῦτον ἐκράτησεν ὥστε πεντήκοντα μὲν τῶν ἐν μεγίστη δυνάμει σατραπίας πεσεῖν, καὶ ἐπὶ τούτοις Περσῶν ἄπειρον πλήθος. ἐπεὶ δὲ ἡ τοῦ βασιλέως καταφανῆς ἐγένετο τελευτὴ καὶ ἀνέστρεψαν οἱ πολλοὶ ἐπὶ τὴν σκηνὴν ἔνθα νεκρὸς ἔκειτο, ἔτι μὲν ἔνιοι Ῥωμαίων ἐμάχοντο καὶ τῶν πολεμίων ἐκράτουν, 5
 3 λόχοι δὲ τινες ἀπὸ φρουρίου Περσικοῦ τοῖς ὑπὸ Ὀρμίδην τεταγμένοις ἐπιθέμενοι κατέστησαν εἰς χεῖρας. μάχης δὲ καρτερᾶς γενομένης ἔπεσεν Ἀνατόλιος ὁ τῶν περὶ τὴν αὐλὴν ἡγούμενος τάξεων, ὃν καλοῦσι Ῥωμαῖοι μάγιστρον 10 καὶ Σαλούστιος ὁ τῆς αὐλῆς ὑπαρχος, ἐκπεσὼν τοῦ ἵππου, μικροῦ κατεσφάγη τῶν πολεμίων ἐπικειμένων, εἰ μὴ τῶν ὑπηρετῶν τις ἀποβάς τοῦ ἵππου δέδωκεν αὐτῷ ῥασιώνην φυγῆς, συναποκλινάντων αὐτῷ καὶ τῶν ἀμφὶ τὸν βασιλέα 4
 4 δύο ταγμάτων, οὓς σκουταρίους προσαγορεύουσιν. ἐκ δὲ 15 τῶν εἰς φυγὴν τετραμμένων ἄνδρες ἐξήκοντα μόνοι, σφῶν καὶ τοῦ Ῥωμαίων ἀξιώματος μεμνημένοι παραβαλλόμενοί τε ἄχρι θανάτου, τοῦ φρουρίου γερόνασιν ἐγκρατεῖς ἀφ' οὗ τοῖς Ῥωμαίοις ἐπεξεληθόντες οἱ Πέρσαι πλεονεκτεῖν ἔδοξαν καὶ τρεῖς ἑξῆς ἡμέρας τῶν πολεμίων ἐφεδρευόντων, οὐκ ὀλίγου 20 μέρους τοῖς πολιορκουσίν ἐπιθεμένον, περιεσώθησαν.

30. Τότε τοίνυν τῶν ἐν τέλει πάντων ἅμα τῷ στρατοπέδῳ συνειλεγμένων βουλή προετίθετο τίνι δέοι παραδοθῆναι τὴν τῶν ὄλων ἡγεμονίαν, ὥς οὐχ οἴου τε ὄντος δίχα τοῦ πάντων ἡγησομένου τοὺς ἐπικειμένους ἐν μέσῃ τῇ πολεμίᾳ 25 κινδύνους διαφυγεῖν. καὶ ψήφῳ κοινῇ βασιλεὺς Ἰοβιανὸς

3. Περσῶν accessit ex V || 4. 5. ἀνέστρεψαν^{οι} πολλοὶ ἐπὶ V, ἀνέστρεψαν ἐπὶ ε || 9. Ἀνατόλιος Reitemeier, ἀντώνιος h. l. V || 10. μάγιστρον] 'officiorum magister' Amm. XXV, 3, 14. sed Ἀνατόλιον μάγιστρον habet etiam Magnus ap. Malal. p. 329, 20, saepeque in sera Graecitate 'magister' simpliciter ponitur non solum de magistro militum sed etiam de magistro officiorum (cf. Fabroti gloss. ad Cedren. t. II p. 918 Bk.) || 11. σαλλούστιος h. l. V || 13. δέδωκεν] 'rectius ἔδωκεν' Sylb. immo hiatus ita infertur || 15. σκουταρίους ex κοστ. V¹. σχολαρίους Gothofredus ad cod. Theod. t. V p. 277 ed. Ritter. at cf. Boecking ad not. occ. p. 269 sq. || 19. ῥωμαίοις ex ῥωμαίων, ut vid., V || 20. 21. οὐκ ὀλίγον μέρους] fort. genetivus intercidit || 26. Ἰοβιανὸς, οβι in ras., V

ἀναδείκνυται, Βαρβαριανῶν τοῦ τῶν δομεστίκων ἡγουμένου τάγματος παῖς.

Τὰ μὲν οὖν ἄχρι τῆς Ἰουλιανοῦ τελευτῆς τόνδε πέ- 2
πρακται τὸν τρόπον, Ἰοβιανὸς δὲ τὴν ἀλουργίδα ἐνδὺς καὶ
τὸ διάδημα περιθέμενος εἶχετο τῆς ἐπὶ τάδε πορείας. ἐπεὶ
δὲ εἰς Σοῦμα τὸ φρούριον ἦλθεν, ἐπιπεσοῦσα ἡ Περσῶν
ἵππος τοῖς ἀμφ' αὐτόν, ἐλέφαντάς τε οὐκ ὀλίγους ἐπαγαροῦσα,
τοὺς κατὰ τὸ δεξιὸν κέρας ἐκάκουν. ἐτετάχατο δὲ ἐν τούτῳ
Ἰοβιανοὶ καὶ Ἐρκουλιανοί. ταγμάτων δὲ ταῦτα ὀνόματα,
10 παρὰ Διοκλητιανοῦ καὶ Μαξιμιανοῦ καταστάνα, φερόντων
τὰς τούτων ἐπωνυμίας· ὁ μὲν γὰρ Διδὸς ὁ δὲ Ἡρακλέους
ἐπώνυμον εἶχε. τὸ μὲν οὖν πρῶτον ὑπὸ τῆς τῶν ἐλεφάντων 3
ἀλκῆς ἐβιάζοντο, καὶ πολλοὶ φεύγοντες ἔπεσον. ἐπελευ-
νόντων δὲ αὐτοῖς τῶν Περσῶν πρὸς τῇ ἵππῳ καὶ τοὺς ἐλέ-
15 φαντας, ἦλθον εἰς τι χωρίον ἀναπτες, ἐν ᾧ τοὺς τῶν Ῥω-
μαίων σκενοφόρους ἔτυχεν εἶναι. τούτων δὲ συνεπιλαβόντων
αὐτοῖς τοῦ κινδύνου καὶ ἐξ ὑπερδεξίου τοὺς Πέρσας ἀκοντι-
ζόντων, ἐτροθήθησαν τινες τῶν ἐλεφάντων, καὶ ἦπερ ἦν ἔθος
αὐτοῖς, ἔφυγον ὀδυνώμενοι μετὰ βρυχηθμοῦ καὶ τὴν ἵππον
20 ἅπασαν συνετάραξαν, ὥστε τῇ φυγῇ καὶ ἐλέφαντας ὑπὸ τῶν
στρατιωτῶν κατασφαγῆναι καὶ πολλοὺς ἐν αὐτῇ τῇ μάχῃ
πεσεῖν. ἀπέθανον δὲ καὶ Ῥωμαίων τρεῖς λοχαγοὶ γενναίως 4
ἀγωνισάμενοι, Ἰουλιανὸς καὶ Μαξιμιανὸς καὶ Μακρόβιος.
διερεννώμενοι δὲ τοὺς κειμένους, καὶ ἐν τούτοις εὐρόντες τὸ
25 Ἀνατολίον σῶμα, ταφῆς ἠξίωσαν ἧς ὁ καιρὸς ἐδίδου, πο-
λεμίων πανταχόθεν ἐπικειμένων. ἡμέρας δὲ τέσσαρας προελ-

5 sq. proxima tam apud Ammianum XXV, 6, 2 sq. quam apud Zosimum obscuritate laborant. cf. Sievers 'Studien' p. 264 sq. || 6. 'ad castellum Sumere nomine' Amm. XXV, 6, 4 || ἦλθεν dicere non debuit, 'tetenderunt' illuc, v. Amm. l. d. ipsa pugna acciderat, dum ex loco ubi Iulianus ceciderat proficiscuntur; victores dum Sumere petunt haud longe progressi Anatolii corpus inveniunt || 7. αὐτόν (ex αὐτόν ut vid.) V || 9. ἐρκουλιανοί V || 10. φερόντων 5, φέροντα V || 14. πρὸς sup. scr. V² || τῇ // (ν erasa) ἵππῳ καὶ, ω κ in ras. (ω non ex ον, sed ante rasuram fuit iam ω) V. locus corruptus || 17. ἐξ sup. scr. V² || 20. ὥστε] fort. ὡστ' ἐν scripsit || 23. καὶ Ἰουλιανὸς καὶ V || Μαξιμιανὸς] 'Maximus' Ammianus || 25. καιρὸς ex καιῶσα V² || 26. ἡμέρας δὲ τέσσαρας κτέ.] haec nimis a Zosimo — Ioviani scilicet incurioso — breviata sunt eoque errores illati. cf. Amm. XXV, 6, 11 sq.

θόντες καὶ πανταχόθεν ὑπὸ τῶν πολεμίων ἐνοχλούμενοι, διωκόντων μὲν ἐπὶ ὁδεύοντας ἴδιοιεν, φευγόντων δὲ ὁπότε αὐτοῖς ἀντεπίοιεν Ῥωμαῖοι, γενομένης τινὸς εὐρυχωρίας αὐτοῖς 5 τὸν Τίγριν περαιωθῆναι διέγνωσαν. ἀσκοὺς τοίνυν ἀλλήλοις συνδήσαντες καὶ ζεύγματα τρόπον τινὰ διὰ τούτων κατα- 5 σκευάσαντες ἐποχοῦμενοί τε τούτοις διέβησαν. ὡς δὲ τῆς ἀντιπέρας ἐκράτησαν ὄχθης, τότε δὴ καὶ οἱ στρατηγοὶ σὺν τοῖς λειπομένοις ἐπ' ἀδείας ἐπεραιώθησαν. οὐδὲ οὕτως δὲ τῶν Περσῶν ἀποστάντων ἀλλὰ σὺν πολλῷ πλήθει κατὰ πᾶν τῆς ὁδοῦ μέρος ἐπικειμένων, ἐν πᾶσιν ἦσαν οἱ Ῥωμαῖοι κιν- 10 δύνους, ὑπὸ τε τῶν περιεστῶτων κακῶν καὶ προσέτι ἐνδείᾳ τροφῆς πιεζόμενοι.

31. Καίπερ οὖν ἐν τούτοις ὄντι τῷ στρατοπέδῳ περὶ φιλίας ὅμως ἐποιοῦντο λόγους οἱ Πέρσαι, σουρήναν τε καὶ ἄλλους τῶν ἐν δυνάμει παρ' αὐτοῖς ὄντων ἐκπέμψαντες. 15 Ἰοβιανοῦ δὲ τοὺς περὶ τῆς εἰρήνης προσδεξαμένου λόγους, στείλαντός τε Σαλούστιον τὸν τῆς αὐλῆς ὑπαρχον καὶ Ἀριθαιὸν σὺν τούτῳ, λόγων περὶ τούτου γενομένων αὐτοῖς πρὸς ἀλλήλους ἐγίνοντο μὲν τριακοντούταις σπονδαί, συνεδόκει δὲ Ῥωμαῖοις τοῦ τε Ζαβδικηνῶν ἔθρους ἐκστῆναι τοῖς Πέρσαις, 20 ἔτι δὲ Καρδουηνῶν καὶ Ῥημηνῶν καὶ Ζαληνῶν τε πρὸς τούτοις καὶ ἐπὶ πᾶσιν τῶν περὶ αὐτὰ φρουρίων, ὄντων τὸν ἀριθμὸν πεντεκαίδεκα, μετὰ τῶν οἰκητόρων καὶ κτημάτων

2. ἐπὶ . . ἴδιοιεν] cf. ἐπειδὴν c. opt. II, 50, 2; IV, 48, 3; V, 18, 10; 31, 5 || 7. ἐκράτησαν, ἐκρά ex corr. m. 1, V || 8. οὕτως V, οὕτω s || 13. incipiunt excerpta in AB: ὅτι ἐπὶ Ἰοβιανοῦ βασιλείᾳ Ῥωμαίων οἱ Πέρσαι τοὺς Ῥωμαίους κατὰ πολλοὺς τρόπους ἐλαττώσαντες ὅμως ἐποιοῦντο λόγους οἱ Πέρσαι || 14. 'surenam et optimatē alium' Amm. XXV, 7, 5 || 15. ἐκπέμψαντες περὶ διαλύσεως πολέμου AB || 16. Ἰοβιανοῦ A, Ἰουβιανοῦ (hoc acc.), priore v notata, B, Ἰουβιανοῦ V || τῆς om. AB, bene || 17. σαλούστιον B || 19. τριακοντούτης B, et A ut vid. || 20. Ζαβδικηνῶν scripsi, ζαβδικηνῶν AB, βαβδικηνῶν V s || 21. δὲ Καρδουηνῶν scripsi, δὲ καρδουηνῶν V, δεκασδουηνῶν AB, δὲ καρδουήνων s. Καρδουηνοὶ formam etiam Petrus Patr. F. H. G. t. IV p. 189, 14 habet. 'Corduena' Amm. XXV, 7, 9 || Ῥημηνῶν B, Ῥημήνων A s, Ῥημηνων V. 'Rehimena' Amm. l. c. || Ζαληνῶν] 'Arzanena' Amm., Ἀρζανηνή Petrus l. c. intercudit apud Zosimum Moxoena || 21. 22. τούτοις ex τούτους V || 22. πᾶσιν AB, πᾶσι V s || τῶν accessit ex ABV. desideravit iam Syll || 23. δέκα καὶ πέντε B, ιε A

καὶ ζώων καὶ πάσης ἀποσκευῆς, Νίσιβιν δὲ παραδοῦναι δίχα τῶν ἐνοικούντων· ἐδόκει γὰρ τούτους, ἔνθα ἂν δόξειε Ῥωμαίοις, μετοικισθῆναι. προσαφείλοντο δὲ καὶ Ἀρμενίας τὸ πολὺ μέρος οἱ Πέρσαι, βραχὺ τι ταύτης Ῥωμαίοις ἔχειν ἐνδόντες. ἐπὶ τούτοις αἱ σπονδαὶ γεγονῦναι καὶ γραμματίοις ἐκατέρωθεν ἐπισφραγισθεῖσαι δεδώκασιν Ῥωμαίοις εὐρυχωρίαν τῆς οἴκαδε ἐπανόδου, κατὰ μηδὲν τὰ Περσῶν διαφθείρουσιν ὄρια, μήτε αὐτοῖς ὑπὸ Περσικῆς ἐπιβουλευομένοις ἐνέδρας.

32. Εἰς τοῦτο τῆς ἱστορίας ἀφιγμένῳ τὸ μέρος ἐπὶ τοὺς ἀνωτάτω μοι χρόνους ἐπῆλθεν ἀναδραμεῖν, καὶ ζητῆσαι, εἴ ποτε Ῥωμαῖοι τῶν αὐτοῖς τι κτηθέντων ἑτέροις ὑπέστησαν παραδοῦναι, ἢ ὅπως ἕτερον ἔχειν τι τῶν ὑπὸ τὴν ἐπικράτειαν αὐτῶν ἅπαξ γενομένων ἠνέσχοντο. Λευκίου γὰρ Λουκούλλου Τιγράνην καθελόντος καὶ Μιθριδάτην, περιποιήσαντός τε πρώτου τῇ Ῥωμαίων ἀρχῇ τὰ μέχρις Ἀρμενίας τῆς ἐνδοτάτω καὶ Νίσιβιν ἐπὶ τούτοις καὶ τὰ πρόσοικα φρούρια ταύτη, Πομπήιος Μάγνος τοῖς τούτου κατορθώμασι τέλος ἐπιτιθεὶς διὰ τῆς ὑπ' αὐτοῦ γενομένης εἰρήνης τὴν τούτων Ῥωμαίοις ἐβεβαίωσε κτήσιν. ἐπεὶ δὲ Περσῶν αὐθις κινηθέντων ἔχει-
ροτόνησεν ἡ γερουσία Κράσσον αὐτοκράτορα στρατηγόν, ὃ δὲ εἰς χεῖρας ἔλθῶν αἰσχροῦν ἄχρι τοῦδε Ῥωμαίοις κατέλιπε δόξαν, ἀλούς τε ἐν τῇ μάχῃ καὶ παρὰ Πέρσαις ἀποθανών, τότε παραλαβὼν τὴν στρατηγίαν Ἀντώνιος, καὶ τῷ Κλεοπάτρῃς ἐχόμενος ἔρωτι, τοῖς περὶ τὸν πόλεμον ἐκμελῶς καὶ ὀλιγώρως

1. νισιβιν sine acc. B || 2. δόξειε//, v erasa, V || 2. 3. ῥωμαίους B || 3. πρὸς ἀφείλοντο AB || 3. et 16. ἀρμενίας V || 3. 4. τί πολυμέρος A, τί πολυμερῶς B || 5. ἐκδόντες AB || αἱ V, δὴ AB || 5. 6. γραμματίοις ABV, γραμματείοις Bekk ex apographo uno || 6. ἐπισφραγισθεῖσαι (sic) V, ἐπισφραγισθεῖσα B || 10. caput 32 ipsius Zosimi doctrinae deberi puto || 11. ἀνωτάτω AB || 11. 12. εἶποτε ex εἶποτε radendo V || 12. τι sup. scr. V¹ || 13. ἔχειν τί ABV, τι ἔχειν ε || ἐπικρατείαν AB || 14. ἀνέσχοντο AB. at cf. IV, 37, 2; V, 20, 2 || λουκούλλου AB_ς, λουκόλλου V. fort. Λευκούλλου scripsit || 15. τιγράνην B || μηθριδάτην V¹, corr. V² || 16. ἀρμενίας τῆς ἐνδοτάτω AB || 18. ἐπιθεῖς AB || 19. ὑπ' αὐτοῦ V, ὑπάτου AB γενομένης scripsi ex ABV, et sic voluit Sylb, γινομ. ε || 21. κράσον A, κράσαν B || καὶ στρατηγόν Sylburg, male || 22. ῥωμαίοις κατέλιπε V, κατέλιπεν πρὸς ῥωμαίους AB || 23. ἀλούς τε V, ἄλλους τε AB || ἀποθανών AB || 25. ὀλιγώροις AB

προσέσχε· καὶ ἀπήλλαξε μὲν κάκεινος ἀνάξια πεπραχῶς τοῦ
 Ῥωμαίων ὀνόματος, Ῥωμαῖοι δὲ οὐδὲ τούτων αὐτοῖς τῶν
 ἐλαττωμάτων συμβάντων ἐκπεπτώκασι τούτων τῶν τόπων τινός.
 4 μεταστάντος δὲ αὐτοῖς εἰς μοναρχίαν τοῦ πολιτεύματος, καὶ
 τοῦ Σεβαστοῦ στήσαντος ὄρια τῇ Ῥωμαίων ἀρχῇ Τίγριν τε
 καὶ Εὐφράτην, οὐδὲ οὕτω τῆς χώρας ταύτης ἀπέστησαν. χρό-
 νοις δὲ πολλοῖς ὕστερον Γορδιανοῦ τοῦ βασιλέως Πέρσαις
 ἐπιστρατεύσαντος καὶ ἐν μέσῃ τῇ πολεμίᾳ πεσόντος, οὐδὲ
 μετὰ ταύτην τὴν νίκην οἱ Πέρσαι παρεσπάσαντό τι τῶν ἤδη
 Ῥωμαίοις ὑπηκόων γεγενημένων, καὶ ταῦτα Φιλίππου δια-
 δεξαμένου τὴν ἀρχὴν καὶ εἰρήνην αἰσχίστην πρὸς Πέρσας θε-
 5 μένου. μετ' οὐ πολὺ δὲ τῇ ἐφ' αὐτῶν τοῦ Περσικοῦ πυρὸς ἐπι-
 βρῖσαντος, ἀλούσης δὲ κατὰ κράτος τῆς μεγάλης Ἀντιοχείας
 καὶ μέχρι τῶν Κιλικίων πυλῶν τοῦ Περσικοῦ στρατεύματος
 διαβάντος, Οὐαλεριανὸς αὐτοῖς ἐπιστρατεύσας ὁ βασιλεὺς, καὶ
 15 ὑπὸ τὰς Περσῶν γενόμενος χεῖρας, οὐδὲ οὕτω Πέρσαις ἄδειαν
 6 δέδωκεν ὑφ' ἑαυτοῖς τὰ χωρία ταῦτα ποιήσασθαι. μόνη δὲ
 ἡ Ἰουλιανοῦ τοῦ αὐτοκράτορος τελευτῇ πρὸς τὴν τούτων ἀπ-
 ὤλειαν ἤρκεσεν, ὥστε ἄχρι τοῦδε μηδὲν δυνηθῆναι τούτων
 τοὺς Ῥωμαίων βασιλεῖς ἀναλαβεῖν, ἀλλὰ καὶ προσαπολέσαι 20
 κατὰ βραχὺ τὰ πλείονα τῶν ἐθνῶν, τὰ μὲν αὐτόνομα γεγο-
 νότα, τὰ δὲ βαρβάρους ἐκδεδομένα, τὰ δὲ καὶ εἰς ἐρημίαν
 πολλὴν περιστάντα. ταῦτα μὲν οὖν τῆς συγγραφῆς προοιούσης
 ἐπὶ τῶν πραγμάτων δειχθήσεται.

33. Τῆς δὲ πρὸς Πέρσας γενομένης εἰρήνης ὃν διεξήλ- 25
 θομεν τρόπον, Ἰοβιανὸς ὁ βασιλεὺς μετὰ ἀδείας ἐπανιὼν ἅμα
 τῷ στρατοπέδῳ καὶ πολλαῖς περιπεσῶν δυσχωρίαις καὶ τόποις
 ἀνύδροις, πολλοὺς τε τῆς στρατιᾶς ἀποβαλὼν ἐν τῇ διὰ τῆς

1. ἀνάξει B || 4. εἰς V, ἐς A, ὡς B || 5. τίγριν ABV et Reitemeier, τίγρην apographa. Τίγρητα καὶ conl. Bekk || 12. 13. ἐπιβρῖσαντος A et Bekk, ἐπιβρήσαντος V, ἐπιβρῶσαντος B || 13. ἀλλ' οὐσης (sic) B || 14. μέχρι κιλικίων πυλῶν AB || 18. τοῦ αὐτοκράτορος om. AB, fort. recte || 19. τοῦδε AV, τοῦ B || 20. βασιλεὺς AB || 20. 21. πρὸς ἀπολέσαι καταβραχὺ AB || 22. καὶ accessit ex AV || 23. ταῦτα — 26. ὁ βασιλεὺς] ὁ Ἰοβιανὸς δὲ ὁ βασιλεὺς Ῥωμαίων μετὰ τῆς πρὸς Πέρσας γενομένης εἰρήνης (sic) AB || 25 sq. cf. Amm. XXV, 8, 1 sq. manet fons communis, usque ad cap. 34 § 3; breviavit tamen Magni relationem Zosimus, amplificavit et emendavit Ammianus || 27. στρατῷ πέδῳ A || 28. τε V, δὲ AB || στρατίας (sine acc.) ex στρατείας V. στρατίας A || διὰ] ἰδία B

πολεμίας παρόδῳ, Μαυρίκιον μὲν τῶν λοχαγῶν ἓνα τροφὴν ἐκ Νισίβιος ἀγαγεῖν ἐκέλευε τῷ στρατοπέδῳ, ἀπαντῆσαί (τε) μετὰ ταύτης ὡς ἂν οἶός τε ἢ πορρωτάτω, κατὰ δὲ τὴν Ἰταλίαν ἄλλους ἐξέπεμπε, τὴν Ἰουλιανοῦ τελευτὴν καὶ τὴν ἀνάφρησιν τὴν οἰκίαν ἀπαγγελοῦντας. μόλις δὲ σὺν πολλῇ κακοπαθείᾳ τῇ Νισίβει πλησιάσας ἐπιστῆναι μὲν οὐκ ἤθελε τῇ πόλει τοῖς πολεμίοις ἐκδεδομένη, καταλύσας δὲ ἔν τινι πρὸ τῆς πύλης ὑπαίθρῳ τῇ ὑστεραίᾳ στεφάνους ἅμα καὶ ἱεσίας ἐδέχετο, πάντων ὅσοι κατὰ τὴν πόλιν ἦσαν ἐκλιπαροῦντων μὴ προέσθαι σφᾶς μηδὲ εἰς πείραν καταστήσαι βαρβάρων ἡθῶν, τσοαύτη ἐτῶν ἑκατοντάς τοῖς Ῥωμαίων νόμοις ἐνθεθραμμένους. αἰσχροὺν δὲ καὶ ἄλλως εἶναι Κωνσταντίου μὲν 3 τρεῖς Περσικοὺς πολέμους ἀναδεξάμενον καὶ ἐν πᾶσιν ἐλαττωθέντα Νισίβιος ἀντιλαβέσθαι, καὶ πολιορκουμένην αὐτὴν καὶ εἰς ἔσχατον ἐλθοῦσαν κινδύνου διὰ πάσης περισῶσαι σπουδῆς, αὐτὸν δὲ μηδεμιᾶς τοιαύτης ἐπικειμένης ἀνάγκης τοῖς πολεμίοις τὴν πόλιν ἐκδοῦναι καὶ δεῖξαι Ῥωμαίοις ἡμέραν ἣν οὐπω τεθέανται, περιδεῖν ἀναγκαζομένοις πόλιν τσοαύτην καὶ χώραν πολεμίοις ἐκδιδουμένην. ἐπεὶ δὲ τούτων ὁ βασιλεὺς 4 ἀκούων τὰ συντεθειμένα προῖσχετο, Σαβῖνος τοῦ βουλευτικοῦ προεστῶς καταλόγου προσετίθει τοῖς παρὰ τοῦ πλήθους εἰς ἱεσίαν προσενεχθεῖσιν ὡς οὔτε δαπάνης εἰς τὴν πρὸς Πέρσας δεήσονται μάχην οὔτε ἐπικουρίας ἐπεισάκτου, δυνήσονται δὲ αὐτοὶ σώμασιν οἰκείοις καὶ δαπανήμασι τὸν ἐπαχθησόμενον αὐτοῖς ἀποκρούσασθαι πόλεμον, κρατήσαντές τε ἔσονται 5 πάλιν ὑπήκοοι Ῥωμαίοις, τὰ προσταττόμενα πληροῦντες ὄν

1. in παρόδῳ (ἐπανόδῳ B) desinunt AB || 2. τε addidi, δὲ add. ε || 3. ἢ V || 4. ἰο////////νοῦ V. 'fuit in ras. βια, non υλια' Mau || 5. σὺν ex συμ V || 11. ἑκατοντάς ε, ἑκατοντάς//ι, ο ut vid. erasa, V. (σ quoque correcta est, ut ἑκατοντάσσι ipsum ex ἑκατοντάς ortum putet Mau). unde potius τσοαύταις ἐτῶν ἑκατοντάσσι conicias quam cum Sylburgio τσοαύτας ἐτῶν ἑκατοντάδας. (cf. IV, 59, 2: ἐκεῖνα μὲν γὰρ φυλάξαντας ἡδὴ διακοσίους καὶ χιλίους σχεδὸν ἔτεσιν ἀπόρθητον τὴν πόλιν οἰκεῖν). tota tamen haec ratio mihi dubia est, a Severo enim demum Nisibis Romano imperio adiecta est (v. Mommsen h. R. t. V p. 409, 1). unde, quamvis dubitanter, conieci ἡθῶν, τσοούτων ἐτῶν ἐκόντας τοῖς || 19. ἐκδιδουμένην V, ἐκδεδ. ε || 20. 'Sabinus fortuna et genere inter municipes clarus' Amm. XXV, 9, 3 || 22. προσενεχθεῖσι vertit Leunclavius: 'quae prolata fuerant' || 24. αὐτοὶ ex αὐτοῖς V

- 5 τρόπον καὶ πρότερον. τοῦ δὲ εἰπόντος οὐδὲν οἶόν τε τῶν
 συντεθειμένων παραβαθῆναι, πολλὰς οἱ ἀπὸ τῆς πόλεως
 ἐδεήθησαν ἱκετεύοντες μὴ στερηθῆναι τὴν Ῥωμαίων ἀρχὴν
 τοῦ προτειχίσματος. (34) ἐπεὶ δ' ἦννον πλέον οὐδέν, ἀνα-
 χωρήσαντος σὺν ὀργῇ τοῦ βασιλέως καὶ Περσῶν παραλαβεῖν
 κατὰ τὰς σπονδὰς ἐθελόντων τὰ τε ἔθνη καὶ τὰ φρούρια καὶ
 τὴν πόλιν, οἱ μὲν τῶν ἔθνων καὶ τῶν φρουρίων οἰκήτορες,
 εἰ μὴ λάθρα φυγεῖν ἠδυνήθησαν, ἐνέδοσαν τοῖς Πέρσiais
 πράττειν εἰς αὐτοὺς ὅ τι βούλονται, Νισιβηνοὶ δὲ ἀνακωχῆς
 εἰς τὸ μεταστῆναι τυχόντες, οἱ μὲν πολλοὶ καὶ σχεδὸν ἅπαν- 10
 τες εἰς τὴν Ἀμίδαν ἀπανέστησαν, ὀλίγοι δὲ ἑτέρας κατόκησαν
 2 πόλεις. πάντα δὲ ἦν οἰμωγῆς καὶ θρήνων μεστὰ, πόλεως
 ἑκάστης ἐκκεῖσθαι ταῖς Περσῶν ἐφόδοις, Νισίβιος δοθείσης
 αὐτοῖς, οἰομένων. Καρρηνοῖς δὲ τοσοῦτον ἐγένετο πένθος
 τῆς Ἰουλιανοῦ τελευτῆς μηνθείσης ὥστε τὸν ἀπαγγέλλαντα 15
 καταλεῦσαι σωρόν τε λίθων μέγιστον ἐπ' αὐτὸν ἀνεγείραι.
 τοσαύτην ἰσχυσεν ἀνδρὸς ἑνὸς τελευτῆ τοῖς κοινοῖς πράγμασιν
 ἐμποιῆσαι μεταβολήν.
- 3 Ἰοβιανοῦ δὲ σπουδῇ τὰς πόλεις διαδραμόντος, οἷα δὴ
 πένθει καὶ στενυρότητι τῶν πόλεων ἐχομένων καὶ ἱλαρὸν οὐ- 20
 δὲν ἢ χάριεν ἐνδείξασθαι, καθάπερ ἦν ἔθος τοῖς αὐτόθι δή-
 μοις, ὑφισταμένων, παρεγένοντο μὲν τῶν στρατιωτῶν ὅσοι
 τὴν δορυφορίαν εἶχον εἰς τὴν Ἀντιόχειαν ἅμα τῷ βασιλεῖ,
 4 εἶπετο δὲ καὶ ὁ στρατὸς ἅπας τῷ Ἰουλιανοῦ σώματι. καὶ
 τοῦτο μὲν εἰς Κιλικίαν ἀπενεχθὲν ἐν τινι Ταρσοῦ προαστείῳ 25

4. δ' ἦννον radendo V² ex δ' ἦν ὦν (?). δὲ ἦννον 5 || 9. νισι-
 βηνοὶ V, et sic posuit Bekk, νισιβηνοὶ apographa || 10. μεταστῆναι,
 ταστῆ in ras. m. 2, V || 14. Καρρηνοῖς] haec quae de civibus suis rettul-
 lerat Magnus — ex quo etiam Libaniana t. I p. 625, 1 R. hausta puto,
 ut ad Carrhenos ea referenda sint — propagare noluit Ammianus, sed
 compensavit narratione prodigiorum quae Antiochiae, ipsius scilicet in
 patria, accidissent (XXV, 10, 1) || 16. αὐτὸν V¹, αὐτῶ V² || 20. πένθει
 V², πένθη V¹ || 24. καὶ (post δὲ) delendum puto. similem famam secutus
 est Zonaras XIII, 13: τὸ δὲ σῶμα αὐτοῦ ἢ στρατιὰ εἰς Ταρσὸν τῆς Κιλικίας
 κομίσασα ἔθαψεν ἐν προαστείῳ τῆς πόλεως. contra sec. Ammianum
 XXV, 9, 12 Procopius cum Iuliani supremis Nisibi Tarsum mittebatur,
 ante profectum quidem Iovianum ut videtur. utrum § 3 et 4 ad Magnum
 redeant an ex Eunapio, quem inde a cap. 35 rursus sequitur Zosimus,
 sumptae sint decerni vix poterit || 25. τινι V², τι V¹

βασιλικῇ ταφῇ παρεδίδοτο, καὶ ἐπίγραμμα προσεγράφετο τῷ τάφῳ τοιούτου

Ἰουλιανὸς μετὰ Τίγγριν ἀγάροον ἐνθάδε κεῖται,
ἀμφοτέρων βασιλεύς τ' ἀγαθὸς κρατερός τ' αἰχμητής.

(35) ἐχόμενος δὲ τῆς τῶν ὄλων ἀρχῆς Ἰοβιανὸς ἄλλα τε δι-
ετίθει, καὶ τοῖς ἐν Παιονίᾳ στρατοπέδοις Λουκιλλιανόν, ὄντα
κηδεστὴν αὐτῷ, καὶ Προκόπιον καὶ Οὐαλεντινιανόν, ὃς μετὰ
ταῦτα γέγονε βασιλεύς, ἐξαπέστειλε, τὴν τε Ἰουλιανοῦ τελευ-
τὴν ἀπαγγελοῦντας, καὶ ὅτι περ εἴη μετ' αὐτὸν αὐτοκράτωρ
προβεβλημένος. ἀλλ' οἱ ἐν τῷ Σιρμίῳ Βατάβοι, πρὸς φυλα-
κὴν ἀπολελειμμένοι τῆς πόλεως, ἅμα τῇ ἀκοῇ τὸν μὲν Λου-
κιλλιανὸν ὡς τηλικούτων κακῶν ἄγγελον διεχορήσαντο, ἐν
οὐδενὶ τὸ πρὸς τὸν βασιλέα θέμενοι κῆδος, Προκόπιον δὲ
τῆς πρὸς Ἰουλιανὸν συγγενείας αἰδοῖ διαφῆκαν ἀθῶον. Οὐα-
λεντινιανὸς δὲ διαδράς τὸν ἐξ ἐκείνων διέφυγε θάνατον. ἐξ-
ορμήσαντι δὲ τῆς Ἀντιοχείας Ἰοβιανῷ καὶ ἐχομένῳ τῆς ἐπὶ
Κωνσταντινούπολιν ὁδοῦ νόσος αἰφνιδίως ἐνσκήψασα τῆς Βι-
θυνίας ἐν Λαδαστιάνοις ἐπήγειρε τοῦ βίου τὸ τέλος αὐτῷ,
μῆνας μὲν ὀκτώ βασιλεύσαντι, διαθεῖναι δέ τι τῶν κοινῶν
πραγμάτων ἐς δέον οὐ δυνηθέντι.

36. Βουλῆς δὲ ὑπὲρ τοῦ τίνα δέοι προστῆναι τοῦ πολι-
τεύματος προτεθείσης, πολλοὶ μὲν καὶ περὶ πολλῶν ἐγίνοντο
λόγοι τῷ στρατοπέδῳ καὶ τοῖς τὰς ἡγεμονίας ἔχουσι, πάντων
δὲ ἡ ψῆφος εἰς ἓνα συνῆει Σαλούστιον τῆς αὐλῆς ὑπαρχον.
τοῦ δὲ τὸ γῆρας προῖσχυομένου καὶ διὰ τοῦτο φήσαντος οὐχ
οἷός τε ἔσσεσθαι πεπονηκόσιν ἀρκέσειν τοῖς πράγμασι, τὸν
παῖδα γοῦν ἤτησαν εἰς τὴν τῶν ὄλων ἀρχὴν ἐλθεῖν. τοῦ δὲ

1. Libanio — male id quidem, v. R. Foerster ann. phil. a. 1876 p. 213 sq. — adscribitur titulus in A. P. VII, 747. contra Cedrenus t. I p. 539, 6 Bk. et Zonar. XIII, 13 haec habent: *Κόδων ἐπ' ἀγνοροῦντι, ἀπ' Εὐφρήταιο ῥοάων Περσίδος ἐκ γαίης ἀτελεντήτω ἐπὶ ἔργῳ κινήσας στρατιάν, τόδ' Ἰουλιανὸς λάχε σῆμα, ἀμφοτέρων βασιλεύς τ' ἀγαθὸς κρατερός τ' αἰχμητής* || 4. ll. 3, 179 || 5. sq. certo redeunt ad Eunapium. huic autem quicquam necessitudinis intercedere cum Ammiano — id quod Opitzio act. soc. Lips. t. II p. 260 aliisque visum — prorsus nego || 7. Προκόπιον] cf. ad IV, 4, 3 || 10. βατάβοι, acc. sup. o expuncto, V || 18. ἐπήγειρε| ἐπήγαγε coni. Sylburg || αὐτῷ ex αὐτοῦ V || 21. δέοι Bekk, δέον V || 24. <τὸν> τῆς malim cum Bekkero. ceterum cf. Zonar. XIII, 14 || 26. πεπονηκόσιν V¹, corr. V²

καὶ νέον εἶναι καὶ οὐδὲ ἄλλως ἐπιτήδειον πρὸς τοσαύτης ἀρχῆς ὄγκον εἰπόντος, τῆς τοῦ πάντων ἀμείνονος τῶν καθ' ἑαυτὸν ἀνδρὸς αἰρέσεως τότε διήμαρτον, ἤνεγκαν δὲ τὴν ψῆφον ἐπὶ Βαλεντιμιανόν, ὃς ἐκ μὲν Κιβάλειως ἄσκητο (πόλις δὲ αὕτη Παιονική), πολέμων δὲ μετασχὼν οὐκ ὀλίγων παι-
 3 δεύσεως οὐδεμιᾶς μετεσχῆκει. μετεπέμποντο δὲ αὐτὸν ὄμως οὐ παρόντα, καὶ ἡμερῶν οὐ πολλῶν ἐτρίβετο χρόνος ἐν ἀναρχίᾳ τοῦ πολιτεύματος ὄντος. ἐπεὶ δὲ κατέλαβε τὸ στρατόπεδον ἐν Νικαίᾳ πόλει τῆς Βιθυνίας, ἐκεῖσε παραλαβὼν τὴν βασιλείαν εἶχετο τῆς ἐπὶ τὸ πρόσω πορείας.

Δ.

Τὰ μὲν οὖν ἄχρι τῆς Ἰοβιανοῦ τελευτῆς, μεθ' ὃν Οὐαλεντιμιανὸς ἠρέθη τῶν Ῥωμαϊκῶν προεστάναι πραγμάτων, ἐν τῇ πρὸ ταύτης ἀνείληπται βίβλῳ. νόσου δὲ κατὰ τὴν ὁδὸν ἐνσκηψάσης αὐτῷ καὶ τὸ φύσει πρὸς ὄργην τοῦ ἀνδρὸς ἔτοιμον εἰς ὠμότητα μείζονα καὶ παραφορὰν ἄκραν ἀναστηδάσης,
 15 ὑποψία μὲν αὐτὸν εἰσῆει ψευδῆς ὡς ἐκ τινος γοητείας ὑπὸ τῶν Ἰουλιανοῦ φίλων αὐτῷ σκευωρηθείσης νοσοίῃ, κατηγορίαι δὲ κατὰ τινων ἦσαν ἐπιφανῶν, ἃς ἀρχινοία τε καὶ φρονῆσει διέλυεν ὁ τῆς αὐλῆς ὑπαρχος· ἦν δὲ ἔτι Σαλούστιος.
 2 ἐνδούσης δὲ αὐτῷ τῆς νόσου, τῆς Νικαίας ἀπαναστὰς εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν παρεγένετο. τοῦ δὲ στρατοπέδου καὶ τῶν ἄλλως πρὸς αὐτὸν ἐπιτηδείως ἐχόντων ἐλέσθαι κοινῶν τῆς βασιλείας παρακαλούντων, ὅπως εἴ τις τοῖς πράγμασι συμβαίῃ περίστασις, ἔχοιεν τὸν ἀντιληψόμενον καὶ μὴ ταῦτ' ἀποδοίεν οἷς ἐπὶ τῆς Ἰουλιανοῦ πεπόνθασι τελευτῆς, πείθεται τῇ παραινέσει, καὶ στρέψας ἐν αὐτῷ γνώμην ἐκ πάντων ὧν ἔλαβε

7. 8. ^{ἀν} ἀρχία, ἀν a m. 2, V || 9. ἐν Νικαίᾳ] Eunap. fr. 29 || 10. 11. ἱστοριῶν Γ ≈ ἱστοριῶν τὸ δ̄ ab ipsius V librarii manu, ut illa sit libri tertii subscriptio, haec quarti inscriptio. rubricator postea δ̄ correxit in Γ et in spatio vacuo posuit ἸΣΤΟΡΙΑ ΤΡΙΤΗ || 11. τῆς Sylburg, τῆς περὶ V || 13. ἀνείληπται] περιέληπται coni. Reitemeier || 15. ἀναστάσης, στη a m. 1, V || 17. σκαιωρηθείσης, ει ex η m. 1, V, corr. Sylb || 20. Νικαίας] Νικομηδείας coni. Reitemeier. at ex Ammiano Zosimum corrigere non licet, cf. ad p. 157, 5, quamvis flagitiosa huius sit in narrando negligentia || ἀπαναστὰς ex ἐπαναστὰς V || 22. ἄλλως V, ἄλλων ε

κατὰ νοῦν Οὐάλεντα τὸν ἀδελφὸν αἰρεῖται, πιστότατον αὐτῷ πάντων ἡγησάμενος ἔσεσθαι. τοῦτον γοῦν ἀναδείκνυσι κοινοῦν τῆς ἀρχῆς.

2. Ἀμφοτέρων δὲ κατὰ τὴν Κωνσταντινούπολιν ὄντων, οἱ τοῖς Ἰουλιανῷ γνωρίμοις ἐπιβουλεύοντες οὐ διέλειπον πρὸς τῶν βασιλείων κατασπείροντες λόγους ὡς ἐπιβουλεύοιεν οὗτοι τοῖς βασιλεῦσι, καὶ τὸ ἄλογον πλῆθος εἰς τοιαύτας ἐρεθίζοντες ἐκβοήσεις. οἱ δὲ βασιλεῖς καὶ ἄλλως πρὸς τοὺς Ἰουλιανοῦ γνωρίμους ἀπεχθῶς ἔχοντες, τότε δὴ μᾶλλον εἰς τὸ κατ' αὐτῶν ἐξανίσταντο μῖσος, καὶ κρίσεις ἐπενόουν λόγον οὐδαμῶθεν ἐχούσας. ἐμνησικακεῖ δὲ Οὐαλεντινιανὸς Μαξιμῷ κατ' ἐξαίρετον τῷ φιλοσόφῳ, διαβολὴν τινα κατὰ νοῦν ἔχων, ἣν ἔτυχεν ἐπὶ τῶν Ἰουλιανοῦ χρόνων κατ' αὐτοῦ ποιησάμενος ὡς διὰ τὴν τῶν Χριστιανῶν θρησκείαν περὶ τοὺς θεῖους θεσμοὺς ἀσεβήσαντος. ἀλλὰ τούτων ἀφείλκυσεν αὐτοὺς τῆς ἢ περὶ τὰ πολιτικὰ καὶ στρατιωτικὰ κηδεμονία τε καὶ φροντίς. ἐτρόπησαν τοίνυν ἐπὶ τὸ διανεῖμαι τὰ ἔθνη τοῖς ἀρχουσι, καὶ τίνας δέοι τῆς βασιλικῆς ἀλλῆς ἐπιτραπῆναι τὴν φυλακὴν. οἱ μὲν οὖν ἄλλοι πάντες, ὅσοι παρὰ Ἰουλιανοῦ διοικήσεις ἐθνῶν ἢ ἀρχὰς ἄλλας ἔτυχον ἐπιτετραμμένοι, παρελύοντο τούτων· ἐν οἷς καὶ Σαλούστιος ὁ τῆς ἀλλῆς ὑπαρχος ἦν. μόνου δὲ Ἀρινθαίου καὶ Βίκτορος αἷς εἶχον πρότερον στρατιωτικαῖς ἐπιμεινάντων ἡγεμονίαις, παρήεσαν ἐπὶ τὰς ἀρχὰς, ὡς ἔτυχον, οἱ τούτων ἐπιθυμοῦντες τυχεῖν, ἐνὸς τούτου δόξαντος γίνεσθαι κατὰ λόγον· εἰ γὰρ τις αὐτῶν ἐπὶ δικάιαις μέμψεσιν ἦλω, δίκην ὑπέσχε, συγγνώμης οὐδεμιᾶς ἀξιούμενος.

3. Τούτων αὐτοῖς οὕτω διωκημένων, ἐδόκει τῷ Οὐαλεντινιανῷ, διελομένῳ πρὸς τὸν ἀδελφὸν τὴν ἀρχὴν, ἐπιτρέψαι μὲν αὐτῷ τὴν ἑβάν ἄχρις Αἰγύπτου καὶ Βιθυνίας καὶ Θράκης, λαβόντα δὲ τὰς ἐν Ἰλλυριοῖς πόλεις αὐτὸν εἰς Ἰταλίαν

5. διέλειπον 5, διέλιπον V || 6. βασιλείων] βασιλείων Leunclavius || 8. 9. τοὺς — γνωρίμους corr. V² ex τοῖς — γνωρίμοις || 20. ἀρχὰς ἄλλας V, ἄλλας ἀρχὰς 5 || 20. 21. παρελύοντο ex παρέλυνον V¹ || 21. Σαλούστιος] Eunap. fr. 30 || 22. ἀρινθαίου h. l. V || βίκτορος V, βίκτωρος 5 || 23. στρατιωτικαῖς V, στρατιωτικαῖς ἀρχαῖς 5. ἀρχαῖς expungi volebat iam Bekk || 26. συγγνώμης V || 28. διωκημένων V, διακειμένων 5 || 31. ἰταλίαν V, τὴν ἰταλίαν 5

διαβῆναι καὶ τὰς ἐν ταύτῃ πόλεις ἔχειν ὑφ' ἑαυτῶ μετὰ τῶν
 ὑπὲρ τὰς Ἄλλεις ἔθνων Ἰβηρίας τε καὶ τῆς Βρετανικῆς νή-
 2 σου καὶ Λιβύης ἀπάσης. τῆς τοίνυν ἀρχῆς οὕτω διαιρεθείσης,
 ὁ Οὐαλεντινιανὸς ἐμβριθέστερον τῇ ἀρχῇ προσελθὼν ἄρχον-
 τὰς τε ἐν κόσμῳ προῆγε, καὶ περὶ τὰς εἰσπραξείας τῶν εἰσ-
 φορῶν καὶ τὰς ἐκ τούτων χορηγομένας στρατιωτικὰς σιτήσεις
 ἀκριβέστατος ἦν. ἐπεὶ δὲ καὶ νόμων εἰσφορὰς ἐγνώκει ποι-
 ῆσασθαι, ἀφ' ἐστίας ὥσπερ ἀρξάμενος τὰς νυκτερινὰς ἐκό-
 λυσε θυσίας ἐπιτελεῖσθαι, τοῖς μυστικῶς πραττομένοις ἐμπο-
 3 δὼν διὰ τοῦ τοιοῦδε νόμου γενέσθαι βουλόμενος· ἐπεὶ δὲ 10
 Πρωτεξτάτος ὁ τῆς Ἑλλάδος τὴν ἀνθύπατον ἔχων ἀρχὴν,
 ἀνὴρ ἐν πάσαις διαπρέπων ταῖς ἀρεταῖς, τοῦτον ἔφη τὸν
 νόμον ἀβίωτον τοῖς Ἑλλησι καταστήσειν τὸν βίον, εἰ μέλλοιεν
 κωλύεσθαι τὰ συνέχοντα τὸ ἀνθρώπειον γένος ἀγιώτατα μυ-
 στήρια κατὰ θεσμόν ἐκτελεῖν, ἐπέτρεψεν ἀργοῦντος τοῦ νόμου 15
 4 πράττεσθαι πάντα κατὰ τὰ ἐξ ἀρχῆς πάτρια. τῶν δὲ ὑπὲρ
 τὸν Ῥῆμον βαρβάρων, ἕως μὲν Ἰουλιανὸς περιῆν, τὸ Ῥωμαίων
 ὄνομα δεδιότων, ἀγαπώντων τε εἰ μηδεὶς αὐτοῖς κατὰ χώραν
 μένουσιν ἐνοχλοῖη, τῆς τούτου τελευτῆς ἀγγελθείσης ἀπαν-
 ἔστησαν ἀντίκα τῶν οἰκείων ἡθῶν καὶ πρὸς τὸν κατὰ Ῥω- 20
 5 μαίων παρεσκευάζοντο πόλεμον. οὗπερ αἰσθόμενος Οὐαλεν-
 τινιανὸς διέταττεν, ὡς προσῆκον ἦν, τὰ στρατόπεδα πεζὰ τε
 καὶ ἱππικὰ καὶ ψιλὰ, καὶ τῶν ἐπικειμένων τῷ Ῥῆμῳ πόλεων
 ἐποιεῖτο τὴν δέουσαν φυλακὴν. ἀλλὰ ταῦτα μὲν οὐκ ἔξω
 παντάπασιν ὢν πολεμικῆς πείρας Οὐαλεντινιανὸς διετύπων. 25

4. Οὐάλεντα δὲ πολλὰ πανταχόθεν περιείσαντο ταραχαί,
 πρότερον μὲν ἀπράγμονα τρίψαντα βίον, ἄφνω δὲ βασιλείαν
 παραλαβόντα καὶ τὸν τῶν πραγμάτων ὄγκον οὐ φέροντα. οἷ τε

5. προῆγεν s || 8. ὥσπερ] ἀσεβείας coniec. cf. II, 29, 1. ἀφ' ἐστίας
 ἄρχεσθαι sine ὥσπερ etiam II, 40, 1 || 8. 9. ἐκόλυσε V, ἐκόλυε s || 9. μυ-
 στικῶς πραττομένοις V¹, in mg. V²: τοῖς μυστικῶς μὲν οὖν. unde μυσ-
 τικῶς μὲν οὖν πραττομένοις absurde s. μυστικῶς recte coniecerat Reite-
 meier || 11. πρωτεξτάτος ex πρωτέξτατος V², corr. s. de ipso homine
 v. Seeck praef. Symm. p. LXXXIII sq. || ἐλλά τὴν in ras. V² || 15. ἐπέ-
 τρεψεν] cf. Lasaulx 'Untergang des Hellenismus' p. 84 || 16. πράττε-
 σθαι V et Reitemeier, πράττεσθαι δὲ apographa || 22. διέττατεν V ||
 28. παραλαβόντα V, προσλαβόντα s || οἷτε V² ex οἷ////ε (2—3
 litt. or.) V

γὰρ Πέρσαι τῇ διὰ τῶν ἐπὶ Ἰοβιανοῦ σπονδῶν ἐπαρθέντες
 πλεονεξία, καὶ τὰς ἐφόδους ἐπ' ἀδείας ποιούμενοι Νισίβιος
 ὑπ' αὐτοῖς γενομένης, εἴλικον πρὸς ἑαυτοὺς τὸν βασιλέα, τὰς
 τῆς ἐφᾶς συνταράττοντες πόλεις· καὶ τῆς Κωνσταντινουπόλεως 2
 ἐξορμήσαντος συμβέβηκεν ἢ κατὰ Προκόπιον ἐπανάστασις.
 τούτῳ γὰρ Ἰουλιανὸς ὡς γένοι συναπτομένῳ μέρος τι τῆς
 δυνάμεως ἐμπιστεύσας, ἐκέλευσεν ἅμα Σεβαστιανῷ διὰ τῆς
 Ἀδιαβηνῆς χωροῦντι ἀπαντῆσαί οἱ δι' ἐτέρας ὁδοῦ κατὰ τῶν
 πολεμίων ἰόντι, δοῦς αὐτῷ καὶ βασιλικὴν στολὴν ἔχειν δι'
 10 αἰτίαν πᾶσι τοῖς ἄλλοις ἠγροημένην. ἐπεὶ δὲ ὁ δαίμων εἰς 3
 ἕτερόν τι τὴν τῶν πραγμάτων ἤγαγε τύχην καὶ μετὰ τὴν
 Ἰουλιανοῦ τελευτὴν Ἰοβιανὸς εἰς τὸν βασιλεῖον ἀναβέβηκε
 θρόνον, δραμῶν εὐθύς ὁ Προκόπιος τὴν δεδομένην αὐτῷ
 βασιλικὴν ἐσθῆτα Ἰοβιανῷ παρέδωκεν, ὑπὸ τίνος τε εἴη λα-
 15 βῶν ὠμολόγει, καὶ ἐξελιπάρει τὸν βασιλέα τῆς τε στρατείας
 αὐτὸν ἀνεῖναι καὶ ἐν ἡσυχίᾳ συγχωρῆσαι βιῶναι, γεωργία
 καὶ ἐπιμελεία τῶν οἰκείων ἐγκαρτεροῦντα. καὶ τούτου τυχῶν
 ἐπὶ τὴν Καισάρειαν, ἢ Καππαδοκίαν ἐστίν, ἅμα γυναικὶ καὶ
 τέκνοις ἐχώρει, ταύτην οἰκεῖν ἐγνωκῶς οἷα ἐν αὐτῇ τὰ τίμια
 20 κτήματα ἔχων. (5) διατρίβοντος δὲ αὐτοῦ κατ' αὐτὴν αἰρε-
 θέντες αὐτοκράτορες Οὐαλεντινιανὸς καὶ Οὐάλης, ἐπειδὴ καὶ
 πρότερον ὑπόπτως πρὸς αὐτὸν ἔτυχον ἔχοντες, ἔστελλον παρα-
 χρῆμα τοὺς συλληφόμενους· ὁ δὲ παρεδίδου τούτοις ἑαυτὸν
 καὶ ἄγειν ἐπέτρεπεν ὅποι βούλονται, πρότερον τῇ γυναικὶ δια-
 25 λεχθῆναι καὶ τὰ τέκνα θεάσασθαι. συγχωρούμενον. ἐπεὶ οὖν 2
 ἐνδεδώκασιν, ἐστίασιν αὐτοῖς παρεσκεύαζε, καὶ οἰνωθέντας

1. ἐπὶ sup. scr. V¹ || 3. ἑαυτοὺς V², ἑαυτὸν V¹ || 4. συνταράττοντες V, συνταράσσοντες 5 || 6. συγγενῆς Ἰουλιανοῦ Eunap. fr. 31 || 8. ἀδιαβηνῆς V ex -ήνης || δι' sup. scr. V² || 12. ἀναβέβηκε V², ἀνέβηκε V¹. ceterum incredibilis Zosimi neglegentia ex hac quoque narratione elucet. eundem Procopium, quem hoc loco narrat a Ioviano ad regnum evecto vitam precando impetrasse, supra (III, 35, 1) ab eodem Ioviano ad Pannonicos exercitus missum et ab his in seditionem motis propter Iuliani adfinitatem illaesum dimissum esse scripsit. utroque autem loco uno est usus Eunapio. quem cur tanti peccati incusemus cum h. l. causa nulla sit, ipse Zosimus censendus est priore loco alterum Procopium — notarium eum quidem, v. Amm. XXV, 8, 8 — cum hoc Procopio Iuliani cognato confudisse || 18. γυναικὶ V et Reitemeier, γυναιξὶ apographa || 22. ἔτυχον accessit ex V

ἰδὼν ἅμα τοῖς οἰκείοις ἅπασιν ἐπὶ τὸν Εὐξείνου ἕδραμε πόν-
 του, ἐκεῖθεν τε νεὸς ἐπιβάς ἐπὶ τὴν Ταυριακὴν διήει Χερρό-
 νησον. χρόνον δὲ τινα διατρίψας αὐτόθι καὶ τοὺς οἰκίτορας
 θεασάμενος οὐδεμίαν ἐν αὐτοῖς ἔχοντας πίστιν, δεδιὼς μὴ
 ποτε τοῖς ἐπὶ ζήτησιν ἀφικνουμένοις αὐτοῦ παραδοθεῖη, παρα- 5
 πλεύσαν ἰδὼν ὀκιάδα καὶ ταύτη παραδοὺς ἑαυτὸν καὶ τοὺς
 οἰκίτους τὴν Κωνσταντινούπολιν καταλαμβάνει νυκτὸς οὔσης
 3 ἔτι. καταλύσας δὲ πρὸς τινα τῶν ἐκ προλαβούσης συνηθείας
 ὄντων αὐτῷ γνωρίμων, κατασκευάμενός τε ὅπως ἔχει τὰ τῆς
 πόλεως μετὰ τὴν τοῦ βασιλέως ἀποδημίαν, ἐπιθέσθαι τυραν- 10
 νίδι διανοεῖτο, ταύτην ἀρχὴν ποιησάμενος τῆς ἐπιθέσεως. ἦν
 τις εὐνοῦχος Εὐγένιος ὄνομα, τῆς βασιλικῆς ἄρτι ἐκβεβλη-
 4 μένος αὐλῆς, ὕμῳ δὲ πρὸς τοὺς κρατοῦντας οὐκ ἔχων. τοῦ-
 του οἰκειωσάμενος ὁ Προκόπιος, ἐπειδὴ καὶ κύριον εἶδεν
 ὄντα πλούτου παμπόλλου, φράζει τέως τίς εἴη καὶ κατὰ τίνα 15
 ἦμοι χρεῖαν καὶ ὅπως δέοι τοῖς πράγμασιν ἐπιθέσθαι. τοῦ
 δὲ κοινωνεῖν ἅπασιν τοῖς ἐγγχειρουμένοις ὁμολογήσαντος, καὶ
 ἔνθα [δ'] ἂν δεήσειε χρήματα χορηγεῖν, προοίμιον ἐποίησαντο
 τῆς πράξεως τὸ διαφθεῖραι χρήμασι τὴν ἐν τῇ πόλει καθ-
 εσταμένην φρουράν, ἣν τάγματα στρατιωτῶν δύο ἐπλήρου. 20
 5 δούλους δὲ πρὸς τούτοις ὀπλίσαντες, καὶ σὺν οὐ πολλῷ πόνῳ
 πλῆθος οὐκ ὀλίγον συναγαγόντες οἷα πολλῶν ἐν τούτοις ἑαν-
 τοὺς ἐκόντας ἐπιδιδόντων, νυκτὸς ἄωρὶ τὸ πλῆθος ἐπαφέντες
 τῇ πόλει συνετάραξαν ἅπαντας· καὶ οἰκοθεν ἕκαστοι προ-
 ἰόντες ἐθεῶντο Προκόπιον ὥσπερ ἀπὸ σκηπτοῦ βασιλέα σχε- 25
 διασθέντα. (6) θορύβου δὲ μερίστου τὴν πόλιν ἅπασαν
 ἔχοντος, οὐδενός τε ὄντος ἐν ἑαυτῷ τῶν φρονεῖν τὰ δέοντα
 δυναμένων διὰ τὸ τῆς ἐγγχειρήσεως ἀπροσδόκητον, ἔτι τοὺς
 πολλοὺς ὁ Προκόπιος λανθάνειν ἐδόκει, βεβαιώσειν ἑαυτῷ τὸ

2. 3. χερρόνησον, q a m. 2, V || 4. αὐτοῖς ex αὐτοῖς V || 5. ἐπὶ ζήτησιν
 V² et Sylb, ἐπιζητ////σιν, 2 litt. eras., V¹, ἐπιζητήσασιν apographa ||
 αὐτοῦ V², αὐτό//// V¹ || 6. ταυτη ex ταύτην V || 7. post οἰκίτους (in
 extrema pagina) ca. 25 litt. in V spatium vacuum || 7. 8. οὔσης ἔτι V,
 ἔτι οὔσης s || 11. ταύτην] cf. Kaelker 'de eloc. Polyb.' p. 277 || 12.
 ὄνομα//// V || 18. δ' inclusit Bekk || 19. χρήμασιν V || 19. 20. καθεστα-
 μένην Sylb, καθισταμένην V || 27. ἐν ἑαυτῷ] ἐν ἑαυτοῦ conl. Bekk. at
 cf. Polyb. I, 49, 8: ταχὺ δ' ἐν αὐτῷ γενόμενος || 28. τὸ sup. ser. V ||
 29. ἐδόκει] ἐγνώκει conl. Reitemeier, inutiliter

κράτος, εἰ λάθοι τέως, οἰόμενος. καὶ συλλαβὸν Καισάριον, 2
 ὃν ἔτυχον οἱ βασιλεῖς πόλεως ὑπαρχον καταστήσαντες, ἔτι δὲ
 καὶ Νευρίδιον, ᾧ τῆς αὐλῆς μετὰ Σαλούστιου παρέδωκαν τὴν
 ἀρχήν, γράφειν τὰ αὐτῷ δοκοῦντα τοῖς ὑπηκόοις ἠνάγκαζεν.
 5 ἐφύλαττε δὲ ἰδίᾳ ἕκαστον, τὸ μὴ κοινωνῆσαι σκέμματος αὐτοῖς
 ἀποκλείων. τούτων δὲ αὐτῷ βεβουλευμένων εἰς τὰ βασίλεια 3
 προΐει λαμπρός, ἀνελεθὼν δὲ εἰς τὸ πρὸ τῆς αὐλῆς βῆμα,
 καὶ πληρώσας ἐλπίδων καὶ ἀδρῶν ὑποσχέσεων ἅπαντας, εἰσήει
 τῶν λοιπῶν ἐπιμελησόμενος. τῶν βασιλέων τοίνυν ἄρτι τὰ
 10 στρατόπεδα διελομένων, ᾤθη δεῖν ὁ Προκόπιος ἔτι τοῖς
 στρατιώταις οὓσιν ἀτάκτοις, κατὰ κέλευσίν τινα τῶν βασιλέων
 τόπους ἐκ τόπων ἀμείβουσιν, ἐπιπέμψαι τινὰς, οἳ δυνήσονται
 πάντα οὓς ἂν οἰοί τε ᾧσιν ὡς αὐτὸν μεταστήσαι. καὶ τοῦτο 4
 ῥαδίως ἠνύετο, χρημάτων αὐτοῖς τε καὶ τοῖς τούτων ἡγου-
 15 μένοις διαδοθέντων· συνηῖε τε πλῆθος οὐκ εὐκαταφρόνητον
 αὐτῷ, καὶ πρὸς ἐπίθεσιν ἀνέδην παρεσκευάζετο. πέμπει μὲν
 οὖν εἰς τὴν Βιθυνίαν μετὰ δυνάμεως Μάρκελλον ἐπὶ συλ-
 λήψει Σερηιανοῦ καὶ τῶν σὺν αὐτῷ βασιλικῶν ἰππέων, ἐκ
 καραδοκίας τοῦ διαφθεῖραι. συμφυρόντων <δὲ> αὐτῶν εἰς 5
 20 τὴν Κύζικον, τὴν μὲν πόλιν εἴλε Μάρκελλος ναυμαχίᾳ καὶ
 περὶ δυνάμει κρατήσας, Σερηιανὸν δὲ διαφυρόντα καὶ εἰς
 τὴν Λυδίαν ἀναχωρήσαντα συλλαβὸν διεχρήσατο. (7) τούτῳ
 τῷ προτεροῦματι Προκόπιος ἐπαρθεῖς δυνάμεις τε κατὰ βραχὺ
 περιποιεῖτο καὶ ἦν ἤδη κατὰ τὴν τῶν πολλῶν δόξαν ἀξιό-
 25 μαχος τοῖς βασιλεῦσι· Ῥωμαίων τε γὰρ τάγματα καὶ βαρ-
 βάρων αὐτῷ πλῆθος προσετίθετο. πρὸς τοῦτο δὲ αὐτοὺς ἐπ-
 εσπάσατο τῆς Ἰουλιανοῦ τοῦ βασιλέως συγγενείας τὸ κλέος
 καὶ τὸ συνεστρατεῦσθαι καθ' ἅπαντας τοὺς διαπονηθέντας
 ἐκείνῳ πολέμους. ἤδη δὲ τῶν ἐπιφανῶν τινὰς ἔστελλε πρὸς 2
 30 τὸν ἔχοντα τὴν τῶν ὑπὲρ τὸν Ἰστρου Σκυθῶν ἐπικράτειαν·
 ὃ δὲ μυροῖους ἀκμάζοντας ἔπεμπε συμμάχους αὐτῷ. καὶ ἄλλα

3. Νεβρίδιον Bekk. at cf. Wannowski 'ant. Rom.' (Regim. 1846)
 p. 20, 2 || 5. ἰδίᾳ ἕκαστον] ἕκαστον ἰδίᾳ propter hiatum conieci. cf. I,
 14, 1: τῶν εἰς ἕκαστον ἰδίᾳ || 10. in ἔτι vocabuli collocatione offendit
 Syllb. at ἔτι οὓσιν vel ἔτι ἀτάκτοις propter hiatum scriptor vitavit ||
 11. τι^{να} V || 19. τοῦ sup. scr. V || δὲ 5, om. V || 20. εἴλει V || 30. τῶν
 accessit ex V || σκυθῶν V², σκύθων V¹

δὲ βάρβαρα ἔθνη συνήει μεθέξοντα τῆς ἐγχειρήσεως. λαβῶν δὲ εἰς ἔννοιαν ὡς οὐ πρὸς ἄμφω δὴ οἱ τοὺς βασιλέας ἀγωνιστέον, ἄμεινον ἔκρινεν εἶναι τῷ πλησιάζοντι διαμάχεσθαι τέως, εἶτα σκέψασθαι τὸ πρακτέον.

- 3 Ἀλλὰ Προκόπιος μὲν ἐν τούτοις ἦν, ὁ δὲ βασιλεὺς 5
 Οὐάλης τὴν ἐπανάστασιν ἐν τῇ κατὰ Φρυγίαν Γαλατία πυ-
 θόμενος κατεπλάγη μὲν ἅμα τῇ ἀκοῇ καὶ ἐπίμπλατο ταραχῆς,
 Ἀρβιτίωνος δὲ θαρρεῖν κελεύσαντος ἔταπτε μὲν ὡς εἰς πόλεμον
 τὰς οὐσας δυνάμεις, ἔστειλε δὲ πρὸς τὸν ἀδελφὸν τοὺς ἀπαγ-
 4 γελοῦντας ὅσοις ὁ Προκόπιος ἐνεχείρησεν. ἀλλὰ Οὐαλεντινι- 10
 ανὸς μὲν ἀπέγνω μὴ βοηθεῖν ἀνδρὶ πρὸς φυλακὴν οὐκ ἀρ-
 κέσαντι τῆς αὐτῷ παραδεδομένης ἀρχῆς, ὁ δὲ Οὐάλης εἰς
 μάχην παρεσκευάζετο, τὴν στρατηγίαν Ἀρβιτίωνος εἰς τὸν
 κατὰ Προκοπίου προχειρισάμενος πόλεμον. μελλόντων δὲ
 ὅσον οὐδέπω τῶν στρατοπέδων εἰς χεῖρας ἰέναι, κατεστρατήγει 15
 τὴν τούτου προπέτειαν Ἀρβιτίων, ὑπαγόμενος ὅτι πλείστους
 τῶν συστρατευομένων, καὶ παρὰ τούτων ὅσα Προκόπιος ἐβου-
 λεύετο προμανθάνων. (8) ἐπεὶ δὲ ἤλαυνον ἐπ' ἀλλήλους ὅ
 τε βασιλεὺς καὶ Προκόπιος, συναντῶσί πως σφίσι εἰς
 Θυάτειρα τὰ στρατεύματα. μικροῦ δὲ ἐδέησεν ἢ Προκοπίου 20
 μερὶς ὑπερτέρα γενομένη τὴν τῶν πραγμάτων εἰς αὐτὸν
 μεταθεῖναι ῥοπήν, τοῦ Ὀρμίσδου τοῦ Πέρσου παιδὸς (ὁμῶ-
 ννος δὲ ἦν τῷ πατρὶ) δόξαντος ἐν τῇ μάχῃ πλεονεκτεῖν.
 2 ἀλλὰ Γομάριος τῶν Προκοπίου στρατηγῶν ἄτερος, κοινωνῶν
 τῆς πράξεως ἅπασιν ὅσοι Προκοπίῳ συστρατευόμενοι τὰ 25
 βασιλέως ἐφρόνουν, ἐν αὐτῇ τῇ μάχῃ τὴν Ἀγρούστου προσ-
 ηγορίαν ἀγαβοήσας ἅπαντας τοὺς σὺν αὐτῷ τὴν αὐτὴν ἀφ-
 ιέναι φωνὴν ἔκ τινος ἐποίει συνθήματος, οὗ δὴ γενομένου

2. δὴ οἱ V², δ//οι V¹ || 2. 3. ἀγωνιστέον V², -τέοι/// (οισ?) V¹ || 5 sq.

Eunap. fr. 32. 33 || 7. ἐπίπ^μλατο V || 8. Ἀρβιτίων forma etiam Eunapius
 utitur || 9. οὐσας <αὐτῷ> δυν. conieci || ἔστειλε V || 9. 10. ἀπαγγελοῦντας
 V², ἀπαγγέλοντας V¹ || 12. ὁ ex ο// (οὐ ut vid.) V || 13. εἰς τὸν — 14.
 μελλόντων δὲ in mg. add. V² || 15. ὅσον V², ὃν V¹ || 17. συ//στρατενο-
 μένων, v erasa, V || 17. 18. ἐβουλεύετο Leunclavius, ἐβούλετο V || 20.
 θυνάτει^{||} //ρα, 'a m. 2, V || μικροῦ] Eunap. fr. 34 || 22. μεταθῆναι V || 24.
 Γομάριος] eadem forma ap. Socr. h. e. IV, 5 (Sozom. VI, 8) et Philo-
 storg. IX, 5 || 25. ὅσοι Sylburg, οἷς οἱ V || συ//στρατενομένοι, v erasa, V ||
 28. συνθῆματος V || δὴ V², δὲ V¹

μετεχώρουν ἅπαντες οἱ Προκοπίου στρατιῶται πρὸς Οὐάλεντα. ὁ δὲ μετὰ τὴν νίκην ταῖς Σάρδεσιν ἐπιδημήσας κάκειθεν 3 ἐπὶ Φρυγίαν ἐλάσας, εὐρῶν δὲ τὸν Προκόπιον ἐν Νακολείᾳ τῇ πόλει, κἀνταῦθα πάλιν Ἀγίλωνος τοῦ Προκοπίου στρα- 5 τηγοῦ τὸ πρῶγμα πρὸς τὸ τῷ βασιλεῖ λυσιτελοῦν διαθέντος, ἐνίκα κατὰ κράτος ὁ Οὐάλης, ὥστε καὶ αὐτοῦ κυριεῦσαι τοῦ τυραννήσαντος, οὐ πολλῶ δὲ ὕστερον καὶ Μάρκελλον συλλαβεῖν. τούτους μὲν οὖν διεχρήσατο, εὐρῶν δὲ βασιλικήν 4 τινα παρὰ Μαρκελλῶ στολήν ὑπὸ Προκοπίου δεδομένην αὐτῷ, 10 καὶ διὰ τοῦτο μάλιστα κινήθεις, ἐπέξῃει πικρῶς ἅπασι, διερρευνώμενος οὐ τοὺς συμπράξαντας τῇ τυραννίδι μόνον ἀλλὰ καὶ τοὺς τῆς βουλῆς κοινωνήσαντας ἢ ὅλως ἀκούσαντάς τι καὶ μὴ παραχρῆμα τὸ μελετώμενον ἀπαγγείλαντας. πολὺς δὲ 5 ἦν κατὰ πάντων σὺν οὐδεμιᾷ κρίσει δικαίᾳ χωρῶν, καὶ 15 παρανάλωμα τῆς τοῦ βασιλέως ὀργῆς οἷ τε τοῦ νεωτερισμοῦ μετασχόντες καὶ οἱ κατὰ μηδὲν αἴτιοι διὰ συγγένειαν ἢ φιλίαν ἐγίνοντο.

9. Τῶν δὲ κατὰ τὴν Οὐάλεντι νενεμημένην ἐπικράτειαν ὄντων ἐν τούτοις, ὁ βασιλεὺς Οὐαλεντινιανὸς ἐν τοῖς ὑπὲρ 20 τὰς Ἄλπεις ἔθνεσι διατρίβων μεγίστων καὶ ἀπροσδοκῆτων ἐπειρᾶτο κινδύνων. τὸ γὰρ Γερμανικὸν ἅπαν, ὧν πεπόνθει κατὰ τοὺς χρόνους ἐν οἷς Ἰουλιανὸς τὴν τοῦ Καίσαρος εἶχεν ἀρχὴν μεμνημένον, ἅμα τῷ γνῶναι τὴν αὐτοῦ τελευ- 25 τὴν τὸ ταῖς αὐτῶν ψυχαῖς ἐμπεπηγὸς δέος ἀποσεισάμενοι καὶ τὸ φύσει προσπεφυκὸς αὐτοῖς θάρσος ἀναλαβόντες 30 ὁμόσε πάντες τοῖς ὑπὸ τὴν Ῥωμαίων βασιλείαν ἐπήεσαν χωρίοις. ὑπαντήσαντος δὲ αὐτοῖς τοῦ βασιλέως μάχη συν- 2 ἵστατο καρτερά, καὶ ἐνίκαν οἱ βάρβαροι, τὸ Ῥωμαίων προτροπάδην διώξαντες στρατεύμα. Οὐαλεντινιανὸς δὲ οὐ φυγῆ 30 διέγνω τὸν κίνδυνον ἀποκλῖναι, ἀλλ' ἐνεγκῶν τὴν τύχην

4. Ἀγίλωνος Bekk ex Ammiano, ἄπλωνος apographa, ἀπλῶν δε V sed ~ et ~ erasa. (Ἀγγέλωνος editur in Socrate, Ἀγέλωνος in Sozomeno, Ἀγελίου in Philostorgio) || 5. πρῶγμα, ~ ex ', V || 6. ὁ postea additum a V¹ || 10. ἐπέξῃει] Eunap. fr. 35 || 14. κρίσει ex δῆσει V || 21 sq. cf. Wietersheim-Dahn t. 1² p. 531 sq. || 21. πεπόνθει V, ἐπεπόνθει malim cum s || 26. ὁμόσε] ὁμοῦ malebat Bekk. at cf. Krebs 'Praepositions-adverbien' I (Monachii 1884) p. 43 || ἐπήεσαν V et Bekk, ἐπίεσαν apographa

διηρηνᾶτο τοὺς τῶν ἐλαττωμάτων αἰτίους, οἵτινες ἦσαν οἱ
 3 τῆς φυγῆς ἄρξαντες. ἀναζητήσας δὲ σὺν ἀκριβείᾳ, καὶ τὸ
 τάγμα τῶν Βατάβων αἰτιασάμενος, ἐκέλευσε τὸ στρατόπεδον
 ἅπαν ἀναλαβὸν τὴν πανοπλίαν συνελθεῖν ὡς ἀκουσόμενον
 λόγων ὕφελος ἅπασι φερόντων κοινόν. τότε δὴ λόγοις ἐχρή- 5
 σατο τοῖς τῆς φυγῆς ἄρξασιν αἰσχύνῃ εἰς ἅπαντα τὸν βίον
 ἐπάγουσι, καὶ τοὺς Βατάβους προσέταττεν, ἀποθεμένους τὰ
 ὄπλα, τοῖς τίμημα προσφέρουσιν οἷα δραπέτας οἰκέτας ἐπ'
 4 ἐξαγωγῇ δημοσίᾳ πωλεῖσθαι. τότε τοίνυν ἅπαντες ἐπὶ γῆν
 ἀνατετραμμένοι πρηνεῖς ἐλιπάρουν πάσης ἐλευθερῶσαι τὸ 10
 στρατόπεδον τοιαύτης αἰσχύνῃς, ἄνδρες ὑπισχνούμενοι φα-
 νήσεσθαι τοῦ Ῥωμαίων ὀνόματος ἄξιοι. τοῦ δὲ ἐντεῦθεν ἤδη
 τοῦτο ἔργον δειχθῆναι κελεύσαντος, τῆς γῆς ἀναστήσαντες
 ἑαυτούς, ὀπλισάμενοί τε ὃν ἔδει τρόπον, ἀνεμαχέσαντο, καὶ
 τοῦ χάρακος προελθόντες τοσαύτην περὶ τὸν πόλεμον ἐπ- 15
 εδειξάντο προθυμίαν ὥστε ἐξ ἀπείρου πλήθους ὀλίγους εἰς
 τὰ οἰκεία τῶν βαρβάρων διασωθῆναι. ἡ μὲν οὖν πρὸς τὸ
 Γερμανικὸν ἅπαν μάχῃ ταύτης ἔτυχε τότε τῆς τελευτῆς.

10. Οὐάλης δὲ ὁ βασιλεὺς πολλοὺς μετὰ τὴν Προκοπίου
 τελευτὴν ἀνελών, πλειόνων δὲ τὰς οὐσίας εἰς τὸ δημόσιον 20
 ἐνεργῶν, ἀνεκόπτετο τῆς ἐπὶ Πέρσας ἐλάσεως, μοίρας τῶν
 ὑπὲρ τὸν Ἰστρον Σκυθῶν τὰ Ῥωμαίων ὄρια ταραττούσης.
 ἐφ' οὓς δύναμιν ἀρκοῦσαν ἐκπέμφας τῆς ἐπὶ τὸ πρόσω πο-
 ρείας ἀνείχε, καὶ τὰ ὄπλα παραδοῦναι συναναγκάσας διένειμε
 ταῖς παρὰ τὸν Ἰστρον αὐτοῦ πόλεσιν, ἐν ἀδέσμῳ φρουρεῖσθαι 25
 παρακελευσάμενος φυλακῇ. οὗτοι δὲ ἦσαν οὓς ὁ τῶν Σκυθῶν
 2 ἡγούμενος ἔτυχε Προκοπίῳ συμμάχους ἐκπέμφας. ἐπεὶ οὖν
 τούτους ἀφεθῆναι παρὰ τοῦ βασιλέως ἀπήτει κατὰ πρεσβειάν
 τοῦ τότε κρατοῦντος αὐτοὺς φήσας ἐκπεπομφέναι, πρὸς οὐδὲν
 αὐτῷ ὁ βασιλεὺς Οὐάλης ὑπήκουε· μήτε γὰρ πρὸς αὐτὸν τού- 30
 τους ἐστάλθαι ἔλεγε, μήτε φιλίους ὄντας ἀλλὰ πολεμίους

1. διηρηνᾶτο V et Bekk, διερηνᾶτο apographa || 3. βατάων V || 7.
 βατάους προσέταττεν V || 10. ἀνατετραμμένοι] ἀνατεταμένοι coniecti || 12.
 Ῥωμαίων V, Ῥωμαϊκῶ 5 || 20. τὰς sup. ser. V || 21 sq. cf. Eunap. fr. 37 ||
 22. ταραττούσης V², ταραττουσ//// (ᾧν ut vid.) V¹ || 25. παρὰ] περὶ coni.
 Syll || 30. αὐτῷ ὁ β. Οὐάλης] hiatus excusatione quidem non eget, at
 fort. αὐτῷ Οὐάλης ὁ β. scribendo Zosimus vitavit. cf. IV, 12, 1; 13, 1 ||
 ὑπήκουε ex ὑπήκουσε V¹

ἄλῳναι. αὕτη τὸν Σκυθικὸν πόλεμον ἀνεροίπισεν ἡ αἰτία.
 διανοουμένους δὲ αὐτοὺς ἐπιέναι τοῖς Ῥωμαίων ὀφίοις αἰσθό- 3
 μενος ὁ βασιλεὺς, καὶ πρὸς αὐτὸ ἤδη συνειλεγμένους ἅπαντας
 σὺν ὀξύτητι πάσῃ, τὸ μὲν στρατόπεδον τῇ ὄχθῃ τοῦ Ἰστρου
 5 συμπαραιτίνας, αὐτὸς δὲ ἐπὶ τῆς Μαρκιανουπόλεως, ἡ μεγίστη
 τῶν ἐν Θράκῃ πόλεων ἐστὶ, διατρίβων, τῆς τε τῶν στρα-
 τιωτῶν ἐν ὄπλοις ἀσκήσεως ἐπιμέλειαν ἐποιεῖτο καὶ μάλιστα
 τοῦ μηδεμίαν αὐτοῖς ἐπιλείψαι τροφήν. ὕπαρχον μὲν οὖν 4
 τῆς αὐλῆς Αὐξόνιον ἀπεδείκνυ, Σαλούστιον ταύτης διὰ τὸ
 10 γῆρας ἀφείς, ἤδη δευτέρον ταύτην μεταχειρισάμενον τὴν
 ἀρχήν· Αὐξόνιος δέ, καίπερ ἐνεστῶτος οὕτω μεγάλου πολέμου,
 περὶ τε τὴν τῶν εἰσφορῶν εἰσπραξίν δίκαιος ἦν, οὐδένα
 βαρύνεσθαι παρὰ τὸ καθῆκον καὶ ὀφειλόμενον ἀνεχόμενος,
 καὶ ὀκλάδων πλήθει τὴν στρατιωτικὴν σίτησιν διὰ τοῦ Εὐξείνου
 15 πόντου ταῖς ἐκβολαῖς τοῦ Ἰστρου παραδιδούς, κἀντεῦθεν διὰ
 τῶν ποταμίων πλοίων ταῖς ἐπικειμέναις τῷ ποταμῷ πόλεσιν
 ἐναποτιθέμενος, ὥστε ἐξ ἐτοίμου γίνεσθαι τῷ στρατοπέδῳ
 τὴν χορηγίαν. (11) τούτων δὲ οὕτω χειμῶνος ὄντος ἔτι
 20 διωκημένων, ἕαρος ἀρχομένου τῆς Μαρκιανουπόλεως ὁ βασι-
 λεὺς ἀναστὰς ἅμα τοῖς εἰς τὸν Ἰστρου φυλάττουσι στρατιώ-
 ταις περαιωθεὶς ἐν τῇ πολεμίᾳ τοῖς βαρβάροις ἐπήει. τῶν 2
 δὲ στήναι πρὸς μάχην σταδίαν οὐ θαρρησάντων, ἐγκεκρυμ-
 μένων δὲ τοῖς ἔλεσι καὶ ἐκ τούτων λαθραίας ποιουμένων
 ἐπιδρομάς, τοῖς μὲν στρατιώταις κατὰ χώραν ἐπέταττε μένειν,
 25 ὅσον δὲ ἦν οἰκτικὸν συναγαγῶν, καὶ ὅσον μέντοι τὴν τῆς
 ἀποσκευῆς ἐπετέτραπτο φυλακὴν, ὅητόν τι χρυσίου ὑπισχνεῖτο
 δωρεῖσθαι τῷ βαρβάρου φέροντι κεφαλὴν. εὐθύς οὖν ἅπαντες 3
 ἐπηρμένοι τῇ τοῦ κέρδους ἐλπίδι, ταῖς ὕλαις καὶ τοῖς ἔλεσιν
 εἰσδύομενοι τοὺς τε προσπίπτοντας ἀναιροῦντες, ἐπιδεικνύντες
 30 τε τῶν κατασφατιζομένων τὰς κεφαλὰς τὸ ταχθὲν ἐκομίζοντο.

1. ἀροίπισεν, νε a m. 1, V || 8. ἐπιλείψαι] ἐπιλείψειν conieci. de futuro v. ad III, 21, 4 || 9. Αὐξόνιον] cf. Wyttenbach ad Eunap. p. 218
 10. ταύτην V², ταύτη V¹ || μεταχειρισάμενον, alt. ι radendo ex η V || 14. στρατιωτικὴν, ω in ras. 2, ut vid., litt. V || 17. γίνεσθαι V, γενέσθαι s ||
 19. ἕαρος] ἦρος IV, 13, 2 || 20. εἰς suspectum Bekkero || 22 23. ἐγκεκρυμμένων V², ////κεκρ. (ἐκκ ut vid.) V¹ || 23. 28. ἔλεσι] ὄρεσι volebat Reitemeier propter Ammianum (XXVII, 5, 3). at cf. ad III, 35, 1 || 24. ἐπέταττε V || 28. τῇ τοῦ — 29. εἰσδύομενοι in mg. add. V² || 30. ταχθὲν

πολλοῦ δὲ πλήθους τοῦτον τὸν τρόπον ἀπολομένου, περὶ
 4 σπονδῶν οἱ λελειμμένοι τοῦ βασιλέως ἐδέοντο. τοῦ δὲ οὐκ
 ἀποσεισαμένου τὴν αἴτησιν, ἐγίνοντο σπονδαὶ μὴ καταισχύ-
 νουσαι τὴν Ῥωμαίων ἀξίωσιν· ἐδόκει γὰρ Ῥωμαίους μὲν ἔχειν
 μετὰ πάσης ἀσφαλείας ὅσα πρότερον εἶχον, βαρβάροις τε 5
 ἀπέγνωστο μὴ περαιούσθαι μηδὲ ὅλως ποτὲ τοῖς Ῥωμαίων
 ἐπιβαίνειν ὄριοις. ταύτην ποιησάμενος τὴν εἰρήνην εἰς τὴν
 Κωνσταντινούπολιν ἀφικνεῖται, τελευτήσαντος δὲ τοῦ τῆς
 αὐλῆς ὑπάρχοντος Μοδέστου ταύτην παραδίδωσι τὴν ἀρχήν. καὶ
 ταῦτα οὕτω διοικησάμενος ἐπὶ τὸν κατὰ Περσῶν ἡπειρέτο 10
 πόλεμον.

12. Ὅντος δὲ ἐν παρασκευαῖς αὐτοῦ, Οὐαλεντινιανὸς ὁ
 βασιλεὺς τὰ περὶ τοὺς Γερμανοὺς εὖ διαθήμενος ᾤκηθη δεῖν
 καὶ τῆς εἰς τὸ μέλλον ἀσφαλείας τῶν Κελτικῶν ἐθνῶν ποιήσα-
 σθαι πρόνοιαν. νεολαίαν οὖν ὅτι πλείστην ἀθροίσας ἔκ τε 15
 τῶν προσοικούντων τῷ Ῥήνῳ βαρβάρων καὶ ἔκ τῶν ἐν τοῖς
 ὑπὸ Ῥωμαίους ἔθνεσι γεωργῶν, τοῖς στρατιωτικοῖς ἐγκατα-
 λέξας τάγμασιν οὕτως αὐτοὺς ἐξήσκησε τὰ πολέμια, ὥστε
 φόβῳ τῆς περὶ τὰ τοιαῦτα τῶν στρατιωτῶν μελέτης καὶ
 πείρας ἐννέα τοὺς πάντας ἐνιαυτοὺς μηδένα τῶν ὑπὲρ τὸν 20
 2 Ῥήνον ταῖς ὑπὸ Ῥωμαίους πόλεσιν ἐνοχλῆσαι. κατὰ τόνδε
 τὸν χρόνον Οὐαλεντινιανὸς, διὰ τινὰ πλημμελήματα τὴν Βρετ-
 τανικὴν νῆσον οἰκεῖν κελευσθεὶς, ἐπιθέμενος τυραννίδι συν-
 απέθετο ταύτη τὸν βίον. Βαλεντινιανῷ δὲ τῷ βασιλεῖ νόσος
 ἐνέσκηψεν, ἣτις αὐτὸν παρὰ βραχὺ τοῦ βίου μετέστησεν. ἐπεὶ 25
 δὲ ταύτην διέφυγε, συνελθόντες οἱ περὶ τὰ βασιλεία λόγον
 αὐτὸν ποιήσασθαι παρεκάλουν τοῦ διαδεξομένου τὴν βασι-
 λείαν, ὡς ἂν μὴ τινος αὐτῷ συμβαίνοντος σφαλεῖν τὰ τῆς
 πολιτείας. πεισθεὶς δὲ τούτοις ὁ βασιλεὺς τοῖς λόγοις ἀνεῖπε
 τὸν παῖδα Γρατιανὸν βασιλέα καὶ κοινωτὸν τῆς ἀρχῆς, ὄντα 30
 νέον ἔτι καὶ οὐπω πρὸς ἡβὴν ἐλθόντα τελείαν.

13. Τῶν δὲ κατὰ τὴν ἐσπέραν ἐν τούτοις ὄντων, Οὐάλης

Leunclavius, τάχος V || 7. ὄριοις ex ὄροις V¹ || 16. ῥήνων V || 17. γεωργῶν] Boecking ad not. occ. p. 1057 'laetos' intellegit || 21. Ῥωμαίους Sylb, ῥωμαίων V || 22. 'Valentinianus' est etiam Hieronymo t. II p. 197 Schoene (Jordan. Rom. § 308 M.), 'Valentinus' editur in Ammiano || 24. βαλεντινιανῷ h. l. V || 27. διαδεξαμένου V, corr. s || 29. πεισθεὶς corr. ex πει¹///θεὶς (2 litt. ras., fort. πείρα θεὶς?) V

ὁ βασιλεύς, ἐφ' ὕπερ ἐξ ἀρχῆς ὄρητο, κατὰ Περσῶν ἐπὶ
 τὴν ἐφάν ἐστέλλετο, προϊών τε σχολαίως ἐβοήθει τὰ δέοντα
 πρεσβευομέναις ταῖς πόλεσι, καὶ ἄλλα πολλὰ κατὰ τὸ προσ-
 ἦκον φρονόμει, τοῖς δίκαια αἰτούσι φραδίως φιλοτιμούμενος
 5 τὰ αἰτούμενα. παρελθὼν δὲ εἰς τὴν Ἀντιόχειαν μετὰ πάσης
 ἀσφαλείας τὰ τοῦ πολέμου διώκει, τὸν μὲν χειμῶνα διατρίβων
 ἐν τοῖς ἀντόθι βασιλείοις, ἦρος δὲ ἐπὶ τὴν Ἱερὰν πόλιν
 ἀπιὼν κάκειθεν τὰ στρατόπεδα τοῖς Πέρσαις ἐπάγων, καὶ
 αὐτοῖς ἐνισταμένου τοῦ χειμῶνος ἐπανιὼν εἰς τὴν Ἀντιόχειαν.
 10 ἢ μὲν οὖν πρὸς Πέρσας οὕτως ἐτρίβετο μάχη, τοῦ δὲ βασι-
 λέως κατὰ τὴν Ἀντιόχειαν ὄντος παραδόξων ἐξανίστατο πραγ-
 μάτων ὑπόθεσις ἐξ αἰτίας τοιαύδε. ἦν τις Θεόδωρος τοῖς 3
 βασιλικοῖς ὑπογραφεῦσιν ἐναριθμούμενος. τοῦτον εὖ μὲν
 γεγυότα τε καὶ τραφέντα, νέον δὲ ἔτι καὶ τῷ τῆς ἡλικίας
 15 θερμοῦ φραδίως κολάκων θωπείαις ἐπὶ τὰ χεῖρονα σαλευό-
 μενον περισιάντες τοιοῦτοί τινες ἀνακείθουσιν ὡς περιττοί
 τινές εἰσιν ἐν παιδείᾳ καὶ τεκμήρασθαι τὸ μέλλον ἐκ τινος
 κατορθωμένης αὐτοῖς μαντείας δεινοί. πυνθανόμενοι δὲ τίς
 μετὰ Οὐάλεντα βασιλεύσειεν, ἔστησαν τρίποδα τὸ μέλλον
 20 αὐτοῖς διὰ τινος σημαίνοντα τελετῆς· φωνῆσαι δὲ ἐν τῷ 4
 τρίποδι γεγραμμένα θῆτα καὶ εἴ καὶ οὐ καὶ ἐπὶ τούτοις τὸ
 δέλτα, ταῦτα δὲ μονονουχὶ βοῆν ἀφιέναι δηλοῦντα ὡς Θεό-
 δωρος τὴν βασιλείαν μετὰ Οὐάλεντα διαδέξεται. τούτοις
 ἐπαρθεῖς τοῖς ὕθλοισι, ὑπὸ τε τῆς ἄγαν ἐπιθυμίας ἀγύρταις
 25 συνεχῶς καὶ γόησιν ἐντυγχάνων καὶ περὶ τοῦ πρακτέου
 κοινούμενος, βασιλεῖ κατάφωρος γίνεται. καὶ αὐτὸς μὲν ἀξίαν
 ἐδίδου τῆς ἐγχειρήσεως δίκην, (14) συνέβαινε δὲ ἐπὶ τούτῳ
 καὶ ἕτερον. Φορτουνατιανός, τῇ τῶν βασιλικῶν ἐφεστῶς
 ταμειῶν φροντίδι, τῶν ὑφ' ἑαυτὸν στρατευομένων τινὰ

1. βασι^{λεὺς}, λεὺς a m. 1, V || 9. χειμῶνος, χει inter scribendum ex το
 corr. V || 12 sq. cf. Eunap. fr. 38. ex Eunapio sua hausisse videntur
 etiam Socrates IV, 19 et Sozom. VI, 35 || 14. τραφέντα radendo ex
 γραφέντα ut vid. V || 15. χειρονα ex χειρονα (sine acc.) radendo V
 15. 16. σαλευόμενον ex -ος V¹ || 18. κατορθωμένης V || 19. ἔστησαν]
 στησαι expectabam || 21. θῆτα V || εἴ καὶ οὐ (οὐ V)] cf. Blafs 'Aus-
 sprache d. Griech.' p. 17² || 21. 22. τοῦ δέλτα V || 22. βοῆν V, φωνῆν ε ||
 ἀφιέναι δηλοῦντα V, ἀφιέντα δηλοῦν ε, bene || 26. κοινούμενος V¹, corr.
 V² || 28. φορτουνατιανός, alt. τ in ras. m. 2 (ex ν?) V

ροητείας γραφήν φεύγοντα κρίνων ὑπέβαλλεν αἰκισμοῖς· τοῦ δὲ τῆ τῶν βασάνων ἀνάγκη καὶ ἄλλους ἐξονομάσαντος ὡς συνεπισταμένους αὐτῷ, τὰ μὲν τῆς ἐξετάσεως εἰς Μόδεστον, ὃς τῆς αὐλῆς ὑπαρχος ἦν, μετεφέρετο οἷα προσώπων ἀχθέντων εἰς μέσον τῆ ἀρχῆ τοῦ δικάσαντος πρότερον οὐχ ὑποκειμένων, 5

2 ἡ δὲ κρίσις διὰ πάντων ἐχώρει. πρὸς δὲ ὄργην ἄμετρον ὁ βασιλεὺς ἀναστὰς ὑπόπτως εἶχε πρὸς ἅπαντας τοὺς ἐπὶ φιλοσοφίᾳ τηρικαῦτα διαβοήτους ἢ ἄλλως λόγοις ἐντεθραμμένους καὶ προσέτι τῶν ἐν τῆ αὐλῇ τιμωμένων τινάς· καὶ οὗτοι γὰρ ὡς ἐπιβουλεύοντες τῷ βασιλεῖ προσηγγέλλοντο. καὶ δὴ ἐπέμ- 10

3 ποντο πανταχόθεν οἰμωγαὶ καὶ ἀπάντων κοινὸς ὄδυρμος· ἦν γὰρ πλήρη τὰ μὲν δεσμοπήγρια τῶν μάρτην οἰκούντων αὐτά, διὰ δὲ τῶν ὁδῶν ἐφέρετο πλήθη πλείονα τῶν ἐν ταῖς πόλεσι καταλειμμένων. αἱ δὲ τὰς φυλακὰς τῶν μάρτην ἀγομένων ἐπιτετραμμένοι φυλαὶ πρὸς ἀσφάλειαν τῶν φυλαττομένων 15

4 οὔτε ἐκβιάσαιντο φυγὴν ἑαυτοῖς. καὶ οἱ μὲν συκοφάνται δίχα παντὸς ἀνεχώρουν κινδύνου, κατηγορεῖν ἀναγκαζόμενοι μόνον, οἱ δὲ κρινόμενοι νῦν μὲν ἐτιμῶντο θανάτου δίχα νομίμων ἐλέγχων, οἱ δὲ τὰς οὐσίας ἀπώλλουν, παῖδας καὶ 20

γυναῖκας καὶ τὴν ἄλλην συγγένειαν ἐσχάτῃ τύχῃ καταλιπόντες· ἦν γὰρ τὸ σπουδαζόμενον ἐκ πολυτρόπων ἀσεβημάτων συλλογὴν τῷ δημοσίῳ πολλῶν γενέσθαι χρημάτων. (15) πρῶτος μὲν οὖν τῶν ἐπὶ φιλοσοφίᾳ γνωρίμων ἀνήρητο Μάξιμος, καὶ 25

μετὰ τοῦτον ὁ ἐκ Φρυγίας Ἰλάριος ὡς δὴ χρησμόν τινα 5

λοξὸν εἰς τὸ σαφέστερον ἐρμηνεύσας, καὶ Σιμωνίδης ἐπὶ τούτῳ καὶ Πατρικίος ὁ Ἀνδὸς καὶ ὁ ἐκ Καρίας Ἀνδρόνικος. ἦσαν δὲ οὗτοι πάντες εἰς ἄκρον παιδείας ἐληλυθότες καὶ 2

φθόνῳ μᾶλλον ἢ ψήφῳ δικαίᾳ κατακριθέντες. οὕτω δὲ δημοῦ πάντα συνεταράττετο ὥστε καὶ τῶν προστυχόντων τὰς οἰκίας 30

1. ὑπέβαλλεν V, ὑπέβαλεν 5 || 8. τηρικαῦτα accessit ex V || ἄλλως V et Sylb, ἄλλους apographa || 9. ἐν ex μὲν V² || 11. καὶ <ἦν> ἀπάντων coniecti || 12. πλήρη 5, πλήρεις V || 14. ἀγομένων] εἰργμένων coniecti || 15. ἐπιτετραμμένοι, μέναι corr. V¹ || ante φυλαὶ ras. 1—2 litt. in V || 17. ἐκβιασαίτο, v a m. 2, V || φυγὴν Sylb, φυγεῖν V || 23 sq. cf. Eunap. fr. 39. 40 M., v. philos. p. 62 sq. Boiss. || 24. ἀνήρητο] ἀνήρηται coniecti Sylb || 25. ὡς δὴ — 26. ἐρμηνεύσας ad Maximum potius pertinent || 29. κατακριθέντες] κατεκρίθησαν coniecti

ἐπεισιέναι μετὰ πλήθους ἀνέδην τοὺς συνοφάντας, καὶ τοὺς ἀπαντῶντας ἀρπάζειν, ἐκδιδόναι δὲ τοῖς φονεύειν ἅπαντας καὶ δίχα κρίσεως τεταγμένοις. τῶν δὲ ἀτοπημάτων ἦν κολοφῶν Φῆστος, ὃν εἰς πᾶν εἶδος ὠμότητος πρόχειρον ὄντα 5 τῆς Ἀσίας ἀνθύπατον ὁ βασιλεὺς ἐστειλεν, ὥς ἂν μηδεὶς τῶν περὶ λόγους ἐσπουδακῶτων ἀπολειφθῆι. καὶ εἰς ἔργον ἦει τὸ βούλευμα· πάντας γὰρ ὁ Φῆστος ἀναζητήσας, οὓς μὲν 3 εὔρεν ἀκρίτως ἀπέκτεινε, τοὺς δὲ λοιποὺς ὑπερόριον ἑαυτοῖς φυγὴν ἠνάγκασεν ἐπιθεῖναι. καὶ ἡ μὲν ἐκ τῆς κατὰ Θεόδωρον αἰτίας συμβᾶσα ταῖς πόλεσι συμφορὰ ταύτην ἔσχε τὴν 10 τελευτήν.

16. Οὐαλεντινιανὸς δὲ δόξας πως τὸν πρὸς τοὺς Γερμανοὺς πόλεμον διατιθέναι μετρίως, βαρύτερος ἦν ταῖς ἀπαιτήσεις τῶν εἰσφορῶν σφοδρότερον ἐπικείμενος καὶ ὑπὲρ τὸ 15 σὺνήθες ταύτας εἰσπράττων. ἐποιεῖτο δὲ τούτου πρόφασιν τῆς στρατιωτικῆς δαπάνης τὸ πλῆθος, ὅπερ ἠνάγκασεν αὐτὸν ἐκδαπανῆσαι τὰ τῷ δημοσίῳ φυλαττόμενα χρήματα. εἰς μῖσος 2 τοῖνον ἅπαντας ἐπὶ τούτῳ κινήσας ἔτι μεῖζον ἢ πρότερον ἐπικραίνεται, καὶ οὔτε τοὺς ἄρχοντας ἠθέλεν ἐξετάζειν εἰ 20 κέρδους ἀπέχονται, τοῖς τε ἐκ τοῦ ζῆν ἀμέμπτως ἔχουσι δόξαν ἐφθόνει, καὶ ἀπλῶς εἰπεῖν ἕτερός τις ἦν παρὰ τὸν ἐξ ἀρχῆς ἐπιτηδευθέντα τρόπον αὐτῷ τῆς βασιλείας. διὰ ταῦτα 3 καὶ Λίβνες, οὐκ ἐνεγκόντες τὴν Ῥωμανοῦ πλεουεξίαν τοῦ τὴν στρατιωτικὴν ἔχοντος ἐν Μαυρουσίοις ἀρχὴν, Φίρμω 25 τὴν ἄλουργίδα δόντες ἀνέδειξαν βασιλέα. ὅπερ ἀπαγγελθεὶν εἰκότως Βαλεντινιανὸν συνετάραξεν· καὶ παραχρῆμα τάγματα τινα στρατιωτικὰ τὴν ἐν Παιονίᾳ καὶ Μυσίᾳ τῇ ἄνω καταλιπόντα φυλακὴν ἐπὶ Λιβύην ἐκπλεῦσαι προσέταξε. τούτου 4 δὴ γενομένου Σαυρομάται καὶ Κουάδοι, καὶ πρότερον ὄντες 30 ἔργοτοι τῷ τὴν ἐν τούτοις ἐπιτετραμμένῳ τοῖς τόποις φυλακὴν (ἦν δὲ Κελέστιος), μετὰ τὴν τῶν στρατιωτῶν εἰς Λιβύην

4. εἰς πᾶν εἶδος ὠμότητος scripsi de Sylburgii meaque coniectura, εἰς πάντα εἶδως ὠμότητος V, εἰς πᾶσαν εἶδως ὠμότητα s || 6. ἦει ex εἴη (ut vid.) V² || 9. ἐπιθῆναι V || 15. τούτου ex τοῦτο V || 18. ἐπὶ τούτῳ κινήσας in lacuna c. 20 litt. V¹ || 24. cf. Boecking not. occ. p. 510 || 26. βαλεντινιανὸν h. l. V || συνετάραξε s || 27. τὴν corr. ex τῇ V || 28. φυλακὴν ex φυλακῇ V || 30. ἔργοτοι, τ ex ν inter scribendum corr., V || 31. κελεστιος corr. ex κ//// λέστιος (καὶ λέστιος) V. 'Marcellianus'

ἀποδημίαν ἐπέθεντο Παίοσί τε καὶ Μυσοῖς· τοῦ γὰρ Κε-
 λεστίου τὸν τούτων ἄρχοντα πίστεσιν ἐνόρκους παραγαγόντος,
 ἀνελόντος τε δόλω τῆς τραπέξης ἔτι προκειμένης, εἰκότως οἱ
 βάρβαροι τῆς ἐφόδου ταύτην ἔχοντες πρόφασιν τοὺς περὶ τὸν
 Ἰστρον ἐλήξοντο, πᾶν, εἴ τι τῶν πόλεων ἦν ἐκτός, διαρπά- 5
 ζοντες. ἀλλὰ Παίονες μὲν εἰς ἀρπαγὴν τοῖς βαρβάροις προ-
 ἔκειντο, τῶν στρατιωτῶν ἐκμελῶς πρὸς τὸ φυλάττειν τὰς πό-
 λεις ἐχόντων καὶ τοῖς ἐνδοτέρω τοῦ ποταμοῦ τόποις οὐχ
 ἦτον ἢ οἱ βάρβαροι παρενοχλούντων· Μυσία δὲ οὐδενὸς 6
 ἐπειράθη κακοῦ, Θεοδοσίου τοῦ τὴν στρατιωτικὴν ἀρχὴν 10
 ἔχοντος ἀνδρείως στάντος καὶ τοὺς ἐπιόντας ἀποδιώξαντος,
 ὅθεν ἐκ ταύτης τῆς νίκης δόξαν κησάμενος ἔτυχε μετὰ ταῦτα
 τῆς βασιλείας. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἐν τοῖς οἰκείοις ἀφηγηθή-
 σεται χρόνοις· (17) Οὐαλεντινιανὸς δὲ τὴν ἀκοήν τῶν ἀπ- 15
 ἀγγελθέντων οὐκ ἐνεγκών, ἐκ Κελτῶν ὀρηθσας ἐπὶ τὴν Ἰλλυ-
 ρίδα διέβαινε, βουλευόμενος περὶ τοῦ πρὸς Κουάδους καὶ
 Σαυρομάτας πολέμου. Μεροβαύδην δέ, στρατιωτικῶν ἔργων
 ἐμπειρίαν ἔχειν παρὰ τοὺς ἄλλους δοκοῦντα, παντὸς τοῦ
 2 στρατοπέδου προῖστησι. τοῦ δὲ χειμῶνος παρὰ τὸ εἰωθὸς 20
 ἐκταθέντος, ἔστειλλον πρὸς αὐτὸν οἱ Κουάδοι πρεσβείας λόγους
 ὑπὲρ τὸ μέτρον φέροντας, ἐφ' οἷς Οὐαλεντινιανὸς ἀγανακτῆ-
 σας, καὶ ὑπὸ τῆς ἄγαν ὀργῆς παραφορᾶς οὐ πόρρω γενό-
 μενος, αἵματος κάτωθεν ἀναχθέντος ἐπὶ τὸ στόμα συσχόντος
 τε τὰς τῆς φωνῆς ἀρτηρίας ἐξέλιπεν, ἐν μὲν Ἰλλυριοῖς ἐννέα 25
 μῆνας, ἐλλειπουσῶν ὀλίγων ἡμερῶν, διατρέψας, εἰς δωδέκατον
 δὲ ἔνιαυτὸν τῆς βασιλείας προελθών.

18. Τούτου τελευτήσαντος ἐμπεισῶν τῷ Σιρμίῳ σκηπτὸς
 τὰ βασίλεια κατέφλεξε καὶ τὴν ἀγοράν, ἔδοξέ τε τοῖς τὰ τοι-
 αῦτα κρίνειν δεινοῖς οὐκ αἴσιον τοῖς κοινοῖς πράγμασιν εἶναι
 τὸ τέρας. καὶ σεισμοὶ δὲ ἔν τισι συνηρέχθησαν τόποις. 30

Ammiano (XXIX, 6, 4) est || 3. ἔτι in ras. 1—2 litt. V || προ//κειμένης, σ erasa, V || 4. ταύτην 5, ταύτης V || 5. Ἰστρον <τόπους> conī. Reitemeier || 8. τόποις V et Syll, τρόποις apographa || 9. ἦ sup. scr. V² || 11. στάντος] cf. στήναι IV, 11, 2 || 14. χρό νοις (χρό in ras. c. 8 litt.) V || 16. τοῦ ex τοὺς V || 20. πρεσβείας] πρέσβεις conieci || 21. μέτρον V¹, μέτριον V²5. cf. II, 29, 2; IV, 29, 1 || 20. 21. πρεσβείαν λόγους ὑπὲρ τὸ μέτριον φέρουσαν conī. Bekk || 28. ἔδοξέ, ult. ε in ras. V || 30. τέρας V et Syll, πέρασ apographa

ἔσεισθη δὲ καὶ Κρήτη σφοδρότερον, καὶ ἡ Πελοπόννησος 2
 μετὰ τῆς ἄλλης Ἑλλάδος, ὥστε καὶ τὰς πολλὰς διαρρηῆναι
 τῶν πόλεων, πλὴν τῆς Ἀθηναίων πόλεως καὶ τῆς Ἀττικῆς.
 ταύτην δὲ καὶ περισωθῆναι φασιν ἐξ αἰτίας τοιαύσδε. Νεστό-
 5 ριος ἐν ἐκείνοις τοῖς χρόνοις ἱεροφαντεῖν τεταγμένος ὄναρ
 ἐθεάσατο παρακελευόμενον χρῆναι τὸν Ἀχιλλεῖα τὸν ἦρωα
 δημοσίαις τιμᾶσθαι τιμαῖς· ἔσεσθαι γὰρ τοῦτο τῇ πόλει σω-
 τήριον. ἐπεὶ δὲ ἐκoinώσατο τοῖς ἐν τέλει τὴν ὕψιν, οἱ δὲ 3
 ληρεῖν αὐτὸν οἶα δὴ ὑπέργησιν ὄντα νομίσαντες ἐν οὐδενὶ
 10 τὸ ρηθὲν ἐποιήσαντο, αὐτὸς καθ' ἑαυτὸν λογισάμενος τὸ
 πρακτέον καὶ ταῖς θεοειδέσιν ἐννοίαις παιδαγωγούμενος, εἰκόνα
 τοῦ ἦρωος ἐν οἴκῳ μικρῷ δημιουργήσας ὑπέθηκε τῷ ἐν Παρ-
 θενῶνι καθιδρυμένῳ τῆς Ἀθηναῖς ἀγάλματι, τελῶν δὲ τῇ θεῷ
 τὰ συνήθη κατὰ ταῦτόν καὶ τῷ ἦρωϊ τὰ ἐγνωσμένα οἱ κατὰ
 15 θεσμὸν ἔπραττε. τούτῳ τε τῷ τρόπῳ τῆς τοῦ ἐνυπνίου συμ- 4
 βουλῆς ἔργῳ πληρωθείσης, ἐπιβρίσαντος τοῦ σεισμοῦ μόνους
 Ἀθηναίους περισωθῆναι συνέβη, μετασχούσης τῶν τοῦ ἦρωος
 εὐεργεσιῶν καὶ πάσης τῆς Ἀττικῆς. ὅτι δὲ τοῦτο ἀληθές
 ἐστὶ, μαθεῖν ἔξεστι δι' ὧν ὁ φιλόσοφος Συριανὸς διεξῆλθεν,
 20 ὕμνον εἰς τοῦτον τὸν ἦρωα γράφων. ἀλλὰ ταῦτα οὐκ ἀνά-
 μοστα τοῖς προκειμένοις ὄντα παρέθηκε.

19. Οὐαλεντινιανοῦ δὲ τελευτήσαντος ὄρωντες οἱ ταξι-
 αρχοὶ Μεροβαύδης καὶ Ἐκίτιος Οὐάλεντα καὶ Γρατιανὸν πόρρω
 πον διατρίβοντας (ὃ μὲν γὰρ ἔτι κατὰ τὴν ἐφάν ἦν, ὃ δὲ ἐν
 25 τοῖς ἔσπερίοις Γαλάταις παρὰ τοῦ πατρὸς ἀπολελειμμένος),
 ὑφορώμενοι μὴ ποτε συμβῆ τοὺς ὑπὲρ τὸν Ἴστρον βαρβάρους
 ἀνάρχοις ἐπιπεσεῖν τοῖς πράγμασι, παῖδα Οὐαλεντινιανοῦ νέον,
 ἐκ γαμετῆς αὐτῷ τεχθέντα τῆς πρότερον Μαγνετιῶν συνοικη-
 σάσης, οὐ πόρρω πον μετὰ τῆς μητρὸς ὄντα μεταπεμψάμενοι
 30 παράγουσι μετὰ τῆς ἀλουργίδος εἰς τὰ βασίλεια, πέμπτον

4 sq. de Athenis servatis narratiunculam non ex Eunapio sed ex
 Syriani hymno desumpsit Zosimus (παρέθηκε vs. 21) || 12. ἐν οἴκῳ
 μικρῷ] cf. Iulian. p. 603, 19 H.: χαλκοῦς ἔστηκεν ἀνδριάς (Ἐκτορος) ἐν
 ναῖσκῳ βραχεῖ. ὄγκῳ conl. Lobeck Aglaoph. p. 1241, εἶδει Reitemeier ||
 13. ante ἀθηναῖς initium versus (c. 12 litt.) vacuum relictum in V ||
 20. ὕμνων V || 23. Ἐκίτιος Sylb, ἔκτιος V. 'auctore Equitio ac Mero-
 bande' Vict. ep. 45, 10 || 27. Οὐαλεντινιανῶν <Οὐαλεντινιανῶν> νέον
 coniecti

2 ἄγοντα μόλις ἐνιαυτόν. διελομένων δὲ πρὸς ἑαυτοὺς Γρα-
 τιανοῦ καὶ Οὐαλεντινιανοῦ τοῦ νέου τὴν βασιλείαν, ὡς ἐδόκει
 τοῖς περὶ αὐτοὺς τὰ πράγματα κρίνουσιν (αὐτοὶ γὰρ οἱ βα-
 σιλεῖς οὐκ ἦσαν κύριοι διὰ τὴν ἡλικίαν), Γρατιανῶ μὲν τὰ
 Κελτικὰ φύλα καὶ Ἰβηρία πᾶσα καὶ ἡ Βρεττανικὴ νῆσος ἀπ- 5
 εκληροῦτο, Οὐαλεντινιανὸν δὲ ἐδόκει τὴν Ἰταλίαν τε καὶ Ἰλλυ-
 ριοὺς καὶ τὴν ἕλην ἔχειν Λιβύην.

20. Οὐάλεντα δὲ τὸν βασιλέα πολλὰ πολλὰχόθεν περι-
 ειστήκεσαν πολέμων ἐπιφοραί. καὶ πρῶτον μὲν Ἰσαυροὶ (κα-
 λουσι δὲ αὐτοὺς οἱ μὲν Πισίδας, οἱ δὲ Σολύμοι, ἄλλοι δὲ 10
 Κίλικας ὀρείους· τὸ δὲ ἀκριβέστερον, ἡνίκα εἰς τοὺς περὶ
 αὐτῶν ἀφικώμεθα λόγους, δηλώσομεν) τὰς ἐν Ἀνκίᾳ καὶ
 Παμφυλίᾳ πόλεις ἐπόρθουν, τειχῶν μὲν κρατεῖν οὐ δυνά-
 2 μνοι, τὰ δὲ ἐν τοῖς ὑπαίθροις ἅπαντα διαρπάζοντες. ἐπεὶ
 δὲ ὁ βασιλεὺς ἔτι κατὰ τὴν Ἀντιόχειαν διατρίβων ἔστελλεν 15
 ἐπ' αὐτοὺς ἀρκοῦσαν, ὡς ᾤετο, δύναμιν, οἱ μὲν Ἰσαυροὶ
 μετὰ τῆς λείας ἀπάσης εἰς τὰ τραχύτατα συνέφευγον τῶν
 ὄρεων, οὔτε διῶξαι τῶν στρατιωτῶν δι' ἐκμέλειαν δυναμένων,
 οὔτε ἄλλως τὰ συμβάντα ταῖς πόλεσι δυστυχήματα θεραπεῦ-
 3 σαι. τούτων δὲ ὄντων ἐν τούτοις, φύλόν τι βάρβαρον τοῖς 20
 ὑπὲρ τὸν Ἰστρον Σκυθικοῖς ἔθνεσιν ἐπανέστη, πρότερον μὲν
 οὐκ ἐγνωσμένον, τότε δὲ ἐξαίφνης ἀναφανέν. Οὔννου δὲ
 τούτους ἐκάλουν, εἴτε βασιλεῖους αὐτοὺς ὀνομάζειν προσήκει
 Σκύθας, εἴτε οὖς Ἡρόδοτός φησι παροικεῖν τὸν Ἰστρον σιμοὺς
 καὶ ἀσθενέας ἀνθρώπους, εἴτε ἐκ τῆς Ἀσίας εἰς τὴν Εὐρώπην 25
 διέβησαν· καὶ τοῦτο γὰρ εὔρον ἱστορημένον, ὡς ἐκ τῆς ὑπὸ
 τοῦ Τανάιδος καταφερομένης ἰλύος ὁ Κιμμέριος ἀπογαιωθείς

10. μὲν πισίδας ex μεμ//////ισίδας (3—4 litt. eras.) V² || 11. ὀρείους
 Leunclavius, ὀρίους, 'ex' ut vid., V || 12. δηλώσομεν] non factum est ||
 13. ἐπόρθουν] cf. Eunap. fr. 45 ibique Müller || 22 sq. Eunap. fr. 41,
 Wietersheim-Dahn t. II² p. 14 sq. quae de Hunnorum origine profert
 Zosimus, ipsa quoque ex Eunapio ἐκ τῶν παλαιῶν συντιθέντι κατὰ τοὺς
 εἰκότας λογισμοὺς transcripta sunt (emendatam relationem, quam ibi-
 dem promittit Eunapius, numquam prodiisse certum est: altera enim
 editio a Photio memorata sine dubio a bibliopola aliquo Christiano
 profecta est) || 24. εἴτε ex οὔτε V¹ || Ἡρόδοτος] cf. intp. ad Herod. V, 9 ||
 27. τανάιδος, τα sup. νά a m. 1, V. Ἰπάνιος ('Kuban' fl.) aut scripsit
 Zosimus aut scribere debebat. sin ipse Tanain posuit, neglegenter

Βόσπορος ἐνέδωκεν αὐτοῖς ἐκ τῆς Ἀσίας ἐπὶ τὴν Εὐρώπην
 περὶ διαβῆναι. παρελθόντες δὲ ὁμῶς τοῖς ἵπποις καὶ γυναιξὶ 4
 καὶ παισὶ καὶ οἷς ἐπεφέροντο, τοῖς ὑπὲρ τὸν Ἴστρον κατοική-
 μένοις ἐπήεσαν Σκυθαῖς, μάχην μὲν σταδίαν οὔτε δυνάμενοι
 5 τὸ παράπαν οὔτε εἰδότες ἐπαγαγεῖν (πῶς γὰρ οἱ μήτε εἰς γῆν
 πῆξαι τοὺς πόδας οἰοί τε ὄντες ἐδραίως, ἀλλ' ἐπὶ τῶν ἵππων
 καὶ διαιτώμενοι καὶ καθεύδοντες), περιελάσσει δὲ καὶ ἐκδρο-
 μαῖς καὶ εὐκαίροις ἀναχωρήσειν, ἐκ τῶν ἵππων κατατοξεύ-
 οντες, ἄπειρον τῶν Σκυθῶν εἰργάσαντο φόνον. τοῦτο συν- 5
 10 ἐχῶς ποιοῦντες εἰς τοῦτο τὸ Σκυθικὸν περιέστησαν τύχης
 ὥστε τοὺς περιλελειμμένους, ὧν εἶχον ἐκστάντας οἰκήσεων,
 ἐνδοῦναι μὲν τοῖς Οὔννοις ταύτας οἰκεῖν, αὐτοὶ δὲ φεύγοντες
 ἐπὶ τὴν ἀντιπέρας ὄχθην διαβῆναι τοῦ Ἴστρον, καὶ τὰς χεῖ-
 ρας ἀνατείναντες ἰκετεύειν δεχθῆναι παρὰ βασιλέως, ὑπ-
 15 ἰσχνεῖσθαι τε πληρώσειν ἔργον αὐτῷ συμμάχων πιστῶν καὶ
 βεβαίων. τῶν δὲ τὰς ἐπὶ τοῦ Ἴστρον πόλεις φρουρεῖν τετραγ- 6
 μένων εἰς τὴν τοῦ βασιλεύοντος γνώμην ἀναβαλλομένων τὰ
 - περὶ τούτου, δέχεσθαι τούτους Οὐάλης ἐπέτρεπε πρότερον
 ἀποθεμένους τὰ ὄπλα. τῶν δὲ ταξίαρχων, καὶ ὅσοι στρατιω-
 20 τῶν ἡγεμονίαν εἶχον, διαβάντων μὲν ἐφ' ὧτε ὄπλων δίχα
 τοὺς βαρβάρους ἐπὶ τὰ Ῥωμαίων ὄρια παραπέμψαι, μηδενὸς
 δὲ γενομένων ἐτέρου πλὴν γυναικῶν εὐπροσώπων ἐπιλογῆς
 καὶ παιδῶν ὠραίων εἰς αἰσχροτήτα θήρας ἢ οἰκετῶν ἢ γεωρ-
 γῶν κτήσεως, οἷς τισὶ μόνοις προσσχόντες τῶν ἄλλων ὅσα
 25 πρὸς κοινὸν ὕφελος ἔφερον ὑπερεῖδον, ὥστε ἀμέλει μετὰ τῶν
 ὄπλων ἔλαθον οἱ πλείους περαιωθέντες. καὶ ἅμα τῆς ὑπὸ 7
 Ῥωμαίους γῆς ἐπιβάντες οὔτε ἰκεσιῶν οὔτε ὄρκων ἐμνήσθη-
 σαν, ἀλλ' ἡ Θράκη τε ἅπασα καὶ ἡ Παιονία καὶ τὰ μέγρι

fontem, in quo erat illos olim supra Tanain habitasse (cf. Agath.
 V, 11), excerpfit || 1. ἐνέδωκεν ex ἀνέδ. V¹ || 2. ὁμῶς | de usu hoc Euna-
 riano v. Boiss. ad Eun. p. 212 sq. || 4. σταδίαν V¹, σταδιαίαν V² ||
 5. μήτε] μηδὲ coni. Bekk || 9 sq. Eunap. fr. 42. 43 || 10. σκυθικὸν ex σκυ-
 θηκὸν V || 12. ἐνδοῦναι V, ἐκδοῦναι s || 19. ταξίαρχων Bekk, ταξιαρχῶν
 V || 20. ἐφ' ὧτε s, ἐφότε V || 21. παραπέμψαι V, διαπέμψαι s || 22. γε-
 νομένων V, γενομένου s. γίνεσθαι τινός: 'aliqua re occupari' redit
 V, 25, 1. cf. Wytttenbach ad Eunap. p. 66 || 24. προσσχόντες s, προ-
 σχόντες V || 25. ὥστε per anacoluthiam positum est || 28. Παιονία | Μυ-
 σία volebat Reitemeier. at nomen, ineptum sane, de suo adiecit

Μακεδονίας καὶ Θετταλίας ἐπληροῦντο βαρβάρων τὰ προσ-
 πεσόντα ληξομένων. (21) κινδύνου δὲ τοῖς ταύτη πράγμασιν
 ἐπικειμένου μεγίστου, δραμόντες ἐπὶ βασιλέα τὸ συμβὰν ἀπ-
 αγγέλλουσιν. ὃ δὲ τὰ πρὸς Πέρσας ὡς ἐνῆν διαθέμενος, ἀπὸ
 τῆς Ἀντιοχείας διαδραμὼν ἐπὶ τὴν Κωνσταντινούπολιν ἦει, 5
 κἀντεῦθεν ἐπὶ Θράκης ἐχώρει, τὸν πρὸς τοὺς αὐτομόλους
 Σκύθας ἀγωνισόμενος πόλεμον. ἐξιώντι δὲ τῷ στρατοπέδῳ
 2 καὶ αὐτῷ δὲ τῷ βασιλεῖ τέρας ὤφθη τοιούδε. ἀνθρώπου τι
 σκῆνος ἐφάνη κατὰ τὴν ὁδὸν κείμενον, τὸ μὲν ἄλλο ἅπαν
 ἀκίνητον καὶ ἀπὸ κεφαλῆς μεμαστιγμένῳ ἄχρι ποδῶν ἔοι- 10
 κός, μόνους δὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀνεσφωμένους ἔχον, ἐμβλέ-
 ποντας τοῖς πλησιάζουσιν. ἐπεὶ δὲ τοῖς ἐρωτῶσι τίς τε εἴη
 καὶ πόθεν, ἢ παρὰ τίνος ταῦτα πάθοι, παντάπασιν οὐδὲν
 ἀπεκρίνατο, τερατῶδες εἶναι νομίσαντες ἐπέδειξαν καὶ τῷ
 βασιλεῖ παρόντι. τοῦ δὲ τὰς αὐτὰς πεύσεις προσαγαγόντος 15
 οὐδὲν ἦττον ἄφωνος ἦν, οὔτε ζῆν νομισθεὶς διὰ τὸ πᾶν τὸ
 σῶμα ἀκίνητος εἶναι, οὔτε τεθνᾶναι τελέως, ἐπειδὴ ἐρρωσθαι
 3 τὸ βλέμμα ἐδόκει. . . γέγονεν ἀφανὲς ἄφνω τὸ τέρας. τῶν
 οὖν περιεστώτων περὶ τὸ πρακτέον ἀπορουμένων συνέβαλλον
 οἱ τὰ τοιαῦτα ἐξηγεῖσθαι δεινοὶ τὴν ἐσομένην προμηνύειν 20
 τῆς πολιτείας κατάστασιν, ὅτι τε πληττόμενα καὶ μαστιγού-
 μενα διατελέσει τὰ πράγματα, ψυχορραγοῦσιν ἔοικότα, μέχρις
 ἂν τῇ τῶν ἀρχόντων καὶ ἐπιτροπευόντων κακία τελέως φθα-
 ρεῖη. τοῦτο μὲν οὖν, ἐπιόντων ἡμῶν τὰ καθ' ἕκαστα, σὺν
 ἀληθείᾳ φανήσεται προαγορευθέν· (22) ὃ δὲ βασιλεὺς Οὐά- 25
 λης ληξομένους ἤδη τὴν Θράκην πᾶσαν τοὺς Σκύθας θεώ-
 μενος, ἔγνω τοὺς ἐκ τῆς ἐφᾶς σὺν αὐτῷ παραγενομένους καὶ
 μάχεσθαι μεθ' ἵππων ἐμπειροτάτους τῇ τῶν Σκυθῶν ἵππῳ
 2 πρότερον ἐπιπέμψαι. λαβόντες οὖν οὗτοι παρὰ τοῦ βασιλέως

videtur Zosimus, ideoque nil mutandum. ἡ Θράκη πᾶσα καὶ ἡ συν-
 εχὴς αὐτῇ χώρα Μακεδονία καὶ Θεσσαλία: Eunap. fr. 42 || 2. Eunap.
 fr. 46 || 7. ἀγωνισόμενος] fort. ἀγωνιούμενος scripsit, cf. σωφρονιούοντα
 I, 21, 2; κομειῖσθαι IV, 31, 5; χαριεῖσθαι V, 22, 1 || 10. ἀκίνητον V et
 Reitemeier, ἐκίνητον apographa || μεμαστιγμένῳ ἄχρι] μ. μέχρι propter
 hiatus conieci || 11. 12. ἐμβλέποντας V², -τος V¹ || 15. παρίοντι Bekk ex
 apographo uno || προσαγαγόντος, σ a m. 2, V || 18. γέγονεν V, καὶ γέ-
 γονεν ε || 27. Saracenorum nomen intercidisse videtur || 29. οὗτοι ac-
 cessit e V

τὸ σύνθημα κατ' ὀλίγους ἐκ τῶν τῆς Κωνσταντινουπόλεως
 πυλῶν ὑπεξήσαν, καὶ τοὺς ἐκλείποντας Σκυθῶν τοῖς κοντοῖς
 περονῶντες πολλῶν ἡμέρας ἐκάστης ἔφερον κεφαλᾶς. ἐπεὶ
 δὲ ἡ τῶν ἵππων ταχυτῆς καὶ ἡ τῶν κοντῶν ἐπιφορὰ δύσμαχος
 εἶναι τοῖς Σκύθαις ἐδόκει, καταστρατηγῆσαι τὸ Σαρακηνικὸν
 διενεώθησαν φῦλον. ἐνέδραν τινὰ κοίλοις ἐναποκρύψαντες
 τόποις τρεῖς ἐνὶ Σκύθας ἐπιέναι συνείδον Σαρακηνῶ. καὶ 3
 ταύτης δὲ διαμαρτόντες τῆς πείρας, τῶν Σαρακηνῶν διὰ τὸ
 τῶν σφετέρων ἵππων ταχὺ καὶ εὐάγωγον κατ' ἐξουσίαν ἀπο-
 10 φευγόντων, ἤνικα ἂν πλήθος ἐπιὸν ἴδοιεν, ἐπελανθόντων δὲ
 σχολαίοις καὶ τοῖς κοντοῖς ἀναιρούντων, τοσοῦτος ἐγένετο
 Σκυθῶν φόνος ὥστε ἀπαγορεύσαντας αὐτοὺς ἐθελῆσαι περαιω-
 θῆναι τὸν Ἴστρον καὶ σφᾶς ἐκδοῦναι τοῖς Οὐννοῖς μᾶλλον ἢ
 ὑπὸ Σαρακηνῶν πανωλεθρία διαφθαρεῖναι. καταλιπόντων δὲ
 15 αὐτῶν τοὺς περὶ Κωνσταντίνου τὴν πόλιν τόπους καὶ πορρω-
 τέρω προελθόντων, γέγονεν εὐρυχωρία τῷ βασιλεῖ παραγαγεῖν
 εἰς τὸ πρόσω τὸ στρατεύμα.

Σκοπομένῳ δὲ αὐτῷ τίνι δέοι τρόπῳ διαθεῖναι τὸν πό- 4
 λεμον πλήθους ἐπικειμένον τοσοῦτου βαρβάρων, καὶ ἅμα τῇ
 20 τῶν ἀρχόντων βαρυνομένῳ κακία, καὶ παραλῦσαι μὲν αὐτοὺς
 διὰ τὸν περιέχοντα τὰ πράγματα σάλον ὀκνοῦντος, ἀποροῦν-
 τος δὲ τίσι τὰς ἡγεμονίας παραδοῦναι προσήκει μηδενὸς ἀξιό-
 χρεω φαινομένου, καταλιπὼν Σεναστιανὸς τὴν ἐσπέραν οἷα
 τῶν αὐτόθι βασιλέων διὰ νεότητα φρονεῖν ταῦτὰ πρὸς ἑαυ-
 25 τοὺς οὐκ ἀνεχομένων, ἀλλὰ ἐκδόντων ἑαυτοὺς εὐνούχων ἐπὶ
 τῷ κοιτῶνι τεταγμένων διαβολαῖς, εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν

1. σύνθημα Syllb et Bekk, σύνθεμα V. cf. ad I, 50, 3 || ἐκ acces-
 sit e V || 2. ὑπεξήσαν Syllb, ἐπεξήσαν V, ἐξήσαν ε || 5. σα^ρακηνικὸν,
 ρ sup. scr. a m. 2, η ex ι a m. 1, V. σα^ρρακηνικὸν ε || 7. τρεῖς V²,
 τρις V¹ || συνείδον ex συνείδων radendo V. de ipso verbo v. Hase
 ad Leon. Diac. p. 468 sq. Bonn. || σα^ρακηνῶι, ρ sup. scr. a m. 2, V.
 et sic porro. σα^ρρακηνῶ ε. et sic porro || 8. δὲ accessit e V || διαμαρ-
 τόντες ε, διαμαρτάνοντες V || 9. εὐάγωγον V², εὐγα^υ//// V¹ || 10. ἂν Syllb,
 δ' ἂν V || 15. τὴν Κωνσταντινούπολιν ceteris locis scriptor || 18. σκοπου-
 μένω δὲ αὐτῷ V, σκοπομένον δὲ αὐτοῦ ε. σκοπετόμενῳ conieci coll.
 III, 12, 3. σκοπεῖν, non σκοπεῖσθαι, ceteris locis Zosimus || 20. βαρυν-
 μένω V, βαρυνομένον ε || 23. σεναστιανὸς h. l. V. ceterum v. Eunap.
 fr. 47 || 24. ταῦτὰ ex ταῦτα V, et sic Reitemeier, ταῦτα apographa

παρεγένετο. (23) τοῦτο μαθὼν Οὐάλης, καὶ τὰς ἐν πολέμοις
 καὶ τῇ πάσῃ πολιτείᾳ τοῦ ἀνδρὸς ἀρετὰς ἐπιστάμενος, αἰρεῖται
 στρατηγὸν αὐτὸν καὶ τὴν ἡγεμονίαν τοῦ παντὸς πιστεύει πο-
 2 λέμου. ὁ δὲ πρὸς τὸ ἐκδεδιητημένον καὶ παντάπασιν ἐκυελεῖς
 τῶν ταξιάρχων καὶ στρατιωτῶν ἀφορῶν, καὶ ὡς εἰς φυγὴν 5
 μόνον εἰσὶ γεγυμνασμένοι καὶ γυναικώδεις καὶ ἀθλίας εὐχάς,
 δισχιλίους ἤτησεν, οὓς ἂν ἔλοιτο, δοθῆναι στρατιώτας αὐτῷ·
 πλήθους γὰρ ἠρεῖσθαι χάντως ἠγμένων ἀνθρώπων μὴ θάδιον
 εἶναι, παιδαγωγῆσαι δὲ ὀλίγους καὶ εἰς τὸ ἀρρενωπὸν ἐκ τοῦ
 θήλεος ἀναγαγεῖν οὐ σφόδρα δύσκολον εἶναι, καὶ ἄλλως δὲ 10
 λυσιτελεῖς μᾶλλον ἐν ὀλίγοις ἢ παντὶ κινδυνεύειν τῷ πλήθει.
 3 πείθει ταῦτα λέγων τὸν βασιλέα, καὶ λαβὼν αἴρεσιν οὐκ ἐκ
 τῶν ἐντεθραμμένων δειλία καὶ πρὸς τὸ φεύγειν γεγυμνασμέ-
 νων οὓς ἤτησεν εἴλετο, νεωστὶ δὲ τινὰς ἐναριθμηθέντας τῷ
 στρατοπέδῳ καὶ σώματος ἀνατρέχοντας εὐφυῖα καὶ προσέτι γε 15
 τῷ φύσει τεκμαίρεσθαι δυναμένῳ φαινομένους εἰς ὕπερ ἠρέ-
 θησαν ἱκανούς. αὐτόθεν οὖν ἐκάστου τῆς φύσεως ἐπειραῶτο,
 καὶ τῇ συνεχεῖ γυμνασίᾳ τὸ ἐνδέον ἐπλήρου, πειθομένους μὲν
 ἐπαινῶν καὶ δωραῖς ἀμειβόμενος, ἀπειθοῦσι δὲ σφοδρὸς καὶ
 4 ἀπαραίτητος εἶναι δοκῶν. οὕτω δὲ τοὺς σὺν αὐτῷ πρὸς πᾶ- 20
 σαν πολεμικὴν ἐπιστήμην ἀσκήσας τὰς μὲν τειχήρεις κατελάμ-
 βανε πόλεις, τῆς ἀσφαλείας ὅτι μάλιστα τοῦ στρατοπέδου
 ποιούμενος λόγον, ἐνέδραις δὲ συνεχέσι τοῖς προνομεύουσι
 τῶν βαρβάρων ἐπήγει, καὶ νῦν μὲν τῷ πλήθει τῶν λαφύρων
 εὐρίσκων βαρυνόμενος ἀνῆρει, τῆς λείας γενόμενος κύριος, 25
 νῦν δὲ μεθύοντας, ἄλλους δὲ τῷ ποταμῷ λουομένους ἀπ-
 5 ἐσφάξεν. ὡς δὲ τὸ πολὺ τῶν βαρβάρων τοῖς τοιούτοις στρα-
 τηγῆμασιν ἐδαπάνησε μέρος, καὶ τὸ λειπόμενον δέει τοῦ
 στρατηγοῦ τοῦ προνομεύειν ἀπέσχετο, φθόνος ἐξανίσταται
 κατ' αὐτοῦ μέγιστος. οὗτος δὲ ἔτικτε μῖσος, ἐντεῦθεν τε 30
 διαβολαὶ πρὸς τὸν βασιλέα, τῶν τοῦ ἄρχεῖν ἐκπεπτωκότων
 τοὺς κατὰ τὴν αὐλήν ἐνούχους παρορμώοντων εἰς τοῦτο.
 6 οὕτω δὴ τοῦ βασιλέως εἰς ἄλογον ὑποψίαν παρατραπέντος,
 Σεβαστιανὸς μὲν ἐδήλου κατὰ χώραν μένειν τῷ βασιλεῖ καὶ

5. ταξιάρχων Bekk, ταξιαρχῶν V || 9. εἶναι (ῥ) sup. scr. (m. 2 ut
 vid.) V || 15. εὐφυῖα V², εὐφυῖα V¹ || 16. φύσει V, φύσει s (unde antea
 φύσεις coniciebam) || 16. 17. ἠρέθθησαν Syllb, ἠρέθισαν, m. 2 ex', V ||
 21. ἐπ//ήγει V

μη περαιτέρω προβαίνειν· οὐδὲ γὰρ εἶναι φᾶστον πλήθει
 τοσούτῳ πόλεμον ἐκ τοῦ προφανοῦς ἐπάγειν, ἀλλ' ἐκ περι-
 δρομῆς καὶ λαθραίαις ἐπιθέσει τριβεῖν τὸν χρόνον, ἕως ἂν
 σπάνει τῶν ἐπιτηδείων ἀπειπόντες ἢ παραδοῖεν αὐτούς, ἢ
 5 τῶν ὑπὸ Ῥωμαίους χωρίων ἀναχωρήσαιεν, τοῖς Οὐννοῖς ἐκ-
 διδόντες τὸ καθ' ἑαυτοὺς μᾶλλον ἢ τοῖς ἐκ τοῦ λιμοῦ συμ-
 βαίνειν εἰσθόσιον οἰκτροτάτοις ὀλέθροις. (24) ἀλλ' ἐκείνου
 ταῦτα παραινούντος, οἱ τάναντία σπουδάζοντες ἐξιέναι τὸν
 βασιλέα πανστρατιᾶ παρεκάλουν ἐπὶ τὸν πόλεμον ὡς ἤδη τῶν
 10 βαρβάρων ὡς ἐπίπαν ἀπολωλότων καὶ ἀκονιτὶ τοῦ βασιλέως
 τῆ νίκη παρισταμένου. κρατησάσης δὲ τῆς χειρόνος γνώμης,
 ἐπειδὴ καὶ πρὸς τὸ χειρὸν ἤγεν ἢ τύχη τὰ πράγματα, τὸν
 στρατὸν ἅπαντα σὺν οὐδενὶ κόσμῳ πρὸς τὴν μάχην ἐξήγεν ὁ
 βασιλεὺς. οἷς ἀπαντήσαντες ἀπροφασίστως οἱ βάρβαροι, καὶ 2
 15 παρὰ πολὺ τῆ μάχῃ κρατήσαντες, μικροῦ μὲν ἅπαντας πανω-
 λεθρία διέφθειραν· σὺν ὀλίγοις δὲ πεφευγότες εἰς τινα κόμην
 τοῦ βασιλέως, οὐκ οὔσαν τειχίῃ, περιθέντες ὕλην παντα-
 χόθεν τῆ κόμῃ καὶ πῦρ ἐνέντες τοὺς ἐν αὐτῇ συμφυρόντας
 μετὰ τῶν ἐνοικούντων ἐνέπρησαν, ὡς μηδὲ τῷ τοῦ βασιλέως
 20 σώματι δυνηθῆναί τινα παντάπασιν ἐπιστῆναι.

Τῶν δὲ πραγμάτων ἐπὶ λεπτοτάτης ἐστῶτων ἐλπίδος, Βί- 3
 κτωρ ὁ τοῦ Ῥωμαίων ἡγούμενος ἱππικοῦ, τὸν κίνδυνον ἅμα
 τισὶν ἱππεῦσι διαφυγῶν, ἐπὶ Μακεδονίαν τε καὶ Θεσσαλίαν
 ἐλάσας κἀκεῖθεν ἐπὶ Μυσοὺς καὶ Παίονας ἀναδραμών, αὐτόθι
 25 διατρίβοντι τῷ Γρατιανῷ τὸ συμβᾶν ἀπαγγέλλει καὶ τὴν τοῦ
 στρατοπέδου καὶ τοῦ βασιλέως ἀπώλειαν. ὃ δὲ οὐ σφόδρα 4
 μὲν⁹ λυπηρῶς τὴν τοῦ θεοῦ τελευτὴν ἠνεγκεν (ἦν γὰρ τις
 ὑποψία πρὸς ἀλλήλους αὐτοῖς), ὄρῳν δὲ αὐτὸν οὐκ ἀρκοῦντα
 πρὸς τὴν διοίκησιν, Θράκης μὲν ὑπὸ τῶν ἐφεστῶτων ταύτῃ
 30 βαρβάρων κατεχομένης καὶ τῶν περὶ Μυσίαν καὶ Παιονίαν
 τύπων ὑπὸ τῶν ταύτῃ βαρβάρων ἐνοχλουμένων, τῶν δὲ ὑπὲρ
 τὸν Ῥῆνον ἐθνῶν ἀκωλύτως ταῖς πόλεσιν ἐπιόντων, αἰρεῖται τῆς

2. 3. ἐκ περιδρομῆς] ἐκπεριδρομαῖς conieci, vocabulo novo sed ad analogiam formato || 4. σπάνει V², σπάνη V¹ || αὐτοῦς, 'ex', V || 6. τὸ] τὰ scribendum puto || 6. 7. σβαίνειν V || 8. τὸν V, μᾶλλον τὸν 5 || 12. καὶ πρὸς V, πρὸς 5. πάλαι πρὸς conieci || 16. κόμην ex κόμην V || 17. ὕλην V², ὕλη V¹ || 24. αὐτόθι ex αὐτόθεν V || 31. 32. ὑπὲρ τῶν ῥῆνον V², ὑπὲρ τῶν ῥήνων V¹, περὶ τὸν ῥῆνον 5 || 32. ἀναιρεῖται (sic), ἀν eras., V

βασιλείας κοινωνὸν Θεοδόσιον, ἐκ μὲν τῆς ἐν Ἰβηρίᾳ Καλλιέργιας, πόλεως δὲ Κανύκας δρωμώμενον, ὅντα δὲ οὐκ ἀπόλεμον οὐδὲ ἀρχῆς στρατιωτικῆς ἄπειρον. ἐπιστήσας δὲ τοῖς κατὰ Θράκην αὐτὸν καὶ τὴν ἐφ' αὐτὸν πράγμασιν αὐτὸς ἐπὶ Γαλάτας τοὺς ἐσπερίους ἐχώρει, τὰ αὐτόθι διαθήσων, ὡς οἴος τε γένοιτο.

25. Θεοδοσίου δὲ τοῦ βασιλέως κατὰ τὴν Θεσσαλονίκην διατρίβοντος, πολλοὶ πανταχόθεν κατὰ κοινὰς καὶ ἰδίας συρρέοντες χρείας τῶν προσηκόντων τυγχάνοντες ἀπηλλάττοντο. πλήθους δὲ πολλοῦ τῶν ὑπὲρ τὸν Ἰστρον Σκυθῶν, Γότιθων λέγω καὶ Ταϊφάλων καὶ ὅσα τούτοις ἦν ὁμοδίαιτα πρότερον ἔθνη, περαιωθέντων καὶ ταῖς ὑπὸ τὴν Ῥωμαίων ἀρχὴν οὐσαις πόλεσιν ἐνοχλεῖν ἀναγκαζομένων διὰ τὸ πλῆθος Οὐννων τὰ παρ' αὐτῶν οἰκούμενα κατασχεῖν, ὁ μὲν βασιλεὺς Θεοδόσιος 2 ἐς πόλεμον πανστρατιᾷ παρεσκευάζετο· πάσης δὲ τῆς Θράκης ὑπὸ τῶν εἰρημένων ἔθνων ἤδη κατειλημμένης, καὶ τῶν ἐπὶ 15 τῇ φυλακῇ τῶν πόλεων καὶ τῶν αὐτόθι φρουρίων οὐδὲ ἐπὶ βραχὺ θαρρούντων ἔξω τῶν τειχῶν προελθεῖν, μήτι γε καὶ ἐν τοῖς ὑπαίθροις εἰς χεῖρας ἐλθεῖν, Μοδάρης ὢν μὲν ἐκ τοῦ βασιλείου τῶν Σκυθῶν γένους, οὐ πρὸ πολλοῦ δὲ πρὸς Ῥωμαίους αὐτομολήσας καὶ δι' ἣν ἐπεδειξάτο πίστιν στρατιω- 20 τικῆς προβεβλημένος ἀρχῆς, ἐπὶ τινος ἀναβιβάσας λόφου τοὺς στρατιώτας, ὁμαλοῦ μὲν καὶ γεώδους, ἐκτεινομένου δὲ εἰς μῆκος καὶ πεδία μέγιστα ὑποκείμενα ἔχοντος, ἔλαθε μὲν τοὺς βαρβάρους τοῦτο πεποιηκώς, ἐπεὶ δὲ διὰ τῶν κατα- 25 σκόπων ἔγνω πάντας ἐν τοῖς ὑποκειμένοις τῷ λόφῳ πεδίοις τοὺς πολεμίους ἀποχρησαμένους τῇ κατὰ τοὺς ἀγρούς καὶ τὰς ἀτειχίστους κώμας εὐρεθείσῃ τροφῇ κείσθαι μεθύοντας, ἡδύχη παραγγέλλει τοῖς στρατιώταις ξίφη μόνα καὶ ἀσπίδας ἐπι- 30 κομιζομένοις, μείζονος δὲ ἢ βαρύτερας ὑπεριδόντας ὀπλίσεως καὶ τοὺς συνασπισμοὺς τοὺς συνήθεις ἔασαντας, ἐπελθεῖν 3 τοῖς βαρβάροις ἤδη τῇ τροφῇ παρειμένοις· οὐπὲρ γεγενη-

1. κοινωνὸν V², κοινὸν V¹ || Καλλιαιτίας scripsit Bekk. ceterum cf. Sievers 'Studien' p. 283 || 4. πράγμασιν, πράγ ex corr. m. 1, V || τοὺς add. V² || 5. ὡς V, εἰ s || 6. Θεσσαλονίκην, σ a m. 2, V || 8. τυγχάνοντες] τυχόντες vertit Leunclavius, bene || 22. γεώδους s, γαιώδους V || 27. τροφῇ V, τροφῆ s || 28. τοῖς στρατιώταις V, τοὺς στρατιώτας s. huc refert Mai Eunap. fr. 51 || 28. 29. ἐπικομιζομένοις V, -νους s || 30. ἔασαντ//s, ε erasa, V || 31. ἤδη] fort. ἔτι scripsit

μένον βραχύ τι πρὸ τῆς ἡμέρας ἐπιθέμενοι τοῖς βαρβάροις
οἱ στρατιῶται πάντας κατέσφαξαν, τοὺς μὲν οὐδὲ αἰσθανο-
μένους, τοὺς δὲ ἅμα τῇ αἰσθήσει τρωθέντας, καὶ ἄλλους
ἄλλοις θανάτων τρόποις ἀναιρεθέντας. ἐπεὶ δὲ τῶν ἀνδρῶν
5 οὐδὲν ὑπελείφθη, τοὺς μὲν πεσόντας ἐσκύλευον, ἐπὶ δὲ τὰς
γυναῖκας καὶ τοὺς παῖδας ὀρμήσαντες ἀμάξας μὲν εἶλον τε-
τρακισχιλίας αἰχμαλώτους δὲ ὄσους ἦν εἰκὸς ἐπὶ τοσοῦτων
ἀμαξῶν φέρεσθαι, δίχα τῶν βάδην ταύταις ἀκολουθούντων
καὶ ἐξ ἀμοιβῆς, οἷα φιλεῖ γίνεσθαι, τὰς ἀναπαύσεις ἐπ' αὐτῶν
10 ποιουμένων. οὕτω τοῖς ἀπὸ τῆς τύχης πορισθεῖσι τοῦ στρα- 4
τηγοῦ χρησαμένου, τὰ μὲν τῆς Θράκης, εἰς ἔσχατον ἀπωλείας
ἐλάσειν κινδυνεύσαντα, τέως ἦν ἐν ἡσυχίᾳ παρὰ πᾶσαν ἐλπίδα
τῶν ἐν ταύτῃ βαρβάρων ἀπολομένων.

26. Τὰ δὲ κατὰ τὴν ἐφῶαν οὐ πρόρω γέγονε παντελοῦς
15 ἀπωλείας ἐξ αἰτίας τοιαύσδε. τῶν Οὐννων, ὃν τρόπον διεξ-
ῆλθον, τοῖς ὑπὲρ τὸν Ἰστρον κατακνημένοις ἔθνεσιν ἐπελθόν-
των, οὐκ ἐνεγκόντες οἱ Σκύθαι τὰς τούτων ἐφόδους Οὐάλεντος
τηνικαῦτα βασιλεύοντος ἐδεήθησαν κατὰ τὴν Θράκην δέξασθαι
αὐτούς, συμμάχων τε καὶ ὑπηκόων πληρώσειν χρεῖαν,
20 ὑπηρετησομένους δὲ πᾶσιν οἷς ἂν ὁ βασιλεὺς ἐπιτάξειεν.
τούτοις ὑπαχθεὶς τοῖς λόγοις Οὐάλης δέχεται μὲν αὐτούς, 2
οἰηθεὶς δὲ τῆς αὐτῶν πίστεως ἐχέγγυον ἀσφάλειαν ἔχειν εἰ
τοὺς αὐτῶν παῖδας εἰς ἤβην οὕτω προελθόντας ἐν ἑτέρᾳ που
δαιτιᾶσθαι παρασκευάσειεν χώρα, πλήθος πολὺ τι παιδαριῶν
25 εἰς τὴν ἐφῶαν ἐκπέμψας Ἰούλιον ἐπέστησε τῇ τούτων ἀνατροφῇ
τε καὶ φυλακῇ, τὴν ἀγγίνοϊαν τοῦ ἀνδρὸς πρὸς ἑκάτερον
ἀρκεῖν ἡγησάμενος. ὃ δὲ ταῖς πόλεσιν αὐτοὺς ἐγκατένειμεν, 3
ὥστε μὴ βάρβαρον νεολαίαν, εἰς πληθὺς συνειλεγμένην το-
σοῦτον, εὐρυχωρίαν ἔχειν τοῦ νεωτερίζειν τι καὶ ἔξω τῶν
30 οἰκείων συμφρονῆσαι. τούτοις ἐνδαιτιωμένοις ταῖς πόλεσι

1. πρὸ accessit e V || ἐπιθέμενο////, 1—2 litt. eras., V || 2. οὐδέ//,
v erasa, V || 4. θανάτων V, θανάτου s || 6. 7. τετρακισχιλίας V et Bekk,
-λίους apographa || 10. 11. στρατηγοῦ V, στρατοῦ s || 12. τέως V², τε ως
V¹ || 17. ἐνεγκόντες V², -των (ut vid.) V¹ || 20. ἐπιτάξειεν V², ἐπιτάξ//////,
4—5 litt. er., acc. om., V¹, ἐπιτάξει s || 21. οὐάλης V, ὁ οὐάλης s ||
22. εἰ//, σ erasa, V || 24. παρασκευάσειε s || 27. αὐτοὺς V². αὐτοῦ V¹ ||
28. συνειλεγμένην V et Sylb, -μένων apographa || 29. εὐρυχωρίαν V et
Sylb, -ρίας apographa

καὶ ἤδη ταῖς ἡλικίαις ἀκμάζουσι τὰ κατὰ τὴν Θράκην συμ-
 4 βάντα τοῖς αὐτῶν ὁμοφύλοις ἠγγέλθη· δυσχεράναντες δὲ
 πρὸς τὴν ἀκοὴν ἀλλήλοις τε ὠμίλουν ὅσοι κατὰ τὴν αὐτὴν
 πόλιν ἔτυχον ὄντες, καὶ τοῖς ἑτέρας πόλεις οἰκοῦσι λαθραίως
 ἐδήλουν, τῇ κατὰ τῶν πόλεων ἐπιθέσει τιμωρῆσαι τοῖς σφῶν
 5 πατράσι καὶ ὁμοφύλοις διανοοῦμενοι. ταύτης αἰσθόμενος ὁ
 Ἰούλιος τῆς τῶν βαρβάρων ὁρμῆς, καὶ ἀπορῶν μὲν ὁ τι
 πράξειε, δεδιὼς δὲ τὴν τῶν βαρβάρων ἐφ' ὅπερ ἂν ὁρμήσῃσι
 πρόχειρον ἐπιχειρήσιν, τῷ μὲν βασιλεῖ Θεοδοσίῳ δῆλον κατα-
 στήσαι τὸ μελετώμενον οὐκ ἔγνω, καὶ τοῖς περὶ Μακεδονίαν
 10 ἐνδιατρίβοντι τόποις, καὶ προσέτι γε ὡς μὴ παρ' αὐτοῦ παρὰ
 Οὐάλεντος δὲ ταύτην ἐπιτραπέις τὴν φροντίδα, καὶ οὐπω
 6 σχεδὸν τῷ τότε βασιλεύοντι γνωριζόμενος· τῇ δὲ κατὰ τὴν
 Κωνσταντινούπολιν γερονσία γράφας ἐν παραβύστῳ, καὶ
 παρὰ ταύτης ἐπιτραπέις ὁ τι ἂν λυσιτελεῖν ἠγήσαιο πράξει, 15
 τοιῶνδ' ἐνὶ τρόπῳ τὸν ἐπηρητημένον ταῖς πόλεσιν ἀποσείεται
 κίνδυνον. καλέσας ὡς ἑαυτὸν ἅπαντας ὅσοι ταγματῶν ἔτυχον
 στρατιωτικῶν προεστῶτες, καὶ ὄρκους καταλαβῶν, ἣν εἶχε
 7 γνώμην αὐτοῖς ἐκοινώσατο. οἱ δὲ ἅπερ ἔδει πράττειν ἀκη-
 κοότες, λόγους ἐνέσπειραν τοῖς ἐν ἐκάστη πόλει βαρβάροις,
 ὡς ὁ βασιλεὺς ἀδραῖς σφόδρα δωρεαῖς αὐτοὺς ἀμείψασθαι
 βούλοιο καὶ διαδοῦναι πᾶσιν οὐ χρήματα μόνον ἀλλὰ καὶ
 γῆν, ὡς ἂν εἰς τὴν ὑπὲρ αὐτοῦ καὶ Ῥωμαίων εὐνοίαν ἐπι-
 8 δοῖεν. ἐπὶ τούτοις τε ἐκέλευον εἰς τὰς μητροπόλεις ἀγείρε-
 σθαι, ρητῆς αὐτοῖς εἰς τοῦτο δοθείσης ἡμέρας. ταύταις 25
 ἐπαρθέντες οἱ βάρβαροι ταῖς ἐλίσις ἐχάλασαν μὲν τι τοῦ
 θυμοῦ καὶ τῆς κατὰ τῶν πόλεων ἀπωλείας, ἀναμείναντες δὲ
 τὴν κυρίαν, οὐπερ ἐκάστοις ἦν τεταγμένον ἵνα, συνέρρεον.
 9 εἰδότες δὲ καὶ οἱ στρατιῶται τὸ σύνθημα, καταλαβόντες τὰ
 ταῖς ἀγοραῖς ἐπικείμενα τέγη τοὺς βαρβάρους εἰσιόντας λίθοις 30
 καὶ βέλεσι κατηκόντισαν, ἕως ἅπαντας πανωλεθρία διαφθει-

5. τοῖς V³, τὸ V¹ || 8. τὴν V², τῇ V¹ || ἂν sup. ser. V² || 10. καὶ V¹,
 καὶ ἐν V² § || 14. fort. huc pertinet Eunap fr. 52 || ἐν sup. ser. V² || 18.
 ὄρκους V et Syll, ὄρκους apographa || 20. ἐνέσπειραν ex -ρον V || 21.
 ἀδραῖς V || 23. ὡς V et Syll, ὦ apographa || 23. 24. ἐπιδοῖεν] ἐνδοῖεν
 coniecti || 25. ταύταις (ταύτης) V², ταύτης V¹ || 27. δὲ V², τὲ V¹ || 28. κυρίαν
 V², κυρίαν V¹ || ἐκάστοις (sine acc.) ἦν τεταγμένον V, ἦν τεταγμένον
 ἐκάστοις §

ραντες τὰς ἐν τῇ ἐφῶ πόλεις τῶν ἐπικειμένων ἤλευθέρωσαν φόβων.

27. Τὰ μὲν οὖν κατὰ τὴν ἐφῶν καὶ Θράκην συμπεσόντα ἐλαττώματα τῇ τῶν στρατηγῶν ἀγχινοία ταύτην ἔσχε τὴν
 5 τελευτήν. ὁ δὲ βασιλεὺς Θεοδόσιος ἐνδικοιτῶμενος ἔτι τῇ Θεσσαλονίκῃ τοῖς μὲν ἐντυγχάνουσιν ἐδόκει πως εὐπρόσιτος εἶναι, τρυφήν δὲ καὶ ἐκμέλειαν τῆς βασιλείας προοίμια ποιησά-
 μενος τὰς μὲν προεστίας ἀρχὰς συνετάραξε, τοὺς δὲ τῶν
 στρατιωτικῶν ἡγουμένους πλείονας ἢ πρότερον εἰργάσατο.
 10 ἑνὸς γὰρ ὄντος ἱπάρχου καὶ ἐπὶ τῶν πεζῶν ἑνὸς τεταγμένου, 2
 πλείοσιν ἢ πέντε ταύτας διένειμε τὰς ἀρχὰς, τούτῳ τε καὶ
 τὸ δημόσιον σιτήσεσιν ἐβάρυνε πλείοσιν (οὐκέτι γὰρ δύο
 στρατηγοῖς μόνοις ἀλλὰ πέντε καὶ πλείοσιν, ὅσῃν ἕκαστος
 τῶν δύο πρότερον εἶχεν, ἐχορηγοῦντο) καὶ τοὺς στρατιώτας
 15 τοσοῦτων ἀρχόντων ἐκδέδωκε πλεονεξία· τούτων γὰρ ἕκα- 3
 στος οὐ κατὰ τὸ μέρος, ἀλλὰ ὀλόκληρον, ὡς ἂν εἰ δύο μόνων
 ὄντων, ἐκ τῆς περὶ τὰ στρατιωτικὰ σιτηρέσια καπηλείας ἀθροί-
 ζειν ἐβούλετο κέρδος. καὶ οὐ τοῦτο μόνου, ἀλλὰ καὶ ἰλάρχας
 καὶ λοχαγοὺς καὶ ταξιάρχους εἰς πλῆθος ἤγαγε τοσοῦτον ὥστε
 20 διπλασίους ἢ πρότερον εἶχε λελειφθαι, τοὺς δὲ στρατιώτας
 τῶν ἐκ τοῦ δημοσίου δεδομένων αὐτοῖς ἔχειν οὐδέν.

28. Ἄλλὰ τοῦτο μὲν εἰς τοῦτο κατέστησεν ἢ τοῦ βασι-
 λέως ἐκμέλεια καὶ ἢ ἄλογος τῶν χρημάτων ἐπιθυμία, τσαύ-
 την δὲ ἐπεισήγαγε τῇ βασιλικῇ τραπέζῃ δαπάνην ὥστε διὰ
 25 πλῆθος τῶν ἐδεσμάτων καὶ τῆς περὶ ταῦτα πολυτελείας τέρ-
 ματα πολυάνθρωπα καταστῆναι μαγείρων τε καὶ οἰνοχῶν
 καὶ τῶν ἄλλων, οὓς εἰ τις ἐξαριθμήσασθαι βουληθείη, συγ-
 γραφῆς αὐτῷ πολυστίχου δεήσει. περὶ γὰρ τοῦ πλῆθους τῶν 2
 περὶ τὴν βασιλικὴν θεραπείαν ἐννούχων, καὶ ὡς οἱ πλείστοι
 30 τούτων, ὅσοι μάλιστα τῶν ἄλλων ὄρα διέφερον, ἄρχοντίας
 τε ὡς ἠβούλοντο παρῆγον εἰς μέσον καὶ τῆς βασιλείας ἀπάσης

9. ἐργασάμενος V, corr. Syll || 10. ἱπάρχου V et Leunclavius,

ἱπάρχου apographa || 13. ὅσῃν V², ὡς ἦν V¹, ὅσα et ὅσαις apographa
 15. τούτων V², τούτω V¹ || 16. οὐ κατὰ τὸ μέρος V, οὐκ ἀπὸ μέρος 5,
 unde οὐ κατὰ μέρος conl. Bekk. || 23 sq. cf. Eunap. fr. 48. 49 || 26. τε
 καὶ
 οἰνοχῶν, καὶ a m. 2, V || 27. 28. //συγγραφῆς, ἢ, ut vid., eras. V ||
 28. δεήσει] eadem constructione IV, 51, 2; Lydus de mag. p. 224, 21
 Bk. || 31. τε ὡς V, τέως apographa, unde τε οὓς Reitemeier, bene

τὴν ἐπικράτειαν ἔσχον, τὴν τοῦ βασιλεύοντος εἰς ὅπερ ἐβού-
 λοντο μεταφέροντες γνώμην, τί δεῖ λέγοντα μνησύνειν ἐπὶ
 πλέον τὸν λόγον, δεῖον τὰ τῆς ἐξ ἐκείνου τῶν πραγμάτων
 3 ἀπωλείας αἷτια διελθεῖν. ἐπειδὴ γὰρ ὡς ἔτυχε, καὶ περὶ τοὺς
 ἀναξίους, τὰ δημόσια δαπανῶν πλειόνων εἰκότως ἔδειτο χρη- 5
 μάτων, καὶ τὰς τῶν ἐπαρχιῶν ἡγεμονίας ὠνίους προυτίθει
 τοῖς προσιούσι, δόξῃ μὲν ἢ βίῳ σπουδαίῳ παντάπασιν οὐ
 προσέχων, ἐπιτήδειον δὲ κρίνων τὸν [ἀργὸν ἢ] ἀργύριον
 4 προσάγοντα πλέον. καὶ ἦν ἰδεῖν ἀργυραμοιβοὺς καὶ ὀβολο-
 σιάτας καὶ ἄλλους ἐπ' ἀγορᾶς τὰ τῶν ἐπιτηδευμάτων αἰσχρο- 10
 τата μειόντας ἐπιφερομένους τὰ τῶν ἀρχῶν σύμβολα καὶ
 τοῖς πλείονα ἔχουσι χρήματα τὰς ἐπαρχίας παραδιδόντας.
 (29) οὕσης οὖν ἤδη τοιαύτης τῆς ἀμφὶ τὴν πολιτείαν ἐπὶ τὸ
 χεῖρον ἐναλλαγῆς, τὸ μὲν στρατιωτικὸν ἐν ὀλίγῳ μεμείωτο
 χρόνῳ καὶ εἰς τὸ μηδὲν περιστάτο, τὰς δὲ πόλεις ἐπιλελοίπει 15
 τὰ χρήματα, τὰ μὲν ὑπὸ τῶν ἐπιτεθέντων εἰσφορῶν, ὑπερ-
 βαινόντων τὸ μέτρον, τὰ δὲ εἰς τὴν τῶν ἀρχόντων ἐκενοῦτο
 πλεονεξίαν· τοὺς γὰρ μὴ θεραπεύοντας τὴν αὐτῶν ἀπληστίαν
 τοῖς ἐκ συκοφαντίας πράγμασι περιέβαλλον, μόνον οὐχὶ βο-
 ῶντες ὡς ὅσα ὑπὲρ τῆς ἀρχῆς δεδώκασιν ἀνάγκη πᾶσα συν- 20
 2 ἀγαγεῖν. ἐκ τούτου τοιγαροῦν οἱ τὰς πόλεις οἰκοῦντες πενία
 τε καὶ ἀρχόντων κακία τρυχόμενοι δυστυχή καὶ οἰκτιστον
 ἔτριβον βίον, ἱκετεύοντες τὸν θεὸν καὶ δεόμενοι τῶν τοσοῦτων
 αὐτοῖς ἀπαλλαγὴν εὐρασθαι συμφορῶν· ἔτι γὰρ ἦν αὐτοῖς
 ἄδεια τοῦ φοιτᾶν εἰς τὰ ἱερὰ καὶ τὰ θεῖα κατὰ τοὺς πατέρας 25
 θεσμοὺς ἐκμειλίττεσθαι.

30. Ὁ δὲ βασιλεὺς Θεοδοσίος παρὰ πολὺν ἐλαττωθὲν τὸ
 στρατιωτικὸν θεασάμενος, ἐφῆκε τῶν ὑπὲρ τὸν Ἴστρον βαρ-
 βάρων τοῖς βουλομένοις ὡς αὐτὸν ἰέναι, τοὺς αὐτομόλους ἐν-
 τάττειν τοῖς στρατιωτικοῖς τάγμασιν ὑπισχνούμενος. οἱ δὲ τὸ 30
 σύνθημα τοῦτο δεξάμενοι ἤεσαν τε ὡς αὐτὸν καὶ ἀνεμίγνυντο
 τοῖς στρατιώταις, γνώμην ἐν ἑαυτοῖς ἔχοντες, εἰ πλείους

7. προσιούσι V², προιοῦσι V¹ || 8. κρίνων V², κρίνω V¹ || 'ἀργὸν ἢ
 enatum ex ἀργύριον' Bekk. χρυσίον ἢ coniecerat Sylb || 9. πλέον scripsi,
 πλείον V₅ || 15. ἐπιλελοίπει Bekk, ἀπολ. V || 16. χρήματα, <ὦν> vel
 <καὶ> τὰ μὲν coni. Sylb. turbatus certo est locus || ὀπὸ V², ὀπὲρ V¹ ||
 εἰσφορῶν] φόρων Sylb. at cf. Bekk ad h. l. et Lobeck Aglaoph. p. 216sq.
 25. 26. cf. Iulian. p. 461, 22 H.: οἱ πατέροι τῆς ἀγιστείας θεσμοί || 28.
 ἐφῆκε τῶν V², ἔφη κ// τὸν V¹ || 32. ἐν sup. scr. V²

γένοιτο, ὄξον ἐπιθέσθαι τοῖς πράγμασι καὶ κρατήσῃν ἀπάν-
 των. ἰδὼν δὲ τὸ πλῆθος τῶν αὐτομόλων ὁ βασιλεὺς ἤδη τὸ 2
 τῶν αὐτόθι στρατιωτῶν ὑπεραίρον, ἐν νῶ τε βαλλόμενος ὡς
 οὐ καθέξει τις αὐτοὺς ἕτερόν τι παρὰ τὰ συντεθειμένα φρο-
 5 νήσαντας, ἄμεινον ᾤηθη μέρος τι τούτων τοῖς στρατενομένοις
 κατὰ τὴν Αἴγυπτον ἀναμίξαι, μέρος δὲ τῶν τὰ ἐκείσε τάρ-
 ματα πληρύντων ὡς ἑαυτὸν ἀγαγεῖν. οὗ δὴ γενομένου, καὶ 3
 τῶν μὲν ἐπ' ἐκεῖνα τῶν δὲ ἐπὶ τάδε κατὰ τὸ βασιλέως σύν-
 θημα προϊόντων, οἱ μὲν Αἰγύπτιοι τὴν πάροδον ἡσυχῇ ποι-
 10 ούμενοι διὰ τῶν πόλεων τὰ ἐν χρεῖα τιμῆς δικαίας ἄνοῦντο,
 οἱ βάρβαροι δὲ σὺν οὐδενὶ κόσμῳ τῇ παρόδῳ χρώμενοι τὰ
 ἐπ' ἀγορᾶς ὡς ἐβούλοντο διετίθεσαν. ἐπεὶ δὲ συνέδραμον εἰς 4
 τὴν Φιλαδέλφειαν, ἣ μία τῆς Λυδίας ἐστίν, οἱ μὲν Αἰγύπτιοι
 πολλῶ τῶν βαρβάρων ὄντες ἐλάττους εἶχοντο τῆς στρατιωτι-
 15 κῆς εὐταξίας, οἱ δὲ βάρβαροι πλήθει τούτους ὑπεραίροντες
 ἔχειν τι πλεόν ἠξίουν. καὶ ἐπειδὴ τῶν ἐπ' ἀγορᾶς τις ὦν
 ἀπέδοτο δοθῆναι τιμὴν ἤτησεν, ὁ δὲ βάρβαρος τὸ ξίφος ἐπ-
 ἤγαγεν, εἶτα ἀναβοήσαντος ἐπλήττετο καὶ ἄλλος βοηθῆσαι
 βουλούμενος, ἐλεήσαντες οἱ Αἰγύπτιοι τὸ γινόμενον ἐπεικῶς
 20 τοῖς βαρβάροις ἀπέχεσθαι παρήκον τῶν τοιούτων ἀτοπημά-
 των· μὴ γὰρ εἶναι τοῦτο ἔργον ἀνθρώπων κατὰ Ῥωμαίων
 νόμους ζῆν ἐθελόντων. οἱ δὲ κατ' ἐκείνων ἐχρῶντο τοῖς ξί- 5
 φεσιν, ἕως ἐνδόντες οἱ Αἰγύπτιοι τῷ θυμῷ συνέπεσόν τε
 αὐτοῖς καὶ πλείους ἢ διακοσίους ἀνεῖλον, τοὺς μὲν πλήξαντες,
 25 τοὺς δὲ εἰς τοὺς ὑπονόμους φυγεῖν ἀναγκάσαντες κάκεισε τὸν
 βίον ἀπολιπεῖν. ἐν μὲν οὖν τῇ Φιλαδέλφειᾳ ταῦτα πράξαντες
 ἐπὶ τοῖς βαρβάροις Αἰγύπτιοι, καὶ πείσαντες σωφρονεῖν ὡς
 τῶν ἀντιστησομένων αὐτοῖς οὐκ ἐπιλειψόντων, αὐτοὶ μὲν
 30 Αἴγυπτον, οὗ τεταγμένον ἦν αὐτοῖς, προήεσαν. ἤγειτο δ'

1. 2. κρατήσαι ἀπάντων propter hiatum vitavit. non tamen ἐπι-
 θέσθαι necessarium || 2. 3. τὸ// τῶν V || 3. βα//λόμενος, λ erasa, V, et
 sic Bekk, βαλλόμενος apographa || 4. οὐ accessit e V || 5. στρατενομένοις
 5, ἐστρατενομένοις V || 8. ἐπ (sic) ἐκεῖνα V², ἐπέκει//α, 1—2 litt. eras.,
 V¹ || ἐπὶ τάδε V², ἔπειτα δὲ V¹ || τὸ V², τοῦ V¹ || 13. φιλαδέλφ//ίαν ἢ V
 λυδίας 5, αὐδίας V || 14. 15. στρατιωτικῆς Syll, στρατηγικῆς V5 || 15.
 ὑπεραίροντες 5, -τ//ς V¹, -τας V² || 22. fort. <καὶ> κατ' scripsit || 24. αὐ-
 τοῖς V², ἑαυτοῖς V¹ || 30. δ' V, δὲ 5

αὐτῶν Ὀρμίσδης ὁ Πέρσης· ἦν δὲ Ὀρμίσδου παῖς τοῦ κοι-
νωνήσαντος εἰς τὸν κατὰ Περσῶν πόλεμον Ἰουλιανῶ τῷ
αὐτοκράτορι.

31. Τῶν δὲ Αἰγυπτίων εἰς Μακεδονίαν ἀφικομένων καὶ
τοῖς αὐτόθι τάγμασι συναφθέντων, τάξεις μὲν ἦν τοῖς στρα- 5
τεύμασιν οὐδεμία, οὐδὲ Ῥωμαίου διάκρισις ἢ βαρβάρου,
πάντες δὲ ἀναμῆξ ἀνεστρέφοντο, μηδὲ ἀπογραφῆς ἔτι τῶν ἐν
τοῖς στρατιωτικοῖς ἀριθμοῖς ἀναφερομένων φυλαττομένης.
ἐφείτο δὲ τοῖς αὐτομόλοις, ἤδη τοῖς τάγμασιν ἐγγραφεῖσιν,
εἰς τὴν οἰκίαν ἐπανιέναι καὶ ἑτέρους ἐκπέμπειν ἀνθ' ἑαν- 10
τῶν, καὶ ὀπηνίκα ἂν αὐτοῖς δοκοίη, πάλιν ὑπὸ Ῥωμαίους
στρατεύεσθαι. τοιαύτην ὁρῶντες οἱ βάρβαροι κρατοῦσαν ἐν
τοῖς στρατιωτικοῖς τάγμασι ταραχὴν (οἷ τε γὰρ αὐτόμολοι
πάντα ἐσήμαινον αὐτοῖς καὶ ἡ τῆς ἐπιμιξίας εὐρυχωρία) και-
ρὸν ἔχειν φήθησαν ἐπιθέσθαι τοῖς πράγμασιν ἐν ἀμελείᾳ 15
τοσαύτη κειμένοις. καὶ σὺν οὐδενὶ πόνῳ τὸν ποταμὸν δια-
βάντες καὶ μέχρι Μακεδονίας ἐλθόντες (ἐκώλυε γὰρ οὐδὲ εἰς,
ἐνδιδόντων αὐτοῖς μάλιστα τῶν αὐτομόλων ἀκόλυτον, ἐφ'
ἅπερ ἐβούλοντο, τὴν διάβασιν) ἐπειδὴ καὶ τὸν βασιλέα μετὰ
παντὸς αὐτοῖς ἀπαντήσαντα τοῦ στρατεύματος ἦσθοντο, νυ- 20
κτὸς οὔσης ἤδη βαθείας πῦρ ἀνακαίόμενον πολὺ θεασάμενοι,
τεκμαιρόμενοί τε ὡς περὶ τὸν βασιλέα καὶ τοὺς περὶ αὐτὸν
εἶη τὸ φαινόμενον πῦρ, ἅμα δὲ καὶ παρὰ τῶν προσιόντων
αὐτοῖς αὐτομόλων οὕτως ἔχειν τοῦτο μαθόντες, δρόμον ἀφ-
ῆκαν ἐπὶ τὴν τοῦ βασιλέως σκηνὴν, ὑπὸ τοῦ πυρὸς ὀδηγού- 25
μενοι. συναραμένων δὲ καὶ τῶν αὐτομόλων αὐτοῖς, μόνοι
Ῥωμαῖοι, καὶ τῶν Αἰγυπτίων ὅσοι παρῆσαν, ἀντέστησαν. ὀλί-
γοι δὲ πρὸς πολλῶ πλείονας οὐκ ἀρκέσαντες ἔδωκαν μὲν τῷ
βασιλεὶ φυγῆς εὐρυχωρίαν, αὐτοὶ δὲ ἅπαντες ἔπεσον ἀνδρείως
5 μαχόμενοι καὶ τῶν βαρβάρων πλῆθος ἄπειρον ἀνελόντες. εἰ 30
μὲν οὖν ἐπεξῆλθον οἱ βάρβαροι τῷ προτερήματι καὶ τοὺς ἅμα
τῷ βασιλεὶ φεύγοντας ἐδίωξαν, πάντως αὐτοβοεὶ πάντων ἂν
ἐκράτησαν. ἐπεὶ δὲ ἀρκεσθέντες τῇ νίκῃ Μακεδονίας καὶ

10. οἰκίαν V², οἰκίαν V¹ || 14. ἡ τῆς] ἦν τῆς coni. Syll, inutiliter.
cf. v. c. Liban. t. I p. 641, 11 R. || 20. ἀπαντήσαντα] ἀπαντήσοντα
coni. Syll || 27. αἰγυπτίων V, αὐτομόλων s || 28. πλείονας scripsi,
πλέονας V_s

Θεσσαλίας ἐγένοντο κύριοι φυλάττοντος οὐδενός, αὐτοὶ μὲν ἀφήκαν τὰς πόλεις, ἄχαρι πράξαντες εἰς αὐτὰς οὐδὲ ἓν, ἐλπίδι τοῦ φόρον τινὰ μέτριον ἐξ αὐτῶν κομεισθαι· (32) μαθὼν δὲ ὁ βασιλεὺς ὡς ἐπὶ τούτοις τὴν ἀναχώρησιν ποιησάμενοι
 5 τὰ οἰκεία κατέλαβον, φυλακαῖς μὲν τὰ φρούρια καὶ τὰς τει-
 χήρεις ἠσφαλίζετο πόλεις, αὐτὸς δὲ ἐπὶ τὴν Κωνσταντινού-
 πολιν ἤλαννε, γράμματα πρὸς Γρατιανὸν στείλας τὸν βασιλέα,
 δι' ὧν τὰ συμβεβηκότα ἐδήλου, καὶ ὡς δέοι τοῖς πράγμασιν
 εἰς ἔσχατον ἤκουσι κακοῦ μετὰ πάσης ἀμύνειν ταχυτήτος. καὶ 2
 10 τοὺς γραμματηφόρους ἐπὶ τούτοις ἐξέπεμψεν, αὐτὸς δέ, ὡς
 οὐδενὸς λυπηροῦ ταῖς ἐν Μακεδονίᾳ πόλεσιν καὶ Θεσσαλίᾳ
 συμβεβηκότος, ἐπίστη τοὺς τῶν δημοσίων πράκτορας φόρων
 εἰσπράξοντας τὸ τελούμενον εἰς πᾶσαν ἀκρίβειαν. καὶ ἦν ἰδεῖν,
 εἴ τι διὰ τὴν τῶν βαρβάρων φιλανθρωπίαν περιλελειμμένον
 15 ἦν, ἐκφορούμενον· οὐ γὰρ χρήματα μόνον ἀλλὰ καὶ γυναι- 3
 κεῖος κόσμος καὶ ἐσθῆς πᾶσα, μέχρι καὶ αὐτῆς ὡς εἰπεῖν τῆς
 τὴν αἰδῶ σκεπούσης, ὑπὲρ τῶν τεταγμένων ἐδίδοδο φόρων·
 καὶ ἦν πᾶσα πόλις καὶ πᾶς ἀγρὸς οἰωγῆς καὶ θρήνων ἀνά-
 μεστος, τοὺς βαρβάρους ἀπάντων ἀνακαλούντων καὶ τὴν ἐξ
 20 ἐκείνων ἐπισπωμένων βοήθειαν.

33. Καὶ τὰ μὲν Θεσσαλῶν καὶ Μακεδόνων ἐν τούτοις ἦν, ὁ δὲ βασιλεὺς Θεοδοσίος λαμπρὸς καὶ ὥσπερ ἐπὶ νίκη
 σεμνῇ θρίαμβον ἐκτελῶν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν εἰσήει,
 τῶν μὲν κοινῶν ἀτυχημάτων οὐδένα ποιούμενος λόγον, συν-
 25 εκτείνων δὲ τῷ τῆς πόλεως μεγέθει τὴν τῆς τρυφῆς ἀμετρίαν.
 ὁ δὲ βασιλεὺς Γρατιανὸς οὐ μετρίως ἐπὶ τοῖς ἀγγελθεῖσι συν-
 ταραχθεὶς στρατιὰν ἀρκοῦσαν ἐξέπεμψεν, Βαύδωνι τῷ στρα-
 τηγῷ ταύτην παραδούς, ᾧ καὶ Ἀρβογάστην συνέπεμψεν· ἄμφω 2
 δὲ ἦσαν Φράγγοι τὸ γένος, εὐνοί τε σφόδρα Ῥωμαίοις καὶ
 30 χρημάτων ὡς μάλιστα ἀδωρότατοι καὶ περὶ τὰ πολέμια φρο-
 νῆσει καὶ ἀλκῇ διαφέροντες. τούτων ἅμα τῇ στρατιᾷ τοῖς
 κατὰ Μακεδονίαν καὶ Θεσσαλίαν ἐπιστάντων χωρίοις, οἱ τὰ

3. μέτριον accessit e V || 7. πρὸς ε, πρὸς τὸν V || 11. πόλεις ε ||
 14. εἴ τι V, ὃ ε || 25. ἀμετρίαν, ἄ ex corr. m. 2, V || 27. στρατιὰν V²,
 στρατείαν V¹ || ἐξέπεμψε ε || Βαύδωνι] Eunap. fr. 53 || 28. ἀρβογάστην ε,
 ἀρβοβάστην, alt. β in ras. m. 2, V || 29. φράγγοι V, φράγγοι ε || 30. ὡς
 sup. scr. V¹. cum Eunapius dixisset πρὸς χρήματα πόλεμον πολεμῶν
 ἄσπονδον, locutionem Thucydideam (II, 65, 5) praelulit Zosimus

τῆδε νεμόμενοι Σκύθαι ἐκ προοιμίον τοῦ φρονήματος τῶν ἀνδρῶν καὶ τῆς προαιρέσεως συναισθόμενοι, παραχρηῖμα τῶν τόπων ἐκείνων ἐκστάντες ἐπὶ τὴν Θράκην ἐπαλινδρομουν πεπορθημένην ὑπ' αὐτῶν πρότερον, καὶ ὅτι πράξιεν ἀποροῦντες ἐπὶ τὴν ὁμοίαν τῇ πρότερον ἐφέροντο πείραν καὶ τοῖς 5
 3 αὐτοῖς παράγειν τὸν βασιλέα Θεοδοσίον ἐπεχείρουν· αὐτομόλους γὰρ ἔπεμπον ὡς αὐτὸν ἐλαχίστους, εὐνοίαν καὶ συμμαχίαν καὶ πᾶν τὸ προσταττόμενον ὑπισχνουμένους. καὶ ἐπειδὴ ταῦτα λέγουσι πιστεύσας ἐδέχετο καὶ οὐδὲ ἡ πρώτη πείρα δέδωκεν αὐτῷ τὸ λυσιτελοῦν ἰδεῖν, ἐπηκολούθησαν καὶ 10
 ἐπὶ τούτοις ἕτεροι, καὶ πάντας προσίετο, καὶ πάλιν ἐπὶ τοῖς αὐτομόλοις τὰ πράγματα ἦν διὰ τὴν τοῦ βασιλέως ἡλιθιότητα. ταύτην δὲ ἔτρεφεν ἡ τῆς τρυφῆς ἄσκησις ἐν αὐτῷ.
 4 πάντα γὰρ ὅσα πρὸς ἡθῶν ἀρκεῖ καὶ βίου διαφθοράν, ἐπὶ τῆς τούτου βασιλείας τοσαύτην ἐπίδοσιν ἔσχεν ὥστε πάντας 15
 σχεδόν, ὅσοι τὰ τοῦ βασιλέως ἐξήλουν ἐπιτηδεύματα, τὴν ἀνθρωπίνην εὐδαιμονίαν ἐν τούτοις ὀρίζεσθαι. μῆμοί τε γὰρ γελοίων καὶ οἱ κακῶς ἀπολούμενοι ὀρχησταί, καὶ πᾶν ὅτι πρὸς αἰσχρότητα καὶ τὴν ἄτοπον ταύτην καὶ ἐκμελῆ συντελεῖ μουσικὴν, ἡσκήθη τε ἐπὶ τούτου, καὶ μετὰ ταῦτα, ... 20
 τὴν ἐκείνων ἄνοιαν ζηλώσαντας εἶναι, εἰς τοσαύτην κατενεχθέντος διαφθοράν τοῦ πολιτεύματος. ἔτι τε καὶ τὰ τῶν θεῶν ἔδη κατὰ πᾶσαν ἐπολιόρκει πόλιν καὶ χώραν, κίνδυνός τε πᾶσιν ἐπέκειτο τοῖς νομίζουσιν εἶναι θεοὺς ἢ ὅλως εἰς τὸν οὐρανὸν ἀναβλέπουσι καὶ τὰ ἐν αὐτῷ φαινόμενα 25
 προσκυνοῦσι.

34. Θεοδοσίον τοίνυν ὄντος ἐν τούτοις, Γρατιανὸς ὁ βασιλεὺς ἐκπέμπει τοῖς κατὰ τὸ Ἰλλυριῶν κλίμα στρατιωτικοῖς

3. ἐκείνων accessit e V || 7. ἐλαχίστους] πλαστοὺς conieci || 8. πρὸς σταττόμενον V || 11. τούτοις ε, τούτους V || 15. ἔσχεν V², ἔσχε V¹ || 16. ἐξήλουν V et Leunclavius, ἐξήτουν apographa || 17. ἐν deleverim. ceterum obversatus videtur Zosimo celebratus Demosthenis locus p. 324, 25: τῇ γαστρὶ μετροῦντες καὶ τοῖς αἰσχίστοις τὴν εὐδαιμονίαν || 19. ἐκμελῆ, ἠ m. 1 in ras. (ει?), V || 20. locus mutilus. διὰ τὸ post ταῦτα add. ε || 23. ἔδη Sylb, ἔδη V², ἔδει V¹, εἶδη apographa || ἐπολιόρκειτο con. Sylb || 25. καὶ sup. scr. V² || 27. incipiunt excerpta in AB: ὅτι γρατιανὸς ὁ βασιλεὺς ἐκπέμπει τοῖς κατὰ τὸ Ἰλλυρικὸν στρατιωτικοῖς (στρατιωτοῖς B) τάγμασιν || 28. Ἰλλυριῶν V², Ἰλλυριῶν V¹. cf. II, 14, 1

τάγμασι στρατηγὸν Βιταλιανόν, ἄνδρα πεπονηκόσι τοῖς πράγμασι κατ' οὐδὲν ἀρκέσαι δυνάμενον. τούτου δὲ ἡγουμένου 2
 δύο μοῖραι τῶν ὑπὲρ τὸν Ῥῆνον Γερμανικῶν ἔθνων, ἣ μὲν
 ἡγεμόνι Φριτιγέρνω χωρμένη, ἣ δὲ ὑπὸ Ἀλλόθεον καὶ Σά-
 5 φρακα τεταγμένη, τοῖς Κελτικοῖς ἔθνεσιν ἐπικείμεναι κατέ-
 στησαν εἰς ἀνάγκην τὸν βασιλέα Γρατιανὸν ἐνδοῦναι σφίσι, ἀπολιπούσαις τὰ ἐν Κελτοῖς, διὰ τοῦ Ἰστρου Παιονίαν καὶ
 τὴν ἄνω Μυσίαν καταλαβεῖν· ἦν γὰρ αὐτῷ λόγος τε καὶ
 σπουδὴ τέως ἀπαλλαγῆναι τῆς συνεχοῦς τούτων ἐφόδου. δια- 3
 10 πλεύσαντες οὖν ἐπὶ τούτοις τὸν Ἰστρον, διανοούμενοί τε διὰ
 Παιονίας ἐπὶ τὴν Ἥπειρον διαβῆναι, περαιωθῆναι δὲ τὸν
 Ἀχελῷον καὶ ταῖς Ἑλληνικαῖς πόλεσιν ἐπιθέσθαι, τροφὰς
 πορίσασθαι ᾤήθησαν πρότερον, Ἀθανάριχόν <τε> παντὸς τοῦ
 βασιλείου τῶν Σκυθῶν ἄρχοντα γένους ἐκποδῶν ποιήσασθαι
 15 πρὸς τὸ μηδένα κατὰ νότον τὸν κωλύσοντα τὴν αὐτῶν ἐπι-
 χείρησιν ἔχειν. ἐπιθέμενοι τοίνυν αὐτῷ σὺν οὐδενὶ πόνῳ 4
 τῶν τόπων ἐν οἷς ἦν ἀπανεστήσαν. ὃ δὲ ὡς Θεοδοῖσιον
 ἔδραμεν ἀρτίως ἀπαλλαγέντα νόσου τὸν βίον αὐτῷ κατα-
 στησάσης εἰς ἀμφίβολον. ὃ δὲ φιλοφρόνως μετὰ τῶν σὺν
 20 αὐτῷ βαρβάρων ἐδέξατο, πόρρω που τῆς Κωνσταντινουπόλεως
 προελθὼν, καὶ παραχορῆμα τελευτήσαντα ταφῇ βασιλικῇ περι-
 ἔστειλε. τοσαύτη δὲ ἦν ἡ περὶ τὴν ταφὴν πολυτέλεια ὥστε 5
 τοὺς βαρβάρους ἅπαντας καταπλαγέντας τῇ ταύτης ὑπερβολῇ,
 τοὺς μὲν Σκύθας ἐπανελθεῖν οἴκαδε καὶ μηκέτι Ῥωμαίους
 25 παρενοχλεῖν, τὴν εὐγνωμοσύνην τοῦ βασιλέως θαυμάσαντας,

1. τάγμασιν AB || βιταλιανὸν V, βιδιλιανὸν AB. cf. Amm. XXV, 10, 9 || ἄνδρα — 2. δυνάμενον om. AB || 2 sq. confuse admodum narrata sunt, ipsius quidem Zosimi culpa, qui Alamannorum (cf. Mommsen ad Iordan. p. 95, 9) Gallias infestantium et Gothorum res temere miscuit

4. ἀλλόθεον AB, ἀλλόθεν V (o a m. 1), ἄλλοθον s. 'Alatheus' Ammiano et Iordani || 4. 5. σάφρακα V, σέφρακτα AB. 'Saphrax' Ammiano, 'Safrac' Iordani || 6. ἐκδοῦναι AB || 7. ἀπολιπούσαις ABV², -ποῦσαι V¹ κελτικοῖς A, sed in mg. ead. m.: κελτοῖς || 11. περαιωθῆναι B || 12. ἀχελῶν AB || 13. πορήσαντες AB || ᾤήθησαν <δεῖν> πρ. conl. Bekk. at cf. ad III, 15, 2 || Ἀθανάριχον Sylb, ὕθεν ἄριχον V, ὕθεν ἄριχῶν (in mg. ἴσως ἀλάριχον) AB || τε s, om. ABV || 15. πρὸς τὸ V², πρὸς τῷ ABV¹ || κατὰ νότον τὸν ABV², κατ' ἄνω τοῦτον V¹ || κωλύσαντα V || 17. τῶν τοπῶν A, τῷ πόνῳ B || ἐπανεστήσαν AB || 18. ἀπαλλαγέν AB || 18. 19. καταστήσας ἀμφίβολον AB || 20. κωνσταντινουπόλες A || 21. 22. περιέστειλεν AB

ὅσοι δὲ ἅμα τῷ τελευτήσαντι παρεγένοντο, τῇ τῆς ὄχθης φυλακῇ προσεγκατερέθησαν ἐπὶ πολὺ κωλύσαι τὰς κατὰ Ῥωμαίων ἐφόδους. ἐν ταύτῳ δὲ καὶ ἄλλα προσεγίνετο τῷ
 6 Θεοδοσίῳ τύχης πλεονεκτήματα· Σκύρους γὰρ καὶ Καρποδάκας Οὐννοῖς ἀναμειγμένους ἡμίνατο, καὶ ἐλαττωθέντας 5
 τῇ μάχῃ περαιωθῆναι τὸν Ἴστρον καὶ τὰ οἰκεία καταλαβεῖν συνηνάγκασεν. ἐκ τούτου τοιγαροῦν ἀναθαρρήσαι τοὺς στρατιώ-
 τας συνέβη, καὶ ἔδοξέ πως βραχὺ γοῦν ἐκ τῶν προλαβόντων δυστυχημάτων . . . ἀνενεγκεῖν, ἀνιέναι τε καὶ γεωργοῖς τὴν
 τῆς γῆς ἐπιμέλειαν καὶ ὑποζυγίοις καὶ θρέμμασι νομῆν 10
 ἄφοβον.

35. Ὁ μὲν οὖν βασιλεὺς Θεοδοσίος οὕτω πως ἔδοξεν ἰᾶσθαι τὰ ἐλαττώματα· Πρόμωτος δὲ ὁ στρατηγὸς τῶν κατὰ
 Θράκην πεζῶν Οἰδοθέῳ, δύναμιν συναγαρόντι πλείστην οὐ μόνον ἐκ τῶν τῷ Ἴστρον προσοίκων ἔθνων ἀλλὰ καὶ τῶν 15
 πορρωτάτω που καὶ ἀγνώστων, καὶ ἐπελθόντι πανστρατιᾷ καὶ περαιουμένῳ τὸν ποταμὸν, ἀπαντήσας πεξῆ τε καὶ ποτα-
 μίαις ναυσὶ τοσοῦτον εἰργάσατο φόνον ὥστε καὶ τὸν ποτα-
 μὸν πλησθῆναι νεκρῶν καὶ τοὺς ἐν γῇ πεσόντας μὴ ῥαδίως
 2 ἀριθμηθῆναι. τῶν δὲ κατὰ Θράκην ἐν τούτοις ὄντων, οὐ 20
 μέτριαί τινες, οὐδὲ οἶαι διαφέρειν εὐκόλως, τὸν Γρατιανὸν
 περιείσαντο τύχαι. τοῖς γὰρ περὶ τὴν αὐλήν τὰ τῶν αὐτο-
 κρατόρων ἦθη διαφθείρειν εἰσθόσι πειθόμενος, Ἀλανοὺς τινὰς
 αὐτομόλους δεξάμενος καὶ στρατιαῖς ἐγκαταλέξας δωρεαῖς τε
 ἀδραῖς ἐτίμα καὶ θαρρεῖν ἤξιον τὰ πάντων ἀναγκαιότατα, 25
 3 στρατιωτῶν λόγον ὀλίγον ποιούμενος. τοῦτο τοῖς στρατιώ-
 ταις κατὰ τοῦ βασιλέως ἔτεκε μῖσος, ὅπερ ὑποτυφόμενον κατὰ
 βραχὺ καὶ ἀξανάμενον εἰς νεωτέρων πραγμάτων ἐκίνησε
 τοὺς στρατιώτας ἐπιθυμίαν, τοὺς τε ἄλλους καὶ κατ' ἐξαιρέτου

2. 3. προσεκατερέθησαν. τὰς τῶν ἔθνων κωλύσαι κατὰ Ῥωμαίων ἐφόδους AB, qui hic desinunt || 4. Σκύρους] Σκίρους ceteri. cf. Zeuss p. 486 sq. || 4. 5. Καρποδάκας] Zeuss p. 699 || 9. fort. τὰ πράγματα intercidit. ἀνενεγκεῖν absolute dictum ut VI, 8, 3. cf. Boiss. ad Eun. p. 323 sq. || τὴν V, τὴν ἐκ 5 || 14. οἰδοθέῳ ex ὀδοθέῳ V¹. de nominis ratione v. Zeuss p. 421, 1, de ipsa re Sievers 'Studien' p. 303 || 15. τῷ accessit e V || 16. πανστρατιᾷ V, στρατιᾷ 5 || 21. Γρατιανὸν] cf. Eunap. fr. 57 || 22. περὶ V², παρὰ V¹ || 23. Ἀλανοὺς] Victor epit. 47, 6 || 25. ἀδραῖς V || 26. ὀλίγον V, οὐδένα 5

τοὺς ταῖς Βρεττανικαῖς νήσοις ἐνιδρυμένους οἷα τῶν ἄλλων
 ἀπάντων πλέον αὐθαδεῖα καὶ θυμῷ νικωμένους. ἐκίνει δὲ
 πρὸς τοῦτο πλέον αὐτοὺς Μάξιμος Ἴβηρ τὸ γένος, Θεοδοσίῳ
 τῷ βασιλεῖ κατὰ τὴν Βρεττανίαν συστρατευσάμενος. οὗτος 4
 5 δυσανασχετῶν ὅτι Θεοδοσίος ἤξιωτο βασιλείας, αὐτὸς δὲ οὐδὲ
 εἰς ἀρχὴν ἐντιμον ἔτυχε προελθῶν, ἀνήγειρε πλέον εἰς τὸ
 κατὰ τοῦ βασιλέως ἔχθος τοὺς στρατιώτας. οἱ δὲ ῥαδίως
 ἔξαναστάντες ἀνεῖπον βασιλέα τὸν Μάξιμον, καὶ περιθέντες
 τὴν ἀλουργίδα καὶ τὸ διάδημα, παραχορῆμα τὸν Ὁκεανὸν ναυσί
 10 διαβάντες ταῖς τοῦ Ῥήνου προσωρμίσθησαν ἐκβολαῖς. τῶν
 δὲ ἐν Γερμανίᾳ καὶ τοῖς μετὰ ταύτην στρατοπέδων ἀσμε-
 νέστατα τῇ ἀναρρήσει θεμένων, ἀντικαθίστατο Γρατιανὸς εἰς
 μάχην αὐτῷ, μέρος οὐ μικρὸν ἐτι τοῦ στρατοπέδου συναγω-
 νιζόμενοι ἔχων. ὥς δὲ συνῆλθον αἱ δυνάμεις ἀλλήλαις, ἀκρο- 5
 15 βολισμοὶ μὲν ἐπὶ πέντε μόνας ἡμέρας ἐγίνοντο, θεασάμενος
 δὲ ὁ Γρατιανὸς πρότερον μὲν τὴν Μαυρουσίαν ἄπασαν ἵππον
 ἀποχωρήσασαν καὶ Μάξιμον ἀναβοήσαντας Ἀύγουστον, εἶτα
 καὶ τοὺς ἄλλους κατὰ βραχὺ τῇ μερίδι Μαξίμου θεμένους,
 ἀπογνοὺς ταῖς ἐλπίσι, τριακοσίους ἱππείας ἀναλαβὼν σὺν
 20 αὐτοῖς ἔφυγε προτροπάδην ἐπὶ τὰς Ἄλπεις. εὐρῶν δὲ ταύτας 6
 ἀφυλάκτους ἐπὶ Ῥαιτίας ἐχώρει καὶ Νωρικὸν Παιονίας τε καὶ
 τὴν ἄνω Μυσιάν. οὐκ ἀμελήσας δὲ τῆς αὐτοῦ φυγῆς Μά-
 ξιμος τὸν ἵππαρχον Ἀνδραγάθιον, ὀρμώμενον μὲν ἀπὸ τοῦ
 Εὐξείνου πόντου, δοκοῦντα δὲ εὔνου εἶναι, μετὰ καρτερω-
 25 τάτων ἵππων ἐκπέμπει διώξοντα. ὃ δὲ συντόνω ὀρμῇ διώκων,
 καταλαβὼν τε διαβαίνειν ἐθέλοντα τὴν ἐν τῇ Σιγιδούνω
 γέφυραν, κατασφάζει, οὕτω τε βεβαιωτέραν Μαξίμῳ τὴν βασι-
 λείαν πεποιήκεν.

1. ταῖς Βρ. νήσοις] pluralis ad hiatum vitandum positus || 2. κινου-
 μένους conl. Reitemeier || 3. πλέον, in mg. ζ, V || Θεοδοσίῳ] proxima ex-
 cerpsit Ioannes Ant. ap. Cramerum An. Par. t. II p. 64, 12—16 (F. H. G.
 t. IV p. 608 fr. 186, 2 || 4. τῷ β.] potius Theodosio maiori || συστρα-
 τευσάμενος <ἐν τοῖς οὐάλευτος χρόνοις> Io. || 5. Θεοδοσίος υπο (sic)
 γρατιανοῦ βασιλείας ἤξιωθη (sine acc.) Io. || 6. ἤγειρε (sine spir.) τοὺς
 ἐν βρεττανία στρατιώτας εἰς τὸ κ. τ β. ξ. Io. || 11. γερμανία V², -νεία
 V¹ || ^{ταύ τ:} τὴν, ταύ a m. 1, V || τόποις ante στρατ. inserebat Leunclavius
 21. ἀφυλάκτους] ἀφύκτους conieci. οὐκ ἀφυλάκτους conl. Syllb, εὐφυλ.
 Reitemeier || ραιτίας ζ, ραιτίας V || 25. διώξοντα ex -αντα radendo V
 26. Σιγιδούνω] cf. Wietersheim-Dahn t. II p. 361 || 27. βεβαιωτέραν V

36. Ἄξιον δὲ τῶν ἱστορουμένων τι μὴ παραλιπεῖν τῆς παρουσίας ἀφηγήσεως οὐκ ἀλλότριον. ἐν τοῖς κατὰ τὴν Ῥώμην ἱερατικοῖς τέλεσιν ἔφερον οἱ ποντίφικες τὰ πρῶτα. τούτους γεφυραίους ἂν τις καλέσειεν, εἰ πρὸς τὴν Ἑλλάδα φωνὴν ἢ προσηγορία μετενεχθείη. ταύτης δὲ ἔτυχον τῆς ἐπικλήσεως 5 ἐξ αἰτίας τοιαύσδε. τῶν ἀνθρώπων οὐδέπω τὴν διὰ τῶν ἀγαλμάτων ἐπισταμένων τιμὴν, ἐν Θεσσαλίᾳ πρῶτον ἐδημι- 2 ουργήθη θεῶν δείκνυλα. ἐδῶν δὲ οὐκ ὄντων (ἄγνωστος γὰρ ἦν καὶ τούτων ἢ χρεῖα) τὰ τῶν θεῶν ἐκτυπώματα τῇ κατὰ τὸν Πηνειὸν γεφύρα καθίδρυσαν, τοὺς ἱεραῖοις τοῖς θεοῖς 10 λαχόντας ἐκ τῆς πρώτης καθιδρύσεως γεφυραίους ἐξονομάσαντες. τοῦτο παραλαβόντες ἀφ' Ἑλλήνων Ῥωμαῖοι τοὺς τὴν πρώτην παρ' αὐτοῖς ἱερατικὴν ἔχοντας τάξιν ποντίφικας προσηγόρευσαν· οἷς συναριθμείσθαι τοὺς βασιλέας διὰ τὸ 3 τῆς ἀξίας ὑπερέχον ἐνομοθέτησαν. καὶ ἔτυχε τούτου Νομᾶς 15 Πουπίλιος πρῶτος, καὶ πάντες ἐξῆς, οἳ τε λεγόμενοι ὄηγες καὶ μετ' ἐκείνους Ὀκταβιανός τε αὐτὸς καὶ οἱ μετ' ἐκείνον τὴν Ῥωμαίων διαδεξάμενοι μοναρχίαν· ἅμα γὰρ τῷ παραλαβεῖν ἕκαστον τὴν τῶν ὄλων ἀρχὴν ἢ ἱερατικὴν στολὴν 20 παρὰ τῶν ποντιφίκων αὐτῷ προσεφέρετο, καὶ παραχρῆμα ποντίφεξ μάλιστα ἀνεγράφετο, ὅπερ ἐστὶν ἀρχιερεὺς μέγιστος. 4 οἳ μὲν οὖν ἄλλοι πάντες αὐτοκράτορες ἀσμενέστατα φαίνονται δεξάμενοι τὴν τιμὴν καὶ τῇ ἐπιγραφῇ χρῆσάμενοι ταύτῃ, ἐπειδὴ εἰς Κωνσταντῖνον ἦλθεν ἡ βασιλεία, καὶ ταῦτα τῆς ὀρθῆς ὁδοῦ τῆς περὶ τὰ θεῖα τραπεῖς καὶ τὴν Χριστι- 25 ανῶν ἐλόμενος πίστιν, καὶ μετ' ἐκείνον ἐξῆς οἱ ἄλλοι καὶ 5 Οὐαλεντινιανός τε καὶ Οὐάλης. τῶν οὖν ποντιφίκων κατὰ τὸ σὺνηθες προσαγαρόντων Γρατιανῷ τὴν στολὴν ἀπεσεύσατο τὴν αἴτησιν, ἀθέμιτον εἶναι Χριστιανῷ τὸ σχῆμα νομίσας. τοῖς τε ἱερεῦσι τῆς στολῆς ἀναδοθείσης φασὶ τὸν πρῶτον ἐν 30

2 sq. videtur Zosimus sapientiam istam de pontificibus (cf. Lyd. de mens. III, 21) non ex Eunapio sed ex alio quopiam fonte derivasse || 8. ἐδῶν V², ὀδῶν V¹ || 13. τὴν πρώτην scripsi de Bekkeri conii., τὴν πρώτην τὴν V, πρώτην τὴν ε || ποντίφικας ε, ποντίφικας V || 16. an ἐξῆς οἱ λεγόμεν. ? || 21. ποντίφεξ V, ποντίφιξ ε || 22 sq. cf. Eckhel d. n. t. VIII p. 386 sq. || 24. 'legendum videtur καὶ δὴ καὶ Κωνσταντῖνος, ἐπειδὴ εἰς αὐτὸν ἦλθεν ἡ βασιλεία' Syllb, bene || 25. 26. τὴν <τῶν> Χρ. conii. Reitemeier || 28. Γρατιανῷ] a. ἤquidem 375. v. Mommsen 'Staatsrecht' t. II p. 1054, 1

αὐτοῖς τεταγμένον εἶπεν 'εἰ μὴ βούλεται ποντίφεξ ὁ βασι-
λεὺς ὀνομάζεσθαι, τάχιστα γενήσεται ποντίφεξ μάζιμος.'

37. Ἡ μὲν οὖν Γρατιανοῦ βασιλεία ταύτην ἔσχε τὴν
τελευταίην, Μάζιμος δὲ τὴν βασιλείαν ἔχειν ἐν ἐχυρῶ πιστευσά-
5 μενος ἔστειλε πρὸς Θεοδόσιον βασιλέα πρεσβείαν οὐ συγ-
γνώμην αἰτοῦσαν ἐφ' οἷς εἰς Γρατιανὸν ἔπραξεν, ἀλλὰ τι
καὶ βαρύτητος ἐν ἑαυτῇ φέρουσαν. ἦν δὲ ὁ πρὸς τοῦτο 2
σταλαὶς ὁ τοὺς βασιλικοὺς φυλάττειν ἐπιτεταγμένος κοιτῶνας,
οὐκ εὐνούχος τις ὢν (οὐδὲ γὰρ εὐνούχους ὁ Μάζιμος ἐπι-
10 στήναι τῇ τῆς ἀλλῆς ἠνέσχετο φυλακῇ), πρεσβύτης δὲ τῶν
ἐκ νεότητος αὐτῷ προσεδρευσάντων. ἦτι δὲ τὸν Θεοδόσιον
ἢ πρεσβεία σπονδὰς καὶ ὁμόνοιαν καὶ ὁμαιχμίαν κατὰ παντὸς
πολεμίου Ῥωμαίοις, ἢ ἀπειθοῦντι δυσμένειαν καὶ μάχην
προήγγελλε. Θεοδόσιος δὲ ὁ βασιλεὺς ἐδέχετό τε βασιλέα 3
15 Μάζιμον εἶναι, καὶ εἰκόνων αὐτῷ κοινωνεῖν καὶ βασιλέως
προσηγορίας ἠξίου, λάθρα μὲν τὸν κατ' αὐτοῦ πραγματευό-
μενος πόλεμον, παντὶ δὲ θωπείας εἶδει καὶ θεραπείας αὐτὸν
καταστρατηγῶν, ὥστε καὶ Κυνηγίῳ τῷ τῆς ἀλλῆς ὑπάρχῳ
πεμπομένῳ κατὰ τὴν Αἴγυπτον, προστεταγμένῳ τε πᾶσι τὴν
20 εἰς τὰ θεία θρησκείαν ἀπαγορεῦσαι καὶ κλείθρα τοῖς τεμένε-
σιν ἐπιθεῖναι, τὴν εἰκόνα Μαξίμου δεῖξαι τοῖς Ἀλεξανδρεῦσιν
ἐπέταξεν, ἀναθεῖναι τε δημοσίᾳ ταύτην, καὶ ὅτι συμβασι-
λεύσειν ἔλαχεν αὐτῷ προσφωνῆσαι τῷ δήμῳ. Κυνήγιος μὲν
οὖν καὶ ἐν τούτῳ τὸ προσταχθὲν ἐπλήρου καὶ τῶν κατὰ τὴν
25 ἑφάν καὶ τὴν Αἴγυπτον ἅπασαν ἱερῶν καὶ αὐτὴν δὲ τὴν
Ἀλεξάνδρειαν ἀπέκλεισε τὰς εἰσόδους, θυσίας τε εἴρξε τὰς ἐξ
αἰῶνος νενομισμένας καὶ πᾶσαν πάτριον ἀγιστείαν.

38. Τὰ μὲν οὖν ἐξ ἐκείνου μέχρι τοῦδε τῇ Ῥωμαίων
ἐπικρατείᾳ συμβάντα δείξει τῶν πραγμάτων ἢ κατὰ μέρος

1. et 2. ποντίφεξ V, ποντίφιξ ε || 2. 'duplex inest sensus. primum enim significat Gratianum, quia nomen pontificis maximi dedignatus sit, brevi re ipsa fore pontificem maximum suoque sanguine pontem infecturum; deinde, quia ipse pontifex esse detrectaverit, brevi Maximum pro eo et imperatorem futurum et pontificem' Sylb || 3. ταύτην V, τοιαύτην ε || 4. ἐχυρῶ] ὄχυρῶ scripserim || 5. ἔστειλε ε, ἔστειλε V || 12. ἢ V², ἢ V¹ || πρεσβεία//, σ erasa, V || 14. προήγγελλε ε, προήγγελε V || 21. ἐπιθήναι V || εἰκόνα μαξίμου V, μαξίμου εἰκόνα ε || 22. ἀναθεῖναι V || 23. προσφωνῆσαι ε, προσφωνῆσαι V || 24. ἐν ex ἐν V

ἀφήγησις. ὑπὸ δὲ τοὺς αὐτοὺς χρόνους ἔθνος τι Σκυθικὸν ὑπὲρ τὸν Ἰστρον ἐφάνη πᾶσιν ἄγνωστον τοῖς ἐκεῖσε νομάσιν· ἐκέκλον δὲ Γροθίγγους αὐτοὺς οἱ ταύτη βαρβαροί. πληθος τοίνυν ὄντες καὶ ὀπλισμένοι κατὰ τὸ δέον, καὶ προσέτι γε δώμη διαφέρουτες, ῥᾶστα διαδραμόντες τοὺς ἐν μέσῳ βαρ- 5
 2 τήν διάβασιν αὐτοῖς ἦτουν ἐπιτραπήναι τοῦ ποταμοῦ. Πρό-
 μωτος δὲ τὴν τῶν ἐκεῖσε στρατοπέδων ἐπιτετραμμένος ἀρχὴν, συμπαρατείνας ἐπὶ μήκιστον τῇ ἡόνι τοῦ ποταμοῦ τὰ στρατό- 10
 πεδα τὴν πάροδον τοῖς βαρβάροις ἀπέκλειε. ταῦτα δὲ πράτ-
 των καὶ ἐφ' ἑτέραν ὁδὸν ἦλθε τοιάνδε. συγκαλέσας τῶν αἰσθανομένων τῆς ἐκείνων διαλέκτου τινάς, οἷς μάλιστα ἐγνώκει τὰ τοιαῦτα θαρρεῖν, ἐπὶ προδοσίᾳ καθεῖναι λόγους 3
 τοῖς βαρβάροις τούτοις ἀφήσιν. οἱ δὲ ὑπὲρ τοῦ δοθῆναι τὸν Ῥωμαίων στρατηγὸν μετὰ τοῦ στρατεύματος ἀδρὸν ἀπήτουν 15
 μισθόν. τῶν δὲ βαρβάρων πρὸς τὸ τοῦ μισθοῦ πληθος ἀρκεῖν οὐ φησάντων, πίστιν τοῖς οἰκείοις λόγοις ἐμποιοῦντες οἱ ἐσταλμένοι παρὰ τοῦ στρατηγοῦ τοῖς ἐξ ἀρχῆς προταθεῖσιν 4
 ἐπέμενον, σμικρῶναι κατὰ τι τὸ κέρδος οὐκ ἀνεχόμενοι. συν- 20
 δραμόντων δὲ εἰς τι ποσὸν ἀμφοτέρων, ἐγίνοντο μὲν ἐν παρα-
 βύστῳ περὶ προδοσίας συνθῆκαι, καὶ συνεδόκει μέρος μὲν τι τοῦ μισθοῦ παραχορήμα κομίσασθαι τοὺς προδότας, τὸ δὲ λειπόμενον τῷ καιρῷ φυλάξαι τῆς νίκης. ἐπεὶ δὲ καὶ ὅπως ἀρθῆναι τὰ σημεῖα ἔδει καὶ τὸν καιρὸν ἔταξαν καθ' ὃν ἐχοῖν τὰς προδοσίας εἰς ἔργον ἔλθειν, ἀπαγγέλλουσι τῷ στρατηγῷ 25
 τὸ συγκείμενον, καὶ ὡς νυκτὸς ἐπιγενομένης οἱ βαρβαροὶ μέλλοιεν ἔργου τε ἄπτεσθαι καὶ τὴν διάβασιν κατὰ τοῦ Ῥω-
 5 μαϊκοῦ ποιεῖσθαι στρατεύματος. οἱ μὲν οὖν βαρβαροὶ τὸ τῆς δυνάμεως ἀκμαιότατον πλήθει μονοξύλων ἐμβιβάσαντες ἔταξαν πρῶτον διαβῆναι καὶ τοῖς στρατιώταις ἔτι καθεύδουσιν ἐπελθεῖν, 30
 εἶτα ἐπὶ τούτοις τοὺς ἐν ἰσχύϊ μέσῃν ἔχοντας τάξιν, ὡς ἂν τοῖς πρώτοις ἤδη τῆς ἐπιθέσεως ἀρξάμενοις συνεπιλάβοιτο, καὶ οὕτως ἐξῆς τὴν ἄχρηστον ἅπασαν ἡλικίαν, ἐπὶ κατορθω-
 μένοις ἤδη πράγμασιν ὠράζεσθαι μέλλουσιν. (39) ὁ δὲ

3. Γροθίγγους Salmasius ad v. Probi 18, 2 et Valesius ad Amm. XXXI, 3, 5, προθίγγους V. cf. Zeuss p. 407, 1 et p. 422 || 4. ὀπλισμένοι V || 13 καθεῖναι V et Syllh, καθεῖλε apographa || 15. ἀδρὸν V || 25. τὰς προδοσίας] τὰ τῆς προδοσίας coniecti || ἀπαγγέλλουσι V

στρατηγὸς Πρόμωτος ἐκ τῶν ἐπὶ προδοσίᾳ σταλέντων ἅπαντα ταῦτα προδιδαχθεὶς πρὸς τὰ τοῖς βαρβάροις σκεφθέντα παρασκευάζετο, τὰς ναῦς ἀντιπρόφρους στήσας ἀλλήλαις, καὶ τὸ μὲν βάθος πλοίοις τρισὶ πληρώσας, φροντίσας δὲ μήκους ὅτι μάλιστα πλείονος ἐπὶ σταδίου εἴκοσι τοῦ ποταμοῦ τὴν ἡῶνα κατέλαβε, τοῖς ἐναντίοις ἐπὶ τοσοῦτο τὴν διάβασιν ἀποκλείων, τοῖς δὲ λοιποῖς ἅπαντῶν μονοξύλοις ἤδη διαβαίνειν ἐπιχειροῦσι, καὶ οἷς ἐνετύγχανε καταδύων. ἀσελήνου δὲ τῆς νυκτὸς οὔσης ἀγνοοῦντες οἱ βάρβαροι τὴν τῶν Ῥωμαίων παρασκευὴν ἔργου τε ἤπτοντο καὶ σιγῇ καὶ ἡσυχίᾳ πολλῇ τοῖς μονοξύλοις ἐνέβαινον, ἀγνοεῖν πάντῃ τὰ βεβουλευμένα τοὺς Ῥωμαίους ἠγούμενοι. τῶν δὲ σημείων ἀρθέντων οἱ τὴν προδοσίαν μηχανησάμενοι, τῷ στρατηγῷ προμηνύσαντες ἕκαστα καὶ ἀρμολογούμενοι τῇ τῶν πολεμίων παρασκευῇ, ταῖς τε ναυσὶ μεγάλαις οὔσαις καὶ εἰρεσίᾳ καρτερωτάτῃ χρωμέναις ἐπέπλεον καὶ τὰ προστυγγάνοντα πάντα κατέδυνον, οὐθενὸς τῶν ἀποπιπτόντων διὰ τὸ τῆς πανοπλίας βάρος οἷου τε γενομένου σωθῆναι. τὰ δὲ τοὺς ταῖς ναυσὶ περιπλέοντας διαφυγόντα μονόξυλα, καὶ τοῖς εἰς μήκος συγκειμένοις πλοίοις περιπεσόντα, παντὶ τῷ προσπεσόντι βαλλόμενα σὺν αὐτοῖς ἀπώλετο τοῖς ἀνδράσιν, οὐδενὸς ὑπερβῆναι τὸ τῶν Ῥωμαϊκῶν πλοίων διάφραγμα δυναθέντος. φόβου δὲ πολλοῦ γενομένου καὶ οἷος οὐπω πρότερον ἐν ναυμαχίᾳ συνέβη, σωμάτων μὲν ὁ ποταμὸς ἐπληροῦτο καὶ ὄπλων ὅσα φύσιν εἶχεν ὑπὲρ τοῦ ὕδατος αἰωρεῖσθαι, εἰ δὲ πού τινες οἰοί τε γεγόνασι διαβῆναι νηχόμενοι, τοῖς περὶ τὴν ἡῶνα τοῦ ποταμοῦ πεξοῖς ἐμπεσόντες ἀπώλοντο. τοῦ δὲ ἀκμάζοντος παντὸς ἐν τοῖς βαρβάροις διαφθαρέντος, ἐπὶ τὴν λείαν ἐχώρουν οἱ στρατιῶται, παιδάρια μὲν ἀπάγοντες καὶ γύναια, καὶ τῆς ἀποσκευῆς γενόμενοι κύριοι. τότε δὴ καὶ ὁ

5. πλείονος] videtur lacuna. πλείστον πλοίοις καὶ πεξοῖς ἐπὶ conieci. πλοῖα recurrunt vs. 19, πεξοὶ vs. 26 et cap. 35, 1, ubi eadem res narratur || 6. τοσοῦτο V, τοῦτο 5 || 7. ἅπαντων V || 18. παραπλέοντας con. Heyne || 19. συγκειμένοις V, et Syll qui praeterea ἠγμένοις coniecit, συγμένοις apographa || 20. ἀνδράσι V || 25. περὶ] παρὰ conieci || 26. πεξοῖς seripsi, πεξοῖς V, παροῖς apographa. παροῦσι con. Leunclavius, πλοίοις Syll, παρατιένουσι σκοπέλοις Heyne, παρῶσι vel μνοπάρῶσι Lobeck ad Soph. Aiac.² p. 172, 22 || 28. ἐχώρουν/// οἱ, 1-2 litt. eras. ('τ//?' Mau) V

στρατηγὸς Πρόμωτος οὐ πόρρω πον τὸν βασιλέα Θεοδοσίον
 5 ὄντα μετακάλεσας ἐποιεῖτο μάρτυρα τοῦ κατορθώματος. ὃ δὲ
 τῶν αἰχμαλώτων τὸ πλῆθος καὶ τὸν ὄγκον τῶν λαφύρων
 τεθεαμένος ἀνῆκέ τε τοὺς αἰχμαλώτους ἀδέτους καὶ δωρεαῖς
 ἐφιλοφρονεῖτο, διὰ τῆς τοιαύτης φιλανθρωπίας εἰς τὸ αὐτο- 5
 μολῆσαι προτρέπων, καὶ ἄλλως εἰς τὸν κατὰ Μαξίμου συν-
 οῖσοντάς οἱ πόλεμον. ὁ μὲν οὖν Πρόμωτος ἐπέμενε τῇ τῆς
 Θράκης ἐφεστῶς φυλακῇ καὶ πρὸς τὸν εἰρημένον πόλεμον ἐν
 παραβύστῳ γινόμενος εὐτρεπής· ἕτερον δέ τι παραπλήσιον ἐν
 τῷ αὐτῷ χρόνῳ συμβὰν ἄξιον ἀφηγησασθαι.

40. Πόλις ἔστιν ἐν τῇ κατὰ Θράκην Σκυθία Τομεῦς
 ὀνομαζομένη. τῶν ἐνιδρουμένων ταύτῃ στρατιωτῶν ἡγεῖτο
 Γερόντιος, ἀνὴρ καὶ θώμῃ σώματος καὶ μελέτῃ πρὸς πᾶσαν
 πολεμικὴν χρεῖαν ἀρκῶν. ἦσαν δὲ πρὸ ταύτης τῆς πόλεως 16
 ὑπὸ βασιλέως ἀριστίνδην ἐκστάντες βάρβαροι, τῇ τε τῶν σω-
 μάτων ἀνατρέχοντες εὐφυῖα καὶ ἀνδρεία πολὺ τῶν ἄλλων δια- 16
 2 φέροντες. οὗτοι καὶ σιτήσεων ὑπὲρ τοὺς στρατιώτας καὶ
 ἄλλων παρὰ βασιλέως ἠξιομένοι δωρεῶν οὐκ εὐνοία τὰς εἰς
 αὐτοὺς ἀμείβεσθαι διανοοῦντο τιμὰς ἀλλὰ τῇ εἰς τὸν ἄρχοντα 20
 ὑπεροψία καὶ τῇ περὶ τοὺς στρατιώτας καταφρονήσει. ταύτης 20
 αὐτῶν αἰσθανόμενος τῆς προαιρέσεως ὁ Γερόντιος, καὶ ὡς
 ἐγγχειρῆσαι διανοοῦνται τῇ πόλει καὶ συνταράξαι τὰ καθεστῶτα,
 κοινοῦται τῶν στρατιωτῶν τοῖς φρονήσει μάλιστα διαφέρου-
 σιν, ἐπέξελθεῖν τῇ τῶν βαρβάρων ἀσελγείᾳ καὶ ὕβρει βουλό-
 3 μενος. ὡς δὲ διὰ δειλίαν ἐώρα ὀκνοῦντας καὶ αὐτὸ τὸ κί- 21
 νημα τῶν βαρβάρων δεδιότας, ἀναλαβὼν τὰ ὄπλα καὶ τῶν
 ὑπασπιστῶν σφόδρα εὐαριθιμήτους παντὶ τῷ τῶν βαρβάρων
 ἀντετάττετο πλήθει, καὶ τὰς πύλας ἀναπειάσας ἀπήντα, τῶν
 στρατιωτῶν ἢ καθευδόντων ἔτι καὶ τῷ ὄκνῳ πεπεδημένων ἢ
 πρὸς τὸ τεῖχος ἀναδραμόντων καὶ τὰ γινόμενα θεωμένων. 30
 4 τοῖς δὲ βαρβάροις ἐπήγει γελᾶν τὴν τοῦ Γεροντίου παραφρο-

10. τῷ αὐτῷ 5, αὐτῷ τῶι V || 11. τομεῦς 5 (Τομεῦς Bekk), τομῆς V || 13. μελέτῃ accessit e V. lacunam post σώματος indicaverat iam Sylb || 15. ἐκστάντες V, ἐνστάντες 5. καταστάντες conieci || 16. ἀνδρεία scripsi, ἀνδρία V5 || πολὺ V et Sylb, πολλῇ apographa || 25. ἐώρα ὀκνοῦντας hiant. ὀκνοῦντας ἐώρα conieci || 25. 26. κίνημα] ὄνομα conieci. cf. III, 3, 2, Liban. t. I p. 593, 20 R. || 29. καὶ τῷ ὄκνῳ | ἢ τῷ ὄ. conieci

σύνην, καὶ θανατᾶν οἰόμενοι τὸν ἄνθρωπον ἐπέπεμπον αὐτῷ
 τοὺς ἐν ἑαυτοῖς ἀλκῇ διαφέροντας. ὃ δὲ τῷ πρῶτον ἐπελ-
 θόντι συμπλακεῖς καὶ τὴν ἀσπίδα συντόμως χειρίσας ἐμάχετο
 κρατερῶς, ἄχρις ὅτε τῶν ὑπασπιστῶν τις, ἰδὼν συμπεπλεγ-
 μένους αὐτοὺς ἀλλήλοις, ἀπέκοψε τῷ ξίφει τοῦ βαρβάρου τὸν
 ὦμον καὶ τοῦ ἵππου κατήγαγε. καταπλαγέντων δὲ τῶν βαρ- 5
 βάρων τὸ τοῦ ἀνδρὸς ἀνδρείου τε ἅμα καὶ θαρραλέον, ἅμα
 τε ὁ Γερόντιος ἄλλοις τῶν πολεμίων ἐπήει, καὶ θεωροῦντες
 οἱ ἐκ τοῦ τείχους τὰ πραττόμενα παρὰ τοῦ σφῶν στρατη-
 γοῦντος ἀνεμνήσθησαν τοῦ Ῥωμαίων ὀνόματος, καὶ ἐπέξελ-
 θόντες ἤδη καταπεπληγμένους τοὺς ἐμπесόντας κατέσφαξαν·
 τοὺς δὲ ἀποδράντας ἐδέχετο παρὰ Χριστιανῶν τιμώμενον
 οἰκοδόμημα, νομιζόμενον ἄσυλον. ὁ μὲν οὖν Γερόντιος τῶν 6
 ἐπηρητημένων τὴν Σκυθίαν ἐλευθερώσας κινδύνων, καὶ τῶν
 ἐπαναστάντων αὐτῇ βαρβάρων ἀνδρείας ὑπερβολῇ καὶ μεγαλο-
 ψυχία κρατήσας, τὰς παρὰ τοῦ βασιλεύοντος ἀμοιβὰς προσ-
 εδέχετο· Θεοδόσιος δὲ ὁ βασιλεὺς οὐ μετρίως ἀγανακτήσας
 ὅτι βάρβαροι τῶσαύτης ἠξιοῦμενοι παρ' αὐτοῦ τιμῆς ἀνῆρέ-
 θησαν, εἰ καὶ τοῖς πράγμασιν ἔτυχον λυμηνάμενοι, συναρπά-
 ζει τε τὸν Γερόντιον παραχορήμα καὶ λόγον τῆς ὑπὲρ Ῥω-
 μαίων ἀριστείας ἀπήτει. τοῦ δὲ καὶ τὴν κατὰ Ῥωμαίων 7
 αὐτῶν ἐπανάστασιν ἐπελέγχοντος, διεξιόντος τε τὰς ἀρπαγὰς
 καὶ τὴν τῶν οἰκητόρων ἀπώλειαν, τούτων μὲν οὐδενὶ προσ-
 εἶχεν ὁ βασιλεὺς, ἐνίστατο δὲ τῷ μὴ διὰ τὸ κοινῇ λυσιτελὲς
 25 ἀλλ' ἐπιθυμία τῶν παρὰ βασιλέως αὐτοῖς δεδορημένων, ὡς
 ἂν μὴ ἐλεγχθεῖν ταῦτα κερδάνας, ἐκποδῶν αὐτοὺς ἐθελῆσαι
 ποιῆσαι. τοῦ δὲ καὶ ταῦτα τῷ δημοσίῳ λέγοντος πεπομφέναι 8
 μετὰ τὴν ἐκείνων ἀναίρεσιν (ἦν δὲ περιανχένια χρυσᾶ παρὰ
 βασιλέως αὐτοῖς δεδομένα πρὸς κόσμον), μόλις ἦν εἶχε δια-
 30 νείμας τοῖς εὐνούχοις οὐσίαν οἷός τε γέγονε τῶν περιεστῶ-

1. θανατοῖ/ν ('ex θανατᾶν ut vid.' Mau) V || ἐπέπεμπον V, et
 sic conī. Bekk, ἐπεμπον s || 2. ἐν αὐτοῖς conīeci || 3. συντόμως] συν-
 τόνως conīeci || 7. θαρράλέον V || 8. 9. θεωροῦντες οἱ ἐκ] οἱ θ. ἐκ conīeci
 11. καταπεπλεγμένους V, corr. Syll. malim tamen καταπεπληγμένοις
 ἐμπесόντας V, ἐκπεσόντας s || 12. τιμώμενον ex τιμωμένων V || 13. οἰκο-
 δόμ^{ια}, μα α m. 1, V || 15. ἀνδρείας scripsi, ἀνδρίας Vs || 22. ἐπελέγχοντος
 V, ἀπελ. s

των ἐξαιρεθῆναι κινδύνων, ἄξια τῆς εἰς Ῥωμαίους εὐνοίας ἐκτίσας τὰ ἐπίχειρα.

41. Τῶν δὲ ὑπὸ τὴν Θεοδοσίου βασιλείαν οὕτω διεφθαρμένων, καὶ σπουδαίου μὲν οὐδενὸς εἰς ἀρετὴν φέροντος ἐπαίνουμένου, παντὸς δὲ τρυφῆς καὶ ἀκολασίας εἶδους κατὰ πῆχυν (τὸ λεγόμενον) ἐφ' ἐκάστης ἐπιδιδόντος, οἱ τὴν ἐν Συρία μεγάλην Ἀντιόχειαν οἰκοῦντες, οὐ φέροντες τὴν ἐπὶ τοῖς δημοσίοις φόροις ὁσημέραι παρὰ τῶν πρακτόρων ἐπινοουμένην προσθήκην, εἰς στάσιν ἀνέστησαν, καὶ τοὺς ἀνδριάντας αὐτοῦ τε τοῦ βασιλέως καὶ τῆς τούτῳ συνοικουμένης αἰσχροῦς καθελόντες φωνὰς ἀφῆκαν τῶν μὲν πραττομένων οὐκ ἀναξίας, οὐκ ἔξω μέντοι στωμυλίας καὶ τῆς συνήθους αὐτοῖς ἀστειότητος. ἐπεὶ δὲ τοῖς παρ' αὐτῶν γεγενημένοις ὁ βασιλεὺς κινηθεὶς ἠπεῖλει τῷ πταίσματι δίκην ἀξίαν ἐπιθεῖναι, δέει τῆς βασιλέως ὀργῆς ἐδόκει τῇ βουλῇ πρόσβεις ἐκπέμπειν, ὑπὲρ ὧν ὁ δῆμος ἔπραξεν ἀπολογησομένους. αἰροῦνται τοῖνυν Λιβάνιον τε τὸν σοφιστὴν, οὗ τὸ κλέος ἐκ τῶν καταλελειμμένων ὑπ' αὐτοῦ κηρύττεται λόγων, καὶ Ἰλάριον γένους τε λαμπρότητι καὶ παντὶ παιδείας εἶδει προήγοντα. καὶ ὁ μὲν σοφιστὴς τὸν περὶ τῆς στάσεως αὐτῷ τε βασιλεῖ καὶ τῇ γερουσίᾳ λόγον εἰπὼν ἴσχυσε τὸν βασιλέα μεταστῆσαι τῆς κατὰ Ἀντιοχείων ὀργῆς, ὥστε ἀμέλει τούτῳ καὶ τὸν περὶ τῶν διαλλαγῶν ἐπιθεῖναι, τελέως τοῦ βασιλέως τὸ πρὸς τὴν πόλιν ἔχθος ἀποθεμένον. Ἰλάριος δὲ διὰ τὸ μέγεθος τῆς ἀρετῆς ἐπαίνων ἀξιοθεὶς ἄρχειν παρὰ βασιλέως ἐτάττετο Παλαιστίνης ἀπάσης.

1. τῆς 5, τ//ίς (ex τοῖς) V || 4. φέροντος] cf. Wyttenbach ad Eun. p. 141 || 5. 6. κατὰ πῆχυν] cf. Eun. p. 53 Boiss.: πῆχεσι δὲ ἐπὶ πάσαν σοφίαν ἀξόμιμος || 10. αὐτοῦ ex αὐτοῦ// V || 13. παρ' αὐτῶν 5, παρ' αὐτῷ (sine spir.) V || 14. ἐπιθῆναι V || 16. αἰροῦνται] ex Libanii orationis (t. I p. 626 sq. R.), quae speciem precum apud Theodosium imp. factarum prae se fert, conformatione errorem, sive Eunapii sive Zosimi ipsius, recte repetit Sievers 'Leben d. Libanius' p. 185. Hilarium tamen — pro quo Caesarium cum Hugio 'Stud. aus d. class. Alterth.' I (Frib. 1881) p. 170, 4 reponere non licet — unde huc venerit plane latet || 22. ὥστε (sine acc.) ex ὡς τὰ V || τὸν περὶ τ. δ.] Liban. t. I p. 653 sq. R. || 25. ἐτάττετο V || 26. ἀπάσης] at cf. P. de Rohden 'de Palaestina et Arabia' diss. Berol. 1885) p. 22 sq. 48

42. Τῶν δὲ κατὰ τὴν ἐφάν καὶ Θράκην καὶ Ἰλλυριῶν
 ὄντων ἐν τούτοις, Μάξιμος οὐ κατὰ τὴν ἀξίαν οἰόμενος αὐτῶ
 τὰ πράγματα φέρεσθαι μόνων ἄρχοντι τῶν ὑπὸ Γρατιανῶ
 πρότερον τεταγμένων ἐθνῶν, διανοεῖτο παραλῦσαι τὸν νέον
 5 Βαλεντινιανὸν τῆς βασιλείας, εἰ μὲν δύναιτο, πάσης, εἰ δὲ
 τούτου διαμάρτοι, μέρος γοῦν αὐτῆς, ὅσον ἂν οἶός τε γένοιτο,
 οἰκειώσασθαι. καὶ ταύτῃ κεκρατημένος τῇ γνώμῃ διαβῆναι 2
 τὰς Ἄλπεις καὶ ἐπὶ τὴν Ἰταλίαν χωρῆσαι παρεσκευάζετο. θεω-
 ρῶν δὲ ὡς διὰ στενῆς ὁδοῦ καὶ τραχυτάτων καὶ ἀβάτων ὁρῶν
 10 ἀνάγκη ποιήσασθαι τὴν ὁδοιπορίαν, διαδέχεται δὲ ταῦτα τέλ-
 ματα καὶ ἔλη, ὁδοιπόροις σχολαίτερον διουσίην, οὐχ ὅτι στρα-
 τιᾷ τοσαύτῃ διέξοδον ἐνδιδόντα, τὸ πρακτέον εἰς ἀμείνονα
 βουλὴν ἀντιτίθετο. τοῦ δὲ Βαλεντινιανοῦ πρεσβείας ἐκ τῆς 3
 Ἀκυληίας χρωμένον καὶ περὶ βεβαιωτέρας εἰρήνης ἀσφάλειαν
 15 αὐτῶ δουθῆναι παρακαλοῦντος, ἐτίθετο ταῖς αἰτήσεσι Μάξιμος,
 δεῖσθαι τούτου καὶ αὐτὸς ὅτι μάλιστα ποιούμενος. πέμπει
 οὖν Δομνῖνον ἐπὶ τούτῳ Οὐαλεντινιανός, Σύρον μὲν ὄντα
 τὸ γένος, ἐκ δὲ τοῦ βελτίονος αὐτῶ γνώριμον ὄντα· παρα- 4
 δυναστεύων γὰρ αὐτῶ πίστει καὶ πραγμάτων ἐμπειρίᾳ προ-
 20 ἔχειν τῶν ἄλλων ἐδόκει· καὶ ἄλλως ὅσα ὁ βασιλεὺς οὐδενὸς
 εἰδότος ἄλλου πράττειν ἐβούλετο, τούτῳ κατ' ἐξαιρετον ἐγνώ-
 κει θαρρεῖν. ἐλθὼν οὖν ὡς τὸν Μάξιμον ὁ Δομνῖνος, καὶ
 ὅσα τῆς πρεσβείας ἦν ἀπαγγελίας, ἠξιοῦτο θεραπείας καὶ
 φιλοφροσύνης παντοίας· τιμῆς τε γὰρ αὐτὸν ὁ Μάξιμος ὑπερ-
 25 βαλλούσης ἠξίου, καὶ ὄγκῳ δωρεῶν ἐπλήρου τοσοῦτον ὥστε
 Δομνῖνον μηδένα τοιοῦτον ἔσεσθαι τῷ βασιλεῖ Οὐαλεντι-
 νιανῶ φίλον ὑπονοῆσαι. τοσοῦτον δὲ ἰσχυσεν ὁ Μάξιμος τὸν 5
 Δομνῖνον παραγαγεῖν ὥστε καὶ μέρος ἧς εἶχε στρατιᾶς συμ-
 παραπέμψαι, συνοῖσον εἰς ἐπικουρίαν τῷ βασιλεῖ κατὰ τῶν

1. Ἰλλυριῶν Bekk, Ἰλλυρι /// (ὦν eras.) V, Ἰλλυριῶν apographa
 5. Οὐαλ. Bekk || 6. τούτου Syll, τοῦτο V || 10. 11. τέλματα καὶ ἔλη (ἔλη
 V) ὁδοιπόροις ne hiarent distinctione cavi. fort. tamen ἔλη καὶ τέλ-
 ματα ὁδ. scribendum || 13. δὲ V et Syll, om. apographa || Οὐαλ. Bekk
 14. βεβαιωτέρας V || 16. δεῖσθαι τούτου V, δεῖξαι τοῦτο s || 21. ἄλλου]
 ἄλλου / V || 25. ὄγκῳ V, ὄγκον s || ἐπλήρου] an ἐπτέρον (: 'erexit')?
 τοσοῦτον V, τοσοῦτου vel τοσοῦτων conl. Syll. τοσοῦτον scripsit Bekk.
 τοσοῦτον ὥστε frequentat Zosimus. cf. Eun. p. 30 Boiss.: κατεκράτει
 τῷ λόγῳ τοσοῦτον ὥστε || 27. ἰσχυσεν V, ἰσχυεν s

ἐπικειμένων τοῖς ὑπ' αὐτὸν Παίοσι βαρβάρων. ἐπὶ τούτοις ἀναχωρήσαντος τοῦ Δομνίνου, καὶ ὠραζομένου τῷ πλήθει καὶ μεγέθει τῶν δωρεῶν καὶ τῇ τῶν δεδομένων αὐτῷ συμμάχων δορυφορία, τὴν ἀπὸ τῶν Ἄλπεων φέρουσιν ἐπὶ τὴν Ἰταλίαν 6 ὁδὸν ἔλαθε τῷ Μαξίμῳ ῥάονα καταστήσας. ὅπερ ὁ Μάξιμος 5 προϋδόμενος, καὶ ἐπὶ τούτῳ πάντα κατασκευάσας, ἐπηκολούθησε πανστρατιᾷ, μεθ' ἡσυχίας προπέμψας κατὰ τὴν ὁδὸν φύλακας, οἱ πᾶσαν ἐποιοῦντο φροντίδα τοῦ μηδένα παραδραμόντα τὴν ἐπὶ τὴν Ἰταλίαν Μαξίμον διάβασιν τοῖς ἀμφὶ Δομνίνον ἀγγεῖλαι. καὶ ἦν ἡ τοιαύτη φυλακὴ λίαν εὐκολος· 10 οὐδὲ γὰρ ἦν οἶόν τε λαθεῖν τοὺς διὰ τοῦ στενωτάτου τῶν Ἄλπεων ἰόντας. ὅτε τοίνυν ἔγνω τοὺς ἀμφὶ τὸν Δομνίνον τὰ στενώτατα τῶν Ἄλπεων καὶ τὰ τῶν ὄρων ἄβατα διελθόντας, ἤδη δὲ καὶ τὰ μετὰ τὰς Ἄλπει, ὅσα ἦν ἐλώδη καὶ δυσχέρειαν ἐμποιοῦντα στρατοπέδῳ πολέμιον στίφος ἐναντιωσό- 15 μενον ἐν δυσχωρίαις εὐρήσειν ἐλπίζοντι, τότε δὴ σὺν παντὶ τάχει τὴν Ἰταλίαν, οὐδενὸς ἐμποδῶν ὄντος, καταλαβὼν τῇ Ἀκυλῆϊ προσάγει.

43. Οὐαλεντινιανῷ δὲ τῷ αἰφνιδίῳ καὶ παρὰ πᾶσαν ἐλπίδα καταπλεγέντος, δέος εἰσῆει τοὺς ἀμφ' αὐτὸν μὴ καὶ 20 ζωγρίαν ἐλὼν ὁ Μάξιμος διαχρήσεται. τότε δὴ νεῶς ἐπιβὰς ἐπὶ τὴν Θεσσαλονίκην ἀπῆρε. συναπέπλει δὲ αὐτῷ καὶ ἡ μήτηρ Ἰουστίνα, Μαγνητίῳ μὲν, ὡς εἰρηταί μοι, πρότερον συνοικήσασα, μετὰ δὲ τὴν ἐκείνου καθαιρέσειν Οὐαλεντινιανῷ τῷ βασιλεῖ διὰ κάλλους ὑπερβολὴν συναφθεῖσα, 25 καὶ τὴν θυγατέρα Γάλλαν ἐπαγομένη. διαπλεύσαντες δὴ τὰ τσαῦτα πελάγη καὶ τῇ Θεσσαλονίκῃ προσορμισθέντες πρεσβείᾳ πρὸς Θεοδοσίον ἐχρῶντο τὸν βασιλέα, νῦν γοῦν αὐτὸν τῇ κατὰ παντὸς τοῦ Οὐαλεντινιανῷ γένους ἀσελγείᾳ τιμωρῆσαι παρακαλοῦντες. ὁ δὲ καὶ πρὸς αὐτὴν τὴν ἀκοὴν 30

4. Ἰταλίαν Bekk, ἰδίαν V || 6. προϋδόμενος Bekk, προειδ. V || 7. πανστρατιᾷ V || 14. ἐλώδη V || 16. οὐχ εὐρήσειν ἐλπίζων τι edidit Syll || 19. οὐαλεντινιανῷ V, corr. s || 20. καταπλεγέντος Syll, καταστάτης V. fort. tamen aliud latet, velut καταστρατηγηθέντος (cf. Krebs 'Rection der Casus' Ratisb. 1885 p. 25 sq.) || 22. Θεσσαλονίκην, ο radendo ex ω V || 23. Ιουστίνα V et Bekk, Ιουστίνα apographa. cf. Wannowski 'antiq. Rom.' p. 101 || εἰρηταί μοι] c. 19, 1 || 26. δὴ V, δὲ s

ἐκπλαγεῖς λήθην μὲν τινα τῆς ἄγαν ἐποιεῖτο τρυφῆς καὶ τῆ
 περὶ τὰς ἡδονὰς ἐνεδίδον μανία, βουλήs δὲ προτεθείσης ἐδόκει
 τὴν Θεσσαλονίκην αὐτὸν ἅμα τισὶ τῶν ἀπὸ τῆς γερουσίας
 καταλαβεῖν. οὗ δὴ γενομένου τελεία περὶ τοῦ πρακτέου προ- 3
 5 ἐτίθετο γνώμη, καὶ κοινῶ δόγματι συνεδόκει τοῖς Μαξίμῳ
 πεπλημμελημένοις ἐπεξελεθῆναι· μὴ γὰρ εἶναι βιωτὸν ἀνθρώπῳ
 Γρατιανὸν μὲν ἀνελόντι καὶ τὴν βασιλείαν οἰκειωσαμένῳ τὴν
 τούτου, καὶ ἐπειδὴ τοῦτο προεχώρησεν, ὁδῶ προελθόντι καὶ
 τῆς λελειμμένης ἀρχῆς τὸν ἀδελφὸν τὸν ἐκείνου παρελομένῳ.
 10 (44) τούτοις δυσαρεστήσας ὁ Θεοδοσίος διὰ τε τὴν ἔμφυτον
 μαλακίαν καὶ τὴν τῆς προλαβούσης διαίτης ἐκμέλειαν ὤκνει
 πρὸς τὸν πόλεμον, τὰ ἐκ τῶν ἐμφυλίων κακὰ φέρων εἰς
 μέσον, καὶ ὡς ἀνάγκη πᾶσα τὰ κοινὰ πλήττεσθαι καιρίαις
 πληγαῖς ἀμφοτέρωθεν· ὅθεν ἔφασκε δεῖν πρότερον διακηρυ-
 15 κεύεσθαι, καὶ εἰ μὲν ἔλοιτο Βαλεντινιανῶ Μαξίμος ἀποδοῦναι
 τὴν βασιλείαν καὶ ἄγειν τὴν ἡσύχίαν, κατὰ τὸ πρότερον
 σχῆμα τὴν ἀρχὴν εἰς ἅπαντας διηρησθαι, πλεονεξία δὲ κρατού-
 20 μενον αὐτὸν καταπολεμήσειν ἀπροφασίστως. τούτοις ἀντι-
 φθέγγεσθαι μὲν οὐδεὶς τῶν ἀπὸ τῆς γερουσίας ἐθάραει, δο-
 25 κοῦσί πως κοινῇ τῇ πολιτείᾳ λυσιτελεῖν· Ἰουστῖνα δὲ οὔτε
 πραγμάτων ἄπειρος οὔσα οὔτε πρὸς τὴν τοῦ συμφέροντος
 εὔρεσιν ἄπορος, ἐπισταμένη τὸ Θεοδοσίου περὶ τὰς ἐρωτικάs
 ἐπιθυμίας ἐπιρροεπές, ἐφιστᾶ τε τὴν θυγατέρα Γάλλαν ἐξαισίῳ
 διαπρέπουσαν κάλλει, καὶ τῶν γονάτων ἐπιλαβομένη τοῦ
 25 βασιλέως ἰκέτευε μῆτε τὸν Γρατιανοῦ τοῦ δεδωκότος οἱ τὴν
 βασιλείαν θάνατον περιδεῖν ἀτιμώρητον, μῆτε σφᾶs εἰκῆ
 κειμένους εἶσαι, πάσης ἐκπεπτωκότας ἐλπίδος. καὶ ταῦτα 3
 λέγουσα τὴν κόρην ὀδυρομένην ἐδείκνυ καὶ τὴν ἑαυτῆς ἀπο-
 κλαίουσαν τύχην. τούτων ἀκούσας ὁ Θεοδοσίος, καὶ ἅμα τῇ
 30 θεᾷ τοῦ τῆς κόρης κάλλους ἀλούς, παρέφαινε μὲν καὶ τῶ
 βλέμματι τὴν ἐπὶ τῶ κάλλει τῆς κόρης πληγὴν, ἀνεβάλλετο
 δὲ τὸ πρακτέον, χρηστὰς ἔχειν αὐταῖs ὑποφαίνων ἐλπίδας.
 ὡs δὲ πλέον ὑπεσμύχετο τῇ τῆς κόρης ἐπιθυμίᾳ, τὴν Ἰουστῖναν

8. προελθόντι, θόντι a m. 2 in ras. totidem fere litt. V || 9. τὸν
 ἐκείνον V, ἐκείνον s || 10. τούτοις V², τούτο// V¹ || 11. ὤκνει Bekk, ὀκνεῖ
 V || 12. κακὰ φέρων s, καταφέρων V || 15. Οὐαλ. Bekk || 16. καὶ sup.
 scr. V² || 22. ἐρωτικάs, ἐ in ras. V || 25. οἱ s, σοι V, quod reciperem si
 ἡμᾶs nec vero σφᾶs sequeretur || 33. ὑπεσμύχετο Hemsterhus. (cf. Steph.

μετελθὼν ἤτει τὴν θυγατέρα πρὸς γάμον οἷα Πλακίλλης τῆς
 4 πρότερον αὐτῷ γημαμένης ἀπαλλαγείσης. οὐκ ἄλλως δὲ ἔφασκε
 δώσειν, εἰ μὴ τὸν κατὰ Μαξίμου πόλεμον ἀράμενος τῇ τε
 Γρατιανοῦ τιμωρήσειεν ἀναιρέσει καὶ Οὐαλεντινιανῷ πάλιν
 ἀποδοίη τὴν τοῦ πατρὸς βασιλείαν. ἐπὶ τούτοις ἔτυχε τε τοῦ 5
 γάμου καὶ ταῖς τοῦ πολέμου παρασκευαῖς ὅλον ἑαυτὸν ἐν-
 εδίδου, καὶ συναυνοῦμενος ὑπὸ τῆς γυναικὸς τό τε στρατιω-
 τικὸν ἐφιλοφρονεῖτο σιτήσεων ἐπιδόσει, καὶ τὴν ἄλλην ἐκ-
 μέλειαν ὑπὸ τῆς χρείας ἀναγκασόμενος ἐπηνώρθου, διαθεῖναι
 τε τὰ μετὰ τὴν ἀποδημίαν τὴν αὐτοῦ δεησόμενα προνοίας 10
 ἐγνώκει.

45. Διὰ τοῦτο, ἐπειδὴ Κυνήγιος ὁ τῆς αὐλῆς ὑπαρχος
 ἐπανιῶν ἐξ Αἰγύπτου κατὰ τὴν ὁδοιπορίαν ἔτυχε τεθνεώς,
 ὅν τινα δέοι προστήσασθαι τῆς αὐλῆς ὑπαρχον ἀνεξήτει, καὶ
 πολλοὺς πολλάκις ἀνασκοπήσας εὔρε τελευταῖον ἄνδρα πρὸς 15
 τοῦτο ἀρομόδιον. μετακαλέσας τοίνυν ἐκ τῆς Λυκίας Τατιανόν,
 ἣδη μὲν ἄλλας ἐπὶ Οὐάλεντος ἐγκεχειρισμένον ἀρχάς, ἄνδρα
 δὲ ἐν πᾶσι σπουδαῖον, ἀναδεικνύει τῆς αὐλῆς ὑπαρχον ἐν τῇ
 πατρίδι, καὶ τὰ τῆς ἀρχῆς σύμβολα πέμψας αὐτῷ τὸν παῖδα
 2 τὸν αὐτοῦ Πρόκλον τῆς πόλεως ὑπαρχον κατέστησεν. ἀλλ' 20
 ἐν τούτῳ μὲν εὖ διεγέμετο, τὰς μεγίστας ἀρχὰς ἀνδράσι
 τοιούτοις ἐκδεδωκώς οἳ καὶ παρὰ τὴν βασιλέως ἀποδημίαν
 τὰ τῶν ὑπηκόων ἄριστα δυνήθονται διαθεῖναι· τοῖς δὲ στρατι-
 ωταῖς, ἰπευῦσι μὲν Πρόμωτον, πεξοῖς δὲ Τιμάσιον ἐπέστησεν.

Theo. s. v.), ἐπεσμήχετο V s || 1. Πλακίλλης] Eckhel d. n. t. VIII p. 164
 2. ἀπαλα^λγείσης, λ a m. 1, V || 3. πόλεμον accessit e V. desideravit iam
 Syllb || 7. 8. στρατιωτικὸν ex -κῶν V¹ || 9. 10. ἐπηνώρθου διαθῆναι τε V
 10. τὰ Bekk, καὶ V || 15. τελευταῖον V, τὸ τελ. s || 16. τοῦτο s, τὸ V
 Λυκίας de Reitemeieri coniectura scripsi, ἀλυκίας V, ἀκλυκίας s. cf.
 Gothofredus ad cod. Theod. t. III p. 304 et Sievers 'Leben des Li-
 banius' p. 266 || 17. ἄλλας] cf. Seeck ap. Kaibelium ep. Gr. 919 p. 378 |
^{νε}
 ἐγγχειρισμένον, κε a m. 2, V || 18. ἀναδεικνύει] immo ἀναδεικνύσει || 18.
 19. ἐν τῇ πατρίδι verba, in quibus offenderam, Mommsen ita explicat
 ut Tatianus, dum Theodosius abest, praefecturae sedem non Cpli
 habeat sed ἐν τῇ πατρίδι, i. e. in Lycia. ita intellegi etiam incredi-
 bile odium quo non solum Tatianus ipse sed etiam Lycia apud Cpli-
 tanos flagraverint, accedente praesertim Proculo, praefecto urbi, Lycio
 et ipso || 20. κατέστησεν V², κατ//στησ//// V¹ || 22. βασιλέως V, τοῦ βασ. s |
 23. διαθῆναι V

ἐπεὶ δὲ πρὸς τὴν ἔξοδον οὐδὲν ἔλλείπειν ἐδόκει, λόγος ἐν-³
 ἔπεσε ταῖς βασιλείωσ ἀκοαῖς ὡς οἱ τοῖς Ῥωμαίοις τέλεισιν
 ἀναμιμνήμενοι βάρβαροι δωρεῶν ὑποσχέσει μεγάλων παρὰ
 Μαξίμου περὶ προδοσίας ἐδέξαντο λόγους, αἰσθόμενοι δὲ ὡς
⁵ περιψυστον γέγονε, περὶ τὰ τέλματα καὶ τὰς ἐν Μακεδονίᾳ
 λίμνας συνέφυγον, τοῖς αὐτόθι δάσεισιν ἑαυτοὺς ἀποκρύπτου-
 τες· ἐν οἷς διωκόμενοι καὶ διὰ πάσης ἀναζητούμενοι μηχανῆς
 κατὰ τὸ πολὺ διεφθάρησαν μέρος, ὥστε τὸν βασιλέα τούτου
 τοῦ δέουσ ἀπαλλαγέντα σπουδῇ πάση καὶ πανστρατιᾷ κατὰ
¹⁰ Μαξίμου χωρῆσαι. Ἰουστίναν μὲν οὖν ἅμα τῷ παιδὶ καὶ τῇ⁴
 θυγατρὶ ναυσὶν ἐμβαλὼν καὶ τοῖς ἀσφαλῶσ παραπέμπουσι
 παραδοὺς εἰς τὴν Ῥώμην ἐξέπεμπεν (ἐπεπιστεύκει γὰρ ὡς
 ἀσμενέστατα Ῥωμαῖοι δέξονται τούτους, ἀλλοτριούμενοι Μαξί-
 μου ταῖς γνώμαισ), αὐτὸς δὲ ἅμα τῷ στρατῷ διὰ Παιονίας
¹⁵ τῆσ ἄνω καὶ τῶν Ἀπεννίνων ὄρων ἐπὶ τὴν Ἀκυληϊάν αὐτὴν
 ἐλάσαι διενοεῖτο καὶ ἐπελθεῖν ἀπαρασκευῷ τῷ πολεμῷ.

46. Ταύτῃ τῇ πορείᾳ χρωμένου τοῦ Θεοδοσίου, κνθό-
 μενος Μάξιμος ὡς ἡ Οὐαλεντινιανουῦ μήτηρ ἅμα τοῖς παισὶ
 διαβαίνειν μέλλοι τὸν Ἰόνιον κόλπον, ταχυναυτοῦντα πλοῖα
²⁰ συναγαγὼν καὶ Ἀνδραγαθίῳ παραδοὺς ἐπὶ τὴν τούτων ἔστειλλε
 θήραν. ὃ δὲ περιπλεύσας ἀπανταχοῦ καὶ τῆσ πείρασ δια-
 μαρτῶν (ἐφθῆσαν γὰρ ἐκεῖνοι τὸν Ἰόνιον περαιοθῆναι πορθ-
 μόν), δύναμιν ἀρκοῦσαν συναγαγὼν πάντα περιέπλει τὰ ἐκεῖσε,
 ναυτικῇ δυνάμει Θεοδοσίον οἰόμενος ἐπιθήσεσθαι. ὄντος δὲ²
²⁵ ἐν τούτοις Ἀνδραγαθίου, διελθὼν Παιονίαν καὶ τὰς ἐν τοῖς
 Ἀπεννίνοις ὕρεσι πύλασ ὁ Θεοδόσιος ἀπροσδοκῆτοις ἅμα καὶ
 ἀφυλάκτοις οὔσι τοῖς ἀμφὶ τὸν Μάξιμον ἐπιτίθεται. μέρους
 δὲ τινος τοῦ στρατοπέδου σὺν ὀξυτάτῃ ὄρμῃ τοῖς τῆσ Ἀκυ-
 ληϊάσ τείχεσι προσπεσόντος καὶ βιασαμένου τὴν διὰ τῶν
³⁰ πυλῶν εἴσοδον (ἀντιστῆναι γὰρ αὐτοῖς οὐχ οἰοί τε γεγόνασιν
 οἱ φυλάττοντες ὄντες ὀλίγοι) Μάξιμος μὲν ἐκ τοῦ βασιλείου

2. ὡς οἱ V², ὅσοι V¹ || τέλεισιν V², ἔλεισιν V¹ || 4. αἰσθόμενοι V²,
 -νο// V¹ || 5. περὶ] ἐπὶ coni. Bekk. at cf. III, 10, 3. ad ipsam rem
 referunt Eun. fr. 58, nescio an falso || 6. δάσεισιν V², δά//// (4—5 litt.
 cr.) V¹ || 9. πανστρατιᾷ V || 10. Ἰουστίναν (hoc acc.), σι ex corr. m. 1,
 V || 11. παραπέμπουσι s. malim παραπέμψουσι || 17. τοῦ Θεοδοσίου V,
 Θεοδ. s || 18. παισὶν s || 23. συναγαγὼν s, συνάγων V || 27. οὔσι ac-
 cessit e V

κατήγετο θρόνον, χρήματα διανέμειν τοῖς ὑπ' αὐτὸν στρατιώ-
 ταις ἀρξάμενος, γυμνωθεὶς δὲ τοῦ βασιλικοῦ σχήματος Θεο-
 3 δοσίῳ προσήγετο. ὃ δὲ βραχέα τῶν κατὰ τῆς πολιτείας αὐτῷ
 πεπλημμελημένων ἐν ὄνειδους μέρει διεξελθὼν τῷ δημίῳ
 παρέδωκε, τὴν ὀφειλομένην ἐκτίσοντα δίκην. Μαξίμῳ μὲν 5
 οὖν τοῦτο τοῦ βίου καὶ τῆς τυραννίδος ἐγένετο τέλος, ἅμα
 τῷ κατὰ Οὐαλεντινιανοῦ προτεροῦματι πᾶσαν ἔξεν ἀκουτιλ
 τῶν Ῥωμαίων ἀρχὴν ὄνειροπολήσαντι· (47) Θεοδόσιος δὲ ὁ
 βασιλεὺς ἀκηκοὺς ὅτι διαβαίνων τὰς Ἄλπεις ὁ Μάξιμος Βί-
 κτορα τὸν υἱὸν ἀπέλιπεν αὐτόθι τῇ τοῦ Καίσαρος ἀξία τετιμη- 10
 μένον, Ἀρβογάστην ἔστειλε παραχοῆμα τὸν στρατηγόν, ὃς
 παρέλυσέ τε τῆς ἀρχῆς καὶ ἀπέκτεινε τὸ μειράκιον. τούτων
 ἀπαγγελθέντων Ἀνδραγαθίῳ τὰ περὶ τὸν Ἴόνιον διερευνω-
 μένῳ πορθμόν, ὅτι μυρίοις περιπεσεῖται κακοῖς ἐπιστάμενος,
 οὐκ ἀναμείνας τοὺς ἐπιθησομένους αὐτὸς ἑαυτῷ τὴν τιμω- 15
 ρίαν ἐπέθηκεν, καθεὶς εἰς τὴν θάλασσαν τὸ σῶμα καὶ ταύτη
 μᾶλλον ἐκδοῦναι τὰ καθ' ἑαυτὸν ἢ τοῖς ἐχθίστοις ἐλόμενος.

2 Τὴν μὲν οὖν βασιλείαν Θεοδόσιος πᾶσαν Οὐαλεντινιανῷ
 παρέδωκεν, ὅσῃν ἔτυχεν ἔχων ὁ τούτου πατήρ, καὶ τοῦτο
 περὶ τοὺς εὐεργέτας καθῆκον ἔδοξεν εἶναι· τῶν δὲ ὑπὸ Μαξίμῳ 20
 στρατευσαμένων ὅσον ἦν ἐπίλεκτον μετὰ τῶν οἰκείων ἀνα-
 λαβῶν, ἀφῆκε μὲν ἐκεῖνον τὰ περὶ τὴν Ἰταλίαν καὶ Κελτοὺς
 καὶ ὅσα τῆς ἐπικρατείας ἦν τῆς αὐτοῦ διαθήσοντα. συνῆν
 δὲ καὶ ἡ μήτηρ αὐτῷ, τὸ ἐλλεῖπον ἐν φρονήσει διὰ τὸ νέον
 τῆς ἡλικίας, καθ' ὅσον γυναικὶ δυνατὸν ἦν, ἐκπληροῦσα. 25

48. Αὐτὸς δὲ εἰς τὴν Θεσσαλονίκην ἐπανελθὼν οὐ τὴν
 τυχοῦσαν εὗρεν ἐν τοῖς Μακεδόνων πράγμασι ταραχήν. ὅσοι
 γὰρ τῶν βαρβάρων ἐν τοῖς ἔλεσι καὶ ταῖς περὶ τὰς λίμνας
 ὕλαις ἑαυτοὺς ἀποκρύψαντες ἐκ τῆς προτέρας τῶν Ῥωμαίων
 ἐφόδου περιεσώθησαν, τῆς περὶ τὸν ἐμφύλιον πόλεμον ἀσχο- 30
 λίας Θεοδοσίου τοῦ βασιλέως λαβόμενοι τὰ Μακεδόνων καὶ
 2 Θεσσαλῶν ἐλήζοντο, μηδενὸς αὐτοῖς ἐναντιωθέντος. ἐπεὶ δὲ

1. θρόνον Sylb, θρόνον οὐ (οὐ V²) V || 4. πεπλημμένων V, corr. s
 δήμῳ, i a m. 2, V || 8. τῶν] τὴν coni. Bekk || 9. 10. βίκτορα V, βίκτωρα
 s || 10. Καίσαρος] immo Augusti. Eckhel t. VIII p. 166 || 18. Θεο-
 δόσιος accessit e V || 19. τουτο ex τούτου V || 23. αὐτοῦ] Γρατιανοῦ
 conieci || 26 sq. quo negligentius priora eaque satis gravia narravit eo
 diligentius rem levem persequitur scriptor || 28. ἔλεσι V², ἔλεσι V¹

τὰ τῆς νίκης αὐτοῖς καὶ τῆς ἐπανόδου τοῦ βασιλέως ἠγγέλθη,
 τοῖς ἔλεσιν αὐθις ἑαυτοὺς ἐναπέκρουσαν, αὐτόθεν τε λαθραίως
 ἐπανιστάμενοι, τὰ ἐν ποσὶ τε ἄγοντες καὶ φέροντες, ἡμέρας
 ἐπιφαινομένης ἐπὶ τοὺς συνήθεις τόπους ἐχώρουν, ὥστε
 5 περιῆν τῷ βασιλεῖ λογιζέσθαι φάσματα μᾶλλον ἢ ἀνθρώπους
 εἶναι τοὺς ἐπιόντας. ἀπορῶν τοίνυν ἐκοινώσατο μὲν οὐδενὶ 3
 τὸ πρακτέον, ἀναλαβὼν δὲ ἄχρι πέντε ἱππέων τὸν ἀριθμὸν,
 καὶ ἐκάστῳ τρεῖς ἵππους ἢ τέσσαρας ἔλκειν ἀπὸ ῥυτῆρος
 εἰπὼν, ὥστε ἐπειδὴν ὁ τὸν ἱππέα φέρων ἵππος ἀπείποι τῷ
 10 πόνῳ, μεταβαίνειν ἐπὶ τὸν ἕτερον, τούτῳ τε τῷ τρόπῳ πρὸς
 πᾶσαν ἀρκέσαι τοὺς ἵππους κακοπάθειαν ἧς κατὰ νοῦν ἔλαβεν
 ἐργειρήσεως, οὐδενὶ τῶν θεωμένων ὅτι βασιλεὺς εἶη διδοὺς
 ὑποπτεύειν, περιενόστει τοὺς ἀγρούς, καὶ εἴ που τροφῆς ἅμα
 τοῖς σὺν αὐτῷ δεηθείη, παρὰ τῶν ἀγροίκων αἰτῶν, ἐνέτυχε
 15 καταλύματι βραχεῖ παρὰ γραὸς οἴκουμένῳ, καὶ στέγης αὐτῷ
 μεταδοθῆναι καὶ ποτοῦ παρεκάλει. τῆς δὲ γραὸς φιλοφρόνως 4
 αὐτὸν ὑποδεξαμένης, οἴνου τε καὶ τῶν ἄλλων ὅσα ἔτυχεν
 ἔχουσα μεταδόσης, ἐπειδὴ νύξ ἐγένετο, αὐτόθι καθεύδειν
 ἐδείτο. τῆς δὲ πρεσβύτιδος καὶ πρὸς τοῦτο ἐνδούσης, κεί-
 20 μενος ὁ βασιλεὺς ἐν τινι μέρει τῆς καταλύσεως ἀνθρωπον
 ἐθεάσατο φθεγγόμενον μὲν οὐδὲ ἐν, εἰοκότα δὲ λανθάνειν
 ἐθέλοντι. καὶ τοῦτο θαυμάσας ὡς ἑαυτὸν ἐκάλει τὴν γραῦν, 5
 καὶ ἐπυνθάνετο τίς εἶη καὶ πόθεν. τῆς δὲ ἀγνοεῖν εἰπούσης,
 καὶ κατὰ ποίαν ἀφίκετο χρεῖαν, τοῦτο δὲ εἰδέναι φασκουύσης
 25 ὅτι γε ἀφ' οὗ Θεοδοσίος ὁ βασιλεὺς ἐπανιέναι μετὰ τῆς στρα-
 τιᾶς ἠγγέλθη, καταλύσας παρ' αὐτῆ καὶ τὴν ὑπὲρ τῆς τρο-
 φῆς τιμὴν ἐκάστης ἡμέρας ἀποδιδούς, τὴν ἡμέραν ἅπασαν τῆς
 οἰκίας ἐξιών, ὅποι βούλεται (τε) περινοστῶν, νυκτὸς ἐπαγο-
 μένης ἐπανιῶν ὥσπερ ἐκ κόπου τροφῆς τε μεταλαμβάνει καὶ
 30 κεῖται κατὰ τὸ νῦν ὀρώμενον σχῆμα, ταῦτα ὁ βασιλεὺς ἀκού-
 σας, τεκμαιρόμενός τε ὡς οὐ προσήκει τοὺς τῆς πρεσβύτιδος
 λόγους ἀνεξετάστους καταλιπεῖν, συναρπάσας τὸν ἀνθρωπον
 ὅστις εἶη λέγειν ἀπήτει. τοῦ δὲ οὐδὲν ἀνασχομένου παντά 6
 πασιν ἀποκρίνασθαι βάσανοι διὰ μαστίγων ἐπήγοντο. τοῦ δὲ

3. ἀπανιστάμενοι coniecit et reiecit Syll || 9. τὸν 5, τ/ν, η
 erasa, V || 22. ἑαυτὸν V, αὐτὸν 5 || 22. 23. γραῦν^{καὶ} ἐπυνθάνετο, sup. scr. m. 2,
 V || 27. ἐκάστης Syll, ἐκστάσης V || 28. τε 5, om. V

μηδὲ τῇ διὰ τούτων ἐνδόντος ἀνάγκῃ, ξίφεσιν ἀμύττειν αὐτῶ
 τὸ σῶμα τοῖς ἰππεύσειν ἐνεκελεύετο, προσθεὶς ὅτι αὐτὸς ὁ βα-
 σιλεὺς Θεοδόσιος εἶη. τοῦτο ἀκούσας ὁ ἄνθρωπος ἐξέφαινε
 τε ὅστις εἶη καὶ τῶν ἐν τοῖς ἔλεσι κρυπτομένων βαρβάρων
 εἶναι κατὰ σκοπὸν ἔλεγεν, ἀπαγγέλλειν τε αὐτοῖς ὁ στρατὸς 5
 7 ὅποι εἶη καὶ ποίοις ἐπιέναι τόποις ἢ ἀνδράσι προσήκει. τού-
 του μὲν οὖν παραχρῆμα ἀπέτεμε τὴν κεφαλὴν, ἐλάσας δὲ πρὸς
 τὸ στρατόπεδον οὐ πόρρωθεν ἀλλιζόμενον ἄγει τε αὐτοὺς
 ἔνθα ἔγνω τοὺς βαρβάρους ἐνδιαιτᾶσθαι, σὺν αὐτοῖς τε ἐπι-
 πεσῶν ἠβηδὸν πάντας διέφθειρε, τοὺς μὲν τοῖς ἔλεσι κρυπτο- 10
 μένους ἐξάγων, τοὺς δὲ καὶ ἐν τοῖς ὕδασι ἀποσφάττων, ὥστε
 φόνον τῶν βαρβάρων γενέσθαι πολύν.

49. Ὁ δὲ στρατηγὸς Τιμάσιος, τοῦ βασιλέως ἀγαθθεὶς
 τὴν ἀνδρείαν, ἀσίτοις οὖσι τοῖς στρατιώταις καὶ οὐκἔτι πρὸς
 τοὺς ἐν τοῖς τέλμασι πόνους ἀρκεῖν δυναμένοις τροφῆς ἡξίου 15
 συγχωρηθῆναι μεταλαβεῖν. τοῦ δὲ ἐνδόντος ἢ μὲν σάλπιγγι
 ἡχοῦσα τὸ ἀνακλητικὸν ἀφίστη τοὺς στρατιώτας τοῦ ἔργου
 καὶ τῆς κατὰ τῶν βαρβάρων ἐπιφορᾶς, ἀναχωρήσαντες δὲ ἐπὶ
 τὴν εὐωχίαν καὶ ταύτης ἐμφορηθέντες, οἴνω τε καὶ πόνῳ συν-
 2 ειλημμένοι, βαθύτατον ἐκάθενδον ὕπνον. ὕπερ αἰσθόμενοι 20
 τῶν βαρβάρων οἱ περιλελειμμένοι, ὅπλα τε ἀνέλαβον καὶ
 προσπεσόντες ὕπνῳ καὶ μέθῃ τοῖς στρατιώταις κεκρατημένοις
 κατεκέντων δόρασι τε καὶ ξίφεσι καὶ παντὶ τῷ πρὸς φόνον
 ἀροκοῦντι. συνανήρητο δ' ἂν ἀπάσῃ τῇ στρατιᾷ καὶ ὁ βασι-
 λεὺς αὐτός, εἰ μὴ τινες τῶν οὐπω θοίνης μεταλαβόντων ἔδρα- 25
 μον ἐπὶ τὴν τοῦ βασιλέως σκηνὴν, τὸ συμβᾶν ἐξαγγέλλοντες·
 ἐφ' οἷς αὐτὸς τε καὶ οἱ σὺν αὐτῷ ταραχθέντες φυγῇ τὸν ἐπι-
 3 κείμενον κίνδυνον ἔγνωσαν ἀποδρᾶναι. φεύγουσι δὲ αὐτοῖς
 ὑπαντήσας Πρόμωτος (ἔτυχε γὰρ ὑπὸ τοῦ βασιλέως μετά-
 πεμπτos γεγυνῶς) τὸν μὲν βασιλέα περισώζειν αὐτόν τε καὶ 30
 τοὺς αὐτῷ συνόντας ἡξίου· τῶν γὰρ βαρβάρων αὐτῷ μελή-
 σειν, ἀξίαν τῆς αὐτῶν ἀπονοίας ἐπιθήσουσι δίκην. καὶ ἅμα

3. τοῦτο — 4. ὅστις εἶη accesserunt e V || 4. καὶ τῶν V, καὶ ὅς
 τῶν Syll, ad lacunam ni mirum sarciciendam || ἔλεσι V || 5. ἀπαγγέλλειν,
 λ a m. 2, V || ὁ στρατὸς accesserunt e V || 10. ἔλεσι V², ἔλ. V¹ || 14. ἀν-
 δρείαν Bekk || 15. δυναμένοις V², -νοῦς V¹ || 22. μέθει V || 26. ἐξαγγέ-
 λοντες V. ἐξαγγελοῦντες scripserim

ταῦτα λέγων ἐπήγει, καὶ εὐρών ἔτι τοῖς καθεύδουσιν ἐγκει-
μένους ἐπήλθε τε μετὰ πάσης ὀξύτητος, καὶ τοσοῦτους ἀνείλεν
ὥστε ἢ οὐδένα ἢ σφόδρα ὀλίγους εἰς τὰ ἔλη συμφυρόντας
περισωθῆναι.

50. Τὰ μὲν οὖν συνενεχθέντα τῷ βασιλεῖ Θεοδοσίῳ
μετὰ τὴν Μαξίμου καθαιρέσειν ἐπανιόντι τοιάδε πως ἦν· εἰς
δὲ τὴν Κωνσταντινούπολιν ἐπανελθὼν ἐπὶ μὲν τῷ κατὰ Μα-
ξίμου τροπαίῳ μέγα ἐφρόνει, τοῖς δὲ ὑπὸ τῶν ἐν τοῖς τέλ-
μασι βαρβάρων εἰς αὐτόν τε καὶ τὸ στρατόπεδον ἅπαν γεγο-
νόσι συνεσταλμένος πολέμοις μὲν ἀπειπεῖν ἐγνώκει καὶ μάχαις,
ἐπιτρέψας τὰ περὶ ταῦτα Προμώτῳ, αὐτὸς δὲ τῆς προτέρας
ἀνεμιμνήσκετο διαίτης, πολυτελεῆ δεῖπνα δειπνῶν καὶ πολυ-
πραγμονῶν ἐν ταῖς ἡδοναῖς καὶ τοῖς θεάτροις καὶ ἵπποδρο-
μίαις ἐναβρυνόμενος, ὥστε ἔπεισί μοι θαυμάζειν τούτου τοῦ
ἀνδρὸς τὴν ἐφ' ἑκάτερα τοῦ βίου ῥοπήν. φύσει γὰρ ὢν ἐκ-
μελής, ῥαθυμία τε πάση καὶ οἷς προεῖπον ἐκκείμενος, λυπη-
ροῦ μὲν αὐτὸν οὐδενὸς ἢ δέος ἐπάγοντος ἐνοχλοῦντος ἐνεδί-
δου τῇ φύσει, καθιστάμενος δὲ εἰς ἀνάγκην σαλεύειν κατὰ τι
τὰ καθεστῶτα προσδοκωμένην ἀπετίθετο μὲν τὴν ῥαθυμίαν,
καὶ τῇ τρυφῇ χαίρειν εἰπὼν εἰς τὸ ἀνδρωδέστερον καὶ ἐπί-

2. ἐπήλθε τε V², ἐπεσέ τε (ut vid.) V¹, ἐπήλθε s. ἐπέπεσέ τε
fort. scribendum || 3. ἔλη V², ἔλη V¹ || 5 sq. habet Suidas v. Θεοδόσιος ||
10. συνισταμένος, λ a m. 1, V || 11. τὰ V Suid., δὲ τὰ s || αὐτὸς δὲ V
Suid., αὐτὸς s. ceterum quod Philostorgius quoque (XI, 2) in Theo-
dosio ἐκρασίαν βίον καὶ τρυφῆς ἀμετρίαν notavit, ex Eunapio hoc ha-
buerit non oportet (leep ann. phil. suppl. t. XIV p. 57). immo popu-
larem uterque secutus esse potest famam, gentilium Eunapius Arianorum
Philostorgius, qui utrique satis causae habebant cur Theodosio ὁμο-
ουσιαστῇ infensi essent (cf. Richter 'd. westroem. Reich' p. 527 sq.) ||
13. ἐν om. Suid. || 14. ὥστε — 15. ἀνδρὸς] θαυμάζω δὲ τούτου Suid. ||
15. 16. ὅτι καὶ Θεοδόσιος ὁ βασιλεὺς ἐκμελής ἦν καὶ πάση ῥαθυμία ἐκκεί-
μενος Suid. v. ἐκμελής, quae verba Boissonadium p. 508 secuti C. Mueller
et L. Dindorf perperam inter fragmenta Eunapii (49) rettulerunt ||
16. καὶ οἷς προεῖπον om. utrobique Suid. || ἐκκείμενος] ἐγκείμενος scri-
bendum puto. cf. V, 25, 3 (I, 12, 2 ἐγκείσθαι recte s) || 17. ἢ V²,
ἢ/// (1—2 litt. er.) V¹. ἢ δέος ἀπάγοντος καὶ ἐνοχλοῦντος in Suida ex
cod. A edidit Bernhardy, qui ipse οὐδενὸς ἡδονῶν ἀπάγοντος coniecit.
mihi tradita scriptura quamvis scabra teneri posse videtur || 18. et 20.
ἐς Suid. || 18. κατὰ τινα Suidae optimi libri || 19. προσδοκωμένη, v
a m. 2, V

πονον καὶ τληπαθὲς ἀνεχώρει. τοιοῦτος ἐξ αὐτῆς ἀποδεδειγ-
μένος τῆς πείρας, ἐπειδὴ πάσης ἦν ἀπηλλαγμένος φροντίδος,
ταῖς αὐτῷ φύσει προσούσαις ἐκμελείαις ἐδούλευε.

51. Τῶν δὲ τὰς ἀρχὰς ἐπιτετραμμένων ἐν τιμῇ κατ' ἐξ-
αίρετον ἤγετο Ῥουφῖνος, Κελτὸς τὸ γένος, μάγιστρος τῶν ἐν 5
τῇ αὐλῇ τάξεων καταστάς· τούτῳ γὰρ πάντα ὁ βασιλεὺς κατ-
εθάρρει, τῶν ἄλλων ὀλιγορῶν. ὅπερ ἐκίνει Τιμάσιον καὶ
Πρόμωτον μετὰ τοσοῦτους ὑπὲρ τῆς πολιτείας κινδύνους ἐν
δευτέρῳ τάξει κειμένους. ἐφ' οἷς ὁ Ῥουφῖνος ὠραζόμενος καὶ
ἀναβεβηκῶς τῷ φρονήματι σκέμματος κοινοῦ προκειμένου 10
2 θρασύτερόν τι ῥῆμα εἰς τὸν Πρόμωτον ἀπέρριψεν. ὃ δὲ οὐκ
ἐνεγκῶν ἐπήγαγε τῷ προσώπῳ τὴν χεῖρα καὶ ἐπληξεν. ὃ δὲ
εἰσελθὼν καὶ τῷ βασιλεῖ τὸ πρόσωπον δείξας τοσοῦτον ἐξ-
ανέστησεν εἰς ὀργὴν ὥστε εἰπεῖν, εἰ μὴ τὸν κατὰ Ῥουφίνου
φθόνον ἀπόθωιντο, ταχέως αὐτὸν ὕψονται βασιλεύοντα. ταῦτα 15
ὁ Ῥουφῖνος ἀκηκῶς, ἐπειδὴ καὶ ἄλλως ἦν ἅπασιν ἐγκοτος
διὰ φιλοπρωτείας ὑπερβολὴν, ἀναπεῖθει τὸν βασιλέα κελεύσαι
τῶν βασιλείων ἔξω πον διατρίβειν Προμῶτῳ καὶ τῇ περὶ τὰ
3 πολέμια μελέτῃ τοὺς στρατιώτας ἀσκεῖν. καὶ ἐπειδὴ τοῦτο
κατέπραξε, καθίζει λόχον αὐτῷ βαρβάρων ποιουμένῳ τὴν ἐπὶ 20
Θράκῃν ὁδοιπορίαν. οἱ δὲ τὸ σύνθημα δεξάμενοι, μηδὲν
προῖδομένῳ τοιοῦτον ἐπιθέμενοι, κατασφάζουσιν ἄνδρα πλού-
του μὲν κρεῖττονα γεγονότα, χρησάμενον δὲ τῇ πολιτείᾳ καὶ
τοῖς βασιλεῦσιν εἰλικρινῶς, ἄξια δὲ τῆς προαιρέσεως ἐπιχειρα
κομισάμενον, ὅτι τοῖς οὕτως ἐκμελῶς καὶ ἀσεβῶς τὰ κοινὰ 25
πράγματα διαθεῖσιν ὑπηρετήσατο.

52. Ταύτης διαβολῆτος τῆς πράξεως ἐν ἅπασι γενομένης
καὶ ἐν τοῖς ἀπάντων στόμασιν οὔσης, παντός τε σωφρονοῦν-
τος ἐπὶ τοῖς τοσοῦτοις ἀτοπήμασι σχετιάζοντος, αὐτὸς μὲν
Ῥουφῖνος ὥσπερ τι σεμνὸν ἐργασάμενος ὑπάτος ἀνεδείκνυτο, 30
Τατιανῷ δὲ καὶ τῷ τούτου παιδί Πρὸκλῳ, Ῥουφίνῳ προσ-
κεκρουκόσι δι' οὐδὲν ἕτερον ἢ ὅτι τὰς ὑπάρχους ἔχοντες ἐξ-
ουσίας, ὃ μὲν τῆς αὐλῆς ὃ δὲ τῆς πόλεως, ἀδωρότατα καὶ

4. 5. ἀρχὰς μετιόντων κατ' ἐξαίρετον ἐν τιμῇ ἤγετο Suid || 6. βουλῇ
Suid. || in καταστάς desinunt Suidiana || 8. πρόμωτον, π ex μ inter scrib.
corr. V¹ || τοσοῦτους ex τούτους V¹ || 14. ρουφίνου V², ρουφίνου V¹ ||
16. ἀκηκῶς V², ἀκηκῶς V¹ || 22. προῖδομένῳ Bekk, προειδ. V || 26.
ὑπηρετίσατο V

ὡς ἐνι μάλιστα δεόντως αὐτὰς διετίθεσαν, ἐπήγετο πράγματα λόγον οὐκ ἔχοντα. καὶ ἵνα εἰς ἔργον ἀχθείη τὰ κατ' αὐτῶν 2
 βουλευόμενα, πρότερον ἀπειθήτο Τατιανὸς τὴν ἀρχὴν καὶ
 ἤγετο εἰς κρίσιν, ὑπάρχου τῆς αὐλῆς ἀποδεδειγμένου Ῥουφί-
 5 νου. καὶ τῷ μὲν φαινομένῳ κοινωνεῖν ἐτάχθησαν ἕτεροι
 Ρουφίνῳ τῆς κρίσεως, ἐκεῖνος δὲ μόνος εἶχε τῆς ψήφου τὸ
 κύρος. ἐπεὶ δὲ Πρόκλος αἰσθόμενος τῆς ἐπιβουλῆς ἔλαθεν 3
 ἑαυτὸν ἀποκρύψας, ὑφορώμενος ὁ Ῥουφίνος τὸ δραστήριον
 τοῦ ἀνδρός, δεδιὼς δὲ μὴ νεώτερόν τι φρονήσας συνταράξῃ
 10 τινὶ τὰ κατ' αὐτὸν μηχανῇ, μετελθὼν ἀπάτη τὸν πατέρα καὶ
 ὄρκους, καὶ τὸν βασιλέα πείσας ὑποφῆναι καὶ αὐτῷ καὶ τῷ
 παιδί μεγίστας ἐλπίδας, τούτῳ τε τῷ τρόπῳ μεταγαγὼν ἐκ
 τῆς ἀληθοῦς ὑπονοίας εἰς ματαίους ὄνειρους, ἀναπείθει Τα-
 τιανὸν γράμμασι τὸν παῖδα μετακαλέσασθαι. Πρόκλον μὲν 4
 15 οὖν ἅμα τῷ φανῆναι συναρπασθέντα τὸ δεσμοτήριον δέχεται,
 Τατιανοῦ δὲ τῇ τῆς πατρίδος οἰκῆσει παραδοθέντος ἀκροάσεις
 συνεχεῖς ἐπὶ τῇ Πρόκλου συνήεσαν κρίσει, καὶ τελευτῶντες
 οἱ δικασταὶ κατὰ τὸ Ῥουφίνῳ συγκείμενον ἀπάγεσθαι τοῦτον
 ἐν Συκαῖς τῷ προαστείῳ τὴν ἐπὶ θανάτῳ προσέτατον. οὗ-
 20 περ αἰσθόμενος ὁ βασιλεὺς ἔστειλε μὲν δῆθεν τὸν ἀνακαλε-
 σόμενον ἐκ τοῦ τραχήλου τὸ ξίφος· ὃ δὲ συνθήματι Ῥου-
 φίνου πειθόμενος σχολαίτερον ἀπιών, ἔφθασεν ἤδη πεσοῦσαν
 τὴν κεφαλὴν.

53. Ἐν δὲ τῷ ταῦτα πράττεσθαι Οὐαλεντινιανὸς ὁ βασι-
 25 λεὺς ἀγγέλλεται τελευτήσας. ὃ δὲ τῆς τελευτῆς τρόπος ἐγέ-
 νετο τοιούδε. Ἀρβογάστης ἐκ τοῦ Φράγγων ὁρμώμενος ἔθνους,

1. ἐπήγετο, η in ras., V || 3. ἀπειθήτο] ἀπεθύετο coniecti || 7. 8. ἔλαθεν ἑαυτὸν ἀποκρύψας accessere e V || 9. δεδιὼς δὲ V, καὶ δεδιὼς ε || 10. τινὶ — μηχανῇ mihi dubia. an συντ. τινὶ (i. e. Rufino) τὰ κατ' αὐτοῦ μηχανώμενα? || μετ.] Eun. fr. 59 || 17. πρόκλον V, τοῦ πρόκλου ε || 19. συκαῖς τῷ V², συκα τῷ ('sine acc. ut vid.' Mau) V¹. cf. Chron. Pasch. t. I p. 565, 3 Bonn. || τὴν ἐπὶ θανάτῳ] ἐπὶ τὸν θάνατον conij. Reitemeier coll. V, 34, 5 || προσέτατον V || 21. 22. ρουφίνου V², -νω V¹ || 22. <οὐκ> ἔφθασεν conij. Reitemeier, male || 24 sq. cf. Ioannes Ant. ap. Cramerum An. Par. t. II p. 65, 11 sq. (F. H. G. t. IV p. 608, 187), qui ex Eunapio, sive ipse sive intercedente aliquo fonte medio, sua hausit. v. Koecher 'de Io. Ant.' p. 32 sq. (de Philostorgio tamquam Ioannis fonte cogitare noli: quod enim Ieep ann. phil. suppl. t. XIV p. 57 ex Eunapio Philostorgium Theodosii res hausisse contendit, in-

Βαύδωνι δὲ ὑποστρατηγεῖν ὑπὸ Γρατιανοῦ βασιλεύοντος τε-
ταγμένος, ἐκείνου τελευτήσαντος τῷ δραστηρίῳ τεθαρορηκῶς
τὴν στρατιωτικὴν ἀρχὴν εἰς ἑαυτὸν περιέστησε βασιλέως οὐ
δεδωκότος, κατάλληλος δὲ τοῖς ὑποτεταγμένοις αὐτῷ στρα-
τιώταις ὄφθεις διὰ τε ἀνδρείαν καὶ πολεμικὴν ἐπιστήμην καὶ 5
χρημάτων ὑπεροψίαν ἐπὶ μέγα προῆλθε δυνάμει, καὶ τοσοῦ-
τος ἦν ὥστε καὶ πρὸς τὸν βασιλέα παρρησιάζεσθαι, καὶ ὅσα
2 μὴ καλῶς αὐτῷ μηδὲ προσηκόντως ἔχειν ἐδόκει κωλύειν. πρὸς
ταῦτα δυσανασχετῶν ὁ Οὐαλεντινιανὸς ἀντέτεινε μὲν πολ-
λάκις, ἦννε δὲ οὐδέν· ὠχύρωτο γὰρ ὁ Ἀρβογάστης τῇ τῶν 10
στρατιωτῶν ἀπάντων εὐνοίᾳ. ὑποτετάχθαι δὲ τούτῳ περαι-
τέρω μὴ φέρων, ἐπειδὴ καθήμενος ἐπὶ τοῦ βασιλείου θρόνου
3 δέδωκεν αὐτῷ γράμματα τῆς ἀρχῆς παραλύοντα. ὁ δὲ ἀναγνοὺς
‘οὔτε δέδωκάς μοι’ φησί ‘τὴν ἀρχὴν οὔτε ἀφελέσθαι δυνήσῃ’.
15 καὶ ταῦτα εἰπὼν, διαρρηξάς τε τὸ γραμματίον καὶ ἐπὶ τῆς
γῆς ἀφείς, ἀπιὼν ᾤχετο. τότε δὴ λοιπὸν οὐκ ἐν ἀπορρητῷ
τὰ τῆς ὑποψίας ἐτρέφετο, φανερὰ δὲ παρὰ πᾶσι τὰ τῆς πρὸς
4 ἀλλήλους αὐτοῖς ἐγίνετο δυσμενείας. καὶ ὁ μὲν Οὐαλεντι-
νιανὸς συνεχέσι πρὸς τὸν βασιλέα Θεοδόσιον γράμμασιν ἐχρήτο, 20
τὴν κατὰ τῆς βασιλείας ἀλαζονεῖαν τάνδρὸς ἐξαγγέλλων, καὶ
βοηθεῖν παρεκάλει, δραμεῖσθαι πρὸς αὐτόν, εἰ μὴ τάχιστα
τοῦτο ποιήσειεν, ἐπομνύμενος· Ἀρβογάστη δὲ τὸ πρακτεῖον
ἀνασκοποῦντι γνώμη τις ἐπήει τοιαύτη. (54) ἦν τις ἐν τοῖς
βασιλείοις ἀναστρεφόμενος Εὐγένιος ὄνομα, παιδείᾳ προήκων 25
ἐπὶ τοσοῦτον ὥστε καὶ ρητορικὸν ἐπανελέσθαι βίον καὶ προ-
εστάναι διδασκαλείου. πρὸς τοῦτον ὁ Ῥιχομήρης οἶα σφόδρα
χαρίεντα καὶ ἀστείον ἔχων οἰκείως Ἀρβογάστη συνίστησιν,

certa admodum ea est coniectura. velut de exitu Valentiniani II
prorsus discrepat Philost. XI, 1 a Zosimo Ioanneque) || 26. φράγγων V,
φράγγων s || 3. εἰς ἀρχὴν ἑαυτὸν edidit Bekk, operarum puto errore ||
4. κατάλληλος ex καταλλήλοις (ut vid.) radendo V¹ || αὐτῷ accessit e
V || 5. ἀνδρείαν Bekk || 6. προῆλθε V², προήλθε V¹ || 15. φησί V², φ/σι
V¹ || δυνήσῃ V², δυνήσει V¹ || 17. ἀπήει πρόσωπον ἔχων τὸ ξίφος Ioannes ||
23. ἐπομνύμενος V² in mg., ὀπισχνούμενος V¹. fort. ἰσχυρίζόμενος pri-
mitus fuit || 27. Ῥιχομήρης Bekk, ῥιχομέρης h. l. V. Ῥιχομήριος Ioannes
ex certa Mülleri emendatione. de ipso homine v. Sievers ‘Leben d.
Libanius’ p. 157

ἔχειν ἐν τοῖς συνήθεσι καὶ φίλοις αἰτήσας ὡς οὐκ ἐσόμενον
 ἄχρηστον, εἴ ποτε πρᾶγμα φιλίας ἀληθοῦς δεόμενον ἀνακύψει.
 Ῥιχομήρους τοιγαροῦν ὡς τὸν βασιλέα Θεοδοσίον ἐκδημή- 2
 σαντος, ἢ συνεχῆς συνουσία φίλον Ἀρβογάστη τὸν Εὐγένιον
 5 ἐς τὰ μάλιστα πεποίηκε, καὶ οὐδὲν ἦν ὃ μὴ ἐθάρρει τῶν
 σπουδαίων αὐτῷ. τότε δὴ τὸν Εὐγένιον τοῦτον λαβὼν κατὰ
 νοῦν, καὶ ὅτι διὰ παιδείας ὑπερβολὴν καὶ τὴν ἄλλην τοῦ
 βίου σεμνότητα πρὸς ἀγαθὴν βασιλείαν ἀρμοδιώτατος ἔσται,
 κοινοῦται μὲν αὐτῷ τὰ βεβουλευμένα, δυσαρεστοῦντα δὲ τοῖς
 10 λεγομένοις ἰδὼν ἐπέμενε θεραπέων καὶ μὴ ἀποσείσασθαι τὰ
 δωρούμενα παρὰ τῆς τύχης αἰτῶν. ἐπεὶ δὲ ἐπίσειεν, ἄμεινον 3
 ἔχειν φήθη Οὐαλεντινιανὸν ἐκποδῶν πρότερον καταστῆσαι
 καὶ οὕτως Εὐγενίῳ παραδοῦναι τὴν μοναρχίαν. τῷ βασιλεῖ
 τοίνυν ἐν Βιέννῃ Κελτικῇ πόλει τὰς διατριβὰς ποιουμένῳ καὶ
 15 περὶ τὸ ταύτης τεῖχος ἅμα τισὶ τῶν στρατιωτῶν παιδιαῖς
 ἐνασχολουμένῳ καὶ μηδὲν τοιοῦτον ἔχοντι κατὰ νοῦν ἐμπροσθεν
 παίει καιρίαν καὶ διαφθείρει. πάντων δὲ σιωπῇ τὸ τολμηθὲν 4
 ἐνεγκόντων διὰ τε τοῦ ἀνδρὸς τὸ ἀξίωμα καὶ τὴν ἐν πολέμοις
 ἀνδρείαν, καὶ προσέτι γε ὅτι πολλὴν αὐτῷ διὰ τὸ χρημάτων
 20 ὑπερορᾶν οἱ στρατιῶται συνεισέφερον εὐνοίαν, ἀναδείκνυσιν
 Εὐγένιον βασιλέα, πᾶσιν ἐπ' αὐτῷ χρηστὰς ἔχειν δεδωκὼς
 ἐλπίδας διὰ τὰ τῷ ἀνδρὶ προσόντα πλεονεκτήματα.

55. Τούτων τῷ βασιλεῖ Θεοδοσίῳ συναγγεληθέντων συν-
 ετάραξεν ἢ τούτου γαμετῆ Γάλλα τὰ βασίλεια, τὸν ἀδελφὸν
 25 ὀλοφυρομένη. πολλῇ δὲ καὶ ὁ βασιλεὺς λύπη τε ἅμα καὶ
 φροντίδι κατείχετο, κοινωνοῦ μὲν τῆς ἀρχῆς ἐκπεσὼν καὶ
 νέου καὶ ἀρχιστεία συναπτομένου, περιπεσὼν δὲ ἀνδράσιν
 ἀλλοτρίως τε πρὸς αὐτὸν ἔχουσι καὶ ἄλλως οὔσιν ἀμάχοις
 30 διὰ τε τὴν Ἀρβογάστου θρασύτητι μεμιγμένην ἀνδρείαν καὶ
 τὰς Εὐγενίῳ προσούσας μετὰ παιδεύσεως ἀρετάς. καίπερ οὖν 2
 ταῦτα λέγων τε καὶ ἀνακινῶν τῷ λογισμῷ πολλάκις, ἀναρ-

4. εὐγένιον V², -νειον V¹ || 7. καὶ ὅτι] ὅτι καὶ conl. Reitemeier ||
 14. βιέννη V², βιεννή V¹. πρὸς τι πολισμάτιον Ἰταλικόν, Βέρναν λεγόμενον
 Ioannes errore, vel proprio vel exempli sui || 15. παιδιαῖς 5,
 παιδιᾶς V², παιδείας V¹ || 16. μηδὲ^v, v a m. 2, V || 18. τὸ (ante ἀξίωμα)
 sup. scr. V² || 19. ἀνδρείαν Bekk || 20. εὐνοίαν ex ἐννοίαν V || 21.
 εὐγένιον, ε erasa, V || 27. ἀρχιστεία V || 29. θρασύτητι V², -τα V¹ ||
 ἀνδρείαν Bekk || 30. προσούσας V et Syll, κρηπούσας 5 || 31. ἀνακινῶν]

ρῖψαι τὸν ὑπὲρ πάντων ὁμοῦ τῶν πραγμάτων κύβον ἐγνώκει, παντοίαις παρασκευαῖς εἰς τὸν πόλεμον χρώμενος. καὶ τὰ μὲν ἱππικὰ τάγματα Ῥιχομήρει καταπιστευῆσαι διανοεῖτο, τῆς ἀνδραγαθίας τάνδρὸς ἐκ πολλῶν ἤδη πολέμων πεπειραμένος, ἐτέρους δὲ τοῖς ἄλλοις τέλεσιν ἐπιστῆσαι τοὺς ἠγνούμενους·

- 3 Ῥιχομήρους δὲ κατὰ καιρὸν τῆς περὶ ταῦτα βουλῆς νόσφ τελευτήσαντος, εἰκότως ἐφ' ἐτέρας ἠγεμόνων αἰρέσεις ἐτράπετο. γνώμης οὖν ἔτι περὶ τούτου ταῖς τοῦ βασιλέως ἐννοίαις ὑποκειμένης, ἀπηγγέλλετο πρεσβεία παρὰ Εὐγενίου, πυνθανομένη τοῦ βασιλέως Θεοδοσίου πότερον τίθεται τῷ βασι- 10
4 λεύειν αὐτὸν ἢ ἀποσείεται τὴν ἀνάρρησιν. ὁ δὲ τῇ πρεσβείᾳ διακονούμενος ἦν Ῥουφῖνος Ἀθηναῖος, Ἀρβογάστου μῆτε γράμματα κομίσας μῆτε ἄλλην αὐτοῦ τινὰ ποιησάμενος μνήμην. τοῦ δὲ βασιλέως εἰς τὸ διασκέψασθαι καὶ προσηκόντως ἀποκρίνασθαι τοῖς πρέσβεσιν ἀναβαλλομένου, καὶ ἕτερόν τι 15
τοιόνδε συνέπεσεπραχθῆναι.

56. Ἄμα τῷ παραλαβεῖν τὴν βασιλείαν Θεοδόσιος βαρβάρους τινὰς εἰς φιλίαν καὶ ὁμαιχιμίαν ἐδέξατο, ἐλπίσιν αὐτοὺς καὶ δωρεαῖς ἄλλαις τιμήσας· εἶχε δὲ ἐν θεραπείᾳ πάσῃ καὶ τοὺς ἐκάστης φυλῆς ἠγνούμενους καὶ τραπέζης ἡξίου 20
2 κοινῆς. οὗτοι διέστησαν ταῖς γνώμαις ἔριδος ἐν αὐτοῖς κινηθείσης· οἱ μὲν γὰρ ἔφασκον ἄμεινον εἶναι καταφρονῆσαι τῶν ὄρκων, οὓς ἔτυχον δεδωκότες ὅτε Ῥωμαίους ἑαυτοὺς ἐνεδίδοσαν, οἱ δὲ τὸναντίον κατὰ μηδένα τρόπον ἐναντιωθῆναι τοῖς συγκειμένοις. ἦν δὲ ὁ μὲν πατῆσαι τὴν πίστιν 25
ἐθέλων καὶ πρὸς τοῦτο τοὺς ὁμοφύλους παρακαλῶν Ἐρίουλφος, 3 Φραόουιτος δὲ ὁ τοῖς ὁμωμοσμένοις ἐμμεῖναι φιλονεικῶν. καὶ ἐπὶ πολὺ μὲν ταύτην ἔχοντες ἐν ἑαυτοῖς τὴν ἔριν ἐλάνθανον· ἐπεὶ δὲ τραπέζης ἡξιωμένοι βασιλικῆς, ἐκτεινομένου τοῦ πό-

ἀνακλυῶν conī. Sylb. si quid mutandum, malim ἀνακρίνων || 3. ῥιχομήρει ex -ρω V¹ || 5. ἐπιστῆσαι V², ἐπίστασθαι (ut vid.) V¹ || ἠγνούμενους, ον et ους ex corr, V || 11. ἀποσείεται V, ἀποτίθεται s || 13. ποιησάμενος] ποιησόμενος coniecī || 17 sq. cf. Eun. fr. 60 || 18. ἐλπίσιν V, καὶ ἐλπίσιν s || 19. ἄλλαις] ἀδραῖς conī. Sylb, bene || δὲ ἐν V, δὲ καὶ ἐν s || 21. ἐν accessit e V || 25. τοῖς sup. ser. V² || 26. Ἐρίουλφος scripsi, ῥίουλφος h. l. V, et s || 27. Φραόουιτος scripsi, φραούιστος V, Φραούιτος Heyne, Φραούιτος Bekk, Φραούστιος s. Φράβιδος editur in Eunapio. Φραβίτος C. I. L. V, 2 p. 1060 || 29. ἡξιωμένοι// V

του παρετράπησαν καὶ εἰς ὄργην ἐξενεχθέντες ἦν εἶχον ἐξέφηναν γνώμην, ὁ μὲν βασιλεὺς τῆς ἐκάστου προαιρέσεως αἰσθόμενος διέλυσε τὴν ἐστίασιν, ἀναχωρήσαντες δὲ τῶν βασιλείων εἰς τοσοῦτον ἐξέστησαν ἕως οὐκ ἐνεγκῶν ὁ Φραουίττος εἴλκυσέ τε τὸ ξίφος καὶ τὸν Ἐρίουλφον παίσας ἀνεῖλεν. ὡς δὲ ἐπελθεῖν οἱ τούτου στρατιῶται τῷ Φραουίττῳ διανοήθησαν, ἐν μέσῳ στάντες οἱ βασιλικοὶ δορυφόροι περαιτέρω προελθεῖν τὴν στάσιν ἐκώλυσαν.

57. Ἄλλα ταῦτα μὲν ὁ βασιλεὺς ἀκηκοὼς ἤνεγκέ τε με-
 10 τρίας καὶ ἐν αὐτοῖς δαπανᾶσθαι δυσμεναίνοντας συνεχώρησε, τοὺς δὲ πρέσβεις δώροις τε καὶ λόγοις ἀπαγαγὼν τὸ μέτριον ἐν ἑαυτοῖς ἔχειν δοκοῦσιν ἔπεμπεν ἐπ' οἶκον, καὶ μετὰ τὴν ἐκείνων ἀποδημίαν τῶν τοῦ πολέμου παρασκευῶν εἶχετο. κεφάλαιον δὲ τῆς παρασκευῆς, ὥσπερ οὖν ἔστιν, οἰόμενος εἶναι
 15 τὴν τῶν στρατηγῶν αἴρεσιν, τῶν μὲν Ῥωμαϊκῶν στρατοπέδων ἔταξεν ἡγεῖσθαι Τιμάσιον καὶ ἐπὶ τούτῳ Στελίχωνα (συνώκει δὲ οὗτος Σερήνη Θεοδοσίου τοῦ βασιλέως ἀδελφοῦ
 - θνηγατρί), τοὺς δὲ συμμαχοῦντας αὐτῷ βαρβάρους ὑπὸ Γαῖνη
 ἔταξε καὶ Σαούλ. ἐκοινῶνει δὲ τῆς ἀρχῆς αὐτοῖς καὶ Βα-
 20 κούριος, ἔλκων μὲν ἐξ Ἀρμενίας τὸ γένος, ἔξω δὲ πάσης κακοηθείας ἀνῆρ μετὰ τοῦ καὶ τὰ πολεμικὰ πεπαιδευσθαι. ἡ μὲν οὖν ἀρχαιρεσία τοῦτον αὐτῷ διετέθη τὸν τρόπον, ἥδη δὲ αὐτῷ πρὸς τὴν ἐξοδὸν ἐπειγομένῳ συμβέβηκε Γάλλαν τὴν
 25 γαμετὴν ἐν ταῖς ᾠδίσι αὐταῖς τελευτῆσαι, σὺν τῷ βρέφει καὶ τὸν βίον ἀποθεμένην. ταύτην μὲν οὖν κατὰ τὸν Ὀμηρι-
 4 κὸν νόμον ὁ βασιλεὺς ἐπ' ἡματι δακρύσας ἀπεχώρει σὺν τῷ στρατῷ τὰ κατὰ τὸν πόλεμον διαθήσων, ἀπολιπὼν Ἀρκάδιον τὸν υἱόν, ἥδη πρὸ τούτου βασιλέα καθεσταμένον. ἐπεὶ δὲ

1. καὶ εἰς V, εἰς s || ἦν V, καὶ ἦν s || 4. <ἐκείνοι> εἰς malebat Syll || 4. 5. φραουίττος V, φραούστιος s || 5. τε accessit e V || ἐρίουλφον V, πρίουλφον s || 6. στρατιῶται] στασιῶται coniecti || φραουίττω V, φραουσιτῷ s || 10. <τοὺς> δυσμεναίνοντας coniecti 11. ἀπαγαγὼν V, ἐπαγαγὼν s. παραγαγὼν conl. Bekk, bene. cf. Ioannes: ποικίλοις διακροσάμενος λόγοις καὶ φιλανθρώποις ἀποκρισεσι δελεάσας || 17. σερίνη h. l. V || ἀδελφοῦ Leunclavius, ἀδελφῆς V || 18. 19. Γαῖνη ἔταξε] mirum nī Γαῖνην ἔ. scripsit || 25. 26. κατὰ τὸν Ὀμηρικὸν νόμον (λόγον conl. Reitemeier)] II. XIX, 229. cf. Eun. fr. 61 || 28. καθεσταμένον Syll, καθιστάμενον, accentu eraso et rursus scripto, V, καθιστάμενον apographa || ἐπεὶ δὲ s, ἐπειδὴ V

νέος ἦν ἔτι, τὸ λείπον εἰς φρόνησιν αὐτῷ διὰ τὴν νεότητα
θεραπεύων ἀπέλιπεν αὐτόθι Ῥουφῖνον, ἅμα τε τῆς αὐλῆς
ὑπαρχον ὄντα καὶ ἐς πᾶν ὀτιοῦν ἕτερον τῆς ἑαυτοῦ κυριεύ-
οντα γνώμης, πράττουτά τε ὅσα βασιλεῖ δίδωσιν ἢ τῆς ὑπερ-
οχῆς ἐξουσία.

58. Ταῦτά τε διαθείς, καὶ τὸν νεώτερον τῶν παίδων
Ἄνώριον ἅμα ἑαυτῷ συνεξαγαγών, τὰ ἐν μέσῳ πάντα διέδραμεν
ἔθνη, καὶ τῆς διὰ τῶν Ἄλπεων παρόδου κρατήσας παρὰ πᾶσαν
2 ἐλπίδα τοῖς πολεμίοις ἐπέστη. καὶ τὸν μὲν Εὐγένιον τῷ
παραλόγῳ κατέπληξεν· οἰηθεὶς δὲ ἄμεινον εἶναι τὸ βάρβαρα
τάγματα τοῖς ἐναντίοις καθεῖναι καὶ τούτοις πρότερον δια-
κινδυνεύειν, Γαῖνην ἔταξε σὺν τοῖς ὑπ' αὐτὸν ἔθνεσιν ἐπ-
ελθεῖν, ἐπομένων αὐτῷ καὶ τῶν ἄλλων ἠγεμόνων, ὅσοι τῶν
βαρβαρικῶν ἔλαχον ἐξηγεῖσθαι ταγμάτων, ἱππέων τε ὁμοῦ
3 καὶ ἱπποτοξοτῶν καὶ πεζῶν. ἀντεπεξελθόντος δὲ Εὐγενίου
παντὶ τῷ στρατεύματι συμπεσόντων ἀλλήλοισ τῶν στρατο-
πέδων, ἡλίου μὲν ἔκλειψιν ἐν αὐτῷ τῷ καιρῷ τῆς μάχης
συνέβη γενέσθαι τοιαύτην ὥστε νύκτα εἶναι μᾶλλον ἐπὶ πλείονα
νομίζεσθαι χρόνον, νυκτομαχοῦντα δὲ τρόπον τινὰ τὰ στρατεύ-
ματα τοσοῦτον ἐργάσασθαι φόνον ὥστε κατ' αὐτὴν τὴν ἡμέραν
4 τὸ μὲν πολὺ μέρος τῶν Θεοδοσίῳ τῷ βασιλεῖ συμμαχούντων
ἀποθανεῖν, καὶ τῶν στρατηγῶν Βακούριον ἀνδρειότατα τῶν
σφετέρων προκινδυνεύσαντα, τοὺς δὲ ἄλλους παραλόγως ἅμα
5 τοῖς περιλειφθεῖσι διαφνεῖν. ἐπεὶ οὖν νυκτὸς γενομένης
ἐφ' ἑαυτῶν ἐγίνετο τὰ στρατόπεδα, ὁ μὲν Εὐγένιος ἐπαρθεὶς
τῷ προτερήματι δῶρά τε διένειμε τοῖς ἠριστευκόσι καὶ ἐν-
εδίδου δειπνεῖν, ὡς δὴ μηδενὸς ἔτι μετὰ τοσοῦτον ἐλάττωμα
πολέμου γενησομένου· τῶν δὲ ἐπὶ τὸ ἐστιᾶσθαι τραπέντων,
ὁ βασιλεὺς Θεοδοσίος ὕρθρον ἤδη μέλλοντα θεασάμενος ἐπ-
έπεσε σὺν παντὶ τῷ στρατεύματι κειμένοις ἔτι τοῖς πολεμίοις,
6 καὶ οὐδενὸς ὦν ἔπασχον αἰσθανομένους ἀπέσφαττε. προ-

4. πράττουτα V², πράττων V¹ || 7. ἀνώριον V || συνεξαγαγών scripsi,
συνεξαγών V, συναπαγαγών s. ceterum contrarium refert Philost.
XI, 2 || 11. καθεῖναι] καθιέναι coni. Sylb || 15 sq. cf. Sievers 'Studien'
p. 326 sq. et A. Morpurgo 'Arbogaste e l' impero romano' (Tergeste
1883) p. 29 sq. || 16. καὶ ante παντὶ inserunt apographa, ante συμπε-
σόντων Bekk || 22. τῶν στρατηγῶν V, τὸν στρατηγὸν s || ἀνδρειότατων
ex ἀνδρειοτάτων V || 28. ἐστιᾶσθαι V², ἐστιᾷσθαι V¹

ελθὼν δὲ καὶ μέχρι τῆς Εὐγενίου σκηνῆς καὶ τοῖς ἀμφ' αὐτὸν ἐπιθέμενος ἀνείλε τοὺς πλείονας. ἔνιοι δὲ τῇ καταπλήξει διεγερθέντες καὶ ὀρμήσαντες εἰς φυγὴν ἤλωσαν· ἐν οἷς καὶ αὐτὸς Εὐγένιος ἦν, ὃν συναρπάσαντες καὶ τὴν κεφαλὴν ἀφελόμενοι κοντῷ τε διαπεύραντες μακροτάτῳ πᾶν περιέφερον τὸ στρατόπεδον, δεικνύντες τοῖς ἔτι τάκεινου φρονοῦσιν ὡς προσήκει Ῥωμαίους ὄντας ὡς τὸν βασιλέα ταῖς γνώμαις ἐπανελθεῖν, ἐκποδὼν μάλιστα τοῦ τυράννου γεγενημένου. πάν- 6
τες μὲν <οὖν> ὡς εἰπεῖν οἱ μετὰ τὴν νίκην ὑπολειφθέντες
10 ἐπὶ τὸν βασιλέα δραμόντες τοῦτόν τε Ἀύγουστον ἀνεβόησαν καὶ ἐπὶ τοῖς ἡμαρτημένοις ἠξίουον ἔχειν συγγνώμην, καὶ ὁ βασιλεὺς ῥᾶον ἐπένευεν· Ἀρβογάστης δὲ τυχεῖν ὑπὸ Θεοδοσίου φιλανθρωπίας οὐκ ἀξιώσας ἐπὶ τὰ τραχύτατα συνέφυγε τῶν ὀρῶν, αἰσθόμενος δὲ ὡς πάντα περινοστοῦσι τόπον οἱ
15 τοῦτον ἐπιζητοῦντες ἑαυτὸν ὑπέσχε τῷ ξίφει, τὸν ἐκούσιον θάνατον τῆς ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν συλλήψεως προτιμήσας.

59. Τῶν δὲ πραγμάτων ὧδε τῷ βασιλεῖ Θεοδοσίῳ προ-
χωρησάντων, ἐπιδημήσας τῇ Ῥώμῃ τὸν υἱὸν Ὀνώριον ἀνα-
δεικνύσιν βασιλέα, Στελίχωνα στρατηγόν τε ἀποφήνας ἅμα
20 τῶν αὐτόθι ταγμάτων καὶ ἐπίτροπον καταλιπὼν τῷ παιδί.
συγκαλέσας δὲ τὴν γερουσίαν τοῖς ἄνωθεν παραδεδομένοις

6. τάκεινου V et Syll, κάκεινου apographa || 9. οὖν 5, om. V || 10. τοῦτόν τε 5, τόν τε V || 13. τραχύτατα V², ///ραχύτατα V¹ || 15. τῷ ex τὸ V¹ || 17. δὲ sup. scr. V² || βασιλεῖ Θεοδοσίῳ, εἶ θε in ras. V² || 18. ἐπιδημήσας τῇ Ῥώμῃ] cf. V, 2, 3: ἐπιδημήσας τῇ πόλει (Ἀντιοχείᾳ). incertissimam illam de Theodosii itinere Romano famam, quam recte respuerunt Tillemont t. V p. 386sq., 767sq., Sievers 'Studien' p. 331sq. alique, repetit Zosimus infra (V, 38, 2) — item ex Eunapio ut videtur. verbis Στελίχωνα — ταγμάτων significari puto Stilichonem tum a Theodosio magistrum utriusque militiae per Occidentem factum esse, cf. ad V, 4, 2. ἐπιδημήσων coni. L. Iesp praef. ad Claudian. t. I p. XIV, verba στρατηγόν κτέ. ad exercitum ad Mediolanum tendentem referens. quod nullo modo fieri potest, cum nihil omnino de Mediolano habeat Zosimus. ut αὐτόθι non possit non spectare ad Romam. atque re vera haec omnia ex Zosimi — qui ni mirum ad narratiunculam de veteris cultus abolitionem properans rerum veritatem non curabat — opinione Romae acta esse ipsa senatus mentio insuper docet || Ὀνώριον V || 20. καταλιπὼν] dictum quasi Theodosius in Occidente Honorium cum Stilichone relicturus fuerit, ipse Cplim reversurus || 21. συγκαλέσας] proxima habet Suid. v. Θεοδόσιος || δὲ // τῇν, τῇ eras., V || 21. 216, 1. τοῖς

ἐμμένουσαν πατρίοις καὶ οὐχ ἔλομένην ἔτι συνενεχθῆναι τοῖς
 ἐπὶ τὴν τῶν θεῶν ἀποκλίνασι καταφρόνησιν, λόγους προσῆγε,
 παρακαλῶν ἀφιέναι μὲν ἦν πρότερον μετήεσαν, ὡς αὐτὸς
 ἔλεγε, πλάνην, ἐλέσθαι δὲ τὴν τῶν Χριστιανῶν πίστιν, ἧς
 ἐπαγγελία παντὸς ἀμαρτήματος καὶ πάσης ἀσεβείας ἀπαλλαγῆ. 5
 2 μηδεὶς δὲ τῇ παρακλήσει πεισθέντος, μηδὲ ἐλομένου τῶν
 ἀφ' οὗπερ ἡ πόλις ᾤκίσθη παραδεδομένων αὐτοῖς πατρίων
 ἀναχωρῆσαι καὶ προτιμῆσαι τούτων ἄλογον συγκατάθεσιν
 (ἐκεῖνα μὲν γὰρ φυλάξαντας ἤδη διακοσίους καὶ χιλίους σχεδὸν
 ἔτεσιν ἀπόρθητον τὴν πόλιν οἰκεῖν, ἕτερα δὲ ἀντὶ τούτων 10
 ἀλλαξαμένους τὸ ἐκβησόμενον ἀγνοεῖν), τότε δὴ ὁ Θεοδόσιος
 βαρύνεσθαι τὸ δημόσιον ἔλεγε τῇ περὶ τὰ ἱερὰ καὶ τὰς θυσίας
 δαπάνῃ, βούλεσθαι τε ταῦτα περιελεῖν, οὔτε τὸ πρατιόμενον
 ἐπαινοῦντα, καὶ ἄλλως τῆς στρατιωτικῆς χρείας πλειούτων
 3 δεομένης χρημάτων. τῶν δὲ ἀπὸ τῆς γερουσίας μὴ κατὰ 15
 θεσμὸν εἰπόντων πράττεσθαι τὰ τελούμενα μὴ δημοσίου τοῦ
 δαπανήματος ὄντος, διὰ τοῦτο τότε τοῦ θνηπολικοῦ θεσμοῦ
 λήξαντος καὶ τῶν ἄλλων ὅσα τῆς πατρίου παραδόσεως ἦν ἐν
 ἀμελείᾳ κειμένων, ἡ Ῥωμαίων ἐπικράτεια κατὰ μέρος ἐλατ-
 τωθεῖσα βαρβάρων οἰκητήριον γέρονεν, ἢ καὶ τέλειον ἐκ- 20
 πεσοῦσα τῶν οἰκητόρων εἰς τοῦτο κατέστη σχήματος ὥστε
 μηδὲ τοὺς τόπους ἐν οἷς γέγονασιν αἱ πόλεις ἐπιγινώσκειν.
 4 ἀλλὰ ταῦτα μὲν εἰς τοῦτο τύχης ἐνεχθέντα δείξει σαφῶς ἢ
 κατὰ μέρος τῶν πραγμάτων ἀφήρησις· ὁ δὲ βασιλεὺς Θεο-
 δόσιος τὰ κατὰ τὴν Ἰταλίαν ἔθνη καὶ Ἰβήρας καὶ Κελτοὺς 25

πατρίοις ἐμμένουσαν ἔθεσι Suid. || 1. οὐχ' ἔλομένην, χ' [†] in ras. m. 2, V ||
 ἔτι συνενεχθῆναι] ἐνεχθῆναι Suidae codd. ἔτι abesse malim || 2. ἐπὶ
 (vel εἰς) Heyne, περὶ V et Suid. πρὸς coni. Bernhardy || προσῆγε V et
 Suid., προσῆγε s || 3. 4. πρότερον εἴλοντο πλάνην Suid. || 8. συ//τάθεσιν V¹,
 corr. V². προτιμῆσαι τούτων τὰ Χριστιανῶν Suid. || 9. γὰρ et ἤδη om.
 Suid. || 10. ἔτεσιν V², ἔτεσι V¹ || 11. ὁ θεο in ras. V². ἀγνοεῖν· ὁ δὲ
 βαρύνεσθαι Suid. || 12. ἔλεγε τὸ δημόσιον Suid. || 16. μὴ] μήτε Suid., ut
 fort. alterum μήτε intercederit. quamquam mihi probabilius videtur
 μὴ quidem recte se habere, sed intercidisse post ὄντος enuntiatum
 principale. Heyne turbatum locum ita redintegrabat: χρημάτων, τῶν
 ἀπὸ . . . ὄντος. διὰ τοῦτο δὲ τοῦ θνηπ. || 17. διὰ τοῦτο τότε V, διὰ
 τοῦτό τε s, διὰ τοῦτο Suid. || 18. in λήξαντος ἢ Ῥωμαίων ἐπικράτεια
 κατὰ μέρος ἡλαττώθη desinit Suid. || 20. γέρονε V || 23. ἐνεχθέντα V,
 κατενεχθέντα s

καὶ προσέτι γε Λιβύην ἅπασαν Ὀνωρίῳ τῷ παιδί παραδούς, αὐτὸς εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ἐπανιὼν ἐτελεύτησε νόσῳ, καὶ τὸ τούτου σῶμα ταριχευθὲν τοῖς ἐν τῇ Κωνσταντινουπόλει βασιλικοῖς τάφοις ἐναπετέθη.

Ε.

Τῆς δὲ τῶν ὄλων ἀρχῆς εἰς Ἀρκαδίον καὶ Ὀνώριον περιστάσης ἄχρι μὲν ὀνόματος ἐδόκουν ἔχειν τὸ κράτος, ἡ δὲ πᾶσα τῆς ἀρχῆς δύναμις ἦν κατὰ μὲν τὴν ἐφῶν παρὰ Ῥουφίνῳ, κατὰ δὲ τὴν ἐσπέραν ἐν τῇ Στελίχωνος γνώμῃ. δίκαιε τε πᾶσαι παρ' αὐτοῖς κατ' ἐξουσίαν ἐκρίνοντο, καὶ ἀπήει κενρατικῶς ὁ χρημάτων τὴν ψῆφον ἀνούμενος ἢ ἄλλως οἰκειότητι τὴν τοῦ δικάζοντος ἐπισπώμενος εὐνοίαν. κτήματα δὲ ὅσα τοὺς κυρίους ἐν τοῖς ἀπάντων ἐποίει στόμασιν εὐδαίμονας ὀνομάζεσθαι, μετῆει πρὸς τούτους, τῶν μὲν δωρεαῖς θεραπευόντων καὶ τούτῳ τὸ συκοφαντεῖσθαι διαφευγόντων, ἑτέρων δὲ τὰ οἰκεία προἰεμένων ὑπὲρ τοῦ τυχεῖν ἀρχῆς ἢ ἄλλον τινὰ πρίασθαι τῶν πόλεων ὄλεθρον. παντὸς δὲ εἶδους πονηρίας ταῖς πόλεσιν ἐπιπολάζοντος, ὁ μὲν ἀπανταχόθεν πλοῦτος εἰς τὴν Ῥουφίνου καὶ Στελίχωνος οἰκίαν εἰσέρρει, ἡ δὲ πενία κατὰ πάντα τόπον ἐπενέμετο τὰς τῶν πάλαι πλουτούντων οἰκίας. ἡσθάνοντο δὲ τῶν γινομένων οἱ βασιλεῖς οὐδενός, ἀλλὰ ἔγραφον μόνον ὅσα Ῥουφίνος ἐπέταττε καὶ

1. ὀνωρίῳ V || 3. τὸ τοῦ σῶμα V², τὸ τοῦ σώματ'/// V¹ || 4. in V libro quarto ipse librarius subscripsit τύχη ἀγαθὴ δ' quintoque praescripsit ε', postea rubricator libro quinto praescripsit ἱστορία Δ^η || 5. ὀνώριον V. et hoc spiritu semper || 5 sq. cf. Eunap. fr. 62. 63 (ex fr. 63 neglegenter excerptum comma ap. Vales. exc. Peir. p. 849 sive F. H. G. t. IV, p. 610, 188. ubi quod excerptor rotundandae orationis causa addidit ἐκάτερός τε αὐτῶν τὴν βασιλείαν περιεσκόπει, inde Ieep ann. phil. suppl. t. XIV p. 59 concludere non debebat Eunapium similiter atque Philostorgium — qui ex Iepii opinione ipso Eunapio usus est — non Rufino solum sed etiam Stilichoni regni adfectandi cupiditatem tribuisse) || 6. ὅτι ἐπὶ Ἀρκαδίον καὶ Ὀνωρίον, τούτων ἄχρι ὀνομάτων ἐχόντων τὸ κράτος, ἡ πᾶσα ἀρχὴ καὶ δύναμις — p. 218, 2 ὀνειροπόλει habet Suid. v. Ῥουφίνος || 8. ἐν τῇ] ἐπὶ Suid. || 10. ἢ ἄλλως] πολλῶν ἢ (ἢ om. optimi codd.) Suid. || 14. διαφευγόντων deteriores Suidae libri || 18. ἐς Suid. || εἰσέρρει Suid. || 18. 19. ἡ δὲ πενία Bekk cum Suida, καὶ ἡ πενία V || 21. ἔγραφον μόνον V et Suid., ἄγραφον νόμον apographa || ἐπέταττε V

4 *Στελίων*. ἐπεὶ δὲ ἄπλετος ἦν αὐτοῖς πλοῦτος συνειλεγμένος, ἤδη καὶ τὴν βασιλείαν ἐναντῶ μῆσθαι Ῥουφίνος ὠνειροπόλει, διανοούμενος, ἦν εἶχε θυγατέρα γάμων ὠραίαν, κατεγγυῆσαι τῷ βασιλεῖ, ὅπερ εἰσδύσεως πρόσφασιν εἶχε. καὶ δὴ καθήσκει περὶ τούτου λόγους ἐν παραβύστῳ διὰ τινων ἐπὶ τῇ βασιλικῇ 5
θεραπείᾳ τεταγμένων, αὐτὸς μὲν οἴομενος μηδένα παντάπασιν τὴν σκέψιν εἰδέναι, τῆς δὲ φήμης ἄχρι τοῦ δήμου τὸ μελετώ-
5 *μενον ἐνεγκούσης*. ἐκ γὰρ τοῦ τῆς ὑπεροψίας ὄγκου καὶ τῆς ὀσημέραι προστιθεμένης ἀλαζονείας τὴν περὶ τούτου ἔννοιαν ἅπαντες ἐτεκμαίροντο, καὶ τὸ κατ' αὐτοῦ κοινὸν ἠδῆξάνετο 10
μῖσος. ὃ δέ, ὥσπερ τὰ μετριώτερα πλημμελήματα μερίζουσιν ἀποπήμασιν ἐξεπίτηδες ἀποκρούσθαι βουλόμενος, ἕτερον ἐτόλμησε τοίνυδε.

2. *Φλωρεντίῳ* τῆς ἀλλῆς ἐν τοῖς ὑπὲρ τὰς Ἄλπειν ἔθνεσιν ὑπάρχω γενομένῳ κατὰ τοὺς χρόνους ἐν οἷς Ἰουλιανὸς ὁ 15
μέγας τὴν τοῦ Καίσαρος εἶχε τιμὴν, Λουκιανὸς ἦν υἱός. οὗτος ἐχρηῆτο προστάτῃ Ῥουφίνῳ, τὰ τιμιώτατα τῶν ὄντων αὐτῷ κτημάτων εἰς ἐκεῖνον μετενεγκών. ἐφ' οἷς ὁμολογῶν χάριτας ὁ Ῥουφίνος τῷ νεανίσκῳ διετέλεσεν, ἐπαίνους αὐτοῦ
2 *παρὰ τῷ βασιλεῖ Θεοδοσίῳ* διεξιῶν. ὃ δὲ κόμητα τῆς ἐφάας 20
πεποιήκεν· αὕτη δὲ ἡ ἀρχὴ βούλεται τὸν προβεβλημένον αὐτῆς ἐφεστάναι πᾶσι τοῖς τὰς τῆς ἐφάας ἐπαρχίας ἰθύνουσι καὶ ἐπὶ τοῖς οὐ κατὰ <τὸ> δέον πραττομένοις εὐθύνειν. ὁ Λουκιανὸς τοίνυν πᾶσαν ἀρχικὴν ἀρετὴν εἰς τοὺς ἀρχομένους ἐπιδεικνύμενος ἐπὶ δικαιοσύνῃ καὶ σωφροσύνῃ καὶ πᾶσι τοῖς 25
ἄρχοντας κοσμεῖν δυναμένοις διαβόητος ἦν, οὔτε προσώπων διαφορὰν οὔτε ἕτερόν τι κατὰ νοῦν ἔχων, πλὴν ὧν <ὁ> νόμος

1. ἄπλετος Bekk ex apographo uno, ἀπληστος V, ἄσπετος (ἄπιστος cod. A) editur in Suida || 2. ὁ Ῥουφίνος Suid. || 3. ἦν ex ἡ V || 9. περὶ accessit e V. cf. Krebs ap. Schanzium 'Beitr. z. hist. Synt.' t. I p. 100. τούτου Sylb, ἐπὶ τούτου apographa || ἔννοιαν V², ἐ//νοιαν V¹ || 17. προ-στα/τη, v erasa, V || τὰς, τὰ τε V || 19. αὐτοῦς, αὐτῶ V || 20. Ἀρκαδίῳ Sylb. quando Lucianus comes Orientis factus sit constare non videtur, v. Sievers 'Leben d. Liban.' p. 202 || 20 sq. habet Suid. v. Λουκιανός 20. κόμητα V², κόμιτα V¹ || ἐφάας V et Suid, ἐσπέρας apographa || 21. ἐβούλετο Suid. || 22. πᾶσι ex πάση V || 23. τὸ Suid., om. V. cf. I, 5, 3; IV, 38, 1 || ἰθύνειν Suid. || 23. 24. οὔτος τοίνυν Suid. || 26. ἄρχοντας V et Suid., ἄρχοντα ε || 27. ὧν ὁ νόμος Suid., ὧν νομος (sine acc.), v a m. 2, V

ὕπηγόρευεν. ὥστε ἀμέλει καὶ τὸν τοῦ βασιλέως θεῖον Εὐχέριον, 3
αἰτοῦντά τι παρὰ τὸ προσῆκον, ἀποσεισάμενος εἰς τοσοῦτον
ἐκίνησεν ὥστε πρὸς τὸν βασιλέα διαβαλεῖν. ἐπεὶ δὲ ὁ βασι-
λεὺς αἴτιον εἶπεν εἶναι Ῥουφῖνον ἀνδρὶ τοιοῦτῳ τολοαύτην
5 ἀρχὴν δεδωκότα, λαβὼν πρόφασιν ὁ Ῥουφῖνος, καὶ ἐφ' οἷς
ἐμέμψατο βασιλεὺς δῆθεν ἀγανακτῶν, οὐδενὶ τὴν γνώμην ἦν
εἶχεν ἐκφήνας, ἅμα σφόδρα ὀλίγοις ἐπὶ τὴν Ἀντιόχειαν ἵεται,
νυκτὸς τε βαθείας ἐπιδημήσας τῇ πόλει τὸν Λουκιανὸν συν-
αρπάσας εἰς εὐθύνας ἄγει, κατηγοροῦντος παντάπασιν οὐδε-
10 νός. σφαίραις δὲ μολιβδίναις αὐτὸν κατὰ τοῦ τένοντος ἐν-
εκελεύετο παίεσθαι, καὶ διαλιπόντα παραχρῆμα φέρεσθαι
φορεῖω κεκαλυμμένον ἐποίει, διδοὺς ἅπασιν ὑπονοεῖν ὡς οὐ
τεθνηκῶς εἴη, τεύξεται δὲ πάντως φιλανθρωπίας. καὶ ἡ μὲν
πόλις ἐπὶ τῷ παραλόγῳ τοῦ δράματος ἐδυσχέραινεν· ὁ δὲ τι-
15 θασσεύων τὸν δῆμον βασιλικὴν ᾠκοδόμει στοάν, ἧς οὐδὲ ἐν
ἡ πόλις ἔχει διαπρεπέστερον οἰκοδόμημα.

3. Καὶ ἐπὶ τούτοις ἐπανελθὼν εἰς τὴν Κωνσταντινού-
πολιν τὰ περὶ τὴν βασιλέως κηδεῖαν ἐπραγματεύετο, σπεύδων
ὅσον οὐδέπω τὴν θυγατέρα τούτῳ συνάψαι. τύχης δὲ τινος
20 ἕτερόν τι παρὰ τὸ προσδοκώμενον ἐκείνῳ προτανενοῦσης, δι-
ήμαρτε τῆς ἐλπίδος ὁ Ῥουφῖνος ἐξ αἰτίας τοιαύδε. ἦσθην δύο 2
παῖδε Προμῶτῳ, Θεοδοσίου περιόντος ἔτι τοῖς αὐτοῦ παισὶ
συναναστρεφόμενοι· τούτων δ' ἕτερος εἶχε παρ' ἑαυτῷ παρ-
θένον κάλλει λάμπουσαν ἐξαισίῳ. ταύτην Εὐτρόπιος, εἰς τῶν
25 περὶ τὴν βασιλικὴν θεραπείαν εὐνούχων, ἀγαγέσθαι παρήνει
τῷ βασιλεῖ, τὰ περὶ τοῦ κάλλους διεξιῶν. ἐπεὶ δὲ τοὺς λό-
γους ἠδέως ἑώρα δεχόμενον, ἔδειξε τῆς κόρης εἰκόνα, ταύτη
τε πρὸς μείζονα τὸν Ἀρκάδιον ἐγείρας ἐπιθυμίαν ἔπεισε τὸν

2. ἐς Suid. || 3. ἐκίνησεν, ν a m. 2, V || 5. in ὁ Ῥουφῖνος τὸν Λου-
κιανὸν σφαίραις μολιβδίναις ἠκίστατο κατὰ τοῦ τένοντος desinunt Sui-
diana || 6. ἐμέμψατο ex ἐπέμψατο V¹ || βασιλεὺς V, ὁ βασ. s || 7. ἵεται
V || 10. δὲ ex τε V¹ || τένοντος V || 12. φορέω V || 18 sq. cf. Ioannes
Ant. ap. Cramerum An. Par. t. II p. 67, 28 — 68, 21 (F. H. G. t. IV
p. 610, 190), ubi Eunapii de Rufino narratio in epitomen coacta est ||
18. βασιλέως V, τοῦ β. s || 22. προμῶτῳ V², πρόμῳ τῷ V¹ || Θεοδοσίου//
V || 23. συναναστρεφόμενοι ex συναναστρ. V. συναναστρεφ. praetulit Leun-
clavius, contra quem recte dixit Sievers 'Studien' p. 339 || δ' ἕτερος]
θάτερος conieci || 24. εὐτρόπιος V², εὐτρέπιος (ut vid.) V¹

ταύτης γάμον ἐλέσθαι, Ῥουφίνου μηδὲν ἐπισταμένου τῶν
 πραττομένων, οἰομένου δὲ ὅσον οὐδέπω τὴν αὐτοῦ θυγατέρα
 τῷ βασιλεῖ συνοικήσειν, κοινωγήσειν τε αὐτῷ μετ' οὐ πολὺ
 4 τῆς τῶν ὄλων ἀρχῆς. ὡς δὲ τὴν ἐπὶ τῷ γάμῳ πράξιν ἐθεά-
 σατο καταρωθωμένην ὁ εὐνοῦχος αὐτῷ, χορεύειν τῷ δήμῳ καὶ 5
 στεφανηφορεῖν ὡς ἐπὶ βασιλικοῖς ἐκέλευε γάμοις, ἐσθῆτα δὲ
 βασιλεῖ πρόπευσαν καὶ κόσμον ἐκ τῶν βασιλείων λαβάν, ταύ-
 την τε φέρειν δοῦς βασιλικοῖς ὑπηρέταις, ἤγε διὰ μέσης τῆς
 5 πόλεως ἤγουμένου τοῦ δήμου. πάντων δὲ οἰομένων τῇ Ῥου-
 φίνου ταῦτα δοθήσεσθαι θυγατρὶ καὶ συμπαρατραχόντων 10
 τοῖς φορεῦσιν, ἐπειδὴ προϊόντες ἐγένοντο τῆς Προμώτου πλη-
 σίον οἰκίας, εἰσῆσάν τε μετὰ τῶν ἔδνων καὶ ἀποδόντες τῇ
 παρὰ τῷ Προμώτου παιδί τρεφομένη παρθένῳ τὴν τῷ βασιλεῖ
 6 συνοικεῖν μέλλουσαν ἔδειξαν. οὕτως ὁ Ῥουφῖνος τῆς ἐλπίδος
 ἀποκρουσθεῖς, ἐπειδὴ συνοικοῦσαν ἄλλην ἐώρα, τὸ λειπόμενον 15
 ἐσκόπει, πῶς ἂν καὶ τὸν Εὐτρόπιον ἐκποδῶν ποιήσειε. καὶ
 τὰ μὲν ὑπὸ τὴν Ἀρκαδίῳ βασιλείᾳ ἐν τούτοις ἦν.

4. Στελίχων δὲ τῆς κατὰ τὴν ἐσπέραν βασιλείας ἐπιτρο-
 पेύων ἐκδίδωσι πρὸς γάμον Ὀνωρίῳ τῷ βασιλεῖ τὴν ἀπὸ
 Σερήνας οὔσαν αὐτῷ θυγατέρα. Σερήνα δὲ ἦν παῖς Ὀνω- 20
 ρίου, ὃς Θεοδοσίῳ τῷ τῶν βασιλευόντων πατρὶ γέγονεν ἀδελ-
 2 φός. ὀχυρώσας δὲ τῇ πρὸς τὸν βασιλέα κηδεῖα τὴν δύναμιν,
 καὶ ἄλλως ἅπαν σχεδὸν τὸ Ῥωμαίων στρατόπεδον ὑπήκουον
 εἶχε· τελευτήσαντος γὰρ μετὰ τὴν Εὐγενίου καθαιρέσειν ἐν
 Ἰταλίᾳ Θεοδοσίῳ, στρατηγὸς ὢν τοῦ παντὸς στρατεύματος ὁ 25
 Στελίχων, εἴ τι δυνατὸν αὐτοῦ καὶ πολεμικώτατον ἦν, τοῦτο
 κατέσχε, τὸ δὲ ἀπεσκληρὸς καὶ ἀπόβλητον χωρεῖν ἐπὶ τὴν
 3 ἐφάν ἠφιέι. καὶ ταῦτα διαθείς, ἔχων τε πρὸς Ῥουφῖνον
 ἐγκότως οἷα δύναμιν αὐτῷ ἀντίρροπον κατὰ τὴν ἐφάν ἔχειν
 βουλόμενον, ὡς Ἀρκαδίῳ ἰέναι διανοεῖτο, διαθεῖναι κατ' ἐξ- 30
 ουσίαν καὶ τὰ κατ' ἐκείνον ἐθέλων· ἔλεγε γὰρ ἐπιτετράφθαι

8. τε 5, δὲ V || 9. οἰομένων accessit e V. lacunam post θυγατρὶ
 statuerat Sylb || 12. ἀποδόντες 5, ἀποδοθέντες V || 25. στρατηγὸς ὢν
 τοῦ παντὸς στρατεύματος] esse 'utriusque militiae magistrum' recte
 dixit R. Keller 'Stilicho' (Berol. 1884) p. 25, in eo tamen cum aliis
 errans quod Stilichonem solum magistrum militum in Occidente fuisse
 putavit. cf. ad V, 32, 4 || 26. πολεμικώτατον] πολέμοις ἀρμόδιον
 coni. Sylb

παρὰ Θεοδοσίου τελευτῶν μέλλοντος τὰ κατ' ἄμφω τοὺς βα-
 σιλέας ἔχειν ἐν πάσῃ φροντίδι. (5) τούτων δ' Ῥουφίνος αἰσθό-
 μενος ἐκ πάσης ἐβουλεύετο μηχανῆς ἐκποδῶν γενέσθαι τῆς
 Στελίχωνος ἐπὶ τὴν ἐφάν ὁρμῆς, καταλῦσαι δὲ οὐδὲν ἦττον
 5 καὶ ἀσθενεστέραν τὴν οὖσαν Ἀρκαδίῳ στρατιωτικὴν δύναμιν
 καταστῆσαι. ταῦτα δὴ πάντα πραγματευόμενος ἄνδρας εὗρε
 πρὸς ταῦτα πονηροτέρους ἢπερ ἐβούλετο, οἷς χρησάμενος με-
 γάλων ἤρξε τῇ Ῥωμαίων ἐπικρατεία κακῶν. τὸ δὲ ὅπως ἐρῶ.
 Μουσώνιος, Ἕλλην ἀνὴρ καὶ παιδείας ἤκων εἰς ἄκρον, τριῶν 2
 10 ἐγένετο παίδων πατήρ, οἷς ὀνόματα ἦν Μουσώνιος καὶ Ἀντί-
 οχος καὶ Ἀξίοχος. ἀλλὰ Μουσώνιος μὲν καὶ Ἀξίοχος παιδεία
 καὶ καλοκάγαθία τὰς τοῦ πατρὸς ἐπεθύμουν παραδραμεῖν
 ἀρετάς, Ἀντίοχος δὲ πᾶσιν ἐνηβρύνετο τοῖς ἐναντίοις, αὐτὸ
 πονηρίας ὄργανον ὦν. τοῦτον ἀρμόδιον οἷς ἐβούλετο Ῥου- 3
 15 φίνος εὐρῶν ἀνθύπατον καθίστησι τῆς Ἑλλάδος, ἔτοιμον
 ἐθέλων τοῖς ἐπιούσι βαρβάροις ποιῆσαι τὴν αὐτῆς ἀπώλειαν,
 Γεροντίῳ τὴν ἐν Θερμοπύλαις παραδοῦς φυλακὴν, ὑπηρετη-
 20 σομένῳ ταῖς αὐτοῦ κατὰ τῆς πολιτείας ἐννοίαις. ταῦτα Ῥου- 4
 φίνος πονηρευσάμενος, ἐπειδὴ στασιάζοντα καὶ ἀλλοτριώσαντα
 τῶν νόμων ἑαυτὸν ἐθεώρησεν Ἀλάριχον (ἠγανάκτει γὰρ ὅτι
 μὴ στρατιωτικῶν ἠγεῖτο δυνάμεων ἀλλὰ μόνους εἶχε τοὺς
 βαρβάρους, οὓς Θεοδόσιος ἔτυχεν αὐτῷ παραδοῦς ὅτε σὺν
 αὐτῷ τὴν Εὐγενίου τυραννίδα καθεῖλε), τότε τοίνυν ἐσήμαινε
 25 ἢ ἄλλως σύγκλυδας ὄντας ἐξαγαγεῖν, ὡς ἐτοιμῶν ἀπάντων
 εἰς ἄλωσιν ἔσομένων. ἐπὶ τούτοις Ἀλάριχος τῶν Θράκης ἀπ- 5
 ανίστατο τόπων, καὶ ἐπὶ Μακεδονίαν προΐει καὶ Θεσσαλίαν,
 πάντα καταστρεφόμενος τὰ ἐν μέσῳ. γενόμενος δὲ Θερμο-

1. κατ' ἄμφω, φω add. m. 2 in fine versus, V || 3. 4. τῆς . . .
 ὁρμῆς scripsi, τῆ/// ('eras. vid. σ' Mau) . . . ὁρμῆ (sic m. 1, ὁρμῆ
 m. 2) V, τὴν . . . ὁρμῆν ε || 7. π//ρὸς V¹ || ἐβουλεύετο V¹, sup. ser. m. 2
 ἐβούλετο || 9. Μουσώνιος] Eun. fr. 45 || 13. αὐτὸ V², αὐτῷ V¹, αὐτὸς ε ||
 14. εβούλετο V || 17. γεροντίῳ V, καὶ γερ. ε || 19. πονηρευσάμενος, vηq
 ex corr. m. 1, V || 20. Alarichum ex Eunapii narratione (Zos. IV, 57,
 Ioann. Ant. fr. 187) non videri Theodosii expeditionis Italicae parti-
 cipem fuisse contra Wietersheimium (t. II² p. 112) recte, puto, dixit
 Sievers 'Studien' p. 340 || 25. σύγκλυδας V², συγκλύδας V¹ || 26. /// ἐπὶ
 τούτοις V || 27. καὶ (ante ἐπὶ) in mg. V postea additum || 28. p. 222, 1. 9.
 θερμοπυλῶν V², -ύλων V¹

πυλῶν πλησίον ἔπεμπε λάθρα πρὸς Ἀντίοχον τὸν ἀνθύπατον
 καὶ Γερόντιον τὸν ἐφεσθηκότα τῇ Θερμοπυλῶν φυλακῇ τοὺς
 6 τὴν ἐφοδὸν ἀγγελοῦντας. καὶ ὃ μὲν ἀπεχώρει μετὰ τῶν φυ-
 λάκων, ἐνδιδοὺς ἐλευθέραν καὶ ἀκώλυτον τὴν ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα
 πάροδον τοῖς βαρβάροις· οἱ δὲ ἐπὶ λείαν ἔτοιμον τῶν ἀργῶν 5
 καὶ παντελῆ τῶν πόλεων ἀπάλειαν ἐχώρουν, τοὺς μὲν ἄνδρας
 ἠβηδὸν ἀποσφάττοντες, παιδάρια δὲ καὶ γυναῖκας ἀγεληδὸν
 7 ἅμα τῷ πλούτῳ παντὶ ληζόμενοι. καὶ ἡ μὲν Βοιωτία πᾶσα,
 καὶ ὅσα μετὰ τὴν ἀπὸ Θερμοπυλῶν εἴσοδον Ἑλληνικὰ ἔθνη
 διήλθον οἱ βάρβαροι, ἔκειντο τὴν ἐξ ἐκείνου μέχρι τοῦ νῦν 10
 καταστροφὴν διδόντα τοῖς θεωμένοις ὄρᾶν, μόνων Θηβαίων
 διὰ τὸ τῆς πόλεως ὄχυρὸν περισωθέντων, καὶ ὅτι σπεύδων
 τὰς Ἀθήνας ἐλεῖν Ἀλλάριχος οὐκ ἐπέμεινε τῇ τούτων πολι-
 8 ορκία. Θηβαίων τοίνυν διὰ τοῦτο ἐκπεφευγότεων ἐπὶ τὰς
 Ἀθήνας ἐχώρει, ῥᾶστα τὴν πόλιν οἰόμενος ἐλεῖν διὰ τὸ μέ- 15
 γεθος παρὰ τῶν ἔνδον φυλαχθῆναι οὐ δυναμένην, καὶ προσ-
 ἐτί τοῦ Πειραιῶς ἐχομένου σπάνει τῶν ἐπιτηδείων μετ' οὐ
 πολὺ τοὺς πολιορκουμένους ἐνδώσειν. ἀλλ' ὁ μὲν Ἀλλάριχος
 ἐν ταύταις ἦν ταῖς ἐλπίσιν, ἔμελλε δὲ ἡ τῆς πόλεως ἀρχαιό-
 20 τής καὶ ἐν οὕτῳ δυσσεβέσι καιροῖς θεῖαν τινὰ πρόνοιαν ὑπὲρ
 ἑαυτῆς ἐπισπᾶσθαι καὶ μένειν ἀπόρθητος. (6) ἄξιον δὲ μηδὲ
 τὴν αἰτίαν δι' ἣν ἡ πόλις περιεσώθη, θεοπροπῆ τινὰ οὕσαν
 καὶ εἰς εὐσέβειαν τοὺς ἀκούοντας ἐπικαλουμένην, σιωπῆ δι-
 ελθεῖν. ἐπιὼν Ἀλλάριχος πανστρατιᾷ τῇ πόλει τὸ μὲν τεῖχος
 ἑώρα περινοστοῦσαν τὴν πρόμαχον Ἀθηναίων, ὡς ἔστιν αὐτὴν 25
 ὄρᾶν ἐν τοῖς ἀγάλμασιν, ὠπλισμένην καὶ οἷον τοῖς ἐπιούσιν
 ἀνθίστασθαι μέλλουσαν, τοῖς δὲ τείχεσι προεστῶτα τὸν Ἀχιλ-

2. Θερμοπυλῶν V || 3 sq. videtur Eunapius quae de monachis
 Thermopylas aperientibus v. Max. p. 53 scripserat in Historiarum
 parte altera, post a. 414 edita (fr. 87), correxisse || 13. ἐλεῖν ε, ἐλ//εῖν
 (: ἐλθεῖν) V || ἀλλάριχος V, et sic plerumque postea. ἀλάριχος ε || ἐπ-
 ἔμεινε V, ἐπέμεινε ε || 16. παρὰ accessit e V || 17. ἐχομένου//, σ erasa,
 V || 18. τοὺς accessit e V || 20. καιροῖς V, καιοῖς ε || 21. ἐπισπᾶσθαι V,
 ἐπισπᾶσασθαι ε || 23. ἐπικαλουμένην, σιωπῆ// V || 24. πανστρατιᾷ V ||
 26. οἷον e p. 223, 1 huc illatum putat Sylb || 27. ἀνθίστασθαι V, ἐν-
 ἴστασθαι ε || τοῖς δὲ τείχεσι προεστῶτα corrupta puto, vix tamen sana-
 bilia, cum τείχεσι ex priore τεῖχος iterasse videatur librarius. sententia
 postulat: τῆς δὲ παρατάξεως (vel sim.) προεστῶτα (aut, si dativum re-
 tinere males, τοῖς δὲ σίφεσι (πλήθεσι vel sim.) παρεστῶτα)

λέα τὸν ἥρω τοιοῦτον οἶον αὐτὸν τοῖς Τρωσὶν ἔδειξεν Ὅμη-
 ρος, ὅτε κατ' ὄργην τῷ θανάτῳ τοῦ Πατρόκλου τιμωρῶν
 ἐπολέμει. ταύτην Ἀλλάριχος τὴν ὕβριν οὐκ ἐνεγκὼν πάσης 2
 μὲν ἀπέστη κατὰ τῆς πόλεως ἐγχειρήσεως, ἐπεκηρυκεύετο δέ.
 5 . . . προσδεξαμένων τοὺς λόγους, ὄρκους τε λαβόντων καὶ
 δόντων, εἰσῆει σὺν ὀλίγοις Ἀλλάριχος εἰς τὰς Ἀθήνας. τυχὼν
 δὲ φιλοφροσύνης ἀπάσης, λουσάμενός τε καὶ κοινωνήσας
 ἐστίασεως τοῖς ἐν τῇ πόλει λογάσι, καὶ προσέτι γε δῶρα λα-
 βῶν, ἀπεχώρει τὴν τε πόλιν ἀβλαβῆ καὶ τὴν Ἀττικὴν πᾶσαν
 10 καταλιπὼν. καὶ ἡ μὲν Ἀθηναίων πόλις ἐν τῷ κατὰ τὴν Οὐά- 3
 λεντος βασιλείᾳ γενομένῳ σεισμῷ, πᾶσαν κατασεΐσαντι τὴν
 Ἑλλάδα, μόνη περιεσώθη κατὰ τὸν εἰρημένον μοι τρόπον ἐν
 τῷ προλαβόντι βιβλίῳ, καὶ νῦν εἰς ἔσχατον ἐλθοῦσα κινδύνου
 διέφυγεν· Ἀλλάριχος δὲ τὴν Ἀττικὴν πᾶσαν ἀπόρθητον ἀπο-
 15 λιπὼν δέει τῶν φανέντων φασμάτων ἐπὶ τὴν Μεγαρίδα παρ-
 ῆει, καὶ ταύτην ἔλθων ἐξ ἐπιδρομῆς τῆς ἐπὶ τὴν Πελοπόννησον
 ἐλάσεως εἶχετο, μηδεμιᾶς πειρώμενος ἀντιστάσεως. ἐνδόντος 4
 δὲ αὐτῷ Γεροντίου τὸν Ἴσθμὸν διαβῆναι, πάντα λοιπὸν ἦν
 αὐτῷ δίχα πόνου καὶ μάχης ἀλώσιμα, τῶν πόλεων σχεδὸν
 20 ἀπασῶν διὰ τὴν ἀσφάλειαν ἣν ὁ Ἴσθμὸς παρεῖχεν αὐταῖς
 ἀτειχίστων οὐσῶν. εὐθὺς οὖν ἡ Κόρινθος πρώτη κατὰ κρά-
 τος ἠλίσκετο καὶ <τὰ> πρόσοικα ταύτῃ πολίχνια καὶ ἐπὶ ταύτῃ
 τὸ Ἄργος καὶ ὅσα ἦν αὐτῆς τε καὶ Λακεδαίμονος ἐν μέσῳ
 χωρία. καὶ αὐτὴ δὲ ἡ Σπάρτη συναπήγετο τῇ κοινῇ τῆς 5
 25 Ἑλλάδος ἀλώσει, μῆτε ὄπλοις ἔτι μῆτε ἀνδράσι μαχίμοις τε-
 τειχισμένη διὰ τὴν τῶν Ῥωμαίων πλεονεξίαν, ἀλλ' ἄρχουσιν
 ἐκδεδομένη προδόταις καὶ τῇ τῶν κρατούντων ἡδονῇ προ-
 θύμως ὑπηρετουμένοις εἰς ἅπαντα τὰ πρὸς κοινὸν ὄλεθρον
 φέροντα.

30 7. Ρουφῖνος μὲν οὖν, ἀγγελθέντος αὐτῷ τοῦ περὶ τὴν

1. ἥρω] ἥρωα IV, 18, 2 || 1. 2. Ὅμηρος] II. XX, 164 sq. (Reite-
 meier) || 3. ταύτην V, ταύτην ὁ ε || 5. lacunam indicavi. καὶ ante προσ-
 δεξαμ. inseritur a ε || 9. ἀπεχώρει V, ἀνεχώρει ε || 10. ἐν τῷ] ἐν τε τῷ
 conii. Bekk. at codici si fides, saepius τε omisit Zosimus ubi ex com-
 muni usu expectabatur. de Polybii simili ratione v. Kaelker p. 287 sq. ||
 11. κατασεΐσαντι V, -τος ε || 12. 13. cf. IV, 18, 2 || 18. τὸν sup. ser. V¹ ||
 19. 20. σχεδὸν ἀπασῶν accesserunt e V || 22. τὰ ε, om. V || 24. αὐτῇ ε,
 αὐτῇ V¹, αὐτῇ V² || 27. τῇ V², ἡ V¹

Ἑλλάδα πάθους, ἐπίδοσιν ἐλάμβανεν ἧς εἶχε περὶ τὴν βασι-
 λείαν ἐπιθυμίας· συνταραττομένου γὰρ τοῦ πολιτεύματος
 οὐδὲν ἐμποδῶν ᾤετο αὐτῷ φανήσεσθαι πρὸς τὴν τοιαύτην
 ἐπιχείρησιν· Στελίων δὲ ναυστὶ στρατιώτας ἐμβιβάσας τοῖς
 2 κατὰ τὴν Ἀχαΐαν δυστυχήμασιν ὄρμητο βοηθεῖν, καὶ τῇ Πε-
 λοποννήσῳ προσσχῶν εἰς Φολόην συμφυγεῖν τοὺς βαρβάρους
 ἠνάγκασε. καὶ ῥᾶστα διέφθειρεν ἂν αὐτοὺς σπᾶνει τῶν ἐπι-
 τηδείων, εἰ μὴ τρυφῇ καὶ μίμοις γελοίων ἡμιστά τε αἰσχυνο-
 μέναις γυναιξίν ἐκδοὺς ἑαυτὸν ἀφῆκε τοὺς στρατιώτας, ὅσα
 καταλελοιπάσιν οἱ βάρβαροι, ἀρπάζειν, τοῦ τε δοῦναι τοῖς 10
 πολεμίοις εὐνοχωρίαν ἀναχωρήσασιν τῆς Πελοποννήσου μετὰ
 πάσης τῆς λείας εἰς τὴν Ἑπειρον διαβῆναι καὶ τὰς ἐν ταύτῃ
 3 λήσασθαι πόλεις. ὅπερ αὐτοὺς ὁ Στελίων πεποικηκότας ἰδὼν
 ἄπρακτος ἐπὶ τὴν Ἰταλίαν ἀπέπλευσε, μείζονα καὶ χαλεπώτερα
 τοῖς Ἑλλησι κακὰ δι' ὧν ἐπήγετο στρατιωτῶν ἐπιθεῖς. ἐπεὶ 15
 δὲ παρεγένετο, παραχορῆμα θάνατον ἔγνω Ῥουφίνῳ κατασκευ-
 ᾶσαι τρόπῳ τοιῷδε. πρὸς τὸν βασιλέα ποιεῖται λόγους Ὀνώ-
 ριον ὡς προσήκει τέλη τινα στρατιωτικὰ στείλαι πρὸς Ἀρκα-
 διον τὸν ἀδελφόν, ἐπαμνοῦντα τοῖς ἐν τῇ ἐπικρατείᾳ τῇ
 4 τούτου κεκακωμένοις ἔθνεσι. καὶ ὅπερ ἐγνώκει πράττειν ἐπι- 20
 τραπεῖς ἔταττε τοὺς ἐπὶ τούτῳ σταλησομένους, Γαῖνῃ δὲ
 αὐτοῖς ἐπιστήσας ἡγεμόνα, ὅσα ἐπὶ Ῥουφίνου διενοεῖτο ἐξεῖπε.
 τῶν δὲ στρατιωτῶν ἤδη πλησίον τῆς Κωνσταντινουπόλεως
 ὄντων, φθάσας ὁ Γαῖνης ἀπήγγειλεν Ἀρκαδίῳ τῷ βασιλεῖ τὴν
 αὐτῶν παρουσίαν, καὶ ὡς παραγένοντο τοῖς πράγμασι πε- 25
 5 πονηκόσιν ἐφιέμενοι βοηθεῖν. τοῦ δὲ βασιλέως ἡσθέντος ἐπὶ
 τῇ τούτων ἀφίξει, ὑπαντῆσαι τοῖς στρατιώταις εἰσιέναι μέλ-
 λουσι παρεκάλει τὸν βασιλέα Γαῖνης· ταύτης γὰρ τῆς τιμῆς
 ἠξιώσθαι τοὺς στρατιώτας ἔλεγε σύνηθες εἶναι. πεισθέντος
 δὲ τοῦ βασιλέως καὶ πρὸ τῆς πόλεως ὑπαντήσαντος, εἶπετο 30

6. προσχῶν V, corr. s || 8. 9. ἡμιστά τε αἰσχ. γυν. sumpsit e Iuliano (Misop. p. 445, 24 H., ubi etiam μῖμοι). non nimis igitur res premenda, recteque non pressit Rosenstein 'Forsch. z. deutschen Gesch.' t. III (a. 1863) p. 177 || 10. τοῦ τε] ὥστε coni. Bekk, bene || 15. 16. ἐπεὶ δὲ s, ἐπειδὴ V || 17 sq. cf. Ioannes Ant. fr. 190 || 18. τέλη V², τέλει V¹ || 21. ἔταττε, ut solet, V. ἐξέταττε coni. Heyne || τούτω V, τοῦτο s || 28. παρεκάλει V, παρεκάλεσε s || 29. ἠξιώσθαι] ἀξιοῦσθαι coniec. de re v. Vales. ad Amm. XX, 4, 12 || 30. εἶπετο — p. 225, 1. ὑπαρχος accessere e V

καὶ ὁ Ῥουφῖνος, οἷα τῆς αὐλῆς ὑπαρχος. ἐπεὶ δὲ προσκινήσαντες τῆς προσηκούσης ἠξιώθησαν παρὰ τοῦ βασιλέως φιλοφροσύνης, δόντος Γαῖνον τὸ σύνθημα πάντες ὁμοῦ τὸν Ῥουφῖνον ἀπολαβόντες ἐν μέσῳ τοῖς ξίφεσι παίουσι· καὶ ὁ μὲν 6
 5 ἀφήρητο τῆς δεξιᾶς, ὃ δὲ τὴν ἐτέραν ἔκοπτεν, ὃ δὲ τὴν κεφαλὴν τοῦ τραχήλου χωρίσας ἀπήει, παιᾶνας ἄδων ἐπινικίους. ἐς τοσοῦτον δὲ ἐπετώθασαν ὥστε τὴν χεῖρα πανταχῆ τῆς πόλεως περιάγειν, αἰτεῖν τε ἀργύριον δοῦναι τῷ ἀπλήστῳ τοῖς προστυγχάνοντας.

10 8. Ῥουφῖνος μὲν οὖν ἰδίᾳ τε πολλοῖς κακῶν ἀφορήτων γενόμενος αἴτιος καὶ τῇ πολιτείᾳ λυμηνάμενος ἀπάσῃ δίκην ἐξέτισε τῶν πεπονηρευμένων ἀξίαν, Εὐτρόπιος δὲ πρὸς πάντα Στελίχωνι συνεργήσας τὰ κατὰ τούτου βεβουλευμένα τῶν ἐν τῇ αὐλῇ πραττομένων κύριος ἦν. καὶ τὴν μὲν Ῥουφῖνου 2
 15 περιουσίαν κατὰ τὸ πλεόν ἐσφετερίζετο, καὶ ἐτέρους ἐνδιδούς ἐκ ταύτης οἰκειοῦσθαι τὰ ὀπωσοῦν ἄξια τῆς αὐτοῦ κτήσεως νομιζόμενα· τῆς δὲ Ῥουφῖνου γαμετῆς σὺν τῇ θυγατρὶ τῇ τῶν Χριστιανῶν ἐκκλησίᾳ προσδραμούσης δέει τοῦ μὴ συναπολέσθαι τῷ ἀνδρὶ, πίστιν δούς ὁ Εὐτρόπιος ἐφῆκεν αὐταῖς
 20 εἰς τὴν κατὰ Ἱεροσόλυμα πόλιν ἐκπλεῦσαι, πάλαι μὲν οἰκητήριον Ἰουδαίων οὔσαν, ἀπὸ δὲ τῆς Κωνσταντίνου βασιλείας ὑπὸ Χριστιανῶν τιμωμένην οἰκοδομήμασιν. ἐκεῖναι μὲν οὖν 3
 αὐτόθι τὸν λειπόμενον τοῦ βίου διέτριψαν χρόνον· Εὐτρόπιος δὲ πάντας, ὧν εἴη τις λόγος, ἐκποδῶν καταστῆσαι βου-
 25 λόμενος, ὡς ἂν μηδεὶς ἕτερος πλὴν αὐτοῦ βασιλεὶ παραδυναστεύοι, καὶ ἐπὶ Τιμασίῳ στρατιωτικῶν ἡγήσαμένῳ ταγματῶν ἀπὸ τῶν Οὐάλεντος χρόνων καὶ πολλῶν μετασχόντι πολέμων ἐπιβουλήν ἴστησιν, οὐδεμιᾶς αἰτίας ὑπόυσης. ἦν δὲ ἡ συκο-

1. ἐπεὶ δὲ V, ἐπειδὴ ε || 3. γαῖνον V || 6. παιᾶνας V || 12. Εὐτρόπιος] Eun. fr. 66 (v. de Boor Herm. t. XXI p. 15, 1). 69 || 15. ἐτέρους] immo ἐτέροις. cf. I, 32, 3; II, 48, 3; III, 31, 2; 34, 1; IV, 20, 3; 34, 2; V, 6, 4; 9, 5; 46, 5; VI, 3, 2. ἑταίρους vel ἑταίροις conī. Reitemeier | 16. ἄξια] ἀνάξια cum Tillemontio t. V p. 429, 2 scribendum puto (minus bene idem μὴ ἐτέροις pro καὶ ἐτέρους coniecit) || αὐτοῦ] αὐτῶν apographum unum in mg., quod praeferebat Heyne || 17. 18. τῇ ἐκκλ.] cf. V, 18, 1 || 22. χρι/στιανῶν, ι ex η, V || 24. εἴη Heyne, εἶ V. ἦν conī. Syllb || 25. 26. παραδυναστεύοι V, -εὶη ε || 26. Τιμασίῳ] Eun. fr. 70 | 27. χρόνων accessit e V

φαντία τοιάδε. (9) Βάργος ἐκ τῆς ἐν Συρίᾳ Λαοδικείας ὁρ-
 μώμενος, ἀλλᾶντας ὠνίους ἐπ' ἀγορᾷ προτιθείς, ἐπί τισιν
 ἀλοὺς ἀποπήμασιν ἀπὸ τῆς Λαοδικείας εἰς τὰς Σάρδεις ἦλθε
 φνγᾶς, εἶτα κάκεισε φανείς οἶος ἦν, ἐπὶ πονηρίᾳ διεβεβόητο.
 τοῦτον ὁ Τιμάσιος ταῖς Σάρδεσιν ἐπιδημήσας, στρωμύλον ἰδὼν
 δεινὸν τε κολακείᾳ ῥαδίως ὑπαγαγέσθαι τοὺς προστυγχάνον-
 τας, ὠκειώσατό τε καὶ παραχορῆμα στρατιωτικοῦ τέλους ἔταξεν
 ἄρχειν· καὶ οὐ τοῦτο μόνον, ἀλλ' ἤδη καὶ εἰς τὴν Κων-
 2 στατινούπολιν ἑαυτῷ συναπήγαγεν. οὐκ ἐπαινούντων δὲ τῶν
 ἐν τέλει τὸ γεγονός (ἔτυχε γὰρ πρότερον ὁ Βάργος διὰ τινὰ
 πονηρέματα τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει διατριβῆς ἀποκεκλει-
 σμένος) ὄργανον ἐπιτήδειον Εὐτρόπιος εἰς τὴν κατὰ Τιμασίου
 συκοφαντίαν τὸν ἄνδρα τοῦτον εὐρὼν ἴσθησι κατήγορον αὐτῷ,
 γραμμάτια δεικνύντα ψευδῆ, βασιλείας ἐπιθυμίαν ἐπιφέροντα
 Τιμασίῳ. καὶ ὁ μὲν βασιλεὺς προκἀθητο δικαστῆς, Εὐτρό-
 15 πιος δὲ παρεστῶς, ἐπειδὴ καὶ τὴν ἡγεμονίαν πάντων τῶν
 3 βασιλικῶν εἶχε κοιτώνων, τῆς πάσης ψῆφον κύριος ἦν. πάν-
 των δὲ δυσανασχετούντων ἐφ' οἷς ἀλλαντοπώλης ἄνθρωπος
 τὸν ἐν ἀρχαῖς καὶ ἀξίαις διαπρέψαντα τοσαύταις ἴστατο κρί-
 νων, ἀνεχώρει μὲν τῆς κρίσεως ὁ βασιλεὺς, ἐπέτρεπε δὲ ταύ-
 20 τῆν Σατουρνίνῳ καὶ Προκοπίῳ. τοῦτον δὲ ὁ μὲν εἰς εἰς
 γῆρας ἦν βαθὺν προελθὼν καὶ μεγάλαις τετιμημένος ἀξίαις,
 οὐκ ἔξω δὲ κολακείας, ἀλλ' εἰωθὼς ἐν ταῖς κρίσεσι τὰς τῶν
 βασιλεῖ παραδυναστευόντων θεραπεύειν ὁρμᾶς τε καὶ γνώμας·
 ὁ δὲ Προκόπιος τοῦ μὲν βασιλέως ἐγεγόνει Οὐάλεντος κηδε-
 25 στῆς, σκαιὸς δέ τις ὢν καὶ ἀνάγωγος ἐν τισιν ἐδόκει τάληθῆ
 4 μετὰ παρρησίας ἐκφαίνειν. ὥστε ἀμέλει καὶ τότε συννεχθεὶς
 εἰς τὴν κατὰ Τιμασίου ψῆφον τῷ Σατουρνίνῳ τοῦτο προσ-
 ἔθηκεν, ὡς οὐκ ἔδει Τιμασίου Βάργον εἶναι κατήγορον, οὐδὲ
 τὸν τοσαύταις ἀρχαῖς διαπρέψαντα καὶ ἀξίαις εὐτελοῦς ἀνθρώ-
 30 πον καὶ ἀνασεσυρμένον συκοφανταῖς ἀλῶναι, καὶ ὅπερ ἦν

2. ἀλ//άντας, λ erasa, V || 'usitatus ἐπ' ἀγορᾶς. sed cf. VI, 11, 1'
 Bekk || 6. κολακεία//, σ erasa, V || 16. τῶν sup. scr. V² || 18. ἀλλαντο-
 πόλεις V || 21. εἰς cum apographo uno omiserunt Reitemeier et Bekk,
 non recte || 22. γῆρας ἦν βαθὺν V, εἰς βαθὺν γῆρας ἦν s || 25. Προκόπιος]
 Πετρώνιος conii. Valesius ad Amm. XXVI, 6, 7, κηδεστῆς de 'socero'
 interpretans. at 'generum' esse recte dixit Tillemont t. V p. 132
 28. 29. προσέθηκεν] προῦθηκεν conii. Reitemeier, male

ἀτοπώτατον, εὐεργέτην ὑπὸ τοῦ παθόντος εὖ πράγματα πά-
 σχειν. ὤνησε δὲ οὐδὲν ταύτη χρησάμενος τῇ παρρησίᾳ Προ- 5
 κόπιος, ἀλλ' ἢ μὲν Σατουρνίνου ψήφος ἐκράτει σφόδρα
 ἐπαινεθεῖσα, Τιμάσιος δὲ τῇ Ὀάσεως οἰκῆσει παραδοθεὶς ἀ-
 15 ηλαίνετο, φυλακῆς αὐτὸν δημοσίας παραπεμπούσης. τόπος δὲ
 ἦν οὗτος λυπρότατος καὶ οὐδενὶ τῶν αὐτῷ παραδιδομένων
 ἀναχωρεῖν ἐνδιδούς· ἢ τε γὰρ ἐν μέσῳ γῆ ψαμμώδης οὔσα 6
 καὶ παντάπασιν ἔρημος καὶ ἀοίκητος ἀφαιρεῖται τῆς γνώσεως
 τοὺς ἐπὶ τὴν Ὀασιν ἀπιόντας, τῶν ἀνέμων τοῖς ἴχνεσι τὴν
 10 ψάμμον ἐπιφερόντων, καὶ τῷ μῆτε φυτόν μῆτε οἰκῆσιν εἶναι,
 γνώρισμα εἰς εἰκασίαν τι καταλιπεῖν τοῖς ὁδοιποροῦσι δυνά-
 μενα. φήμη δὲ ὅμως εἰς ἅπαντας ἦει παρὰ Συναγρίου τοῦ 7
 παιδὸς ἠρπάσθαι Τιμάσιον λέγουσα, διαφνγόντος τοὺς ἐσταλ-
 μένους εἰς ἀναζήτησιν αὐτοῦ καὶ διὰ τινων ἀρπάσαντος τὸν
 15 πατέρα ληστῶν. ἀλλ' εἶτε ἀληθῆ ταῦτα ἦν εἶτε Εὐτρόπιῳ
 χαριζόμενοι ταῦτα ἐν τῷ πλήθει διέσπειραν, οὐκ ἔγνω τις τὸ
 σαφές, πλὴν ὅτι περ οὔτε Τιμάσιος οὔτε Συάγριος ἐξ ἐκείνου
 πεφήρασιν.

10. Ὁ δὲ Βάργος, ὡς ἔξω πάσης ὑποψίας καταστήσας
 20 Εὐτρόπιον οὐκέτι τὴν Τιμασίου δυσμένειαν ὑφορώμενον, ἤξι-
 οὔτο στρατιωτικοῦ τέλους ἀρχῆς χρήματα φέρειν αὐτῷ κομψὰ
 δυναμένης, καὶ ἀνεχώρει μειζόνων ἐλπίσι δωρεῶν βουκολού-
 μενος· ἠγνῶει γὰρ ὡς Εὐτρόπιος τοιοῦτον αὐτὸν φανέντα
 περὶ Τιμάσιον τὸν εὐεργέτην καὶ περὶ αὐτὸν ὅμοιον φανή-
 25 σεσθαι προσεδόκησεν. ἐκδημήσαντος γοῦν τῆς ἀρχῆς ἔνεκα 2
 Βάργου, τὴν τούτῳ συνοικοῦσαν γυναῖκα διὰ τινος αἰτίας
 ἀπεχθῶς πρὸς αὐτὸν ἔχουσαν πείθουσι γραμματεῖα προσδοῦ-
 ναι τῷ βασιλεῖ κατηγορίας φέροντα πλείστας εἰς τὰ μέγιστά
 τε τῶν ἐγκλημάτων τὸν Βάργον ἀγούσας. ἅπερ ἀκηκοὼς Εὐ- 3
 30 τρόπιος εὐθύς ἤγεν εἰς κρίσιν τὸν ἄνθρωπον καὶ ἀλόντα
 παρεδίδου τιμωρίᾳ προπούσῃ, μεθ' ἣν ἅπαντες θαυμάζοντες
 ἅμα καὶ ἀνυμνοῦντες τὸν τῆς Ἀδραστείας ὀφθαλμὸν διετέ-
 λεσαν, ὃν οὐχ οἶόν τε τινα τῶν ἡσειβηκότων κατὰ τι λαθεῖν.

3. ψήφος V¹ ex ///ήφος || 12. ἦει V², εἶη V¹ || 13. διαφνγόντος V²,
 -τα V¹ || 17. οὔτε τιμάσιος 5, οὐ τιμ. V || 19 sq. cf. Eun. fr. 71 || 24. 25.
 φανήσασθαι V || 27. ἀπεχθῶς V², α//// (c. 4 litt. er.) V¹ || γραμματεῖα]
 γραμμᾶτια ceteris locis || 27. 28. προσδοῦναι V et Leunclavius, προ-
 δοῦναι 5 || 32. ἀ//δραστείας, ι vel η eras., V || 33. ἡσειβηκότων, ἡ in

4 Μεθύων δὲ ἤδη τῷ πλούτῳ καὶ ὑπὲρ τὰ νέφη τῇ φαν-
 τασίᾳ φέρεσθαι δοκῶν ὁ Εὐτρόπιος ἐν ἅπασιν σχεδὸν τοῖς
 ἔθνεσιν εἶχε τοὺς τὰ πραττόμενα πολυπραγμονοῦντας, καὶ
 ὅπως ἕκαστος ἔχοι τύχης· καὶ οὐδὲν ἦν καθάπαξ ὃ μὴ χρη-
 μάτων αὐτῷ κέρδος ἐπῆγεν. ἄγει τοίνυν αὐτὸν καὶ κατὰ
 5 Ἄβουνδαντίου φθόνος τε ὁμοῦ καὶ πλεονεξία. ἦν δὲ Ἄβουν-
 δάντιος ἀπὸ τῆς ἐν τῇ Θοράκῃ Σκυθίας, ἐκ δὲ τῶν Γρατιανοῦ
 στρατευσάμενος χρόνων καὶ ἐπὶ Θεοδοσίου τιμῶν μεγίστων
 ἐπιβάς, ἤδη δὲ καὶ στρατηγὸς καὶ ὑπατος ἀποδεδειγμένος.
 ἐπεὶ δὲ καὶ τοῦτον Εὐτρόπιος ἠβουλήθη τῆς οὐσίας τε ὁμοῦ
 10 καὶ πάσης τιμῆς ἐκπεσεῖν, ἔγραφε μὲν ταῦτα ὁ βασιλεὺς,
 ἀπηλαύνετο δὲ Ἄβουνδάντιος τῶν βασιλείων, οἴκησιν τὴν
 ἐν Φοινίκῃ Σιδῶνα λαχὼν καὶ ἐν ταύτῃ τὸν λοιπὸν χρόνον
 βεβιωκώς.

11. Εὐτρόπιος τοίνυν ἐν μὲν τῇ Κωνσταντινουπόλει 15
 παντάπασιν ἔχων οὐδένα τὸν ἀντιβλέπειν τολμῶντα, μόνου δὲ
 Στελίχωνα τῶν κατὰ τὴν ἐσπέραν κυριεύοντα πραγμάτων
 κατὰ νοῦν ἔχων, ἀνελεῖν αὐτῷ διανοεῖτο τὴν ἐπὶ Κωνσταν-
 τινούπολιν ἄφιξιν. ἀναπειθεὶ δὴ τὸν βασιλέα, τέως συναγα-
 γόντα τὴν γερουσίαν, κοινῷ δόγματι τῆς βασιλείας αὐτὸν 20
 2 πολέμιον προσεπειν. οὗ δὴ γενομένου Γίλδωνα παραχοῆμα
 πάσης τῆς ὑπὸ Καρχηδόνα Λιβύης ἔχοντα τὴν ἡγεμονίαν
 οἰκειωσάμενος, ἀφίστησι διὰ τούτου τὴν χώραν τῆς Ὀνωρίου
 βασιλείας καὶ τῇ Ἀρκαδίῳ προστίθησιν. ἐπὶ τούτῳ δυσ-
 χεραίνονται καὶ λίαν ἀπορομένῳ Στελίχωνι συνήρατο τὸ ἀπὸ 25
 3 τῆς τύχης αὐτόματον. ἀδελφὸν γὰρ ἔχων ὁ Γίλδων ὃ Μασ-
 κέληδλος ἦν ὄνομα, καὶ τούτῳ διὰ βαρβαρικὴν μανίαν ἐπι-
 βουλεύσας ἠνάγκασεν εἰς τὴν Ἰταλίαν ὡς Στελίχωνα πλεῦσαι

ras. m. 2, ('eras. vid. εν' Mau) V || 1 sq. cf. Eun. fr. 67 || 4. οὐδὲν
 Reitemeier, οὐδὲ V || ὁ ex ὧ V || 5. ἄγει ε, ἄγοι V || 6. Ἄβουνδαντίου]
 Eun. fr. 72 || 10. ἐπεὶ δὲ scripsi de Bekkeri coniectura, ἐπειδὴ V s.
 ἐπεὶ δὴ coni. Sylb || 12. ἄβουνδάτιος h. l. V || 13. at cf. Sievers 'Stu-
 dien' p. 350 || 17. τῶν V et Sylb, τὸν apographa || 20. 21. αὐτὸν πολέ-
 μιον V, πολέμιον αὐτὸν ε || 21. προσεπειν] προειπεῖν coni. Bekk, bene
 Γίλδωνα] γιάδωνα V, et sic constanter || 22. ἔχοντα in ε post πάσης
 ponitur. fuit Gildo per aliquot annos 'comes et magister utriusque
 militiae per Africam': c. Th. IX, 7, 9 || 26. 27. Μασκέληδλος] 'Mascezel'
 vel 'Mascizel' Latini

καὶ ὅσα παρὰ τὰδελφοῦ πέπονθεν ἐξειπεῖν. ὁ δὲ δυνάμεις ἀδράς αὐτῷ παραδοὺς καὶ πλοῖα χορηγήσας ἀρκοῦντα, πολεμήσοντα τῷ Γίλδωνι παραπέμπει. οὗτος ἀποβάς ἔνθα δια- 4
 τρίζοντα τὸν ἀδελφὸν ἠκηκόει, καὶ ἀπαρασκευῶ μετὰ τῆς
 5 στρατιᾶς ἐπιπεσών, μάχης καρτερᾶς γενομένης τοσοῦτον ἐκρά-
 τησεν ὥστε Γίλδωνα τὸν βίον ἀπολιπεῖν ἀπαρξάμενον· τοῦτο
 γὰρ εἴλετο μᾶλλον ἢ ὑπὸ τοῖς πολεμίοις γενέσθαι. καὶ ὁ μὲν
 Γίλδωνος ἀδελφὸς ἀποδοὺς τῇ Ὀνωρίου βασιλείᾳ Λιβύην εἰς
 Ἰταλίαν ἐπανήει νενικηκώς· Στελίχων δὲ νημεσήσας ἐπὶ τῷ
 10 κατορθώματι θεραπεύειν ὅμως προσεποιεῖτο, χρηστὰς ὑπο-
 φαίνων ἐλπίδας. ἐπεὶ δὲ προΐων ἐπὶ τι προάστειον ἐπὶ πο- 5
 ταμοῦ γεφύρας ἐγένετο, μετὰ δὲ τῶν ἄλλων εἶπετο καὶ ὁ
 Μασκέλδηλος αὐτῷ, σύνθημα πρὸς τούτου δεδομένου αὐτοῖς
 οἱ δορυφόροι πληροῦντες ὠθοῦσι κατὰ τοῦ ποταμοῦ. καὶ ὁ
 15 μὲν Στελίχων ἐγέλα, τὸ δὲ θεῦμα συναρπάσαν ἀποπνίγει τὸν
 ἄνθρωπον.

12. Ἐντεῦθεν ἡ μὲν Εὐτροπίου δυσμένεια καὶ Στελί-
 χωνος ἀνεκαλύπτετο καὶ ἐν τοῖς ἀπάντων στόμασιν ἦν· ἄλλο-
 τρίας δὲ πρὸς ἑαυτοὺς ἔχοντες ἐπὶ πάσης ἀδείας τοῖς τῶν
 20 ἀρχομένων κακοῖς ἐνετρόφων, ὁ μὲν ἤδη τὴν θυγατέρα Μα-
 ριάν Ὀνωρίῳ τῷ βασιλεῖ γαμετὴν δεδωκώς, ὁ δὲ κυριεύων
 Ἀρκαδίου καθάπερ βοσκήματος. εἶτε γὰρ κτήμα περίβλεπτον 2
 ἦν τινὶ τῶν ὑπηκόων, εἰς θατέρου τούτων μετετίθετο δε-
 σποτειάν, καὶ χρυσὸς δὲ καὶ ἄργυρος ἅπας ἐκ τῶν πρό-
 25 τερον ἐχόντων εἰς αὐτοὺς ἔρρει· πολὺς γὰρ ἦν ὁ τῶν
 πανταχοῦ συκοφαντούντων ἔσμός, οἷς ἐπετέτακτο τοιαῦτα
 καταμηνύειν.

13. Τῆς δὲ βασιλείας ἐκατέρωθεν οὔσης ἐν τούτοις,
 ἅπαντες μὲν οἱ τὴν γερουσίαν πληροῦντες ἐπὶ τῇ τῶν πραγ-
 30 μάτων ἐδυσχέραινον κακουχία, οὐχ ἡκιστα δὲ Γαῖνης, οὔτε
 τῆς πρεπούσης στρατηγῷ τιμῆς ἀξιούμενος, οὔτε δωρεαῖς
 ἀπληστίαν ἐμπλήσαι βαρβαρικὴν δυνάμενος. ἀπέκναιε δὲ πλεον
 αὐτὸν εἰς τὴν Εὐτροπίου χρήματα πάντα οἰκίαν εἰσρέοντα.

2. ἀδράς V || 3. ἀποβάς V, ἀναστάς apographa, ἀναβάς aut ἐπι-
 στάς Heyne || 10. ante κατορθώματι in V erasum κα//ῶ || 26. πανταχοῦ
 V, ἀπανταχοῦ s || 30. ἐδυσχέραινον, ραι in ras. m. 2, V || 31. τῆς V, τῆς
 πρεσβυτέρῳ s || δωρεαῖς V², δωρεά// V¹ || 32. δυνάμενος] δυναμέναις
 θεραπευόμενος conl. Syllb, bene || 33. χρήματα πάντα οἰκίαν V, οἰκίαν

2 ἐπὶ τούτοις ἀχθόμενος κοινωνὸν ποιεῖται Τριβίγιδον τῆς
 σκέψεως. ἦν δὲ οὗτος ἀνὴρ φιλοκίνδυνος καὶ πρὸς πᾶσαν
 ἀπόνοιαν ἐτοιμότητος, ἤρχε δὲ οὐ Ῥωμαϊκῶν ἰλῶν ἀλλὰ βαρ-
 3 βάρων ἐνιδρυμένων τῇ Φρυγίᾳ, παρὰ βασιλέως τὴν τούτων
 λαβὼν ἐπιμέλειαν. οὗτος ἐπὶ τὴν Φρυγίαν ἐθέλειν ἐκδημῆσαι 5
 ποιούμενος, ὅπως ἂν ἐπισκέψαιτο τοὺς ὑπ' αὐτῷ τεταγμένους
 βαρβάρους, ἐπὶ τούτῳ τε τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐξορμήσας
 ἐχώρει. παραλαβὼν δὲ τοὺς βαρβάρους ὧν τὴν ἡγεμονίαν
 εἶχεν, ἅπαντα ἐπήει τὰ ἐν μέσῳ, φόνου μὲν ἀνδρῶν ἢ γυναι-
 κῶν ἢ παιδαρίων οὐκ ἀπεχόμενος, τὰ δὲ ἐν ποσὶ ληζόμενος· 10
 4 ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ τοσοῦτο πλήθος συνήγαγεν οἰκετῶν καὶ ἄλλῳς
 ἀπερριμμένων ἀνθρώπων ὥστε εἰς ἔσχατον κίνδυνον τὴν
 Ἀσίαν ἅπασαν ἀπαγαγεῖν. ἢ τε γὰρ Λυδία πάσης ἐπέπληστο
 ταραχῆς, πάντων ὡς εἰπεῖν ἐπὶ τὰ θαλάσσια φυγόντων καὶ
 ἅμα τοῖς σφετέροις ἅπασιν ἐπὶ τὰς νήσους ἢ ἄλλοθὶ ποι δια- 15
 πλεόντων· καὶ ἡ πάραλος δὲ Ἀσία τὸν κίνδυνον ὅσον οὐδέπω
 θεωρήσειν ἐπιστησόμενον αὐτῇ προσεδόκα. (14) ἀλλ' ἐπειδὴ
 ταῦτα τῷ βασιλεύοντι συνηγγέλθη, λόγον μὲν οὐδένα τῆς
 κοινῆς ἐποιεῖτο συμφορᾶς (οὐδὲ γὰρ οἶός τε ἦν συνιδεῖν τὸ
 πρακτέον ἐσχάτως ἀνόητος ὧν), Εὐτρόπιῳ δὲ τὴν πᾶσαν 20
 ἔδωκε τῆς βασιλείας οἰκονομίαν. ὃ δὲ Γαῖνην αἰρεῖται καὶ
 Λέοντα στρατηγούς, τὸν μὲν εἰς τὴν Ἀσίαν ἐκπέμφων ἐπελευ-
 σόμενον τοῖς κατατρέχουσι ταύτην βαρβάροις ἢ ἄλλως μιγάσιν
 ἀνθρώποις, Γαῖνην δὲ διὰ τῆς Θράκης καὶ τῶν τοῦ Ἑλλησ-
 πόντου στενῶν ἀπαντήσοντα τοῖς πολεμίοις, εἰ καὶ τοῖς τόποις 25
 2 ἐκείνοις ἐνοχλοῦντας θεάσοιτο. Λέων μὲν οὖν ὁ τοῖς κατὰ
 τὴν Ἀσίαν συμβεβηκόσι βοηθῆσαι ταχθεὶς ἀρετῆς μὲν οὐδ'
 ἦστινοσοῦν μετειλῆφει στρατηγικῆς, οὐδ' ἄλλου τινὸς ἀξίου
 πρὸς τοῦτο τύχης αὐτὸν ἀγαγεῖν, πλὴν ὅτι πρὸς Εὐτρόπιον

χρήματα πάντα § || 1. Τριβίγιδον] Eun. fr. 75, 1. 2 || 6. ποιούμενος V,
 προσποιούμενος § || 10. παιδαρίων V, παιδιῶν § || 11. <καὶ> ἐν ὀλ. vel
 ἐν ὀλ. <τε> con. Sylb, <καὶ> φόνου (vs. 9) Bekk || ἄλλως contra Syl-
 burgii ἄλλων recte defendit Reitemeier || 12. ἀπερριμμένων V || κίνδυνον
 V, κινδύνου § || 13. ἐπέπληστο V, ἐνεπέπληστο § || 15. ἄλλοθὶ ποι] cf.
 V, 31, 6: ἐτέρωθὶ πον μετατιθεῖς; Porphy. v. Pythag. p. 48, 18 Nauck²:
 ἐτέρωθὶ πον (ἐτέρωσέ ποι Cobet) βάδιζε || 22. Λέοντα] Eun. fr. 76 ||
 23. κατατρέχουσι V, κατέχουσι § || 26. θεάσοιτο V, θεάσαιτο §. cf.
 V, 37, 1: ὡς ἂν κοινωνήσοι; 47, 3: μή ποτε προκαλέσονται

εἶχεν οἰκείως· Γαῖνης δὲ τὴν ἐπὶ Θράκην ἐστέλλετο, κω-
 λύσων τὴν δι' Ἑλλησπόντου τῶν ἅμα Τριβιγίλδω διάβασιν,
 ναυμαχίῃσιν τε αὐτοῖς, εἰ καὶ τούτου γένοιτο χρεῖα. ταύτη
 διαταχθέντες οἱ στρατηγοὶ τὰς δυνάμεις ἀπῆγον, οὔπερ ἕκα-
 5 στος ἔλαχε. Γαῖνης δέ, ἃ συνέκειτο πρὸς Τριβίγιλδον αὐτῷ 3
 λαβῶν κατὰ νοῦν, καὶ ὡς ἐνέστηκεν ὁ καιρὸς ἀντιλαβέσθαι
 κελεύων τῆς ἐγχειρήσεως, ἐπὶ τὸν Ἑλλησπόντου ἄγειν Τριβι-
 γίλδω τὴν στρατιὰν ἐκέλευεν. εἰ μὲν οὖν ἄπερ ἐφρόνει κατὰ
 τῆς πολιτείας ἐταμιεύσατο καὶ ἡσυχῇ μετὰ τῶν σὺν αὐτῷ
 10 βαρβάρων τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἔτυχεν ἐξορηγῆσας, πάν-
 τως ἂν ἐξέβαινον αὐτῷ τὸ βεβουλευμένον εἰς τέλος, καὶ ἢ τε
 Ἀσία πᾶσα κατείληπτο καὶ συναπολέσθαι ταύτη τὴν ἐφῶν
 οὐδὲν ἦν τὸ κωλύον. ἀλλ' ἐπειδὴ τῇ Ῥωμαίων ἐπικρατείᾳ 4
 φυλάττεσθαι τὰς πόλεις ἐβούλετο τέως ἢ τύχη, Γαῖνης μὲν
 15 τῷ προσόντι φύσει θεομῶ καὶ μανιώδει τοῖς βαρβάροις ἐξ-
 ενεχθεῖς ἀπεχώρει τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ὄλην ὡς εἰπεῖν
 τὴν ἐξουσίαν τοῦ πολέμου παραλαβῶν, οὔπω δὲ σχεδὸν εἰς
 τὴν Ἡράκλειαν ἀφιγμένος τῷ Τριβιγίλδω τὸ πρακτέον ἐσή-
 μαινευ. ὃ δὲ ἐπὶ τὸν Ἑλλησπόντου οὐκ ἔγνω χωρεῖν δεῖι 5
 20 τοῦ μὴ περιπεσεῖν ταῖς αὐτόθι καθεσταμέναις δυνάμεσι, πᾶ-
 σαν δὲ καταστρεψάμενος τὴν Φρυγίαν προσέβαλλε καὶ Πισί-
 δαις, καὶ κωλύματος οὐδενὸς πειραθεὶς ἀπῆει πάντα πορθῶν.
 τούτων δὲ ἀπαγγελλομένων ὁ μὲν Γαῖνης οὐδένα τῶν πολε-
 μουμένων ἐποιεῖτο λόγον, οἷα δὴ κατὰ νοῦν ἔχων ὅσα πρὸς
 25 αὐτὸν Τριβιγίλδω συνέκειτο, (15) Λέων δὲ τοῖς περὶ τὸν
 Ἑλλησπόντου διέτριβε τόποις, οὔτε συμπεσεῖν ἐς μάχην Τρι-
 βιγίλδω θαρρῶν, καὶ ἅμα δεδιέναι φάσκων μὴ ποτε δι' ἐτέ-
 ρας ὁδοῦ μέρος τι τῆς στρατιᾶς ἐκπέμψας Τριβιγίλδος τὰ περὶ
 τὸν Ἑλλησπόντου λάθῃ χωρία καταστρεψάμενος. συνέβαινε 2
 30 τοίνυν, ὄντος οὐδενὸς ἐμποδίου τῷ Τριβιγίλδω, πᾶσαν μὲν

1. Θράκης V. Θράκην tamen e s retinui, coll. I, 4, 1; 43, 1; V, 15, 4 || 2. τριβιγίλδω ex τριβιλίλδω V¹ || 5. τιγίβιλδον V || 7. 8. τριγι-βίλδω V || 11. βεβουλευμένον s, βεβουλημένον V || ἢ τε V², /// τ/// V¹ || 19. ἐπὶ <μὲν> τὸν con. Bekk, inutiliter || 22. ἀπῆει] ἐπήει coniecti || 23. 24. πολεμουμένων s, πολεμωμένων V. τολμωμένων coniecti || 24. 25. ἃ συνέκειτο πρὸς Τριβίγιλδον αὐτῷ melius c. 14, 3 || 26. <ἐν>διέτριβε vel <ἐν> τοῖς περὶ con. Sylb. at cf. Hultsch quaest. Polyb. I p. 19 sq. || 27. δεδιέναι V², δ//διέναι V¹

κατὰ κράτος ἀλίσκεσθαι πόλιν, ἀναιρεῖσθαι τε πάντας τοὺς οἰκήτορας ἅμα τοῖς στρατιώταις, βάρβαρον δὲ σύμμαχον Ῥωμαίων εἶναι οὐδένα· τοῖς γὰρ ὁμοφύλοις ἐν ταῖς συμβολαῖς ἀναμιγνύμενοι κατὰ τῶν Ῥωμαίοις ὑπηκόων ἐχώρουν. ὁ δὲ Γαῖνης ἐπὶ ταῖς Ῥωμαίων ἀχθεσθαι δοκῶν συμφοραῖς, θαν-
 5 μάξειν ὅμως ἐποίει τὰ Τριβιγίλδου στρατηγήματα, καὶ ἀναντὰ-
 3 γώνιστον ἔλεγεν εἶναι, φρονήσει καὶ ἀγγινοῖα μᾶλλον ἢ δυ-
 νάμει πλεονεκτοῦντα. περαιωθεῖς δὲ εἰς τὴν Ἀσίαν ἐπεξῆει
 μὲν οὐδενί, περιεώρα δὲ τὴν τῶν πόλεων καὶ τῆς χώρας ἀπ-
 10 ώλειαν· ἐπακολουθῶν δὲ μόνον καὶ τὰ γινόμενα τρόπον
 τινὰ θεωρῶν ἐκαραδόκει τὴν ἐπὶ τὴν ἐφάν τοῦ Τριβιγίλδου
 διάβασιν, ἐκπέμπων μὲν αὐτῷ λάθρα δυνάμεις συνεπιλαμβα-
 νομένης οἷς ἐπεχειρεῖ, μήπω δὲ τὴν ἑαυτοῦ περὶ τὰ πράγ-
 4 ματα προαίρεσιν ἐπιδειξας. εἰ μὲν οὖν ἐπελθὼν τὴν Φρυ-
 γίαν ὁ Τριβιγίλδος μὴ τὴν ἐπὶ Πισιδίαν ἀλλ' εὐθὺς ἐπὶ
 15 Λυδίαν ἐχώρησεν, οὐδὲν ἂν ἐκώλυσε ταύτης ἀκουιτὶ κατὰ
 κράτος ἀιρεθείσης συναπολέσθαι καὶ τὴν Ἰωνίαν αὐτῇ, κάκει-
 θεν αὐτὸν ἐπὶ τὰς νήσους σκάφεσι διαβάντα, καὶ ναυτικὸν
 ὅσον ἐβούλετο πορισάμενον, ἅπασάν τε τὴν ἐφάν διαδραμεῖν
 καὶ μέχρις Αἰγύπτου πάντα λήσασθαι, μηδεμιᾶς ἀξιομάχου
 20 δυνάμεως οὔσης. ἐπεὶ δὲ ταῦτα μὲν οὐκ ἔλαβε κατὰ νοῦν,
 ἔγνω δὲ τῇ Παμφυλίᾳ Πισιδίαις ὁμορουσῆ τὰς δυνάμεις ἐπ-
 αραγεῖν, ὁδοῖς μὲν ἐνέτυχε δυσσεβάτοις καὶ ἱππασίᾳ παντά-
 πασιω ἀπροσίτοις, στρατοπέδου δὲ οὐδενὸς ἐναντιουμένου
 Οὐαλεντίνος τις τὴν Σέλγην οἰκῶν (πολίχνη δ' αὕτη Παμ-
 25 φυλίας ἐστίν, ἐπὶ λόφου κειμένη) παιδείας μετρίως ἡμμένος

6. ὅμως ἐποίει V, ὅπως ἐποίει apographa, unde προσεποιεῖτο Leun-
 clavius. ὅμως ἐποίει, si genuinum est, ita intellegendum ut Gainas
 aulam Tribigildi fortia facta admirantem fecerit (ἐξαιρῶν εἰς ὕψος τὰ
 τούτου τῷ βασιλεῖ κατορθώματα c. 17, 3). de ποιεῖν voc. cf. V, 21, 3:
 βραχὺ τῆς γῆς ποιεῖ προελθεῖν τὰς ναῦς. contra si 'simulandi' notio-
 nem praeferas, scribendum ὅμως ἐποιεῖτο || 7. ἔλεγεν s, ἔλεγεγεν (sic) V.
 ἔλεγέ τιν' conieci. cf. V, 45, 3: φαῦλός τις εἶναι δόξας || 10. δὲ ac-
 cessit e V || 11. ἐφάν] Εὐρώπην expectabat Reitemeier. at cf. vs. 19.
 iusto tamen brevius scriptor locutus est || 14. προαίρεσιν V, γνώμην
 Syll, om. apographa || 14. 15. ἐπελθὼν ἐπὶ τὴν Φρυγίαν Syll et Reite-
 meier ex apographo uno || 16. Λυδίαν] Eun. fr. 75, 3 || 23. ἐνέτυχε V,
 et sic voluit Syll, ἔτυχε s || 25. 26. Παμφυλίαις] Hierocl. synecd. p. 395, 17
 Bk. || 26. ἡ//μένος V

καὶ πείρας οὐκ ἔξω τυγχάνων πολεμικῆς, συναγαγῶν οἰκετῶν
 πλήθος καὶ γεωργῶν, ταῖς πρὸς τοὺς γειτνιῶντας ληστὰς συν-
 εχέσι μάχαις γεγυμνασμένους, εἰς τοὺς ὑπερκειμένους τῶν
 παρόδων ἔσθησε λόφους, ὡς ἂν θεωροῦντες ἅπαντας τοὺς διὰ
 5 τῆς ὁδοῦ πορευομένους αὐτοὶ μὴ φαίνονται, κἂν εἰ ἡμέρας
 οὔσης οἱ ἐναντίοι διαβαίνουσιν. (16) τοῦ δὲ Τριβιγίλδου διὰ
 τῆς ὀμαλωτέρας ὁδοῦ μετὰ τῶν σὺν αὐτῷ βαρβάρων ἐπὶ τὰ
 κάτω μέρη τῆς Παμφυλίας ἐλάσαντος, ἐλθόντος <τε> ἔτι
 νυκτὸς οὔσης εἰς τοὺς ὑποκειμένους τῇ Σέλγῃ τόπους, ἐβάλ-
 10 λουτο σφενδύκαις οἱ βάρβαροι συνεχέσιν, ἀφιεμένων πέτρων
 χειροπλήθων καὶ ἔτι μειζόνων· ἦν γὰρ ἐξ ὑπερδεξίων ῥαδιά
 καὶ ἡ τῶν ἀδροτέρων ἄφεςις λίθων. ἀποφυγῆς δὲ οὐκ οὐ- 2
 σης — ἦν γὰρ κατὰ μὲν τὸ ἕτερον τῆς ὁδοῦ μέρος λίμνη
 βαθεῖα καὶ τέλματα, κατὰ δὲ τὸ ἕτερον ἄνοδος στενή, δυοῖν
 15 μόλις ἀνδράσι πάροδον ἐνδιδοῦσα· κυκλοειδῆ δὲ τὴν ἄνοδον
 οὔσαν οἱ ἐπιχώριοι καλοῦσι κοχλίαν, τῇ θέσει τοῦ ζῶου παρ-
 εμφερῶς. τοῦτον ἐφύλαττε τὸν τόπον Φλωρέντιός τις, συμ-
 μάχους ἔχων εἰς τὸ κωλύσαι τοὺς πειρωμένους διαβαίνειν
 ἀρκοῦντας. ἐν τούτοις ἀπειλημμένοι τοῖς τόποις οἱ βάρβαροι 3
 20 καὶ τῷ πλήθει καὶ μεγέθει τῶν λίθων βαλλόμενοι κατὰ τὸ
 πολὺ διεφθείροντο μέρος· κατὰ στενοχωρουμένων γὰρ αὐτῶν
 οἱ λίθοι πίπτουτες οὐ διημάρτανον φόνου. πολλῆς τοίνυν
 ἐχούσης αὐτοὺς ἀπορίας, οἱ μὲν πλείους εἰς τὴν λίμνην ἑαν-
 τοὺς μετὰ τῶν ἵππων ἀφῆκαν, καὶ τὸν ἀπὸ τῶν πέτρων φεύ-
 25 γοντες θάνατον ἐν τοῖς τέλμασι διεφθάρησαν, Τριβίγιλδος δὲ
 ἅμα τριακοσίοις ἀναβάς ἐπὶ τὸν κοχλίαν, καὶ χρήμασιν ὅτι
 πλείστοις τὸν Φλωρέντιον καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ φύλακας ὑπ-
 ελθῶν, ὤνειται τὴν πάροδον· καὶ τούτῳ τῷ τρόπῳ διαφυγῶν
 τοὺς λοιποὺς ἅπαντας περιεῖδεν ἄρδην ἀπολουμένους.

30 Τοῦτον δὴ τὸν τρόπον οἰήθεις ὁ Τριβίγιλδος τὸν ἐπ- 4
 αχθέντα παρὰ Οὐαλεντίνου κίνδυνον αὐτῷ διαπεφευγέναι,
 τῶν πρότερον οὐκ ἐλάττωσι καθίστατο κινδύνους περιπετῆς.
 ἅπαντες γὰρ ὡς εἶπεν οἱ τῶν πόλεων οἰκήτορες, τοῖς παρα-

7. ὀμαλωτέρας V || 8. τε 5, om. V. nisi forte ἔτι mutandum in τε.
 cf. I, 51, 2: οὔσης νυκτὸς || 10. et 24. πέτρων scripsi, πετρῶν V5 || 12.
 καὶ in mg. V postea additum || 13. ἕτερον in mg. add. V2 || 17. τόπον
 ex πότον V || 21. κατὰ στεν. V2 et Bekk, καταστεν. V1 || 29. ἀπολου-
 μένους] ἀπολλυμένους conieci. cf. II, 44, 3; III, 33, 3

τυχοῦσιν ἔξοπλισάμενοι, συνέκλεισαν αὐτὸν ἅμα τοῖς συμ-
 φυγοῦσι τριακοσίοις ἐν μέσῳ τοῦ Μέλανος ποταμοῦ καὶ τοῦ
 Εὐρυμέδοντος, ὧν ὁ μὲν ἐπέκεινα διαβαίνει τῆς Σίδης, ὁ δὲ
 5 διαρρεῖ τῇ Ἀσπένδῳ. στενοχωρούμενος δὲ καὶ ἀπορῶν ὁ τι
 πράξειε, πρὸς τὸν Γαῖνην διεπρεσβεύετο. ὁ δὲ δυσχεραίνων 5
 ἐπὶ τοῖς συμβεβηκόσιν, οὐπω δὲ ἦν εἶχε περὶ τὴν ἐπανάστασιν
 γνώμην ἐμφαίνων, Λέοντα τὸν ὑποστρατηγοῦντα βοηθήσοντα
 τοῖς κατὰ Παμφυλίαν ἐξέπεμπε, ἐπιδησόμενον τοῖς ἀμφὶ
 Τριβίγιλδον ἅμα Οὐαλεντίνῳ καὶ οὐ συγχωρήσοντα τοὺς πο-
 ταμοὺς διαβῆναι. ὁ δὲ ἀνειμένος ὧν φύσει καὶ τρυφῇ πάσῃ 10
 τὸν βίον ἐκδεδωκὼς ὅμως ἐποίει τὸ κελευόμενον. (17) ὁ δὲ
 Γαῖνης δεδιὼς μὴ ποτε πανταχόθεν ὁ Τριβίγιλδος πολιορ-
 κούμενος, οὐκ ἔχων ἀξιόμαχον δύναμιν, ἄρδην ἀπόλοιτο, τῶν
 συνόντων αὐτῷ βαρβάρων λόχους ἄλλους ἐπ' ἄλλοις ἐπέμπε
 τοῖς Ῥωμαϊκοῖς στρατοπέδοις, ὅπως αὐτά τε κατὰ βραχὺ δια- 15
 2 φθείροιντο καὶ Τριβιγίλδῳ φυγῆς εὐρυχωρία δοθείη. συν-
 ἐπιπτον τοίνυν οἱ παρὰ Γαῖνου δεδομένοι Λέοντι πρὸς βοή-
 θειαν βάρβαροι Ῥωμαίων παντί, καὶ τὴν μὲν χώραν ἐλήξοντο,
 τοὺς δὲ στρατιώτας ἀνήρουν. καὶ οὐκ ἀνῆκαν ἅπαντα ἐπ-
 ιόντες, ἕως ὅτε τὴν ὑπὸ Λέοντι σὺν αὐτῷ τῷ στρατηγῷ 20
 κατεδαπάνησαν δύναμιν καὶ πᾶσαν ὡς εἶπεν τὴν χώραν ἔρη-
 μον πεποιήκασιν, ὥστε καὶ τὸ τῷ Γαῖνῃ σπουδαζόμενον εἰς
 ἔργον ἐκβῆναι· διαφυγὼν γὰρ ἐκ τῆς Παμφυλίας ὁ Τριβί-
 γιλδος χαλεπωτέρας τῶν προτέρων ταῖς ἐν Φρυγίᾳ πόλεσιν
 3 ἐπέθηκε συμφορὰς. ὁ δὲ Γαῖνης ἐξαίρων εἰς ὕψος τὰ τούτου 25
 τῷ βασιλεῖ κατορθώματα, τοσοῦτον ἐνέθηκεν αὐτοῦ φόβον τῇ
 γερουσίᾳ καὶ τοῖς περὶ τὴν αὐλήν ἅπασιν, ὥστε ἠπεῖλει καὶ
 τοῖς καθ' Ἑλλήσποντον αὐτὸν ἐπελεύσεσθαι τόποις καὶ ὅσον

4. διαρρεῖ] παραρρεῖ scripsit Bekk || τῇ Ἀσπένδῳ] τὴν Ἀσπενδον
 conieci. cf. V, 26, 1 || ἀπορῶ] (sic) V || 7. 'frequentius dicit ἐκφαίνειν
 vel ἀποφαίνειν τὴν γνώμην' Reitemeier || 9. συγχωρησόντα (sine acc.)
 ex -σαντα V || 14. ἄλλους sup. ser. V² || ἐπέμπε] ἐπέπεπε coni. Bekk,
 bene || 18. παντί V, καὶ παντί 5. cf. V, 24, 2: παντί τῶν οἰκητόρων.
 τῷ παντί coni. Sylb, στρατῷ παντί dubitanter Heyne. de συνέπιπτον
 verbo cf. III, 20, 3: ἐκείνον μὲν οὖν οἱ στρατιῶται συμπεσόντες κατ-
 ἐσφαξαν et III, 27, 4: τοῖς φύλαξι συμπεσόντες οἱ Πέρσαι πολλοὺς ἀπ-
 εὔτειναν || 22. πεποιήκασιν ex π///ποιήκ., 2 litt. er., V || 23. 24. ὁ τριβίγιλ-
 δος in mg. add. V²

οὐδέπω πάντα ἄνω καὶ κάτω ποιήσιν, εἰ μὴ τὰ σπουδαζόμενα τῷ πολεμῷ τῆς παρὰ βασιλέως ἀξιοθεΐη προνοίας. ταῦτα 4
 δὲ ὁ Γαῖνης ἐμηχανᾶτο λανθάνειν τε αὐτὸν ἐθέλων ὅπως ἐφρόνει, καὶ διὰ τῶν εἰς Τριβίγιλδον ἀναφερομένων τοῖς αὐτῷ
 5 κατὰ νοῦν οὔσιν ἔργον ἐπιθεῖναι βουλόμενος· ἀπέκναιε γὰρ αὐτὸν οὐ τὸ παρορᾶσθαι τοσοῦτον ὅσον Εὐτρόπιος εἰς ἀκρότατον ἤκων ἤδη δυνάμεως, ὥστε καὶ εἰς ὑπάτους ἀναρρηθῆναι καὶ τῷ χρόνῳ φέρεσθαι τὴν τούτου προσηγορίαν καὶ τιμηθῆναι τῇ τῶν πατρικίων ἀξία. ταῦτα μάλιστα τὸν Γαῖ- 5
 10 νην ἐκίνησεν εἰς τὴν τῶν κοινῶν ἐπανάστασιν. παρασκευαζόμενος δὲ τῇ γνώμῃ πρὸς τοῦτο πρότερον Εὐτρόπιῳ θάνατον ἔγνω βουλευῆσαι· καὶ κατὰ τὴν Φρουρίαν ἔτι διατρέψων ἐκπέμπει πρὸς βασιλέα λέγων ὡς ἀπειρήκοι τῇ περὶ τὰ πολέμια Τριβίγιλδου δεινότητι, καὶ ἄλλως οὐχ οἶόν τε φέρειν τὴν
 15 τούτου μανίαν οὐδὲ τὴν Ἀσίαν τῶν ἐπικειμένων αὐτῇ κινδύνων ἐλευθερωθῆναι, πλὴν εἰ μὴ ταῖς αἰτήσεσιν αὐτοῦ βασιλεὺς ἐνδοῦναι πεισθεΐη. τὰ δὲ τῶν αἰτήσεων εἶναι τὸν τῶν πάντων κακῶν αἰτιώτατον Εὐτρόπιον ἐκδοθῆναί οἱ πρὸς τὸ πράττειν εἰς αὐτὸν ὃ τι βούλοιο. (18) ταῦτα ὁ βασιλεὺς

2. βασιλέως V, τοῦ β. ε || 8. cf. Io. Lyd. de mag. p. 173, 13 Bk.: (ἡ ὑπάτος τιμὴ) τῷ χρόνῳ τὴν προσηγορίαν χαρίζεται || 10. τὴν τῶν κοινῶν ἐπανάστασιν] cf. I, 17, 1: τῆς τοῦ βασιλέως ('erga regem') εὐνοίας ἀλλοτριωθέντες || 15. τούτου, alt. τ in ras. m. 1, V || 16. 17. αὐτοῦ (<ὁ> β. con. Sylb, male || 18. Εὐτρόπιον] Philostorgii (XI, 6) de Eutropii exitu narrationem — quam ab aliis discrepare ipse animadvertit Photius — cum Isepio ann. phil. suppl. t. XIV p. 59 ex Eunapio derivari posse nego. nam et causa exitii plane diversa est et tempora discrepant, cum Philostorgius, aequae ac Socrates (VI, 5), ante Gainae Tribigildique tumultum Eutropium mortuum ponat. nec Tillemontio (t. V p. 779) pugnantia inter se componere conanti res cessit. contra in ipsis Gainae Tribigildique rebus narrandis fieri potest ut Philostorgius in summa re Eunapium secutus sit. quamquam plane latet qui factum sit ut aliis de rebus, velut de Cpli mirabiliter servata, conveniat inter Philostorgium (XI, 8) et Socratem (VI, 6), dissentiente Eunapio, aliis de rebus, velut de Gainae exitu, conveniat inter Philostorgium et Eunapium, dissentiente Socrate, aliis denique de rebus, de quibus Philostorgiana non extant, concordia sit inter Socratem et Eunapium, velut de Arcadio et Gaina in Euphemiae ecclesia congressis. Eusebii Scholastici Gainae (Socr. VI, 6) si superesset, multae sine dubio dubitationes tollerentur

Ἀρκάδιος ἀκηκοὺς ἄμα τε εἰσκαλεῖ τὸν Εὐτρόπιον καὶ τῆς ἀξίας παραλύσας ἀφῆκεν. ὁ δὲ δραμαῖος ἐπὶ τὴν τῶν Χριστιανῶν ἐχώρησεν ἐκκλησίαν, ἔχουσαν ἐξ ἐκείνου τὸ ἄσυλον. ἐπεὶ δὲ πολλὸς ἦν ὁ Γαῖνης οὐκ ἄλλως ἀνήσειν λέγων τὸν Τριβιγίλδου, εἰ μὴ Εὐτρόπιος ἐκποδῶν γένοιτο, καὶ παρὰ τὸν 5 ἐπὶ τῷ ἀσύλῳ τῶν ἐκκλησιῶν τεθέντα νόμον ἐξαρπάσαντες αὐτὸν εἰς τὴν Κύπρον ἐκπέμπουσιν, ὑπὸ φυλακὴν ἀκριβῆ 2 καταστήσαντες. ἐπικειμένον δὲ Γαῖνον καὶ πρὸς τὴν ἀναίρεσιν αὐτοῦ τὸν Ἀρκάδιον συναλεύοντος, σοφιζόμενοι τὸν ὄρκον οἱ τὰ περὶ βασιλέα διατιθέντες ὃν ἔτυχεν Εὐτρόπιος εἰληφῶς 10 ἠνίκα τῆς ἐκκλησίας ἐξείλκετο, μετάπεμπτον μὲν ἐκ τῆς Κύπρου ποιοῦνται, ὥσπερ δὲ ὁμομοκότες ὄντι κατὰ τὴν Κωνσταντινουπόλιν αὐτῷ θάνατον μὴ ἐπάγειν, εἰς Χαλκηδόνα 3 πέμφσαντες ἀποσφάττουσιν. Εὐτροπίῳ μὲν οὖν ἡ τύχη κατ' ἀμφοτέρα παραλόγως ἐχρήσατο, πρὸς ὕψος ἄρασα τοσοῦτου 15 ἐς ὅσον οὐδὲ εἷς πάποτε τῶν εὐνούχων ἀνεπιβίβασθη, θανάτον τε ἐπαγαγοῦσα διὰ τὸ μῖσος ὃ πρὸς αὐτὸν οἱ τῆ πολιτείας πολεμοῦντες ἔλεγον ἔχειν.

4 Ὁ δὲ Γαῖνης ἤδη πᾶσιν ὢν πρόδηλος ὡς εἰς νεωτερισμὸν φέρεται, λανθάνειν ὕμῳ ἐνόμιζε· καὶ τῆς Τριβιγίλδου γνώ- 20 μης κύριος ὢν οἷα καὶ δυνάμει προέχων καὶ ἀξιόσει, τὸ τούτου πρόσωπον ὑποδνόμενος σπονδὰς πρὸς τὸν βασιλέα ποιεῖται, καὶ ὄρκους ὑποσχῶν καὶ λαβῶν διὰ Φρυγίας ἀνέστρεψε καὶ Λυδίας. ἐφείπετο δὲ αὐτῷ καὶ ὁ Τριβιγίλδος, διὰ τῆς ἄνω Λυδίας ἄγων τοὺς ὑπ' αὐτὸν τεταγμένους, ὥστε μηδὲ 25 5 θεάσασθαι τὰς Σάρδεις, ἢ τῆς Λυδίας ἐστὶ μητρόπολις. ἐπεὶ δὲ εἰς Θυάτειρα συνέμιξαν ἀλλήλοις, μετέμελε τῷ Τριβιγίλδῳ τὰς Σάρδεις ἀπορθητοὺς ἀφέντι ῥάδιον ὃν τὴν πόλιν ἐλεῖν πάσης ἔρημον οὖσαν ἐπικουρίας. ἀναστρέφειν οὖν ἔγνω σὺν

3. ἐξ ἐκείνου] solitam Zosimi neglegentiam recte agnovit Sievers 'Studien' p. 359 || 4. ἐπεὶ δὲ 5, ἐπειδὴ V || οὐκ ἄλλως Syllb, οὐ καλῶς V, οὐ καλῶς apographa || 10. διατιθέντες radendo ex διατεθ. V || 12. ὄντι////, 1—2 litt. er., V || 14. ἡ sup. scr. V² || 16. ἐς accessit e V || 17. ἐπαγάγουσα V², ἐπάγουσα V¹ || 19. Γαῖνης] Eun. fr. 75, 6. 7 || 20. φέρεται V et Bekk, φέρηται apographa || τῆς accessit e V || 25. αὐτὸν V et Syllb, αὐτῶν apographa. αὐτῷ ex altera Syllburgii conii. scripsit Bekk || 27. μετέμελε 5, μετέμελλε ex μετέβαλλε, ut vid., V || 28. ἀφέντι, φ in ras., V || 29. οὖσαν V², οὖσ//// V¹ || ἐπικουρίας, ουρία in ras., V

τῷ Γαῖνῃ καὶ τὴν πόλιν κατὰ κράτος ἐλεῖν· κἄν εἰς ἔργον
 αὐτοῖς ἢ γνώμη προήλθεν, εἰ μὴ γενόμενος ὄμβρος ἑξαίσιος,
 καὶ τὴν τε γῆν ἐπικλύσας καὶ τοὺς ποταμοὺς καταστήσας
 ἀπόρους, ταύτην αὐτῶν ἐνέκοψε τὴν ὁρμὴν. διελόμενοι δὲ 6
 5 τὴν ὁδὸν ἤγον τὰς δυνάμεις ὁ μὲν Γαῖνης ἐπὶ τὴν Βιθυνίαν,
 ἄτερος δὲ ἐπὶ τὸν Ἑλλάσποντον, τὰ ἐν κοσὶ πάντα τοῖς ἐπο-
 μένοις σφίσι βαρβάροις ἐκδόντες εἰς ἀρπαγὴν. ὥς δὲ ὁ μὲν
 τὴν Χαλκηδόνα κατέλαβεν ὁ δὲ τὰ περὶ τὴν Λάμψακον εἶχε,
 τὴν μὲν Κωνσταντινούπολιν καὶ αὐτὴν τὴν Ῥωμαίων ἐπι-
 10 κράτειαν ἔσχατος περιείστατο κίνδυνος, ὁ δὲ Γαῖνης αὐτὸν
 ἤπει τὸν βασιλέα πρὸς ἐαυτὸν ἤκειν· οὐ γὰρ ἂν ἐτέρῳ παρὰ
 τοῦτόν τιμι διαλέξασθαι. καὶ πρὸς τοῦτο δὴ τοῦ βασιλέως 7
 ἐνδόντος, ἐγίνετο μὲν ἢ σύνοδος ἐν τιμι πρὸ τῆς Χαλκη-
 δόνος τόπῳ, καθ' ὃν ὀσίας Εὐφημίας μαρτύριον ὠκοδόμητο,
 15 τιμῆς διὰ τὴν περὶ τὸν Χριστὸν θρησκείαν ἀξιωθεΐσης, ἐδόκει
 τε τὸν Γαῖνην καὶ Τριβίγιλδον ἀπὸ τῆς Ἀσίας ἐπὶ τὴν Εὐ-
 ρώπην περαιωθῆναι, κομιζομένους ἐκδότους ἐπὶ θανάτῳ τοὺς
 - ἐξέχοντας τοῦ πολιτεύματος ἄνδρας· οὗτοι δὲ ἦσαν Αὐρῆ 8
 λιανὸς ὁ τὴν ὑπατον ἔχων ἐν ἐκείνῳ τῷ ἔτει τιμὴν καὶ Σα-
 20 τουρνίνος ἐναριθμηθεὶς ἤδη τοῖς ὑπάτοις καὶ Ἰωάννης ἐπὶ
 τούτοις, τὰ ἀπόρητα πάντα παρὰ βασιλέως τεταρορημένος,
 ὃν ἔλεγον οἱ πολλοὶ καὶ τοῦ Ἀρκαδίου παιδὸς εἶναι πατέρα.
 ὁ μὲν οὖν βασιλεὺς καὶ ταύτην αὐτοῦ τὴν τυραννικὴν αἵτη- 9
 σιν ἀπεπλήρου, Γαῖνης δὲ τοὺς ἄνδρας παραλαβὼν, καὶ τὸ
 25 ξίφος αὐτοῖς ἄχρι ψαῦσαι μόνον τοῦ σώματος ἐπιθείς, ἠρέ-
 σθη τούτους ζημιωθῆναι φυγῆ. περαιωθεὶς δὲ ἐπὶ τὴν Θρά-
 κην, ἀκολουθῆσαί οἱ Τριβιγίλδῳ κελεύσας, ἀπέλιπε τὴν Ἀσίαν
 ἀναπνεύσασάν πως καὶ τῶν περιστάσεων ἀπαλλαγεῖσαν κιν-
 δύνων. ἐν δὲ τῇ Κωνσταντινουπόλει διατρίβων τοὺς μὲν ὑπ' 10
 30 αὐτῷ τεταγμένους στρατιώτας ἄλλους ἀλλαχῆ διέσπειρεν,
 ὥστε καὶ αὐτῶν τῶν ἐν τῇ αὐλῇ δορυφόρων γυμῶσαι τὴν

4. αὐτῶν (vel αὐτοῖς) Syllb, αὐτῶ V || ἐνέκοψε] fort. ἀνέκοψε scri-
 psit. cf. V, 27, 3: τῆς ὁρμῆς ἀνακοπεῖς (IV, 10, 1: ἀνεκόπτετο τῆς
 ἐλάσεως; ἀνακόψαι θρασυτήτα V, 23, 5) || 5. βι/θυνίαν, i ex η, V ||
 12. διαλέξ/σθαι, α erasa, V || 14. ὀσίας suspectum Reitemeiero || 15. τὴν
 ex τ/ν V || 21. βασιλέως V, τοῦ β. ε || 25. ἄχρι ψαῦσαι] cf. Krebs
 'Praepositionsadverbien' I p. 53 sq. || 29. Eun. fr. 79 || 30. αὐτῶ ex
 αὐτὸ V

πόλιν, τοῖς δὲ βαρβάροις ἐδίδου λάθρα συνθήματα, παρ-
 εγγυῶν, ἐπειδὴν ἴδοιεν ἐξελθόντα λάθρα τῆς πόλεως, ἐπι-
 θεῖσθαι αὐτῇ παραχρῆμα τῆς ἀπὸ τῶν στρατιωτῶν οὔσῃ βοη-
 θείας ἐρήμῳ, καὶ τὴν πᾶσαν ἐπικράτειαν αὐτῷ παραδοῦναι.
 (19) ταῦτα τοῖς ὑπ' αὐτὸν ἐπισκήψας πρᾶξαι βαρβάροις ἐξῆει 5
 τῆς πόλεως, μαλακῶς ἔχειν εἰπὼν αὐτῷ τὸ σῶμα τοῖς ἐν τῷ
 πόλεμῳ πόνοις, δεῖσθαι τε ραστώνης, ἧς οὐκ ἂν τύχη μὴ
 2 παραδοὺς ἑαυτὸν φροντίδας οὐκ ἐχούσῃ διατριβῇ. καταλιπὼν
 οὖν ἐν τῇ πόλει βαρβάρους πολλῶ τῷ μέτρῳ τὸν ἀριθμὸν
 ὑπεραίροντας τῶν ἐπὶ φυλακῇ τῆς αὐλῆς τεταγμένων, εἰς τι 10
 προάστειον ἀνεχώρει τεσσαράκοντα σταδίοις τῆς πόλεως δι-
 εστῶς, αὐτόθεν προσδεχόμενος ἐπιθήσεσθαι, τῶν ἐν ταύτῃ
 βαρβάρων κατὰ τὰ συγκείμενα πρώτων ἐπιθεμένων. ἀλλ'
 ἐν ταύταις ἦν ὁ Γαῖνης ταῖς ἐλπίσι· καὶ εἰ μὴ θερμοῦτι
 παραφερόμενος βαρβαρικῇ τὸν ἀρμόδιον καιρὸν προκατείλη- 15
 φεν, οὐδὲν ἂν ἐκόλυσεν ἐπὶ τοῖς βαρβάροις γενέσθαι τὴν
 3 πόλιν. ἐπεὶ δὲ οὐκ ἀναμείνας τὸ σύνθημα τῷ τείχει προσ-
 ἤγαγε, καταπλαγέντες οἱ φύλακες ἀνεβόησαν, θορόβου δὲ
 πᾶσιν ἐγγενομένου θοῆνος ἐξηκούετο γυναικῶν, οἰμωγὴ δὲ
 ἦν παμμιγῆς ὡς ἦδη τῆς πόλεως ἐχομένης, ἕως συνδρα- 20
 μόντες ἅπαντες κατὰ τῶν ἐν τῇ πόλει βαρβάρων συνέστησαν,
 τούτους τε ἀνελόντες ξίφεσί τε καὶ λίθοις καὶ πᾶσι τοῖς εἰς
 χεῖρας ἐλθοῦσιν ἐπὶ τὸ τεῖχος ἀνέδραμον, ἅμα δὲ τοῖς φύλαξι
 τοὺς ἀμφὶ τὸν Γαῖνην ἀκοντίζοντες παντὶ τῷ προσπίπτοντι
 τῆς ἐπὶ τὴν πόλιν ὁρμῆς ἀνεχαίτισαν. 25
 4 Ἄλλὰ τῆς πόλεως τρόπῳ τοιῶδε τὸν κίνδυνον διαφυ-
 γούσης, βάρβαροι <παρὰ> τῶν ἔνδον ἀπειλημμένοι, πλέον ἢ

2. λάθρα accessit e V. sine dubio tamen locus est corruptus, ut etiam Sievers 'Studien' p. 362. 363 vidit. ἐξελθόντας recte vertit Leunclavius: 'ubi milites egressos urbe conspexissent'. pro λάθρα conieci ἀθρόους || 7. τύχη] τύχοι conieci || 9. πολλῶ τῷ μέτρῳ] cf. Julian. p. 564, 14 H. πολλῶ I, 34, 3 || 11. in τεσσαράκοντα haesit Sylb. sec. Soer. VI, 6 (Soz. VIII, 4) proficiscebatur in ecclesiam S. Ioannis: ἐπὶ δὲ σημείοις ἀπέχει τῆς πόλεως || 13. ἐπιθεμένων V, ἐπιτιθεμένων s || 15. παραφερόμενος V, φερόμενος s || βαρικῇ V || 27. βάρβαροι V, οἱ β. s || παρὰ cum Sylburgio addidi. οἱ βάρβαροι οἱ ἔνδον con. Bekk || ἀπειλημμί (eras. vid. οι) V || πλέον Sylb, πλὴν V. πλεῖν con. Boiss. ad Eun. p. 588, sicut II, 22, 1

ἑπτακισχίλιοι, τὴν τῶν Χριστιανῶν ἐκκλησίαν, ἢ πλησίον ἐστὶ τῶν βασιλείων, κατέλαβον, ταύτῃ τὸ ἄσυλον αὐτοῖς ἐπὶ τῇ σωτηρίᾳ περιποιοῦντες· οὓς ὁ βασιλεὺς κἀνταῦθα διαφθεῖρεσθαι παρεκελεύετο, μηδὲ ἀρκέσαι τὸν τόπον αὐτοῖς εἰς ἀποφυγὴν τῆς κατὰ τὴν ἀξίαν ὧν ἐτόλμησαν δίκης. καὶ ὁ μὲν βασιλεὺς ταῦτα ἐκέλευεν, ἐθάρρει δὲ οὐδὲ εἰς χεῖρας ἐπαγαγεῖν καὶ τῶν ἀσύλων αὐτοὺς ἐξεκλύσαι δέει τοῦ τινὸς ἀντιστάσεως ὑπ' αὐτῶν πειραθῆναι. ἐδόκει τοίνυν τὴν ὑπερκειμένην τῆς τραπέξης τοῦ λεγομένου θυσιαστηρίου στέγην γυμνωθεῖσαν
 10 . . . . ἐνδοῦναι τοῖς εἰς τοῦτο τεταγμένοις ξύλα πεπυρωμένα κατὰ τούτων ἀφιέναι καὶ τοῦτο συνεχέστερον ποιοῦσιν ἄρδην ἅπαντας καταφλέξει. καὶ τοῦτο γενόμενον τοὺς μὲν βαρβάρους ἀνεῖλεν, ἔδοξε δὲ παρὰ τοῖς σφόδρα χριστιανίζουσι μέγα μῦθος ἐν μέσῃ τετολμῆσθαι τῇ πόλει.

Γαῖνης μὲν οὖν τῆς οὕτω μεγίστης ἐγχειρήσεως ἀποσφαλεῖς ἤδη προφανῶς τὸν κατὰ τῆς πολιτείας ἀνεροίπιζε πόλεμον, ἐπιῶν δὲ τοῖς ἐν Θράκῃ χωρίοις τὰς μὲν πόλεις ἑώρα καὶ τείχεσι πεφραγμένας καὶ τὴν παρὰ τῶν ἀρχόντων καὶ οἰκητόρων ἐχούσας φυλακὴν· ἤδη γὰρ ἐκ τῶν προλαβουσῶν ἐφόδων οὐκ ἀμελέτητοι πολέμων γερονότες παντὶ σθένει πρὸς τὸ πολεμεῖν ὤρμητο. καὶ Γαῖνης οὐδὲν ἕτερον ἔξω τειχῶν περιλειμμένον θεώμενος πλὴν πόαν (ἐμέλησε γὰρ ἅπασι συγκομίσαι καρπούς τε παντοίους καὶ ζῶα καὶ παντοίαν ἀποσκευὴν) ἔγνω τὴν Θράκην ἀπολιπὼν δραμεῖν ἐπὶ τὴν
 25 Χερρόνησον καὶ εἰς τὴν Ἀσίαν· παλινδρομηῖσαι διὰ τῶν τοῦ Ἑλλησπόντου στενῶν. (20) ὄντος δὲ ἐν τούτοις αὐτοῦ, κοινῇ ψήφῳ βασιλεὺς τε καὶ ἡ γεροῦσία στρατηγὸν ἐπὶ τῷ κατὰ Γαῖνην αἰροῦνται πολέμῳ Φράουιττον, ἄνδρα βάρβαρον μὲν

2. ταύτῃ V, ταύτης s || 7. δέει τοῦ <μη> τ. conieci || 8. 9. offendit Sievers 'Studien' p. 366. cf. de Eutropio supplice Soer. VI, 5: ὑπὸ τὸ θυσιαστήριον κειμένου = Sozom. VIII, 7: ὑπὸ τὴν ἱερὰν τράπεζαν κειμένου || 9. 10. post γυμνωθεῖσαν lacunam indicavi, sic fere explendam: γυμνωθεῖσαν <εἶπαι κατὰ τῶν βαρβάρων καὶ> ἐνδοῦναι. cf. Marcellin. chron. ad a. 399 (Migne patr. Lat. t. 51 p. 921): 'caeteri fugientes ecclesiae nostrae succedunt, ibique relecto (al. 'detecto') ecclesiae culmine iactisque desuper lapidibus obruuntur'; quae eodem ex fonte atque Eunapiana a Zosimo expressa hausta esse videntur || 10. τοῖς εἰς τοῦτο τετ.] II, 4, 1 || ξύλα V, καὶ ξύλα s || 16. ἀνεροίπιζε V || 25. χερρόνησον V || 28. Γαῖνην] Γαῖνον malebat Sylb, hiatum inferens || φραοῦίττον V.

τὸ γένος, Ἕλληνα δὲ ἄλλως οὐ τρόπῳ μόνον ἀλλὰ καὶ προ-
 αιρέσει καὶ τῇ περὶ τὰ θεῖα θρησκείᾳ. τούτῳ τοίνυν ἤδη
 2 πολλαῖς διαπρέψαντι στρατηγίαις, καὶ τὴν ἑφάν ἄπασαν ἀπὸ
 Κιλικίας ἄχρι Φοινίκης καὶ Παλαιστίνης τῆς ἀπὸ τῶν ληστῶν
 3 λύμης ἐλευθερώσαντι, παραδεδώκασι τὰς δυνάμεις. ὁ δὲ
 ταύτας παραλαβὼν ἀντικάθητο τῷ Γαῖνῳ, τὴν διὰ τοῦ Ἑλλησ-
 πόντου κωλύων τῶν βαρβάρων ἐπὶ τὴν Ἀσίαν διάβασιν.
 παρασκευαζομένου δὲ Γαῖνου πρὸς μάχην, ἀργούντων οὐκ
 ἠνείχετο τῶν στρατιωτῶν ὁ Φράουιττος, ἀλλὰ μελέταις συνεχέ-
 10 σιν ἐξήσκει, καὶ ἐπὶ τοσοῦτον ταῖς γυμνασίαις ἐπέρρωσεν
 ὥστε ἀντὶ τῆς πρὸ τούτου ῥασιώνης τε καὶ ἐκμελείας, ἐφ'
 οἷς ὁ Γαῖνης μέλλειν ἐδόκει πρὸς τὸν πόλεμον, δυσχεραίνειν.
 3 Φράουιττος μὲν οὖν κατὰ τὴν Ἀσίαν ἐν τούτοις ἦν, νύκτωρ
 καὶ μεθ' ἡμέραν τό τε στρατόπεδον τὸ οἰκεῖον ἐπισκοπῶν καὶ
 15 τὰς τῶν ἐναντίων ἀποθεωρῶν ἐργειρήσεις. ἐπεμελεῖτο δὲ καὶ
 τοῦ ναυτικοῦ· πλοῖα γὰρ ἦν αὐτῷ πρὸς ναυμαχίαν ἀρκοῦντα,
 Λίβερνα ταῦτα καλούμενα, ἀπὸ τινος πόλεως ἐν Ἰταλίᾳ κει-
 μένης ὀνομασθέντα, καθ' ἣν ἐξ ἀρχῆς τούτων τῶν πλοίων
 4 τὸ εἶδος ἐναυπηγήθη. δοκοῦσι δὲ πως τὰ πλοῖα ταῦτα
 ταχυναυτεῖσθαι πεντηκοντόρων οὐχ ἦτιον, κατὰ πολὺ τῶν
 20 τριηρικῶν ἐλαττούμενα, πλείστοις ἔτεσι πρότερον τῆς τούτων
 ἐκλιπούσης δημιουργίας, εἰ καὶ Πολύβιος ὁ συγγραφεὺς ἐκ-
 τίθεσθαι πως ἔδοξε τῶν ἐξηρικῶν πλοίων τὰ μέτρα, οἷς φαί-
 νονται πολλάκις Ῥωμαῖοι καὶ Καρχηδόνιοι πολεμήσαντες πρὸς
 ἀλλήλους. (21) ὁ δὲ Γαῖνης ἐκβιασάμενος τὴν διὰ τοῦ

Φραῖοντον Syllb, Φραουῖτον Bekk. cf. ad IV, 56, 2 || p. 239, 28. ἄνδρα
 κτέ.] cf. Eun. fr. 60. Philost. XI, 8: Γότθος μὲν τὸ γένος, Ἕλληνα δὲ
 τὴν δόξαν. cf. Iulianus p. 474, 18 H.: ἐμαντὸν δέ, εἰ καὶ γένος ἐστὶ
 μοι Θράκιον, Ἕλληνα τοῖς ἐπιτηδεύμασιν ὑπελάμβανον || 1. 2. προαιρέσει
 V, τῇ πρ. s || 4. ληστῶν] cf. Eun. fr. 80, ubi etiam Ἕλληνα τὴν θρησκείαν
 dicitur || 6. ἀντικάθητο V, ἀντικαθίστατο s. ἀντεκάθητο conieci, coll.
 II, 22, 4: ἀντεκαθέζετο || 8. πρὸς <τὴν> μάχην malebat Syllb || 9. 13.
 φραῖοντος V || 9. ad Fravittam fort. spectant Eunapii fragmenta 103.
 104 || 10. ταῖς γυμνασίαις V, τοῖς γυμνασίαις s || 11. πρὸ τούτου] cf.
 Kaelker 'de eloc. Polyb.' p. 276 || 17. Λίβερνα] Eun. fr. 81. de re
 v. Marquardt 'Staatsverw.' t. II² p. 496. 509 || 20. ταχυναυτεῖσθαι πεντη-
 κοντόρων] ταχυναυτεῖν τῶν π. conieci. cf. II, 26, 1; IV, 46, 1 || 21.
 πρότερον accessit e V || 22. Πολύβιος] loco deperdito (fr. 63 p. 1375
 Hultsch) || 24. πολλάκις <νεκρησθαι> Ῥωμαῖοι Syllb || 25. ἐκβιασάμενος
 scripsi, εἰσβιασ. V, βιασ. s

Μακροῦ τείχους ἐπὶ τὴν Χερρόνησον εἴσοδον, ἐξέτασσε τοὺς βαρβάρους παρὰ πᾶσαν τὴν Θρακίαν ὄφρὺν τὴν ἀντιπαρατί-
 νουσαν τοῖς ἀπὸ τοῦ Παρίου μέχρι Λαμφάκου καὶ Ἀβύδου
 καὶ τῶν ποιούντων τὴν στενὴν θάλασσαν τόπων. ὁ μὲν οὖν 2
 5 Ῥωμαίων στρατηγὸς ταῖς ναυσὶ περιέπλει τὰ κατὰ τὴν Ἀσίαν
 χωρία, νύκτωρ τε καὶ μεθ' ἡμέραν τὰ ἐγχειρήματα τῶν βαρ-
 βάρων ἀποσκοπῶν· ὁ δὲ Γαῖνης ἀπορία τῶν ἐπιτηδείων ἐπὶ
 τῇ τριβῇ δυσανασχετῶν, ἐκ τῆς κατὰ τὴν Χερρόνησον ὕλης
 ξύλα τεμῶν καὶ ταῦτα συγκολλήσας ἀλλήλοις πρὸς πᾶσαν
 10 ἀκρίβειαν, ἐπιτήδειά τε πρὸς ὑποδοχὴν ἀνδρῶν τε καὶ ἵππων
 ἀποτελέσας, ἐνεβίβασε τούτοις μετὰ τῶν ἵππων τοὺς ἀνδρας
 καὶ ἀφῆκε φέρεσθαι κατὰ ῥοὺν· οὔτε γὰρ κόπαις ἰθύνεσθαι
 οἶά τε ἦν οὔτε ἄλλως κυβερνητῶν ἀνέχεσθαι τέχνης, σὺν
 οὐδεμιᾷ τέχνῃ βαρβαρικῇ δὲ ἐπινοίᾳ σχεδιασθέντα. μείνας 3
 15 δὲ αὐτὸς ἐπὶ τῆς χέρσου κοινωνήσειν ὕσον οὐδέπω τῆς νίκης
 ἤλπισεν, ὡς οὐδαμοῦ τῶν Ῥωμαίων αὐτοῖς ἀξιωμαχῶν φανησο-
 μένων. τοῦτο οὐκ ἔλαθε τὴν τοῦ στρατηγοῦ τῶν Ῥωμαίων
 ἀγχίνουαν, ἀλλὰ τὸ ἐγχειρούμενον τεκμηράμενος βραχὺ τῆς
 γῆς ποιεῖ προελθεῖν τὰς ναῦς, ὡς δὲ εἶδε τὰς τῶν βαρ-
 20 βάρων σχεδίας πρὸς τὸ τῷ ρεύματι δοκοῦν φερομένας, αὐτὸς
 πρότερον ἐπεφέρειτο τῷ κατὰ πρώτην τάξιν ἀπαντήσαντι ξύλω-
 πλοῖον δὲ χαλκῆμβολον ἔχων <ἐξ> ὑπερδεξίων ἐπήγει, καὶ
 ὠθῶν ἅμα καὶ βελῶν ἀφέσει τοὺς ἐμπλέοντας βάλλων αὐταν-
 δρον καταδύει. θεασάμενοι δὲ τὸν στρατηγὸν οἱ τῶν ἄλλων 4
 25 ναῶν ἐπιβάται καὶ μιμησάμενοι τοὺς μὲν κατεκέντησαν, τοὺς
 δὲ τῶν ξύλων ἐκπεσόντας εἶχεν ἢ θάλασσα, μηδενὸς ὡς
 εἰπεῖν διαφυγεῖν τὸν θάνατον δυνηθέντος. ἐπὶ τούτῳ βαρυνό-
 μενος ὁ Γαῖνης τῷ ἐλαττώματι καὶ ἀπορῶν ἐπὶ τοσοῦτων
 30 συμμάχων ἀποβολῇ, ὀλίγον ἀναχωρήσας τῶν ἐν Χερρονήσῳ
 τόπων ἐπὶ τὴν ἔξω Θράκην ἀπέτρεχε. Φράουιττος δὲ διώκειν
 τέως οὐκ ἔγνω φεύγοντα τὸν Γαῖνην, ἀλλὰ κατὰ χώραν τὴν

1. 8. χερρόνησον, v a m. 2, V || 4. τὴν θάλασσαν στενὴν vel στενὴν τὴν θάλ. coniecti || 8. τὴν accessit e V || 9. συγκολήσας V || 12. γὰρ sup. scr. V || 16. 17. φανησο/μένων, o radendo ex α, V || 19. προ/ελθεῖν V || 20. τὸ V et Syll, om. apographa || 22. ἐξ add. Syll || 23. ὠθῶν V || 25. κατεκέντησαν] κατηκόντισαν conl. Th. Smith || 26. ἐκπεσόντας V, et sic voluit Syll, ἐκπεσόντων s || 29. χερρονήσω V || 30. ἔξω] ἔσω coniecti || φραουιττος V. de re v. Eun. fr. 82

δύναμιν ἀνελάμβανε, τῷ δεδομένῳ παρὰ τῆς τύχης ἀρκού-
 5 μενος προτερήματι. πάντων δὲ ὡς εἰπεῖν αἰτίας ἐπιφερόντων
 Φραουίττω, ὅτι διῶξαι φεύγοντα Γαῖνην οὐκ ἠθέλησεν,
 φρεισαμένῳ δὲ ὡς ὁμοφύλων αὐτοῦ τε Γαῖνου καὶ τῶν ἅμα
 τούτῳ διαφυγόντων, οὐδὲν τοιοῦτον ἑαυτῷ συνεπιστάμενος 5
 ἐπανήει πρὸς βασιλέα, μέγα φρονῶν ἐπὶ τῇ νίκῃ καὶ μετὰ
 παρρησίας τοῖς παρ' αὐτοῦ τιμωμένοις θεοῖς ταύτην ἀνα-
 τιθεῖς· οὐδὲ γὰρ ἠσχύνετο καὶ αὐτοῦ τοῦ βασιλέως ἀκούοντος
 ὁμολογεῖν ὅτι σέβοιτο καὶ τιμῶν θεοὺς κατὰ τὰ πάτρια καὶ
 οὐκ ἀνέξεται κατὰ τοῦτο τοῖς ἀπὸ τοῦ πλήθους ἀκολουθῆσαι. 10
 9 Φραουίττον μὲν οὖν ἀποδεξάμενος ὁ βασιλεὺς ὑπάτον εἶναι
 κατέστησε· Γαῖνης δὲ τὸ πολὺ τῆς δυνάμεως μέρος ἀπο-
 βαλὼν ἤπερ εἰρηται, μετὰ τῶν λειπομένων ἐπὶ τὸν Ἰστρον
 ἀπέτρεχε, πεπορθημένην δὴ τὴν Θράκην ἐκ τῶν προλαβουσῶν
 ἐφόδων εὐρών, τὰ δὲ ἐν ποσὶ ληξόμενος. δεδιῶς δὲ μή ποτε 15
 στρατόπεδον ἕτερον Ῥωμαϊκὸν ἐπακολουθῆσαν ἐπίδοιτο τοῖς
 σὺν αὐτῷ βαρβάροις οὐ πολλοῖς οὖσιν, οὐκ ἔξω δὲ ὑποψίας
 ἔχων τοὺς ἐπομένους αὐτῷ Ῥωμαίους, ἐκείνους μὲν οὐ προ-
 ἴδομένους τὸ βούλευμα πάντας ἀπέκτεινεν, ἅμα δὲ τοῖς βαρ-
 βάροις ἐπεραιώθη τὸν Ἰστρον, εἰς τὰ οἰκεία ἐπανελθεῖν 20
 διανοούμενος, αὐτόθι δὲ τοῦ λοιποῦ βιοτεύειν.

22. Ἄλλ' ὁ μὲν Γαῖνης ἐν τούτοις ἦν· Οὐλδης δὲ ὁ
 τὴν Οὐννων ἔχων κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους ἡγεμονίαν,
 οὐκ ἀσφαλὲς ἡγησάμενος εἶναι βαρβάρῳ στρατόπεδον οἰκείου
 ἔχοντι συγχωρῆσαι πέραν τοῦ Ἰστρου τὴν οἰκησιν ἔχειν, ἅμα 25
 δὲ καὶ τῷ Ῥωμαίων οἰόμενος βασιλεῖ χαριεῖσθαι τοῦτον ἀπο-
 2 ἀγαγὼν τὴν δύναμιν ἀντετάττετο. καὶ Γαῖνης δὲ οὔτε πρὸς
 Ῥωμαίους ἐπανελθεῖν ἔτι δυνάμενος οὔτε ἄλλως τὴν ἀπειλου-
 μένην ἐφοδὸν διαφυγεῖν, ὀπλίσας τοὺς σὺν αὐτῷ τοῖς Οὐννοις 30

1. ἀνελάμβανεν ε || 3. ὅτι sup. ser. V² || ἠθέλησεν V², -σαν V¹,
 -σε ε || 6. βασιλέα V, τὸν β. ε || 7. θεοῖς accessit e V || 11. φραουίττων
 V || 11. 12. εἶναι κατέστησε] cf. Baehr ad Herod. V, 25 || 14. δὴ] μὲν
 coni. Sylb, ἤδη Bekk || 17. ἔξω δὲ V, ἔξω τε ε || 18. 19. προἴδομένους
 Bekk, προειδ. V || 22. Οὐλδης] Οὐλδης Sozom. IX, 5, 'Vldin' Oros.
 VII, 37, 12 Z., 'Huldin' Jordan. p. 41, 20 M. Hunnis Zosimi et Philo-
 storgii Romanos substituit Socrates || 28. ἀντετάττετο, priore ε in ras.
 a m. 1, V

ἀπήντα. συμπλακέντων δὲ τῶν στρατοπέδων οὐχ ἅπαξ ἀλλὰ καὶ πολλάκις ἀλλήλοις, ἀντίσχε μὲν εἰς τινὰς μάχας ἢ Γαῖνου μερίς, ἐπεὶ δὲ πολλοὶ τε ἐξ αὐτῶν ἔπεσον, ἀνηρέθη καὶ αὐτὸς Γαῖνης, καρτερῶς καὶ γενναίως ἀγωνισάμενος.

5 Τοῦ πολέμου τῇ Γαῖνου τελευτῇ πέρας λαβόντος, Οὐλδης 3
ὁ τῶν Οὐννων ἡγούμενος τὴν τούτου κεφαλὴν Ἀρκαδίῳ τῷ βασιλεῖ πέμψας δωρεῶν ἠξιοῦτο καὶ ἐπὶ τούτοις σπονδὰς πρὸς Ῥωμαίους ἐτίθετο. τῶν δὲ πραγμάτων σὺν οὐδενὶ λόγῳ φερομένων οἷα τοῦ βασιλείως φρονήσεως ἐστερημένου,
10 τὰ ἐν τῇ Θράκῃ συνεταράττετο· φυγάδες γὰρ οἰκείται καὶ ἄλλως τὰς τάξεις ἀπολιπόντες, Οὐννους ἑαυτοὺς εἰπόντες εἶναι, τὰ ἐν τοῖς ὑπαίθροις διήρπαζον, ἕως ὃ Φράουιττος ἐπιστρατεύσας, καὶ ὅσοις ἐνέτυχεν ἀνελῶν, ἕξω φόβου πεποίηκε τοὺς οἰκήτορας

15 (23) λίαν ἔγνωκε διαβῆναι, δεδιότες μὴ ποτε κακῶς διατεθεῖεν τούτῳ περιπεσόντες, ἀπέβησαν τῆς νεῶς ἐν τοῖς περὶ τὴν Ἡπειρον τόποις, καὶ περὶ τῆς σφῶν βουλευόμενοι σωτηρίας (ἐποίει γὰρ αὐτοῖς ταύτην ἐπισφαλῆ τὸ τοῦ πλημμελήματος ὑπερβάλλον) καιρὸν δεδώκασι τοῖς παρ' αὐτῶν φυλαττομένοις φυγῆς. ἔτεροι
20 δὲ φασιν ὡς χρημάτων αὐτοῖς τὴν ἄφεσιν ἐφιλοτιμήσαντο. οἱ 2
δέ, ὅπως ποτὲ διέφυγον, ἐπὶ τὴν Κωνσταντινούπολιν ἔπαν-

3. ἐπεὶ δὲ V, ἐπειδὴ δὲ 5 || τε vel expungebat vel in τινὲς mutabat Sylb, nisi forte lacuna esset || 11. ἄλλως] ἄλλοι vel <οἱ> ἄλλως coni. Sylb, contra quem recte dixit Reitemeier || 13. ὅσοις V, ὅσοις ἄλλοις 5 || 14. in οἰκήτορας verbo fol. 128^v in V desinit. in ima pagina rubrica s. XV scriptum: ἐνταῦθα λείπει ἐν φύλλον. et quidem folium unum excisum est. interciderunt res annis 401 et 402 gestae. cf. Tillemont t. V p. 841 sq. || 15 sq. sermo est de Aureliano, Saturnino, Ioanne (comite largitionum a. 404: Tillemont t. V p. 788) ex exilio reversis. (idem videtur Ioannes ap. Eun. fr. 85. qui quod illic ἱερακοτρόφος dicitur, duplex fortasse inest sensus, ut cum ceteri aulici rapaces notentur tum Hierax ille ap. Eun. fr. 83. 86, cuius mortem ut narraret Eunapius usque ad Pulcheriae tempora digressionem fecit (fr. 87). Hieracis igitur Ioannes fuerit patronus indeque explicandum, quod in Eun. fr. 85 aulici Ioannem σφῶν αὐτῶν προστησάμενοι, in fr. 87 Hierax Fravittae caedis auctores extitisse dicuntur. nullo autem pacto fieri potest ut cum Maio is credatur Hierax, γραμμάτων τῶν πεζῶν διδάσκαλος, qui a. 415 Cyrillo episcopo studebat (Socr. VII, 13)) || 15. λίαν Sylburgio videtur esse 'finale fragmentum nominis Θεσσαλία vel παραλία' || 20. ἐφιλοτιμήσατο, v a m. 1, V

ελθόντες παρὰ πᾶσαν ἐλπίδα τῷ τε βασιλεῖ καὶ τῇ γερονσίᾳ
 καὶ πᾶσι τοῖς ἄλλοις ἐφάνησαν. ἐντεῦθεν ἠὲξήθη τῇ συνοι-
 κούσῃ τῷ βασιλεῖ τὸ κατὰ Ἰωάννου τοῦ τῶν Χριστιανῶν
 ἐπισκόπου μῖσος, χαλεπαινούσῃ πρότερον μὲν αὐτῷ κωμωδεῖν
 εἰωθότι κατὰ τὰς συνόδους αὐτὴν ἐν ταῖς πρὸς τὸ πλήθος 5
 ὁμιλίαις· τότε δέ, μετὰ τὴν Ἰωάννου καὶ τῶν ἄλλων ἐπάνοδον,
 3 εἰς τὴν κατ' αὐτοῦ δυσμένειαν ἐμφανῶς ἐξανέστη. πράττουσα
 δὲ πάντα κατ' ἐξουσίαν ἐκίνει τοὺς πανταχόθεν ἐπισκόπους
 εἰς τὴν Ἰωάννου καθαίρεσιν, ὧν ἦν πρῶτος καὶ κορυφαῖος
 ὁ τῆς Ἀλεξανδρείας τῆς ἐν Αἰγύπτῳ Θεόφιλος, ὁ πρῶτος 10
 ἀρχάμενος τῆς κατὰ τῶν ἱερῶν καὶ τῶν ἐξ αἰῶνος πατριῶν
 ἐπιβουλῆς. προτεθείσης δὲ κρίσεως, ὄρων ὁ Ἰωάννης οὐκ ἐξ
 ἴσης αὐτῷ τὰ πράγματα προβαίνοντα ψήφου τῆς Κωνσταντινου-
 4 πόλεως ἐκὼν ἀνεχώρει. τοῦ δὲ πλήθους ἐπὶ τούτῳ συνταρα-
 χθέντος (ἦν γὰρ ὁ ἄνθρωπος ἄλογον ὄχλον ὑπαγαγέσθαι 15
 δεινός) θορύβου μὲν ἦν πλήρης ἡ πόλις, ἀπελήπτο δὲ ἡ
 τῶν Χριστιανῶν ἐκκλησία ὑπὸ τῶν λεγομένων μοναχῶν. οὗτοι
 δὲ γάμοις τοῖς κατὰ νόμον ἀπαγορεύουσι, συστήματα δὲ
 πολυάνθρωπα κατὰ πόλεις καὶ κώμας πληροῦσιν ἀνθρώπων
 ἀγάμων, οὔτε πρὸς πόλεμον οὔτε πρὸς ἄλλην τινὰ χρεῖαν 20
 ἀναγκαίαν τῇ πολιτείᾳ, πλὴν ὅτι προϊόντες ὁδῷ μέχρι τοῦ
 νῦν ἐξ ἐκείνου τὸ πολὺ μέρος τῆς γῆς ᾠκειώσαντο, προφάσει
 τοῦ μεταδιδόναι πάντων πτωχοῖς πάντας ὡς εἰπεῖν πτωχοὺς
 5 καταστήσαντες. οὗτοι δὲ τὰς ἐκκλησίας ἀπολαβόντες ἐκώλουν
 τὰ πλήθη ταῖς συνήθεσιν εὐχαῖς προσιέναι. πρὸς ὃ δυσ- 25
 χεραίνοντες δημοτικοὶ τε ὁμοῦ καὶ στρατιῶται τὴν τῶν μο-
 ναχῶν ἦτον ἀνακόψαι θρασύτητα. δοθέντος δὲ αὐτοῖς ἐπὶ
 τοῦτο συνθήματος ἐχώρουν ἀνέδην καὶ σὺν οὐδεμιᾷ κρίσει
 πάντας ἀπέσφαττον, ἕως τὴν μὲν ἐκκλησίαν ἐπλήρωσαν νεκρῶν,
 τοὺς δὲ ἀποδράντας διώξαντες κατεκέντησαν ἅπαντας ὅσοι 30

3. τὸ κα/κατὰ V || 4. χαλεπαινούσῃ V, -νούσης s || 9. εἰς τὴν V,
 πρὸς τὴν s || 10. Θεόφιλος] Eun. v. Aedes. p. 44 Boiss. || 11. πατριῶν
 V²; πατριῶν V¹ || 16. ἀπελήπτο V², ἀπήλειπτο V¹ || 20. καὶ post ἀγάμων
 addidit Sylb, resecurit Bekk || 21. ἀναγκαίαν] ἀν. <ἀφελίμων, ἐπιτη-
 δεῖων> (vel sim.) Leunclavius. malim cum Sylburgio ἀναγκαίων || 22.
 ἐξείνον, κεί a m. 1, V || 23. πάντας V, et sic edidit Bekk ex apographi
 unius margine, πάντων apographa || 24. δὲ sup. scr. V¹

φαιαῖς ἔτυχον ἐσθῆσιν ἡμφιεσμένοι· οἷς συναπολέσθαι συνέβη 6
 πολλοὺς ἢ διὰ πένθος ἢ διὰ τινα ἐτέραν περιπέτειαν ἐν
 ἱματίοις εὐφρεθέντας τοιούτοις. Ἰωάννης δὲ αὐτῶν ἐπανελθὼν
 τῶν αὐτῶν ἐπειράτο, τοὺς ὁμοίους ἀνακινῶν ἐν τῇ πόλει
 5 θορόβους.

24. Τὸ δὲ τῶν συκοφαντῶν ὡς οὐπω πρότερον ἐπι-
 πολάσαν καὶ τοὺς περὶ τὴν ἀυλὴν εὐνούχους αἰεὶ περιέπον,
 εἰ πού τις τῶν πλουσίων ἀπέθανεν, ὡς οὐκ ὄντων παίδων
 ἢ συγγενῶν ἐμήνουν τὰς οὐσίας, καὶ τοῦ βασιλέως ἐφέρετο
 10 γράμματα τοῦδε τὴν οὐσίαν τῷδε παραδοθῆναι κελεύοντα,
 καὶ παρεδίδοντο τοῖς ἡτηκόσιν οἱ κληροὶ παίδων ἐστώτων
 καὶ τοὺς πατέρας μετὰ οἰμωγῆς ἀνακαλουμένων. καὶ ἀπλῶς 2
 οὐδὲν ἦν ὃ μὴ θρήνων ἐπλήρου τὰς πόλεις, παντὶ τῶν οἰκη-
 τῶρων ἄλογον ζημίαν ἐπάγον· τοῦ γὰρ βασιλεύοντος ἐσχάτος
 15 ἀνοηταίνοντος, ἢ τούτῳ συνοικοῦσα πέρα τῆς φύσεως ἀθα-
 διζομένη, πανταχόθεν τε εὐνούχων ἀπληστίᾳ καὶ τῶν περὶ
 αὐτὴν γυναικῶν, αἱ μάλιστα ταύτης ἐκράτουν, ἐκδεδομένη,
 πᾶσιν ἀβίωτον καθίστη τὸν βίον, ὥστε θανάτου τοῖς μέτρια
 φρονοῦσιν οὐδὲν ἦν αἰρετώτερον. ὡς οὐκ ἀρκούντων δὲ 3
 20 τούτων, ἐπηνέχθη τῇ Κωνσταντινουπόλει πάσης ὑπερβολῆς
 ἐπέκεινα κίνδυνος ἐκ τινος τοιαύτης αἰτίας. Ἰωάννης, ἥπερ
 εἰρηταί μοι, μετὰ τὴν φυγὴν ἐπανελθὼν καὶ τοῖς συνήθεσιν
 ἱεροῖς σοβῶν κατὰ τῆς βασιλίδος τὸ πλῆθος, ἐπειδὴ καὶ τοῦ
 θρόνου τῆς ἐπισκοπῆς ἐώρα καὶ τῆς πόλεως ἑαυτὸν ἐξωθού-
 25 μενον, αὐτὸς μὲν ἀπέλιπε τὴν πόλιν νεῶς ἐπιβάς, οἱ δὲ τούτῳ
 σπουδάζοντες, μηδένα μετὰ τοῦτον ἐπίσκοπον γενέσθαι τῇ
 πόλει πραγματευόμενοι, πυρὶ τὴν πόλιν ἔγνωσαν ἀπολέσαι.
 λάθρα τοίνυν φλόγα τῇ ἐκκλησίᾳ νυκτὸς ἐμβαλόντες, καὶ περὶ 4

1. φαιαῖς ἐσθῆσιν] cf. Eun. v. Aedes. p. 45, v. Max. p. 53 Boiss.
 fr. 55 Muell. || 6 sq. huc pertinere videntur Eun. fr. 83 (de Hierace,
 cf. ad p. 243, 15) et fr. 85 (de Fravittae — quem illic loquentem induci
 puto — caede. quam mirum sane est quod Zosimus praeteriit) || 7.
 περιεπον (sine acc.) V radendo ex περιεπον || 8. πλουσίων 5, πλησίων
 V || 20. τῇ// V || 22. 23. τοῖς συνήθεσιν ἱεροῖς] 'sacris sermonibus' esse
 posse Heynio non credo. expectari puto verbum probrosum contra
 Ioannem reginam κωμφοδεῖν εἰωθότα κατὰ τὰς συνόδους ἐν ταῖς πρὸς
 τὸ πλῆθος ὁμιλίαις: V, 23, 2, et tum quoque καταφορικῇ τῇ γλώσσει
 χρησάμενον: Socr. VI, 18. unde τοῖς συνήθεσι λήροις conieci || 25. τούτω
 ex τούτω V¹

τὸν ὄρθρον ἔξω καταστήσαντες ἑαυτούς, καὶ τούτῳ λαθόντες
 οἳ τινές ποτε εἶεν, ἡμέρας γενομένης ἐσχάτως ἤδη τὴν πόλιν
 ἄπασιν ἔδειξαν κινδυνεύουσαν· ἢ τε γὰρ ἐκκλησία κατεφλέγετο
 πᾶσα, συνεδαπανᾶτο δὲ ταύτῃ καὶ τὰ ἐχόμενα τῶν οἰκοδομη-
 μάτων, καὶ μάλιστα ὅσοις τὸ πῦρ ἐπήγγεν ἢ τοῦ γενομένου 5
 5 πνεύματος καταιγίς. ἐνέπεσε δὲ τὸ πῦρ καὶ εἰς τὸν εἰωθότα
 δέχεσθαι τὴν γερουσίαν οἶκον, πρὸ τῶν βασιλείων ὄντα, εἰς
 πᾶν κάλλος καὶ φιλοτιμίαν ἐξησκημένον· ἀγάμασι γὰρ κεκαλ-
 λώπιστο τεχνιτῶν τὸ ἀξιοπροεπὲς ἐξ αὐτῆς τῆς θεᾶς παρεχο-
 μένοις, καὶ μαρμάρων χοριαῖς αἰ κατὰ τοὺς νῦν οὐ μεταλ- 10
 6 λεύονται χρόνους. φασὶ δὲ ὡς καὶ τὰ δείκνηλα τὰ ἐν τῷ
 Ἑλικῶνι τὴν ἀρχὴν καθιδρυθέντα ταῖς Μούσαις, μέρος καὶ
 αὐτὰ τῆς κατὰ πάντων ἱεροσυλίας ἐν τοῖς Κωνσταντίνου
 γενόμενα χρόνοις, ἀνατεθέντα τούτῳ τῷ τόπῳ τῇ διὰ τοῦ
 πυρὸς ὑπήχθη διαφθορᾷ, σαφέστερόν πως τὴν καθέξουσιν 15
 ἅπαντας ἀμουσίαν μνηύοντα. θαύματος δὲ τινος τηρικαῦτα
 7 γενομένου ἄξιον οὐ προσήκει παραδραμεῖν σιωπῇ. τοῦτο τῆς
 γερουσίας τὸ τέμενος, οὐπερ ἔνεκα ταῦτα διέξειμι, Διὸς καὶ
 Ἀθηνᾶς ἀγάματα πρὸ τῶν θυρῶν εἶχεν, ἐπὶ τινων βάσεων
 λιθίνων ἐστῶτα, καθ' ὃ καὶ νῦν ἔστιν αὐτὰ θεάσασθαι σχῆμα 20
 φασὶ δὲ τὸ μὲν τοῦ Διὸς εἶναι τοῦ Δωδωναίου, τὸ δὲ τὸ ἐν
 τῇ Αἰνῶν πάλαι καθιδρυμένον. τοῦ πυρὸς τοίνυν ἐπινεμη-
 θέντος ἅπαν τὸ τέμενος, ὃ μὲν ἐπικείμενος τῷ τέρει μόλιβδος
 ἔρρει τηκόμενος κατὰ τῶν ἀγαμάτων, ἐφέροντο δὲ καὶ οἱ
 τῆς οἰκοδομίας λίθοι κατὰ τούτων, ἀντέχειν τῇ τοῦ πυρὸς 25
 8 φύσει μὴ δυνηθέντες. εἰς χώματος δὲ σχῆμα τοῦ παντὸς
 κάλλους μεταβληθέντος, ἢ μὲν κοινῇ δόξα καὶ ταῦτα ἐτόπαξε
 κόνιν καὶ αὐτὰ γενέσθαι, καθαιρόμενος δὲ ὁ τόπος καὶ πρὸς
 ἀνανέωσιν γενόμενος εὐτροπέης ἔδειξε τὰ τῶν θεῶν τούτων

1. τούτω ex τοῦτο V¹ || 14. τ//όπω, ρ ut vid. er., V || 15. διαφορᾷ
 V², διαφορα V¹ || 17. προσήκει accessit e V. pro τινος γενομένου scri-
 bendum puto τι γεόμενον. ἀξίαν ('maiestatem' vel 'dignitatem') οὐ
 προσήκει voluerat Sylb || 18. τέμενος] cf. Themist. p. 277, 32 Dind.:
 τὸν νεὼν τὸν βουλαῖον, p. 429, 17: ὢν (Μουσῶν) καλῶς ποιοῦντες νεὼν
 ἀπεδείξατε τὸ βουλευτήριον || 18. 19. Διὸς καὶ Ἀθηνᾶς] cf. Codin. or.
 Cpl. p. 16, 2 Bk. || 22. τῇ Sylb, τῷ V || 22. 23. ἐπι//νεμηθέντος, 1—2
 litt. er., V || 25. τῆς V, ἐν τῆς s || 27. 28. καὶ ταῦτα . . . καὶ αὐτὰ] ditto-
 graphia videtur subesse

ἀγάλματα μόνα κρείττονα τῆς παντελοῦς ἐκείνης γεγυότα φθορᾶς· ὅπερ ἅπασιν τοῖς χαριεστέροις ἀμείνους ἐπὶ τῇ πόλει δέδωκεν ἔχειν ἐλπίδας, ὡς δὴ τῶν θεῶν τούτων ἔχασθαι τῆς ὑπὲρ αὐτῆς ἀεὶ βουλομένων προνοίας. ἀλλὰ ταῦτα μὲν,
 5 ὅπῃ τῷ θεῷ δοκεῖ, πάντα προῖτω.

25. Πάντων δὲ δυσχεραίνοντων ἐπὶ τῇ τῆς πόλεως συμφορᾷ καὶ αἰτίαν οὐκ ἄλλην ἢ τὴν ὄνου λεγομένην σκιάν εὐρισκόντων, ἐγίνοντο μὲν οἱ περὶ τὸν βασιλέα τῆς τῶν ἐφθααρμένων ἀνανεώσεως, ἠγγέλθη δὲ τοῖς περὶ τὴν αὐλήν
 10 ὡς τὸ τῶν Ἰσαύρων πλῆθος, ὑπερκείμενον Παμφυλίας καὶ Κιλικίας, ἐν τοῖς ἀβάτοις τοῦ Ταύρου καὶ τραχυτάτοις ὄρεσιν ἀεὶ βιοτεῦον, εἰς τάγματα διανεμηθὲν ληστικά τὴν ὑποκειμένην ἐπέρχεται χώραν, πόλεσι μὲν τετειχισμέναις προσάγειν οὐπω δυνάμενοι, κώμας δὲ ἀτειχίστους καὶ πάντα τὰ ἐν
 15 ποσὶν ἐπέτρεχον. ἐποίει δὲ ῥαδίας αὐτοῖς τὰς ἐπιδρομὰς ἢ 2 προλαβοῦσα τῆς χώρας ἐκείνης ἄλωσις, ἣν ἡ Τριβιγίλδου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ βαρβάρων πεποίηκεν ἐπανάστασις. τούτων ἀπαγγελθέντων Ἀρβαζάκιος ἐκπέμπεται στρατηγὸς ὡς δὴ τοῖς ἐν Παμφυλίᾳ πράγμασι πονοῦσιν ἐπικουρήσων. δύναμιν δὲ
 20 ἀρκοῦσαν λαβῶν, καὶ τοὺς ληστεύοντας ἐν τοῖς ὄρεσι συμφυγόντας ἐπιδιώξας, κώμας τε αὐτῶν εἴλε πολλὰς καὶ ἀνδρῶν οὐκ ὀλίγον ἀπέσφαξεν πλῆθος. ῥᾶστά τε ἂν τέλεον ἐκράτησεν 3 αὐτῶν καὶ τελείαν τοῖς οἰκοῦσι τὰς πόλεις ἀσφάλειαν ἐνεποίησεν, εἰ μὴ τρυφῇ καὶ ἀτόποις ἐγκείμενος ἠδοναῖς ἐχάλασε
 25 μὲν πολὺ τῆς σφοδρότητος, χρήμασι δὲ τὰς χεῖρας ὑποσχῶν τῆς κοινῆς ὠφελείας τὸ πλουτεῖν ἔμπροσθεν ἐποίησατο. τῆς μὲν οὖν προδοσίας ἔνεκα ταύτης μετὰπεμπος εἰς τὰ βασίλεια γενόμενος εἰς κρίσιν προσεδουκάτο καθίστασθαι· μέρος 4 δὲ ὧν εἰλήφει παρὰ τῶν Ἰσαύρων τῇ βασιλίδι προσαραγῶν
 30 τὴν τε κρίσιν διέφυγε καὶ τὸν πλοῦτον περὶ τὴν ἐνθάδε

4. αὐτῆς (sine spir.) ex αὐτοῖς V || βουλομένων V et Reitemeier, βουλευομένων apographa || 5. πάντα s, quod retinui, ταῦτα V. fort. ταύτῃ scripsit || 7. ὄνου V, τοῦ ὄνου s || 8. ἐγίνοντο] εἶχοντο Syll. at cf. ad IV, 20, 6 || 10. πλῆθος] ἔθνος coni. Syll || 15. ἐπέτρεχον] ἐπιτρέχοντες conieci || 18. Ἀρβαζάκιος] Eun. fr. 84. 'Narbazaicus' Marcellino comiti (et Iordani) est, 'Artabazacus' Synesio ep. 135 Herch. (Narbazaicum huc non admittit Tillemont t. V p. 788) || 26. ἐποίησατο V et Syll, ποιησάμενος apographa

τροφηὴν ἔδαπάναι. τὰ μὲν οὖν τῶν Ἰσαύρων ἐν λαθραίαις ἦν ἔτι ληστείαις, οὐπω πρὸς φανεράν ἐπανάστασιν κατὰ τῶν πλησιαζόντων ἔθνων ἀναστάντα. . . . .

26. Πᾶσαν δὲ τὴν Ἑλλάδα λησάμενος Ἀλάριχος ἀνεχώρησεν, ἧ̄ προεῖρηται μοι, τῆς τε Πελοποννήσου καὶ τῆς ἄλλης ὀπόσῃν ὁ Ἀχελῷος ποταμὸς διαρρεῖ, διατρίβων δὲ ἐν ταῖς Ἰπείροις, ἦν οἰκοῦσι Μολοττοὶ τε καὶ Θεσπρωτοὶ καὶ ὅσοι τὰ μέγρις Ἐπιδάμνον καὶ Ταυλαντίων οἰκοῦσι χωρία,

1. οὖν τῶν V, οὖν s || 2. οὐπω] id factum est proximis annis: Tillemont p. 475. mala Pamphylis ab Hierace illata (Eun. fr. 86) num Zosimus memoraverit dubium est propter lacunam proximam || 3. post ἀναστάντα lacunam indicavi (vulgo nil nisi pauca de Alaricho verba ante ἀνεχώρησεν intercidisse putant). Photio (bibl. cod. 77) teste Eunapius ἀποτελεντᾶ εἰς τὴν Ὀναρίου καὶ Ἀρκαδίου τῶν Θεοδοσίου παιδῶν βασιλείαν, ἐκεῖνον τὸν χρόνον τέλος τῆς ἱστορίας ποιησάμενος, ὃν Ἀρσάκιος μὲν τοῦ χρυσοῦ τῆς ἐκκλησίας στόματος Ἰωάννον ἀπελαθέντος εἰς τὸν ἀρχιερατικὸν θρόνον ἀνηγγέμενος ἱεράτευεν, ἧ̄ δὲ τοῦ βασιλεύοντος Ἀρκαδίον γυνὴ κατὰ γαστρὸς ἔχουσα καὶ ἀμβλώσασα τὸν βίον ἀπέλιπεν (i. e. d. 6. m. Octobris a. 404). res autem in occidente interim gestas — veluti primam Alarichi in Italiam incursionem — sicut Eunapius — qui incertae fidei eas putaverit, v. fr. 74 — omisit etiam Zosimus. contra ubi inde a cap. 26 novum fontem, Olympiodori silvam (Phot. bibl. 80), sequi coepit, rerum occidentalium solarum curiosus est. iudicium quoque cum fonte mutavit: nam cui, dum Eunapium sequitur, Stilicho homo avarus dolosusque erat (V, 1, cf. Eun. fr. 62), ei postquam Olympiodoreas Stilichonis laudes legit, idem visus est πάντων ὡς εἰπεῖν τῶν ἐν ἐκείνῳ δυναστευσάντων τῷ χρόνῳ μετριώτερος (V, 34, 5). etiam annorum 405 et 406 res ab Olympiodoro, quamvis plenam historiam ab a. 407 demum exorso, breviter tractatas esse epitome Photiana docet. — usus est Olympiodoro praeter Zosimum etiam Sozomenus; id quod post Tillemontium t. V p. 656 et Reitemeierum singillatim demonstravit I. Rosenstein 'Forsch. z. deutschen Geschichte' t. I (Gotting. 1862) p. 167 sq. praeterea Philostorgium plurima ex Olympiodoro hausisse contendit Ieep ann. phil. suppl. t. XIV p. 73 sq. at in ea quidem Olympiodori parte quam Zosimus excerpserat gravissimae inter Philostorgium et Olympiodorum sunt discrepantiae — velut de Stilichonis moribus et consiliis deque Saro —, consensus autem non maior quam qui non potest non intercedere inter duos scriptores aequales eisdem de rebus scribentes || 4. πᾶσαν δὲ τὴν Ἑλλάδα λησάμενος ἀλάριχος accesserunt e V || 5. ἧ̄ πρ. μοι] V, 7, 2. ni mirum egregius historicus, ne sibi recurrendum sit ad res ante a. 404 ab Alaricho gestas, hunc fingit inde ab a. 396 in Epiro morantem || τε accessit e V || 6. δὲ accessit e V || 7. ταῖς s, τοῖς V

τὸ παρὰ Στελίωνος ἀνέμενε σύνθημα τοιόνδε πως ὄν. τοὺς 2
 τὴν Ἀρχαδίου βασιλείαν οἰκονομοῦντας ὄρων ὁ Στελίων
 ἀλλοτρίως πρὸς αὐτὸν ἔχοντας διανοεῖτο, κοινωνῶ χρησά-
 μενος Ἀλλαρίῳ, τῇ Ὀνωρίου βασιλείᾳ τὰ ἐν Ἰλλυριοῖς ἔθνη
 5 πάντα προσθεῖναι, συνθήκας τε περὶ τούτου πρὸς αὐτὸν
 ποιησάμενος εἰς ἔργον ἄγειν ὅσον οὐδέπω τὴν ἐπιχείρησιν
 προσεδόκα. προσδεχομένου δὲ Ἀλλαρίχου τῷ παραγγέλματι 3
 πειθαρχήσειν, Ῥοδογάστος ἐκ τῶν ὑπὲρ τὸν Ἰστρον καὶ τὸν
 Ῥῆνον Κελτικῶν τε καὶ Γερμανικῶν ἔθνῶν ἐς τεσσαράκοντα
 10 συναγαγὼν μυριάδας εἰς τὴν Ἰταλίαν ὤρητο διαβῆναι. οὗ 4
 προσαγγελθέντος ἡ μὲν πρώτη πάντας κατέπληξεν ἀκοή· τῶν
 δὲ πόλεων ταῖς ἐλπίσιν ἀπεγνωκότων, καὶ αὐτῆς δὲ τῆς
 Ῥώμης εἰς ἔσχατον οὔσης κινδύνου συνταραχθείσης, ἀνα-
 λαβὼν ὁ Στελίων ἅπαν τὸ ἐν τῷ Τικίῳ τῆς Λιγυστικῆς
 15 ἐνιδρυμένον στρατόπεδον (ἦν δὲ εἰς ἀριθμοὺς συνειλεγμένον
 τριάκοντα) καὶ ὅσον οἶός τε γέγονε συμμαχικὸν ἐξ Ἀλανῶν
 καὶ Οὐννων περιποιήσασθαι, τὴν ἔφοδον τῶν πολεμίων οὐκ
 ἀναμείνας αὐτὸς ἐπεραιώθη τὸν Ἰστρον ἅμα παντὶ τῷ στρατεύ-
 ματι, καὶ τοῖς βαρβάροις ἀπροσδοκῆτοῖς ἐπιπεσὼν ἅπαν τὸ 5
 20 πολέμιον πανωλεθρία διέφθειρεν, ὥστε μηδένα σχεδὸν ἐκ
 τούτων περισωθῆναι, πλὴν ἐλαχίστους ὄσους αὐτὸς τῇ Ῥω-
 μαίων προσέθηκεν συμμαχία. ἐπὶ ταύτῃ μέγα φρονῶν ὁ Στε-
 λίων εἰκότως τῇ νίκῃ, μετὰ τοῦ στρατοπέδου παρὰ πάντων

1. ἀνέμενε V et Syll, ἀνέμεσι ἀπογραφα || 1 sq. cf. Olympiod.
 fr. 3 || 4. ἀλλαρίῳ V, et sic fere porro, Ἀλαρίῳ Bekk || Ἰλλυριοῖς V²,
 -ίοις V¹ || 7. προσδεχομένου] δεχομένου coniecti (ut pros ex praecedente
 verbo adhaeserit) || 8. Ῥοδογάστος] Olympiod. fr. 9 (quod tamen male
 excerptum videtur). de re v. Zeuss 'd. Deutschen' p. 417sq. et Wieters-
 heim-Dahn t. II² p. 134 sq. || 9. ἐς V, εἰς ε || 12. ἀπεγνωκότων] cf. ad IV,
 29, 1 (ἐπιτεθέντων εἰσφορῶν). haeserunt editores ante Bekkerum || 13.
 οὔσης accessit e V. fort. (ὥς) εἰς scribendum: 'tamquam'. (εἰς, non
 ἐν, propter hiatus posuit, sicut V, 31, 1: εἰς τὴν Ῥάβενναν ἦν al.) || 14.
 Λιγυστικῆς Syll, λιβυστικῆς V || 15. ἀριθμοὺς] cf. Mommsen Herm.
 t. XIX p. 220 || 18. Ἰστρον] Ἄρον coniecti. Leunclavius, Ἡριδανὸν Reite-
 meier. Zosimi ipsius errorem esse cum Tillemontio t. V p. 807 et
 Rosensteinio l. d. p. 181 credo. ni mirum Zosimus, quae in Olympio-
 doro — quem inspectum ab illo esse non debebat negare Rosenstein —
 de origine barbarorum legerat, ad pugnae locum transtulit. cf. ad I,
 23, 1 || 22. προσέθηκε ε

ὡς εἰπεῖν στεφανούμενος ἐπανήει, παρὰ πᾶσαν ἐλπίδα τῶν προσδοκηθέντων κινδύνων τὴν Ἰταλίαν ἐλευθερώσας.

27. Ἐν δὲ τῇ Ῥαβέννη (μητροπόλις δὲ Φλαμινίας, πόλις ἀρχαία, Θεσσαλῶν ἀποικία, Ῥήγη κληθεῖσα διὰ τὸ πανταχόθεν ὕδασι περιρρεῖσθαι, καὶ οὐχ ὡς Ὀλυμπιόδωρος ὁ Θηβαῖός φησι, διὰ τὸ Ῥῶμον, ὃς ἀδελφὸς γέγονε Ῥωμύλῳ, τῆς πόλεως 5 ταύτης οἰκιστὴν γερονέαι· Κουαδράτῳ γάρ, οἶμαι, θετέον, ἐν τῇ κατὰ τὸν βασιλέα Μάρκον ἱστορία τοῦτο περὶ τῆς πόλεως ταύτης διεξεληθόντι) ἐν τῇ Ῥαβέννη τοίνυν ταύτη παρασκευαζομένῳ Στελίχωνι ταῖς Ἰλλυριῶν πόλεσι μετὰ στρατεύ- 10 ματος ἐπιστῆναι, καὶ σὺν Ἀλλαρίχῳ παρασπάσασθαι μὲν αὐτὰς Ἀρκαδίον περιποιῆσαι δὲ τῇ Ὀνωρίου βασιλείᾳ, δύο κωλύματα συνέβη παρεμπεσεῖν, φήμη τε ὡς Ἀλλάριχος τεθνεὼς εἴη διαδραμοῦσα, καὶ ἐκ τῆς Ῥώμης Ὀνωρίου γράμματα τοῦ βασιλέως ἀποδοθέντα, δι' ὧν ἐδηλοῦτο ὡς Κωνσταντῖνος ἐπι- 15 θέμενος εἴη τυραννίδι καὶ ἐκ τῆς Βρεττανικῆς νήσου περαιωθεὶς ἐν τοῖς ὑπὲρ τὰς Ἄλπεις ἔθνεσι παραγένοιτο, τὰ βασιλέως ἐν ταῖς πόλεσι πράττων. ἀλλ' ὁ μὲν περὶ τῆς Ἀλλαρίχων τελευτῆς λόγος ἀμφίβολος ἔδοξεν εἶναι, πρὶν τινὰς παραγεγονότας ὃ τι περ εἴη δηλῶσαι· τὰ δὲ περὶ τῆς ἀναρρήσεως 20 Κωνσταντίνου λεγόμενα παρὰ πᾶσιν ἐκράτει. διὰ ταῦτα τῆς ἐπὶ Ἰλλυριοῦς ὀρμῆς ὁ Στελίχων ἀνακοπεὶς εἰς τὴν Ῥώμην ἀφίκετο, κοινολογήσασθαι περὶ τοῦ πρακτέου βουλόμενος.

28. Τριβέντος δὲ τοῦ φθινοπώρου καὶ τοῦ χειμῶνος ἐπιλαβόντος ὕπατοι μὲν ἀνεδείχθησαν Βάσσος καὶ Φίλιππος, 25

4. Ῥήγη Syll ex apographo uno, ῥήγη V || 6. διὰ τὸ sup. scr. V² ὃς sup. scr. V² || 7. κουαδράτῳ V et Syll, κουαστράτῳ apographa || οἶμαι θετέον Hemsterhusius ad Thom. Mag. p. 444 ed. Bern., οἰμεθετέον (sic) V, οἱ μεθετέον apographa. Asinii Quadrati haec mentio ex ipsa fluxerit Zosimi lectione an adsumpta sit ex Olympiodoro incertum; hoc tamen ut in re levī potius crediderim. saepissime certe veteres, si quem refutare volunt, testimoniis ab eo ipso a quo dissident adlatis reiectisque tamquam a se repertis contrariam in sententiam utuntur || 9. 10. παρασκευαζομένῳ V, παρεσκευασμένῳ s || 10. Ἰλλυριῶν ex -ίων V¹ || 11. παρασπάσασθαι, πᾶ inter scrib. ex της ut vid. corr., V || 12. περιποιῆσαι V, περιποιήσασθαι s || 13. 14. 'congruentius φήμην — διαδραμοῦσαν' Syll || 19. πρὶν τινὰς sup. scr. V² || 22. Ἰλλυριοῦς V², -ίους V¹ || 23. dativum (βασιλεῖ) ad κοινολογήσασθαι pertinentem intercidisse puto. cf. p. 253, 10. 11

ὁ δὲ βασιλεὺς Ὀνώριος, οὐ πρὸ πολλοῦ Μαρίας αὐτῷ τελευ-
 τησάσης τῆς γαμετῆς, τὴν ταύτης ἀδελφὴν Θερμαντίαν ἦτει
 οἱ δοθῆναι πρὸς γάμον. ἀλλ' ὁ μὲν Στελίχων . . ἐνδώσειν
 πρὸς τοῦτο, Σερήνα δὲ ἐνέκειτο, πραχθῆναι βουλομένη τὸν
 5 γάμον τοιαῦσδε ἔνεκεν αἰτίας. τοῦ γάμου τοῦ πρὸς Μαρίαν 2
 Ὀνωρίῳ συνισταμένου, γάμων ὥραν οὐπω τὴν κόρην ἄγουσαν
 ἢ μήτηρ ὄρωσα, καὶ οὔτε ἀναβλεῖσθαι τὸν γάμον ἀνεχομένη,
 καὶ τὸ παρ' ἡλικίαν εἰς μίξιν ἐκδοῦναι φύσεως ἀδικίαν καὶ
 οὐδὲν ἕτερον εἶναι . . , γυναικὶ τὰ τοιαῦτα θεραπεύειν ἐπι-
 10 σταμένη περιτυχοῦσα πράττει διὰ ταύτης τὸ συνεῖναι μὲν
 τὴν θυγατέρα τῷ βασιλεῖ καὶ ὁμόλεκτρον εἶναι, τὸν δὲ μήτε
 ἐθέλειν μήτε δύνασθαι τὰ τῷ γάμῳ προσήκοντα πράττειν. ἐν 3
 τούτῳ τῆς κόρης ἀπείρου γάμων ἀποθανούσης, εἰκότως ἢ Σε-
 ρήνα βασιλείου γονῆς ἐπιθυμοῦσα δέει τοῦ μὴ τὴν τοσαύτην
 15 αὐτῇ δυναστείαν ἐλαττωθῆναι, τῇ δευτέρᾳ θυγατρὶ συνάψαι
 τὸν Ὀνώριον ἔσπευδεν. οὗ δὴ γενομένου τελευτᾷ μὲν ἢ κόρη
 μετ' οὐ πολὺ, ταῦτά τῃ προτέρᾳ παθοῦσα.

29. Στελίχων δέ, ἀγγέλαντος αὐτῷ τινὸς ὡς τὰς Ἡπει-
 ρους Ἀλλάριχος καταλιπὼν, ὑπερβάς τε τὰ διείργοντα στενὰ
 20 τὴν ἀπὸ Παιονίας ἐπὶ Οὐνετοῦς διάβασιν, τὰς σκηνὰς εἰς
 Ἡμῶνα πόλιν ἐπήξατο, μεταξὺ Παιονίας τῆς ἀνωτάτω καὶ
 Νωρικῷ κειμένην, — ἄξιον δὲ μὴ παραδραμεῖν ὅσα τῆς πό-

1. οὐ πρὸ πολλοῦ V, ἀπὸ πολλοῦ 5. cf. Tillemont t. V p. 557
 2. Θερμαντίαν Reitemeier, ἔρμαντίαν V, ἔρματιαν 5. cf. Olympiod.
 fr. 2 || 3. <οὐκ ἐδόκει, οὐκ ἔμελλε> vel sim. ante ἐνδώσειν supplebat Syll.
 ego pro ἐνδώσειν scripserim ἐνεδοίαζεν || 4. Σερήνα] Σερήνα editur in
 Olympiodoro, rectius ut videtur. cf. Wannowski 'ant. Rom.' p. 101
 πραχθῆναι] 'consummari'. quippe nepotis, βασιλείου γονῆς — quae
 verba cum Ieepio ann. phil. suppl. t. XIV p. 75 de ipso Honorio ac-
 cipi nullo modo possunt — Serena ἐπεθύμει (vs. 14). quae de arti-
 bus a Serena olim adhibitis — vix quidem eis necessariis — a Zosimo
 secundum Olympiodorum narrantur, ad ipsum Stilichonem, quem om-
 nino calumniis ac conviciis prosequitur, transfert Philostorgius XII, 2
 5. ἔνεκεν V, ἔνεκα 5 || 5. 6. τοῦ γάμου τοῦ πρὸς μαρίαν ὄνωρίῳ (hoc
 spir.) συνισταμένου V, τοῦ γάμου πρὸς τὴν μαρίαν ὄνωρίῳ ἐνισταμένου
 5 || 9. εἶναι <νομίζουσα> Leunclavius 17. ante, non post, μ. οὐ πολὺ com-
 mate distinxit Reitemeier, male || ταῦτά 5, ταῦτα V || 21. Ἡμῶνα scripsi,
 ἡμωνα V5. cf. ad V, 37, 2 (Κρεμῶνα) || μεταξὺ κτέ.] offendit Valesius
 ad Ammian. XXVIII, 1, 45. at cf. Mommsen C. I. L. III, 1 p. 489 (de
 Ptolem. II, 14, 5 v. Detlefsen Herm. t. XXI p. 554)

- 2 λεώς ἐστὶ ταύτης, καὶ ὅπως τὴν ἀρχὴν ἔτυχεν οἰκισμοῦ. τοὺς Ἀργοναύτας φασὶν ὑπὸ τοῦ Αἰήτου διωκομένους ταῖς εἰς τὸν Πόντον ἐκβολαῖς τοῦ Ἰστρου προσορμισθῆναι, κρῖναί τε καλῶς ἔχειν διὰ τούτου πρὸς ἀντίον τὸν ῥοὺν ἀναχθῆναι καὶ μέχρι τοσοῦτου διαπλεῦσαι τὸν ποταμὸν εἰρεσία καὶ πνεύματος ἐπι- 5 τηδείου φορᾶ, μέχρις ἂν τῇ θαλάττῃ πλησιαίτεροι γένοιντο.
- 3 πρᾶξαντες δὲ ὅπερ ἔγνωσαν, ἐπειδὴ κατὰ τοῦτον ἐγένοντο τὸν τόπον, μνήμην καταλιπόντες τῆς σφετέρως ἀφίξεως τὸν τῆς πόλεως οἰκισμὸν, μηχαναῖς ἐπιθέντες τὴν Ἀργὴν καὶ τετρακοσίων ὁδὸν σταδίων ἄχρι θαλάσσης ἑλκύναντες οὕτως 10 ταῖς Ἰταλῶν ἀκταῖς προσωρμίσθησαν, ὡς ὁ ποιητὴς ἱστορεῖ Πείσανδρος ὁ τῇ τῶν ἥρωικῶν θεογαμιῶν ἐπιγραφῇ πᾶσαν
- 4 ὡς εἰπεῖν ἱστορίαν περιλαβών. ἐκ δὲ τῆς Ἡμιῶνος προελθὼν καὶ τὸν Ἄκυλιν περαιωθεὶς ποταμὸν τῷ Νωρικῷ προσέβαλεν,

2. ἀργο//ναύτας, *v* erasa, V. ex Olympiodoro fabulam tam a Zosimo quam a Sozomeno I, 6 desumptam esse recte vidit Reitemeier. (ex Sozomeno Niceph. Call. h. e. VII, 50). Olympiodorus aperte eam hausit e Pisandro. quem non esse Pisandrum illum veterem Camirensem — id quod post alios (cf. Bernhardt hist. litt. Gr. t. II³, 1 p. 375) putavit Ieep 'quaest. Frideric.' (Aug. Taur. a. 1881) p. 16 sq. (sive rivista di filol. class. X p. 387 sq.) et ann. phil. suppl. t. XIV p. 153 — ex ipsa Emonae mentione adparet. quippe ab Augusto demum Emona condita est. vetustior fabulae conformatio (ap. Plin. n. h. III, 128) pro Emona habuit Nauportum (cf. Mommsen l. c. p. 483). Pisander igitur argumentum quidem e vetustiore aliquo historiae fabularis scriptore vel poeta sumpsit, sed pro Nauporto urbe s. III p. Chr. prope modum obsoleta Emonam vicinam florentissimamque substituit | 5. διαπλεῦσαι *ς*, διαπλήσαι V || 6. θαλάττῃ V, θαλάσση *ς* || 10. ὁδὸν σταδίων V, σταδίων ὁδὸν *ς* || οὕτω *ς* || 11. Ἰταλῶν ἀκταῖς e Sozomeno corr. Ieep, θεσσαλὸ ἀκταῖς, *v* ' a m. 2, V. (ceterum accuratius Soz.: ἀμφὶ τοὺς τετρακοσίους σταδίους ὑπὸ μηχανῆς ἑλκοντες τὴν Ἀργὴν διὰ γῆς, ἐπὶ τὸν Ἄκυλιν ποταμὸν ἤγαγον, ὃς τῷ Ἡριδανῷ συμβάλλει. Ἡριδανὸς δὲ εἰς τὴν κατὰ Ἰταλοὺς θάλασσαν τὰς ἐκβολὰς ἔχει || προσωρμίσθησαν V || 12. Πείσανδρος *ς*, πείσανδρος V || ἥρωικῶν] Ἡραϊκῶν cum Suida (v. Πείσανδρος) volebat Fabricius. rectius Flach 'Hesych. onom.' p. 166 Suidam e Zosimo correxit || θεογαμιῶν V², -μιῶν V¹ || 13. ἱστορίαν] fabularem ni mirum. cf. Macrob. sat. V, 2, 5 — qui tamen miro errore Vergilium e Pisandro pendentem facit — et Duebner adp. ad Hesiodum Didotianum p. 8 sq. fort. μυθικὴν post ἱστορίαν intercidit ἡμιῶνος V^ς || 14. Ἄκυλις fl. quis sit nescio. fluvium Frigidum ('Wippach') cum Detlefseno (in Bursiani Jahresb. 1880 III p. 97, 2) intellegi posse

ἤδη τῶν Ἀπεννίνων ὄρων ἔξω γενόμενος. ὀρίζει δὲ ταῦτα
 τὰς Παιονίας ἔσχατίας, στενωτάτην ὁδὸν διδόντα τοῖς ἐπὶ τὸ
 Νωρικὸν ἔθνος διαβαίνειν ἐθέλουσι, καὶ πρὸς ἣν ὀλίγοι φύ-
 λακες ἤρουν, εἰ καὶ πλῆθος τὴν πάροδον ἐβιάζετο. διαβὰς 5
 δὲ ὅμως ὁ Ἀλλάριχος ἐκ τοῦ Νωρικοῦ πρὸς Στελίχωνα πρε-
 σβείαν ἐκπέμπει, χρήματα αἰτῶν ὑπὲρ τε τῆς ἐν ταῖς Ἠπειροῖς
 τριβῆς, ἣν ἔλεγεν αὐτῷ Στελίχωνι πεισθέντι γενέσθαι, καὶ
 τῆς εἰς τὴν Ἰταλίαν καὶ τὸ Νωρικὸν εἰσβολῆς. ὁ δὲ Στελί-
 χων τὴν πρεσβείαν δεξάμενος καὶ ἐν τῇ Ῥαβέννῃ τοὺς πρέσβεις
 10 ἑάσας εἰς τὴν Ῥώμην ἀφίκετο, κοινώσασθαι τῷ βασιλεῖ καὶ
 τῇ γερουσίᾳ περὶ τοῦ πρακτέου βουλόμενος. συνελθούσης δὲ 6
 τῆς γερουσίας εἰς τὰ βασίλεια καὶ βουλῆς περὶ τοῦ πολεμεῖν
 ἢ μὴ προτεθείσης, ἢ μὲν τῶν πλειόνων εἰς τὸ πολεμεῖν ἐφέ-
 ρετο γνώμη, μόνος δὲ Στελίχων σὺν ὀλίγοις, ὅσοι φόβῳ συγ-
 15 κατετίθεντο, τὴν ἐναντίαν ἐχώρουν, εἰρήνην πρὸς Ἀλλάριχον
 ποιεῖσθαι ψηφίζόμενοι. τῶν δὲ τὸν πόλεμον αἰρουμένων ἀπ- 7
 αιτούντων Στελίχωνα λέγειν ἀνθ' ὅτου μὴ πολεμεῖν μᾶλλον
 ἀλλ' εἰρήνην αἰρεῖται, καὶ ταύτην ἐπ' αἰσχύνη τοῦ Ῥωμαίων
 ἀξιώματος ἀνέχεται χρημάτων ἀνήσασθαι, 'διὰ γὰρ τὸ τῷ
 20 βασιλεῖ συνοῖσον' ἔφη 'τοσοῦτον ἐν ταῖς Ἠπειροῖς διέτριψε
 χρόνον,' ὡς ἂν ἅμα οἱ τῷ τῆς ἑώρας βασιλεύοντι πολεμήσας
 Ἰλλυριοὺς ἐκείνης παρέληται τῆς ἀρχῆς καὶ τῇ Ὀνωρίου

non credo, nec magis cum Mommseno (C. I. L. V, 1 p. 75) Timavum.
 potius Zosimus nomen mythicum a Pisandro usurpatum (cf. Soz. I. c.)
 perperam retinuerit || 1. ἀπεννίων, ν a m. 2, V. quod a ε recte emen-
 datum esse nec vero corruptelam latere docet IV, 45, 4 ubi sec. Zosi-
 mum Theodosius διὰ Παιονίας τῆς ἄνω καὶ τῶν Ἀπεννίνων ὄρων ἐπὶ
 τὴν Ἀνυλιαν αὐτὴν ἑλάσαι διανοεῖτο, cf. ib. 46, 2 || 2. στενωτάτην scri-
 psit Bekk || διδόντα V radendo ex διδόναι τὰ || 4. incipiunt excerpta in
 A B: Ὅτι ἀλάριχος ὁ τύραννος πολλὰ ληισάμενος καὶ τὰς τῆς προνίας
 (in mg. B: ἴσως παιονίας) ἔσχατίας (τέσχατίας, sed τ notata, B) διαβὰς
 ἐκ τοῦ νωρικοῦ || 6. τῆς V, ταῖς AB || 8. τὸν νωρικὸν V || 9. ῥαουβέννη A,
 ῥαουβέννη (sic on notatum) B || 11. γερουσίᾳ] cf. Richter 'd. westroem.
 Reich' p. 385 sq. || 13. 14. ἐφέρετο] ἔφερε conieci. cf. Thuc. I, 79, 2
 unde locutio sumpta: τῶν μὲν πλειόνων ἐπὶ τὸ αὐτὸ αἰ γνῶμαι ἔφερον ||
 14. 15. συγκατετίθειτο AB || 16. 17. ἀπαντούντων B || 17. ἀνθ' οὗ τὸ μὴ
 AB || 18. ἀλλ' A, B, ἀλλὰ V ε || αἰρεῖται ABV¹, ἄγειν αἰρεῖται V² ε || 20. ἐν-
 διέτριψε AB || 21. ἅμα οἱ τῷ τῆς V, ἅμα οὕτω τῆς AB || 22. ἰλλυριοὺς
 ex ἰλλυριόους V² || ὀωρίον A, νωρίον B

8 προσθείη. τοῦτο δ' ἂν εἰς ἔργον ἤδη προῆλθεν, εἰ μὴ τοῦ βασιλέως Ὀνωρίου φθάσαντα γράμματα τὴν ἐπὶ τὴν ἑσῶαν ἔλασιν αὐτοῦ διεκώλυσεν, ἣν ἐκδεχόμενον Ἀλλάριχον αὐτόθι χρόνον δαπανῆσαι πολύν. καὶ ταῦτα λέγων ὁ Στελίχων ἅμα καὶ τὴν ἐπιστολὴν ἐδείκνυ, καὶ τὴν Σερήναν αἰτίαν ἔλεγεν 5 εἶναι τὴν ἀμφοτέρων τῶν βασιλέων ὁμόνοιαν ἀδιάφθορον 9 φυλάττεσθαι βουλομένην. πᾶσι τοίνυν δόξαντος δίκαια λέγειν Στελίχωνος, ἐδόκει τῇ γερουσίᾳ χρυσίου τετρακισχιλίας ὑπὲρ τῆς εἰρήνης Ἀλλάριχω δίδοσθαι λίτρας, τῶν πλειόνων οὐ κατὰ προαίρεσιν ἀλλὰ τῷ Στελίχωνος φόβῳ τοῦτο ψηφισα- 10 μένων, ὥστε ἀμέλει Λαμπάδιος γένους καὶ ἀξιώματος εὖ ἔχων, τῇ πατρίῳ φωνῇ τοῦτο ὑποφθεργάμενος 'non est ista pax sed pactio servitutis', ὃ δηλοῖ δουλείαν μᾶλλον ἢπερ εἰρήνην εἶναι τὸ πραττόμενον, ἅμα τῷ διαλυθῆναι τὸν σύλλογον, δέει τοῦ μὴ παθεῖν τι διὰ τὴν παρορησίαν, εἰς τινα πλησιάζουσαν 15 τῶν Χριστιανῶν ἀπέφυγεν ἐκκλησίαν.

30. Ὁ μὲν οὖν Στελίχων τὴν πρὸς Ἀλλάριχον εἰρήνην τοιῷδε τρόπῳ καταπραξάμενος ἐπὶ τὴν ἔξοδον ὤρμητο, τοῖς αὐτῷ δόξασιν ἔργον ἐπιθήσων· ὁ δὲ βασιλεὺς ἐθέλειν ἔφρασκεν ἐκ τῆς Ῥώμης εἰς τὴν Ῥάβενναν παραγενέσθαι θεάσασθαι τε 20 τὸ στρατόπεδον καὶ φιλοφρονήσασθαι, πολεμίον μάλιστα τοῦ 2 οὔτου τῆς Ἰταλίας ἐντὸς διαβάντος. ἔλεγε δὲ ταῦτα οὐκ οἰκοθεν κινούμενος, ἀλλὰ συμβουλῇ Σερήνας πειθόμενος· ἐβούλετο γὰρ αὐτὸν ἀσφαλεστέραν πόλιν οἰκεῖν, ἵνα εἰ τὴν εἰρήνην πατήσας Ἀλλάριχος ἐπέλθοι τῇ Ῥώμῃ, μὴ κυριεύσῃ 25 καὶ τοῦ βασιλέως· ἦν γὰρ αὐτῇ σπουδῇ περισώζεσθαι τοῦτον, ὡς καὶ αὐτῆς τὴν ἀσφάλειαν διὰ τῆς ἐκείνου σωτηρίας ἐχούσῃ.

1. προσθείη ex προσδοίῃ V¹ || τοῦ^{το} V || 2. Ὀνωρίον φθάσαν τὰ γράμματα AB || 2. 3. αὐτοῦ ἔλασιν διεκώλυσεν· ἣν ἐχόμενον AB || 5. σερήναν V², σερήνα V¹, βερήναν AB || 8. τετρακισχιλίας V, τετρακοσίας AB. μ' κεντηγάρια μισθὸν ἔλαβε τῆς ἐστρατείας: Olympiod. fr. 5. cf. Wietersheim-Dahn t. II² p. 374 || 10. τῷ accessit e ABV || τοῦτο om. AB || 12. τῇ om. AB || τοῦτω AB, qui Latina omittunt || 13. ὁ V², ὁ // (1 litt. er.) V¹ || 14. τῷ ABV et Sylb, τοῦ apographa || λυθῆναι AB || 15. παρορησίαν AB || 16. ἀπέφυγεν ABV, ἀπέφευγεν ε || ἐκκλησίαν. καὶ ὁ στελίχων AB || 19. δόξασιν τέλος ἐπιθήσων AB, qui hic desinunt || 23. οἶθεν, ^{no} a m. 1, V || 25. ἐπέλθοι ex ἐπέλθη V¹. ἐπέλθη ε (ἐπέλθοι voluit iam Sylb) || 26. αὐτῇ V², αὐτῇ V¹ || 27. αὐτῆς — ἐχούσῃ scripsi,

τῆς δὲ τοῦ βασιλέως ἐπὶ τὴν Ῥάβενναν ὁρμῆς ἀποθυμίου τῷ 3
 Στελίχωνι φανείσης, ἐπενοεῖτο πολλὰ ταύτης κωλύματα. τοῦ
 δὲ βασιλέως οὐκ ἐνδιδόντος ἀλλ' ἐχομένου τῆς ὁδοιπορίας,
 Σάρος βάρβαρος μὲν τὸ γένος, ἐν δὲ τῇ Ῥαβέννη στίφους
 5 βαρβάρων ἡγούμενος, γνώμη Στελίχωνος ἐκίνει πρὸ τῆς πό-
 λεως θορούβους, οὐχ ὡς τῷ ὄντι συνταράξαι τὰ καθεστῶτα
 βουλούμενος, ἀλλ' ὡς ἂν ἐκφοβήσοι τὸν βασιλέα καὶ τῆς ὁδοῦ
 τῆς ἐπὶ τὴν Ῥάβενναν ἀποστρέψει. τοῦ δὲ οὐκ ἀποστάντος 4
 ἧς εἶχε γνώμης, Ἰουστινιανὸς ἐν τῷ τῶν συνηγῶρων κατὰ
 10 τὴν Ῥώμην ἐπιτηδεύματι διαπρέψας, αἰρεθεὶς δὲ παρὰ Στελί-
 χωνος πάρεδρός τε ὁμοῦ καὶ σύμβουλος, ὑπὸ τῆς ἄγαν ἀγχι-
 νοίας φαίνεται τὰ τῆς βασιλικῆς ὁδοῦ τεκμαιρόμενος, καὶ ὡς
 ἀλλοτρίως ἔχοντες πρὸς Στελίχωνα οἱ ἐν τῷ Τικῆνῳ στρα-
 τιῶται τοῦ βασιλέως ἐπιδημήσαντος εἰς τὸν ἔσχατον αὐτὸν
 15 καταστήσουσι κίνδυνον. διετέλει τε παραινῶν ἐκστῆναι τὸν 5
 βασιλέα τῆς τοιαύτης ὁρμῆς. ὁρῶν δὲ ἀπειθοῦντα τοῖς Στε-
 λίχωνος λόγοις ἀπιὼν ᾤχετο, δέει τοῦ μὴ διὰ τὴν οἰκειότητα
 συγκατενεχθῆναι τῇ Στελίχωνος τύχῃ.

31. Φήμης δὲ πρότερον εἰς τὴν Ῥώμην ἐλθούσης ὡς
 20 Ἀρκάδιος ὁ βασιλεὺς τελευτήσῃ, κρωθεισης τε μετὰ τὴν
 Ὀνωρίου τοῦ βασιλέως εἰς τὴν Ῥάβενναν ἄφιξιν, ἐπειδὴ Στε-
 λίχων μὲν εἰς τὴν Ῥάβενναν ἦν, ὁ δὲ βασιλεὺς ἐπέστη Βο-
 νωνία τῇ πόλει, μιᾶ τῆς Αἰμιλίας οὔσης, διεστηκνία δὲ τοῖς
 καλουμένοις μιλλίοις ἑβδομήκοντα τῆς Ῥαβέννης, μετάπεμπος
 25 γίνεται Στελίχων οἷα στρατιωτῶν κατὰ τὴν ὁδὸν πρὸς ἀλλή-
 λους στασιασάντων, ἐφ' ᾧ σωφρονισμὸν αὐτοῖς ἐπαχθῆναι.
 Στελίχωνος <οὔν> συναγαρόντος τοὺς στασιασάντας, καὶ οὐχ 2

αὐτῇ — ἐχούση V, αὐτῆς — ἐχούσης s || 2. ἐπενοεῖτο | ἐπενόει coniecti. cf. II, 40, 2; IV, 2, 1 || 4. ῤαβέννη V || 8. ἀποστρέψει] ἀποτρέψει coniecti || 11 sq. in eis quae de Iustiniano narrantur merito haesit Wietersheim t. II² p. 375 videtur Zosimus uberiorem Olympiodori narrationem male excerpisse || 13. τικῆνῳ V¹, τικηνῳ V² || 15. ἐκστῆναι κτέ.] sententia requirere videtur ut Iustinianus Stilichonem admonerit ut regi Ravennam ire cupienti morem gereret, Stilicho autem id concedere noluerit. unde ἐκστῆναι τῷ βασιλεῖ et ἀπειθοῦντα Στελίχωνα τοῖς λόγοις aut scripsisse Zosimum aut scribere debuisse putaverim || 19. δὲ <τῆς> voluit Sylb, male || 21. ἄφιξιν non 'adventus' h. l. est, sed 'profectio'. erravit Tillemont t. V p. 559 || 22. 23. βωνωρία V || 23. οὔση V², οὔση// V¹ || 24. καταλουμένοις V, corr. s || ἐβδομήκοντα (sine acc.) V || 27. οὔν

ὅτι σωφροнисθῆναι μόνον αὐτοὺς ὁ βασιλεὺς κελεύσειεν εἰπόν-
 τος, ἀλλ' ὅτι κατὰ δεκάδα τὸν αἰτιώτατον ἓνα θανάτῳ ζημιω-
 θῆναι προσετέτακτο, τοσοῦτον αὐτοῖς ἐνέθηκε φόβον ὥστε
 δάκρυα πάντα ἀφιέντας εἰς ἔλεον τὸν στρατηγὸν ἐπισπάσα-
 3 σθαι καὶ ὑποσχέσθαι τὴν τοῦ βασιλέως εὐμένειαν. ἐπεὶ δὲ
 οὐκ ἔσφηλεν αὐτὸν ὁ βασιλεὺς τῆς ὑποσχέσεως, εἰς τὴν περὶ
 τῶν κοινῶν ἐτράπησαν σκέψιν· ὅ τε γὰρ Στελίων εἰς τὴν
 ἑώραν ἐβούλετο διαβῆναι καὶ τὰ κατὰ τὸν Ἀρκαδίου παῖδα
 Θεοδόσιον διαθεῖναι, νέον ὄντα καὶ κηδεμονίας δεόμενον, ὅ
 τε βασιλεὺς Ὀνώριος αὐτὸς στέλλεσθαι τὴν ὁδὸν ταύτην δι- 10
 ενοεῖτο, καὶ ὅσα πρὸς ἀσφάλειαν τῆς τοῦ νέου βασιλείας οἰκο-
 4 νομήσαι. δυσαρρεστήσας ἐπὶ τούτῳ Στελίῳ τὸν ὄγκον τῶν
 περὶ τὴν ὁδὸν ἐσομένων δαπανημάτων ἄγων εἰς μέσον ἀπο-
 τρέπει τὸν βασιλέα ταύτης τῆς ἐργασίης. ἔλεγε δὲ μηδὲ
 τὴν ἐπανάστασιν Κωνσταντίνου συγχωρεῖν αὐτῷ τῆς περὶ τὴν 15
 Ἰταλίαν καὶ τὴν Ῥώμην αὐτὴν ἀποστήναι φροντίδος, ἥδη
 Κωνσταντίνου τοῦ τυράννου τὴν Γαλατίαν πᾶσαν διαδρα-
 5 μόντος καὶ ἐν τῇ Ἀρκαδίᾳ διατρίβοντος. προσεῖναι δὲ τού-
 τοις, καίπερ οὐσὶν ἱκανοῖς εἰς τὸ δεῖσθαι τῆς τοῦ βασιλέως
 παρουσίας τε καὶ προνοίας, καὶ τὴν Ἀλλαρίχου μετὰ τοσοῦτον 20
 στρατοπέδου βαρβάρων ἐπιδημίαν, ἀνθρώπου βαρβάρου καὶ
 ἀπίστου καὶ ἐπειδὴν εὐροὶ τὴν Ἰταλίαν βοηθείας ἐξημον ἐπ-
 ελευσομένου. γνώμην δὲ ἀρίστην εἶναι καὶ τῇ πολιτείᾳ λυσι-
 τελοῦσαν Ἀλλαρίχον μὲν ἐπιστρατεῦσαι τῷ τυράννῳ, τῶν τε
 σὺν αὐτῷ βαρβάρων ἄγοντα μέρος καὶ τέλη Ῥωμαϊκὰ καὶ 25
 ἡγεμόνας, οἱ κοινωνήσουσιν αὐτῷ τοῦ πολέμου, τὴν ἑώραν δὲ
 αὐτὸς καταλήψεσθαι βασιλέως κελεύοντος καὶ γράμματα περὶ
 6 τοῦ πρακτέου διδόντος. ἀλλ' ὁ βασιλεὺς μὲν ὀρθῶς ἅπαντα
 εἰρησθαι τῷ Στελίῳ κρίνας, τὰ τε γράμματα δοὺς πρὸς
 τὸν τῆς ἑώρας βασιλέα καὶ πρὸς Ἀλλαρίχον τῆς Βονωνίας ἐξ- 30
 ἤλαυνε· Στελίῳ δὲ κατὰ χώραν ἔμενε τέως, οὔτε ἐπὶ τὴν
 ἑώραν προῖων οὔτε ἕτερόν τι τῶν βεβουλευμένων ἄγων εἰς

addidi (vel δὴ), δὲ add. Heyne || 9. διαθῆναι V || 20. τε sup. scr. V² ||
 23. γνώμην V², γνώμη V¹ || 24. ἐπιστρατεῦσαι] 'mittere' h. l. est, non
 'proficisci'. cf. II, 11; VI, 4, 3 et v. Krebs 'Rection d. Casus' (Ratisb.

1885) p. 8 || 25. ἄγοντα 5, ἄγοντι V || 26. κοινωνήσουσιν, οὐ a m. 2, V ||
 30. βονωνίας V || 31. ἐπὶ] τὴν ἐπὶ conl. Sylb

ἔργον, ἀλλ' οὔτε μέρος τῶν ἐν τῷ Τικήνῳ στρατιωτῶν εἰς τὴν Ῥάβενναν ἢ ἐτέρωθί που μετατιθείς, ὡς ἂν μὴ τῷ βασιλεῖ κατὰ πόροdon ὑπαντήσαντες εἰς τινα κατ' αὐτοῦ τὸν βασιλέα κινήσειαν προᾶξιν.

32. Ἀλλὰ Στελίχων μὲν οὐδὲν συνειπιστάμενος ἀπηχῆς ἢ κατὰ τοῦ βασιλέως ἢ κατὰ τῶν στρατιωτῶν βεβουλευμένον ἐν τοῦτοις ἦν· Ὀλύμπιος δέ τις, δρῶμενος μὲν ἐκ τοῦ Εὐξείνου πόντου, λαμπρᾶς δὲ στρατείας ἐν τοῖς βασιλείοις ἤξιωμένος, ἐν δὲ τῇ φαινομένη τῶν Χριστιανῶν εὐλαβείᾳ πολλὴν ἀποκρούπτων ἐν ἑαυτῷ πονηρίαν, ἐντυγχάνειν εἰωθῶς δι' ἐπιεικειᾶς προσποιήσιν τῷ βασιλεῖ πολλὰ κατὰ τὸν ποιητὴν θνητοφθόρα τοῦ Στελίχωνος κατέχευε ῥήματα, καὶ ὡς διὰ τοῦτο τὴν ἐπὶ τὴν ἐφᾶν ἀποδημίαν ἐπραγματεύσατο, ὡς ἂν ἐπιβουλεύσας ἀναίρεσιν Θεοδοσίῳ τῷ νέῳ . . . . Εὐχερίῳ τῷ παιδί 2 παραδοίῃ. ἀλλὰ ταῦτα μὲν εὐρυχωρίας αὐτῷ οὔσης κατὰ τὴν ὁδὸν κατέχευε τοῦ βασιλέως· ἤδη δὲ αὐτοῦ ὄντος κατὰ τὸ Τίχηνον, τοὺς νοσοῦντας ἐπισκεπτόμενος τῶν στρατιωτῶν ὁ Ὀλύμπιος (ἦν γὰρ αὐτῷ καὶ τοῦτο τῆς ἐπικεκαλυμμένης μετριότητος τὸ κεφάλαιον) τοιουτώδεις κἀκείνοις ἐνέσπειρεν 3 ἐπιδάς. τετάρτης δὲ μόνης ἡμέρας ἐξ οὔπερ ἐπεδήμησεν ὁ βασιλεὺς τῷ Τικήνῳ διελθούσης, μετακληθέντων εἰς τὰ βασιλεια τῶν στρατιωτῶν ἐφαίνετό τε αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς καὶ εἰς τὸν κατὰ Κωνσταντίνου τοῦ τυράννου παρεθάρσυνε πόλεμον. περὶ δὲ Στελίχωνος οὐδενὸς κινήθέντος ἐφαίνετο νεύων τοῖς 25 στρατιώταις Ὀλύμπιος καὶ ὡσπερ ἀναμνησκῶν ὧν ἔτυχεν

1. ἀλλ' οὔτε] ἀλλ' οὐδὲ conieci || 2. ἐτέρωθί που] cf. ad V, 13, 4 || 5. οὐδὲν <οί>] συνεπ. conieci || 7. Ὀλύμπιος] Olympiod. fr. 2. 8 (absolunt scelere Olympium cum ceteri scriptores ecclesiastici tum Philostorgius XII, 1: ὅτι Φιλοστόργιος — διατρέψοντος. quae secuntur in Philostorgii epitome Photiana: ἄλλοι δὲ — τῷ Στελίχωνι, non ex Philostorgio sed ex Olympiodoro a Photio excerpta sunt. cf. praef. huius edit.) || 8. στρατείας V², στρατιᾶς V¹ || 9. εὐλαβείᾳ] cf. Iulian. p. 554, 20 H.: τὴν εἰς τοὺς θεοὺς εὐλάβειαν || 11. κατὰ τὸν ποιητὴν] Hom. Il. VI, 169 || 13. ἀποδημίαν V, ἐπιδημίαν s || 14. indicavi lacunam. τὴν βασιλείαν post παιδί add. s. nisi forte in τῷ νέῳ latet τὰ ἐφᾶ vel τὴν ἔω. cf. Sozom. IX, 4: ὑποπτος ἂν ὡς Εὐχερίον τὸν νεία τὸν ἑαυτοῦ σπουδάζων ἀναγορεῦσαι βασιλέα κατὰ τὴν ἔω || 16. τοῦ βασιλέως V², τὸν βασιλέα V¹ || 17. ὁ accessit e V || 19. τὸ κεφ.] τι κεφ. conieci. nisi forte unum vocabulum sub duobus latet || 20. τετάρτη^σ, σ a m. 1, V

4 αὐτοῖς ἐν παραβύστῳ διαλεχθεῖς· οἱ δὲ τρόπον τινὰ παρά-
 φοροι γερονότες Λιμένιον τε τὸν ἐν τοῖς ὑπὲρ τὰς Ἄλπεις
 ἔθνεσιν ὄντα τῆς αὐλῆς ὑπαρχον ἀποσφάττουσι, καὶ ἅμα
 τούτῳ Χαριοβαύδην τὸν στρατηγὸν τῶν ἐκεῖσε ταγμάτων
 ἔτυχον γὰρ διαφυγόντες τὸν τύραννον καὶ ὑπαντήσαντες κατὰ 5
 τὸ Τίκηνον τῷ βασιλεῖ. ἐπισφάττονται δὲ τούτοις Βικέντιος
 τε καὶ Σάλβιος, ὃ μὲν τῶν ἰππέων ἠγρούμενος, ὃ δὲ τοῦ τῶν
 5 δομεστικῶν τάγματος προεστώς. ἐπεὶ δὲ τῆς στάσεως ἀνξη-
 θείσῃς ὃ τε βασιλεὺς ἀνεχώρησεν ἐπὶ τὰ βασίλεια καὶ τῶν
 ἀρχόντων ἔνιοι διαφυγεῖν ἠδυνήθησαν, ἐπὶ τὴν πόλιν ἄπασαν 10
 οἱ στρατιῶται διασπαρέντες ὅσους ἐδυνήθησαν τῶν ἀρχόντων
 ἀνεῖλον, ἐξεκλύσαντες τῶν οἰκημάτων ἐν οἷς ἔτυχον ἀπο-
 δράντες, τὰ δὲ τῆς πόλεως διήρπασαν χρήματα. προϊόντος δὲ
 εἰς ἀνήμεστον τοῦ κακοῦ, χιτώνιον ὃ βασιλεὺς περιβαλλόμενος
 χλαμύδος δίχα καὶ διαδήματος, φανείς τε ἐν μέσῃ τῇ πόλει, 15
 σὺν πολλῷ πόνῳ μόλις οἷός τε γέγονε τὴν τῶν στρατιωτῶν
 6 ἀναστειλαί μανίαν. ἀνηρέθησαν δὲ τῶν ἀρχόντων ὅσοι καὶ
 μετὰ τὴν φυγὴν ἤλωσαν, ὃ τε τῶν ἐν τῇ αὐλῇ τάξεων μά-
 γιστρος Ναιμόριος καὶ Πατρώινος ὃ τῶν θησαυρῶν προεστὼς
 καὶ . . . ὃ τῶν ἀνηκόντων ἰδίᾳ τῷ βασιλεῖ ταμείων προ- 20
 βεβλημένος, καὶ ἐπὶ τούτοις Σάλβιος ὃ τὰ βασιλεῖ δοκοῦντα
 τεταγμένος ὑπαγορεύειν, ὃν κοιαίστωρα καλεῖν οἱ ἀπὸ Κων-

1. 2. παράφοροι, ο ex ω, V || 2. τὸν 5, τῶν ex τὸν V¹ || ἐν τοῖς, v to ex corr. V¹ || 4. et 6. fuerunt igitur praeter Stilichonem, utriusque militiae magistrum, Chariobaudes magister equitum per Gallias et Vincentius magister equitum praesentalis. Vincentio successit Turpilio, Stilichoni ipsi Varanes, sed ita ut simplex fieret magister peditum, non magister utriusque militiae (V, 36, 3. quippe hic titulus honorificus in Occidente illa aetate fuisse videtur, qui magistris peditum non conferretur nisi postquam bene de re publica meruissent). fugit hic lo us Seeckium de Notitia disputantem (diss. Berol. a. 1872 p.9 sq.) || 6. βικέντιος V et apographa, βικέντιος corr. Sylb. at nil est nisi diversa idem nomen scribendi ratio, v. C. I. G. 9645 coll. 9559, et C. I. L. V, 2 p. 1060 || 7. τοῦ accessit e V || 12. οἰκημάτων V, οἰκοδομημάτων 5 || 14. περιβαλλόμενος V et Bekk, περιβαλλόμενος apographa || 17. καὶ accessit e V || 19. πατρώινος V et Seeck praef. ad Symm. p. CXC adn. 965, πατρώινος 5. (eadem nominis forma extat C. I. G. 5973 c sive ep. Gr. Kaibel. 1026, Πατρώίνος C. I. G. 6649) || 20. indicavi lacunam. fort. Ursicinus, qui a. 405 comes rerum privatarum erat (v. Seeck l. d.), a. 408 dignitatem adhuc retinebat || 22. κοιαίστωρα V et apographa,

σταντίνου δεδώκασι χρόνοι· τούτω γὰρ οὐδὲ τὸ τῶν ποδῶν ἀντιλαβέσθαι τοῦ βασιλέως ἤρκεσε πρὸς ἀποφυγὴν τοῦ θανάτου. τῆς δὲ στάσεως ἄχρι δείλης ὀψίας ἐπιμεινάσης, καὶ 7 τοῦ βασιλέως μὴ τι καὶ εἰς αὐτὸν γένοιτο δείσαντος καὶ διὰ 15 τοῦτο ὑποχωρήσαντος, εὐρόντες ἐν μέσῳ Λογγινιανόν, ὃς τῆς κατὰ τὴν Ἰταλίαν αὐλῆς ὑπαρχος ἦν, ἀναιροῦσι καὶ τοῦτον. ἀλλ' οὗτοι μὲν ἀρχῶν προβεβλημένοι τῆς τῶν στρατιωτῶν ἔργον γερόνασιν ἀπονοίας· ἀπώλετο δὲ καὶ τῶν παρατυχόντων πληθὸς ὅσον ἀριθμῷ μὴ ῥάδιον εἶναι περιλαβεῖν.

33. Ταῦτα προσαγγελθέντα Στελίχωνι κατὰ τὴν Βοιωτίαν ὄντι, πόλιν οὖσαν, ὡς εἴρηται, τῆς Αἰμιλίας, οὐ μετρίως αὐτὸν ἐτάραξε. καλέσας τε ἅπαντας ὅσοι συνῆσαν αὐτῷ βαρβάρων συμμάχων ἠγούμενοι, βουλὴν περὶ τοῦ πρακτείου προντίθει. καὶ κοινῇ πᾶσι καλῶς ἔχειν ἐδόκει τοῦ μὲν 15 βασιλέως ἀναιρεθέντος (ἔτι γὰρ τοῦτο ἀμφίβολον ἦν) πάντας ὁμοῦ τοὺς συμμαχοῦντας Ῥωμαίοις βαρβάρους κοινῇ τοῖς στρατιώταις ἐπιπεσεῖν καὶ τοὺς ἄλλους ἅπαντας διὰ τούτου καταστῆσαι σωφρονεστέρους, εἰ δὲ ὁ μὲν βασιλεὺς φανεῖη 20 περισωθεῖς, ἀνηρημένοι δὲ οἱ τὰς ἀρχὰς ἔχοντες, τηνικαῦτα τοὺς τῆς στάσεως αἰτίους ὑπαχθῆναι τῇ δίκῃ. τὰ μὲν οὖν 2 Στελίχωνι καὶ τοῖς σὺν αὐτῷ βαρβάροις βεβουλευμένα τοιαῦτα ἦν· ἐπεὶ δὲ ἔγνωσαν ἀπηχῆς οὐδὲν εἰς τὴν βασιλείαν γενόμενον, οὐκέτι πρὸς τὸν κατὰ τοῦ στρατοπέδου σωφρονισμόν ἐδόκει Στελίχωνι χωρεῖν ἀλλ' ἐπὶ τῆς Ῥαβέννης ἀναχωρεῖν· 25 τό τε γὰρ τῶν στρατιωτῶν πληθὸς ἐλάμβανε κατὰ νοῦν, καὶ προσέτι γε τὴν τοῦ βασιλέως περὶ αὐτὸν γνώμην οὐχ ἑώρα

pro quo Syllb ceterique male κοαίστωρα scripserunt. cf. locos ab Hertleinio ad Iulian. p. 594, 1, Wannowskio 'ant. Rom.' p. 162 Fabrotioque gloss. ad Cedren. t. II p. 911 Bk. allatos || 1. δεδώκασι | εἰώθασι conl. Reinesius, male || οὐδὲ Bekk, οὔτε V || 2. ἤρκεσε V || 5. τῆς ex τις V (a m. 2?). de ipso homine v. Seeck praef. ad Symm. p. CLXXXVIII || 8. ἔργον γεγ.] cf. Wytttenbach ad Iulian. p. 176 ed. Schaefer || 9. ἀρεθμῷ V corr. (a m. 2?), ἀριθμὸν V¹ || 10. τὴν accessit e V || 10. 11. βοιωτίαν V¹ || 16. ὁμοῦ ex μὲν V¹ || 16. 17. τοῖς <ἐν τῷ Τικίηνῳ> στρατιώταις expectabam. οἱ ἄλλοι ἅπαντες sunt exercitus Romani — barbaris infensi — aliis in locis constituti || 20. τῇ δίκῃ] δίκη I, 38, 1. κολάσσειν ὑπάγεσθαι I, 56, 3 || 22. εἰς τὴν βασιλείαν | εἰς τὸν βασιλέα conl. Reitemeier || 25. γὰρ, quod recte desideravit Bekk, accessit e V

βεβαίως ἐστῶσαν, καὶ ἐπὶ τούτοις ἐπαφεῖναι Ῥωμαϊκῶ στρατο-
πέδῳ βαρβάρους οὔτε ὄσιον οὔτε ἀσφαλὲς ᾤετο εἶναι.

34. Ἐπὶ τούτοις ἀπορουμένου Στελίχωνος, οἱ σὺν αὐτῷ
βάρβαροι τὰ πρότερον αὐτοῖς ἐσκεμμένα κρατεῖν ἐθέλοντες
ἀφέλκειν μὲν αὐτὸν ὧν μετὰ ταῦτα ἐκρινεν ἐπεχείρουν· ὡς 5
δὲ οὐκ ἐπειθον, οἱ μὲν ἄλλοι πάντες ἐν τισὶ χωρίοις ἐκριναν
ἐπιμεῖναι, μέχρις ἂν ἦν εἶχεν ὁ βασιλεὺς περὶ Στελίχωνος
γνώμην σαφέστερον ἐπιδειξείη, Σάρως δὲ καὶ σώματος ῥώμῃ
καὶ ἀξιώσει τῶν ἄλλων συμμάχων προέχων, μετὰ τῶν ὑπ'
αὐτὸν τεταγμένων βαρβάρων ἀνελὼν καθεύδοντας ἅπαντας 10
οἱ Στελίχωνι προσεδρεύοντες ἔτυχον Οὔννοι, καὶ τῆς ἐπο-
μένης αὐτῷ πάσης ἀποσκευῆς γενόμενος ἐγκρατῆς ἐπὶ τὴν
τούτου σκηνὴν ἐχώρει, καθ' ἣν διατρίβων ἀπεσκόπει τὰ συμ-
2 βησόμενα. Στελίχων μὲν οὖν καὶ τῶν σὺν αὐτῷ βαρβάρων
διαστάντων ἐπὶ τὴν Ῥάβενναν ἀπὼν παρεγγυᾷ ταῖς πόλεσιν, 15
ἐν αἷς βαρβάρων ἔτυχον οὔσαι γυναικῆς καὶ παῖδες, μηδένα
δέχεσθαι βαρβάρων αὐταῖς προσιόντα· τῆς δὲ τοῦ βασιλέως
γνώμης ἤδη κύριος Ὀλύμπιος γεγωναὶ τοῖς ἐν τῇ Ῥαβέννῃ
στρατιώταις ἔστειλε βασιλικὰ γράμματα κελεύοντα συλλη-
φθέντα Στελίχωνα τέως ἐν ἀδέσμῳ παρ' αὐτῶν ἔχεσθαι 20
3 φυλακῇ. τοῦτο μαθὼν ὁ Στελίχων ἐκκλησίαν τινὰ τῶν
Χριστιανῶν πλησίον οὔσαν νυκτὸς οὔσης ἔτι κατέλαβεν. ὅπερ
οἱ συνόντες αὐτῷ βάρβαροι καὶ ἄλλως οἰκείοι τεθεαμένοι,
4 μετὰ οἰκietῶν ὠπλισμένοι τὸ ἐσόμενον ἀπεσκόπουν. ἐπεὶ δὲ
ἡμέρα ἦν ἤδη, παρελθόντες εἰς τὴν ἐκκλησίαν οἱ στρατιῶ- 25
ται, καὶ ὄρκοις πιστωσάμενοι τοῦ ἐπισκόπου παρόντος ὡς
οὐκ ἀνελεῖν αὐτὸν ἀλλὰ φυλάξαι μόνον παρὰ βασιλέως ἐτά-
χθησαν, ἐπειδὴ τῆς ἐκκλησίας ὑπεξελθὼν ὑπὸ τὴν τῶν στρα-
τιωτῶν ἦν φυλακὴν, ἀπεδίδοτο δεύτερα γράμματα παρὰ τοῦ
κεκομικότος τὰ πρότερα, θανάτου τιμώμενα τὰ κατὰ τῆς 3)
5 πολιτείας ἡμαρτημένα Στελίχωνι. Εὐχερίου δὲ τοῦ τούτου
παιδὸς ἐν τῷ ταῦτα γενέσθαι πεφευγὸτος καὶ εἰς τὴν Ῥώμην
ἀναχωρήσαντος, ἤγγετο Στελίχων ἐπὶ τὸν θάνατον. τῶν δὲ

10. αὐτὸν V, αὐτῷ s || 14. Στελίχων κτέ.] parum perspicua sunt
et fortasse mutila || 15. παρεγγυᾷ V¹, παρεγγύα V²s, παρηγγύα conl.
Bekk. cf. ad III, 6, 3 || 24. ἐπεὶ δὲ s, ἐπειδὴ V || 27. βασιλέως V, τοῦ
βασ. s || 28. ἐπειδὴ s, ἐπεὶ δὲ V || 30. πρότερα V et Syllb, δεύτερα apo-
grapha || 31. τοῦ τούτου V², τούτου τοῦ V¹

περὶ αὐτὸν βαρβάρων καὶ οἰκετῶν καὶ ἄλλως οἰκείων (ἦσαν γὰρ πλῆθος οὐ μέτριον) ἀφελέσθαι τῆς σφαγῆς αὐτὸν ὀρησάντων, σὺν ἀπειλῇ πάσῃ καὶ φόβῳ ταύτης αὐτοὺς Στελίχων ἀποστήσας τῆς ἐγκειρήσεως τρόπον τινὰ τὸν τράχηλον αὐτὸς
 5 ὑπέσχε τῷ ξίφει, πάντων ὡς εἰπεῖν τῶν ἐν ἐκείνῳ δυναστευσάντων τῷ χρόνῳ γεροντῶς μετριώτερος. Θεοδοσίου γὰρ τοῦ 6
 πρεσβυτέρου συνοικῶν ἀδελφιδῆ καὶ ἀμφοῖν αὐτοῦ τοῖν παῖδων τὰς βασιλείας ἐπιτραπείς, τρεῖς δὲ πρὸς τοῖς εἰκοσὶν ἐνιαυτοῦς ἐστρατηγηκῶς οὐκ ἐφάνη ποτὲ στρατιώταις ἐπὶ
 10 χροῖμασιν ἄρχοντας ἐπιστήσας ἢ στρατιωτικὴν σίτησιν εἰς οἰκεῖον παρελόμενος κέρδος. πατήρ δὲ παιδὸς ἐνὸς γεροντῶς 7
 ἔστησεν αὐτῷ τὴν ἀξίαν ἄχρι τοῦ λεγομένου νοταρίου τριβούνου, μηδεμίαν αὐτῷ περιποιήσας ἀρχήν. ὥστε <δὲ> μηδὲ τὸν χρόνον ἀρροῆσαι τοὺς φιλομαθοῦντας τῆς αὐτοῦ τελευτῆς,
 15 Βάσσον μὲν ἦν ὑπατεία καὶ Φιλίππου, καθ' ἣν καὶ Ἀρκαδίου ὁ βασιλεὺς ἔτυχε τῆς εἰμαρμένης, τῇ πρὸ δέκα καλανδῶν Σεπτεμβρίων ἡμέρα.

35. Στελίχωνος δὲ τελευτήσαντος τὰ ἐν τοῖς βασιλείοις ἅπαντα κατὰ τὴν Ὀλυμπίου διετίθετο βούλησιν, καὶ αὐτὸς
 20 μὲν τὴν τοῦ μαγίστρου <τῶν ὀφφικίων> ἀρχὴν παρελάμβανε, τὰς δὲ ἄλλας διένεμεν ὁ βασιλεὺς οἷς Ὀλύμπιος ἐμαρτύρει. πανταχόθεν δὲ τῶν Στελίχωνος οἰκείων ἢ ἄλλως τὰ τούτου 2
 φρονεῖν δοκούντων ἐρευνωμένων, εἰς κρίσιν ἤγοντο Δευτέριος ὁ τῆς φυλακῆς τοῦ βασιλικοῦ κοιτῶνος προεστὼς καὶ Πέτρος
 25 ὁ τοῦ τάγματος τῶν ὑπογραφέων ἡγούμενος, καὶ δημοσίαν ὑποστάντες ἐξέτασιν ἠραγκάζοντό τι περὶ Στελίχωνος λέγειν.

2. ἀφελ.] cf. Krabinger ad Synes. de prov. p. 93 B Pet. || 4. τὸν τρ. αὐτὸς V, αὐτ. τ. τρ. ε || 5. ὑπέσχε V et Bekk, ὑπέσχετο apographa || 9. ἐνιαυτοῦς V², -τοῖς V¹ || 12. νοταρίου V, νοταρίου ε. Eucherius igitur nil fuit nisi vulgaris notarius (et) tribunus (cf. Gothofr. ad c. Theod. t. II p. 89). primicerius notariorum tum erat Petrus (c. 35, 2) || 13. περιποιήσας V et Heyne, περιποιῆσαι apographa || ὥστε δὲ scripsi (cf. IV, 26, 3), ὥστε V, ὡς δὲ ε || 15. ὑπατεία ε, ὑπατία V, ut II, 7, 2 || 16. τῇ V, τῇ δὲ ε || 18. δὲ accessit e V || 20. τῶν ὀφφικίων verba — per se quidem non necessaria, cf. ad III, 29, 3 — h. l. propter hiatum abesse non poterant, itaque ex Olympiod. fr. 8 addidi. (nisi forte males τῶν μαγίστρων, cf. ad V, 44, 2) || 21. διένεμεν V, διένεμεν ε || 23. φρονεῖν, φρον in ras. m. 2, V //δοκούντων, 1 litt. er., δ ex ρ, V || ἐρευνωμένων (sic) V, διερευνωμένων ε. cf. III, 24, 2

ὡς δὲ οὔτε καθ' ἑαυτῶν οὔτε κατ' ἐκείνου διδάσκειν εἶχον
οὐδέν, διαμαρτῶν ὁ Ὀλύμπιος τῆς σπουδῆς ῥοπάλοις παι-
3 σθαι αὐτοὺς παρεσκεύαζεν ἄχρι θανάτου. πολλῶν δὲ καὶ
ἄλλων ὡς τι συνεπισταμένων Στελίχωνι πρὸς δίκην ἀχθέν-
των, εἰπεῖν τε μετὰ βασάνων ἀναγκασθέντων εἰ τινα τούτῳ 5
συνίσασι βασιλείας ἐπιθυμίαν, ὡς οὐδεὶς ἔφη τι τοιοῦτον
εἰδέναι, τῆς μὲν τοιαύτης ἐγχειρήσεως οἱ ταῦτα πολυπραγμο-
νοῦντες ἀπέστησαν, ὁ δὲ βασιλεὺς Ὀνώριος τὴν μὲν γαμετὴν
Θερμαντίαν παραλυθεῖσαν τοῦ βασιλείου θρόνου τῇ μητρὶ
προσέτατε παραδίδοσθαι, μηδὲν διὰ τοῦτο ὑφορωμένην, τὸν 10
δὲ Στελίχωνος υἱὸν Εὐχέριον ἀνιχνευθέντα πανταχόθεν ἀναιρε-
4 θῆναι. καὶ τοῦτον ἔν τινι τῶν κατὰ τὴν Ῥώμην ἐκκλησιῶν
πεφευγότα εὐρόντες διὰ τὴν τοῦ τόπου τιμὴν εἶσαν· ἐν δὲ
τῇ Ῥώμῃ Ἡλιοκράτης ἄρχειν ἐπιτεταγμένος τοῦ ταμιείου,
γράμμα βασιλικὸν ἐπικομιζόμενος, ὅπερ ἐβούλετο πάντων ὅσοι 15
κατὰ τοὺς Στελίχωνος χρόνους ἔτυχόν τινος ἀρχῆς δημοσίας
γίνεσθαι τὰς οὐσίας, ἔργον ἐπετίθετο τῷ ταμιεῖῳ χρημάτων.
5 ὥσπερ δὲ τούτων οὐκ ἀρκούντων ἐμπλήσαι τὸν τότε συνέ-
χοντα δαίμονα, τῆς τῶν ἀλιτηρίων ὄντα σειρᾶς καὶ ἐν ἐρημίᾳ
τοῦ θεοῦ πάντα συνταράττοντα τὰ ἀνθρώπινα, καὶ ἕτερόν 20
τι προσετέθη τοῖς προλαβοῦσι τοιοῦτον. οἱ ταῖς πόλεσιν ἐν-
ιδρομένοι στρατιῶται, τῆς Στελίχωνος τελευτῆς εἰς αὐτοὺς
ἐνεχθείσης, ταῖς καθ' ἑκάστην πόλιν οὐσαις γυναιξὶ καὶ παισὶ
βαρβάρων ἐπέθεντο, καὶ ὥσπερ ἐκ συνθήματος πανωλεθρία
6 διαφθείραντες, ὅσα ἦν αὐτοῖς ἐν οὐσίᾳ διήρπασαν. ὅπερ 25
ἀκηκοότες οἱ τοῖς ἀνηρημένοις προσήκοντες καὶ πανταχόθεν
ἐς ταὐτὸ συνελθόντες, σχετλιάσαντες ἐπὶ τῇ τοσαύτῃ Ῥω-
μαίων κατὰ τῆς τοῦ θεοῦ πίστεως ἀσεβείᾳ πάντες ἔγνωσαν

5. τούτῳι ex τούτων V corr. (a m. 1 ut vid.), τούτων apographa, quod in τούτῳ corr. Sylb || 6. ὡς δὲ οὐδεὶς V || 10. προσέτατε V || ὑφορω-
μένην, ω ex ου, V || 11. ἀνιχνευθέντα, ν a m. 2 ('eras. vid. Θ' Mau), V ||
14. ἄρχειν ἐπιτεταγμένος bis scripta in V, sed semel notata || 17. ἔργον
— χρημάτων] aut corrupta aut, id quod Bekk putat, mutila || 18. 19.
τὸν τότε συν.] τὸν τὰ ὅλα σ. vel τὸν <τὰ ὅλα> τότε σ. coniecī, cum
συνέχειν verbum obiecto carere non possit. ὁ τὰ ἀνθρώπινα λαχὼν
ἀλιτήριος δαίμων V, 41, 5 || 19. τῆς τῶν ἀλιτηρίων ὄντα σειρᾶς V, ταῖς
τῶν ἀλιτηρίων σειραῖς σ. Neoplatonicorum de daemonibus haec re-
ferunt doctrinam || 21. πόλεσιν V², πόλεις V¹ || 22. τελευτῆς εἰς αὐτοὺς
V, εἰς αὐτοὺς τελευτῆς σ || 28. τῆς sup. scr. V¹ || τοῦ θεοῦ πίστεως] cf.

Ἀλλαρίῳ προσθέσθαι καὶ τοῦ κατὰ τῆς Ρώμης αὐτῷ κοινω-
νῆσαι πολέμου· καὶ συναχθεῖσαι πρὸς τοῦτο πλείους ὀλίγω
τριῶν μυριάδες, ἐφ' ὅπερ ἐδόκει συνέθεον.

36. Ἀλλαρίχος δὲ οὐδὲ παρὰ τούτων ἐρεθιζόμενος ἤρειτο
5 τὸν πόλεμον, ἀλλὰ ἔτι τὴν εἰρήνην ἔμπροσθεν ἐποιεῖτο, τῶν
ἐπὶ Στελίχωνος σπονδῶν μεμνημένος. στείλας δὲ πρέσβεις
ἐπὶ χρήμασιν οὐ πολλοῖς εἰρήνην ἤτει γενέσθαι, λαβεῖν τε
ὁμήρους Ἀέτιον καὶ Ἰάσονα, τὸν μὲν Ἰοβίου γενόμενον παῖδα
τὸν δὲ Γαυδεντίου, δοῦναι δὲ καὶ αὐτὸς τῶν παρ' αὐτῷ
10 τινὰς εὖ γεγονότας, καὶ ἐπὶ τούτοις ἄγειν τὴν ἡσυχίαν,
μεταστῆσαι τε εἰς Παιονίαν ἐκ τοῦ Νωρικοῦ τὸ στράτευμα.
ἐπὶ τούτοις Ἀλλαρίχου τὴν εἰρήνην αἰτοῦντος, ὁ βασιλεὺς 2
ἀπεσείετο τὰ αἰτούμενα. καίτοι γε δυοῖν ἐχρῆν θάτερον πρά-
ξαντα τὸ παρὸν εὖ διαθεῖναι· ἢ γὰρ ἀναβαλέσθαι τὸν πό-
15 λεμον ἔδει, σπονδὰς ποιησάμενον ἐπὶ μετρίοις τισὶ χρήμασιν,
ἢ πολεμεῖν αἰρούμενον πάντα συναγαγεῖν ὅσα στρατιωτῶν
τάγματα ἦν, καὶ ταῖς παρόδοις τῶν πολεμίων ἐγκαταστῆσαι,
καὶ ἀποκλεῖσαι τὸν βάρβαρον τῆς ἐπὶ τὸ πρόσω πορείας,
ἠγρεμόνα τε καταστῆσαι καὶ στρατηγὸν τοῦ πολέμου παντὸς
20 Σάρου, ὄντα μὲν καθ' ἑαυτὸν ἄξιον καταπλῆξαι τοὺς πολε-
μίους διὰ τε ἀνδρείαν καὶ πολεμικὴν ἐμπειρίαν, ἔχοντα δὲ
καὶ βαρβάρων πλῆθος ἀρκοῦν εἰς ἀντίστασιν. ἀλλ' οὔτε τὴν 3
εἰρήνην δεξάμενος οὔτε τὴν Σάρου φιλίαν ἐπισπασάμενος
οὔτε τὸ Ῥωμαϊκὸν συναγαγὼν στρατόπεδον, τῶν δὲ Ὀλυμπίου
25 τὰς ἐλπίδας ἀναρτήσας εὐχῶν, τοσούτων αἴτιος ἐγένετο τῷ
πολιτεύματι συμφορῶν. στρατηγούς τε γὰρ ἐπέστησε τῷ

Thuc. V, 30, 4: θεῶν πίστεις ὁμόσαντες || 4. incipiunt excerpta in AB:
Ὅτι οἱ παραβλαπτόμενοι ἐν ταῖς γυναιξίν αὐτῶν ὅσοι προσήκοντες ἦσαν
στελίχωνι (στελίχων B) ἐβούλοντο ἀλαρίῳ προσθέσθαι. ἀλαρίχος δὲ
οὐδὲ παρὰ || οὐ δὲ V || 5. ἔμπροσθεν — 7. εἰρήνην om. AB || 7. λῦσειν pro
λαβεῖν AB || 8. αἴτιον V, δέτιον AB, corr. s || 9. γαυδεντίου AB || δὲ καὶ
V, τε AB || 11. τε] τι B || νωρικού AB || 13. ἀπεσείετο V, ἀπεδίδοτο
πε
(ἀδίδοτο B) AB || θάτερον ABV, et sic voluit Syllb, θάτερα apographa.
sententia Polybiana est || 14. διαθῆναι AB || ἀναβαλέσθαι V², ἀνα/α//έ-
σθαι (ἀναλαβέσθαι?) V¹, ἀναβάλεσθαι AB || 18. ἀποκλεῖσαι τοῖς βαρ-
βάροις τὴν . . . πορείαν AB, bene || τῆς V², τὸν V¹ || 20. Σάρου] cf.
Olympiod. fr. 3 || καθ' ABV¹, καὶ καθ' V² || ἄξιον ABV¹, ἀξιόλογον
V² s || 21. ἀνδρείαν Bekk || 22. ἀλλ' οὐδὲ AB || 25. ἀναστήσας AB

στρατεύματι καταφρόνησιν ἐμποιῆσαι τοῖς πολεμίοις ἀρκοῦν-
τας, Τουρπιλλίωνα μὲν τοῖς ἱππεῦσιν, Οὐαράνην δὲ τοῖς
πεζοῖς ἐπιστήσας καὶ τῇ τῶν δομestikῶν Ἰλη Βιγελάντιον, καὶ
τὰ λοιπὰ τούτοις ὁμολογοῦντα, ὧν ἕνεκα ταῖς ἐλπίσι πάντες
ἀπεγνωκότες ἐν ὀφθαλμοῖς ἔχειν ἐδόκουν τὴν τῆς Ἰταλίας 5
ἀπώλειαν.

37. Ἄλλὰ τούτων οὕτω διωκημένων ἐπὶ τὴν κατὰ τῆς
Ῥώμης ἔφοδον Ἀλλάριχος ὠρμήθη, γελάσας τὴν Ὀνωρίου
παρασκευήν. ἐπεὶ δὲ μεγίστοις οὕτως πράγμασιν οὐκ ἐκ τοῦ
ἴσου μόνον ἀλλὰ καὶ ἐκ μείζονος ὑπεροχῆς ἐγχειρῆσαι διε- 10
νοεῖτο, μεταπέμπεται τὸν τῆς γαμετῆς ἀδελφὸν Ἀτάουλφον ἐκ
τῆς ἀνωτάτω Παιονίας, ὡς ἂν αὐτῷ κοινωνήσοι τῆς πράξεως,
2 Οὐννων καὶ Γότθων πλῆθος οὐκ εὐκαταφρόνητον ἔχων. οὐκ
ἀναμείνας δὲ τὴν αὐτοῦ παρουσίαν, ἀλλ' εἰς τὸ πρόσω προ-
ελθὼν Ἀκυλῆϊαν μὲν παρατρέχει καὶ τὰς ἐξῆς ταύτη πόλεις 15
ἐπέκεινα τοῦ Ἡριδανοῦ ποταμοῦ κειμένας (φημι δὴ Κου-
κορδίαν καὶ Ἄλτινον καὶ ἐπὶ ταύτῃ Κρεμῶνα), καὶ περαιωθεὶς
τὸν ποταμόν, ὥσπερ ἐν πανηγύρει, πολεμίου μηδενὸς ἀπαντή-
σαντος εἰς τι τῆς Βονωνίας ὀρητήριον ἦλθεν, ὃ καλοῦσιν
3 Οἰκουβαρίαν. ἐντεῦθεν Αἰμιλίαν ἄπασαν παραμείψας καὶ 20
καταλιπὼν ὀπίσω τὴν Ῥάβενναν εἰς Ἀρίμηνον ἀφίκετο, πόλιν
τῆς Φλαμινίας μεγάλην. εἶτα καὶ ταύτην παραδραμὼν καὶ
τὰς ἄλλας ὅσαι τῆς αὐτῆς ἐπαρχίας ἦσαν, εἰς τὸ Πίκηνον
παρεγένετο· τοῦτο δὲ ἔθνος ἐστὶν ἐν ἐσχάτῳ που τοῦ Ἰουίου
4 κείμενον κόλπου. ἐντεῦθεν ἐπὶ τὴν Ῥώμην ὀρμήσας πάντα 25
τὰ ἐν ποσὶν ἐλήξετο φρούριά τε καὶ πόλεις, ὥστε εἰ μὴ πρὸ
τῆς τῶν βαρβάρων εἰς τούτους τοὺς τόπους ἀφίξεως διαδράντες

1. in στρατεύματι φρονίμους (sic) desinunt AB || 2sq. cf. ad c. 48, 1 ||
3. ἐπιστήσας delendum puto || 9. οὕτω s || 11. Ἀτάουλφον] Ἀδαούλφος
(Ἀδάουλφος editur in Sozomeno IX, 8) Olympiodoro est || 15. ταύτη
accessit e V || 16. 17. κογκορδίαν Bekk || 17. Κρεμῶνα scripsi, cf. Wan-
nowski 'ant. Rom.' p. 45, κρέμωνα V, Κρέμωνα s. ipsum vero iter
valde mirum est, cum ei qui recta via Altino Bononiam peteret Pata-
vium Ateste Anneianum Hostilia transeunda essent, nec vero Cremona
longe illinc distans. nec iuvat Maffei coniectura (ap. Boeckingium
not. occ. p. 313) Veronam (i. e. Οὐρηῶνα) reponentis. Olympiodorus
ipse num forte copiosius Alarichi iter descripserit definiri iam non
potest || 21. ὀπίσω accessit e V || ἀρίμηνον ex ἀρίμνον V. ἀρίμνον s ||
23. Πικηνόν scribendum puto

ἔφθησαν Ἀρσακίος τε καὶ Τερέντιος οἱ εὐνοῦχοι, καὶ τὸν
 Στελίχωνος υἱὸν Εὐχέριον εἰς τὴν Ῥώμην εἰσήγαγον κατὰ
 πρόσταγμα τοῦ βασιλέως ἀποθανοῦμενον, καὶ ἔργον οἷς βασι-
 λεὺς ἐκέλευσεν ἐπετέθη, πάντως ἂν ὁ νέος εἰς χεῖρας ἔλθῶν
 5 Ἀλλαρίχου περιεσώθη. πληρώσαντες δὲ ἐπὶ τε τούτῳ τὸ προσ-
 ταχθὲν οἱ εὐνοῦχοι καὶ Θερμαντίαν τὴν Ὀνωρίου γαμετὴν
 τῇ μητρὶ παραδόντες, οὐ δυνηθέντες ἐπανελθεῖν διὰ τῆς αὐ-
 τῆς ὁδοῦ πρὸς τὸν βασιλέα, νεῶς ἐπιβάντες ὡς ἐπὶ Κελτοῦς
 καὶ Γαλάτας ἀπέπλευσαν· προσορμισθέντες δὲ Γενοῦα, Λιγυ-
 10 στικῇ πόλει, διεσώθησαν εἰς τὴν Ῥάβενναν, ἣ καὶ ὁ βασιλεὺς
 ἐνεδήμει. ὕφελος δὲ μέγα τῆς πολιτείας ὁ βασιλεὺς ἠγησά-
 μενος εἰ τοὺς εὐνοῦχους ἀποδόντας Θερμαντίαν τῇ μητρὶ καὶ
 ἀνελόντας Εὐχέριον ὑπὲρ τούτων ἀμείψαιτο τῶν ἀνδραγαθη-
 μάτων, Τερέντιον μὲν ἔταξεν ἄρχειν τοῦ βασιλικοῦ κοιτῶνος,
 15 Ἀρσακίῳ δὲ τὴν μετὰ τοῦτον ἔδωκε τάξι. ἀνελὼν δὲ Βαθα-
 νάριον τῶν ἐν τῇ μεγάλῃ Λιβύῃ στρατιωτῶν . . , Στελίχωνος
 ἀδελφῆς ἄνδρα γενόμενον, Ἰρακλειανῶ παρέδωκε τὴν ἀρχήν,
 αὐτόχειρι Στελίχωνος ὄντι καὶ ταύτην ἑπαθλον τὴν τιμὴν
 δεξαμένῳ.

20 38. Ἦδη δὲ Ἀλλαρίχου περὶ τὴν Ῥώμην ὄντος καὶ κατα-
 στησαντος εἰς τὴν πολιορκίαν τοὺς ἔνδον, ἐν ὑποψία ἔλαβε
 τὴν Σερήναν ἢ γερουσία, οἷα τοὺς βαρβάρους κατὰ τῆς πό-
 λεως ἀγαγοῦσαν, καὶ ἐδόκει κοινῇ τε τῇ γερουσία πάσῃ καὶ

1. ἔφθθησαν, priore θ ut vid. m̄tila, V || 2. Εὐχέριον] Olympiod.
 fr. 6 (ex hoc qui Philostorgii narratio (XII, 3) prorsus discrepans cum
 Iepio derivari possit non video) || εἰσήγαγον] merito offendit Reite-
 meier, cum Eucherius ex Zosimi quidem narratione (c. 34, 5; 35, 4)
 Romam post patrem occisum statim defugerit. unde ἀνήγαγον ille
 coniecit ut abstractus illinc reductusque dicatur. mihi lacuna videtur
 esse, sic fere explenda: εἰς τὴν Ῥώμην <ὄντα ἔτι τῶν ἀσύλων (cf.
 V, 19, 5)> ἐξήγαγον || 3. 4. <ὁ> βασ. coni. Sylb, inutiliter || 5. τούτῳ
 Bekk, τούτων V || 9. προσορμισθέντες — 10. ῥάβενναν accesserunt e V ||
 15. τὴν — τάξι] i. e. primicerii sacri cubiculi || 16. ἠγούμενον supplevit
 Leunclavius. Bathanarius comes Africae fuit. cf. Boecking ad not.
 occ. p. 511 sq. || 21. τὴν fort. delendum. cf. I, 33, 2; VI, 2, 3 || ἐν
 ὑποψία ἔλ. si ipse posuit scriptor, nec vero ὑποψίας, pro locutione
 continua habuit || 22. Σερήναν] Olympiod. fr. 6 || 23. τῇ accessit e V.
 sed malim: κοινῇ τῇ τε γερουσία κτέ. cf. V, 20, 1: κοινῇ ψήφῳ βασι-
 λεὺς τε καὶ ἡ γερουσία

Πλακιδία τῆ ὁμοπατρία τοῦ βασιλέως ἀδελφῆ ταύτην ἀναιρε-
 θῆναι τῶν περιεστώτων κακῶν οὖσαν αἰτίαν· καὶ Ἀλλάριχον
 γὰρ αὐτὸν Σερήνας ἐκποδῶν γενομένης ἀναχωρήσειν τῆς
 πόλεως οἷα μηδενὸς ὄντος ἔτι τοῦ προδώσειν τὴν πόλιν ἐλπι-
 2 ζομένου. ἦν μὲν οὖν ἡ ὑποψία τῷ ὄντι ψευδής (οὐδὲν γὰρ 5
 ἡ Σερήνα τοιοῦτον ἔλαβε κατὰ νοῦν), δίκην δὲ τῶν εἰς τὰ
 θεῖα δέδωκε δυσσεβημάτων ἀξίαν, ὡς ἀντίκα μάλα ἔρχομαι
 λέξων. ὅτε Θεοδοσίος ὁ πρεσβύτες, τὴν Εὐγενίου καθελὼν
 τυραννίδα, τὴν Ῥώμην κατέλαβε καὶ τῆς ἱερᾶς ἀγιστείας ἐν-
 3 εποίησε πᾶσιν ὀλιγωρίαν, τὴν δημοσίαν δαπάνην τοῖς ἱεροῖς 10
 χορηγεῖν ἀρησάμενος, ἀπηλαύνοντο μὲν ἱερεῖς καὶ ἱερεῖαι,
 3 κατελιμπάνετο δὲ πάσης ἱεροουργίας τὰ τεμένη. τότε τοίνυν
 ἐπεγγελῶσα τούτοις ἡ Σερήνα τὸ μητροῶν ἰδεῖν ἐβουλήθη,
 θεασαμένη δὲ τῷ τῆς Ῥέας ἀγάλματι περικείμενον ἐπὶ τοῦ
 τραχήλου κόσμον τῆς θείας ἐκείνης ἀξίον ἀγιστείας, περι- 15
 ελοῦσα τοῦ ἀγάλματος τῷ ἑαυτῆς ἐπέθηκε τραχήλῳ· καὶ
 ἐπειδὴ πρεσβύτες ἐκ τῶν Ἑστιάκων περιλελειμμένη παρθένων
 ἀνείδισεν αὐτῇ κατὰ πρόσωπον τὴν ἀσέβειαν, περιύβρισέ τε
 4 καὶ ἀπελαύνεσθαι διὰ τῶν ἐπομένων ἐκέλευσεν. ἡ δὲ κατ-
 ιοῦσα, πᾶν ὃ τι ταύτης ἀξίον τῆς ἀσεβείας, ἐλθεῖν αὐτῇ Σε- 20
 ρήνῃ καὶ ἀνδρὶ καὶ τέκνοις ἠρώσατο. ἐπεὶ δὲ οὐδενὸς τού-
 των ποιησαμένη λόγον ἀνεχώρει τοῦ τεμένου ἐγκαλωπιζομένη
 τῷ κόσμῳ, πολλάκις μὲν ἐπεφοίτησεν ὄναρ αὐτῇ καὶ ὕπαρ
 τὸν ἐσόμενον θάνατον προμηνύον, ἐθέασαντο δὲ καὶ ἄλλοι
 πολλοὶ τὰ παραπλήσια. καὶ τοσοῦτον ἰσχυσεν ἡ τοὺς ἀσεβεῖς 25
 μετιοῦσα Δίκη δρᾶσαι τὸ οἰκεῖον, ὥστε οὐδὲ μαθοῦσα τὸ
 ἐσόμενον ἐφυλάξατο, ὑπέσχε δὲ τῇ ἀγχόνη τὸν τράχηλον ᾧ
 5 τὸν τῆς Θεοῦ κόσμον ἔτυχε περιθεῖσα. λέγεται δὲ καὶ

1. ὁμοπατρία apographi unius margo, ὁμομητρία V. Placidiae Galla, Honorio Flaccilla mater erat || 6 sq. δίκην κτέ.] quae de Serenae et Stilichonis flagitiis olim commissis narrantur, non ex Olympiodoro sed ex Eunapio fluxisse puto. ut enim ille ad a. 394 regressus sit, improbable tamen eum, pariter atque Eunapium, incertissimam illam (cf. ad IV, 59, 1) de Theodosii itinere Romano famam secutum esse || 8. ὁ πρεσβύτες] opponitur Θ. ὁ νέος (V, 32, 1, si lectio certa) || 17. Ἑστιάκων] Ἑστιάδων usitatius Bekk || 21. δὲ sup. ser. V¹ || 22. ἐγκαλωπιζομένου V, corr. ε || 23. ἐπεφοίτησε V || 24. ἐσόμενον V, ἐπόμενον ε || προμηνύον, on ex ω V¹

Στελίχωνα δι' ἑτέραν οὐ πόρρω ταύτης ἀσέβειαν τῆς Δίκης
τὰ ἀπόρητα μὴ διαφυγεῖν· καὶ οὗτος γὰρ θύρας ἐν τῷ τῆς
Ῥώμης Καπιτωλίῳ χρυσίῳ πολὺν ἔλκοντι σταθμὸν ἠμφισμένας
ἀπολεπίσαι προστάξει, τοὺς δὲ τοῦτο πληρῶσαι ταχθέντας
5 εὐρεῖν ἐν τινι μέρει τῶν θυρῶν γεγραμμένον *misero regi
servantur*, ὅπερ ἐστὶν ἄθλιῳ τυράννῳ φυλάττονται'. καὶ εἰς
ἔργον ἐξέβη τὸ γεγραμμένον· ἀθλίως γὰρ καὶ ἐλεεινῶς τὸν
βίον ἀπέλιπεν.

39. Ἄλλ' οὐδὲ ἡ Σερήνας ἀπώλεια τῆς πολιορκίας ἀπ-
10 ἔστησεν Ἀλλάριχον, ἀλλ' αὐτὸς μὲν κύκλῳ περιεῖχε τὴν πόλιν
καὶ τὰς πύλας ἀπάσας, καταλαβὼν δὲ τὸν Θύβριν ποταμὸν
τὴν διὰ τοῦ λιμένος τῶν ἐπιτηδείων ἐκώλυε χορηγίαν. ὅπερ
οἱ Ῥωμαῖοι θεασάμενοι διακαρτερεῖν ἔγνωσαν, οἷα ὡς εἰπεῖν
ἐκάστης ἡμέρας ἐκ τῆς Ῥαβέννης ἐλεύσεσθαι τῇ πόλει προσ-
15 δοκῶντες ἐπικουρίαν. ὡς δὲ οὐδενὸς ἀφικνουμένου τῆς ἐλπί- 2
δος ἀπεσφάλησαν, ἐδόκει τὸ μέτρον ἐλαττωθῆναι τοῦ σίτου
καὶ τὸ ἡμισυ πέττεσθαι μόνον τοῦ πρότερον ἐκάστης ἡμέρας
δαπανωμένου, εἶτα τῆς ἐνδείας ἐπιτεινομένης τὸ τρίτον. καὶ
ἐπειδὴ μηδεμίᾳ τῆς τοῦ κακοῦ θεραπείας ἦν μηχανή, τὰ δὲ
20 τῇ γαστρὶ βοηθοῦντα πάντα ἐπέλιπε, λιμῶ κατὰ τὸ εἶκος ἐπ-
ῆει λοιμὸς καὶ πάντα ἦν νεκρῶν σωμάτων μεστά. τῆς δὲ 3
πόλεως ἔξω θάπτεσθαι τῶν σωμάτων οὐ δυναμένων (πᾶσαν
γὰρ ἔξοδον ἐφύλαττον οἱ πολέμιοι) τάφος ἦν ἡ πόλις τῶν
τεθνεώτων, ὥστε καὶ ἄλλως εἶναι τὸ χωρίον ἀοίκητον, ἀρ-
25 κεῖν τε, εἰ καὶ μὴ τροφῆς ἦν σπάνις, εἰς σωμάτων διαφθο-

1. Στελίχωνα] Στελίχων malim cum Bekk. alioqui proximum enuntiatum constructione careret || 2. οὗτος V², οὗτως V¹ || 3. χρυσίῳ] χρυσῶ scribendum puto || 10. incipiunt excerpta in MN: περὶ πρέσβειων Ῥωμαίων πρὸς ἔθνικοις: ἐκ τῆς ἱστορίας ζωσίμου ἀσκαλωνίτου. λόγος ἔ^{ος}. Ὅτι ἀλλάριχος παραγενόμενος εἰς τὴν ῥώμην κύκλῳ περιεῖχε || 10. 11. τὴν πόλιν καὶ accesserunt e MN || 11. πάσας MN || Θύβριν MN, θ//θύριν V, θύμβριν s || 14. ῥαουέννης M, ῥαουέννης N || 14. 15. προσδοκῶντες MN || 15. ἀφικνουμένου MN || 16. ἐπεσφάλησαν M¹, corr. m. aequalis || 17. πέτ/τεσθαι, T in fine vs a m. 2, V || μόνος M^a || 18. δαπανωμένου MN || 18. 19. καὶ ἐπιδημία τῆς κακοῦ θεραπείας οὐκ ἦν ἢ μηχανή MN || 20. βοηθοῦντα ἐπέλιπε (ὀπέλιπε M) πάντα καὶ λιμὸς (λοιμὸς M) ἦν καὶ λοιμὸς (λιμὸς M) καὶ πάντα MN || ἐπέλιπε NV et Bekk, ἀπέλιπε apographa || ἐπέλιπε πάντα malim cum MN || 21. τῆς τε MN

4 ῥὰν τὴν ἀπὸ τῶν νεκρῶν ἀναδιδομένην ὁσμὴν. ἐπήρουν δὲ πολλοῖς εἰς τὸ μεταδιδόναι τῶν ἀναγκαίων Λαῖτα ἢ Γρατιανοῦ τοῦ βασιλεύσαντος γαμετῆ καὶ Τισαμενῆ ἢ μήτηρ ταύτης· τοῦ γὰρ δημοσίου βασιλικῆς αὐταῖς τραπέξης ἐπιδιδόντος παρασκευὴν, ἀπὸ Θεοδοσίου ταύτην ἐχούσαις τὴν δωρεάν, οὐκ ὀλίγοι διὰ τὴν τῶν γυναικῶν φιλανθρωπίαν τὸν λιμὸν ἐκ τῆς αὐτῶν οἰκίας παρεμυθοῦντο.

40. Ὡς δὲ εἰς ἔσχατον τοῦ κακοῦ προϊόντος καὶ εἰς ἀλληλοφαγίαν ἐλθεῖν ἐκινδύνευσαν, τῶν ἄλλων ἀπάντων ὕσα ἐξάριστα εἶναι τοῖς ἀνθρώποις ἐδόκει πεπειραμένοι, πρεσβείαν ἐγνωσαν στεῖλαι πρὸς τὸν πολέμιον, ἀπαγγελοῦσαν ὅτι καὶ πρὸς εἰρήνην εἰσὶν ἔτοιμοι τὸ μέτριον ἔχουσαν καὶ πρὸς πόλεμον ἐτοιμότεροι, τοῦ Ῥωμαίων δήμου καὶ ἀναλαβόντος ὄπλα καὶ τῇ συνεχεῖ περὶ ταῦτα μελέτῃ μηκέτι πρὸς τὸ πολεμεῖν ἀποκινῶντος. αἰρεθέντος δὲ πρεσβευτοῦ Βασιλείου, τὸ μὲν γένος ἔλκοντος ἐξ Ἰβήρων ὑπάρχου δ' ἀξία τετιμημένου, συνεχῆει τούτῳ καὶ Ἰωάννης τῶν βασιλικῶν ὑπογραφέων, οὗς τριβούρους καλοῦσιν, ἄρχων γεγενημένος, οἷα γνώριμος Ἀλλάριχῳ καὶ πρόξενος. οἱ γὰρ ἀπὸ τῆς Ῥώμης ἠπίστουν εἰ αὐτὸς Ἀλλάριχος ἔτι πάρεστι καὶ αὐτὸς ὁ τὴν Ῥώμην εἴη πολιορκῶν· ἐκ γὰρ τῆς προλαβούσης ἐβουκολοῦντο φήμης, ὡς ἕτερος εἴη τῶν τὰ Στελίχωνος φρονούντων αὐτὸν ἐπαγαγῶν

2. γραῖτα MN || ἢ τοῦ γρατιανοῦ MN || 3. τοῦ βασιλεύσαντος V², τοῦ βασιλεύοντος V¹, βασιλεύσαντος s, τοῦ βασιλέως N, βασιλέως M || Τισαμενῆ scripsi, τ/ῖσαμενῆ, τ ex π, V, τισαμένεια MN, πισσαμένη s || ἢ μήτηρ MN et Bekk, μήτηρ V || 5. 6. ὀλίγοις N || 6. τὴν om. N || 7. παρεμυθοῦντο ex -μυθοῦντων N¹ || 8. καὶ om. MN || 9. ἀλληλοφαγίαν] Olymp. fr. 4 || 11. πολέμιον V², πόλεμον V¹ || ἀπαγγελοῦσαν V², ἀπαγγέλουσαν V¹, ἀπαγγέλλουσαν MN || 12. ἔτοιμοι τὸ om. N¹, in mg. add. N² || μέτριον MN V², μέτρον V¹ || 13. δήμον καὶ V, δήμον MN || 14. συνεχῆ M || 15. ἀποκινῶντας N, ἀποκινῶντας M || 16. ὑπάρχου^σ (sic) N, ἐπάρχον VM s, qua forma Zosimus non utitur. ceterum post ἀξία intercidiisse puto παρὰ Θεοδοσίου. Basilius per paucos annorum 394 et 395 menses praefecturam urbis administraverat (v. Seeck praef. Symm. p. LXVII). a. 408 fuisse praefectum urbis Pompeianum ipse Zosimus dicit c. 41 || δ' MN, δὲ V s || 17. Ἰωάννης] cf. Seeck praef. Symm. p. CXCVII || 18. τριβούρον (sic) N. ὃν τριβούρον καλοῦσιν coni. Syllb. at cf. Gothofredus ad cod. Theod. t. II p. 89 || γνώριμ^ος M || 20. πάρεστιν M || ὁ τὴν V, ὃς τὴν MN || 22. τῶν ἀστελιχῶνος MN || αὐτὸν ἐπαγαγῶν V, αὐτὸν

περιστάτων ἐλευθερωῶσαι κινδύνων, καὶ τῇ πρὸς τὸ θεῖον εὐχῇ
καὶ κατὰ τὰ πάτρια θεραπεία βροντῶν ἐξαισίων καὶ πρηστή-
ρων ἐπιγενομένων τοὺς ἐπικειμένους βαρβάρους ἀποδιῶξαι.
2 τοῦτοις διαλεχθεὶς ἔπεισεν ὅσα ἐκ τῶν ἱερατικῶν ὕφελος. ἐπεὶ
δὲ τὴν κρατοῦσαν κατὰ νοῦν ἐλάμβανε δόξαν, ἀσφαλέςτερον
ἐθέλων πράξει τὸ σπουδαζόμενον ἀνατίθεται πάντα τῷ τῆς
πόλεως ἐπισκόπῳ· ἦν δὲ Ἴννοκέντιος. ὃ δὲ τὴν τῆς πόλεως
σωτηρίαν ἔμπροσθεν τῆς οἰκείας ποιησάμενος δόξης λάθρα
3 ἐφῆκεν ποιεῖν αὐτοῖς ἄπερ ἴσασιν. ἐπεὶ δὲ οὐκ ἄλλως ἔφασαν
τῇ πόλει τὰ γινόμενα συντελέσειν, εἰ μὴ δημοσίᾳ τὰ νομιζό- 10
μεναπραχθεῖη, τῆς γερουσίας εἰς τὸ Καπιτώλιον ἀναβαινούσης,
αὐτόθι τε καὶ ἐν ταῖς τῆς πόλεως ἀγοραῖς ὅσα προσήκει πρα-
τούσης, οὐκ ἐθάρρησεν οὐδεὶς τῆς κατὰ τὸ πάτριον μετασχεῖν
ἀριστείας, ἀλλὰ τοὺς μὲν ἀπὸ τῆς Τουσκίας παρήκαν, ἐτρά-
πησαν δὲ εἰς τὸ θεραπεῦσαι τὸν βάρβαρον καθ' ὅσον ἂν 15
4 οἰοί τε γίνονται. πέμπουσι τοίνυν καὶ αὐθις τοὺς πρέσβεις,
καὶ λόγων ἐκατέρωθεν πλείστων γεγενημένων ἐδόκει δοθῆναι
παρὰ τῆς πόλεως πεντακισχιλίας μὲν χρυσοῦ λίτρας, τρισ-
μυρίας τε πρὸς ταύταις ἀργύρου, σηρικὸς δὲ τετρακισχιλίους
χιτῶνας, ἔτι δὲ κοκκοβαφῆ τρισχίλια δέρματα καὶ πέπερι 20
σταθμὸν ἕκτον τρισχιλίων λιτρῶν. οὐκ ὄντων δὲ τῇ πόλει
δημοσίων χρημάτων, πᾶσα ἦν ἀνάγκη τοῖς ἀπὸ τῆς γερουσίας,

νίαν M, νεβήτην s. 'Nepet' voluerat Syll || 1. περιστάτων M || ἐλευθε-
ρωθῆναι MN || καὶ τῇ V, τῇ MN || θεῖον εὐχῇ καὶ ἠῦχοντο καὶ οἱ ῥω-
μαῖοι, ἀλλ' οὐχὶ κατὰ τὰ πάτρια καὶ τοὺς ἀπὸ τουσκίας (vs. 14) mediis
omissis MN || εὐχῇ V et Syll, ἀρχῇ apographa || 2. τὰ sup. ser. V¹ ||
βροντῶν, v a m. 2, V || 4. ἔπεισεν manifesto corruptum. expectatur
'sentiendi', 'intellegendi' verbum. ἐπήσειν conieci. cf. Herod. IX, 93:
ὃ δὲ ὡς ἐπήσει. volebant ἐποίησεν Leunclavius, ἐπραξεν Syll, ἐπέισθη
Reitemeier || 8. 9. λάθρα ἐφ.] λαθραίως ἐφ. propter hiatum conieci. cf.
IV, 26, 4 || 9. ποιεῖν αὐτοῖς V, αὐτοῖς ποιεῖν s || ἄπερ ἴσασιν V et Bekk
(ἄπερ συνίσασιν con. Syll), ἄπασιν ἴσασιν apographa || 11. ἀναβαινόν/
νούσης V || 16. γίνονται N, γίνονται M, γένονται V s || πέμπουσιν M,
sed v notata || 18. πετάκισ χιλίας N || χρυσοῦ MN, χρυσίου V s || λίτρας
N || 18. 19. τρεῖς δὲ μυριάδας πρὸς MN || 19. ταύταις NV² s, ταῦτα^σ V¹,
ταύτας M || ἀργύρου MNV, ἀργυρίου s || δὲ sup. ser. V², om. MN ||
τετρακισχιλίους V] τρισχιλίους M, τρισχιλίον N. qui numerus si verus
est, scribendum erit σηρικὸς τε τρισχ. et vs. 18. 19. τρισμυρίας δὲ ||
21. ἕκτονι MN || τρισχιλιων, ω in ras., acc. om., V || τρισχιλίον τρισ
λιτρῶν, sed τρισ notatum, M || 22. πᾶσα// V

ὅσοι τὰς οὐσίας εἶχον, ἐκ καταγραφῆς ταύτην ὑποστῆναι τὴν
 εἰσφορὰν. ἐπιτραπέις δὲ Παλλάδιος τῇ δυνάμει τῆς ἐκάστου 5
 περιουσίας τὸ δοθησόμενον συμμετρῆσαι, καὶ ἀδυνατήσας εἰς
 δλόκληρον ἅπαντα συναθροῖσαι, ἢ τῶν κεκτημένων μέρος τι
 5 τῶν ὄντων ἀποκρυσφάντων ἢ καὶ ἄλλως πως εἰς πενίαν τῆς
 πόλεως ἐλθούσης διὰ τὰς ἐπαλλήλους τῶν κρατούντων πλεο-
 νεξίας, ἐπὶ τὸν κολοφῶνα τῶν κακῶν ὁ τὰ ἀνθρώπινα λαχῶν
 ἀλιτήριος δαίμων τοὺς ἐν τῇ πόλει τότε τὰ πράγματα πρᾶτ-
 10 τουτας ἤγαγεν. τὸ γὰρ ἐλλείπον ἀναπληρῶσαι διὰ τοῦ κόσμου 6
 τοῦ περικειμένου τοῖς ἀγάλμασιν ἔγνωσαν, ὅπερ οὐδὲν ἕτερον
 ἦν ἢ τὰ τελεταῖς ἀγίαις καθιδρυθέντα καὶ τοῦ καθήκοντος
 κόσμου τυχόντα διὰ τὸ φυλάξαι τῇ πόλει τὴν εὐδαιμονίαν
 αἰδίων, ἐλαττωθείσης κατὰ τι τῆς τελετῆς ἄψυχα εἶναι καὶ
 ἀνενίργητα. ἐπεὶ δὲ πανταχόθεν ἔδει τὰ φέροντα πρὸς ἀπ- 7
 15 ὄλειαν τῆς πόλεως συνδραμεῖν, οὐκ ἀπεκόσμησαν τὰ ἀγάλ-
 ματα μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐχώνουσάν τινα τῶν ἐκ χρυσοῦ καὶ
 ἀργύρου πεποιημένων, ὧν ἦν καὶ τὸ τῆς ἀνδρείας, ἣν κα-
 λουσι Ῥωμαῖοι VIRTUTEM· οὗπερ διαφθαρέντος, ὅσα τῆς
 ἀνδρείας ἦν καὶ ἀρετῆς παρὰ Ῥωμαίοις ἀπέσβη, τοῦτο τῶν
 20 περὶ τὰ θεῖα καὶ τὰς πατρίους ἀριστείας ἐσχολακῶτων ἐξ
 ἐκείνου τοῦ χρόνου προφητευσάντων.

42. Τὰ μὲν οὖν χρήματα τοῦτον συνεκομίσθη τὸν τρό-
 πον, ἐδόκει δὲ πρὸς τὸν βασιλέα πρεσβείαν σταλῆναι κοινω-
 σομένην αὐτῷ περὶ τῆς ἐσομένης εἰρήνης, καὶ ὡς οὐ τὰ χρήματα
 25 μόνον Ἀλλάριχος ἀλλὰ καὶ παῖδας τῶν εὖ γερονότων δμήρους
 ἐθέλοι λαβεῖν ἐφ' ᾧ δὴ μὴ μόνον εἰρήνην ἀλλὰ καὶ ὀμαιχιμίαν

1. ἐκ τὰ καταγραφῆς, sed τὰ notatum, N || 3. τὸ δυνησόμενον N
 5. καὶ postea add. V¹ || 8. τοὺς ἐν τῇ πόλει τότε τὰ MN, τὰ V¹ς, τοὺς
 τὰ V², et sic voluit Bekk || 9. ἤγαγεν MN, ἤγαγε Vς || ἀνεπλήρωσαν
 (ἐνεπλήρωσαν M) ἐκ τῶν ἀναθημάτων χωνεύσαντες· ἐδόκει δὲ πρὸς τὸν
 βασιλέα (vs 23) mediis omissis MN || 10. ὅπ V || 14. ἐπεὶ δὲ V², ἐπειδὴ V¹
 17. ὧν sup. scr. V² || ἀνδρείας Bekk || 18. VIRTUTEM in V monstis
 potius latet quam elementa Graeca cum s || οὗπερ V² et Syllb, οὗπερ
 (ut vid.) V¹, ὅπερ apographa || διαφθαρέντος V et Syllb, διαφθαρέντες
 apographa || 19. ἀνδρείας Bekk || καὶ sup. scr. V¹ || τοῦτο τῶν V² et Syllb,
 τούτων V¹, τοῦ τε apographa || 23. 24. κοινω////σομένην, 1—2 litt. er., V ||
 24. οὐ om N || χρήματα MN et Syllb, χρήσιμα V || 26. ἐφ' ᾧ δὴ N, ἐφ' ᾧ
 τε δὴ Vς, ἐφ' ᾧ M, bene: cf. II, 20, 1; III, 7, 7; V, 31, 1 (ἐφ' ᾧ τε . .
 ἀποδοῦναι I 68, 3)

πρὸς τὸν βασιλέα ποιήσασθαι, χωρήσειν τε ὁμοσε Ῥωμαίοις
 2 κατὰ παντὸς ἐναντία τούτοις φρονεῖν βουλομένου. ἐπεὶ δὲ
 καὶ τῷ βασιλεῖ τὴν εἰρήνην ἐπὶ τούτοις ἐδόκει γενέσθαι, τὰ
 μὲν χρήματα τοῖς βαρβάροις ἐδόθη, τριῶν δὲ ἀγορὰν ἡμερῶν
 τοῖς ἀπὸ τῆς πόλεως Ἀλλάριχος ἀνήκεν, ἄδειαν ἐξόδου διὰ
 5 τινων πυλῶν αὐτοῖς δεδωκώς, ἐπιτρέψας δὲ καὶ τὸν ἐκ τοῦ
 λιμένος ἀνάγεσθαι σῖτον. ἀναπνευσάντων δὲ τῶν πολιτῶν,
 ἀποδομένων τε ὅσα ἦν αὐτοῖς περιττά, καὶ τὰ ἐνδέοντα πρια-
 μένων ἢ ἐξ ἀμοιβῆς ἄλλων πραγμάτων πορισαμένων, ἀνε-
 χῶρον τῆς Ῥώμης οἱ βάρβαροι, καὶ τὰς σκηνὰς ἐν τισὶ περι-
 10 τὴν Τουσκίαν ἐπήγνυντο τόποις. καὶ οἱ μὲν οἰκέται σχεδὸν
 ἅπαντες, οἱ κατὰ τὴν Ῥώμην ἦσαν, ἐκάστης ὡς εἰπεῖν ἡμέρας
 ἀναχωροῦντες τῆς πόλεως ἀνεμίγνυντο τοῖς βαρβάροις, εἰς
 τεσσάρων που μυριάδων πλῆθος συνειλεγμένοι· ἀλώμενοι
 15 δέ τινες τῶν βαρβάρων τοῖς ἐπὶ τὸν λιμένα κατιοῦσι καὶ
 ἀνακομίζουσι τι τῶν ἐπιτηδείων ἐπήεσαν, ὅπερ μαθὼν Ἀλλά-
 ριχος ὡς μὴ κατὰ γνώμην αὐτοῦ γινόμενον ἐκκόπτειν ἐσπού-
 दाξε. δοκούσης δὲ εἶναι τῶν κακῶν μετρίας ἀνακωχῆς, ἐν
 μὲν τῇ Ῥαβέννη πρόεισιν ὁ βασιλεὺς Ὀνώριος ὑπάτος, ὀκτάκις
 ἤδη τῆς τιμῆς ταύτης τυχών, κατὰ δὲ τὴν ἐφ᾽ ἄν Θεοδοῖσιος
 20 τὸ τρίτον ὁ βασιλεὺς.

43. Ἐπὶ τούτῳ τε Κωνσταντῖνος ὁ τύραννος εὐνούχους
 πρὸς Ὀνώριον ἔστειλε, συγγνώμην αἰτῶν ἔνεκα τοῦ τὴν βασι-
 λείαν ἀνασχέσθαι λαβεῖν· μηδὲ γὰρ ἐκ προαιρέσεως ἐλέσθαι
 ταύτην, ἀλλὰ ἀνάγκης αὐτῷ παρὰ τῶν στρατιωτῶν ἐπαχθείσης.
 2 ταύτης ἀκηκοὺς ὁ βασιλεὺς τῆς αἰτήσεως, θεωρῶν τε ὡς οὐ
 ῥᾶδιον αὐτῷ τῶν σὺν Ἀλλαρίχῳ βαρβάρων οὐ πόρρω ὄντων
 περὶ πολέμων ἐτέρων διανοεῖσθαι, καὶ προσέτι γε λόγον
 ποιούμενος συγγενῶν οἰκείων παρὰ τοῦ τυράννου κατεχο-

2. δὲ om. N || 6. 7. ἐπιτρέψας τε καὶ εἰς τὸν λιμένα MN, male || 7.
 ἀναπνεύσαντες M || 8. ἀδομένων (sine acc.) πο a m. 2, V || ἐνδόντα
 N || 11. τουσίαν M || 12. οἱ NV, ὅσοι M || 14. που accessit e MN || συνει-
 λεγμένοι cum Leunclavio Bekk, vix recte, si quidem omnes fere servi
 ad barbaros defugisse dicuntur. unde multo maior numerus ex-
 pectandus esset || ἀλώμενοι MN et Leunclavius, ἀλλώμενοι V¹, ἀλιώ-
 μενοι V² || 15. κατιοῦσι καὶ ε, κατιοῦσιν V, κατιοῦσιν (v in M deleta)
 ἢ MN || 16. ἀνακομίζουσι V, ἀναγαγίζουσι MN || 17. γινομένων MN || 17.
 18. ἐσπούδαξε (-ξεν M). καὶ ἐγένετο τῶν κακῶν μετρία τίς ἀνακωχῆ
 MN, qui hic desinunt || 22. cf. Olympiod. fr. 12 || 23. ἔστε²λε, λ a m. 2, V

μένων (οὗτοι δὲ ἦσαν Βεργηϊανὸς καὶ Δίδυμος), ἐνδίδωσι ταῖς αἰτήσεσιν, ἐκπέμπει δὲ αὐτῷ καὶ βασιλικὴν ἐσθῆτα. τῶν μὲν οὖν συγγενῶν ἕνεκα ματαίαν εἶχε φροντίδα, πρὸ ταύτης τῆς πρεσβείας ἀποσφαγόντων, τοὺς δὲ εὐνούχους ἐπὶ τούτοις ἀπέπεμπεν.

44. Οὕτω δὲ τῆς πρὸς Ἀλλάριχον βεβαιωθείσης εἰρήνης οἷα τοῦ βασιλέως οὔτε τοὺς ὁμήρους παραδόντος οὔτε τὰ αἰτούμενα πάντα πληρώσαντος, ἐπέμποντο παρὰ τῆς γερουσίας εἰς τὴν Ῥάβενναν πρέσβεις Καικιλιανὸς καὶ Ἄτταλος καὶ 10 Μαξιμιανός, οἱ πάντα ἀποδυσρόμενοι τὰ συμβάντα τῇ Ῥώμῃ καὶ τὸ πλῆθος τῶν ἀπολωλότων ἐκτραγηθήσαντες ἤνυσαν πλέον οὐδέν, Ὀλυμπίου συνταράττοντος πάντα καὶ τοῖς καλῶς ἔχειν δοκοῦσιν ἐμποδῶν γινομένου. ταύτῃ τοι τοὺς 2 πρέσβεις ἑάσας ἀπράκτους ἐφ' οἷς ἐληλύθασιν, παραλύσας 15 Θεόδωρον τῆς τῶν ὑπάρχων ἀρχῆς Καικιλιανῷ ταύτην παρέδωκεν, Ἄτταλον δὲ προεσιτάναι τῶν θησαυρῶν ἔταξεν. ἔργον δὲ οὐδὲν ἕτερον ἔχοντος Ὀλυμπίου ἢ τὸ πανταχόθεν τοὺς Στελίχωνι συνεπίστασθαί τι λεγομένους ἰχνεύειν, ἤχθησαν εἰς κρίσιν ἐπὶ τῇ τοιαύτῃ συκοφαντίᾳ Μαρκελλιανὸς καὶ Σα 20 λώνιος, ὄντες ἀδελφοὶ καὶ ἐν τῷ τάγματι τῶν βασιλικῶν ὑπογραφέων ἀναφερόμενοι· καὶ τούτους γὰρ Ὀλύμπιος τῷ τῆς αὐλῆς παρέδωκεν ὑπάρχω, καὶ αἰκισμοῦ παντὸς εἶδει τὸ σῶμα ξανθέντες τῶν Ὀλυμπίῳ σπουδαζομένων εἶπον οὐδέν.

1. Βεργη.] Βεργηϊανὸν editur in Sozomeno, 'Verinianus' in Orosio (p. 550, 13 Zang.) || Δίδυμος scripsi cum Sozomeno IX, 11 (cf. Zangem. ad Oros. l. d.), διδύμιος V s. et sic infra || 5. ἀπέπεμπεν, α in ras. m. 1

V || 6. οὕτω] incipiunt excerpta in AB (in mg.: ζῆ' ἐν τῷ περὶ στρατηγημάτων) || 7. παραδόντας A || 9. ῥαβένναν A, ῥαβένναν B || καικιλιανὸς AB (in B και ex καl corr.), κειλ. V s || 10. Μαξιμιανός] Symm. ep. VIII, 24. erat filius Marciani (Zos. VI, 7, 2; Seeck praef. Symm. p. CXCII) || 12. συνταράσσοντος s || τὰ πάντα AB || 13. ἐμποδῶν, μ in ras. m. 1, V || γινομένου ABV et Bekk, γενομένου apographa || ταύτῃ

τοι τοὺς V, ταύτῃ τοὺς A, ταύτῃ τοὺς B || 14. ἐληλύθασιν AB || 15. θεόδωρος AB. de ipso homine v. Seeck praef. Symm. p. CLI || ὑπάρχων ex ὑπάτων V¹, ὑπάτων AB. erat pr. pr. Italiae. pluralis, in quo post alios offendens τοῦ ὑπάρχων voluit Reitemeier, ex hiatus fuga natus est || καικιλιανῷ AB, κειλ. V s || 15. 16. in παρέδωκε desinunt AB || 17. ὀλυμπίου V, τοῦ ὀλ. s || τὸ V², το// V¹ || 19. μαρκελιανός V, corr. s || 22. παντὶ εἶδει conl. Bekk, hiatus inferens || εἶδει V et Sylb, ἤδη apo-

45. Τῶν δὲ κατὰ τὴν Ῥώμην ἐν οὐδεμιᾷ τύχῃ βελτίονι καταστάντων, ἔδοξε τῷ βασιλεῖ πέντε τῶν ἀπὸ Δελματίας στρατιωτικὰ τάγματα, τῆς οἰκείας μεταστάντα καθέδρας, ἐπὶ φυλακῇ τῆς Ῥώμης ἔλθειν. τὰ δὲ τάγματα ταῦτα ἐπλήρουν ἄνδρες ἑξακισχίλιοι, τόλμη καὶ ῥώμῃ τοῦ Ῥωμαϊκοῦ στρατεύ-
 2 ματος κεφάλαιον ὄντες. ἤγειτο δὲ αὐτῶν Οὐάλης πρὸς πάντα κίνδυνον ἐτοιμότητος, ὅς οὐκ ἀξιώσας δι' ὁδῶν ἃς οὐκ ἐφύλαττον οἱ πολέμιοι διελθεῖν, παραδοκῆσαντος Ἀλλαρίχου τὴν πάροδον ἐπιπεσόντος τε σὺν παντὶ τῷ στρατεύματι πάντας ὑπὸ ταῖς τῶν πολεμίων πεποίηκε γενέσθαι χερσί, καὶ μόλις
 10 διέφυγον ἄνδρες ἑκατόν, <ἐν> οἷς καὶ ὁ τούτων ἠγούμενος ἦν· οὗτος γὰρ ἅμα Ἀττάλῳ τῷ ὑπὸ τῆς γερουσίας σταλέντι πρὸς τὸν βασιλέα οἷός τε γέγονεν εἰς τὴν Ῥώμην εἰσελθῶν
 3 διασωθῆναι. κακῶν δὲ μειζόνων ἀεὶ τοῖς οὔσι προστιθεμένων, ἐπιστὰς Ἀττάλος τῇ Ῥώμῃ παραλύει τῆς φροντίδος
 15 Ἡλιοκράτην, ἣν ὁ βασιλεὺς ἦν αὐτῷ παραδοὺς Ὀλυμπίῳ πειθόμενος. ἐτέτακτο γὰρ τὰς οὐσίας τῶν δεδημευμένων διὰ τὴν Στελίχωνος οὐσίαν διερευνησαὶ καὶ ταύτας τοῦ δημοσίου ποιεῖν· ἀλλ' ἐπειδὴ μέτρια φρονῶν τὸ τοῖς δυστυχοῦσιν ἐπεμβαίνειν ἐν ἀσεβείας ἐτίθετο μέρει, καὶ οὔτε πρὸς ἀκρί-
 20 βειαν τὰ πράγματα ἀνεξήτει, πολλοῖς δὲ καὶ ἀποκρύπτειν ἂ δύναιντο λάθρα ἐδήλου, φαῦλός τις εἶναι διὰ τοῦτο δόξας εἰς τὴν Ῥάβενναν ἦγετο, τῆς περὶ τοὺς ἀτυχήσαντας φιλαν-
 4 θρωπίας ἔνεκεν δίκην ἐκτίσων. καὶ πάντως ἂν ἐτιμῆθη θανάτου διὰ τὴν τότε κρατοῦσαν ἀμώτητα, εἰ μὴ τινα τῶν
 25 Χριστιανῶν ἐκκλησίαν ἔτυχε τηρικαῦτα καταλαβῶν. Μαξι-

grapha || 1. δὲ sup. scr. V² || βελτίονι ex βελτίωνι radendo V || 2. δελματίας V¹, δαλμ. V² s || 9. τε σὺν s, δὲ σὺν V, in initio paginae || 11. ἐν add. Sylb || 13. εἰσελθῶν V, ἔλθῶν s || 15. ἄταλλος V || 17. δεδημευμένων V et Leunclavius, δεδευμένων s || 18. οὐσίαν ex priore οὐσίας a librario perperam repetitum. συνοσίαν conl. Gothofredus ad cod. Theod. t. III p. 379 posteaque Heyne, οἰκείωσιν Leunclavius, γνώσιν Sylb, οἰκειότητα ego || διερευνησαὶ] διερευνᾶσθαι coniec. coll. II, 16, 1; III, 21, 5; 24, 1; 30, 4; IV, 8, 4; 9, 2; 47, 1; V, 46, 1. contra ἐρευνᾶν III, 24, 2 et passive V, 35, 2 || 19. τὸ V², τ/// V¹ || 20. ἐπεμβαίνειν V et Bekk, ἐνεπεμβαίνειν apographa (in V litterae πεμβ in rasura quidem sunt, sed fortuitam videri laesionem dicit Mau) || 22. λάθρα ἐδήλου] λαθραῖως ἔδ. propter hiatum coniec. cf. IV, 26, 4 || 24. ἔνεκεν V, ἔνεκα s || 25. μήτινα V², μητινα V¹ || 26. καταλαβῶν V², λαβῶν V¹ ||

μιλλιανὸς δὲ τοῖς πολεμίοις περιπεσὼν ἀπεδόθη Μαρινιανῶ
 τῶ πατρὶ τρισμυρῶν ὑπὲρ αὐτοῦ δοθέντων χρυσῶν· ὡς γὰρ
 ἀναβαλομένου τὴν εἰρήνην τοῦ βασιλέως καὶ μὴ πληρώσαντος
 τὰ συγκείμενα τοῖς ἀλισκομένοις . . . . . τῶν εὖ γεγονότων,
 5 οὐκ ἦν ἔτι τοῖς Ῥωμαίοις ἡ τῆς πόλεως ἔξοδος ἐλευθέρα.
 ἀλλὰ τῆς μὲν εἰρήνης ἕνεκα καὶ αὐθις ὡς βασιλέα πέμπει 5
 πρέσβεις ἢ γερουσία, καὶ τοῦ τῆς Ῥώμης ἐπισκόπου τοῖς
 πρέσβεσι συναπάραντος· ἦσαν δὲ σὺν αὐτοῖς καὶ βαρβάρων
 τινὲς ὑπ' Ἀλλαρίχου σταλέντες, ὡς ἂν περισώζοιεν αὐτοὺς
 10 ἐκ τῶν ἐνοχλοῦντων ταῖς ὁδοῖς πολεμίων. ἀλλὰ τούτων ἐς
 τὸν βασιλέα κεχωρηκότων, Ἀτάουλφος γενόμενος ὑπ' Ἀλλαρίχου
 μετὰπεμπτος, ὡς ἐν τοῖς ἀνωτέρω διεξῆλθον, ἐπεραιώθη τὰς
 Ἄλπεις τὰς ἀπὸ Παιονίας ἐπὶ τὴν Οὐνετιάν φερούσας. ὅπερ 16
 ὁ βασιλεὺς ἀκηκόως, μὴ πολλὴν τε δύναμιν εἶναι αὐτῶ, τοὺς
 15 στρατιώτας πάντας, ἱππέας τε καὶ πεζοὺς, ὅσοι κατὰ τὰς πό-
 λεις ἦσαν, ἀπαντῆσαι τούτῳ διέταξεν ἅμα τοῖς σφῶν ἡγε-
 μόσι. Ὀλυμπίῳ δὲ τῶν ἐν τῇ αὐτῇ τάξεων ἡγουμένῳ τοὺς
 ἐν τῇ Ῥαβέννῃ δέδωκεν Οὐννοὺς, τριακοσίους ὄντας τὸν
 ἀριθμὸν, οἵτινες ἐπειδὴ τοὺς ἐληλυθότας . . . Πείσας αὐτὴν
 20 ὀνομάζουσιν, ἐπιθέμενοι καὶ συμπεσόντες ἀναιροῦσι μὲν τῶν
 Γύτθων ἑκατὸν καὶ χιλίους, ἑπτακαίδεκα μόνου πεσόντες· ὡς

p. 274, 26. 275, 1. Μαξιμιλιανὸς] offendere plures, cum eundem hominem
 putarent ac Maximianum qui ad Honorium legatus erat (c. 44, 1), ideo-
 que alterum utrum nomen utroque loco scribi volebant. at diversos
 esse ipse Zosimus docere poterat: hic enim Maximilianus non rediens
 Romani sed exiens (ἔξοδος v. 5) captus est. ceterum de patre filioque
 v. Seeck praef. Symm. p. CXXVII || 3. ἀναβαλ//ομένου V || 4. τοῖς ἀλισκο-
 μένοις τῶν εὖ γεγονότων habet V, omisit cum apographo uno post
 Leunclavium Bekk. patet autem lacunam inesse, quam sic fere ex-
 plevierim: τοῖς ἀλισκομένοις <πρὸς Ἀλλαρίχον περὶ ὀμηρείας πατ'>δων
 εὖ γεγονότων. cf. c. 42, 1; 44, 1 || 5. τοῖς Ῥωμαίοις, ε Ῥωμαίοις in ras.
 m. 2, V || 7. τοῖς V², τ////, c. 3 litt. eras., V¹ || 10. ὁ/δοῖς V², ὁ//// V¹ ||
 πολεμίων, ἐμίων in ras. m. 2, V || 11. τῶν οὐλφω h. l. V || 12. ἐν τοῖς
 ἀνωτέρω] c. 37, 1 || 12. 13 //// τὰς ἄλπεις (eras. ἀό) V || 13. τὴν ac-
 cessit e V || οὐνετιάν V, corr. ε || 14. ἀκηκόως V¹ ex -οὺς || 19. lacunam
 sic fere explevierim: ἐληλυθότας <σὺν Ἀταούλφῳ Γύτθου κατέλαβον
 ἔστρατοπεδευμένους περὶ πόλιν τινὰ Ἰταλίας,> Πείσας || 21. ἑπτ. (δὲ adl.
 ε) μόνου πεσόντες] ἑπτακαίδεκα μόνου ἀπολέσαντες conieci. ἑπτ. δὲ
 μόνους ἀποβαλόντες voluit Reitemeier || 21. — p. 276, 2. ὡς — δεισάντες
 accesserunt e V

ἄρχουσι συναριθμούμενον ἀπῆται προΐναι κατὰ τὴν οἰκείαν
τάξιν εἰς τὰ βασιλεία, νόμον ἔφησεν εἶναι κωλύοντα ζώνην
αὐτὸν ἔχειν ἢ ὅλως τοῖς ἄρχουσι καταλέγεσθαι τοὺς τὴν Χρι-
στιανῶν μὴ τιμῶντας θρησκείαν. τοῦ δὲ βασιλέως εἰπόντος 4
ὡς ἐπὶ μὲν τοῖς ἄλλοις ἅπανσι τὸν νόμον κρατεῖν, ἐπ' αὐτοῦ
δὲ οὐκέτι τοσαῦτα τῆς πολιτείας προκινδυνεύσαντος, ταύτης
οὐκ ἀνέχεσθαι τῆς τιμῆς εἶπεν, εἰς ὕβριν πάντων φερούσης
τῶν ὅσοι τῆς στρατείας διὰ τὸν νόμον διήμαρτον. καὶ οὐκ
ἄλλως ἀντελάβετο τῆς ἀρχῆς, ἕως ὃ βασιλεὺς αἰδοῖ τε ἅμα
καὶ χρεῖα συνωθούμενος ἔπαυσεν ἐπὶ πᾶσι τὸν νόμον, ἀπο-
δοὺς ἑκάστῳ τῆς αὐτοῦ ὄντι δόξης ἄρχειν τε καὶ στρατεύεσθαι.
ἀπὸ ταύτης ὀρμώμενος τῆς μεγαλοφροσύνης Γενέριδος συν- 5
εχέσι τοὺς στρατιώτας ἐπαίδευε γυμνασίαις, ἐπιδιδούς τε
τὰς σιτήσεις αὐτοῖς παραιεῖσθαι τούτων οὐδενὶ κατὰ τὸ
σύνηθες ἐνεδίδου, καὶ αὐτός, ἐξ ὧν αὐτῷ τὸ δημόσιον ἐδί-
δου, τὰ πρόποντα τοῖς πλέον πονοῦσι φιλοτιμούμενος. καὶ
τοιούτος φανεῖς τοῖς τε πλησιάζουσι βαρβάροις ἐπίφοβος ἦν,
καὶ πᾶσαν ἀσφάλειαν τοῖς ἔθνεσιν, ὅσα φυλάττειν ἔλαχεν,
ἐνεποίει.

47. Κατὰ δὲ τὴν Ῥάβενναν εἰς στάσιν ἀναστάντες οἱ
στρατιῶται τὸν ταύτης λιμένα καταλαμβάνουσι, σὺν οὐδενὶ
κόσμῳ βοῶντες καὶ τὸν βασιλέα φανῆναι σφίσι αἰτοῦντες.
τοῦ δὲ φόβῳ τῆς στάσεως ἀποκρυβέντος, προελθὼν εἰς μέσον
Ἰόβιος ὁ τῆς ἀλλῆς ὑπαρχος, ἅμα καὶ τῇ τοῦ πατρικίου τετι-
μημένος ἀξία, ποιούμενος ἀγνοεῖν τὴν αἰτίαν τῆς στάσεως
(καίτοι γε αὐτὸς ἐλέγετο ταύτης αἴτιος εἶναι, κοινωνὸν ἔχων
Ἀλλόβιχον εἰς τοῦτο τὸν τῶν ἱππέων ἠγρούμενον δομεστίκων)

3. αὐτὸν delendum puto || τὴν V, τὴν τῶν s || 5. in ὡς offendit
Sylb. at cf. Krebs ap. Schanzium 'Beitraege' t. I p. 18 sq. || 5. 6. 'ex-
pectabam ἐπ' αὐτῷ δὲ: sequitur tamen προκινδυνεύσαντος' Heyne ||
6. οὐκέτι] cf. III, 18, 6: τὰ Περσικῇ μόνον ἀρμόδια χρήσει, αὐτοῖς δὲ
οὐκέτι (volebam aliquando: οὐ, τοσαυτάκις τῆς) || 7. ἀνέχεσθαι V et
Sylb, ἀνέχεται apographa || 11. αὐτοῦ ex αὐτῇ// V. αὐτοῦ scripsi ||
24. Ἰόβιος] Ἰοβιανὸς editur in Olympiodoro; at Ἰόβιος est etiam Sozo-
meno || 26. ταύτης αἴτιος V, αἴτιος ταύτης s || 27. Ἀλλόβιχον scripsi,
quod servatum c. 48, 1, ἑλλέβιχον h. l. V, ἑλλέβιχον s. cf. Olympiod.
fr. 13. 14, et Sozom. IX, 12 ubi Ἀλάβιχος editur || δομεστίκων Leun-
clavius, δομέστικον V. eodem modo comes domesticorum a Sozomeno
IX, 8 (ex Olympiodoro) dicitur ἠγεμῶν τῶν ἱππέων δομεστίκων καλουμένων

2 ἀπήτει λόγον αὐτοὺς ἀνθ' ὅτου πρὸς τοῦτο ἐξήχθησαν. ὡς
 δὲ παρὰ τῶν στρατιωτῶν ἤκουεν ὡς πᾶσα ἀνάγκη Τουρπι-
 λίωνα καὶ Βιγελάντιον αὐτοῖς ἐκδοθῆναι τοὺς στρατηγούς καὶ
 μετὰ τούτων Τερέντιον τὸν τῶν βασιλικῶν προεσιτῶτα κοι-
 τῶνων καὶ Ἀρσάκιον τὸν μετὰ τοῦτον τῇ τάξει καλούμενον, 5
 δείσαντος δὴ τοῦ βασιλέως τὴν τῶν στρατιωτῶν ἐπανάστασιν,
 κατὰ μὲν τῶν στρατηγῶν ἀειφυγίας ἐκφέρεται ψῆφος καὶ ἐμ-
 βληθέντες πλοῖω παρὰ τῶν ἀπαρόντων ἀναιροῦνται (τοῦτο
 3 γὰρ ἦν αὐτοῖς κελεύσας Ἰόβιος· ἐδεδίδει γὰρ μὴ ποτε ἐπανελ-
 θόντες καὶ τὴν κατὰ σφῶν γνόντες ἐπιβουλήν εἰς τὴν κατ' 10
 αὐτοῦ τὸν βασιλέα προκαλέσειντο τιμωρίαν), Τερέντιος δὲ εἰς
 τὴν ἐφ' αὐτὸν ἐκπέμπεται, καὶ Ἀρσάκιος τὴν Μεδιόλανον οἰκεῖν
 ἐκλήρωσατο.

48. Καταστήσας δὲ ὁ βασιλεὺς Εὐσέβιον μὲν ἀντὶ Τε-
 ρεντίου φύλακα τοῦ κοιτῶνος, Οὐάλεντι δὲ τὴν ἀρχὴν ἦν 15
 εἶχε Τουρπιλλίων παραδούς, καὶ μετὰ Βιγελάντιον Ἀλλόβιχον

1. λόγον V¹ ex λέγων || ἐξήχθησαν] ἐξηνέχθησαν coniec. cf. I, 5, 3;
 IV, 56, 3; V, 14, 4 || 3. βηγελάντιον V || 6. δὴ 5, δὲ V || 7. στρατηγῶν
 V¹ ex -γούς ut vid. || 10. γνόντες, ὄν m. 1 ex ᾧ, V || 12. Μεδιόλανον
 scripsi, μεδολιανὸν V¹, -άνον V², Μεδιολανὸν Syll || 15. Οὐάλεντι] esse
 eum Valentem cum Reinesio puto, qui Novembri m. a. 408 comes do-
 mesticorum erat (cod. Theod. XVI, 5, 42); ut extremo a. 408 collega
 Vigilantii (Zos. V, 36, 3) in comitiva domesticorum fuerit || 15. 16. ἀρ-
 χὴν — Τουρπιλλίων] post Stilichonis mortem magistrum equitum Tur-
 pilionem factum esse scriptor narravit V, 36, 3. at hoc magisterio
 fungens occubuisse non potest: Vigilantius enim quoque ἑπάρχος δι-
 citur. ni mirum Zosimi festinatio in culpa est, qua mutationes et
 promotiones post Olympii ruinam factae (V, 46, 2) praetermissae sunt.
 ni fallor, res ita componi possunt. post Stilichonis ceterorumque ducum
 caedem facti sunt Varanes magister peditum, Turpilio magister equi-
 tum, Vigilantius et Valens (v. adn. praec.) comites domesticorum (cf.
 V, 36, 3). postea abiectus est Varanes, Turpilio ad magisterium pe-
 ditum promotus, Vigilantius a comitiva domesticorum — ut saepe
 factum, v. Iulian 'de protectoribus et domesticis Augustorum' (Pari-
 siis a. 1883) p. 74 sq. — promotus ad magisterium equitum, Helle-
 bichus Vigilantii in locum comes domesticorum factus, Valente collega
 manente. iam igitur seditione effectum est ut Turpilionis loco Valens
 fieret magister peditum (quod quidem munus bene ab eo administratum
 esse existimatum est, quippe iam a. 410 utriusque militiae magistri
 titulo Valens designatur: Olympiod. fr. 13), Hellebichus alter comes dome-
 sticorum Vigilantio in magisterio equitum succederet || 16. βηγελάντιον V

ἵππαρχον καταστήσας, τὴν μὲν τῶν στρατιωτῶν παύειν πῶς
 ἔδοξε στάσιν, Ἰόβιος δὲ ὁ τῆς αὐλῆς ἵππαρχος, πᾶσαν εἰς
 αὐτὸν τὴν παρὰ βασιλεῖ δύναμιν περιστήσας, ἔγνω πρέσβεις
 ἐκπέμψαι πρὸς Ἀλλάριχον, ἄχρι τῆς Ῥαβέννης αὐτὸν παρα-
 5 γενέσθαι σὺν Ἀταούλφῳ παρακαλοῦντας ὡς δὴ τῆς εἰρήνης
 αὐτόθι γενησομένης. πεισθέντος δὲ τοῖς τοῦ βασιλέως καὶ 2
 τοῖς Ἰοβίου γράμμασιν Ἀλλάριχον, παραγενομένου τε εἰς τὴν
 Ἀρίμνην Ῥαβέννης ἀφεστῶσαν μυλλίους τριάκοντα, συνδραμῶν
 κατὰ ταύτην Ἰόβιος, ἅτε ἐν ταῖς Ἡπείροις πρόξενος καὶ φίλος
 10 Ἀλλάριχῷ γεγεννημένος, τοὺς περὶ τῶν συνθηκῶν ἐποιήσατο
 λόγους. ἀπῆτει δὲ Ἀλλάριχος χρυσίου μὲν ἔτους ἐκάστου 3
 δίδοσθαι τι ῥητὸν καὶ σίτου τι χορηγεῖσθαι μέτρον, οἰκεῖν
 δὲ αὐτὸν ἅμα τοῖς σὺν αὐτῷ πᾶσι Βενετίας ἄμφω καὶ Νω-
 ρικοὺς καὶ Δελματιάν. ταῦτα ἐναντίον Ἀλλάριχον γράψας
 15 Ἰόβιος ἐκπέμπει τῷ βασιλεῖ, δοὺς καὶ ἴδια πρὸς αὐτὸν γράμ-
 ματα παραινοῦντα καταστήσαι δυνάμειος ἐκατέρας στρατηγῶν
 Ἀλλάριχον, ὥστε ταύτης αὐτὸν τυχόντα τῆς θεραπείας χαλά-
 σαι τι τῆς βαρύτητος τῶν συνθηκῶν καὶ ἐπὶ φορητοῖς καὶ
 4 μετρίοις ποιήσασθαι τὰς σπονδάς. ταύτην δεξάμενος ὁ βασι-
 20 λεύς τὴν ἐπιστολὴν καταγινώσκει μὲν τῆς Ἰοβίου προπετείας,
 γράμμασι δὲ ἐχρῆτο πρὸς αὐτὸν δι' ὧν ἐδήλου χρυσίου μὲν
 καὶ σίτου μέτρον αὐτὸν ὀρίσαι προσήκειν οἷα τῆς αὐλῆς ἵπ-
 παρχον ὄντα καὶ τὴν τῶν δημοσίων φόρων ἐπιστάμενον

1. ἵππαρχον V et Valesius ad Sozom. IX, 12, ἵππαρχον apographa ||
 2. incipiunt excerpta in MN: ὅτι Ἰόβιος ὁ τῆς αὐλῆς ἵππαρχος πᾶσαν
 τὴν τοῦ ὄνωριον τοῦ βασιλέως δύναμιν εἰς αὐτὸν (αὐτὸ M) περιστήσας
 πρέσβεις ἀποστέλλει πρὸς ἀλλάριχον, παραγενέσθαι εἰς τὴν θανέννην.
 ἀφικομένον δὲ ἀλλάριχον, ἐποιήσαντο τοὺς περὶ τῶν συνθηκῶν λόγους·
 ἀπῆτει δὲ ἀλλάριχος (vs. 11) || 5. σὺν ἀταούλφῳ (ἀτταούλφῳ h. l. codex)
 accesserunt e V || 8. ἀρίμνην V, ἀρίμνον ε || ἦκεν εἰς Ἀρίμνην πόλιν,
 δέκα (immo μ') καὶ διακοσίους σταδίους τῆς Ῥαβέννης ἀφεστῶσαν So-
 zom. IX, 7 || 11. δὲ MN ε, τὲ V || 12. σίτον τί M || 13. βενετίας V, βητίας
 MN. in Venetiarum (cf Boecking ad not. oec. p. 354) nomine non
 recte offendens voluit Παιονίας Syll. Βενετιάν καὶ ἄμφω Νωρικοὺς
 coni. Wesseling ad Itin. Hierosol. p. 561 coll. cap. 50, 3, item inutiliter ||
 13. 14. νωρικοὺς V, μερικοὺς MN || 14. δελματιάν VMN, δαλμ.
 Reitemeier || 15. ὁ Ἰόβιος MN || ἴδια] fort. ἰδίᾳ praestat || 17. 18. χαλά-
 σας N || 18. φορητοῖς M, φορικοῖς N || 22. προσή//////κειν, ras. 3—4 litt.,
 go in ras. m. 1, V

δύναμιν, ἀξίαν δὲ ἢ στρατηγίαν μὴ ποτε Ἀλλαρίχῳ δώσειν ἢ
 τισι τῶν τῷ γένει προσηκόντων. (49) ταύτην δεξάμενος
 Ἰόβιος τὴν ἐπιστολὴν οὐ καθ' ἑαυτὸν ἀνελίξας ἀνέγνω ταύ-
 την ἀλλ' εἰς ἐπήκοον Ἀλλαρίχου. καὶ τὰ μὲν ἄλλα μετρίως
 ἤνεγκεν· ὡς δὲ ἀρνηθεῖσαν εἶδεν ἑαυτῷ τε καὶ <τῷ> γένει 5
 τὴν τῆς στρατηγίας ἀρχήν, ἀναστὰς εἰς ὄργην αὐτόθεν ἐπὶ
 τὴν Ῥώμην ἐλαύνει τοὺς σὺν αὐτῷ βαρβάρους ἐκέλευσεν
 ὡς αὐτίκα τὴν εἰς αὐτὸν καὶ τὸ γένος ἄπαν ἀμννούμενος
 2 ὕβριον. Ἰόβιος δὲ ἀπορηθεὶς ἐπὶ τῷ παραλόγῳ τῶν τοῦ βα-
 σιλέως γραμμάτων εἰς τὴν Ῥάβενναν ἐπανήει. βουλόμενος 10
 δὲ τῆς μέψεως αὐτὸν ἀπολύσαι κατέλαβεν ὄρκους Ὀνώριον,
 ἢ μὴν εἰρήνην μὴ ποτ' ἔσεσθαι πρὸς Ἀλλάριχον, ἀλλ' ἄχρι
 παντὸς αὐτῷ πολεμήσειν. ὦμνυ δὲ καὶ αὐτὸς ὄρκον τῆς βα-
 σιλέως ἀψάμενος κεφαλῆς, καὶ τοὺς ἄλλους οἱ τὰς ἀρχὰς εἶχον
 ταῦτόν ποιῆσαι παρασκευάσας. 15

50. Τούτων δὲ πραχθέντων ὁ βασιλεὺς ὡς δὴ πολε-
 μήσων Ἀλλαρίχῳ μυρίους εἰς συμμαχίαν Οὐννοὺς ἐπεκαλεῖτο·
 τροφήν δὲ τούτοις ἔτοιμον εἶναι παροῦσι βουλόμενος, σῖτον
 καὶ πρόβατα καὶ βόας τοὺς ἀπὸ τῆς Δελματίας εἰσφέρειν
 ἐκέλευεν. ἔπεμπε δὲ τοὺς κατασκοπήσοντας ὅπως τὴν ἐπὶ τὴν 20
 Ῥώμην ὁδὸν Ἀλλάριχος ποιεῖται, καὶ πανταχόθεν τὰς δυνά-
 2 μεις συνήθροισεν. Ἀλλάριχος δὲ εἰς μετάμελον ἐλθὼν ἐπὶ τῇ
 κατὰ τῆς Ῥώμης ὁρμῇ, τοὺς κατὰ πόλιν ἐπισκόπους ἐξέπεμπε

1. δύναμιν ἀξίαν. στρατηγίαν δὲ μὴ ποτε MN male. ἀξίας δὲ οὐ
 ποτε μεταδώσειν αὐτῷ ἀντεδήλωσεν: Soz. IX, 7 || μήποτε V || 2. τισι V,
 τινί MN || τῶν τῷ γένει προσηκόντων. αὐτῷ ταύτην MN. τισι (vel τινι)
 τῶν γένει προσηκόντων αὐτῷ. ταύτην coniecti. cf. I, 10, 1; 63, 2;
 II, 45, 2; IV, 4, 2; VI, 4, 3 || 3. Ἰόβιος MN, ὁ Ἰόβ. V5 || οὐ καθ' ἑαυτὸν
 V¹ ex οὐκ ἀθεαστὸν ut vid. || 4. ἀλλ' MN, ἀλλὰ V5 || 5. τῷ γένει 5, γένει
 MNV || 7. ἐκέλευε MN || 8. ἄπαν ἀμννούμενος V², ἄπ//// ἀμννόμενος V¹,
 ἀπαμννούμενος (-νον M) MN || 10. δαουένναν MN || 11. αὐτὸν V², αὐτον
 (sine acc.) V¹, ἑαυτὸν MN || κατελάμβανεν MN || ///ὄρκους, 2 litt. eras.,
 ' ex ' m. 2, V || 12. μὴ ποτ' N5, μὴ ποτε MV || ἀλλ' ἄχρι V, ἀλλὰ χρῆ
 M, ἀλλὰ N || 13. αὐτῷ accessit e MNV (in V αὐτῷ m. 1 ex αὐτὸν) ||
 πολεμήσειν MN5, πολεμήσαι V || ὦμνυ V, ὦμνυε MN || 13. 14. βασιλέως
 MNV, βασιλείας 5 || 15. ταῦτόν V, τοῦτο MN || 16. δὲ accessit e MN ||
 ὁ om. M || 17. κυρίους M || εὐνοὺς N || 18. παροῦσι MN, περιοῦσι V,
 παριοῦσι 5 || 19. δαλματίας 5 || 20. ἐκέλευε MN || κατασκοπήσοντας M5,
 -σαντας NV

πρεσβευσομένους ἅμα καὶ παραινοῦντας τῷ βασιλεῖ μὴ περι-
 ιδεῖν τὴν ἀπὸ πλειόνων ἢ χιλίων ἐνιαυτῶν τοῦ πολλοῦ τῆς
 γῆς βασιλεύουσαν μέρους ἐκδεδομένην βαρβάροις εἰς πόρθη-
 σιν, μηδὲ οἰκοδομημάτων μεγέθη τηλικαῦτα διαφθειρόμενα
 5 πολεμίῳ πυρί, θέσθαι δὲ τὴν εἰρήνην ἐπὶ μετρίαις σφόδρα
 συνθήκαις. οὔτε γὰρ ἀρχῆς ἢ ἀξίας δεῖσθαι τὸν βάρβαρον, 3
 οὔτε τὰς πρότερον ἐπαρχίας ἔτι πρὸς οἰκησιν βούλεσθαι καὶ
 ἐπὶ τοῦ παρόντος λαβεῖν, ἀλλὰ μόνους ἅμω Νωρικούς, ἐν
 ταῖς ἐσχυαῖς πῦν τοῦ Ἰστρου κειμένους, συνεχεῖς τε ὑφι-
 10 σταμένους ἐφόδους καὶ εὐτελεῖ φόρον τῷ δημοσίῳ εἰσφέροντας,
 καὶ σίτον ἐπὶ τούτοις ἔτους ἐκάστου τοσοῦτον ὅσον ἀρκεῖν ὁ
 βασιλεὺς οἰηθεῖη. συγχωρεῖν δὲ καὶ τὸ χρυσίον, εἶναί τε
 φιλίαν καὶ ὁμαιχιμίαν αὐτῷ καὶ Ῥωμαίοις κατὰ παντὸς αἰρον-
 τος ὄπλα καὶ πρὸς πόλεμον κατὰ τῆς βασιλείας ἐγειρομένου.
 15 (51) ταῦτα ἐπιεικῶς καὶ σωφρόνως Ἀλλαρίχου προτεινομένου,
 καὶ πάντων ὁμοῦ τὴν τοῦ ἀνδρὸς μετριότητα θαυμαζόντων,
 Ἰόβιος καὶ οἱ τῷ βασιλεῖ παραδυναστεύοντες ἀνήνυτα ἔφασκον
 τὰ αἰτούμενα εἶναι, πάντων ὅσοι τὰς ἀρχὰς εἶχον ὁμωμοκότων
 μὴ ποιεῖσθαι πρὸς Ἀλλάριχον εἰρήνην. εἰ μὲν γὰρ πρὸς τὸν
 20 θεὸν τετυχήκει δεδομένος ὄρκος, ἦν ἂν ὡς εἰκὸς παριδεῖν ἐν-
 διδόντας τῇ τοῦ θεοῦ φιλανθρωπία τὴν ἐπὶ τῇ ἀσεβείᾳ συγ-
 γνώμην· ἐπεὶ δὲ κατὰ τῆς τοῦ βασιλέως ὁμωμοκέσαν κεφαλῆς, 2
 οὐκ εἶναι θεμιτὸν αὐτοῖς εἰς τὸν τοσοῦτον ὄρκον ἐξαμαρτεῖν.
 τοσοῦτον ἐτύφλωττεν ὁ νοῦς τῶν τότε τὴν πολιτείαν οἰκονο-
 25 μούντων, θεοῦ προνοίας ἐστερημένων.

1. 2. περιδεῖν V, ὑπεριδεῖν MN || 3. ἐκδεδομένην VN, ἐκδεδυ-
 μένην M, ἐκδιδόμενην ε, fort. recte cum sequatur διαφθειρόμενα. praes-
 terea cf. ad V, 16, 3 || 6. 7. οὔτε . . . . οὔτε V, οὐδὲ . . . . οὐδὲ MN
 6. ἢ ἀξίας MNV et Bekk, ἀξίας apographa || 10. εὐτελεῖ V, ἐντελεῖ
 MN || φόρον V², φόρω V¹ || τῷ δημοσίῳ εἰσφέροντας hiant. aut τοῖς δη-
 μοσίοις aut φέροντας scripserim || 12. συγχωρεῖν NV², συγχώρ V¹, συγ-
 χωρῶν M || 13. 14. αἰρόντας M || 18. ὁμωμοκότων—19. Ἀλλάριχον om. M
 20. θεὸν om. MN || τετυχήκει coni. Sylb || 20. 21. ἐνδιδόντας MNε, -τος
 V || 22. ὁμωμοκέσαν V, ὁμωμ. MNε || 24. ἐτύφλωττεν MNV, et sic coni.
 Bekk, ἐφύλαττεν apographa || 25. ἐστερημένος M || in V librarius ipse
 nec subscriptione quintum nec praescriptione sextum librum insignivit,
 sed nil posuit nisi ≈ 222322 ≈ 222222 ≈ 222222 ≈ 222222.
 postea rubricator sexto libro praescripsit Ἰστορία πέμπτη et quod in
 mg. al. quaedam manus scripserat Ἰστορία ἑ (i. e. ἕκτη) mutavit in ε (i. e.
 πέμπτη)

5.

Ἀλλάριχος μὲν οὖν ἐπὶ ταῖς οὕτω μετρίαις αἰτήσεσι περι-
 υβρισθεὶς ἐπὶ τὴν Ῥώμην ἤλαυνε πανστρατιᾶ, τῇ κατ' αὐτῆς
 πολιορκία προσκατεργήσων. ἐν τούτῳ δὲ παρὰ Κωνσταντίνου
 τοῦ τυραννήσαντος ἐν Κελτοῖς ἀφίκετο πρὸς Ὀνώριον κατὰ
 πρεσβείαν Ἰόβιος, παιδεία καὶ ταῖς ἄλλαις ἀρεταῖς διαπρέπων, 5
 βεβαιωθῆναι τὴν πρότερον ὁμολογηθεῖσαν εἰρήνην, καὶ ἅμα
 συγγνώμην ἕνεκα τῆς ἀναίρεσσεως Διδύμου καὶ Βερηριανοῦ
 τῶν συγγενῶν Ὀνωρίου τοῦ βασιλέως αἰτῶν· ἀπελογοῖτο γὰρ
 2 λέγων ὡς οὐ κατὰ προαίρεσιν ἀνήρηται Κωνσταντίνου. συν-
 τεταραγμένον δὲ τὸν Ὀνώριον θεασάμενος, εὐλογον ἔφασκεν 10
 εἶναι ταῖς περὶ τὴν Ἰταλίαν ἐνασχολουμένῳ φροντίσιν ἐνδοῦ-
 ναι· συγχωρούμενος δὲ πρὸς Κωνσταντίνον ἐκδημηῆσαι καὶ
 τὰ συνέχοντα τὴν Ἰταλίαν ἀγγεῖλαι, μετ' οὐ πολὺ καὶ αὐτὸν
 ἄξειν ἅμα παντὶ τῷ ἐν Κελτοῖς καὶ ἐν Ἰβηρία καὶ ἐν τῇ Βρετ-
 τανικῇ νήσῳ στρατεύματι, ταῖς κατὰ τὴν Ἰταλίαν καὶ τὴν 15
 Ῥώμην βοηθήσοντα περιστάσεσιν. καὶ ὁ μὲν Ἰόβιος ἐπὶ τού-
 τοις ἀναχωρεῖν ἐπετρέπη· τὰ δὲ ἐν Κελτοῖς οὕτω τῆς προσ-
 ηκούσης ἀφηγήσεως ἀξιωθέντα δίκαιον ἄνωθεν, ὡς ἕκαστα
 ἐπράχθη, διεξελθεῖν.

2. Ἐτι βασιλεύοντος Ἀρκαδίου, καὶ ὑπάτων ὄντων 20
 Ὀνωρίου τὸ ξ καὶ Θεοδοσίου τὸ β, οἱ ἐν τῇ Βρεττανία
 στρατευόμενοι στασιάσαντες ἀνάγουσι Μάρκον ἐπὶ τὸν βα-
 σίλειον θρόνον, καὶ ὡς κρατοῦντι τῶν αὐτόθι πραγμάτων

1. in ἀλλάριχος οὖν ἐπὶ ταῖς μικραῖς αἰτήσεσιν περιυβρισθεὶς ἤλαυνεν ἐπὶ Ῥώμην desinunt MN || 2. πανστρατιᾶ V || 3. incipiunt excerpta in AB: Ὅτι παρὰ Κωνσταντίνου τοῦ τυράννου τοῦ ἐν (om. B) κελτοῖς ἀφίκετο κατὰ πρεσβείαν Ἰόβιος || παρὰ V et Sylb, περὶ apographa || 5. ταῖς om. AB || 7. συγγνώμην αἰτῶν ἕνεκα AB || Διδύμου scripsi, διδυμίου V s. cf. ad V, 43, 2 || βηριανοῦ AB || 8. αἰτῶν om. AB || 9. ὡς ABV et Sylb, om. apographa || 9. 10. συντεταραγμένον AB || 12. κωνσταντίνου V, κωνσταντίνου AB || 13. ἀναγγεῖλαι AB || 14. ἄξειν V, ἄγειν AB, ἤξειν s || ἅμα παντὶ τῷ V, συνπαντὶ τῷ AB. cf. V, 26, 4: ἐπεραιώθη τὸν Ἰστρον ἅμα παντὶ τῷ στρατεύματι || 15. στρατεύματι Sylb, στρατιώταις ABV¹, στρατιώτας V² || 15. 16. καὶ τὴν Ῥώμην AB, καὶ Ῥώμην V s || 16. βοηθήσοντας B || περιστάσεσιν AB, -σι V s || 17. in ἐπετρέπη desinunt AB || 20 sq. cf. Olympiod. fr. 12 et Sozom. IX, 11 || 21. ξ et β V, ἕβδομον et δεύτερον s

ἐπέιθοντο. ἀνελόντες δὲ τοῦτον ὡς οὐχ ὁμολογοῦντα τοῖς
 αὐτῶν ἤθεσιν, ἄρῃσι Γρατιανὸν εἰς μέσον, καὶ ἄλουργίδα
 καὶ στέφανον ἐπιθέντες ἐδορυφόρον ὡς βασιλέα. δυσαρεστή- 2
 σαντες δὲ καὶ τούτῳ τέτταρσιν ὕστερον μῆσὶ παραλύσαντες
 5 ἀναιροῦσι, Κωνσταντίνῳ παραδόντες τὴν βασιλείαν. ὃ δὲ
 Ἰουστινιανὸν καὶ Νεβιογάστην ἄρχειν τῶν ἐν Κελτοῖς τάξας
 στρατιωτῶν ἐπεραιώθη, τὴν Βρεττανίαν καταλιπὼν· ἐλθὼν
 δὲ εἰς Βουωνίαν (πρώτη δὲ αὕτη πρὸς θαλάττη κεῖται, Γερ-
 10 μανίας οὖσα πόλις τῆς κάτω) καὶ ἐν ταύτῃ διατρίψας ἡμέρας
 τινάς, πάντα τε οἰκειωσάμενος τὰ στρατεύματα μέχρι τῶν
 Ἄλπεων ὄντα τῶν ὀριζουσῶν Γαλατίαν καὶ Ἰταλίαν, ἀσφαλῶς
 3 ἔχεσθαι τῆς βασιλείας ἐδόκει. Κατὰ δὲ τούτους τοὺς χρόνους
 Σάρον τὸν στρατηγὸν ἐπέμπει μετὰ στρατεύματος κατὰ Κων-
 15 σταντίνου Στελίχων. ὃ δὲ Ἰουστινιανῷ τῷ στρατηγῷ μετὰ
 τῆς σὺν αὐτῷ δυνάμεως ἀπαντήσας αὐτόν τε ἀναιρεῖ καὶ τῶν
 στρατιωτῶν τὴν πλείονα μοῖραν· καὶ λείας πολλῆς γενόμενος
 κύριος, ἐπειδὴ Κωνσταντίνου αὐτὸν ἔγνω πόλιν καταλαβόντα
 Βαλεντίαν, ἀρκοῦσαν αὐτῷ πρὸς ἀσφάλειαν, εἰς πολιορκίαν
 κατέστησε. Νεβιογάστου δὲ τοῦ λειπομένου στρατηγοῦ λόγους 4
 20 τῷ Σάρῳ περὶ φιλίας προσάγοντος ἐδέχετο μὲν ὡς φίλον τὸν
 ἄνδρα, δοὺς δὲ καὶ λαβὼν ὄρκους ἀναιρεῖ παραχορήμα, μηδένα

3. ἐπιθέντες] περιθέντες VI, 7, 1 || 4. δὲ add. V² || τέτταρσιν V, τέσσαρσιν 5 || 6. Ἰουστινός Olympiodoro || Νεβιογάστην Bekk, νεβιογαστιον h. 1. V. Νεβιογαστην Olympiod. Νεβιογαστον posuit Reitemeier || 8. θαλάττη V, τῇ θαλάσση 5 || 8. 9. Γερμανίας] fuit Belgicae secundae (not. Gall. p. 266, 13 Seeck). Γαλατίας voluit Reitemeier propter Olympiodorum (πρώτην ἐν τοῖς τῶν Γαλλίων ὀρίοις κειμένην) et Sozomenum (πόλιν τῆς Γαλατίας παρὰ θάλασσαν κειμένην). at cf. ad III, 9, 1 || 9. κάτω Syll, ἄνω V || 10. 11. male haec a Zosimo conformata esse docent Olympiodorus: ὅλον τὸν Γάλλον καὶ Ἀκντανὸν στρατιώτην ἰδιοποιησάμενος, κρατεῖ πάντων τῶν μερῶν τῆς Γαλατίας μέχρι τῶν Ἄλπεων τῶν μεταξὺ Ἰταλίας τε καὶ Γαλατίας, et Sozomenus: προσηγάγετο τοὺς παρὰ Γαλάταις καὶ Ἀκουιτανοῖς στρατιώτας· καὶ τοὺς τῆδε ὀπηκούς περιεποίησεν ἐαυτῷ, μέχρι τῶν μεταξὺ Ἰταλίας καὶ Γαλατίας ὄρων, ἃς Κοττίας Ἄλπεις Ῥωμαῖοι καλοῦσι. nisi forte ὄντα delendum et comma post Ἰταλίαν tollendum est || 11. ἀσφαλῶς 5, καὶ ἀσφαλῶς V || 14. Ἰουστινια/νῷ, Ἰουστινια, in ras. totidem fere litt. m. 2, V || 14. 15. μετὰ τῆς σὺν αὐτῷ δυνάμεως ἀπαντήσας V, μετὰ τῆς δυνάμεως τῆς σὺν αὐτῷ ἀπαντήσας 5 || 20. τῷ V², τ// V¹ || προσάγοντος V² ex προσαγόντος. fort. προσαγαγόντος scripsit

τῶν ὄρκων ποιησάμενος λόγον. Κωνσταντίνου δὲ στρατηγὸν καταστήσαντος Ἐδόβινχον, Φράγγου ὄντα τὸ γένος, Γερόντιόν τε ἀπὸ τῆς Βρεττανίας ὀρμώμενον, δεισας ὁ Σάρος τὴν τῶν στρατηγῶν τούτων περὶ τὰ πολέμια πείραν ὁμοῦ καὶ ἀνδρείαν ἀνεχώρησε τῆς Βαλεντίας, ἐπὶ πολιορκήσας ταύτην ἡμέρας. 5
 5 καταδραμόντων δὲ αὐτοῦ τῶν Κωνσταντίνου στρατηγῶν μετὰ μεγίστης δυναστείας, σὺν πολλῶ διεσώθη πόνῳ, τὴν λείαν ἅπασαν δωρησάμενος τοῖς περὶ τὰς Ἄλπεις ἀπαντήσασιν αὐτῷ Βακαύδαις, ὅπως εὐρυχωρίας παρ' αὐτῶν τύχῃ τῆς ἐπὶ τὴν 6
 6 Ἰταλίαν παρόδου. Σάρου τοιγαροῦν οὕτως εἰς τὴν Ἰταλίαν 10 διασωθέντος, συναγαγὼν ὁ Κωνσταντῖνος τὴν δύναμιν ἅπασαν ἔγνω φυλακὰς ἀρκούσας ἐγκαταστήσαι ταῖς Ἄλπεσιν. ἦσαν δὲ αὗται τρεῖς, αἱ τὰς ἐπὶ τὴν Ἰταλίαν ἀπὸ Κελτῶν κἀκεῖθεν ἐπέκεινα ὁδοὺς ἀποκλείουσαι, Κοττία Ποινίνα Μαριτίμα. ταῦτα δὲ δι' αἰτίαν τοιάνδε τῆς εἰρημένης μοι προ- 15
 νοίας ἠξίωσεν. (3) ἐν τοῖς προλαβοῦσι χρόνοις, ἕκτον ἤδη τὴν ὑπατον ἔχοντας ἀρχὴν Ἀρκαδίου καὶ Πρόβου, Βανδίλοι Σνήβοις καὶ Ἀλανοῖς ἑαυτοὺς ἀναμίξαντες τούτους ὑπερβάντες τοὺς τόπους τοῖς ὑπὲρ τὰς Ἄλπεις ἔθνεσιν ἐλυμῆναντο, καὶ πολὺν ἐργασάμενοι φόνον ἐπίφοβοι καὶ τοῖς ἐν 20
 Βρεττανίαις στρατοπέδοις ἐγένοντο, συνηνάγκασαν δέ, δέει τοῦ μὴ κἀπὶ σφᾶς προελθεῖν, εἰς τὴν τῶν τυράνων ὀρμηθεῖν χειροτουίαν, Μάρκου λέγω καὶ Γρατιανοῦ καὶ ἐπὶ τούτοις 2
 2 Κωνσταντίνου· [πρὸς ὃν μάχης καρτερᾶς γενομένης ἐνίκων

2. ἐδόβινχον V (Ἐδόβιγγον Bekk)] verum hominis nomen dubium, cf. Vales. ad Sozom. IX, -13 || φράγγον V, φράγγον s || 3. τε coni. Sylb, δὲ V s || δὲ ante ὁ expunctum in V || 4. ἀνδρείαν Bekk || 6. αὐτοῦ V, αὐτὸν s || 9. Βακαύδαις] de varia nominis scriptura v. Diefenbach 'orig. Europ.' (Francof. 1861) p. 237 sq. || ἐπὶ Bekk, περὶ V || 10. τοιγαροῦν V, τοίνυν s || 14. ὁδοὺς Bekk, τὰς ὁδ. V || 14. 15. κοττία ποιινίνα (sic) μαριτιμα// (i erasa, acc. om.) V, κοττία, ποιινίνα, μαριτίμα s || 16 sq. admodum confuse narrata sunt. videtur Zosimus partis Radagaisi copiarum ex Italia discessum et Vandalorum Alanorumque Rheno traiecto in Galliam invasionem (Zeuss p. 449 sq.) in unum conflasse || 16. ἕκτον (sic) V², ἐκ τῶν V¹ || 18. Σνήβοις Sylb, σύνβοις ('N non h' Mau), ' a m. 2, V || ἑαυτοὺς ex ἑαυτοῖς V || 19. τὰς, quod iam desideravit Reitemeier, accessit e V || 21. Βρεττανίαις] Βρεττανία malebat Bekk. at cf. Marquardt 'Staatsverwaltung' t. I² p. 287 || 22. κἀπὶ Bekk, καὶ V. καὶ εἰς coni. Sylb || 24. πρὸς ὃν] merito offendit Rosenstein

μὲν οἱ Ῥωμαῖοι, τὸ πολὺ τῶν βαρβάρων κατασφάξαντες μέρος, τοῖς δὲ φεύγουσιν οὐκ ἐπέξελθόντες (ἢ γὰρ ἂν ἅπαντας πανωλεθρία διέφθειραν) ἐνέδωκαν αὐτοῖς ἀνακτησαμένοις τὴν ἦταν καὶ βαρβάρων πλῆθος συναγαροῦσιν αὐτοῖς ἀξιομάχοις
 5 γενέσθαι. διὰ ταῦτα τοίνυν τούτοις τοῖς τόποις φύλακας 3 ἐγκατέστησε Κωνσταντῖνος, ὡς ἂν μὴ τὴν εἰς Γαλατίαν ἀνεμιμένην ἔχοιεν πάροδον. ἐγκατέστησε δὲ καὶ τῷ Ῥήνῳ πᾶσαν ἀσφάλειαν, ἐκ τῶν Ἰουλιανοῦ βασιλείως χρόνων φραθυμηθεῖσαν.

10 4. Οὕτω τὰ κατὰ τὴν Γαλατίαν πᾶσαν οἰκονομήσας, Κώνσταντι τῷ πρεσβυτέρῳ τῶν παιδῶν τὸ τοῦ Καίσαρος σχῆμα περιθεῖς ἐπὶ τὴν Ἰβηρίαν ἐκπέμπει, καὶ τῶν αὐτόθι πάντων ἐθνῶν ἐγκρατῆς γενέσθαι βουλόμενος, ὥστε καὶ τὴν ἀρχὴν ἀυξῆσαι καὶ ἅμα τὴν τῶν Ὀνωρίου συγγενῶν αὐτόθι
 15 δυναστείαν ἐκκόψαι· δέος γὰρ αὐτὸν εἰσῆμι μὴ ποτε δύναμιν 2 συναγαρόντες τῶν αὐτόθι στρατιωτῶν αὐτοὶ μὲν αὐτῷ διαβάντες τὴν Πυρρήνην ἐπέλθοιεν, ἀπὸ δὲ τῆς Ἰταλίας ὁ βασιλεὺς Ὀνώριος ἐπιπέμψας αὐτῷ τὰ στρατόπεδα τῆς τυραννίδος, κύκλῳ πανταχόθεν περιλαβών, παραλύσειεν. ἐπὶ τούτοις ὁ
 20 Κώνστας εἰς τὴν Ἰβηρίαν διέβη, στρατηγὸν μὲν Τερέντιον ἔχων, Ἀπολλινάριον δὲ τῆς αὐλῆς ὑπαρχον, τῶν δὲ ἐν τῇ αὐλῇ τάξεων . . . . . ἄρχοντάς τε πολιτικούς ἅμα καὶ στρα- 3
 25 τιωτικούς καταστήσας, ἄγει διὰ τούτων ἐκείνους οἱ γένοι τῷ βασιλεῖ Θεοδοσίῳ προσήκοντες τὰ τῆς Ἰβηρίας συνετάραττον
 30 πράγματα, πρότερον μὲν πρὸς αὐτὸν Κώνσταντα διὰ τῶν ἐν

‘Forsch. z. d. Gesch.’ t. I p. 183. fort. πρὸς οὗς (sc. βαρβάρους) scribendum, quamquam ita ambigua fit oratio. v. tamen ad c. 7, 6 || 4. ἀξιομάχοις V, -χους 5 || 11. 12. Καίσαρος σχῆμα] Olympiod. fr. 12, Sozom. IX, 11 || 17. τυρῆνην, q a m. 2, V, corr. 5 || 20. Τερέντιον] Γερόντιον cum Bekkero scribendum puto || 21. Ἀπολλινάριον Bekk || post ὑπαρχον commate, non puncto, distinxi || 22. lacunam indicavi. post τάξεων patet intercidisse ἡγεμόνα (cf. II, 25, 2) vel ἡγούμενον (cf. III, 29, 3) vel μάγιστρον (cf. IV, 51, 1; V, 32, 6) praetereaque ipsum magistri officiorum nomen (fuit Decimius Rusticus sec. Renatum Profuturum ap. Gregor. Turon. h. Fr. II, 9 p. 76, 4 ed. Arndt). praeterea pro ἄγει (vs. 23) scribendum puto ἀφεί vel ζωρεῖ coll. Sozom. IX, 11 sq. (<ἐπ’> ἐκείνους Syllb). quod autem oratio male procedit — verba enim διὰ τούτων referenda sunt ad ἄρχοντάς . . . στρατιωτικούς —, cf. ad c. 7, 6 καὶ sup. scr. V² || 24. συνετάραττον V, συνεταράττοντο 5

τῇ Λυσιτανίᾳ στρατοπέδων ἀράμενοι πόλεμον, ἐπεὶ δὲ πλεονεκτεῖσθαι συνήσθοντο, πλῆθος οἰκετῶν καὶ γεωργῶν ἐπιστρατεύσαντες καὶ παρὰ βραχὺ καταστήσαντες αὐτὸν εἰς μέ-
 4 ριστον κίνδυνον. ἀλλὰ κἀνταῦθα τῆς ἐλπίδος διαμαρτόντες
 Κώνσταντι σὺν ταῖς σφῶν γυναιξίν ἦσαν ἐν φυλακῇ· ὅπερ 5
 ἀκηκοότες οἱ τούτων ἀδελφοὶ Θεοδοσίωλός τε καὶ Λαγώδιος,
 ὃ μὲν εἰς τὴν Ἰταλίαν διέφυγεν, ὃ δὲ εἰς τὴν ἐφ᾽ ἡμᾶς διασωθεὶς
 ἀνεχώρησε.

5. Ταῦτα κατὰ τὴν Ἰβηρίαν ὁ Κώνστας διαπραξάμενος ἐπανῆλθε πρὸς τὸν πατέρα ἑαυτοῦ Κωνσταντῖνον, ἐπαρόμενος 10
 Βερηνιανὸν καὶ Δίδυμον, καταλιπὼν δὲ αὐτόθι τὸν στρατηγὸν Γερόντιον, ἅμα τοῖς ἀπὸ Γαλατίας στρατιώταις, φύλακα τῆς ἀπὸ Κελτῶν ἐπὶ τὴν Ἰβηρίαν παρόδου, καίτοι γε τῶν ἐν Ἰβηρίᾳ στρατοπέδων ἐμπιστευθῆναι κατὰ τὸ σύνηθες τὴν
 φυλακὴν αἰτήσαντων, καὶ μὴ ξένοις ἐπιτραπῆναι τὴν τῆς χώ- 15
 2 ρας ἀσφάλειαν. Βερηνιανὸς μὲν οὖν καὶ Δίδυμος ὡς Κωνσταντῖνον ἀχθέντες ἀνηρέθησαν παραχρῆμα, Κώνστας δὲ αὐθις ὑπὸ τοῦ πατρὸς εἰς τὴν Ἰβηρίαν ἐκπέμπεται, Ἰουστὸν ἐπαρόμενος στρατηγόν. ἐφ' ᾧ Γερόντιος ἀχθόμενος, καὶ τοὺς αὐτόθι περιποιησάμενος στρατιώτας, ἐπανίστησι Κωνσταντῖνῳ 29
 τοὺς ἐν Κελτοῖς βαρβάρους. πρὸς οὓς οὐκ ἀντισχῶν ὁ Κωνσταντῖνος ἄτε δὴ τοῦ πλείονος τῆς δυνάμεως μέρους ὄντος ἐν Ἰβηρίᾳ, πάντα κατ' ἐξουσίαν ἐπιόντες οἱ ὑπὲρ τὸν Ῥῆνον βάρβαροι κατέστησαν εἰς ἀνάγκην τοὺς τε τὴν Βρεττανικὴν νῆσον οἰκοῦντας καὶ τῶν ἐν Κελτοῖς ἔθνων ἕνια τῆς Ῥω- 25
 3 μαιῶν ἀρχῆς ἀποστῆναι καὶ καθ' ἑαυτὰ βιοτεύειν, οὐκέτι τοῖς
 τούτων ὑπακούοντα νόμοις. οἱ τε οὖν ἐκ τῆς Βρεττανίας ὅπλα ἐνδύντες καὶ σφῶν αὐτῶν προκινδυνεύσαντες ἠλευθέρωσαν τῶν ἐπικειμένων βαρβάρων τὰς πόλεις, καὶ ὁ Ἀρμόριχος ἅπας καὶ ἕτεροι Γαλατῶν ἐπαρχίαι, Βρεττανοὺς μιμησάμεναι, κατὰ 30

6. Θεοδοσίωλός/ς (ω an α fuerit dubium) V¹, Θεοδοσίωλός V², Θεο-
 δόσιός s. Θεοδοσίωλος est etiam Sozomeno IX, 12, quapropter hanc
 formam ponendam putavi || 7. διέφυγε V¹, corr. V² || 9. ὁ κωνσταντίος
 V || 11. καὶ sup. ser. V² || διδύμιον V s || δὲ V, τε s || 16. διδύμιος V s ||
 20. κωνσταντίω V || 26. ἑαυτὰ V, et sic voluit Sylb, ἑαυτὸν apographa ||
 27. ὑπακούοντα V et Sylb, ἐπακούοντα apographa || 29. ὁ Ἀρμόριχος]
 cf. Boecking ad not. oec. p. 817 sq. || 30. ἔτεροι V², ἐτ//ροι, αἱ ut vid.
 er., V¹ || γάλα τῶν corr. m. 1 ut vid. ex γα//α// V

τὸν ἴσον σφᾶς ἠλευθέρωσαν τρόπον, ἐκβάλλουσαι μὲν τοὺς Ῥωμαίων ἄρχοντας, οἰκείου δὲ κατ' ἐξουσίαν πολίτευμα καθιστᾶσαι.]

6. Καὶ ἡ μὲν τῆς Βρεττανίας καὶ τῶν ἐν Κελτοῖς ἐθνῶν ἀπόστασις, καθ' ὃν ἐτυράννει χρόνον ὁ Κωνσταντῖνος, ἐγένετο τῶν βαρβάρων ἐπαναβάντων τῇ ἐκείνου περὶ τὴν ἀρχὴν ἐκμελεία· κατὰ δὲ τὴν Ἰταλίαν Ἀλλάριχος οὐ τυχὼν ἐφ' οἷς ἦται τῆς εἰρήνης, οὐδὲ ὀμήρους λαβῶν, αὐτῶς ἐπήει τῇ Ῥώμῃ, κατὰ κράτους αὐτὴν αἰρεῖν ἀπειλῶν, εἰ μὴ σιμφορονήσαντες αὐτῷ κατὰ τοῦ βασιλέως Ὀνωρίου χωρήσαιεν. καὶ ἐπειδὴ πρὸς τὴν αἴτησιν ᾤκνουν, τὴν μὲν πόλιν ἐπολιόρκει, τὸν δὲ λιμένα καταλαβῶν καὶ ἡμέρας τινὰς ἐγκαρτερήσας τῇ τούτου πολιορκία τελευτῶν κύριος τούτου κατέστη. πᾶσαν δὲ αὐτόθι τὴν τῆς πόλεως τροφὴν ἀποκειμένην εὐρῶν δαπανήσειν αὐτὴν ἠπεῖλει περὶ τὸ οἰκεῖον στρατόπεδον, εἰ μὴ θᾶπτον οἱ Ῥωμαῖοι τὰ προτεινόμενα πράξαιεν. συνελθοῦσα τοίνυν ἡ γερονσία πᾶσα καὶ περὶ τοῦ πρακτέου βουλευσαμένη πᾶσιν ἐνέδωκεν οἷς Ἀλλάριχος ἐκέλευσεν· οὐδὲ γὰρ ἦν ἀποφυγὴ θανάτου μηδεμιᾶς τροφῆς διὰ τοῦ λιμένος τῇ πόλει χορηγουμένης. (7) κατὰ ταῦτα δεξάμενοι τὴν Ἀλλάριχου πρεσβείαν ἐκάλουν αὐτὸν πρὸ τῆς πόλεως· καὶ κατὰ τὸ κελευόμενον Ἄτταλον, ὄντα ὑπαρχον τῆς πόλεως, εἰς τὸν βασιλείον ἀναβιβάξουσι θρόνον, ἀλουργίδα καὶ στέφανον περιθέντες. ὁ δὲ παραχοῆμα Λαμπάδιον μὲν τῆς αὐλῆς ἀναδείκνυσιν ὑπαρχον, Μαρκιανὸν δὲ τῆς πόλεως ἔταξεν ἄρχειν· τὰς δὲ τῶν δυνάμεων στρατηγίας αὐτῷ τε Ἀλλάριχῳ καὶ Οὐάλεντι παραδέδωκεν (οὗτος δὲ ἦν ὁ πρότερον τῶν κατὰ Δελματίαν ταγματῶν ἡγούμενος), καὶ τοῖς ἄλλοις ἐξῆς τὰς ἀρχὰς ἐνεχείρισεν. ἀναξεύξας δὲ μετὰ τῆς βασι-

2. Ῥωμαίων V, Ῥωμαίους ε || 2. 3. καθιστᾶσαι V², καθίστασθαι V¹ || 4. τῆς accessit e V || 6. ἐπαναβάντων] ἐπεμβάντων conieci. cf. V, 45, 3 || 7. οὐ V², ὁ V¹ || 9. αὐτὴν αἰρεῖν V, αἰρεῖν αὐτὴν ε || 12. καταλαβῶν] aut adiectivum intereidit aut vocabulum corruptum est, fort. ex περιλαβῶν || 16. προτεινόμενα] προστατιόμενα conieci. illud cum πράττειν verbo iungi nequit || 20. 21. ἀλαρίχον h. l. V || 24. Λαμπάδιον] v. Seeck praef. ad Symm. p. CC sq. || 26. 27. Ἀλλάριχῳ] χειροτονεῖται Ἀλάριχος στρατηγὸς ἐκατέρως δυνάμεως: Sozom. IX, 8 || 27. οὗτος] V, 45, 2 || 28. δελματίαν V, δαλμ. ε || 29. ἐνεχείρισεν, i ex η, V

λικῆς δορυφορίας ἐχώρει πρὸς τὰ βασίλεια, πολλῶν αὐτῷ γενομένων οὐκ ἐπιτηδείων συμβόλων. τῇ δὲ ἐξῆς παρελθὼν εἰς τὴν γερουσίαν λόγον ἀλαζονείας γέμοντα διεξῆγει, τὴν τε γῆν ἅπασαν Ῥωμαίοις περιποιήσειν μεγαλαυχούμενος καὶ ἄλλα τούτων ὑπέριτερα, ἐφ' οἷς ἴσως νεμεσήσειν αὐτῷ τὸ θεῖον 5 ἐμελλε καὶ μετ' οὐ πολὺ καθαιρήσειν.

4 Οἱ μὲν οὖν κατὰ τὴν Ῥώμην ἦσαν ἐν εὐφροσύνῃ πολλῇ, τῶν τε ἄλλων ἀρχόντων οἰκονομῆσαι καλῶς ἐπισταμένων τετυχηκότες καὶ ἐπὶ τῇ τοῦ Τερτύλλου ὑπάτω τιμῇ σφόδρα εὐφραίνόμενοι. μόνον δὲ τὸν τῶν λεγομένων Ἀνικίων οἶκον 10 ἐλύπει τὰ κοινῇ δοκοῦντα πᾶσι λυσιτελεῖν, ἐπειδὴ μόνου τὸν πάντων ὡς εἶπεν ἔχοντες πλοῦτον ἐπὶ ταῖς κοιναῖς ἐδυσχέραινον εὐπραγίαις.

5 Ἀλλαρίχου δὲ συμβουλευσάντος ὀρθῶς Ἀττάλῳ πέμψαι μετρίαν δύναμιν ἐπὶ Λιβύην καὶ Καρχηδόνα, διὰ ταύτης τε 15 παραλῦσαι τῆς ἀρχῆς Ἡρακλειανόν, ὡς ἂν μὴ καὶ ἐξ αὐτοῦ τὰ Ὀνωρίου φρονούντος κώλυμά τι τοῖς ἐγχειρουμένοις συμβαίῃ, ταῖς τοιαύταις παραινέσεσιν Ἀτταλος οὐκ ἐτίθετο, ταῖς δὲ ἐπὶ τοῖς μάντεσιν ἐλίπισιν ἑαυτὸν ἐκδούς, καὶ ἀμαχητὶ περιποιήσασθαι Καρχηδόνα καὶ τὰ περὶ Λιβύην ἅπαντα πε- 20 πεισμένος, Δρούμαν μὲν οὐκ ἐκπέμπει μεθ' ἧς εἶχε βαρβάρων δυνάμεως ῥᾶστα δυνησόμενον Ἡρακλειανὸν τῆς ἀρχῆς ἐκβαλεῖν, ἐν δευτέρῳ δὲ τὴν Ἀλλαρίχου βουλὴν ποιησάμενος Κώνσταντι παραδίδωσι τῶν ἐν τῇ Λιβύῃ στρατιωτῶν τὴν ἡγεμονίαν, οὐδεμίαν αὐτῷ δύναμιν ἀξιόμαχον συνεκπέμψας. 25 ἀλλὰ τῶν ἐν τῇ Λιβύῃ ἐν ἀδήλῳ κειμένων, ἐπιστρατεύει τῷ

3. τε V et Sylb, γε apographa || 8. τε sup. scr. V² || 9. ὑπάτω Sylb, ὑπάτου V. cf. V, 18, 8; VI, 3, 1. ceterum a. 410 demum Tertullus consulatum gessit || 10. ἀν/ικίων, o erasa, V. 'Aniciana domus' C. I. L. VI 1753. cf. Seeck l. d. p. XC sq. || 11. τὸν add. V². τῶν coni. Sylb || 14 sq. cf. Sozom. IX, 8 || 17. κώλυμά τι V² ex κωλύματι || 19. ἐκδούς V, ἐκδιδούς s || 20. περιποιήσεσθαι inde a Sylburgio editores. at cf. IV, 41, 2 (ἠπέλει ἐπιθεῖναι); VI, 11, 1 al., et v. Stich act. Erlang. t. II (a. 1882) p. 177 sq. || 21. Δρούμαν] is quis fuerit cap. 12, 1 demum dictum. omnino videtur scriptor sexto huic libro manum ultimam non imposuisse, morte ni mirum interceptus. unde offensiones multae explicandae || 23. ἐν add. V² || βουλὴν] συμβουλὴν scriptor alias || 24. Κώνσταντι Reitemeier coll. VI, 9, 1 et Sozom., κωνσταντίνω V || λιβύη ex λιβύι V¹ || 26. ἐπιστρατεύει τῇ Ῥαβέννῃ Sozom.

βασιλεῖ κατὰ τὴν Ῥάβενναν ὄντι. (8) τοῦ δὲ συνταραχθέντος τῷ δέει καὶ πρέσβεις ἐκπέμψαντος καὶ κοινὴν ἀμφοτέροις γενέσθαι τὴν βασιλείαν αἰτοῦντος, Ἰόβιος ὁ τῆς αὐλῆς ὑπαρχος παρὰ Ἀττάλου καθεσταμένος οὐδὲ ὄνομα καταλείψειν Ὀνωρίῳ βασιλείας ἔλεγεν Ἄτταλον, ἀλλ' οὐδὲ δλόκληρον ἔξειν τὸ σῶμα, νῆσόν τε αὐτῷ δώσειν εἰς οἰκησιν, πρὸς τῷ καὶ μέρος αὐτῷ τι τοῦ σώματος καταστήσειν πεπηρωμένον. ἐκπλαγέντων δὲ πάντων ἐπὶ τῇ τῶν λόγων ἀλαζονείᾳ, καὶ τοῦ βασιλέως Ὀνωρίου πρὸς φυγὴν ὄντος ἐτίμιμον καὶ ἐπὶ τούτῳ πλῆθος πλοίων οὐ μέτριον εἰς τὸν τῆς Ῥαβέννης λιμένα συναγαγόντος, ἔξ τάγματα στρατιωτῶν προσωρμίσθησαν, πά-

3. Ἰόβιος] cf. Olympiod. fr. 13. ceterum proxima plena sunt errorum. Iovius — Ἰοβιανός editur in Olympiodoro — ab Honorio, cuius etiamtum erat ἔπαρχος καὶ πατρικιος (Olympiod.), ad Attalum tunc missus erat, ut de regno partiendo cum Attalo pacisceretur. quo in negotio cum ab Attalo in partes suas tractus esset, ne incolumitatem quidem corporis Honorio concedendam esse censuit; quo verbo — secreto ni mirum prolato — vel Attali, qui omnem cultum imperatorium Honorio in insulam relegato servari volebat (Sozom. IX, 8), in reprehensionem incurrebat. deinde cum aliquotiens inter Honorium et Attalum ultro citroque frustra commeasset, postremo apud Attalum remansit et ab hoc patricius factus est (Olympiod.), sed mox de nova proditione cogitare coepit. ergo nec Attali tunc erat pr. pr. — Lampadium fuisse ipse Zosimus modo dixerat c. 7, 2 — sed Honorii, nec verbum illud insolens ab eo palam dictum est sed secreto, nec condicio ea ad Honorium perlata et ab hoc cum pavore excepta, sed humaniores Attali condiciones (Olymp. et Sozom. IX, 8. contra sec. Philostorgium XII, 3 ipse Attalus Honorio pro vita ἀκρωτηριασμὸν proposuit). lacunam autem cum Heynio, cui adsensus est Rosenstein 'Forsch. z. d. Gesch.' t. I p. 174, non statuerim. quam indicari vel verbis Ἰόβιος κατὰ πρεσβείαν, ὡς διεξήλθον ἤδη, πρὸς Ὀνώριον ἐκπεμφθεὶς (c. 9, 1) quod ille putavit, ego novum hic latere puto scriptoris errorem: quippe hunc Iovium et alterum Iovium, qui a Constantino tyranno ἀφίκετο πρὸς Ὀνώριον κατὰ πρεσβείαν (VI, 1, 1), in unam personam conflavit.

ceterum cf. ad p. 288, 21 | 4. καθεσταμένος Sylb, καθεστάμενος V, καθιστάμενος apographa || 5. βασιλείας ἔλεγεν ἄτταλον V, ἔλεγεν om. apographa, unde ἔφη ante Ὀνωρίῳ add. Sylb || ἔξειν] ἔάσειν conieci. ceterum quod Bekk propter ultimum enuntiatum πρὸς τῷ κτέ. comma ἀλλ' οὐδὲ — σῶμα deleri et οὐτε ὄνομα pro οὐδὲ ὄ. scribi malebat, ego nihil mutaverim, sed genuinam esse dittographiam puto. cf. ad p. 288, 21 || 6. εἰς V, et sic con. Sylb, καὶ s || τῷ Sylb, τὸ V || 7. πεπηρωμένον V², πεπειρω. V¹ || 11. τάγματα V², ταγματῶν V¹

λαι μὲν ἔτι περιόντος Στελίχωνος προσδοκώμενα, τότε δὲ πρὸς συμμαχίαν ἐκ τῆς ἐφ᾽ ἑσῆς παραγενόμενα, χιλιάδων ἀριθμὸν 3 ὄντα τεσσάρων. ἀνενεγκῶν δὲ ὥσπερ ἐκ κάρου βαθέος Ὀνώριος τοῖς μὲν ἐκ τῆς ἐφ᾽ ἑσῆς ἀφιγμένοις τὴν τῶν τειχῶν ἐπίστευε φυλακὴν, ἐγνώκει δὲ τέως ἐπιμείναι τῇ Ῥαβέννῃ, μέχρις 5 ἂν ἀκριβέστερον τὰ κατὰ τὴν Λιβύην αὐτῷ δηλωθεῖη, καὶ εἰ μὲν Ἡρακλειανὸς ὑπέριτος γένοιτο, τῶν αὐτόθι πραγμάτων ὄντων ἐν ἀσφαλεῖ παντὶ τῷ στρατεύματι πολεμεῖν Ἀττάλω καὶ Ἀλλαρίχῳ, τῶν δὲ εἰς τὴν Λιβύην παρ' αὐτοῦ πεμφθέντων ἐλαττωθέντων ταῖς οὖσαις αὐτῷ ναυσὶ πρὸς Θεοδοσίον εἰς 10 τὴν ἐφ᾽ ἑσῆς ἐκπλεῦσαι καὶ τῆς τῶν ἐσπερίων βασιλείας ἐκστήναι.

9. Καὶ Ὀνώριος μὲν ἐν τούτοις ἦν, Ἰόβιος δὲ κατὰ πρεσβείαν, ὡς διεξῆλθον ἤδη, πρὸς Ὀνώριον ἐκπεμφθεὶς εἰς ἔννοιαν ἔρχεται προδοσίας, Ὀνωρίου διὰ τινων αὐτὸν ὑπελθόντος. καὶ πρὸς μὲν τὴν γερουσίαν παραιτεῖται πληρῶσαι 15 τὴν πρεσβείαν, ἀφείς πρὸς αὐτὴν ἀπρεπῆ τινὰ ῥήματα, καὶ ὡς προσήκει, τῶν ἐν Λιβύῃ σταλέντων διαμαρτύνων, εἰς τὸν κατὰ Ἡρακλειανοῦ πόλεμον χρῆναι βαρβάρους ἐκπέμψαι· σαλεύεσθαι γὰρ αὐτοῖς τὴν ἐκεῖθεν ἐλπίδα Κώνσταντος ἀναιρε- 2 θέντος. κινηθέντος δὲ πρὸς ὄργην Ἀττάλου καὶ δι' ἐτέρων 20 τὸ πρακτέον μηνύσαντος, πέμπονται κατὰ τὴν Λιβύην ἕτεροι μετὰ χρημάτων τοῖς αὐτόθι βοηθήσοντες πράγμασιν. ὅπερ

2. 3. 'quattuor milia' recte vertit Leunclavius, confirmatque Sozomenus (ἐν ἕξ ἀριθμοῖς ἀμφὶ τετρακισχίλιοι στρατιῶται). μυριάδων — τεσσάρων V, μυριάδες — τέσσαρες (τεσσάρων apographa) 5 || 3. δὲ] δὴ malebat Sylb || 6. ἀκριβέστερον V || 9. ἀλαρίχῳ h. l. V || αὐτοῦ V², αὐτῷ V¹ || 11. τῆς, quod recte desideravit Sylb, accessit e V || 13. ὡς διεξῆλθον ἤδη] VI, 1, 1. cf. ad VI, 8, 1 || 16. post ῥήματα secuntur in V verba: κινηθέντος — μηνύσαντος. quae post ἀναιρεθέντος (vs. 19. 20) ponenda esse vidit Leunclavius. ceterum ne sic quidem expedita est narratio, cum verba παραιτεῖται πληρῶσαι τὴν πρεσβείαν in praecedentibus non habeant quo referantur. 'negat obiturum se amplius legationem' vertit Leunclavius, idque fere expectabamus || 18. χρῆναι e V addendum censui, quando quidem haec omnia ultimam limam non experta sunt. ceterum contulit Bekk IV, 18, 2: παρακελευόμενον χρῆναι τιμᾶσθαι, aliaque minus similia || 19. αὐτοῖς conii. Sylb, αὐτῷ V, αὐτῶν Bekk ex apographi unius margine || κωνσταντο V (fuit -τς, ex -τ// a m. 1, mox factum radendo -το) || 21. aut τὸ deleverim aut τὸ <σκεφθέν> (vel sim.) πρακτέον scripserim

μαθὼν Ἀλλάριχος, καὶ ἀπαρεσθίς τῷ γενομένῳ, τοῖς κατὰ
τὸν Ἀτταλον ἀπεγνώκει, φρενοβλαβεία καὶ σὺν οὐδενὶ κόσμῳ
τοῖς ἀλυσιτελέσι ῥαδίως ἐπιχειροῦντα. ταῦτα δὲ λαβὼν κατὰ 3
νοῦν ἀναχωρεῖν ἔκρινε τῆς Ῥαβέννης, καίτοι γε ἐνστήναι τῇ
5 ταύτης πολιορκία διανοούμενος ἄχρις ἀλώσεως· Ἰόβιος γὰρ
αὐτῷ τοῦτο παρήνυι, ὅς ἐπειδὴ τῶν ἐν Λιβύῃ διαμαρτεῖν
ἔγνω τὸν ὑπὸ Ἀττάλου σταλέντα, τέλεον εἰς τὸ τὰ Ὀνωρίου
πράττειν ἐτράπη, κακηγορῶν τε Ἀτταλον Ἀλλαρίχῳ διετέλει,
πεῖθιν σπουδάζων ὡς, ἐπειδὴν κρατήσῃε τῆς βασιλείας, αὐτῷ
10 πρῶτον ἐπιβουλεύσοι καὶ πᾶσι τοῖς κατὰ γένους ἀγχιστεῖαν
προσήκουσιν. (10) Ἀλλαρίχον δὲ τέως ἐμμένειν τοῖς πρὸς
Ἀτταλον ὄρκοις ἐθέλοντος, ἀναιρεῖται μὲν Οὐάλης ὁ τῆς
ἵππου στρατηγός, εἰς προδοσίας ἐμπεσὼν ὑποψίαν, ἐπήει δὲ
ταῖς Αἰμιλίας πόλεσιν Ἀλλάριχος ἀπάσαις, ὅσαι τὴν Ἀττάλου
15 βασιλείαν ἐτοιμῶς δέξασθαι παρητήσαντο. καὶ τὰς μὲν ἄλλας 2
σὺν οὐδενὶ παρεστήσατο πόνῳ, Βουωνίαν δὲ πολιορκήσας,
ἀνασχομένην ἡμέραις πολλαῖς οὐ δυνηθεὶς ἐλεῖν, ἐπὶ Αἴγνας
ἐχώρει, κάκεινους Ἀτταλον δέξασθαι βασιλέα συναναγκάζων.
[Ὀνωρίου δὲ γράμμασι πρὸς τὰς ἐν Βρεττανία χρησαμένον
20 πόλεις φυλάττεσθαι παραγγέλλουσι, δωρεαῖς τε ἀμειψαμένον

2. φρενοβλαβεία (sic), altera ε in ras. m. 2, V || 4. ἀναχωρεῖν
ἔκρινε τ. P. κτέ.] omittit haec Sozomenus (IX, 8). plane autem discrepat
Philostorgius XII, 3, a Saro — quem post Stilichonis mortem
magisterium militum ab Honorio accepisse temere refert — victum ac
Ravenna depulsum esse Alarichum scribens. Sarum tum demum, cum
Alarichus post depositum Attalum Ravennae adpropinquaret ut pacem
cum Honorio faceret, Honorio accessisse cum Zosimus testatur (c. 13, 2)
tum sequitur e Sozomeno IX, 9 et ipsius Olympiodori fr. 3. itaque haereo
qui cum Iepio ann. phil. suppl. t. XIV p. 76 efficiam Philostorgium
sua debere Olympiodoro (ceterum de magistris militum post Stilichonis
mortem revera constitutis v. ad V, 48, 1) || 6. διαμαρτεῖν V² ex δια-
μαρτα// || 7. τὸν V² ex τῶν ut vid. || σταλέντα V², σταλέντο// V¹ 10. ἐπι-
βουλεύσοι ex ἐπιβουλεύσοι V¹. ἐπιβουλεύσει Syllb, ἐπιβουλεύσοι apo-
grapha || γένους V², γένος V¹ || ἀγχιστεῖαν V², ἀγχιστεία V¹ || 14. αἰμιλία/s,
i erasa, V, et sic corr. Heyne, αἰμιλίαις apographa || 17. λίγνας V et
Heyne, λίγγνας apographa || 18. συναναγκάσων conl. Syllb, bene || 19.
Βρεττανία] Βροντία conl. Gothofredus ad cod. Th. t. IV p. 212,
Βρεττιανῆ Reitemeier. recte testimonium, parum id quidem definitum,
de Honorii rerum Britannicarum cura tenuerunt Tillemont t. V p. 585
et Wietersheim-Dahn t. II² p. 166 || 20. παραγγέλλουσι, λ a m. 1, V

τοὺς στρατιώτας ἐκ τῶν παρὰ Ἡρακλειανοῦ πεμφθέντων χρη-
μάτων, ὁ μὲν Ὀνώριος ἦν ἐν ῥαστώνῃ πάσῃ, τὴν τῶν ἀπαν-
ταχοῦ στρατιωτῶν ἐπισπασάμενος εὐνοίαν· (11) Ἡρακλειανοῦ
δὲ τοὺς ἐν Λιβύῃ πάντας λιμένας φυλακῇ παντοῖα κατα-
λαβόντος, καὶ μήτε σίτου μήτε ἐλαίου μήτε ἄλλου τινὸς τῶν 5
ἐπιτηδεῖων εἰς τὸν τῆς Ῥώμης κομιζομένου λιμένα, λιμὸς
ἐνέσκηψε τῇ πόλει χαλεπώτερος τοῦ προτέρου, τῶν ἐπ' ἀγορᾶ
τὰ ὄνια προτιθέντων, ὅσα ἦν αὐτοῖς, ἀποκρουπτόντων ἐλπίδι
τοῦ τὰ πάντων οἰκειώσασθαι χρήματα, τῆς κατ' ἐξουσίαν
2 ὀριζομένης τιμῆς αὐτοῖς διδομένης. εἰς τοσοῦτόν τε ἤλθεν 10
ἡ πόλις στενοχωρίας ὥστε ἐλπίσαντας καὶ ἀνθρωπίνων ἄπτε-
σθαι σωμάτων τοιαύτην φωνὴν ἐν τῇ ἵπποδρομίᾳ ἀφιέναι
'PRETIUM INPONE CARNI HVMANAE', τοῦτο δὲ ἐστίν
'ὄρισον τῷ ἀνθρωπίνῳ κρέει τιμὴν'.

12. Ἐπὶ τούτοις Ἄτταλος καταλαβὼν τὴν Ῥώμην συν- 15
άγει τὴν γερούσιαν, καὶ βουλῆς προτεθείσης ἅπαντες μὲν ὡς
εἶπεῖν ἐδοκίμαζον καὶ βαρβάρους χρῆναι μετὰ τῶν στρατιω-
τῶν εἰς τὴν Λιβύην ἐκπέμψαι, παραδοῦναι τε Δρούμα τὴν
τούτων ἡγεμονίαν, ἀνδρὶ πλείστα ἤδη πίστεως καὶ εὐνοίας
ἐπιδειξάντι δείγματα, μόνος δὲ Ἄτταλος σὺν ὀλίγοις τῇ τῶν 20
πολλῶν οὐκ ἐτίθετο γνώμη, βαρβάρων οὐδένα τῷ στρατοπέδῳ
2 συνεκπέμψαι βουλόμενος. ἐντεῦθεν Ἀλλάριχος εἰς τὴν Ἀττάλου
καθαίρεσιν εἶδεν, Ἰοβίου πρὸ πολλοῦ ταῖς συνεχέσει διαβολαῖς
ἐτοιμότερον εἰς τοῦτο κατασκευάσαντος. καὶ τὸ βούλευμα εἰς

6. λ/μιμὸς, ο erasa, V || 9. οἰκειώσασθαι inde a Sylburgio editores.
at cf. ad VI, 7, 5 || 10. διδομένης V¹ ex -νοῖς || τοσοῦτον V, τοῦτο ε ||
τε sup. scr. V² || 12. τοιαύτη φωνην (sic) corr. (m. 1?) ex τοιαύτη^{||}ωνην
V (φ, ut videtur, etiam ante rasuram fuerat) || ἐν τῇ ἵπποδρομίᾳ ἀφ.]
ἐν ταῖς ἵπποδρομίαις ἀφ. aut scripsit (cf. IV, 50, 1: ἵπποδρομίαις ἐν-
αβρολόμενος) aut, si librum relegisset, scripturus fuisset || ἀφιέναι V¹,
αφιέναι V², ἀφείναι ε || 13. Latina litteris capitalibus in V scripta ||
INPONE V, pone ε, bene || humanae ε, NOMINO V. in mg. V al. m.
rec.: pretium impone carni hominis || 14. ἀνθρωπίνω V, ἀνθρωπειώ ε.
cf. Sozom. IX, 8: ὡς ὑπονοηθῆναι τινὰς καὶ ἀνθρωπίνων ἀπογεύσασθαι
κρεῶν || 'κρέει pro κρέα' Sylb. κρέως II, 9, 3 || 17. καὶ βαρβάρους]
πεντακοσίους (φ') βαρβάρους Sozom. || 20. ἐπιδείξαντι] ἐπιδειξαμένῳ
expectabam (ἀποδεικνύσθαι δείγματα II, 25, 1) || 22. cf. Olympiod.
fr. 13 || ἀλλάριχος V. et sic simplici λ p. 293, 19; 294, 3. 4 || 23. διαβολαῖς V

ἔργον ἄγων, πρὸ τῆς Ἀριμήνου, καθ' ἣν τότε διέτριβεν, ἔξαγαγὼν τὸν Ἀτταλον, περιελὼν τὸ διάδημα καὶ τῆς ἀλουργίδος ἐκδύσας ταῦτα μὲν ἔπεμψεν Ὀνωρίῳ τῷ βασιλεῖ, τὸν δὲ Ἀτταλον ταῖς πάντων ὕψεσιν ἰδιώτην ἀπέδειξε, κατασχὼν 3
5 παρ' ἑαυτῷ μετὰ τοῦ παιδὸς Ἀμπελίου, μέχρις ἂν πρὸς Ὀνώριον εἰρήνης γενομένης ἀσφάλειαν αὐτοῖς τοῦ βίου περιποιήσειεν. ἔμεινε δὲ καὶ ἡ τοῦ βασιλέως ἀδελφὴ Πλακιδία παρ' αὐτῷ, δηήρου μὲν τρόπον τινὰ τάξιν ἐπέχουσα, πάσης δὲ ἀπολαύουσα τιμῆς καὶ βασιλικῆς θεραπείας.

10 13. Καὶ τὰ μὲν κατὰ τὴν Ἰταλίαν ἐν τούτοις ἦν· Κωνσταντῖνος δὲ τῷ παιδί Κώνσταντι διάδημα περιθεὶς καὶ ἀντὶ τοῦ Καίσαρος βασιλέα πεποιηκώς, Ἀπολινάριον παραλύσας τῆς ἀρχῆς ἕτερον ἀντ' αὐτοῦ τῆς αὐλῆς ὑπαρχον ἀπέδειξεν. Ἀλλαρίχου δὲ ἐπὶ τὴν Ῥάβενναν ὠρμηκότες ὡς δὴ βεβαίως 15 αὐτῷ πρὸς Ὀνώριον ἐσομένης εἰρήνης, ἕτερόν τι παρ' ἐλπίδα ἐμπόδιον εὗρεν ἢ τύχη, πρὸς τὰ συμβησόμενα τοῖς τῆς πολιτείας πράγμασιν ὁδῷ προιοῦσα. Σάρου μετὰ βαρβάρων εὐ- 2
αριθμητῶν ἐν τῷ Πικῆνῳ διατρίβοντος καὶ μήτε Ὀνωρίῳ τῷ βασιλεῖ μήτε Ἀλλαρίχῳ προσθεμένου, δυσμενῶς ἔχων πρὸς 20 αὐτὸν Ἀτάουλφος ἕκ τινος προλαβούσης ἀλλοτριότητος ἐπέρχεται πανστρατιᾷ τοῖς τόποις ἐν οἷς τὸν Σάρου συνέβαινε

1. ἀριμήνου V, ἀριμίνου s. πρὸ τῆς πόλεως Sozomenus IX, 8 ubi nomen intercidit (πρὸ τῆς Ἄφρων πόλεως corrupte Niceph. Call. h. e. XIII, 35 t. II p. 1044 Migne). sec. Philostorgium portu capto, Romae ni mirum || 3. ἔπεμψεν ex ἐπεμπεν V¹ || 4. ὕψει V || 7. Πλακιδία] Olympiod. fr. 3. ceterum erravit Zosimus: expugnata enim demum urbe Placidia capta est || 10. τὰ V² (ταῦτά), ταῦτα V¹ || 11. Κώνσταντι conii. Bekk, κόνστα. τὸ V¹, κόνσται τὸ V², κόνστα τὸ s || 12. ἀπολινάριον V, ἀπολλιν. s || 13. τῆς αὐλῆς accesserunt e V || 16. συμβησόμενα Bekk, συμβαινόμενα V || 17. Σάρου] Olympiod. fr. 3. secundum Sozomenum IX, 9 cum trecentis suis militibus ipse Sarus Gothos aggressus est, ne hos inter et Romanos pax fieret. utrum Zosimus an Sozomenus verum habeat decerni iam non potest. (quod Philostorgius XII, 3 dicit Sarum apud Honorium effecisse ut Alarichus foedus offerens non audiretur (: ὑπὸ τοῦ προειρημένον διεκρούσθη Σάρου), conexum est cum Philostorgii illa opinione qua Sarum a. 408 Stilichoni in magisterio militum successisse temere sibi persuasit. cf. ad p. 291, 4) || 18. Πικῆνῳ] Πικηνῳ scripserim || 19. προσθεμένῳ V, corr. s || 20. ἀτάουλφος, ¹¹ a m. 2, V || 21. πανστρατιᾷ V

εἶναι. ταύτης αἰσθόμενος τῆς ἐφόδου, πρὸς μάχην τε ἀρ-
κέσειν οὐκ οἰηθεὶς μόνων αὐτῷ τριακοσίων συνόντων ἀνδρῶν,
ἔγνω δραμεῖν πρὸς Ὀνώριον καὶ κοινωνῆσαι τοῦ πρὸς Ἀλλά-
ριχον πολέμου.

---

4. Photii etiam tempore hic desiisse Zosimi exemplaria, patet
e iudicio eius de Zosimo. ut dubium sit morte auctoris an tempo-
rum iniuria suppressa sit historiae continuatio' Sylburg. illud verum
esse, non hoc, ex ipsa sexti libri condicione efficitur, cf. ad p. 288, 21.

Index nominum.

- Abantus (Amandus) praef. classis Licinii II, 23, 3 sq.
 Abellius vicarius praefecturae urbis II, 9, 3 (v. adn.)
 Ablabius pr. pr. II, 40, 3
 Aboras fl. III, 12, 3; 13, 1
 Ἀβουζαθὰ, χωρίον Persicum III, 26, 1
 Abulci II, 51, 4
 Abundantius V, 10, 4 sq.
 Abydus V, 21, 1
 Achaia V, 7, 1; proconsul V, 5, 3 v. Graecia
 Achelous fl. IV, 34, 3; V, 26, 1
 Achilles IV, 18, 2; V, 6, 1
 Adiabeno III, 12, 3; IV, 4, 2
 Ἀδρανα v. Atrans
 Adrastiae oculus V, 10, 3
 Adrianopolis II, 22, 3
 Aetias rex I, 32, 3; V, 29, 2
 Aegyptus I, 4, 2; 5, 2; 8, 1; 44; 45, 1; 64, 1; II, 17, 3; 33, 1; 39, 2; IV, 3, 1; 30 (bis); 37, 3; 45, 1; V, 15, 4; 23, 3; Aegyptus I, 50, 1; II, 22, 2; 29 (bis); IV, 30, 3 sq.
 Aemilia regio V, 31, 1; 33, 1; 37, 3; VI, 10, 1
 Aemilianus imp. I, 28, 1 sq.
 Aetius Gaudentii f. V, 36, 1
 Afri (Ἀφρύτες) I, 44, 2; II, 22, 2; IV, 16, 3; Africa (Ἀιβήνη) I, 1, 1; 14, 1; 15, 2; 16, 1; 64, 1; 71, 2; II, 12 (bis); 14 (bis); 33 (bis); 39, 2; 41; IV, 3, 1; 16 (bis); 19, 2; 59, 4; V, 11 (bis); VI, 7, 5 sq.
 Agilo Procopii dux IV, 8, 3
 Agrippina (Colonia) opp. I, 38, 2
 Αἰάντειος λιμὴν II, 24, 1
 Ἀκκήτη (dat.) opp. Pers. III, 28, 1
 Alamanni I, 49, 1; III, 1, 1
 Alani IV, 35, 2; V, 26, 4; VI, 3, 1
 Alarichus V, 5, 4 sq.; 26, 1 sq.
 Alarani II, 3, 1
 Albinus imp. I, 8, 1
 Alexander M. I, 4; 5, 1; 18, 1; III, 3, 3
 Alexander (Severus) imp. I, 11 sq.
 Alexander (L. Domitius) agens vices praefectorum praetorio per Africam, mox tyrannus II, 12, 2 sq.
 Alexandria I, 4, 2; II, 12, 1; IV, 37, 3; V, 23, 3; Alexandrini I, 61, 1; IV, 37, 3
 Ἀλλόβιχος (Hellebichus) comes domesticorum V, 47, 1; mag. eq. 48, 1 (v. adn.)
 Allotheus IV, 34, 2
 Alpes I, 29, 1; 37, 2; 64, 1; II, 8, 2; 10, 5; 15, 1; 33, 2; 39, 2; 43, 1; 45, 2; 46, 3; 53, 2; III, 1, 2; 2 (bis); 7, 2; 8, 1; 10 (bis. v. adn.); IV, 3, 1; 9, 1; 35, 5; 42 (quater); 58, 1; V, 2, 1; 27, 2; 32, 4; 45, 5; 46, 2; VI, 2 (ter); 3, 1
 Altinum V, 37, 2
 Amida III, 34, 1
 Ammo I, 4, 2
 Ampelius Attali f. VI, 12, 2
 Ἀναβδάτης Persa III, 22, 6; 23, 4
 Ἀνάρετος Persa III, 25, 5
 Anatolius mag. off. III, 29, 3; 30, 4
 Anchialus opp. I, 34, 2
 Ancyra I, 50, 1
 Andragathius Maximi mag. eq. IV, 35, 6; 46 (bis); 47, 1
 Andronicus philosophus IV, 15, 1
 Anicetus pr. pr. II, 43, 3
 Anicii VI, 7, 4
 Anniballianus II, 39, 2; 40, 3
 Antiochia I, 10, 3; 27, 2; 32, 2; 36, 1; 50, 2; 51 (bis); 61, 1; III, 11, 3 sq.; 32, 5; 34, 3; 35, 3;

- IV, 13, 2; 20, 2; 21, 1; 41, 1;
V, 2, 3; Antiochenses I, 51, 2;
III, 11, 5; IV, 41, 3
Antiochus (II θεός) I, 18, 1
Antiochus (Magnus) I, 5, 2
Antiochus rebellis I, 60, 2; 61, 1
Antiochus Musonii f. V, 2 (ter)
Antoninus Pius I, 7, 1
Antoninus (Caracalla) I, 9, 1 sq.;
II, 4, 3
Antoninus (Elagabalus) I, 10, 1 sq.
Antoninus tyrannus (Alexandri Se-
veri temporibus) I, 12 (v. adn.)
Antoninus tyrannus (Gallieni tem-
poribus) I, 38, 1
Antonius (III vir) III, 32, 3
Anullinus pr. pr. II, 10, 1
Apamea I, 35, 2; 52, 3
Apenninus mons. IV, 45, 4; 46, 2;
V, 29, 4
Aphaca I, 58, 1; Ἀφακίτις Ἀφρο-
δίτη ib.
Apollinaris pr. pr. VI, 4, 2; 13, 1
Apollo II, 5 (bis); 6, 16; 31, 1;
Sarpedonius I, 57, 3
Apsaeus Palmyrenus I, 60, 1
Aquarius III, 9, 6
Aquileia I, 15, 1; 48, 1; IV, 42
(bis); 45, 4; 46, 2; V, 37, 2
Aquilis fl. (Ἀκυλις) V, 29, 4 (v. adn.)
Arabes scenitae I, 8, 2; Arabia I,
8, 2; 18, 3
Arbazacius V, 25, 2
Arbela I, 4, 2
Arbitio IV, 7 (bis)
Arbogastes IV, 33, 1; 47, 1; 53,
1—58, 6
Arcadius Abulcorum dux II, 51, 4
Arcadius imp. IV, 57, 4; V, 1—31;
34, 7; VI, 2, 1; 3, 1
Arelate II, 20, 2; V, 31, 4
Arethusa opp. I, 52, 3
Argentoratum (Ἀργέντορα) III, 3, 3
Argo navis V, 29, 3; Argonautae
29, 2
Argos V, 6, 4
Ariminum V, 37, 3; 48, 2; VI, 12, 2
Arintheus Iuliani dux III, 13, 3;
24, 1; 31, 1; IV, 2, 4
Armenia II, 50, 4; III, 31, 2; 32, 2;
Armenii II, 27, 4; 33, 1
Armoricanus tractus VI, 5, 3
Arsaces (I) I, 18, 1
Arsacius eunuchus V, 37, 4—6; 47,
2 sq.
Artaxerxes (I, Sassanida) I, 18, 1
Artemisium I, 2, 3
Asemus opp. II, 33, 1
Asia I, 2 (bis); 4, 1; 5, 2; 27, 2;
28, 1; 31 (ter); 52, 4; II, 22, 2;
24 (bis); 25, 3; 39, 2; IV, 15, 2;
20, 3; V, 13, 4—21, 2; Ἀσίς αἶα
III, 9, 6
Aspendus opp. V, 16, 4
Assyria III, 18, 6; 19, 1; Assyrii
III, 12, 3; 13, 1; 16, 1
Ataulphus V, 37, 1; 45, 5; 48, 1;
VI, 13, 2
Ateius Capito II, 4, 2
Athanarichus IV, 34, 3
Athenae I, 39, 1; III, 2, 1; V, 5,
7 sq.; Athenienses I, 2, 1; 3 (bis);
29, 3; III, 10, 4; IV, 18 (bis);
V, 6, 3
Athenodorus Stoicus I, 6, 2
Athos mons I, 2, 2; 43, 1
Atlanticum mare III, 5, 2
Atrans II, 45, 3
Attalus Pergamenorum rex II, 36, 2
Attalus imp. V, 44, 1 sq.; VI, 7—12
Attica IV, 18 (bis); V, 6 (bis)
Aventinus mons II, 5, 2
Augustodunum II, 42, 4
Augustus v. Octavianus; Augusti
nomen IV, 8, 2; 35, 5; 58, 6
Aurelianus imp. I, 47—62; 63, 2;
65, 1
Aurelianus consul V, 18, 8
Aureolus tyrannus I, 38—41
Auxonius pr. pr. IV, 10, 4
Axiochus Musonii f. V, 5, 2
Babylon I, 5, 1; 8, 2; Aegypti I,
44, 2
Bacandae VI, 2, 5
Bacurius IV, 57, 3; 58, 3
Balbinus imp. I, 14, 2; 16, 2
Bargus V, 9, 1 sq.
Βαρσαφθᾶς (acc.) opp. Pers. III,
27, 1
Basilus pr. urb. V, 40, 2 (v. adn.)
Bassus consul V, 28, 1; 34, 7
Basternae I, 71, 1
Batavi III, 35, 2; IV, 9, 3; Bata-
via III, 6, 2; 8, 1
Bathanarius comes Africae V, 37, 6
Bathyllus pantominus I, 6, 2
Batnae opp. III, 12, 2
Bauto (Βαύδων) IV, 33, 1; 53, 1
Belus (Malachbel) I, 61, 2
Βηρσαβῶρα opp. Pers. III, 17, 3
Βησουχίς opp. Pers. III, 20, 5

- Bessus (*Βήσσος*) satrapa I, 5, 1
Βέσσα opp. Pers. III, 19, 4
 Bithyni II, 22, 2; 37 vs. 9 et § 2;
 Bithynia I, 36, 1; 50, 1; II, 25, 1;
 26 (bis); 44, 4; III, 35, 3; 36, 3;
 IV, 3, 1; 6, 4; V, 18, 6
 Blemmyes I, 71, 1
 Boeotia V, 5, 7
 Bononia Aemiliae V, 31 (bis); 33, 1;
 37, 2; VI, 10, 2; Belgicae se-
 cundae VI, 2, 2
 Borani I, 27, 1; 31, 1; 34, 1
 Bosporani I, 32 (bis); Bosporus I,
 31 (bis); 64, 2; Cimmerius IV, 20, 3
 Britanni VI, 5, 3; Britannia (*Βρετ-
 τανία* vel *Βρεττανική νῆσος*) I,
 64, 1; 66, 2; 68, 3; II, 8, 2; 15,
 1; 33, 2; III, 5, 2; IV, 2, 2; 3,
 1; 19, 2; 35, 3; V, 27, 2; VI, 1,
 2; 2 (ter); 3, 1; 5 (bis); 6, 1;
 10, 2
 Burgundiones I, 68, 1
 Byblus opp. I, 58, 1
 Byzantii I, 8, 1; II, 26, 3; 30, 2;
 32, 1; 36, 1; Byzantium I, 10, 3;
 34, 2; 36, 1; 59; II, 23, 1; 24,
 3 sq.; 30, 2 sq.; III, 11 (bis)
 Byzas II, 37 vs. 11 et § 2
 Caecilianus ad Honorium missus,
 mox pr. pr. Italiae V, 44 (bis)
 Caelestius IV, 16, 4
 Caesar v. Iulius
 Caesariensis (Mauretania) II, 33, 2
 (v. adn.)
 Caesarea opp. IV, 4, 3
 Caesarius pr. urb. (Cplii) IV, 6, 2
 Caligula v. Gaius
 Callaecia (*Καλλαιία*) IV, 24, 4
 Callinicum III, 13, 1
 campus Martius II, 5, 2
 Cannae I, 1, 1
 Capito v. Ateius
 Capitolium II, 5 (ter); 29, 5; V,
 38, 5; 41, 3
 Cappadoces II, 33, 1; Cappadocia
 I, 28, 1; 36, 1; II, 22, 2; IV, 4, 3
Καρδονηνοί III, 31, 1
 Cares II, 22, 2; Caria IV, 15, 1
 Carinus imp. I, 72 sq.
 Carmentes (*Ελλείθρεια*) II, 5, 2;
 6, 9
 Carnutum Galliae opp. II, 10, 4 (v.
 adn.)
 Carpi I, 20, 1; 27, 1; 31, 1
 Carpodacae IV, 34, 6
 Carrhae I, 18, 3; III, 12, 2; 13, 1;
 Carrheni II, 34, 2
 Carthaginenses I, 17, 1; II, 15, 2;
 V, 20, 4; Carthago I, 71, 2; II,
 12, 1; 14, 4; 39, 2; 41; V, 11, 2;
 VI, 7, 5
 Carus imp. I, 71, 4 sq.; III, 23, 4
 Casandrea I, 43, 1
 Cauca opp. IV, 24, 4
 Celtae I, 28, 3; 38, 2; II, 17 (bis);
 33, 2; 42, 4; 43, 2; 50, 2; III,
 3, 1; 7, 1; 8 (bis); 10, 3; 11, 1;
 IV, 17, 1; 34, 2; 47, 2; 51, 1;
 59, 4; V, 37, 5; VI, 1 (bis); 2
 (bis); 5 (bis); 6, 1. v. etiam Ger-
 mani. Celticus I, 15, 1; 30, 2;
 52, 3; II, 15, 1; IV, 12, 1; 19, 2;
 34, 2; 54, 3; V, 26, 3
 L. (Marcus) Censorinus consul II, 4, 2
 Ceres II, 5, 2
 Chaereas Gai percussor I, 6, 2
 Chaeronea I, 3, 2
 Chalcedo I, 10, 3; 34 (bis); 50, 1;
 59; II, 25 (bis); 26 (bis); V, 18
 (ter); Chalcedonii II, 26, 3
 (Chamavi v. ad III, 6, 1)
 Charietto III, 7
 Chariobaudes mag. eq. per Gallias
 V, 32, 4 (v. adn.)
 (Chanci v. ad III, 6, 1)
 Chersonesus V, 19, 7; 21 (bis); Tau-
 rica IV, 5, 2
 Chrestus pr. pr. I, 11, 2
 Christiani II, 29, 3; IV, 2, 2; 36
 (bis); 40, 5; 59, 1; V, 8, 2; 18,
 1; 19, 4; 23 (bis); 29, 9; 32, 1;
 34, 3; 45, 4; 46, 3
 Christus V, 18, 7
 Chrysogonus I, 35, 1
 Chrysopolis II, 30, 3
 Cibalis I, 18, 2 sq.; 48, 3; 49, 4;
 III, 36, 2
 Cilices II, 33, 1; IV, 20, 1; Cilicia
 I, 63, 1; 64, 1; III, 34, 4; V, 20,
 1; 25, 1; portae III, 32, 5
 Gilo consul II, 4, 3; 7, 2
 Cimmerius (Bosporus) IV, 20, 3
 Circesium III, 12, 3; 13, 1
 Cius I, 35, 2
 Claudius imp. I, 6, 3; II, 4, 3
 Claudius imp. I, 40, 2—47
 Cleopatra III, 32, 3
 Commodus I, 7, 1
 Concordia opp. V, 37, 2
 Constans Constantini M. filius II,
 35, 1; 39, 2 sq.; 47, 3; 49, 2

- Constans tyrannus VI, 4, 1 sq.; 13, 1
 Constans Attali dux VI, 7, 6; 9, 2
 Constantia Constantini M. soror II, 17, 2
 Constantia (immo Constantina) Constantini M. filia II, 45, 1
 Constantinus Magnus II, 7, 2; 8, 2—39; 40, 3; 43, 2; 44, 3; 46, 3; 48, 3; 49, 1; III, 18, 4; IV, 36, 4; V, 8, 2; 24, 6; 32, 6
 Constantinus Constantini M. filius imp. II, 20, 2; 35, 1; 39, 2—41
 Constantinus tyrannus V, 27 (bis); 31, 4; 32, 3; 43, 1; VI, 1, 1 sq.; 13, 1
 Constantius (Chlorus) imp. II, 8, 1—9, 1; 45, 1; III, 1, 2
 Constantius (Iulius) Constantini M. frater II, 39, 2; 40, 2
 Constantius imp. II, 35, 1; 39, 2 sq.; III, 1, 1 sq.; 11, 2; 27, 4; 33, 3
 Constantius Iuliani classis praefectus III, 13, 3
 Constantinopolis II, 35, 1; III, 11, 2; 35, 3; IV, 1, 2; 2, 1; 4, 2; 5, 2; 11, 4; 21, 1; 22 (bis); 26, 6; 32, 1; 33, 1; 50, 1; 59, 4; V, 3, 1; 7, 4; 9 (bis); 11, 1; 13, 3; 14 (bis); 18, 2 sq.; 23 (bis); 24, 3
 Corinthii III, 10, 4; Corinthus V, 6, 4
 Cornu (Bospori) II, 30, 2
 Corsica II, 33, 2
 Cottiae Alpes VI, 2, 6
 Crassus III, 32, 3
 Cremna opp. I, 69, 1
 Cremona V, 37, 2
 Creta I, 46, 1; IV, 18, 2; Cretenses II, 33, 2
 Crispus Constantini M. filius II, 20, 2; 29, 2
 Ctesiphon I, 8, 2; 39, 2; III, 18, 6; 20, 5; 21, 5
 Cyclades II, 33, 1
 Cynegius pr. pr. IV, 37, 3; 45, 1
 Cyprii II, 22, 2; Cyprus II, 33, 1; V, 18 (bis)
 Cyzicus I, 35, 2; 43, 1; II, 31, 2; IV, 6, 5
 Dacae II, 33, 2; III, 10, 2; Dacia II, 48, 3
 Dadastana opp. III, 35, 3
 Dagalaiphus III, 21, 4
 Δάμης satrapa III, 27, 4
 Δάμια opp. III, 15, 2
 Dalmatae I, 40, 2; 43, 2; 52, 3; Dalmatia II, 14, 1; V, 45, 1; 46 (bis); 48, 3; 50, 1; VI, 7, 3
 Dalmatius Caesar II, 39, 2; 40, 2
 Δανάβη opp. Pers. III, 27, 4
 Danubius I, 20, 1; 31, 1; 49, 1; II, 18, 5; 21 (bis); III, 8, 1; 10, 2; IV, 7, 2; 10 (ter); 11, 1; 16, 4; 19, 1; 20 (ter); 22, 3; 25, 1; 26, 1; 34 (ter); 35, 1; 38, 1; V, 21, 6; 22, 1; 26 (bis); 29, 2; 50, 3
 Daphne I, 52, 1
 Darius Hystaspis f. I, 2 (bis)
 Darius ultimus Persarum rex I, 4; 5, 1; III, 3, 3
 Decentius Caesar II, 45, 2; 54, 2
 Decius imp. I, 21, 1—25, 2
 Delphi II, 31, 1
 Demetrius comes sacrarum largitionum V, 46, 1
 Deuterius praepositus sacri cubiculi V, 35, 2
 Diana II, 5 (bis); Ἀρτεμὶς Φασιανή I, 32, 3
 Didius Iulianus imp. I, 7, 2
 Didymus Theodosii propinquus V, 43, 2 (v. adn.); VI, 1, 1; 5 (bis)
 Dindymus mons II, 31, 1
 Diocletianus imp. I, 73, 2; II, 7; 8, 1; 10, 4; 34, 1; III, 1, 2; 30, 3
 Dioscuri II, 31, 1
 Dis pater (Ἄιδης) II, 1, 3; 2, 3 sq.
 Doberus I, 43, 1
 Dodonaeus V, 24, 7
 Domitianus imp. I, 6, 4; II, 4, 3
 Domitianus rebellis I, 49, 2
 Dominus Syrus IV, 42, 3 sq.
 Dorienses II, 22, 2
 Draus fl. II, 46, 1; 49, 4
 Druma VI, 7, 6; 12, 1
 Dura opp. III, 14, 2
 Durus fl. III, 26, 4
 Dynamius II, 55, 2
 Edesseni III, 12, 2
 Edobinchus Francus VI, 2, 4
 Eleus opp. II, 23, 4; 24 (bis)
 Emesa I, 39, 2; 51, 2; 52 (bis); 54 (bis); 56, 2; Emesenus I, 10 (bis); 54, 1
 Emona opp. V, 29 (bis)
 Ephesus I, 28, 1
 Epidamnus V, 26, 1
 Epirus II, 33, 2; IV, 34, 3; V, 7, 2; 23, 1; 26, 1; 29 (ter); 48, 2; Ἠπειρωτὶς II, 36, 2

- Equitius IV, 19, 1
 Eriulphus IV, 56 (bis)
 Eros I, 62, 1 (v. adn.)
 Erythraea (Sibylla) II, 36, 2
 Etruria V, 41 (bis); 42, 2
 Eucherius Arcadii propatruus V, 2, 3
 Eucherius Stilichonis f. V, 32, 1;
 34, 5; 35 (bis); 37 (ter)
 Eugenius eunuchus IV, 5, 3
 Eugenius tyrannus IV, 54, 1—58,
 5; V, 4, 2; 5, 4; 38, 2
 Euphemia martyr V, 18, 7
 Euphrates I, 55 (bis); III, 12 (ter);
 13, 1; 15 (bis); 16, 1; 32, 4
 Europa I, 2, 2; 27, 1; 28, 1; 30, 1;
 60, 1; 63; 64, 2; IV, 20, 3; V,
 18, 7
 Eurymedon fl. V, 16, 4
 Eusebia Constantii imp. uxor III,
 1, 1; 2, 3
 Eusebius praepositus sacri cubiculi
 V, 48, 1
 Eutropia Constantini M. soror II,
 43, 2
 Eutropius eunuchus V, 3, 2 sq.; 8,
 1—18, 3
 Euxinus pontus I, 32, 2; 34, 2;
 III, 10, 2; IV, 5, 2; 10, 4; 35,
 6; V, 32, 1
 Fausta Maximiani f. Constantini M.
 uxor II, 10, 6; 11; 29, 2; 39, 1
 Felix Valeriani dux I, 36, 1
 Festus Asiae proconsul IV, 15, 2. 3
 Firmus tyrannus IV, 16, 3
 Flaccilla Theodosii uxor IV, 44, 3
 Flaminia regio V, 27, 1; 37, 3
 Flavianus pr. pr. I, 11, 2
 Florentius consul III, 10, 4
 Florentius pr. pr. Galliarum V, 2, 1
 Florentius Selgensis V, 16, 2. 3
 Florianus imp. I, 63, 1 sq.
 Fortunae templum II, 13, 1; For-
 tuna urbis Romae II, 31, 3
 Fortunatianus comes rei privatae
 IV, 14, 1
 Franci I, 68, 1; 71, 2; III, 1, 1;
 6, 2; 33, 2; VI, 2, 4
 Fravitta IV, 56 (bis); V, 20, 1 sq.
 Fritigernus IV, 34, 2
 Gainas barbarus IV, 57, 2; V, 7
 (bis); 13—22
 Gaiso II, 42, 5
 (Gaius imp. (Caligula) I, 6, 2
 Galatia I, 50, 1; IV, 7, 3
 Galerius Maximianus imp. II, 8, 1;
 10—11; 12, 1
 Galla Valentiniani f. IV, 43, 1; 44,
 2; 55, 1; 57, 3
 Galli I, 64, 1; II, 17, 2; 53, 3; IV,
 19, 1; 24, 4; V, 37, 5; VI, 5, 3;
 Gallicus II, 54, 1; III, 5, 2; (Gal-
 lia II, 14, 1; III, 8, 1; V, 31, 4;
 VI, 2, 2; 3, 3; 4, 1; 5, 1. v. etiam
 Germani
 Gallienus imp. I, 30 sq.; 37, 2—
 40, 3; 41
 Gallus imp. I, 23, 2—28, 3
 Gallus Caesar II, 45, 1; 55 (bis);
 III, 1 (bis)
 Gaudentius V, 36, 1
 Gaza opp. I, 4, 2
 Generidus comes per Illyricum V,
 46, 2 sq.
 Genua V, 37, 5
 Germani I, 28, 3; II, 15, 1; 17, 2;
 III, 3, 5; IV, 12, 1; 16, 1; Ger-
 mania I, 67, 1; III, 5, 2; 9, 1;
 IV, 35, 4; VI, 2, 2; Germanicus
 I, 30 (bis); 37, 2; 67, 3; III, 4,
 1; IV, 9 (bis); 34, 2; V, 26, 3.
 v. etiam Celtae et Galli
 Gerontius Theodosii dux IV, 40,
 1 sq.
 Gerontius Arcadii dux V, 5 (bis);
 6, 4
 Gerontius Constantini tyranni dux
 VI, 2, 4; 5 (bis)
 Geta imp. I, 9; II, 4, 3
 Gildo comes et magister utrius-
 que militiae per Africam V, 11,
 2 sq.
 Gomarius Procopii dux IV, 8, 2
 Gordianus (I) I, 14, 1 sq.
 Gordianus (II) I, 14, 1 sq.
 Gordianus (III) I, 16, 1—19, 1; III,
 14, 2; 32, 4
 Gotthi I, 27, 1; 31, 1; 42, 1; III,
 25, 6; IV, 25, 1; V, 37, 1; 45, 6
 Graccia I, 2, 3; 3, 1; 29 (bis); 30,
 2; 39, 1; 43, 2; 71, 2; II, 22, 3;
 33, 2; III, 2, 1; 11, 1; IV, 3, 3;
 18, 2; V, 5, 6; 6, 5; 7, 1; Grae-
 cus Graeci I, 1, 1; 2 (ter); 3, 1;
 IV, 3, 3; 34, 3; 36 (bis); V, 5
 (bis); 7, 3; 20, 1
 Gratianus imp. IV, 12, 2; 19 (bis);
 24, 3; 32, 1; 33, 1; 34, 1—35,
 6; 36, 5; 37, 1; 42, 1; 43, 3; 44
 (bis); 53, 1; V, 39, 4
 Gratianus tyrannus VI, 2, 1; 3, 1

- Grothingi (Greutungi) IV, 38, 1
(v. adn.)
- Hadrianus I, 7, 1
- Hannibal I, 1, 1
- Hebrus fl. II, 22 (ter)
- Helena Constantini M. mater II, 29, 2
- Helena Constantii soror III, 2, 1
- Helene oppidulum II, 42, 5
- Helico mons V, 24, 6
- Heliocrates V, 35, 4; 45, 3
- Heliopolis I, 58, 1
- Hellebichus v. Ἀλλόβιχος
- Hellespontus I, 2, 2; 43, 1; II, 22, 2; 23, 2; 24 (bis); 25, 2; 30, 1; 37, vs. 12; V, 14 (quater); 15, 1; 17, 3; 18, 6; 19, 7; 20, 2; 21, 1
- Heraclea (Perinthus) I, 62, 1; V, 14, 4
- Heraclianus pr. pr. I, 40, 2
- Heraclianus comes Africae V, 37, 6; VI, 7 (bis); 8, 3; 10, 2; 11, 1
- Hercules III, 30, 2
- Herculiani II, 42, 2; III, 30, 2
- Herculius v. Maximianus
- Hercynia silva III, 4, 2
- Herodotus IV, 20, 3
- Heruli I, 42, 1
- Hierapolis III, 12 (bis); IV, 13, 2
- Hierius Iuliani dux III, 12, 1
- Hierosolyma V, 8, 2
- Hilarius philosophus IV, 15, 1
- Hilarius Antiochensium legatus IV, 41 (bis)
- Hispani I, 1, 1; 64, 1; II, 33, 2; 53, 3; III, 8, 3; IV, 35, 3; 59, 4; Hispania II, 29, 3; IV, 3, 1; 19, 2; VI, 1, 2; 4; 5 (bis)
- Homerus V, 6, 1; Ὀμηρικὸς νόμος IV, 57, 4
- Honorius Theodosii imp. frater V, 4, 1
- Honorius Theodosii f. imp. IV, 58, 1; 59 (bis); V, 1 sq.
- Hormisda Persa II, 27; III, 11, 3; 13 (bis); 15 (ter); 18, 1; 23, 4; 29, 2; IV, 30, 5
- Hormisda iunior IV, 8, 1; 30, 5 (Hostilianus Decii imp. f. I, 25)
- Hunni IV, 20 (bis); 22, 3; 23, 6; 25, 1; 26, 1; 34, 6; V, 22; 26, 4; 34, 1; 37, 1; 45, 6; 50, 1
- Iapygia II, 2, 1
- Iaso Argonautarum dux II, 31, 2
- Iaso Iovii f. V, 36, 1
- Ἰεθὸν ἄκρον II, 26 (bis)
- Igillus barbarorum dux I, 68, 3
- Ilium II, 30, 1
- Illyricum I, 31, 1; 37, 1; II, 39, 2; 48, 2; IV, 17, 1; 42, 1; Illyrii I, 30, 2; 37, 3; II, 14, 1; 17, 3; 20, 1; 33, 2; 42, 4; 46, 1; III, 8, 1; IV, 3, 1; 17, 2; 19, 2; 31, 1; V, 26, 2; 27, 2; 29, 7
- Imbrus insula II, 33, 1
- Indi I, 5, 1
- Innocentius episcopus V, 41, 2
- Ioannes V, 18, 8; 23, 2 (v. adn.)
- Ioannes episcopus V, 23, 2 sq.
- Ioannes olim primicerius notariorum V, 40, 2
- Iones II, 22, 2; Ionia V, 15, 4; Ionium mare I, 1, 1; IV, 46, 1; 47, 1; V, 37, 3
- Iotapianus tyrannus I, 20, 2; 21, 2
- Ioviani II, 42, 2; III, 30, 2
- Iovianus primicerius notariorum III, 22, 4
- Iovianus imp. III, 30, 1—36, 3; IV, 4 (bis)
- Iovius pr. pr. V, 36, 1; 47 (bis); 48, 1 sq.; VI, 8, 1 sq. (v. adn.)
- Iovius Constantini tyranni legatus VI, 1 (v. adn. ad VI, 8, 1)
- Isauri I, 69, 1 sq.; IV, 20 (bis); V, 25
- Issus I, 4, 1
- Isthmus I, 29, 3; V, 6, 4
- Istrus opp. I, 34, 2
- Itali Italia passim
- Iudaei V, 8, 2
- Iulianus (Didius) I, 7, 2
- Iulianus (Sabinus) I, 73 (v. adn.)
- Iulianus imp. II, 45, 1; III, 1, 2—29, 1; 30, 2; 32, 6; 33, 1; 34 (ter); 35, 1; IV, 1 (bis); 2 (ter); 3, 4; 4 (bis); 7, 1; 9, 1; 30, 5; V, 2, 1; VI, 3, 3
- Iulianus trib. leg. III, 30, 4
- Iulius Caesar I, 5, 2
- Iulius (magister militum) IV, 26, 2 sq.
- Iuno II, 5, 2; 6 vs. 15 et 24
- Iuppiter II, 5, 2; 6 vs. 12; 37 vs. 10; III, 9, 6; 22, 5; 30, 2; V, 24, 7
- Iustina Valentiniani iunioris mater IV, 43, 1; 44 (bis); 45, 4

- Iustinianus Stilichonis consiliarius V, 30, 4
 Iustinianus Constantini tyranni dux VI, 2 (bis)
 Iustitia (*Δίκη*) V, 38 (bis)
 Iustus Constantini tyranni dux VI, 5, 2

 Lacedaemo V, 6, 4; Lacedaemonii I, 3, 1; III, 10, 4
 Laeta Gratiani imp. uxor V, 39, 4
 Lagodius Theodosii propinquus VI, 4, 4
 Lampadius pr. pr. II, 55, 3
 Lampadius senator V, 29, 9; pr. pr. Italiae VI, 7, 2
 Lampsacus II, 25, 2; V, 18, 6; 21, 1
 Laodicea opp. V, 9, 1
 Larissa opp. I, 52, 3
 Latini II, 6, vs. 18 et 36; 54, 1
 Latinus domesticorum comes II, 48, 5
 Latona II, 5, 2; *Ἀητοῖδης* (Apollo) II, 6, vs. 18
 Lemnus II, 33, 1
 Leo Arcadii dux V, 14, 1 sq.; 16, 5 sq.
 Leti II, 54, 1
 Libanius sophista IV, 41, 2
Ἀλβενα πλοία V, 20, 3
 Libo consul II, 4, 3; 7, 2
 Libya v. Africa
 Licinianus Licinii f. II, 20, 2
 Licinius imp. II, 7, 2; 11; 14, 2; 17, 2—28, 2
 Ligii (*Λογγιῶνες*) I, 67, 3 (v. adn.)
 Ligures VI, 10, 2; Liguria V, 26, 4; Liguricus V, 37, 5
Ἀλύς fl. I, 68, 2 (v. adn.)
 Limenius pr. pr. Galliarum V, 32, 4
 Lindus V, 24, 7
 Longinianus pr. pr. Italiae V, 32, 7
 Longinus philosophus I, 56 (bis)
 Lucania II, 10, 2
 Lucianus fori suarii tribunus II, 9, 3 (v. adn.)
 Lucianus Iuliani classis praefectus III, 13, 3
 Lucianus comes orientis V, 2
 Lucilianus II, 45, 2; III, 8, 2 (v. adn.)
 Lucilianus exploratorum dux III, 14 (bis); 16 (bis); 17, 1
 Lucilianus Ioviani socer III, 35 (bis)
 ludi saeculares II, 1 sq.
 Lucius (L. Aelius Aurelius Commodus) I, 7, 1
 Lucullus III, 32, 2
 Lusitania VI, 4, 3
 Lycia I, 69, 1; IV, 20, 1; 45, 1
 Lydia IV, 6, 5; 30, 4; V, 13, 4; 15, 4; 18, 4; *Ἀυδοῦς* IV, 15, 1
 Lydius latro I, 69 sq.

 Macamaeus III, 26, 5
 Macedones I, 1, 1; 5, 1; 18, 1; II, 33, 2; IV, 33, 1; Macedonia I, 19, 2; 45, 1; 46, 1; II, 23, 2; IV, 20, 7; 24, 3; 26, 5; 31 (ter); 32, 2; 33, 2; 46, 3; V, 5, 5
 Macrinus imp. I, 10, 1—11, 1
 Macrobius trib. leg. III, 30, 4
Μακρόν τεῖχος V, 21, 1
 Maeotis I, 63, 1; II, 21, 1
 Magnentius tyrannus II, 42, 2—54, 2; IV, 19, 1; 43, 1
 Magnus (Pompeius) I, 5, 2; III, 32, 2
 Magnus III, 22, 4 (v. adn.)
 Mamaea I, 11, 2 sq.
 Manadus trib. mil. II, 50, 3
 Manilius (M. Nepos) consul II, 4, 2
 Maratho I, 2, 1
 Marcellianus trib. coh. urb. II, 9, 3
 Marcellianus notarius et tribunus V, 44, 2
 Marcellinus dux limitis Orientis I, 60
 Marcellinus comes sacrarum largitionum II, 42 (bis); mag. off. II, 43, 4; 46, 3; 47, 2
 Marcellus trib. coh. urb. II, 9, 3
 Marcellus Iuliani inimicus III, 2, 2
 Marcellus Procopii dux IV, 6 (bis); 8, 4
 Marcia Commodi paelex I, 7, 1
 Marcianopolis I, 42, 1; IV, 10, 3; 11, 1
 Marcianus Gallieni dux I, 40, 1
 Marcianus pr. urb. VI, 7, 2
 Marcomanni I, 29, 2
 Marcus imp. V, 27, 2; cf. I, 7, 1
 Marcus tyrannus VI, 2, 1; 3, 1
 Maria Stilichonis f. V, 12, 1; 28, 1
 Marinianus V, 45, 4
 Marinus (Ti. Claudius Pacatianus) tyrannus I, 20, 2; 21, 2
 Maritimae Alpes VI, 2, 6
 Marius (C.) I, 5, 2
 Marsyas II, 27 (bis)
 Martinianus Caesar II, 25, 2—28, 2
Μάρωσα vicus Pers. III, 28, 2
 Masceldel V, 11, 3 sq.

- Mauri I, 20, 2; II, 53, 3; IV, 16, 3;
 adi. I, 15, 1; 52, 4; 64, 1; 66
 (bis); II, 10, 1; IV, 35, 5
 Mauricius trib. III, 33, 1
 Maurus Macamaei frater III, 26, 5
 Maxentius imp. II, 9, 1—16, 4; 17
 (bis)
 Maximianus v. Galerius
 Maximianus Herculus imp. II, 7, 2;
 9, 2; 10, 2—11 (v. adn.); 39, 1;
 III, 30, 2
 Maximianus trib. leg. III, 30, 4
 Maximianus Marciani f. senator V,
 44, 1
 Maximilianus Mariniani f. V, 45, 4
 Maximinus (C. Iulius Verus) imp.
 I, 13, 1—15, 2
 Maximinus Taciti imp. adfinis I, 63
 Maximinus (Daza) II, 8 (bis); 17, 3
 Maximus imp. I, 14, 2; 16, 2
 Maximus philosophus IV, 2, 2; 15, 1
 Maximus tyrannus IV, 35, 3—46,
 3; 47 (bis); 50, 1
 Mediolanum I, 40, 1; II, 10, 1; 17, 2
 Megalopolitanus (Polybius) I, 1, 1
 Megaris V, 6, 3
 Μηγία Persarum III, 15, 3
 Μέγας Σαβαθὰ opp. Pers. III, 23, 3
 Μέλας ποταμὸς V, 16, 4
 Memor tyrannus I, 38, 1
 Menelaus Constantii dux II, 51, 4 sq.
 Merobaudes IV, 17, 1; 19, 1
 Mesopotamia (ἡ μέση τῶν ποταμῶν
 praeter II, 33, 1) I, 4, 2; 27, 2;
 52, 4; 60, 1; II, 33, 1 (Μεσοπο-
 ταμία); 43, 1; III, 8, 2
 Minerva IV, 18, 3; V, 6, 1; 24, 7
 Minervina Constantini M. paelex II,
 20, 2
 Mithridates (Magnus) III, 32, 2
 Modares barbarus IV, 25, 2
 Modestus pr. pr. IV, 11, 4; 14, 1
 Μοῖραι I, 1, 2; II, 5, 2; 6, vs. 8
 Moesia I, 13, 1; 19, 2; 21, 2; 42, 1;
 II, 33 (bis); 48, 3; III, 1, 1; 2,
 2; IV, 16 (bis); 24, 4; 34, 2;
 35, 6; Moesi I, 52, 3; III, 10, 2;
 11, 1; IV, 16, 4; 24, 3
 Molossi V, 26, 1
 Μορσίσιος Persa III, 18, 5
 Mursa II, 43, 1; 45, 3; 49, 3; 50
 (bis)
 Musonii pater et filius V, 5, 2
 Naarmalcha fl. III, 24, 2
 Nacolia opp. IV, 8, 3
 Naemorius mag. off. V, 32, 6
 Naissus opp. I, 45, 1; III, 11 (bis)
 Narnia opp. V, 41, 1
 Nebiogastes Constantini tyranni dux
 VI, 2 (bis)
 Nebridius pr. pr. IV, 6, 2
 Nepotianus II, 43, 2—4
 Nero I, 6, 3
 Nerva I, 7, 1
 Nestorius hierophanta IV, 18, 2
 Nevitta Iuliani dux III, 21, 4
 Νεώριον (Byzantii) II, 30, 3
 Nicaea I, 35, 2; III, 36, 3; IV,
 1, 2
 Nicomedes Bithyniae rex II, 36, 2
 (v. adn.)
 Nicomedia I, 35; 73, 2; II, 26, 3;
 28, 1
 Niger imp. I, 8, 1; II, 30, 2
 Νίσβαρα opp. Persicum III, 27, 2
 Nisibis I, 18, 3; 39, 1; III, 8, 2
 (v. adn.); 12 (bis); 31, 1; 32, 2;
 33; 34, 2; IV, 4, 1; Nisibeni III,
 34, 1
 Νισχαναδάβη opp. Persicum III,
 27, 2
 Νοορδᾶ (dat.) locus Pers. III, 26, 3
 Noricum Norici I, 52, 3; 71, 4; II,
 46, 1; 48 (bis); III, 10, 2; IV,
 35, 6; V, 29 (ter); 36, 1; 48, 3;
 50, 3
 Numa Pompilius IV, 36, 3
 Numerianus imp. I, 73, 1
 Oasis V, 9 (bis)
 Oceanus IV, 35, 4
 Octavianus (Augustus) I, 5, 2; 6
 (bis); II, 4 (bis); III, 32, 4; IV,
 36, 3
 Odaenathus Palmyrenus I, 39
 Oecubaria castellum V, 37, 2
 Oedotheus barbarus IV, 35, 1
 Olympiodorus Thebanus V, 27, 1
 Olympius V, 32, 1 sq.; 44, 1—46, 1
 Optatus patricius II, 40, 2
 Orontes fl. I, 50, 3
 Osrhoene III, 12, 2
 Padus fl. V, 37, 2
 Palaestina I, 4, 1 (Syria); 52, 4;
 53, 2; 64, 1; IV, 41, 3; V, 20, 1
 Palatinus mons II, 5 (bis)
 Palladius V, 41, 5
 Palmyra I, 54, 1—61, 1; Palmyre-
 nus I, 39, 1; Palmyreni I, 44;
 45, 1; 50, 1 sq.

- Pamphylia I, 69, 1; II, 33, 1; IV, 20, 1; V, 15, 5; 16 (bis); 17, 2; 25 (bis)
 Pannonia I, 13, 1; 21, 2; 48, 2; 49, 1; 50, 1; II, 18 (bis); 43, 1; 45, 3; 46, 1; 48, 3; 53, 1; III, 1, 1; 2, 2; 10, 2 (bis); 35, 1; IV, 16, 3; 20, 7; 24, 4; 34 (bis); 35, 6; 45, 4; 46, 2; V, 29 (bis); 36, 1; 37, 1; 45, 5; 46, 2; Pannonii I, 48, 1; 52, 3; II, 45, 1; III, 11, 1; IV, 16 (bis); 24, 3; 42, 5; Pannonicus I, 13, 1; 28, 1; III, 36, 2
 Papinianus Ictus pr. pr. I, 9
 Parcae v. *Μοῖραι*
 Parisium III, 9, 1
 Parium V, 21, 1
 Parthenon IV, 18, 3
 Parthi I, 18, 1
 Patricius philosophus IV, 15, 1
 Patroclus V, 6, 1
 Patruinus comes sacrarum largitionum V, 32, 6
 Pelagonia I, 43, 1
 Peloponnesus IV, 18, 2; V, 6, 3; 7 (bis); 26, 1; Peloponnesii I, 29, 3; Peloponnesiacus I, 3, 1
 Peneus fl. IV, 36, 2
 Pentapolis II, 33, 1
 Perinthus (Heraclea) I, 62, 1 (v. adn.)
 Persae I, 3, 2; 4 (bis); 8, 2; 18, 1; 27, 2; 30, 1; 36, 2; 39; 54 (bis); 55, 1; 73, 2; II, 27; 41; 43, 1; 45, 2; III, 3, 1; 8 (bis); 11 (bis); 12 sq.; IV, 4, 1; 10, 1; 11, 4; 13 (bis); 21, 1; 30, 5; Persicus III, 2, 2; 18, 6; 26 (bis); 28, 3; 29, 2; 31, 2; 32, 5
 (Perses Macedonum rex I, 1, 1)
 Pertinax imp. I, 7 (bis); 8, 2
 Pessinus (*Πισινουός*) I, 28, 1
 Petrus primicerius notariorum V, 35, 2
 Peuci I, 42, 1 (v. adn.)
 Phaenno II, 36, 2
 Phasis fl. I, 32, 3; II, 33, 1; Phasiana Diana I, 32, 3
Φαθούσας χωρίον Pers. III, 14, 2
 Philadelphia IV, 30 (bis)
Φιλατίνη λίμνη I, 34, 2
 Philippopolis I, 24, 2
 Philippus Macedonum rex I, 3, 1; 18, 1
 Philippus imp. I, 18, 2—22, 2; III, 32, 4; filius I, 22, 2
 Philippus Constantii ad Magnentium legatus II, 46, 2 sq.
 Philippus consul V, 28, 1; 34, 7
Φισσηνία opp. Pers. III, 19, 3
 Phoebus Apollo II, 6, vs. 16
 Phoenice I, 4, 1; 52, 4; 64, 1; V, 20, 1; Phoenices II, 22, 2
 Pholoe mons V, 7, 1
 Phrygia II, 22, 2; 27, 2; IV, 7, 3; 8, 3; V, 13 (bis); 14, 5; 15 (bis); 17 (bis); 18, 4
 Picentium II, 55, 2
 Picenum V, 37, 3; VI, 13, 2
Πυργάξης Persa III, 25, 5
 Piraeus II, 22 (bis); 23, 2; V, 5, 8
 piratae I, 44, 2
 Pisae opp. V, 45, 6
 Pisander poeta V, 29, 3 (v. adn.)
 Pisidae IV, 20, 1; V, 14, 5; 15, 5; Pisidia V, 15, 4
 Pityus opp. I, 32
 Placidia Honorii soror V, 38, 1; VI, 12, 3
 Plataeae I, 2, 3
 Poeninae Alpes VI, 2, 6
 Poetovium opp. II, 46, 1
 Polybius Megalopolitanus I, 1, 1; 57, 1; V, 20, 4
 Pompeianus pr. urb. V, 41, 1
 Pompeius (Magnus) I, 5, 2; III, 32, 2
 Pompilius v. Numa
 Pontus I, 5, 2; 32, 1; 34 (bis); 42, 1; 63, 1; II, 26, 1; 30, 3; 39, 2; V, 29, 2. v. Euxinus p.
 Popilius (M. Laenas) II, 4, 1
 Poplicola v. Valerius
 Postumus tyrannus I, 38, 2; 40, 1
 Praetextatus (Vettius Agorius, Achaiae proconsul) IV, 3, 3
 Priscus Philippi imp. frater I, 19, 2; 20, 2
 Probus Romanorum dux I, 44, 2
 Probus imp. I, 49, 2; 64, 1—71, 4
 Probus consul VI, 3, 1
 Proconnesium marmor II, 30, 4
 Procopius tyrannus III, 12, 5; 35 (bis); IV, 4, 2 (v. adn.) — 8, 4; 10, 1
 Procopius Valentis gener V, 9, 3 sq.
 Proculus pr. urb. (Cpli) IV, 45, 1; 52
 Promotus Theodosii dux IV, 35, 1; 38, 2 sq.; 45, 2; 49, 3; 50, 1; 51; V, 3 (bis); filii V, 8
 Propontis I, 42, 2; 43, 1; II, 30, 2
 Proserpina II, 1, 3; 2, 3 sq.
 Prusa opp. I, 35, 2

- Prusias Bithyniae rex II, 36, 2
 Ptolemais I, 71, 1
 Pusaëus Persa III, 14, 4
 Pylades pantomimus I, 6, 1
 Pyrenaei montes II, 42, 5; VI, 4, 2
 Quadi III, 1, 1; 2, 2; 6, 1 (v. adn.) sq.; IV, 16, 4; 17 (bis)
 Quadratus rerum scriptor V, 27, 2
 Quintillus imp. I, 47
 Radagaisus V, 26, 3
 Raeti Raetia I, 52, 3; 71, 4; II, 14, 1; III, 10, 2; IV, 35, 6; V, 46, 2
 Ravenna II, 10 (ter); V, 27 (bis); 29, 5; 30 (bis); 31, 1; 33, 2; 34, 2; 37 (bis); 44, 1; 45 (bis); 47, 1; 48 (bis); VI, 7, 6; 8 (bis); 9, 3; 13, 1
 Rausimodus Sarmatarum rex II, 21 (bis)
 Ρέα II, 31, 1; V, 38, 3
 Ρημινηνολ (Rehimena) III, 31, 1
 Remus Romuli frater V, 27, 1
 Ρήνη (Ravenna) V, 27, 1
 Rhenus fl. I, 13, 2; 30 (bis); 67, 1; 69, 1; II, 53, 3; III, 1, 1; 3 (bis); 4 (bis); 5, 2; 6, 2; 10, 1; IV, 3 (bis); 12, 1; 24, 4; 34, 2; 35, 4; V, 26, 3; VI, 3, 5; 5, 2
 Rhodope II, 33, 1
 Rhodus I, 46, 1
 Rhyndacus fl. I, 35, 2
 Richomer IV, 54 (bis); 55 (bis)
 Roma Romani passim
 Romanus comes Africae IV, 16, 3
 Romulus Magnentii dux II, 52, 2
 Romulus Remi frater V, 27, 1
 Rufinus IV, 51 sq.; 57, 4; V, 1—8, 2
 Rufinus Atheniensis IV, 55, 4
 Rufinus Volusianus pr. pr. II, 14, 2
 Σαβαθὰ v. Μετῶς Σ.
 Sabini II, 1, 1
 Sabinianus tyrannus I, 17, 2
 Sabinus v. Iulianus
 Sabinus Nisibenus III, 33, 4
 saeculum II, 1, 1
 Salamis I, 2, 3
 Salii III, 6, 2 sq.
 Saloninus Gallieni f. I, 38, 2
 Salonius notarius et tribunus V, 44, 2
 Salustius III, 2, 2; 5, 3; 29, 3; 31, 1; 36, 1; IV, 1, 1; 2, 4; 6, 2; 10, 4 (cf. Ritter adn. ad Gothofredi prosop. cod. Theod. s. v. et Mommsen C. I. L. III p. 48)
 Salvius comes domesticorum V, 32, 4
 Salvius quaestor sacri palatii V, 32, 6
 Samosata III, 12, 1
 Samothrace II, 33, 1
 Saphrax IV, 34, 2
 Sapor Persarum rex I, 18, 1; 19, 1; 36; 39, 1; alter III, 8, 2
 Saraceni III, 27, 1; IV, 22, 2 sq.; Saracenicus IV, 22, 2
 Sardes IV, 8, 3; V, 9, 1; 18 (bis)
 Sardinia II, 33, 2
 Sarmatae II, 21 (bis); III, 1, 1; 2, 2; IV, 16, 4; 17, 1
 Sarpedonius Apollo I, 57, 3
 Sarus barbarus V, 30, 3; 34, 1; 36 (bis); VI, 2, 3 sq.; 13, 2
 Saturninus tyrannus I, 66, 1
 Saturninus iudex V, 9, 3 sq.
 Saturninus consularis V, 18, 8
 Saturnus III, 9, 6
 Saul barbarus IV, 57, 2
 Saus fl. II, 18, 5; 19, 1; 46, 2; 48 (ter); 49, 2
 Saxones III, 1, 1; 6, 1
 Sciri IV, 34, 6
 Scudilo trib. mil. II, 50, 2 (v. adn.)
 Sebastianus III, 12, 5; IV, 4, 2; 22, 4 sq.
 Seleucia Ciliciae I, 57, 2; ad Tigridem III, 23, 3
 Seleucides aves I, 57, 3
 Selge opp. V, 15, 5; 16, 1
 Semno Lígiorum dux I, 67, 3
 Septimius rebellis I, 49, 2
 Serena Stilichonis uxor IV, 57, 2; V, 4, 1; V, 23 (bis); 29, 8; 30, 2; 38; 39, 1
 Serenianus Valentis dux IV, 6 (bis)
 Severianus Philippi adfinis I, 19, 2
 Severus imp. I, 8, 1—9, 1; 11, 1; II, 4, 3; 7, 2; 30 (bis)
 Severus (Fl. Valerius) Caesar II, 8 (bis); 10 (ter)
 Sibylla II, 4 (bis); 5, 5; 16, 1; 36, 2
 Sicilia I, 71, 2; II, 33, 2; Siculi II, 15, 2
 Side opp. V, 16, 4
 Sido opp. V, 10, 5
 Sigidunum opp. IV, 35, 6
 Silvanus I, 38, 2
 Simonides philosophus IV, 15, 1

- Sirmium opp. II, 18, 5; 19, 1; 46, 1; 49, 2; III, 10 (bis); 11, 1; 35, 2; IV, 18, 1
 Siscia opp. II, 45 (bis); 48, 1; 49, 2
 Σίσια Persarum III, 15, 3
 Σκῆθαι I, 23, 1 sq. passimque in primo libro; III, 10, 2; IV, 7, 2; 10, 1; 20, 3 sq.; 26; 33, 2 sq.; Σκυθικὸς I, 71, 1; II, 31, 3; IV, 10, 2; 20 (bis); 38, 1; Scythia Thraciae provincia IV, 40 (bis); V, 10, 5
 Sol I, 61, 2; II, 6, vs. 17; III, 9, 6
 Solymi IV, 20, 1
 Sopater philosophus II, 40, 3
 Σοῦρα castellum Pers. III, 30, 2
 Sparta V, 6, 5
 Stephanus Domitiani percussor I, 6, 4
 Stilicho IV, 57, 2; 59, 1; V, 1 sq.; 26, 1—34, 7; 35; 36, 1; 37 (bis); 38, 5; 40, 2; 44, 2; 45, 3; VI, 2, 3; 8, 2
 Successianus dux militum I, 32 (bis)
 Stoicus I, 6, 2
 Suebi VI, 3, 1
 Sulla I, 5, 2; 29, 3
 Superantius III, 22, 4
 Syagrius Timasii f. V, 9, 7
 Sycae suburbium Cpol. IV, 52, 4
 Σύγκη Persarum III, 27, 4
 Σύμβρα vicus Pers. III, 27, 2
 Syracusani I, 71, 2
 Syria I, 27, 2; 44, 2; 52, 4; 63, 2; 64, 1; 66, 1; IV, 41, 1; V, 9, 1; Syria Palaestina I, 4, 1; Syri I, 44, 1; Syrus IV, 42, 3
 Syrianus philosophus IV, 18, 4
 Syrtes II, 33, 2

 Tacitus imp. I, 63; 65, 1
 Taifali II, 31, 3; IV, 25, 1
 Tanais fl. I, 23 (bis); IV, 20, 3
 Tarentum (in campo Martio) II, 1, 3 sq.; opp. II, 1, 3; 2, 1. Tarentinus (M. Valerius) II, 3, 2
 Tarsus I, 64, 2; II, 11; 17, 3; III, 34, 4
 Tatianus pr. pr. Orientis IV, 45, 1 (v. adn.); 52
 Taulantii V, 26, 1
 Tauricus v. Chersonesus
 Taurus consul III, 10, 4
 Terentius eunuchus V, 37 (ter); 47 (bis)
 Tellus II, 6, vs. 10
 Terentius Constantis dux VI, 4, 2 (v. adn.)
 Tertullus consul VI, 7, 4
 Tetricus tyrannus I, 61, 2
 Thalassius Constantii dux II, 48, 5 (v. adn.)
 Thebais I, 71, 1
 Thebani V, 5 (bis); Thebanus V, 27, 1
 Theodorus notarius IV, 13 (bis); 15, 3
 Theodorus pr. pr. Italiae V, 44, 2
 Theodosiolus Theodosii imp. adfinis VI, 4, 4
 Theodosius imp. IV, 16, 6; 24, 4—59, 4; V, 3, 2; 4 (bis); 5, 4; 34, 6; 38, 2; 39, 4; VI, 4, 3
 Theodosius iunior imp. V, 31, 3; 32, 1; 42, 3; VI, 2, 1; 8, 3
 Theophilus Alexandriae episcopus V, 23, 3
 Thermantia Stilichonis f. V, 28, 1; 35, 3; 37 (bis)
 Thermopylae V, 5 (ter)
 Thesproti V, 26, 1
 Thessali II, 33, 2; IV, 33, 1; 48, 1; V, 27, 1; Thessalia I, 43, 2; IV, 20, 7; 24, 3; 31, 5; 32, 2; 33, 2; 36, 1; V, 5, 1; Θεσσαλική πειθ-ανάγκη I, 21, 2 (v. adn.)
 Thessalonica I, 29, 2; 43, 1; II, 22 (bis); 28, 2; IV, 25, 1; 27, 1; 43 (bis); 48, 1
 Thraces (Bithyni) II, 37, vs. 1; Θρησσα II, 37, vs. 18; Thracia I, 24, 2; 39, 1; 46, 1; II, 18, 5; 19, 1; 20, 1; 22 (bis); 23, 4; 24, 2; 25, 2; 33, 1; III, 10, 2; IV, 3, 1; 10, 3; 20, 6; 21, 1; 22, 1; 24, 4; 25 (bis); 26 (bis); 27, 1; 33, 2; 35 (bis); 39, 5; 40, 1; 42, 1; 51, 3; V, 5, 5; 10, 5; 14 (bis); 18, 9; 21 (bis); 22, 3; Thracius I, 71, 1; V, 21, 1
 Thyatira opp. IV, 8, 1; V, 18, 5
 Tiberis II, 1, 3; 2, 2; 5, 2; 6, vs. 5; 15, 8; V, 39, 1
 Tiberius imp. I, 6, 2
 Ticinum opp. V, 26, 4; 30, 4; 31, 6; 32 (ter)
 Tigranes Armeniae rex III, 32, 2
 Tigris III, 12 (bis); 16, 1; 24, 2; 26, 1; 27, 3; 32, 4; 34, 4
 Timagenes Aegyptius I, 44
 Timasius Theodosii dux IV, 45, 2; 49, 1; 51, 1; 57, 2; V, 8, 3 sq.

- Timesicles I, 17, 2 (v. adn.); 18, 2
 Tiridates Arsacis I frater I, 18, 1
 Tisamena Gratiani imp. socrus V,
 39, 4
 Titianus senator II, 49 (bis)
 Titus imp. I, 6, 4
 Tomi opp. (*Τομεὺς*) I, 34, 2; 42, 1;
 IV, 40, 1
 Topirus opp. II, 33, 1
Τούμυαα Persarum III, 28, 3
 Traianus imp. I, 7, 1; III, 15, 3;
 24, 2
 Trapezus I, 33; II, 33, 1
 Tres Tabernae II, 10, 2
 Treveri III, 7, 2
 Triballi II, 33, 2
 Tribigildus V, 13, 2 sq.; 25, 2
 Troas II, 30, 1; Troia I, 2, 1; Tro-
 iani V, 6, 1
 'Tundja' fl. II, 22, 4 (v. adn.)
 Turpilio mag. eq. V, 36, 3; mag.
 ped. V, 47, 2; 48, 1 (v. adn.)
 Tusci II, 15, 2. v. Etruria
 Tyana opp. I, 50, 2; 52, 4
 Tyras fl. I, 42, 1
 Tyrus I, 4, 2

 Vadomarius III, 4 (bis) v. adn.
 Valens Caesar II, 19, 2; 20, 1
 Valens imp. IV, 1, 2—24, 2; 26 (ter);
 36, 4; 45, 1; V, 6, 3; 8, 3; 9, 3
 Valens dux V, 45, 2; mag. eq. At-
 tali VI, 7, 2; 10, 1
 Valens mag. peditum Honorii V,
 48, 1 (v. adn.)
 Valentia opp. VI, 2 (bis)
 Valentinianus imp. III, 35 sq.; IV,
 1—17; 19, 1; 36, 4; 43 (bis)
 Valentinianus iunior imp. IV, 19;
 42, 1—54, 3
 Valentinianus tyrannus IV, 2, 2
 Valentinus Selgensis V, 15, 5 sq.
 Valeria Pannonia II, 33, 2
 Valerianorum genus II, 1, 1
 Valerianus imp. I, 14, 1; 28, 3;
 29—36; III, 32, 5
 Valerius (P. Poplicola) II, 3, 3
 Valesius (M. Valerius Tarentinus)
 II, 1 sq.

 Vandali I, 68, 1; VI, 3, 1
 Varanes mag. ped. V, 36, 3 (cf. ad
 V, 48, 1)
 Varronianus comes domesticorum
 III, 30, 1
 Veneti V, 29, 1; Venetia V, 45, 5;
 Venetiae V, 48, 3
 Venus Aphacitis I, 58, 1; templum
 (Byzantii) II, 30, 3
 Verenianus Theodosii propinquus
 V, 43, 2; VI, 1, 1; 5 (bis)
 Verus (M. Aelius Aurelius) I, 7, 1
 Vespasianus I, 6, 4
 Vesta II, 1, 2; Vestales virgines V,
 38, 3
 Vetricio II, 43, 1—45, 2
 Vetricio Iuliani dux III, 28, 2
 Victor Iuliani dux III, 11, 3; 13,
 4; 16, 3; 17, 1; 21, 5; 25, 7;
 IV, 2, 4; 24, 3
 Victor Maximi tyranni f. IV, 47, 1
 Victorinus Maurus I, 66, 2
 Vienna opp. III, 9, 6; IV, 54, 3
 Vigilantius comes domesticorum V,
 36, 3; mag. eq. V, 47, 2; 48, 1
 (v. adn.)
 Vincentius mag. eq. V, 32, 4 (v. adn.)
 Virgo (*Παρθενική*) III, 9, 6
 Virtus V, 41, 7
 Vitalianus Gratiani dux IV, 34, 1
 Uldes Hunnorum rex V, 22
 Ulpianus Ictus pr. pr. I, 11 (bis)
 Volusianus imp. I, 24, 1 (v. adn.)
 Volusianus v. Rufius V.
 Uranius tyrannus I, 12, 2 (v. adn.)
 Urbanus rebellis I, 49, 2
 Urugundi I, 27, 1; 31, 1

 Xerxes I, 2 (bis)

 Zabdas Zenobiae dux I, 44, 1; 51, 1
 Zabdiceni III, 31, 2
Ζαληνοὶ III, 31, 1 (v. adn.)
Ζαχαγαρδία opp. Pers. III, 15, 3
Ζανθὰ χωρίον Pers. III, 14, 2
 Zenas Maxentii dux II, 14, 2
 Zenobia I, 39, 2; 44, 1; 50, 2—59
 Zochasa Persarum III, 23, 3 (v.
 adn.)

PA
4500
Z6
1887

Zosimus, historian
Historia nova

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY
